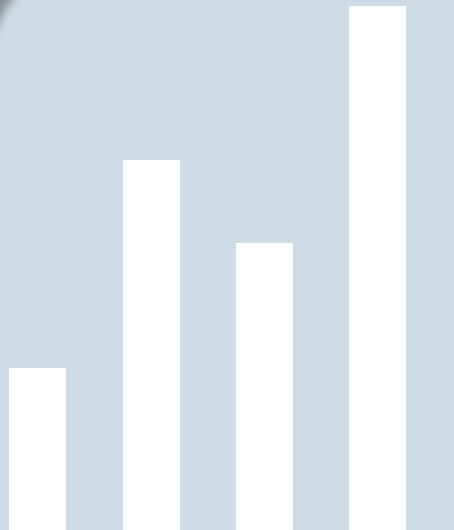

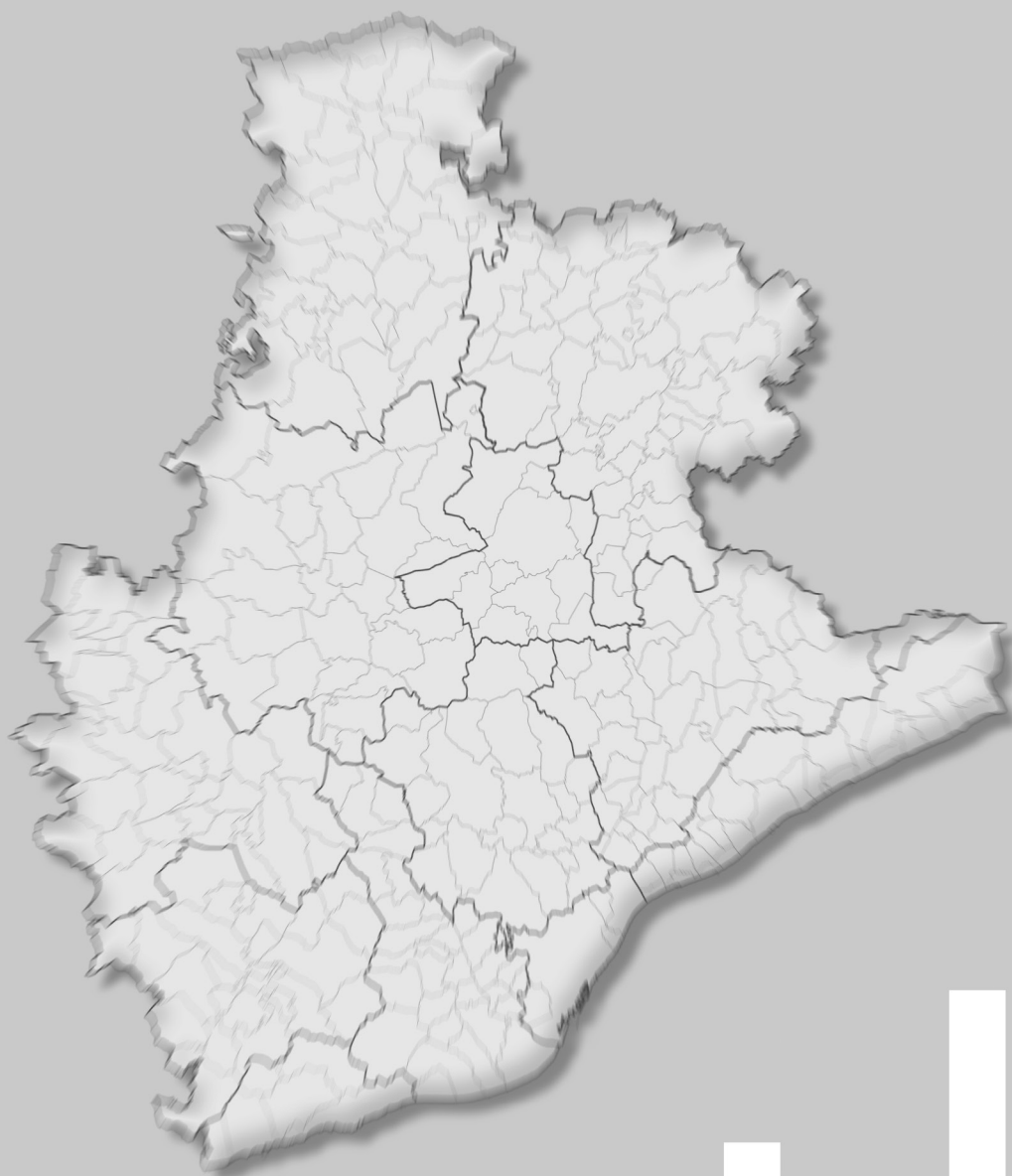

Informe Territorial

Demarcació
de Barcelona

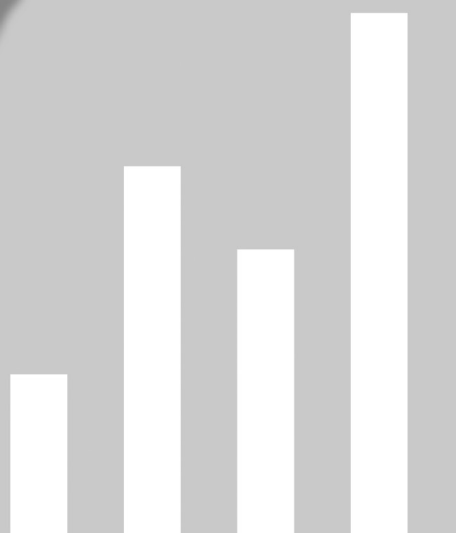

2 0 1 8

Informe Territorial

Demarcació
de Barcelona

2 0 1 8

Informe territorial de la demarcació de Barcelona 2018

Juliol 2018

Diputació de Barcelona®

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona®

Direcció editorial

Diputació de Barcelona

Àrea de Desenvolupament Econòmic Local

Rosa Serra Rotés

Coordinadora

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures

Joan Ramon Rovira i Homs

Cap del Gabinet

Elaboració de continguts:

Diputació de Barcelona

Àrea de Desenvolupament Econòmic Local

Josep Maria Canals i Miquel, Jordi Boixader i Solé, Hamza-Ali Rajà, Sandra Roda Vey,

Montserrat Giró i Torrens, Carlos Nogueira Cuesta

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures

Sandra Gutiérrez Cubero, Carme Poveda Martínez, Alejandra Marly Omedes

Disseny gràfic

Toni Fresno

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Autoedició i fotocomposició:

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

El sumari és interactiu. Feu un clic sobre l'apartat que voleu consultar per accedir-hi directament.
Per tornar al sumari, cliqueu directament sobre el número de pàgina.

Índex

Presentació	5
Pròleg	7
Demarcació de Barcelona	9
1. L'entorn de la demarcació de Barcelona	11
2. La demarcació de Barcelona	13
3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal	23
Alt Penedès	31
• Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès	42
• Polígons d'activitat econòmica de l'Alt Penedès: Eina digital d'informació	43
Anoia	47
• Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia	58
• Escoles per al desenvolupament dels micropobles	59
Bages	63
• Mapa de projectes estratègics locals del Bages	74
• Bages Ocupació +45	75
Baix Llobregat	79
• Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat	90
• Molins de Rei, model de polítiques de consolidació empresarial	91
Barcelonès	95
• Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès	106
• El Districte Cultural de l'Hospitalet, una aposta per la cultura com a motor de desenvolupament	107
Berguedà	111
• Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà	122
• Expo Innova Petit	123
Garraf	127
• Mapa de projectes estratègics locals del Garraf	138
• La Llotja DO Terra i Mar	139
Maresme	143
• Mapa de projectes estratègics locals del Maresme	154
• InserText. Promoció de l'ocupació a la indústria Tèxtil a Mataró i el Maresme	155
Moianès	159
• Mapa de projectes estratègics locals del Moianès	170
• OFEM - Oficina Empresarial del Moianès	171
Osona	175
• Mapa de projectes estratègics locals d'Osona	186
• Marc d'acció en Economia Social i Solidària: una economia plural per al desenvolupament harmònic de Manlleu	187
Vallès Occidental	191
• Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental	202
• El Servei Local d'Ocupació de Santa Perpètua de Mogoda, una experiència de col·laboració	203

Vallès Oriental	207
• Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental	218
• Observatori del Vallès Oriental: de la informació a l'estratègia	219
Metodologia	223
Estudis Monogràfics	227
Enquesta d'hàbits de consum i compra a la demarcació de Barcelona. Principals resultats	228
Especialització turística comarcal des del punt de vista de l'ocupació	242
Quines han estat les principals activitats que han generat contractació indefinida a la demarcació en els darrers anys?	253
Els ciutadans i l'economia circular	264
Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona	280

Presentació

L'Informe territorial de la demarcació de Barcelona, elaborat conjuntament amb la Diputació de Barcelona, arriba ja a la setzena edició. Des de l'inici, l'Informe segueix fidel al seu objectiu d'oferir un balanç econòmic anual de la demarcació i de les dotze comarques que la componen, i complementar-lo amb estudis de caire estructural, com són els requadres i les monografies.

Aquest any s'incorporen quatre monografies. En un context de creixement econòmic i de dinamisme en el mercat de treball, la primera monografia fa una anàlisi de les principals activitats que han signat convenis indefinits a la demarcació des de l'inici de la recuperació econòmica. La segona monografia obra la porta a l'estudi de l'especialització turística des del punt de vista de l'ocupació a la demarcació i les dotze comarques que en formen part. La tercera fa un resum de l'estudi dels resultats de la primera enquesta d'hàbits de consum al comerç a Catalunya i la quarta monografia fa referència als comportaments dels ciutadans en relació a l'adopció de pràctiques d'economia circular.

L'activitat econòmica internacional ha finalitzat l'any 2017 de forma positiva i ha reprès el creixement dinàmic amb un augment del PIB del 3,8%, un senyal que l'economia mundial deixa enrere els últims serrells de la Gran Recessió. Aquesta millora és fruit d'una política monetària expansiva, de la recuperació dels preus de l'energia i les matèries primeres, d'un increment de la inversió i d'una millora generalitzada del comerç internacional. Aquest context ha estat favorable per al balanç de l'economia ca-

talana i de la demarcació de Barcelona, atès que el 2017 s'ha mantingut un ritme de creixement elevat i en línia amb el dels últims dos anys. L'economia catalana ha augmentat un 3,4% i ha superat tant el creixement del conjunt d'Espanya en tres dècimes com el que s'ha registrat en el conjunt de la zona euro en més d'un punt percentual. Igualment, la província de Barcelona i les dotze comarques que en formen part també han experimentat una evolució econòmica positiva, tal com es desprèn dels indicadors socioeconòmics que s'analitzen en aquest informe. Aquest dinamisme econòmic s'ha vist especialment reflectit en la creació d'ocupació i en una tendència favorable de la marxa del teixit empresarial per quart any consecutiu des del 2007, però a un ritme inferior al de l'any anterior. Paral·lelament, la taxa d'atur s'ha reduït progressivament a mesura que avançaven els mesos, fins al 12,1% a finals d'any, la taxa més baixa des del 2009.

En definitiva, l'Informe és una eina d'informació local que ofereix una visió àmplia i profunda de l'evolució, l'estructura i la problemàtica econòmica de la demarcació de Barcelona i dels àmbits territorials que inclou. La Cambra de Comerç confia que serà una eina útil per a tots els agents econòmics i les persones que es vulguin aproximar al coneixement de la seva realitat econòmica més propera.

Finalment, vull agrair a l'equip tècnic de la Cambra de Comerç de Barcelona i de la Diputació de Barcelona el treball i l'esforç de millora contínua en aquest projecte, que esdevé clau per conèixer la realitat econòmica del nostre territori.

Miquel Valls i Maseda

President de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Pròleg

Teniu a les mans una nova edició de l'*Informe territorial de la demarcació de Barcelona*, un document realitzat per setzena vegada en col·laboració entre la Cambra de Comerç de Barcelona i la Diputació de Barcelona, que presenta una panoràmica exhaustiva de les principals magnituds econòmiques del nostre territori i com ha evolucionat al llarg de l'any 2017. Les dades recollides en aquest volum confirmen la continuïtat de nombrosos indicadors positius i expressen la consolidació d'un creixement sostingut des de fa quatre anys.

La recuperació —remarcable, però encara insuficient— de les xifres d'empreses i l'augment de més de tres punts en el nombre de persones ocupades permeten esperar una evolució positiva de l'economia, sense que hàgim de renunciar, però, a mantenir una actitud vigilant i prudent. No podem proclamar la sortida de la crisi basant-nos en bones xifres macroestructurals mentre la realitat de moltes persones i col·lectius segueixi sent precària i es mantingui el risc d'exclusió. Per això, hem de valorar com un avanç positiu el descens del 8,5% del nombre de persones registrades en atur, i el fet que un 78% dels municipis de la demarcació han registrat menys persones en atur que en 2016.

A més, l'*Informe* incorpora una altra vegada un recull dels deu projectes estratègics considerats més rellevants en cada comarca (120 en total), acompanyats d'una breu descripció, així com una dotzena d'articles que els expliquen de manera més aprofundida. Es tracta de projectes que representen intervencions des del territori i per al territori i que es caracteritzen per la seva valenta vocació estratègica. Aquesta mena d'iniciatives demostra les enormes potencialitats del territori de les comarques de

Barcelona, on la innovació i la tecnologia són valors essencials per abordar la nova economia verda i descentralitzada cap a la qual ens adrecem. Celebro, doncs, que cada cop siguin més els passos que es fan en aquesta direcció als nostres pobles i ciutats.

En aquest context esperançador, els quatre articles monogràfics que tanquen l'*Informe* constitueixen una valuosa aportació per estudiar amb més detall les perspectives i tendències innovadores de la nostra economia. Penso que, en efecte, és important que s'hagi abordat l'estructura comercial del territori amb l'anàlisi d'una nova enquesta d'hàbits de consum i compra com la que ha fet la Diputació centrant-se en les comarques de la demarcació; que s'analitzi la situació i les perspectives de futur de l'economia circular posant l'atenció en exemples provats en altres territoris; que s'estudiï l'especialització turística comarcal des del punt de vista de l'ocupació i de la relació amb l'economia; i també, finalment, que es quantifiquin les principals activitats que han generat contractació indefinida a la demarcació en els darrers anys.

L'anàlisi aprofundida d'aquestes qüestions dona la justa mesura de l'abast i la transcendència de l'aportació de l'*Informe* per conèixer els àmbits decisius i vitals de l'economia del nostre territori en un moment alhora complex i esperançador del procés de recuperació econòmica del país. Un moment que ens apel·la col·lectivament, tant a les empreses com a les administracions públiques. Un moment en què el compromís de la Diputació de Barcelona amb el territori i amb les persones, expressat en iniciatives com el Pla de modernització de polígons d'activitat econòmica, es manté més fort que mai.

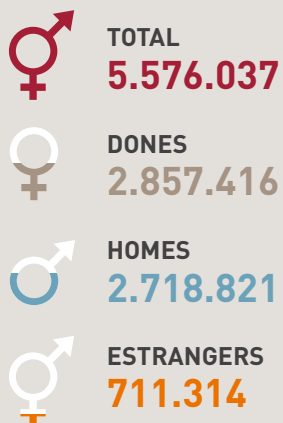
Mercè Conesa i Pagès

Presidenta de la Diputació de Barcelona

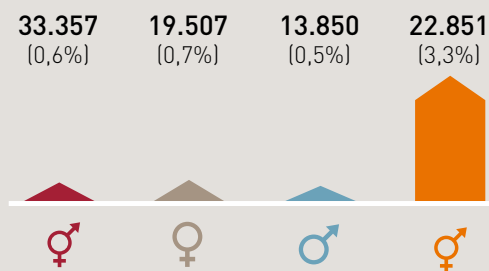

Demarcació de Barcelona

Població, 2017

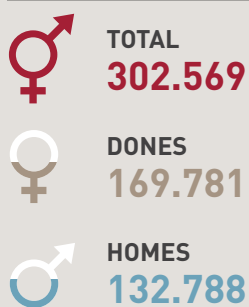

Variació interanual

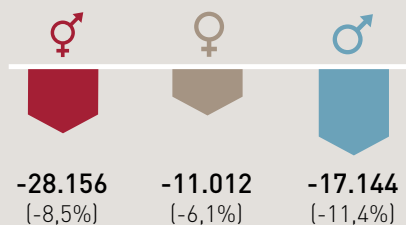

0,6%
La població augmenta lleugerament

Població aturada registrada, 2017

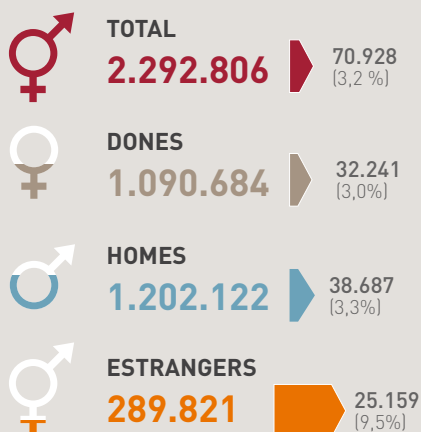

Variació interanual

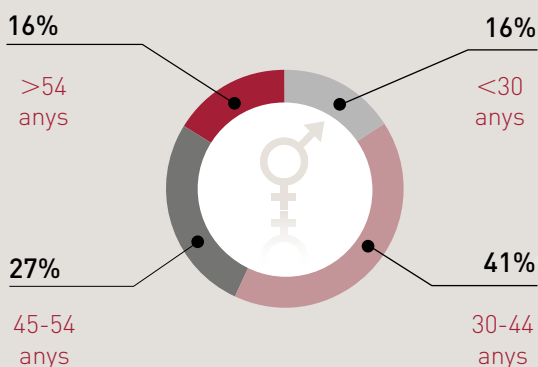

11,4%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada, IVT 2017

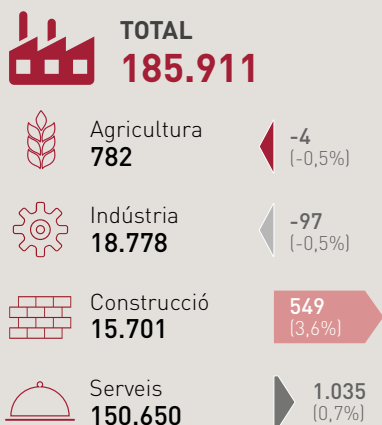

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

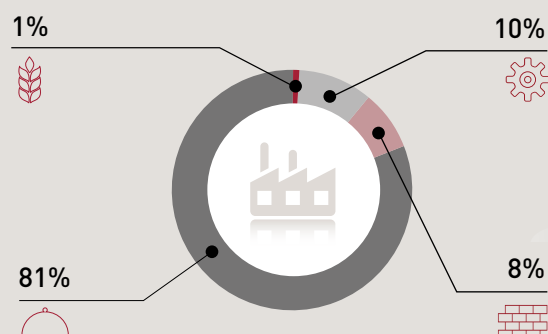

63,3%
Tasa d'ocupació registrada

Empreses de la demarcació, IVT 2017

Distribució per sectors (pes %)

0,8%
Augmenta el nombre d'empreses

Demarcació de Barcelona

1. L'entorn de la demarcació de Barcelona

L'any 2017 el creixement anual de l'**economia mundial** ha estat del 3,8%, sis dècimes superior al que es va experimentar durant el 2016, segons les estimacions del Fons Monetari Internacional (FMI).

La represa del dinamisme s'ha donat de forma generalitzada tant a les economies desenvolupades (de l'1,7% el 2016 al 2,3% el 2017) com a les economies emergents (del 4,4% el 2016 al 4,8% el 2017). Aquest canvi de tendència reflecteix com l'economia mundial deixa enrere els últims espeternecs de la Gran Recessió. De fet, el comportament ha estat més positiu del que s'esperava i les previsions s'han revistat a l'alça. La causa d'aquesta millora ha estat la recuperació dels preus de l'energia i les matèries primeres, que han afavorit les economies exportadores, la política monetària expansiva i la sortida de la recessió del Brasil, Rússia i l'Argentina. Igualment, el comerç internacional experimenta un augment generalitzat fruit de la fortalesa de la inversió.

L'any 2017, l'economia mundial reprèn el creixement dinàmic.

Quant a les economies avançades, l'impuls del PIB fins al 2,3% s'explica en part pel fort creixement de la inversió el 2017 (3,5%), l'estímul de la demanda domèstica (2,3%) i la recuperació de la demanda externa gràcies a les favorables condicions financers i monetàries. L'economia de la zona euro va accelerar el seu creixement el 2017 fins al 2,3%, especialment Alemanya, França i Itàlia. Fora de la Unió Europea, els Estats Units van créixer gràcies a l'expansió monetària i fiscal (2,3%), i el Japó (1,7%) va confirmar la seva recuperació.

Pel que fa a les economies emergents i en desenvolupament, tots els països presenten resultats positius, però amb intensitats diferents. La Xina accelera el creixement fins al 6,9% gràcies a la demanda externa. L'Índia, tot i el resultat positiu (6,9%), presenta una desacceleració per tercer any. A la zona d'Orient Mitjà i al nord d'Àfrica, l'activitat va ser positiva (2,2%), però per sota del fort creixement del 2016, degut a la reducció dels beneficis de la venda de petroli, entre d'altres factors. La regió d'Amèrica Llatina registra un increment del PIB de l'1,3% gràcies a la recuperació del Brasil i a la millora de Mèxic.

Espanya encadena quatre anys consecutius de creixement econòmic per sobre del 3% i recupera el nivell de renda previ a la crisi.

En aquest context, el 2017 l'**economia espanyola** continua sent la que més creix de les principals economies europees i quasi un punt percentual per sobre de la mitjana de la zona euro (3,1% enfront del 2,3%). Aquest elevat dinamisme ha permès recuperar el nivell de renda previ a la crisi i continuar reduint desequilibris com el dèficit públic i el nivell d'endeutament (públic i privat). El manteniment d'aquests resultats positius se sosté en el bon comportament del mercat de treball, la creixent confiança empresarial, les favorables condicions financeres i la tendència positiva del marc global.

Per segon any consecutiu, tant la demanda interna com l'externa han fet una aportació positiva a l'augment del PIB, 2,8 punts i 0,3 punts, respectivament. El motor de creixement ha estat, però, la demanda nacional gràcies al consum de les llars (el 57% del PIB) i al de l'administració pública, que accelera vuit dècimes el ritme de creixement. Igualment, destaca l'impuls de la inversió i de les exportacions amb uns increments del 5% i del 5,2% el 2017, respectivament.

L'economia catalana creix a un ritme superior al del conjunt d'Espanya i de la zona euro, i supera el nivell del PIB de l'any 2007, per tercer any.

El 2017, l'**economia catalana** ha registrat un creixement més intens que el del conjunt d'Espanya, un 3,4%, segons dades de l'Idescat. Tot i ser dues dècimes inferior al del 2016, en valor absolut supera per tercer any consecutiu el que hi havia abans de l'inici de la crisi el 2007. Aquest dinamisme de l'activitat econòmica s'ha vist reflectit al mercat laboral amb una intensa creació d'ocupació que ha permès reduir la taxa d'atur (13,4%) fins a nivells anteriors als del 2008. Aquesta dinàmica ha estat protagonitzada per la demanda interna, però s'hi afegeix també la contribució positiva del sector exterior per segon any consecutiu.

Quadre 1

PIB a preus de mercat. Base 2008

(Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari.
Taxes de variació interanual, en volum, en %)

	CATALUNYA		ESPANYA	
	2016	2017	2016	2017
PIBpm	3,6	3,4	3,3	3,1
DEMANDA				
Demanda interna (5)	2,7	3,1	2,6	2,9
Despesa en consum de les llars	2,4	2,4	2,9	2,4
Despesa en consum de les adm. Públiques (1) (5)	0,9	2,4	1,2	1,6
Formació Bruta de Capital (2)	5,2	5,6	3,1	5,5
Saldo exterior (3) (4) (5)	1,3	0,7	0,7	0,3
Exportacions totals de béns i serveis	4,9	6,4	4,1	4,5
Importacions totals de béns i serveis	4,2	4,0	2,2	4,4
OFERTA				
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	6,1	-3,1	6,9	3,7
Indústria	5,0	4,9	3,6	3,7
Construcció	3,2	4,7	1,9	4,9
Serveis	3,1	2,9	3,0	2,6

Font: Idescat i INE

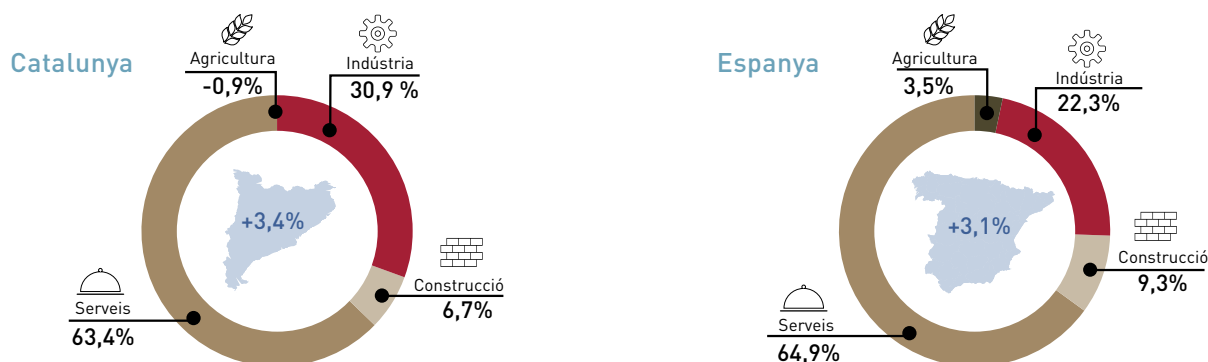
- (1) Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.
- (2) Inclou la variació d'existències.
- (3) La dada de Catalunya inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.
- (4) Aportació al creixement del PIB.
- (5) La dada d'Espanya ha estat calculada per l'Idescat, a partir de l'informació publicada per l'INE, per facilitar la comparabilitat

La demanda domèstica, motor del creixement econòmic el 2017.

Dels components de l'oferta, destaquen els increments propers al 5% de la indústria i la construcció.

Gràfic 1

Aportacions dels sectors al creixement anual del PIB. Any 2017 (en percentatge)

Font: Idescat

La **demanda** interna continua sent el motor principal del creixement econòmic català el 2017. Així, el ritme d'augment passa d'un 2,7% el 2016 a un 3,1% el 2017; igualment, tots els seus components registren una millora amb relació al 2016. Destaca la variació de la despesa de les administracions (2,4%), un augment que equival al del consum de les llars. La inversió, igual que a Espanya, experimenta un notable increment del 5,6%. Quant al sector exterior, un any més aquest actua com a element impulsor de l'economia, però modera la seva aportació positiva.

Pel que fa als components de l'**oferta**, tots els grans sectors econòmics presenten un balanç positiu de l'activitat durant el 2017, a excepció de l'agricultura. Dels tres grans sectors que han experimentat una evolució positiva, la indústria ha registrat la variació interanual més important, amb un 4,9%, seguida molt de prop per la construcció (4,7%). Els serveis, amb una tendència similar a la del 2016, registren un augment més moderat del 2,9%. L'agricultura és l'únic sector que registra una taxa negativa (-3,1%), una tendència totalment oposada a la del 2016 i a la d'Espanya. Si es té en compte el pes relatiu de cada sector, els serveis són el sector tractor del creixement el 2017. Dels 3,3 punts percentuals (p. p.) de creixement del VAB global, 2,1 punts s'expliquen per la millora de l'activitat en els serveis, alhora que l'aportació positiva de la indústria ha estat d'1 punt i la de la construcció, de dues dècimes. No obstant, les tendències trimestrals han estat diferenciades. Si d'una banda la indústria i la construcció s'han anat accelerant (fins a més del 6% el quart trimestre), de l'altra als serveis els succeïa el contrari.

2. La demarcació de Barcelona

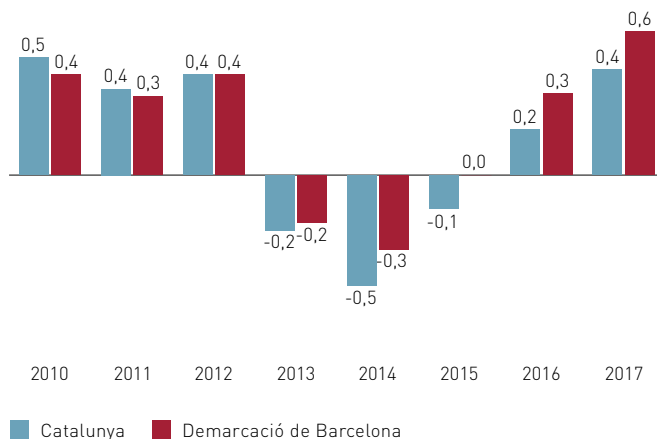
La **població** a la demarcació de Barcelona torna a créixer per segon any consecutiu i se situa en 5.576.037 persones, segons dades de l'INE a 1 de gener del 2017. Aquesta xifra suposa un augment del 0,6% respecte a l'any anterior, més de 33.000 persones, i continua la tendència positiva encetada l'any 2016. Barcelona és la demarcació que més creix demogràficament a Catalunya i, per tant, el pes de la demarcació sobre el total del Principat ha augmentat lleugerament fins al 73,8%. L'augment de la població a la demarcació de Barcelona ha estat gràcies tant al creixement de la població espanyola (0,2%) com especialment al de la població estrangera, que torna a créixer per segon any consecutiu (3,3%), després d'anys de retrocés (2010-2015). Així, el nombre d'estrangers s'ha situat en 711.314 persones el 2017, xifra que torna a ser molt propera a la que es va registrar el 2014, 729.667 persones. Això també es tradueix en un augment de la taxa d'estrangeria de 4 p. p., fins al 12,8%, tot i això continua sent la més baixa de les quatre demarcacions catalanes.

Val a dir que les nacionalitzacions d'estrangers ha comportat un augment del 4,7% en el percentatge d'espanyols nascuts a l'estranger i, al seu torn, ha estat un dels motius principals del creixement de la població amb nacionalitat espanyola el 2017. En paral·lel, es comptabilitzen 205.134 persones inscrites a la demarcació que han emigrat a l'estranger, segons les dades del padró d'espanyols residents a l'estranger (PERE) a 1 de gener del 2016. El nombre de barcelonins que ha marxat a viure a l'estranger continua augmentant des del 2009, a un ritme anual mitjà del 9%.

Segons les projeccions de població de l'Idescat (escenari mitjà), en cas de mantenir-se les tendències demogràfiques actuals la població de la demarcació es mantindria d'aquí a deu anys. Tanmateix, la població de la demarcació tendirà a un patró en què s'estreny la proporció de població compresa sobretot entre els 30 anys i els 44 anys i en el tram dels més joves (de 0 a 9 anys); per contra, la proporció s'ampliarà a la resta de població, tal com es pot veure en la figura piramidal. Per aquest motiu, l'índex d'envelliment augmentarà de forma considerable, del 113,5% el 2017 al 158% el 2026.

Gràfic 2

Taxes de variació de la població total, 2010-2017 (en percentatge)

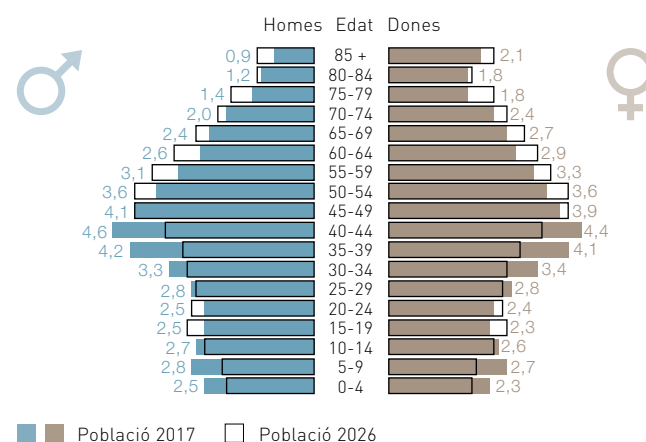

Font: idescat i INE

El 2017 la població de la demarcació torna a créixer de forma considerable per segon any consecutiu.

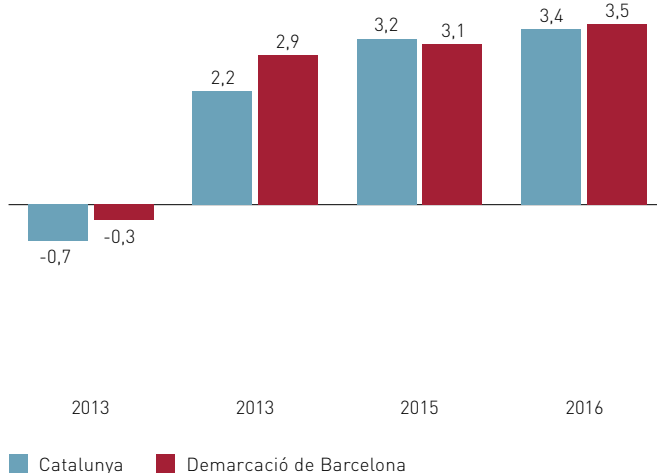
Gràfic 3

Piramide d'edats de la demarcació de Barcelona, 2017-2026 (en percentatge)

Font: Idescat. Projeccions de població 2013-2051. Escenari mitjà

Gràfic 4
Taxes de variació interanual del Valor Afegit Brut (VAB)*
 (en percentatge)

Font: BBVA CX

* en termes reals

El nombre d'afiliats a la Seguretat Social i el teixit empresarial ha augmentat per quart any consecutiu des del 2007, però a un ritme una mica inferior al de l'any anterior.

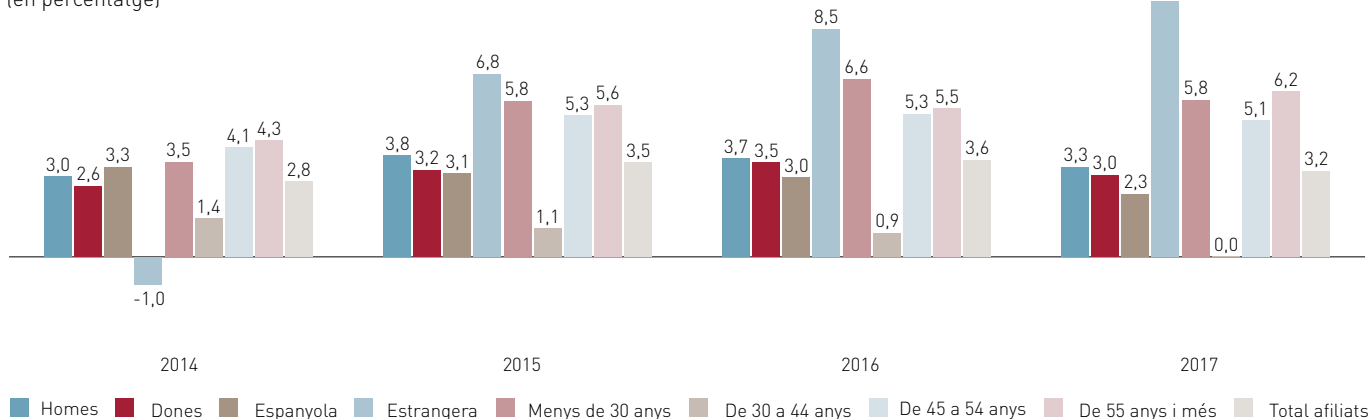
En un context nacional de millora de l'activitat, el **VAB** real de la demarcació de Barcelona va experimentar un notable increment del 3,5% el 2016 (darrera dada disponible), 4 p. p. més que l'any anterior i una dècima menys que el del conjunt de Catalunya, segons les darreres da-

des de l'*Anuari econòmic comarcal*, del BBVA CX. Aquest creixement del VAB ha estat el més positiu des del 2008 i s'ha produït gràcies al notable dinamisme de la indústria (4,0%) i el manteniment de la construcció (3,2%) i els serveis (3,1%).

En línia amb el creixement de l'activitat, el **mercat de treball** ha registrat uns resultats molt positius, d'acord amb la tònica iniciada a finals del 2013. Les dades confirmen l'any 2017 com el millor any des del començament de la crisi: es continua creant ocupació i reduint el nombre de persones aturades, tot i que amb menys intensitat que l'any anterior, i cada cop estan més a prop les xifres pre-crisi. Així, segons l'Enquesta de Població Activa (EPA), el 2017 l'ocupació a la demarcació ha crescut un 3% interanual, un punt percentual més que al conjunt de Catalunya (2,9%).

Anàlogament, el nombre d'afiliats a la Seguretat Social segons la residència (població ocupada registrada) i segons la seu de l'empresa (llocs de treball), també ha seguit una evolució positiva per quart any consecutiu (el 3,2% i 3,6%, respectivament). El creixement relatiu ha crescut amb més intensitat entre els assalariats (4,3%) que en els autònoms (0,1%), entre la població estrangera (9,5%) que en l'espanyola (2,3%) i entre els més grans de 55 anys (6,2%) que en la resta de trams d'edat. Gràcies a aquesta evolució favorable, les xifres d'afiliats del 2017 es troben ja una mica per sobre dels registres del 2008, la qual cosa significa que s'ha recuperat bona part del teixit laboral perdut durant la crisi.

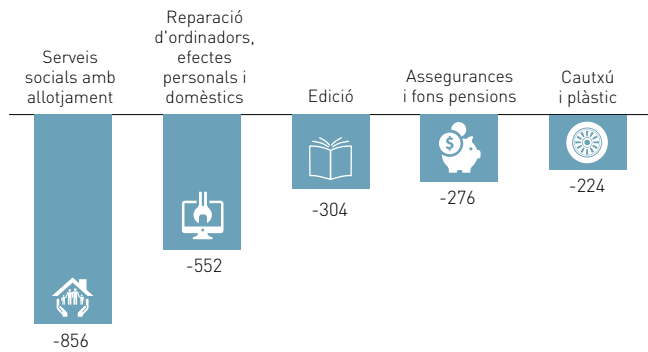
Gràfic 5
Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Demarcació de Barcelona. 2014-2017
 (en percentatge)

Font: Idescat

Gràfic 6

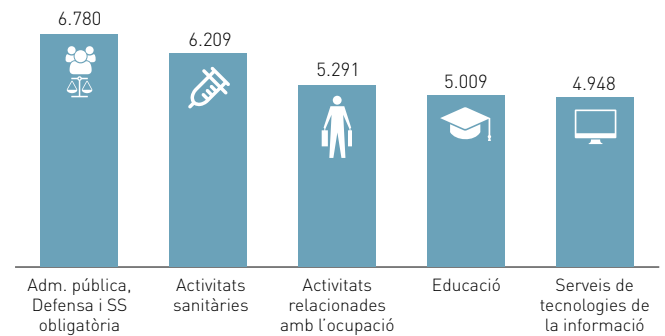
Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació Demarcació de Barcelona, 2017 (absoluts)

Font: Observatori del treball de la Generalitat de Catalunya

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació Demarcació de Barcelona, 2017 (absoluts)

Font: Observatori del treball de la Generalitat de Catalunya

El nombre de llocs de treball ha crescut a tots els grans sectors econòmics, excepte en el primari. Els serveis, amb un creixement del 3,6%, han estat sens dubte l'element tractor de l'embranchada de les afiliacions segons la seu de l'empresa, amb una aportació neta del 80% de les noves afiliacions a la demarcació. La construcció destaca per ser el sector en el qual més han crescut les afiliacions en termes relatius per tercer any consecutiu, un 5,9% el 2017. Finalment, les afiliacions a la indústria han augmentat un 2,7%, i a l'agricultura decreixen un 0,5%.

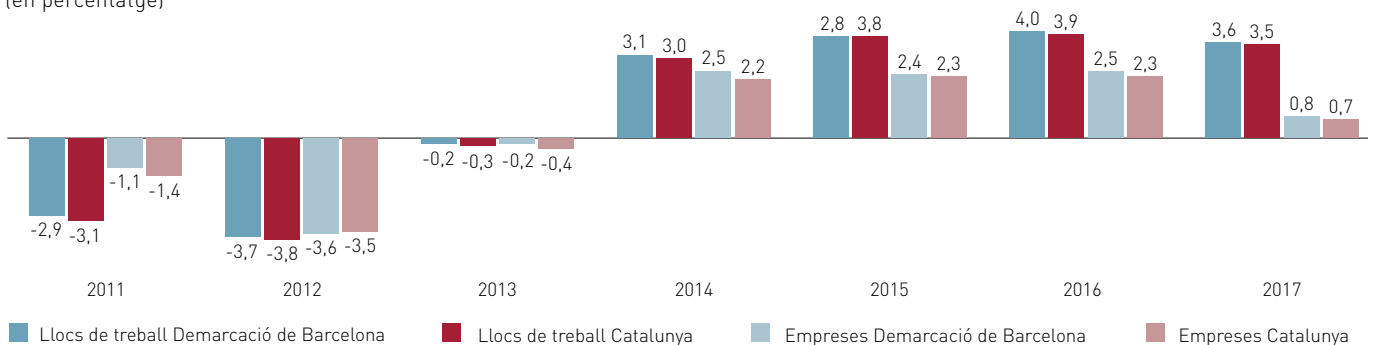
Pel que fa als subsectors, hi ha hagut un creixement dels llocs de treball en la gran majoria de branques (en 69 branques d'un total de 88), però les cinc que han crescut més en termes absoluts pertanyen al sector terciari (vegeu el gràfic 7)

D'altra banda, les afiliacions de les cinc branques principals de serveis i de la indústria amb més pes relatiu en l'estructura productiva de Barcelona —que proporcionen feina al 35% i al 7% del total de l'ocupació de la demarcació, respectivament— ha estat positiva en tots els casos.

En aquesta mateixa línia, el nombre d'**empreses** de la demarcació ha crescut per quart any consecutiu des de l'inici de la crisi, un 0,8% el 2017, segons les dades de la Seguretat Social. La construcció és el sector que més creix en termes relatius (3,6%). Els serveis, tot i créixer en menys magnitud (0,5%), és el sector que més ha contribuït al creixement total (un 65%), per la seva importància en el conjunt d'empreses (el 70% del total). En canvi, la indústria i l'agricultura han registrat una lleugera disminució del nombre d'empreses (-0,5% en ambdós casos).

Gràfic 8

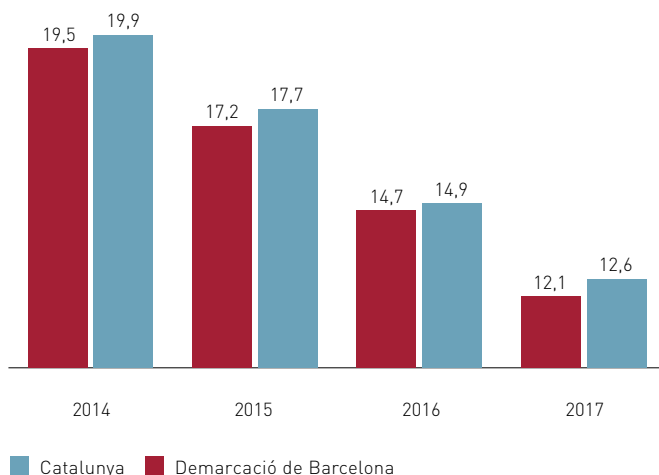
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses. Demarcació de Barcelona (en percentatge)

Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

Gràfic 9

Taxa d'atur estimada, IV trimestre (en percentatge)

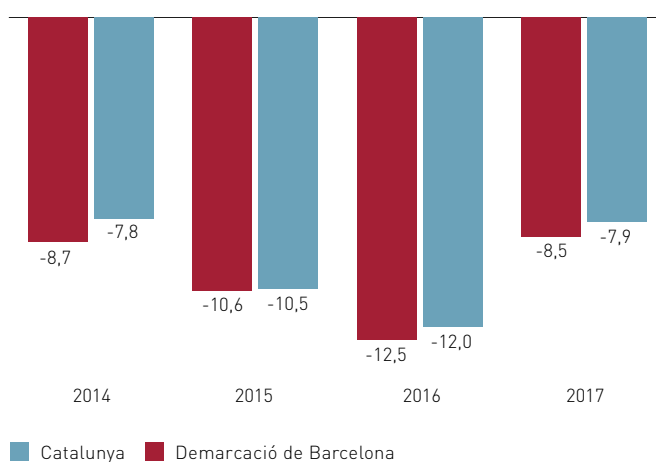

Font: EPA (INE)

Paral·lelament a la conjuntura favorable de l'ocupació i del teixit empresarial, el nombre de **persones aturades** registrades a la demarcació de Barcelona ha disminuït per cinquè any consecutiu, però de manera menys intensa que en els dos anys precedents. Així, el nombre de persones aturades registrades a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) ha anat disminuint durant el transcurs de l'any fins a situar-se en 302 mil persones aturades a finals del 2017, el mínim des del 2008. Com a conseqüència d'això,

Gràfic 10

Variació anual de l'atur registrat (en percentatge)

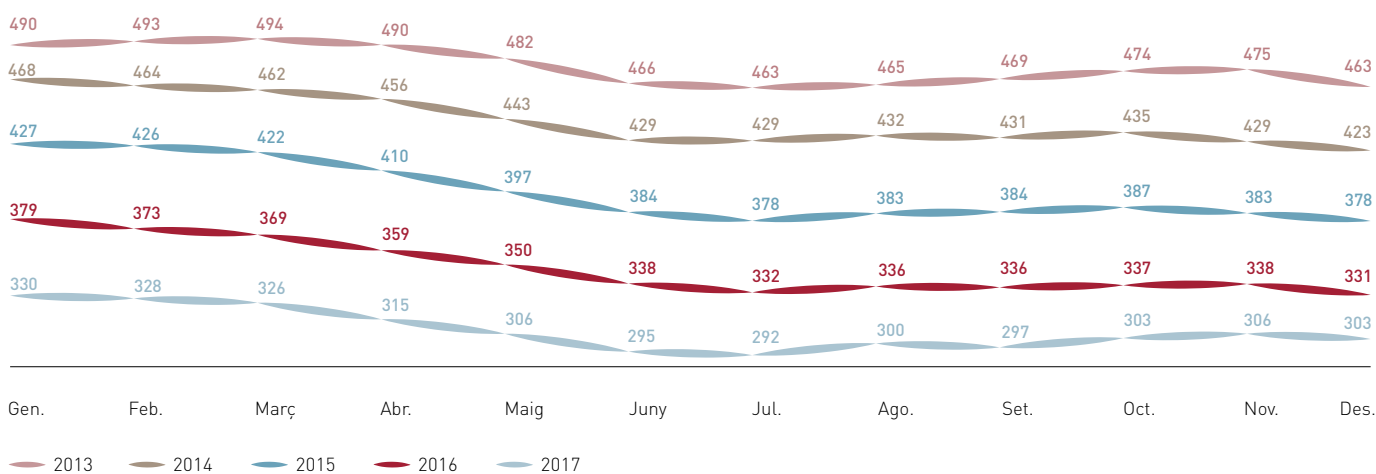

Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

juntament amb l'augment de la població activa estimada (1,5%), la taxa d'atur registrat es continua reduint per cinquè any consecutiu, fins a un 11,4% el 2017, 1,2 p. p. menys que l'any anterior. Aquesta és la taxa més baixa que es registra a la demarcació des del 2008, just abans de la crisi. Així mateix, segons l'EPA, la taxa d'atur estimada ha disminuït progressivament a mesura que avançava l'any fins a situar-se en el 12,1% el quart trimestre (contra el 12,6% del conjunt de Catalunya), la taxa més baixa dels darrers 8 anys.

Gràfic 11

Comparació de l'evolució mensual de les persones aturades registrades. Demarcació de Barcelona, 2013-2017 (en milers)

Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

El 2017, els **beneficiaris de prestacions** per desocupació —treballadors en situació legal de desocupació que reben alguna de les prestacions següents: contributives, assistencials econòmiques, renda activa d'inserció laboral i programes d'activació per a l'ocupació han disminuït més a la demarcació que al conjunt de Catalunya (−8,4% i −6,8%, respectivament). Per aquest motiu, el pes de les persones beneficiàries de la demarcació en el conjunt de Catalunya s'ha reduït (del 68,5% el 2016 al 67,3% el 2017). La taxa de cobertura de les prestacions —percentatge de persones aturades i demandants que reben prestacions d'atur, sense tenir en compte les aturades sense ocupació anterior— s'ha situat en el 59,2% a la demarcació, la qual cosa ha suposat gairebé un augment de 0,2 punts percentuals respecte al 2016. Això ha estat degut al fet que la disminució de les persones aturades ha estat una mica més intensa que la dels beneficiaris de prestacions.

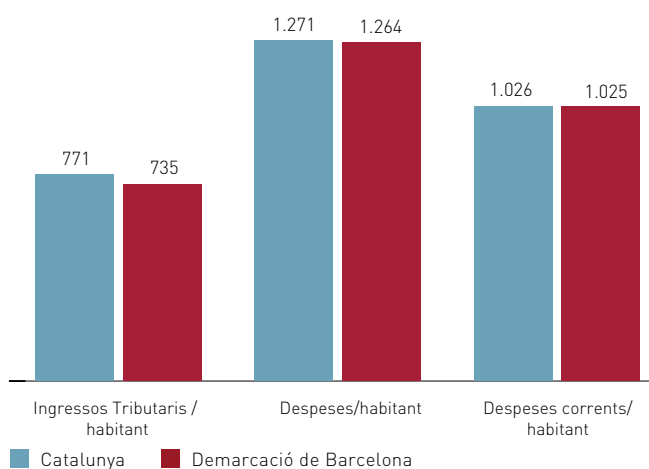
El nombre de **contractes de treball** signats a la demarcació de Barcelona el 2017 s'ha situat en 2,39 milions (un 6,9% més que el 2016 i el 75% del total a Catalunya), el màxim des del 1998 (inici de la sèrie disponible). L'augment de la contractació a la demarcació va provenir sobretot dels contractes indefinits (que van créixer un 6,6%) —que són gairebé el 86% del total de contractes signats

el 2017—, però també de l'augment dels contractes temporals (9,1%). Tots els grans sectors productius han registrat un augment anual dels contractes signats el 2017, respecte a l'any anterior (indústria, el 8,6%; construcció, el 7,1%; serveis, el 6,7%, i primari, el 4,5%).

Al conjunt de les finances dels municipis les despeses han augmentat més intensament que els ingressos.

Pel que fa a les **finances públiques**, locals, els ingressos pressupostats en l'exercici 2017 han crescut a un ritme menor que les despeses (un 6,8% i un 8,1%, respectivament). Al conjunt de Catalunya també han crescut ambdós conceptes però en menys mesura (5,9% i 6,9%, respectivament). Quant a les ràtios de les finances públiques per habitant (ingressos tributaris, despeses pressupostades i despeses corrents), totes han estat lleugerament inferiors a la demarcació que al conjunt del Principat. Pel que fa a les dades de deute viu, el 2016 (última dada disponible) va disminuir per quart any consecutiu, tant a la demarcació com a Catalunya, però amb menys intensitat que els anys anteriors.

Gràfic 12
Finances públiques, 2017 (ratios euro per habitant)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

L'evolució de l'**activitat turística** de la demarcació de Barcelona presenta dades favorables el 2017 en els principals indicadors que s'analitzen en aquesta publicació. En l'àmbit de l'oferta cal subratllar que el sector s'està començant a estabilitzar, i mostra increments poc significatius en el nombre de places que s'ofereixen en establiments hotelers, en càmpings i en turisme rural. Els apartaments turístics han tingut una davallada en el nombre de places. Pel que fa a l'oferta d'habitatges d'ús turístic (HUT), aquests segueixen incrementant el nombre de places reglades a la província, tot i que aquest any la Direcció General de Turisme (font de les dades) ha modificat el criteri d'estimació de places i, per tant, no es pot calcular el percentatge exacte de variació interanual. El 2017 a la demarcació estan registrades un total de 290.935 places d'allotjament entre les cinc tipologies d'establiments analitzades.

Any de rècord en turistes i pernoctacions, i estabilització en l'oferta de places d'allotjament.

En els indicadors de demanda de la demarcació és destacable el rècord en volum de turistes i pernoctacions obtingut el 2017. Així, s'han registrat un total de 12,9 milions de turistes (un 3,3% més que l'any anterior) i 35,2 milions de pernoctacions (+3,5%). No es disposen de dades de demanda de viatgers en establiments d'habitatges d'ús turístic (HUT) ni en apartaments turístics.

Quadre 1 Indicadors de l'activitat turística a la Demarcació de Barcelona, 2016-2017

	Demarcació de Barcelona			Entorn de Barcelona*		
	2016	2017	% var. 2016-2017**	2016	2017	% var. 2016-2017**
Places en establiments hotelers	143.299	145.232	1,3	63.844	64.044	0,3
Places en càmpings	44.028	44.337	0,7	44.028	44.337	0,7
Places en establiments de turisme rural	5.042	5.063	0,4	5.042	5.063	0,4
Places en apartaments	3.619	3.534	-2,3	2.352	2.264	-3,7
Places en HUT***	64.780	92.769	nc	20.778	35.640	nc
Viatgers allotjats en establiments hotelers	11.709.409	12.066.780	3,1	3.829.160	3.996.066	4,4
Viatgers allotjats en càmpings	675.645	722.929	7,0	675.645	722.929	7,0
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	114.608	124.855	8,9	114.608	124.855	8,9
Pernoctacions en establiments hotelers	31.117.340	32.097.920	3,2	10.606.304	11.481.471	8,3
Pernoctacions en càmpings	2.589.318	2.771.753	7,0	2.589.318	2.771.753	7,0
Pernoctacions en establiments de turisme rural	339.510	357.211	5,2	339.510	357.211	5,2
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	74,6	75,7	1,1	74,6	75,7	1,1
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	47,0	47,6	0,6	46,0	47,6	1,6
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	23,6	25,1	1,5	24,0	25,1	1,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)****	30.933.524	35.589.931	15,1	6.180.836	6.604.010	6,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals

Places en HUTs estimades segons criteri de la Direcció General de Turisme * Import anual calculat sobre 1T, 2T, 3T 2017 i 4T 2016. Comparació amb el mateix període de l'any anterior nd: Dada no disponible nc: Dada no comparable

Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

L'entorn de Barcelona, o el que seria la demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, presenta també una bona evolució de l'activitat turística el 2017. En l'àmbit de l'oferta, aquesta manté la tendència estabilitzada de la província, i mostra increments inferiors a l'1% en el nombre de places que s'ofereixen en establiments hotelers, càmpings i turisme rural, i tot i que perd en l'oferta d'apartaments turístics, la regulació d'habitatges d'ús turístic evoluciona positivament.

Pel que fa a la demanda, també és destacable el rècord en volum de turistes i pernoctacions obtingut el 2017 i, igual que a la demarcació, una continuïtat en la tendència creixent tant en el nombre de turistes com de pernoctacions. Així, s'han registrat un total de 4,8 milions de turistes (+4,9%) i 14,6 milions de pernoctacions (+7,9%). Per tipologies d'allotjament, els hotels registren les dades més elevades amb un total de 4,0 milions de turistes (4,4% respecte a l'any anterior) i 11,5 milions de pernoctacions (+8,3%).

La recaptació de la **taxa turística** en l'àmbit provincial, ha obtingut un important increment del 15,1% i l'import total recaptat supera els 35 milions d'euros. En l'àmbit provincial, excepte la comarca del Barcelonès (entorn de Barcelona), també ha incrementat, en aquest cas un 6,8%, i ha assolit una recaptació total de 6.604.010 euros.

Recull estadístic. Demarcació de Barcelona

	Demarcació		Catalunya		Variació 2016-2017		Pes Demarcació/Catalunya	
	2016	2017	2016	2017	Demarcació	Catalunya	2016	2017
Entorn								
Nombre de municipis		311		947				32,8%
Superfície total (km²)		7.726,4		32.108,0				24,1%
Superfície mitjana municipal (km²)		24,84		33,90				nc
Demografia								
Població Total	5.542.680	5.576.037	7.522.596	7.555.830	0,6%	0,4%	73,7%	73,8%
Densitat (hab/km²)	717	722	234	235	0,6%	0,4%	nc	nc
Homes	2.704.771	2.718.621	3.697.368	3.710.200	0,5%	0,3%	73,2%	73,3%
Dones	2.837.909	2.857.416	3.825.228	3.845.630	0,7%	0,5%	74,2%	74,3%
Població de menys de 16 anys	914.352	915.587	1.254.019	1.253.572	0,1%	0,0%	72,9%	73,0%
Població potencialment activa (16-64)	3.603.957	3.621.380	4.889.300	4.902.984	0,5%	0,3%	73,7%	73,9%
Població de 65 anys i més	1.024.371	1.039.070	1.379.277	1.399.274	1,4%	1,4%	74,3%	74,3%
Projecció Població 2016-2026	5.396.299	5.488.234	7.339.926	7.456.332	1,7%	1,6%	73,5%	73,6%
Pob. resident a l'estranger	205.134	220.660	264.034	284.374	7,6%	7,7%	77,7%	77,6%
Índex de dependència global	53,8	54,0	53,9	54,1	0,2pp	0,2pp	nc	nc
Índex d'envelliment	112,0	113,5	110,0	111,6	1,5pp	1,6pp	nc	nc
Nacionalitat espanyola	4.854.217	4.864.723	6.499.198	6.514.468	0,2%	0,2%	74,7%	74,7%
Nacionalitat estrangera	688.463	711.314	1.023.398	1.041.362	3,3%	1,8%	67,3%	68,3%
Taxa d'estrangeria total	12,4%	12,8%	13,6%	13,8%	0,3pp	0,2pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	9,4%	9,7%	10,0%	10,1%	0,3pp	0,2pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	110.476	111.138	173.481	171.944	0,6%	-0,9%	63,7%	64,6%
Població potencialment activa (16-64)	557.386	577.682	813.105	830.203	3,6%	2,1%	68,6%	69,6%
Població de 65 anys i més	20.601	22.494	36.812	39.215	9,2%	6,5%	56,0%	57,4%
Àfrica	162.517	160.369	288.265	283.745	-1,3%	-1,6%	56,4%	56,5%
Amèrica	196.361	206.669	247.782	258.350	5,2%	4,3%	79,2%	80,0%
Àsia	123.379	130.534	145.521	153.053	5,8%	5,2%	84,8%	85,3%
Europa	205.532	212.938	341.032	345.286	3,6%	1,2%	60,3%	61,7%
Unió Europea	164.824	168.912	274.746	275.288	2,5%	0,2%	60,0%	61,4%
Resta del món	674	804	798	928	19,3%	16,3%	84,5%	86,6%
5 principals nacionalitats (província)	281.355	284.764	449.317	449.355	1,2%	0,0%	62,6%	63,4%
Marroc	122.087	119.779	211.384	207.082	-1,9%	-2,0%	57,8%	57,8%
Xina	45.728	48.464	54.545	57.239	6,0%	4,9%	83,8%	84,7%
Itàlia	41.859	44.199	49.421	51.761	5,6%	4,7%	84,7%	85,4%
Paquistan	38.229	39.150	43.093	44.202	2,4%	2,6%	88,7%	88,6%
Rumania	33.452	33.172	90.874	89.071	-0,8%	-2,0%	36,8%	37,2%
Activitat Econòmica								
Nombre d'empreses	184.428	185.911	254.286	255.943	0,8%	0,7%	72,5%	72,6%
Agricultura	786	782	2.484	2.518	-0,5%	1,4%	31,6%	31,1%
Indústria	18.875	18.778	25.491	25.387	-0,5%	-0,4%	74,0%	74,0%
Construcció	15.152	15.701	22.731	23.415	3,6%	3,0%	66,7%	67,1%
Serveis	149.615	150.650	203.580	204.623	0,7%	0,5%	73,5%	73,6%
Dimensió mitjana	10,6	11,0	9,9	10,3	0,4	0,4	nc	nc
Agricultura	3,4	3,4	3,4	3,5	0,1	0,1	nc	nc
Indústria	16,3	16,9	16,2	16,8	0,6	0,6	nc	nc
Construcció	5,2	5,5	5,0	5,3	0,3	0,2	nc	nc
Serveis	10,5	10,9	9,8	10,1	0,4	0,4	nc	nc
15 Sectors d'activitat principals	129.923	130.254	178.031	178.018	0,3%	0,0%	73,0%	73,2%
Comerç detall, exc. vehicles motor	28.355	27.780	39.161	38.341	-2,0%	-2,1%	72,4%	72,5%
Serveis de menjar i begudes	17.361	17.396	25.372	25.321	0,2%	-0,2%	68,4%	68,7%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	15.182	15.142	19.371	19.286	-0,3%	-0,4%	78,4%	78,5%
Activitats especialitzades construcció	8.980	9.202	13.078	13.350	2,5%	2,1%	68,7%	68,9%
Activitats immobiliàries	7.827	8.109	9.591	9.965	3,6%	3,9%	81,6%	81,4%
Altres activitats de serveis personals	7.463	7.496	10.146	10.166	0,4%	0,2%	73,6%	73,7%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	6.591	6.545	8.599	8.547	-0,7%	-0,6%	76,6%	76,6%
Construcció d'immobles	5.735	6.062	9.028	9.431	5,7%	4,5%	63,5%	64,3%
Transport terrestre i per canonades	5.960	6.000	8.455	8.491	0,7%	0,4%	70,5%	70,7%
Educació	5.744	5.895	7.558	7.741	2,6%	2,4%	76,0%	76,2%
Activitats sanitàries	5.238	5.296	6.855	6.914	1,1%	0,9%	76,4%	76,6%
Venda i reparació de vehicles motor	4.432	4.418	6.815	6.814	-0,3%	0,0%	65,0%	64,8%
Llars que ocupen personal domèstic	4.153	4.065	5.053	4.935	-2,1%	-2,3%	82,2%	82,4%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	3.665	3.616	4.683	4.631	-1,3%	-1,1%	78,3%	78,1%
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	3.069	3.232	3.878	4.085	5,3%	5,3%	79,1%	79,1%

Recull estadístic. Demarcació de Barcelona (Continuació)

	Demarcació		Catalunya		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Demarcació	Catalunya	2016	2017
Mercat de treball								
Població ocupada	2.221.878	2.292.806	3.035.442	3.131.688	3,2%	3,2%	73,2%	73,2%
Homes	1.163.435	1.202.122	1.616.264	1.668.596	3,3%	3,2%	72,0%	72,0%
Dones	1.058.443	1.090.684	1.419.178	1.463.092	3,0%	3,1%	74,6%	74,5%
Nacionals	1.957.216	2.002.985	2.658.852	2.722.557	2,3%	2,4%	73,6%	73,6%
Estrangers	264.662	289.821	376.590	409.131	9,5%	8,6%	70,3%	70,8%
Menys de 30 anys	336.395	355.999	466.673	493.812	5,8%	5,8%	72,1%	72,1%
De 30 a 44 anys	949.098	949.164	1.289.782	1.290.256	0,0%	0,0%	73,6%	73,6%
de 45 a 54 anys	586.505	616.239	796.019	834.667	5,1%	4,9%	73,7%	73,8%
Més de 55 anys	349.880	371.404	482.968	512.953	6,2%	6,2%	72,4%	72,4%
Taxa d'ocupació registrada	61,7%	63,3%	62,1%	63,9%	1,7pp	1,8pp	nc	nc
Llocs de treball	2.346.713	2.430.935	3.069.749	3.177.761	3,6%	3,5%	76,4%	76,5%
Agricultura	8.192	8.153	32.584	32.396	-0,5%	-0,6%	25,1%	25,2%
Indústria	341.929	351.151	461.157	475.353	2,7%	3,1%	74,1%	73,9%
Construcció	122.485	129.769	180.203	189.752	5,9%	5,3%	68,0%	68,4%
Serveis	1.874.107	1.941.862	2.395.805	2.480.260	3,6%	3,5%	78,2%	78,3%
Activitats d'alt contingut tecnològic¹	220.053	231.270	256.266	269.043	5,1%	5,0%	85,9%	86,0%
Assalariats	1.960.273	2.044.003	2.523.977	2.631.811	4,3%	4,3%	77,7%	77,7%
Autònoms	386.440	386.932	545.772	545.950	0,1%	0,0%	70,8%	70,9%
15 Sectors d'activitat principals	1.468.738	1.516.492	1.929.129	1.990.846	3,3%	3,2%	76,1%	76,2%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	252.133	253.427	332.948	334.271	0,5%	0,4%	75,7%	75,8%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	157.552	161.789	196.232	201.177	2,7%	2,5%	80,3%	80,4%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	145.609	149.542	199.002	204.180	2,7%	2,6%	73,2%	73,2%
<i>Activitats sanitàries</i>	140.823	147.032	179.920	187.437	4,4%	4,2%	78,3%	78,4%
<i>Educació</i>	131.449	136.467	161.756	167.202	3,8%	3,4%	81,3%	81,6%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	128.674	135.454	182.725	197.088	5,3%	7,9%	70,4%	68,7%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	80.544	83.945	115.182	119.775	4,2%	4,0%	69,9%	70,1%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	77.815	79.700	98.765	101.307	2,4%	2,6%	78,8%	78,7%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	73.361	75.845	98.404	101.654	3,4%	3,3%	74,6%	74,6%
<i>Activitats administratives d'oficina</i>	57.382	60.295	63.598	66.689	5,1%	4,9%	90,2%	90,4%
<i>Serveis de tecnologies de la informació</i>	53.649	58.597	57.849	63.228	9,2%	9,3%	92,7%	92,7%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	47.797	48.641	61.853	59.328	1,8%	-4,1%	77,3%	82,0%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	44.230	45.662	58.628	60.559	3,2%	3,3%	75,4%	75,4%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	38.887	40.072	49.983	51.760	3,0%	3,6%	77,8%	77,4%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	38.833	40.024	72.284	75.191	3,1%	4,0%	53,7%	53,2%
Persones aturades registrades	330.725	302.569	453.645	418.018	-8,5%	-7,9%	72,9%	72,4%
Homes	149.932	132.788	207.695	185.296	-11,4%	-10,8%	72,2%	71,7%
Dones	180.793	169.781	245.950	232.722	-6,1%	-5,4%	73,5%	73,0%
Nacionals	275.389	249.149	364.438	331.490	-9,5%	-9,0%	75,6%	75,2%
Estrangers	55.336	53.420	89.207	86.528	-3,5%	-3,0%	62,0%	61,7%
Agricultura	3.743	3.288	11.445	10.508	-12,2%	-8,2%	32,7%	31,3%
Indústria	43.734	37.414	55.985	48.182	-14,5%	-13,9%	78,1%	77,7%
Construcció	31.234	26.681	44.239	37.745	-14,6%	-14,7%	70,6%	70,7%
Serveis	232.293	215.533	315.305	295.048	-7,2%	-6,4%	73,7%	73,1%
Sense ocupació anterior	19.721	19.653	26.671	26.535	-0,3%	-0,5%	73,9%	74,1%
Població activa local estimada	2.617.223	2.656.868	3.491.295	3.543.805	1,5%	1,5%	75,0%	75,0%
Taxa d'atur registral	12,6%	11,4%	13,0%	11,8%	-1,2pp	-1,2pp	nc	nc
Homes	11,2%	9,8%	11,5%	10,1%	-1,4pp	-1,4pp	nc	nc
Dones	14,2%	13,1%	14,6%	13,6%	-1,1pp	-1,0pp	nc	nc
Nombre total de contractes	2.235.210	2.389.366	2.986.558	3.187.159	6,9%	6,7%	74,8%	75,0%
Beneficiaris de prestacions	182.936	167.559	267.244	248.939	-8,4%	-6,8%	68,5%	67,3%
Taxa cobertura Prestacions	58,8%	59,2%	62,6%	63,6%	0,4pp	1,0pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	143.299	145.232	309.486	311.661	1,3%	0,7%	46,3%	46,6%
Places en càmpings	44.028	44.337	270.585	269.343	0,7%	-0,5%	16,3%	16,5%
Places en establiments de turisme rural	5.042	5.063	18.938	19.037	0,4%	0,5%	26,6%	26,6%
Places en apartaments turístics	3.619	3.534	14.353	14.289	-2,3%	-0,4%	25,2%	24,7%
Places en HUTs ²	64.780	92.769	239.605	356.230	nc	nc	27,0%	26,0%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	6.607.108	7.054.908	9.099.518	9.640.192	6,8%	5,9%	72,6%	73,2%
Pressupostos municipals: despeses	6.519.382	7.048.368	8.998.788	9.624.166	8,1%	6,9%	72,4%	73,2%
Deute viu municipal ⁴	2.859.109	2.667.885	4.507.466	4.181.549	-6,7%	-7,2%	63,4%	63,8%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta.

2. Habitatges d'ús turístic. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2015-2016 nd: no disponible. nc: no calculable. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de Metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

Comparativa provincial

El 2017, la variació de la **població** espanyola s'ha mantingut estable (0%) i no disminueix per primer cop en quatre anys. Tot i així, la majoria de províncies, 33 de 51, experimenta una pèrdua relativa d'habitants, amb Zamora al capdavant de la llista un any més (-1,7%). Les províncies en què per contra hi ha un augment poblacional moderat són quinze, i destaquen les Illes Balears i Àlaba (0,8% ambdues) i Madrid i Barcelona (0,6% cadascuna). Quant a la pèrdua de població estrangera, aquesta ha estat més intensa que la del conjunt de la població a totes les províncies espanyoles, excepte a Àlaba, Barcelona, Guipúscoa, Biscaia, Saragossa i Madrid, on la població immigrant ha crescut.

En línia amb la consolidació econòmica, el nombre de **persones ocupades** registrades a la Seguretat Social ha crescut a totes les províncies espanyoles el 2017, menys a Palència i Jaén, on disminueix un 0,7% i 1,1%, respectivament. La demarcació de Barcelona s'ha situat en el grup de províncies amb un major increment de l'ocupació (3,4%), per sobre de la mitjana del conjunt d'Espanya (el 3,3%). Per províncies, Màlaga, Cadis i Guadalajara encapçalen el rànquing de creixement de les persones ocupades (a l'entorn del 4,9%). És convenient dir, però, que hi ha una discrepància rellevant entre els ocupats registrats i les xifres que estima l'EPA.

Així mateix, el nombre d'**empreses** ha augmentat pràcticament a totes les províncies d'Espanya l'any 2017 respecte a

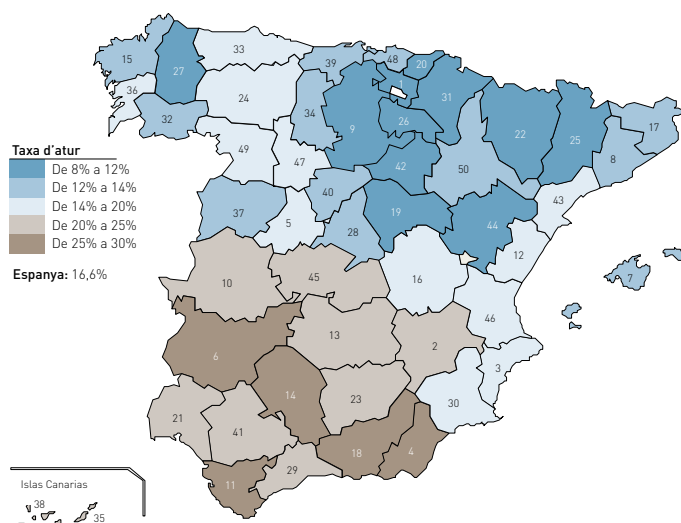
l'any anterior, menys a deu províncies, segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE. A la demarcació de Barcelona, el teixit empresarial ha augmentat un 2,3% anual, dues dècimes més que el 2016 i set dècimes més que la mitjana espanyola (2,3%), fet que la situa entre les deu províncies que més augmenten el teixit empresarial. La reducció més intensa s'ha registrat a Àlaba (el -7,6%) i l'increment més positiu, a Las Palmas (4,2%).

Paral·lelament, el nombre de **persones aturades** registrades s'ha reduït a totes les províncies (un 7,8% de mitjana i un 8,5% a la demarcació de Barcelona), però amb diferent intensitat, que va des del -13,5% a Terol fins al -4,8% a Huelva. Conseqüentment, la taxa d'atur estimada ha disminuït gairebé a totes les províncies, excepte a nou. Tot i així, la taxa d'atur encara presenta força heterogeneïtat entre les províncies espanyoles, des del 30% a Cadis al 8,1% a Osca. La demarcació de Barcelona s'ha situat en la franja superior entre les províncies espanyoles amb menys taxa d'atur (en ocupar la posició 12a de menys a més) i més de quatre punts percentuals per sota de la mitjana espanyola (el 12,1% enfront del 16,6% respectivament). En el mapa 1 es visualitza com en general totes les províncies amb taxes d'atur més elevades, i per sobre de la mitjana espanyola, encara es concentren del centre cap al sud de la península. Per contra, les províncies amb taxes d'atur per sota de la mitjana es troben al nord d'Espanya.

El **deute viu** dels ajuntaments ha disminuït a quasi totes les províncies l'any 2016 (última dada disponible) respecte a l'anterior, en un 8,7% de mitjana en el conjunt estatal.

Mapa 1

Taxa d'atur estimat, per províncies (Quart trimestre del 2017)

1 Àlaba	9,0	14 Còrdova	27,0	27 Lugo	11,2	40 Segòvia	12,6
2 Albacete	22,0	15 La Corunya	13,5	28 Madrid	13,8	41 Sevilla	22,4
3 Alacant	18,0	16 Conca	17,2	29 Màlaga	20,7	42 Sòria	9,6
4 Almeria	25,4	17 Girona	13,6	30 Múrcia	17,2	43 Tarragona	15,9
5 Àvila	18,3	18 Granada	25,9	31 Navarra	9,6	44 Terol	11,2
6 Badajoz	27,0	19 Guadalajara	10,5	32 Ourense	13,7	45 Toledo	20,3
7 Illes Balears	12,6	20 Guipúscoa	8,4	33 Astúries	14,6	46 País Valencià	16,4
8 Barcelona	12,1	21 Huelva	23,4	34 Palència	13,1	47 Valladolid	14,3
9 Burgos	11,1	22 Osca	8,1	35 Las Palmas	21,5	48 Biscaia	12,3
10 Càceres	21,8	23 Jaén	23,9	36 Pontevedra	17,8	49 Zamora	16,7
11 Cadis	30,0	24 Lleó	14,9	37 Salamanca	12,4	50 Saragossa	12,1
12 Castelló	14,4	25 Lleida	11,4	38 Tenerife	22,6	51 Ceuta	26,0
13 Ciudad Real	23,3	26 La Rioja	11,5	39 Cantàbria	13,5	52 Melilla	24,6

Recull estadístic comparatiu per Províncies 2017¹

	Població total	Població estrangera	Empreses (Dirce)	Ocupació registrada	Ocupació estimada	Persones aturades registrades	Persones aturades estimades	Taxa d'atur estimada	Deute viu ² / habitant	
Àlaba	0,8	4,3	-7,6	3,1	2,7	-6,7	-25,0	9,0	394,8	Àlaba
Alacant	-0,6	-5,1	1,8	3,8	0,6	-6,9	-1,0	18,0	371,4	Alacant
Albacete	-0,5	-4,2	0,1	4,1	8,0	-8,1	0,5	22,0	482,8	Albacete
Almeria	0,3	-0,6	2,7	3,1	1,5	-5,6	4,6	25,4	652,8	Almeria
Astúries	-0,7	-3,6	1,0	1,8	-1,4	-7,8	-1,0	14,6	312,0	Astúries
Àvila	-1,1	-4,2	1,0	1,2	-7,4	-7,3	0,0	18,3	349,0	Àvila
Badajoz	-0,6	-6,6	0,7	2,3	5,1	-7,2	-16,4	27,0	219,9	Badajoz
Barcelona	0,6	3,3	2,3	3,4	3,5	-8,5	-17,3	12,1	481,3	Barcelona
Biscaia	0,1	2,2	-7,2	1,7	0,1	-5,4	-11,6	12,3	106,8	Biscaia
Burgos	-0,8	-5,4	0,9	2,4	-5,3	-11,7	0,5	11,1	647,2	Burgos
Càceres	-0,9	-5,6	0,3	1,8	0,1	-9,7	-2,3	21,8	249,9	Càceres
Cadís	0,0	-0,9	2,6	4,9	3,0	-7,9	-13,7	30,0	1.544,0	Cadís
Cantàbria	-0,3	-3,3	2,0	2,8	-1,3	-12,5	3,6	13,5	218,2	Cantàbria
Castelló	-0,7	-4,8	0,9	2,7	4,6	-8,83	-14,9	14,4	360,0	Castelló
Ciudad Real	-0,9	-7,6	0,3	3,4	1,5	-9,2	-8,1	23,3	437,3	Ciudad Real
Conca	-1,2	-3,0	0,0	3,7	-5,4	-9,2	19,1	17,2	562,3	Conca
Còrdova	-0,4	-2,2	1,8	2,5	1,2	-7,8	-10,2	27,0	441,4	Còrdova
Girona	0,3	-0,7	2,5	3,4	3,4	-6,0	-11,4	13,6	572,3	Girona
Granada	-0,3	-2,6	2,7	2,3	2,7	-5,1	-11,8	25,9	596,9	Granada
Guadalajara	0,2	-1,7	-0,6	4,7	8,1	-11,5	-41,7	10,5	291,4	Guadalajara
Guipúscoa	0,2	2,2	-7,2	2,2	3,2	-8,1	-14,2	8,4	296,8	Guipúscoa
Huelva	-0,1	-2,2	2,0	4,4	7,7	-4,8	-19,0	23,4	961,5	Huelva
I. Balears	0,8	-1,0	4,2	4,4	1,7	-5,3	-8,3	12,6	507,2	I. Balears
Jaén	-0,7	-5,4	1,8	-1,1	8,2	-5,2	-23,0	23,9	1.038,7	Jaén
La Corunya	-0,2	-0,1	0,3	2,1	-0,3	-8,7	-8,4	13,5	182,3	La Corunya
La Rioja	-0,1	-1,6	0,4	2,4	-0,4	-8,1	6,0	11,5	211,1	La Rioja
Las Palmas	0,2	-0,9	4,2	4,1	9,2	-6,5	-11,6	21,5	238,5	Las Palmas
Lleida	-0,4	-2,5	0,9	2,8	0,9	-6,3	9,5	11,4	659,4	Lleida
Lleó	-1,1	-4,6	-0,8	1,9	0,8	-8,6	-23,1	14,9	780,3	Lleó
Lugo	-0,9	-0,2	0,8	1,2	3,6	-11,8	-17,6	11,2	143,4	Lugo
Madrid	0,6	0,3	1,9	4,0	2,3	-8,7	-4,6	13,8	945,0	Madrid
Màlaga	0,1	-2,9	3,5	5,1	5,5	-6,3	-17,2	20,7	645,3	Màlaga
Múrcia	0,4	-1,5	1,7	3,9	2,6	-6,9	-6,6	17,2	630,7	Múrcia
Navarra	0,4	-0,3	0,5	3,4	1,0	-10,8	-2,9	9,6	329,7	Navarra
Osca	-0,6	-2,9	0,4	3,3	4,3	-10,0	-35,3	8,1	327,0	Osca
Ourense	-1,0	-2,2	0,3	1,3	4,1	-12,3	-30,7	13,7	174,9	Ourense
Palència	-0,8	-1,8	-1,1	-0,7	1,4	-9,4	-4,9	13,1	233,2	Palència
Pontevedra	-0,2	-1,4	1,3	2,8	-0,4	-10,6	-5,0	17,8	119,4	Pontevedra
Salamanca	-0,7	-3,8	0,4	2,1	8,2	-7,8	-20,9	12,4	338,7	Salamanca
Saragossa	0,3	1,6	0,8	3,7	0,4	-11,6	-14,4	12,1	1.119,3	Saragossa
Segòvia	-0,9	-4,5	-0,6	3,1	-5,9	-9,4	-5,9	12,6	289,5	Segòvia
Sevilla	0,0	-3,1	2,0	3,6	5,6	-6,8	-17,6	22,4	394,1	Sevilla
Sòria	-1,3	-6,1	-0,8	3,0	8,8	-13,2	-18,5	9,6	368,1	Sòria
Tarragona	-0,1	-1,7	1,3	2,6	5,6	-6,1	-5,2	15,9	1.004,9	Tarragona
Tenerife	0,4	-1,3	4,2	3,9	1,8	-4,9	-8,4	22,6	243,4	Tenerife
Terol	-1,0	-3,3	0,2	3,3	-1,8	-13,5	-12,7	11,2	293,8	Terol
Toledo	-0,3	-4,0	1,5	4,5	4,2	-11,3	-13,2	20,3	295,8	Toledo
València	-0,1	-3,4	1,6	3,8	4,7	-8,6	-19,0	16,4	626,8	València
Valladolid	-0,5	-5,6	1,1	2,8	-1,9	-6,9	0,9	14,3	251,5	Valladolid
Zamora	-1,7	-7,9	-0,5	1,2	-2,0	-7,6	-2,2	16,7	184,2	Zamora
Espanya	0,0	-1,0	1,4	3,3	2,6	-7,8	-11,1	16,6	563,3	Espanya

1. Variació 2017-2016, a excepció de la taxa d'atur (taxa del IV trim. 17, en percentatge) i deute viu (31 de des. 2016, en euros)

L'ocupació i les persones aturades registrades i estimades fan referència a l'últim dia de l'any i al IV trimestre, respectivament.

2. Suma del deute viu en euros dels ajuntaments de cada província dividit pel total d'habitants de la mateixa

Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal

La província de Barcelona comprèn dotze comarques:¹ Alt Penedès, Anoia, Bages, Berguedà, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Maresme, Moianès, Osona, Vallès Occidental i Vallès Oriental.

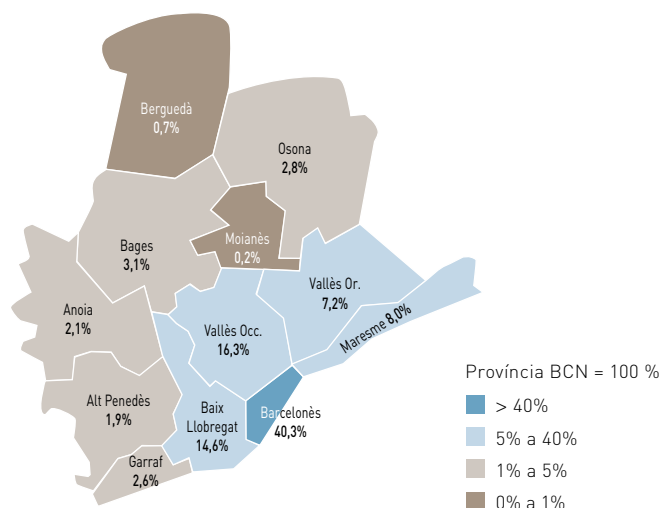
La concentració més elevada de la **població** es dona al Barcelonès (el 40,3% del total de la població de la demarcació), tot i que és la comarca amb menys territori (145,8 km²). A continuació la segueixen les quatre comarques que l'envolten, el Baix Llobregat, el Maresme i les dues del Vallès. Aquestes cinc comarques concentren el 86,4% de la població de la demarcació i són, juntament amb el Garraf, les que tenen una densitat d'habitants per quilòmetre quadrat superior a la mitjana catalana (235 habitants per quilòmetre quadrat). Per contra, la comarca del Moianès és la menys poblada de la demarcació (amb gairebé 13.300 habitants), seguida del Berguedà (amb 38.791 habitants).

Quant a l'evolució de la població, totes les comarques de la demarcació han augmentat el nombre d'habitants l'any 2017, a excepció del Berguedà. Aquests creixements han oscil·lat entre el 0,4% del Bages o del Garraf i el 0,7% del Barcelonès o de l'Anoia. El factor explicatiu de l'augment demogràfic comarcal ha estat tant el creixement de la població estrangera —que ha crescut a totes aquestes comarques a excepció del Garraf i el Vallès Oriental— com de l'autòctona —que ha estat deguda en gran part a la nacionalització d'estrangers i ha crescut a totes aquestes comarques llevat del Barcelonès.

La disminució de la població el Berguedà ha estat conseqüència tant de la reducció de població autòctona com de l'estrangera (-0,01% i 5,5%, respectivament).

Mapa 2

Nombre d'habitants, 2017 (en percentatge sobre el total)

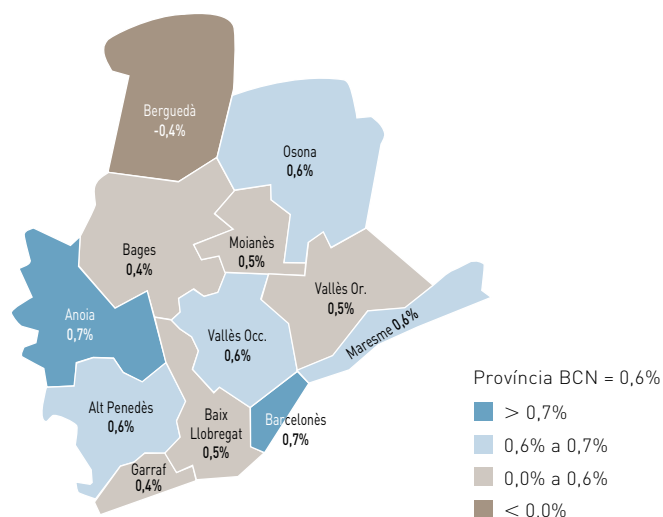

Font: Idescat

El 2017 la població augmenta a totes les comarques barcelonines, a excepció del Berguedà.

Mapa 3

Variació anual del nombre d'habitants, 2017 (en percentatge)

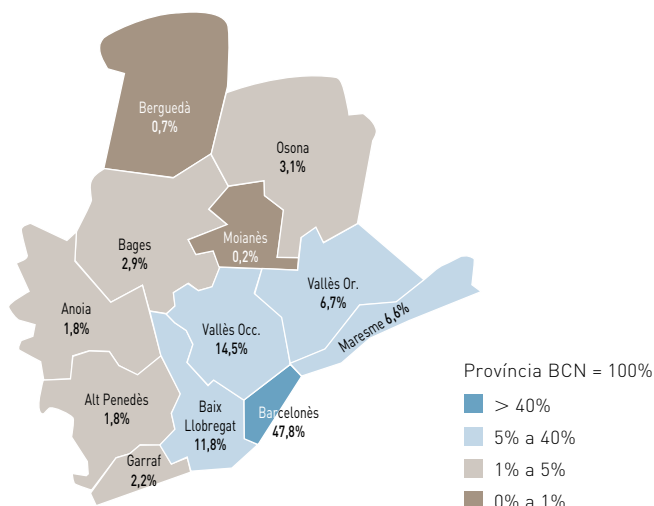

Font: Idescat

1. Els municipis d'Espinelves, Vidrà i Viladrau de la comarca d'Osona formen part de la província de Girona. Així mateix, Gósol (Berguedà) pertany a la província de Lleida. En canvi, el municipi de Fogars de la Selva, de la Selva, pertany a la província de Barcelona.

Mapa 4

Nombre d'empreses, any 2017 (en percentatge sobre el total)

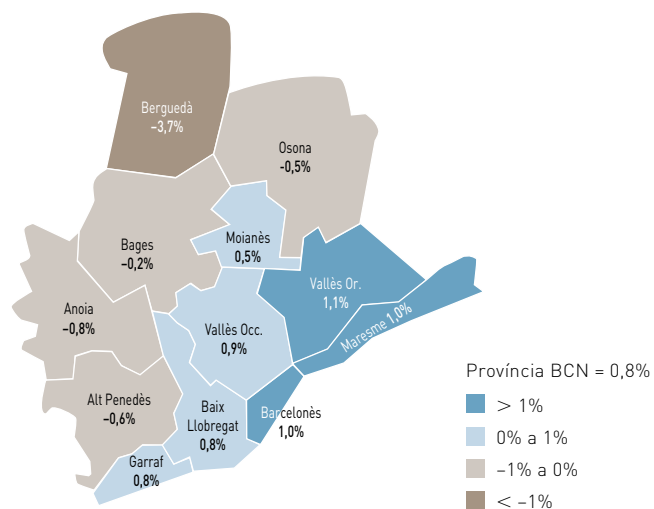

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

El 2017 es trenca la pauta dels darrers tres anys de creixement positiu a totes les comarques del nombre d'empreses.

Mapa 5

Variació anual del nombre d'empreses, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Pel que fa al **teixit empresarial**, el nombre de comptes de cotització de la Seguretat Social augmenta a set de les dotze comarques el 2017, i trenca amb la pauta de creixement positiu que s'havia donat a totes les comarques des de fa tres anys. De mitjana, les comarques que han augmentat el nombre d'empreses ho han fet molt a prop de la xifra de la demarcació (un 0,8%). Aquestes dades estan força allunyades de les del 2016, quan a la província l'augment va ser del 2,5%. La comarca on més ha augmentat el teixit empresarial és el Vallès Oriental, amb un 1,1%, una xifra que igualment dista molt del major increment (5,4%) que es va donar l'any passat al Garraf; on menys ha crescut ha estat al Moianès (0,5%). Les comarques que registren xifres negatives són: el Berguedà (-3,7%), l'Anoia (-0,8%), l'Alt Penedès (-0,6%), Osona (-0,5%) i el Bages (-0,2%). El gran pol d'activitat empresarial de la província, el Barcelonès, ha aportat quasi el 60% dels nous centres de cotització que s'han creat el 2017. A continuació, li segueixen el Vallès Occidental, que crea el 16% de les noves empreses de la província, i el Baix Llobregat, que en crea el 12%.

Les empreses del sector terciari han crescut a set de les dotze comarques, entre el 0,6% del Maresme i el 2,4% del Moianès. Així mateix, el teixit d'empreses industrials —el segon en importància en termes absoluts, excepte al Garraf i al Barcelonès, on és el sector de la construcció— només ha augmentat a quatre comarques de forma molt minsa (0,8% al Garraf i Maresme, 0,7% al Vallès Occidental i 0,3% al Vallès Oriental). En canvi, les empreses de la construcció creixen a gairebé totes les comarques (excepte a l'Alt Penedès i l'Anoia), i a més és el sector dins el qual més creixen les empreses a set comarques, en termes relatius. Finalment, les empreses del sector primari creixen a set comarques.

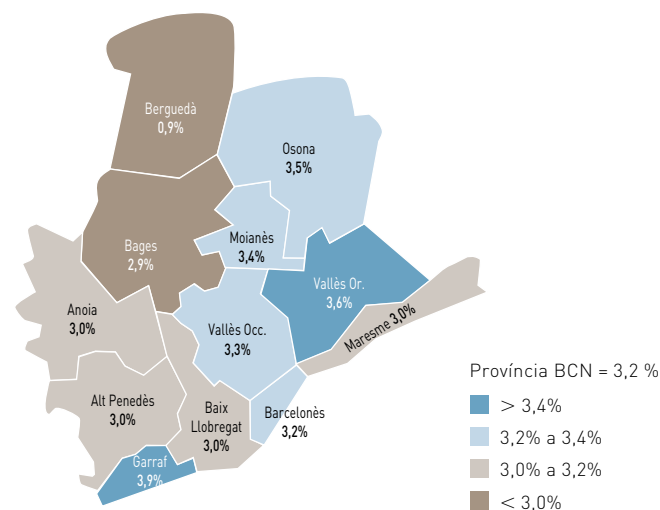
La dimensió mitjana de les empreses ha crescut lleugerament a gairebé totes les comarques el 2017, i ha oscil·lat entre els 12,1 treballadors per empresa al Barcelonès i els 6 al Berguedà i al Garraf. La dimensió mitjana al conjunt de la demarcació de Barcelona ha augmentat lleugerament dels 10,6 a 11 persones ocupades per empresa.

L'any 2017, la **població ocupada** registrada (afiliats a la Seguretat Social segons la residència dels treballadors) ha augmentat de forma generalitzada a totes les comarques de la demarcació de Barcelona respecte a l'any anterior. La xifra més baixa amb diferència és el 0,8% del Berguedà, però, al marge d'aquesta, la resta oscil·len entre el 2,9% del Bages i el 3,9% del Garraf. A totes les comarques el creixement relatiu ha estat superior entre la població estrangera que entre l'espanyola i entre les persones de 55 o més anys que entre la resta de trams d'edat (a excepció del Barcelonès i el Moianès, en què el creixement relatiu ha estat entre els joves menors de 30 anys).

Paral·lelament, el nombre de **llocs de treball** (afiliacions a la Seguretat Social segons el compte de cotització de l'empresa) també ha registrat un creixement a totes les comarques per quart any consecutiu (excepte el Berguedà), però amb un ritme inferior al de l'any anterior (a excepció del Bages i el Moianès). Així mateix, l'augment de les afiliacions s'ha produït de forma més intensa entre les persones assalariades que entre els autònoms a totes les comarques (el 4,3% vs. el 0,1%, respectivament, de mitjana a la demarcació). De fet els autònoms només han augmentat a 4 comarques barcelonines (Barcelonès, Moianès, Garraf i Maresme).

Les afiliacions han crescut en gairebé tots els grans sectors econòmics i a totes les comarques —excepte l'agricultura. En els serveis les afiliacions han crescut a totes les comarques, a excepció del Berguedà, entre el 1,6% de l'Anoia i el 10,1% del Bages. Atès a la seva importància, els serveis han estat el principal factor de creixement de les afiliacions a totes les comarques. Pel que fa a les afiliacions a la indústria han augmentat a totes les comarques (entre l'1% de l'Anoia i el 5,9% d'Osona), excepte al Garraf (-5,2%). Quant a la construcció, les afiliacions augmenten a gairebé totes les comarques (excepte al Berguedà i al Moianès) i a vuit comarques la construcció és el sector en el qual les afiliacions creixen amb més intensitat, en termes relatius. Finalment, les afiliacions al sector primari només creixen a la meitat de comarques.

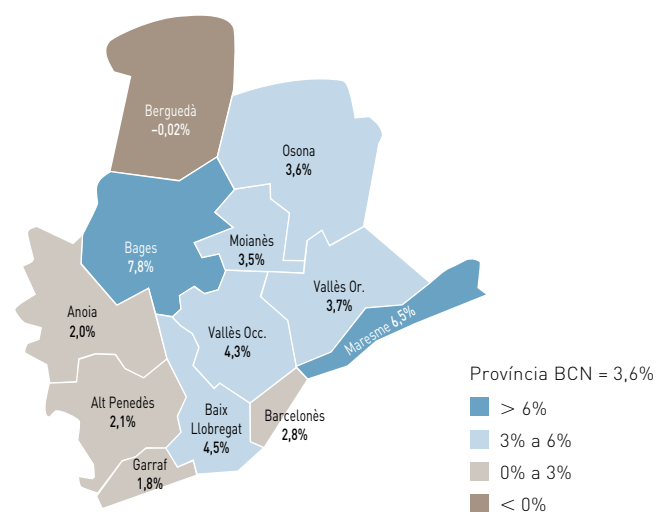
Mapa 6
Variació anual de la població ocupada registrada, any 2017
(en percentatge sobre el total)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'any 2017 els llocs de treball han augmentat a totes les comarques de la demarcació de Barcelona per quart any consecutiu (excepte al Berguedà).

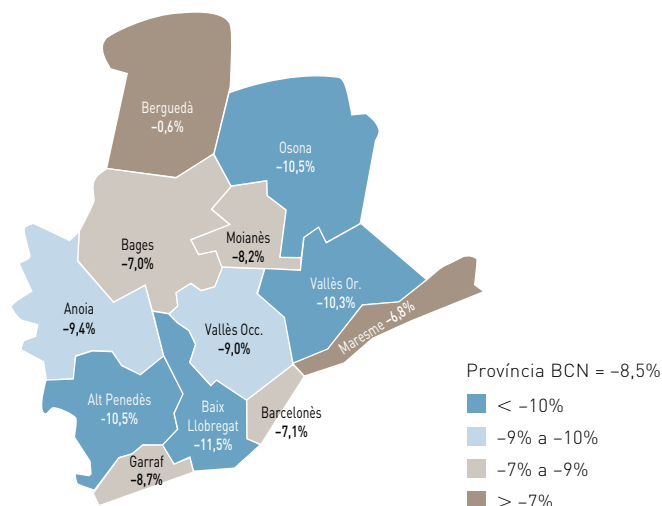
Mapa 7
Variació anual dels llocs de treball, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Mapa 8

Variació de la població aturada registrada, 2017 (en percentatge)

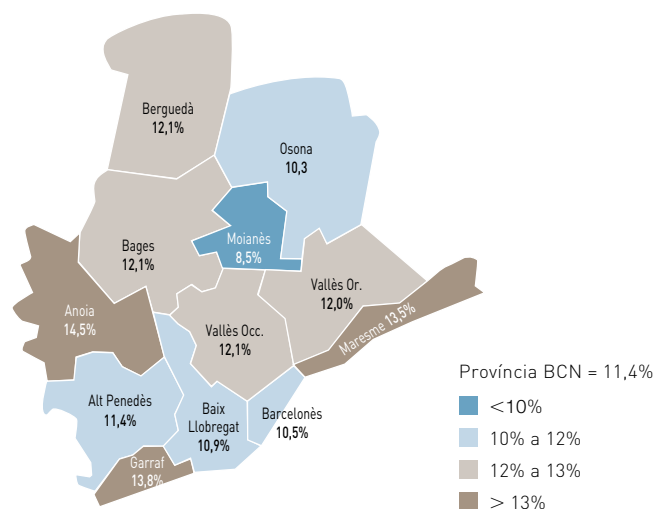

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

El quart trimestre del 2017, la taxa d'atur registrada ha disminuït a totes les comarques barcelonines, per cinquè any consecutiu.

Mapa 9

Taxa d'atur registrada, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Aquesta bona tendència del mercat laboral es continua traslladant a la disminució del nombre d'aturats. Així, l'**atur registrat** a la demarcació ha disminuït de forma generalitzada a totes les comarques el 2017, per cinquè any consecutiu, però ho ha fet amb menys intensitat que els dos anys precedents. En termes relatius, el descens més important s'ha produït al Baix Llobregat (-11,5%) i, per contra, el descens més moderat s'ha generat al Berguedà (-0,6%). Aquesta caiguda del nombre de persones aturades inscrites al SOC, juntament amb l'increment de la població activa estimada, ha afavorit la reducció de la taxa d'atur registrada a totes les comarques, entorn a 1,2 punts percentuals. La comarca amb una taxa d'atur més elevada continua sent l'Anoia, amb el 14,5%, i la més baixa ha estat el Moianès, amb el 8,5%, seguida d'Osona (10,3%) i el Barcelonès (10,5%).

Els **beneficiaris de prestacions** han disminuït a totes les comarques barcelonines (excepte al Moianès), però amb menys intensitat que l'any anterior (a excepció del Vallès Oriental). Aquesta caiguda ha oscil·lat entre el -11,7% a Osona i el -2,6% al Berguedà. La taxa de cobertura —percentatge de persones desocupades que perceben prestacions sobre el total de persones aturades i demandants (sense tenir en compte els aturats sense ocupació anterior)— ha augmentat a totes les comarques, excepte al Berguedà i al Barcelonès, ja que els beneficiaris de prestacions de desocupació en el terreny contributiu i assistencial han disminuït en menor mesura que les persones aturades registrades i demandants.

Pel que fa a les dades de **contractació**, aquestes han augmentat a totes les comarques de la demarcació de Barcelona el 2017, excepte al Berguedà (-5,3%), però amb menys intensitat que l'any anterior (a excepció del Moianès, del Bages i del Maresme). Així, al conjunt de la demarcació el nombre de contractes signats ha crescut un 6,9% el 2017 (enfrent del 9,9% del 2016). Tanmateix, el creixement dels contractes ha estat de diferent intensitat, i ha oscil·lat entre l'1,2% a l'Anoia i el 9,4% al Bages. Per tipus de contracte, els indefinits han crescut a un ritme més alt que els temporals a totes les comarques, excepte al Maresme.

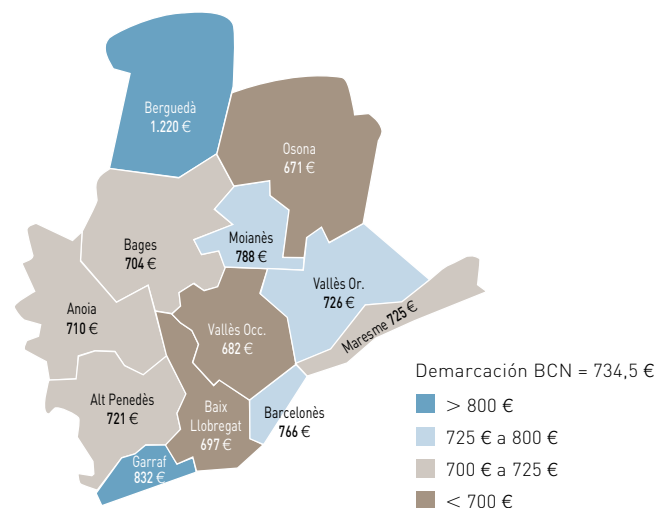
Quant a les **finances municipals públiques**, segons les dades dels pressupostos inicials tant els ingressos com les despeses han augmentat de forma similar a nou comarques de la demarcació el 2017. Tanmateix, les despeses han augmentat a un ritme més intens que els ingressos al Barcelonès (8,2% vs. 10,8%, respectivament) i al Vallès Oriental (5,1% vs. 5,5%). En canvi, al Berguedà l'evolució dels ingressos (3,6%) ha estat més positiva que la de les despeses (3,0%). Així, en conjunt els ingressos han oscil·lat entre el 3,6% del Berguedà i l'11,4% d'Osona i les despeses, entre el 3% del Berguedà i l'11,4% d'Osona.

Els **ingressos tributaris per habitant** a la demarcació de Barcelona han augmentat a totes les comarques el 2017, excepte a l'Anoia (-0,8%), uns valors que oscil·len entre el 7,9% del Barcelonès i el 0,2% del Vallès Oriental. A la demarcació de Barcelona els ingressos tributaris per habitant s'han situat en 734,5 € per habitant, una xifra que suposa un augment del 4,7% respecte al 2016 (33 € més).

Pel que fa a l'**activitat turística** a les comarques, els indicadors d'oferta turística hotelera mostren un augment en el nombre de places disponibles en la majoria de comarques de la demarcació el 2017. Les úniques comarques que han experimentat pèrdues en el nombre de places en hotels són el Berguedà (-0,7%), Osona (-2,0%) i el Vallès Oriental (-0,3%). Tanmateix, l'evolució positiva ha estat de diferent intensitat entre les comarques, des del 0,1% del Maresme fins al 7,3% del Moianès. Pel que fa als indicadors de demanda només es disposa de l'evolució hotelera a sis comarques, totes elles amb una evolució positiva excepte al Vallès Oriental i a l'Occidental. Així, en el conjunt de la demarcació els viatgers en hotels han augmentat un 3,1%. Tanmateix, els viatgers allotjats en turisme rural i en càmpings també han augmentat amb més intensitat (8,9% i 7,0%, respectivament).

La recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics, la taxa turística, augmenta a totes les comarques el 2017 (excepte al Garraf, -1,1%), i el creixement oscil·la entre el 0,6% del Maresme i el 29,7% de l'Alt Penedès. Per comarques, el Barcelonès recapta el 81% del total de la taxa turística provincial, i el Maresme és la següent comarca que més recapta, amb un 7% del total.

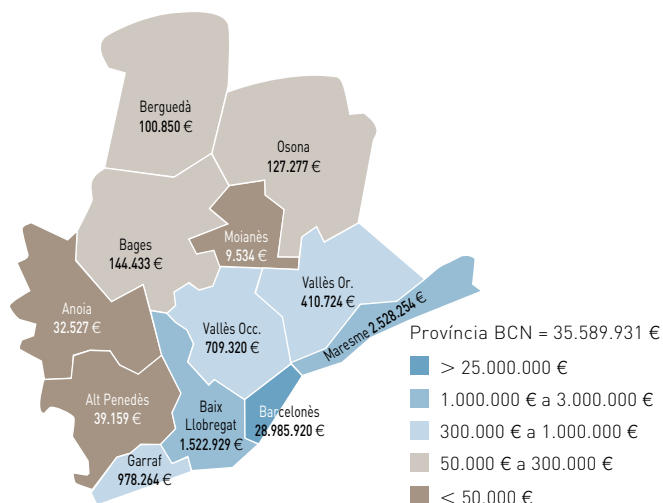
Mapa 10
Ingressos tributaris per habitant, 2017 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

La recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics, la taxa turística, augmenta a totes les comarques el 2017 (excepte al Garraf).

Mapa 11
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics, 2017 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de la Direcció General de Turisme

Recull estadístic comparatiu per comarques 2017¹

	Demarcació de Barcelona	Alt Penedès	Anoia	Bages	Baix Llobregat	Barcelonès
Demografia						
Població Total	0,6%	0,6%	0,7%	0,4%	0,5%	0,7%
Població de menys de 16 anys	0,1%	-0,2%	-0,5%	-0,2%	-0,2%	0,9%
Població potencialment activa (16-64)	0,5%	0,5%	0,6%	0,2%	0,2%	0,7%
Població de 65 anys i més	1,4%	2,1%	2,0%	1,5%	2,3%	0,5%
Projecció població 2017-2026	-1,6%	1,6%	1,0%	-2,2%	-3,4%	-0,8%
Pob. resident a l'estranger	7,6%	10,7%	7,6%	8,9%	11,2%	6,2%
Índex d'envelliment	113,5	92,2	96,9	117,5	95,2	147,6
Nacionalitat espanyola	0,2%	0,6%	0,7%	0,3%	0,5%	-0,3%
Nacionalitat estrangera	3,3%	0,4%	0,6%	1,8%	0,7%	5,7%
Taxa d'estrangeria total	12,8%	10,0%	7,6%	10,2%	9,2%	17,2%
Activitat econòmica						
Nombre d'empreses	0,8%	-0,6%	-0,8%	-0,2%	0,8%	1,0%
Agricultura	-0,5%	2,6%	6,3%	9,5%	5,9%	-10,4%
Indústria	-0,5%	-2,2%	-1,5%	-1,8%	-0,4%	-1,3%
Construcció	3,6%	-0,9%	-2,9%	0,0%	2,3%	4,6%
Serveis	0,7%	-0,2%	-0,4%	0,0%	0,8%	0,9%
<i>Dimensió mitjana</i>	<i>11,0</i>	<i>8,9</i>	<i>7,7</i>	<i>10,2</i>	<i>11,4</i>	<i>12,1</i>
Mercat de treball						
Població ocupada	3,2%	3,0%	3,0%	2,9%	3,0%	3,2%
Homes	3,3%	2,4%	2,8%	2,8%	2,8%	3,6%
Dones	3,0%	3,9%	3,4%	2,9%	3,2%	2,8%
Nacionals	2,3%	2,7%	2,8%	2,0%	2,4%	1,9%
Estrangers	9,5%	7,5%	7,4%	13,0%	9,5%	9,3%
Menys de 30 anys	5,8%	4,9%	5,5%	6,2%	4,7%	6,4%
De 30 a 44 anys	0,0%	-0,7%	-0,9%	-0,6%	-0,9%	0,7%
De 45 a 54 anys	5,1%	5,6%	6,2%	4,3%	5,9%	4,1%
Més de 55 anys	6,2%	7,0%	6,2%	6,6%	7,2%	5,1%
Taxa d'ocupació registrada	63,3%	65,1%	61,9%	62,4%	64,9%	62,6%
Llocs de treball	3,6%	2,1%	2,0%	7,8%	4,5%	2,8%
Agricultura	-0,5%	-0,6%	-3,9%	4,6%	2,2%	-11,6%
Indústria	2,7%	2,0%	1,0%	3,1%	3,2%	1,5%
Construcció	5,9%	2,5%	11,3%	4,8%	5,8%	6,0%
Serveis	3,6%	2,2%	1,6%	10,1%	4,7%	2,8%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	5,1%	1,1%	27,9%	4,9%	2,5%	5,5%
Assalariats	4,3%	2,8%	2,8%	9,7%	5,7%	3,0%
Autònoms	0,1%	-0,7%	-0,4%	-0,1%	-0,7%	1,0%
Persones aturades registrades	-8,5%	-10,5%	-9,4%	-7,0%	-11,5%	-7,1%
Homes	-11,4%	-12,4%	-12,0%	-8,9%	-14,3%	-10,0%
Dones	-6,1%	-8,9%	-7,6%	-5,3%	-9,4%	-4,5%
Nacionals	-9,5%	-11,2%	-10,8%	-7,6%	-11,9%	-8,5%
Estrangers	-3,5%	-7,6%	-0,2%	-4,4%	-9,4%	-0,8%
Agricultura	-12,2%	-23,3%	-10,0%	-11,5%	-11,8%	-5,9%
Indústria	-14,5%	-9,1%	-16,2%	-8,7%	-16,5%	-13,9%
Construcció	-14,6%	-16,2%	-12,4%	-13,8%	-17,2%	-14,9%
Serveis	-7,2%	-8,6%	-7,3%	-6,1%	-10,3%	-6,0%
Sense ocupació anterior	-0,3%	-11,5%	-7,1%	2,5%	-6,3%	2,9%
Taxa d'atur registral	11,4%	11,4%	14,5%	12,1%	10,9%	10,5%
Homes	9,8%	9,5%	11,2%	10,6%	9,0%	9,6%
Dones	13,1%	13,6%	18,1%	13,6%	13,0%	11,4%
Nombre total de contractes	6,9%	3,4%	1,2%	9,4%	9,1%	7,3%
Beneficiaris de prestacions	-8,4%	-6,7%	-9,5%	-4,8%	-10,7%	-7,8%
Taxa cobertura prestacions	59,2%	63,2%	56,1%	54,3%	59,8%	58,8%
Finances públiques						
Pressupostos municipals: ingressos	6,8%	6,9%	4,4%	10,9%	4,6%	8,2%
Pressupostos municipals: despeses	8,1%	6,9%	4,5%	10,9%	4,6%	10,8%
Deute viu municipal	-6,7%	-11,3%	-13,5%	-10,7%	-10,4%	-3,0%

1. Variació 2017-2016, a excepció d'alguns indicadors amb la dada de 2017 (en cursiva,) i deute viu municipal variació 2016-2015.

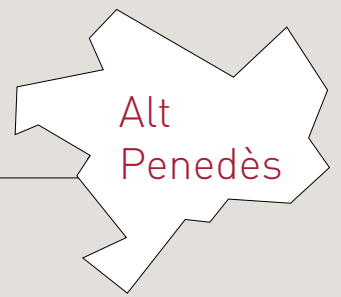
L'ocupació i les persones aturades registrades i estimades fan referència a l'últim dia de l'any i al IV trimestre, respectivament.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors.

Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

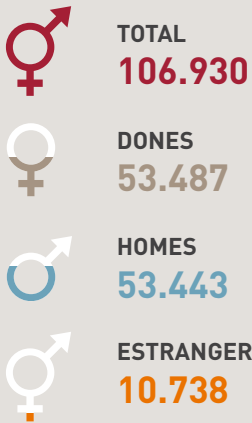
Berguedà	Garraf	Maresme	Moianès	Osona	Vallès Occidental	Vallès Oriental	
Demografia							
-0,4%	0,4%	0,6%	0,5%	0,6%	0,6%	0,5%	Població Total
0,3%	-1,3%	-0,2%	0,0%	-0,6%	0,0%	-0,8%	Població de menys de 16 anys
-1,1%	0,3%	0,3%	0,6%	0,7%	0,4%	0,3%	Població potencialment activa (16-64)
0,9%	2,6%	2,4%	0,8%	1,3%	2,4%	2,7%	Població de 65 anys i més
-1,7%	-0,4%	-2,9%	-3,3%	-1,8%	-1,9%	-1,1%	Projecció població 2017-2026
9,9%	8,8%	8,9%	2,6%	17,5%	9,7%	14,6%	Pob. resident a l'estranger
175,5	99,0	103,0	110,3	99,5	87,0	88,5	Índex d'envelliment
0,0%	0,6%	0,5%	0,4%	0,3%	0,5%	0,8%	Nacionalitat espanyola
-5,5%	-0,7%	1,0%	2,4%	2,5%	1,8%	-3,3%	Nacionalitat estrangera
6,9%	12,9%	10,7%	7,2%	13,5%	9,7%	8,2%	Taxa d'estrangeria total
Activitat econòmica							
-3,7%	0,8%	1,0%	0,5%	-0,5%	0,9%	1,1%	Nombre d'empreses
5,8%	-7,1%	2,4%	-8,7%	-3,0%	0,0%	-4,3%	Agricultura
-4,5%	0,8%	0,8%	-4,6%	-2,6%	0,7%	0,3%	Indústria
0,8%	9,2%	4,1%	0,0%	5,3%	3,0%	4,7%	Construcció
-4,6%	-0,2%	0,6%	2,4%	-0,5%	0,7%	0,8%	Serveis
6,0	6,0	7,9	6,4	8,6	11,6	9,0	Dimensió mitjana
Mercat de treball							
0,9%	3,9%	3,0%	3,4%	3,5%	3,3%	3,6%	Població ocupada
1,2%	4,2%	3,3%	2,8%	3,3%	3,4%	3,5%	Homes
0,5%	3,6%	2,7%	4,2%	3,6%	3,2%	3,7%	Dones
0,5%	3,4%	2,6%	2,3%	2,1%	2,7%	3,1%	Nacionals
8,8%	8,5%	7,1%	17,8%	13,6%	10,5%	9,5%	Estrangers
0,3%	6,1%	4,7%	10,1%	6,3%	5,5%	6,9%	Menys de 30 anys
0,2%	0,4%	-0,7%	-0,7%	0,5%	-0,3%	-0,3%	De 30 a 44 anys
-0,6%	5,6%	5,6%	3,8%	4,3%	6,0%	6,0%	De 45 a 54 anys
5,0%	8,3%	6,5%	6,4%	6,7%	6,9%	7,1%	Més de 55 anys
61,4%	59,2%	61,4%	68,7%	67,9%	64,0%	64,5%	Taxa d'ocupació registrada
0,0%	1,8%	6,5%	3,5%	3,6%	4,3%	3,7%	Llocs de treball
0,2%	0,9%	-0,4%	1,9%	0,1%	-0,9%	-0,1%	Agricultura
1,7%	-5,2%	3,3%	3,9%	5,9%	3,5%	2,8%	Indústria
-0,1%	7,9%	8,3%	-2,1%	2,3%	5,7%	6,5%	Construcció
-0,5%	2,2%	7,0%	4,4%	2,7%	4,5%	3,9%	Serveis
-1,2%	3,5%	2,9%	0,0%	0,7%	6,8%	3,6%	Activitats d'alt contingut tecnològic
0,6%	2,4%	9,0%	4,5%	4,9%	5,3%	5,1%	Assalariats
-1,3%	0,4%	0,0%	1,5%	-0,2%	-0,5%	-1,1%	Autònoms
-0,6%	-8,7%	-6,8%	-8,2%	-10,5%	-9,0%	-10,3%	Aturats registrats
-1,7%	-11,9%	-9,6%	-7,8%	-13,0%	-12,7%	-13,7%	Homes
0,3%	-6,1%	-4,5%	-8,4%	-8,5%	-6,1%	-7,6%	Dones
-3,1%	-10,5%	-7,8%	-8,9%	-12,6%	-9,7%	-10,6%	Nacionals
12,3%	2,9%	-1,8%	0,0%	-4,8%	-5,4%	-8,5%	Estrangers
-16,0%	-9,9%	-10,9%	57,1%	-27,8%	-8,5%	-9,7%	Agricultura
-6,2%	-16,0%	-12,4%	-3,7%	-11,9%	-14,9%	-18,5%	Indústria
-18,0%	-16,5%	-10,3%	-8,3%	-19,8%	-13,1%	-14,9%	Construcció
2,3%	-6,9%	-5,5%	-8,6%	-10,3%	-7,9%	-8,1%	Serveis
25,4%	-4,3%	0,0%	-38,5%	2,3%	1,6%	-4,6%	Sense ocupació anterior
12,1%	13,9%	13,5%	8,5%	10,3%	12,1%	12,0%	Taxa d'atur registrat estimada
10,2%	11,6%	11,2%	6,6%	8,0%	10,0%	9,6%	Homes
14,3%	16,2%	15,9%	10,6%	13,0%	14,3%	14,7%	Dones
-5,3%	3,9%	6,7%	7,4%	5,4%	4,8%	7,3%	Nombre de contractes total
-2,6%	-8,2%	-4,7%	3,2%	-11,7%	-9,2%	-10,5%	Beneficiaris de prestacions
60,9%	59,5%	65,9%	67,4%	62,7%	56,8%	58,6%	Taxa cobertura prestacions
Finances públiques							
3,6%	7,3%	7,2%	5,1%	11,4%	4,7%	5,1%	Pressupostos municipals: ingressos
3,0%	7,1%	7,3%	5,1%	11,4%	4,4%	5,5%	Pressupostos municipals: despeses
-17,5%	-4,2%	-4,9%	-20,3%	-15,8%	-8,3%	-10,3%	Deute viu municipal

Alt Penedès

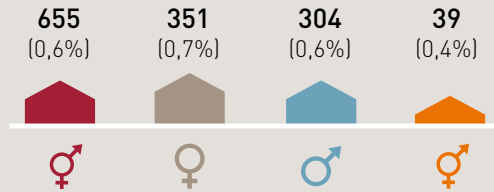

Alt Penedès

Població, 2017

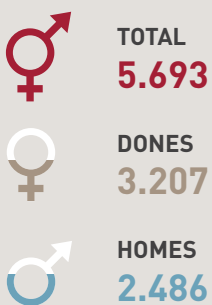

Variació interanual

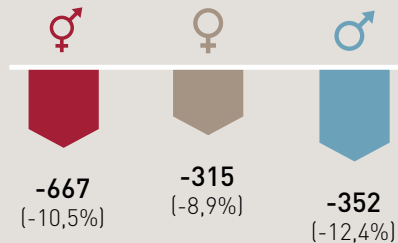

0,6%
La població creix lleugerament

Població aturada registrada, 2017

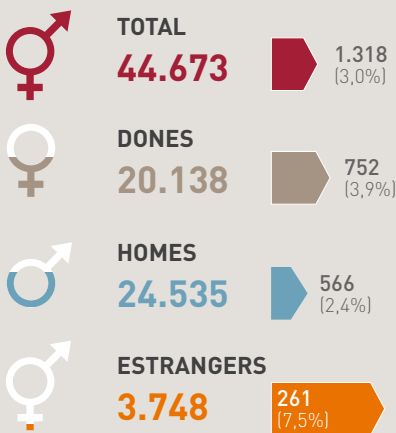

Variació interanual

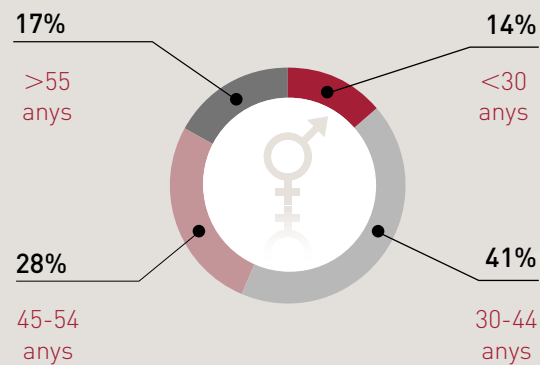

11,4%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2017

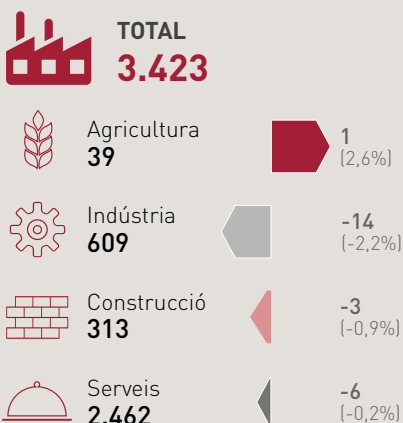

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

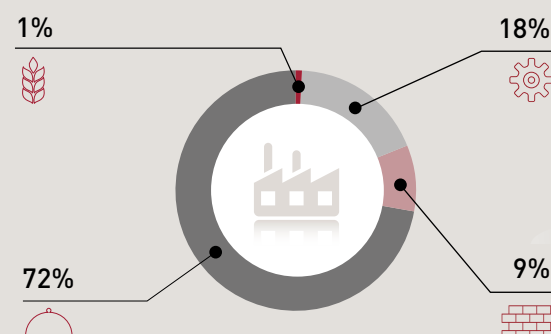

65,1%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2017

Distribució per sectors (pes %)

-0,6%
Decreix el nombre d'empreses

Alt Penedès

La comarca de l'Alt Penedès està formada per 27 municipis, els quals constitueixen una superfície de 592,7 km², el 7,7% de la superfície de la demarcació. Vilafranca del Penedès n'és la capital.

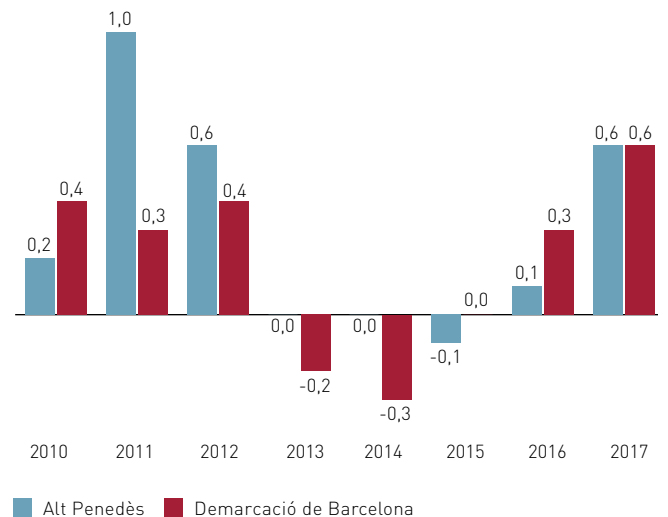
L'Alt Penedès, amb 106.930 habitants, és la tercera comarca menys poblada de les dotze comarques barcelonines, tan sols per davant del Moianès i del Berguedà, i hi resideix l'1,9% de la població de la demarcació. La població (vegeu el gràfic 1) ha crescut lleugerament (0,6%) en l'últim any. Els residents a l'estranger han crescut un 10,7%, i han arribat a les 2.174 persones.

Amb una densitat de població de 180 hab./km², és una de les menys densament poblades de la demarcació. La capital, amb 39.532 persones, representa el 37% de la població comarcal, i sumant-hi la població de Sant Sadurn d'Anoia (12.749) s'arriba gairebé al 50% del total comarcal. Divuit dels vint-i-set municipis de la comarca guanyen població, entre els quals destaquen els creixements de Vilafranca del Penedès (167) i Santa Margarida i els Monjos (120).

La població estrangera (10.738) representa el 10% del total comarcal, un valor inferior a la mitjana provincial (12,8%). Després de 5 anys durant els quals disminuïa la població estrangera, entre el 2016 i el 2017 la comarca ha experimentat un petit augment d'estrangers (0,4%). El 82,9% de les persones estrangeres són extracomunitàries, amb la nacionalitat marroquina (49,4%) com a col·lectiu més destacat. La segueixen les nacionalitats romanesa (4,5%), ucraïnesa (3,6%) i peruana (2,8%). Cal destacar el creixement interanual dels estrangers asiàtics (13,4%).

El 18,7% de la població és menor de 16 anys (2,3 punts per sobre de la mitjana provincial) i el 17,2% té 65 anys o més. La població en edat de treballar aplega el 64,1% restant. L'índex d'envelliment de l'Alt Penedès se situa als 92,2 punts, una diferència notablement inferior al conjunt de la demarcació (113,5 punts). Segons la projecció de població, elaborada per l'Idescat, l'any 2026 l'Alt Penedès serà la comarca amb més augment de població, concretament del 2,2%.

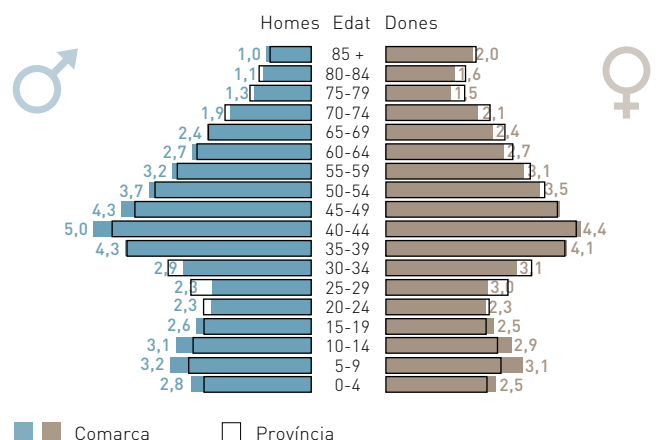
Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2010-2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Amb un índex d'envelliment del 92,2, l'Alt Penedès és la tercera comarca menys envellida darrere del Vallès Oriental (88,5) i del Vallès Occidental (87).

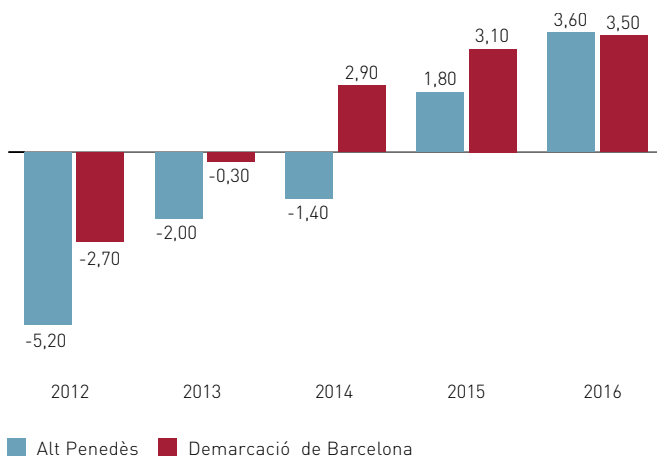
Gràfic 2
Piràmide d'edats d'Alt Penedès i Província, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

Segons l'*Anuari econòmic comarcal 2017*, de BBVA, el **VAB** de la comarca de l'Alt Penedès (vegeu el gràfic 3) augmenta un 3,6% durant l'any 2016, un increment lleugerament superior a la mitjana catalana (3,4%). El sector serveis, que representa el 56,2% del VAB comarcal, augmenta un 3,4%. Els altres sectors que creixen són l'industrial (3,87%), el de la construcció (4,6%) i el sector primari, que augmenta un 3,4%.

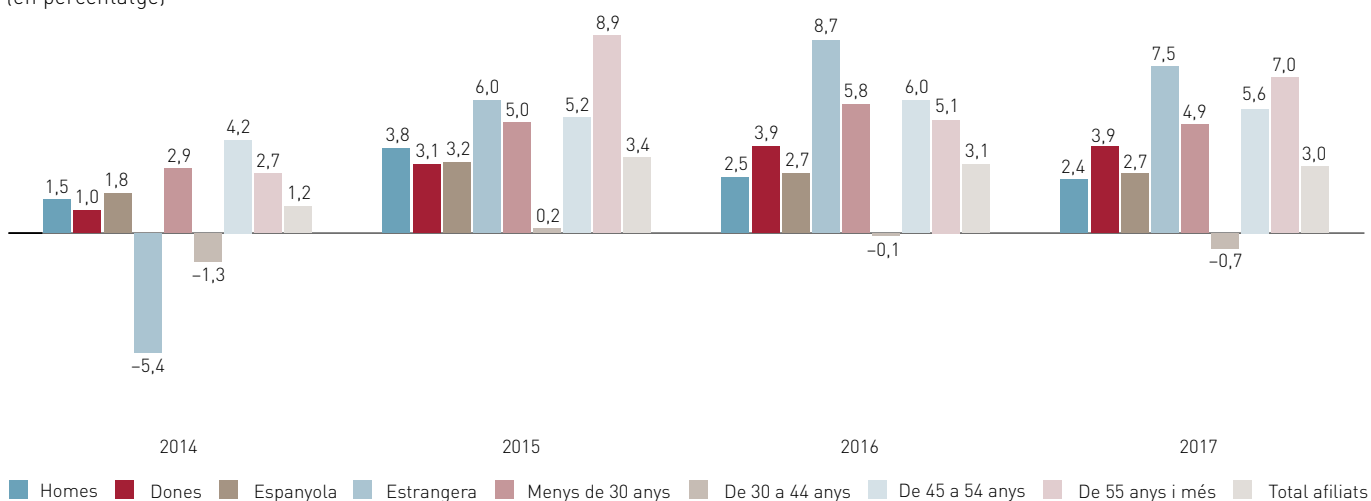
Al final de l'any 2017, l'**ocupació** registrada de la població resident a l'Alt Penedès mostra un increment del 3%, un increment similar al de l'any anterior i molt semblant al conjunt de les dotze comarques barcelonines (3,2%). Així, l'any finalitza amb 44.673 persones ocupades residents a la comarca, 1.318 més que el 2016. A la majoria de comarques l'increment d'ocupats és semblant, excepte al Berguedà, que experimenta un increment del 0,9%.

Per sexe, l'ocupació creix de manera més significativa en les dones (3,9%) que en els homes (2,4%). L'increment en l'ocupació de les dones és superior a la mitjana de les comarques (3%) i el segon més alt de totes les comarques després del Moianès (4,2%). En nombres absoluts, l'ocupació femenina arriba a 20.138 ocupades (752 més que l'any anterior) i la masculina, a 24.535 homes (566 ocupats més). Les dones representen el 45,1% del total d'ocupats, amb un augment de quatre dècimes en el darrer any.

De totes les comarques de la demarcació de Barcelona, l'Alt Penedès és la segona comarca on creix més l'ocupació femenina (3,9%), només per darrere del Moianès (4,2%).

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, el col·lectiu estranger arriba a 3.748 ocupats i els nacionals, a 40.925. Així, les persones ocupades amb nacionalitat estrangera incrementen més (7,5%) que les de nacionalitat espanyola (2,7%), uns increments percentuals semblants al del conjunt de la demarcació. La població estrangera ocupada té un pes (8,4%) lleugerament superior al de l'any anterior, tot i mantenir-se clarament per sota de la mitjana provincial (12,6%).

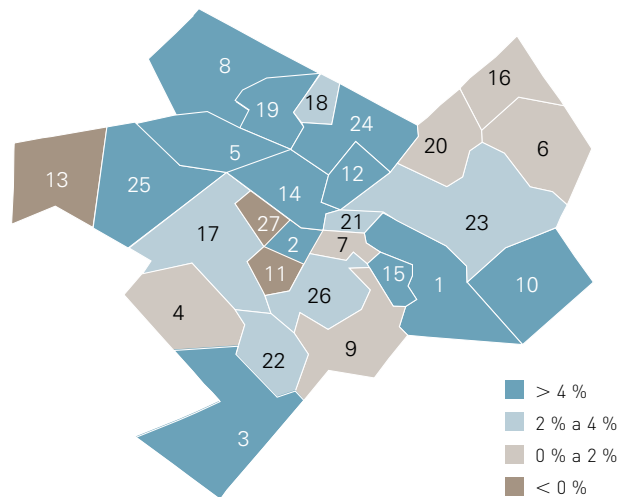
Per edats, 6.129 són menors de 30 anys; 18.424 tenen entre 30 anys i 44 anys; 12.558, entre 45 anys i 54 anys, i 7.562, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior, tots els grups d'edat augmenten de manera similar al voltant del 6%, tret de la franja de 30 anys a 44 anys, en què les persones ocupades disminueixen un 0,7%. El pes de les edats reflecteix que, respecte a les altres, els grups d'edat de 30 anys a 44 anys (41,2%) i els de 45 anys a 54 anys (28,1%) representen quasi el 70% de les persones ocupades.

La taxa d'ocupació de l'Alt Penedès és la tercera més alta de la demarcació (65,1%), darrere del Moianès (68,7%) i d'Osona (67,9%).

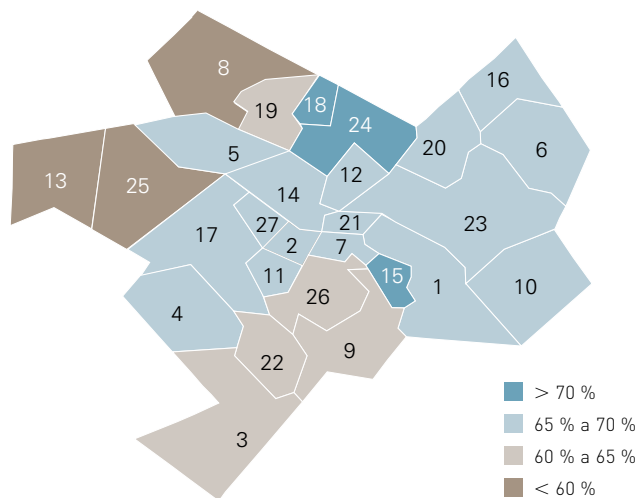
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a l'Alt Penedès registra una disminució en tres municipis dels vint-i-set de la comarca: Pacs del Penedès (-0,5%), Vilobí del Penedès (-1,8%) i Pontons (-2,5%). En canvi, els augments d'ocupació més importants en nombres absoluts es donen a Vilafranca del Penedès (550) i Santa Margarida i els Monjos (85). En percentatges, els increments més importants es donen a Olesa de Bonesvalls (7,4%) i Font-rubí (6,4%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar de l'Alt Penedès és del 65,1%, la tercera més elevada de les comarques barcelonines. Per municipis (vegeu el mapa 2), Sant Cugat Sesgarrigues (71,2%), Sant Pere de Riudebitlles (70,8%) i Torrelavit (70,2%) destaquen amb les taxes més elevades, i en canvi Mediona (59,2%), Torrelles de Foix (50,8%) i Pontons (49,8%) són els municipis amb les taxes més baixes de la comarca.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Alt Penedès, 2017
(en percentatge)

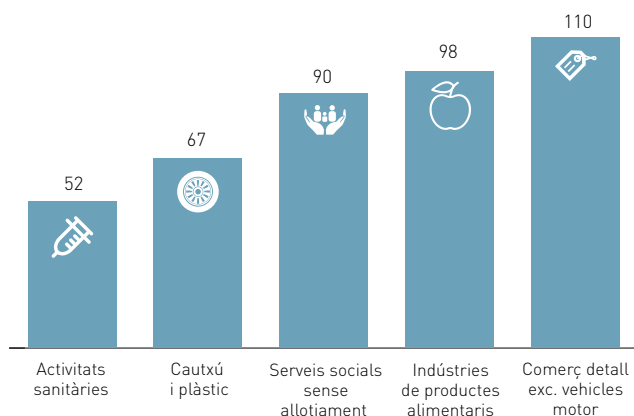
Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Alt Penedès, 2017 (en percentatge)

1 Avinyonet del Penedès	16 Sant Llorenç d'Hortons
2 Cabanyes (Les)	17 Sant Martí Sarroca
3 Castellet i La Gornal	18 Sant Pere de Riudebitlles
4 Castellví de la Marca	19 Sant Quintí de Mediona
5 Font-Rubí	20 Sant Sadurní d'Anoia
6 Gelida	21 Santa Fe del Penedès
7 Granada (La)	22 Santa Margarida i Els Monjos
8 Mediona	23 Subirats
9 Olèrdola	24 Torrelavit
10 Olesa de Bonesvalls	25 Torrelles de Foix
11 Pacs del Penedès	26 Vilafranca del Penedès
12 Pla del Penedès (El)	27 Vilobí del Penedès
13 Pontons	
14 Puigdàlber	
15 Sant Cugat Sesgarrigues	

Gràfic 5

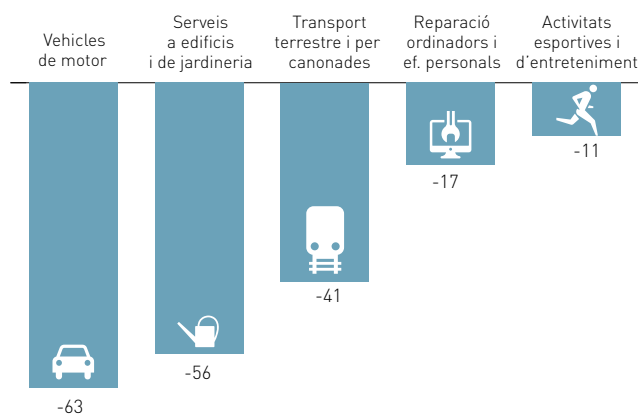
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball Alt Penedès, 2017 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball Alt Penedès, 2017 (absoluts)

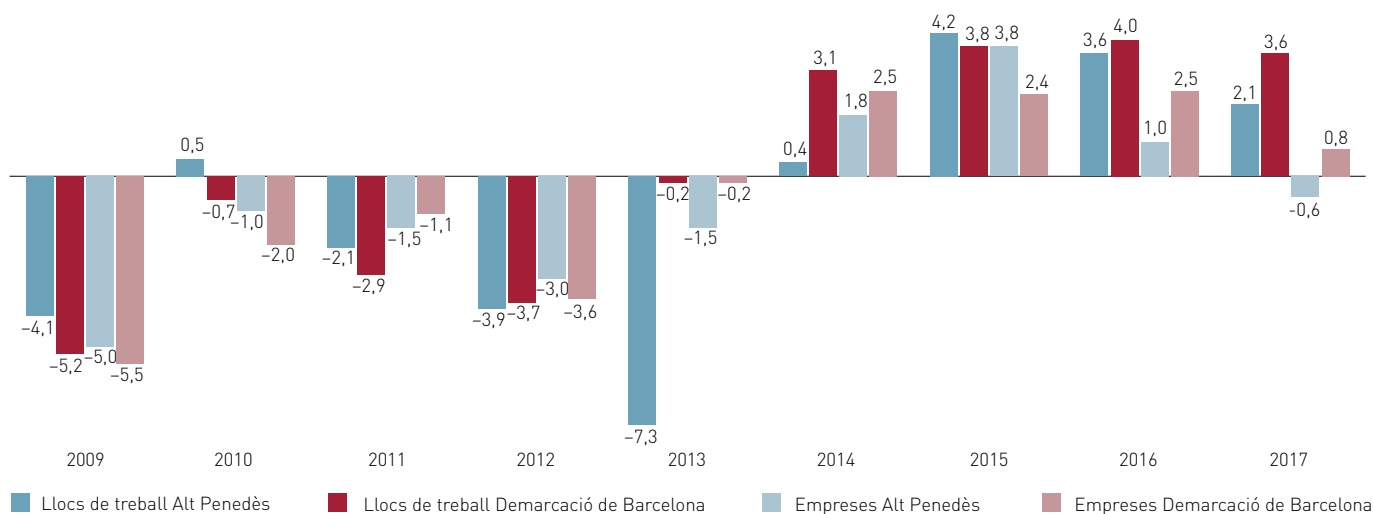
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'any 2017 a la comarca de l'Alt Penedès els llocs de treball van créixer un 2,1% (764) però el nombre d'empreses va disminuir un 0,6% (22).

L'evolució dels **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixen o no) continua la tendència positiva dels anys anteriors (2014-2016) i el 2017 el creixement se situa en el 2,1%. Malgrat ser un creixement positiu, és inferior a la mitjana del conjunt de les comarques (3,6%) i també inferior respecte a l'any anterior (3,6%). Pel que fa a les empreses, aquestes han experimentat una reducció del 0,6% (-22), inferior a la xifra positiva de la demarcació (0,8%).

Gràfic 7

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i d'empreses (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

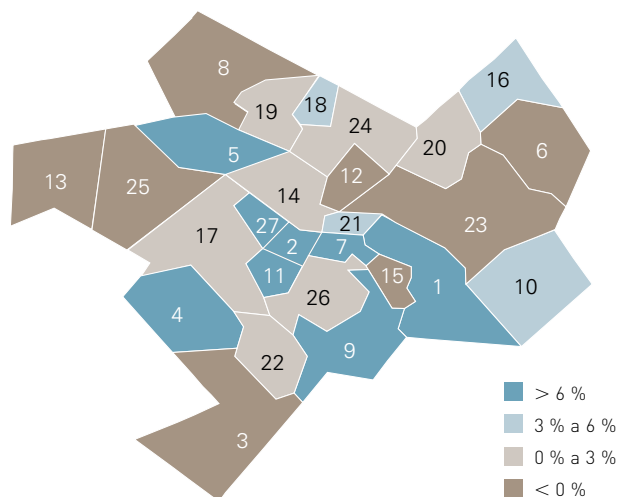
Els llocs de treballs d'assalariats pugen un 2,8%, però el nombre d'autònoms baixa un 0,7%. En conjunt, tant en els assalariats com en els autònoms les variacions són inferiors a l'any anterior, 1,6 punts i 1,5 punts respectivament. Per sectors, el sector de la indústria augmenta un 2%; el sector dels serveis, un 2,2% (tan sols per davant de l'Anoia i del Berguedà), i el de la construcció creix un 2,5%; tots tres sectors, per sota de la mitjana de la demarcació. Dels 15 subsectors principals 8 guanyen llocs de treballs, entre els quals destaquen els sectors del comerç detall (110), de les indústries de productes alimentaris (98) i dels serveis socials sense allotjament (90). Pel que fa a les pèrdues, destaquem els sectors de vehic les de motor (-63) i serveis a edificis i de jardineria (-56).

El subsector de la fabricació de begudes, que representa més de la meitat del total provincial, es manté estable en el nombre de llocs de treball i d'empreses al llarg del 2017.

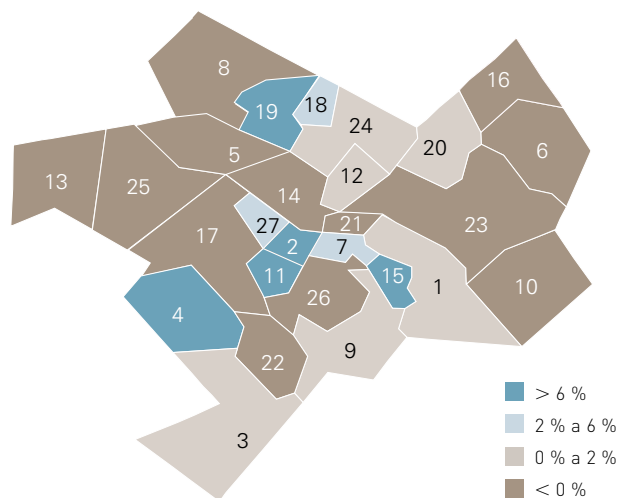
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en vuit municipis de vint-i-set, de les quals es destaca la baixada a Pontons (-8,6%) i Sant Cugat Sesgarrigues (-5,7%); en canvi, augmenta l'ocupació a les Cabanyes (17%), Vilobí del Penedès (14,6%) i Pacs del Penedès (12,7%). Quant a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4), destaquem una disminució a Puigdàlber (20%), Torrelles de Foix (17,1%) i a la capital, Vilafranca del Penedès (2%). Entre els municipis que més augmenten en nombre d'empreses, destaquen les Cabanyes (27,6%; 8), Sant Quintí de Mediona (12,5%; 6) i Sant Cugat de Sesgarrigues (11,8%; 6).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 67% de les 200 empreses líders en ingressos d'explotació de l'Alt Penedès el 2016 són empreses exportadores o importadores. Entre les deu primeres hi ha elaboradores de vins i caves, com Freixenet, Codorniu i Miguel Torres, i una de comerç al detall de fruites i hortalisses, Casa Ametller, SL; també n'hi ha una de fabricació de productes de molinaria, Farinera Vilafranquina; una d'envasos i embalatges plàstics, Silvalac, SA, i tres de productes metàl·lics, components i accessoris per a l'automoció, Brose SA, Calsonic Kansei Spain, SA i Gedia España, SL.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Alt Penedès, 2017
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Alt Penedès, 2017
(en percentatge)

1 Avinyonet del Penedès	16 Sant Llorenç d'Hortons
2 Cabanyes (Les)	17 Sant Martí Sarroca
3 Castellet i La Gornal	18 Sant Pere de Riudebitlles
4 Castelví de la Marca	19 Sant Quintí de Mediona
5 Font-Rubí	20 Sant Sadurní d'Anoia
6 Gelida	21 Santa Fe del Penedès
7 Granada (La)	22 Santa Margarida i Els Monjos
8 Mediona	23 Subirats
9 Olèrdola	24 Torrelavit
10 Olesa de Bonesvalls	25 Torrelles de Foix
11 Pacs del Penedès	26 Vilafranca del Penedès
12 Pla del Penedès (El)	27 Vilobí del Penedès
13 Pontons	
14 Puigdàlber	
15 Sant Cugat Sesgarrigues	

L'atur segueix la dinàmica dels anys anteriors i baixa un 10,5%, la segona reducció més important darrere del Baix Llobregat.

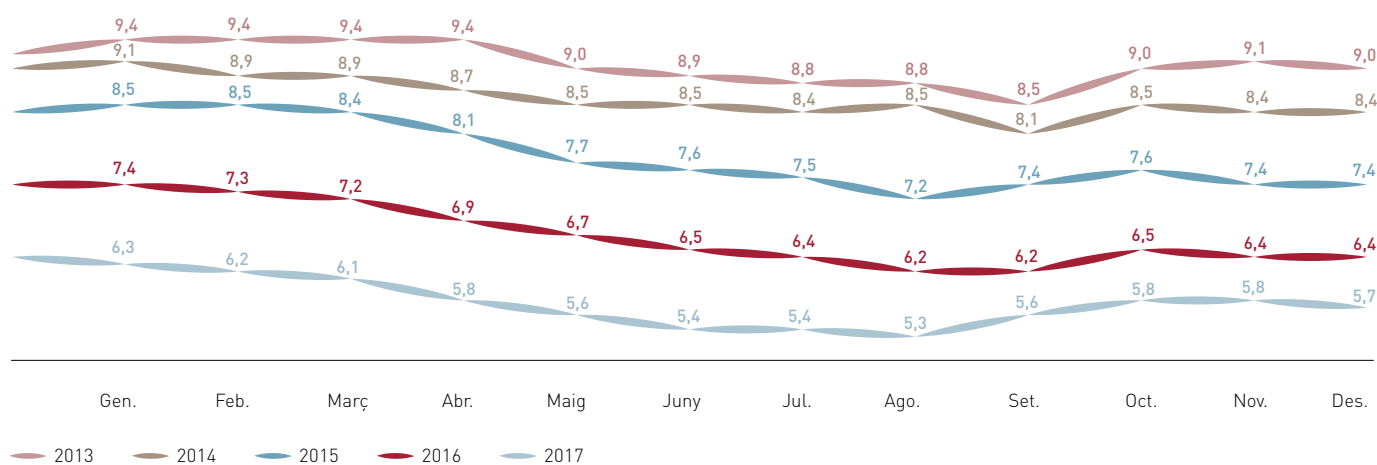
L'evolució de l'atur registrat (vegeu el gràfic 8) continua la dinàmica a la baixa dels darrers anys. El 2017 l'atur disminueix un 10,5% (-667), una reducció superior a la que registra la demarcació (-8,5%). En homes l'atur s'ha reduït un 12,4% i en les dones, un 8,9%. A final del 2017 hi ha 5.693 aturats registrats a la comarca, l'1,9% dels aturats totals del conjunt de les comarques barcelonines.

La taxa d'atur registral és de 11,4%, inferior a la de l'any anterior (12,9%) i igual que la de la demarcació. La taxa d'atur femenina és del 13,6%, lleugerament superior a la demarcació (13,1%). La taxa masculina se situa al 9,5%, lleugerament inferior a la de la demarcació (9,8%). Per edats, tots els grups d'edats experimenten una reducció respecte a l'any anterior, en què destaca la reducció de 16% entre les persones de 25 anys a 34 anys i la d'un 14% entre els de 35 anys a 44 anys. Pel que fa a la franja de 55 anys a 64 anys, malgrat la reducció del 4,6% respecte a l'any anterior, és la franja d'edat amb la taxa d'atur més alta de la comarca (19,6%).

Tenint en compte els sectors d'activitat econòmica, cal destacar el pes de l'agricultura (6,3%), el més alt de totes les comarques de la província. Pel que fa el sector de la construcció, aquest té un pes del 6,7%, un dels més baixos de la demarcació. En general tots els sectors experimenten una reducció en l'atur respecte a l'any anterior, i cal destacar una reducció del 23,3% en l'agricultura i del 16,2% en la construcció.

El decreixement ha estat més destacat en el grup de 25 anys a 34 anys (-16%), la baixada més important de la província.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Alt Penedès, 2013-2017 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Tots els nivells formatius han experimentat una disminució en la taxa d'atur, especialment els estudis primaris incomplets (17,9%), els universitaris de segon i tercer cicle (12,9%) i els programes de formació professional (11,3%). En nombres absoluts, educació general és el nivell formatiu que més baixa en atur (379 persones). Quant a la població estrangera, l'atur disminueix un 7,6%, dada molt inferior a la xifra de l'any passat (20,5%), i se situa en 1.131 aturats, que és el 19,9% de l'atur comarcal.

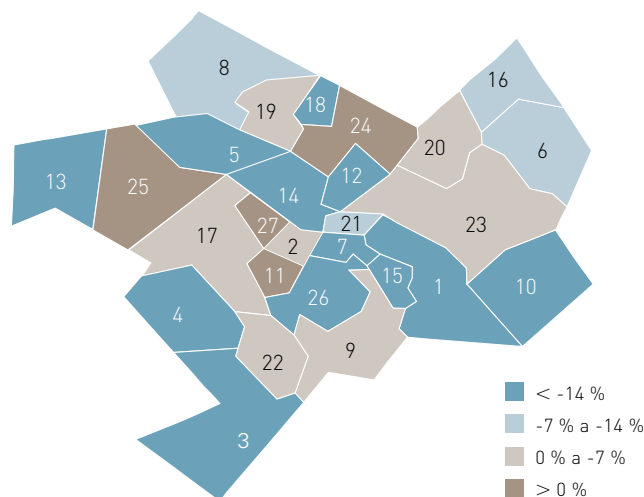
L'atur disminueix en vint-i-tres municipis dels vint-i-set de la comarca (vegeu el mapa 5). Les reduccions més notables es troben al Pla del Penedès (-31%), a Olesa de Bonesvalls (-28,4%) i a Sant Cugat Sesgarrigues (-22,7%). Cal destacar l'increment de Vilobí del Penedès (44,4%) i Torrelavit (30,7%). D'entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu el mapa 6) destaquen Torrelles de Foix (23%), Pontons (20%) i Mediona (17,2%). Per contra, les taxes més baixes es donen a Font-rubí (7,1%), Sant Cugat Sesgarrigues (7,3%) i Castellví de la Marca (7,6%).

Entre la població estrangera l'atur disminueix més del 7%, una dada que equival a la terceradiminució més destacada entre totes les comarques.

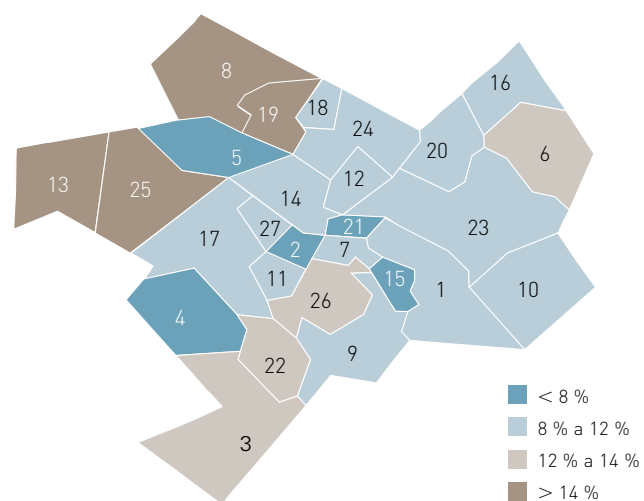
A final del 2017 hi ha concedides 3.378 **prestacions per desocupació**, i respecte al 2016 la disminució ha estat del 6,7%. La taxa de cobertura augmenta fins a 63,2% (60,6% l'any anterior) i se situa 4 punts per sobre de la mitjana de la demarcació (59,2%). Les tres tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre de prestacions respecte a l'any anterior, i ho fan de manera més acusada les prestacions de renda activa d'inserció (17%).

El nombre de **contractes laborals** l'any 2017 arriba a 42.927, que representa una pujada del 3,4% (1.415 contractes), per sota del 6,9% de la demarcació, un increment que és el segon més baix de la demarcació, només per davant de l'Anoia (1,22%). Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 6,5% i la temporal ho fa en un 3%. Per sexe, la contractació masculina augmenta només un 0,2% (15,4% l'any anterior) i la femenina, un 9,9% (11% l'any anterior). Per edat, destaquen els contractes registrats dels menors de 20 anys (21,6%) i els de 25 anys a 30 anys (11,8%).

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Alt Penedès, 2017
(en percentatge)

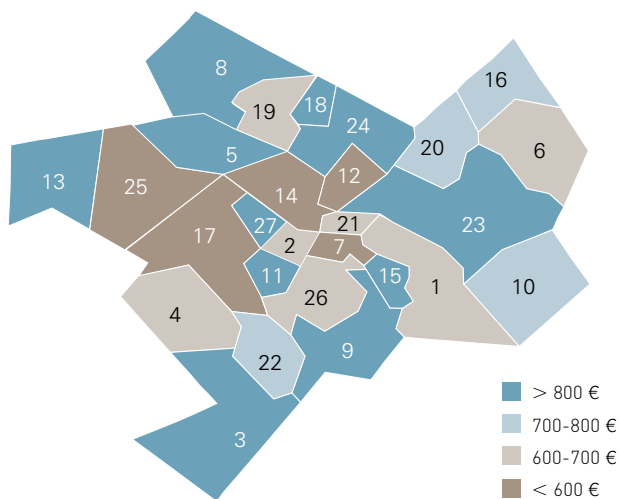

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Alt Penedès, 2017
(en percentatge)

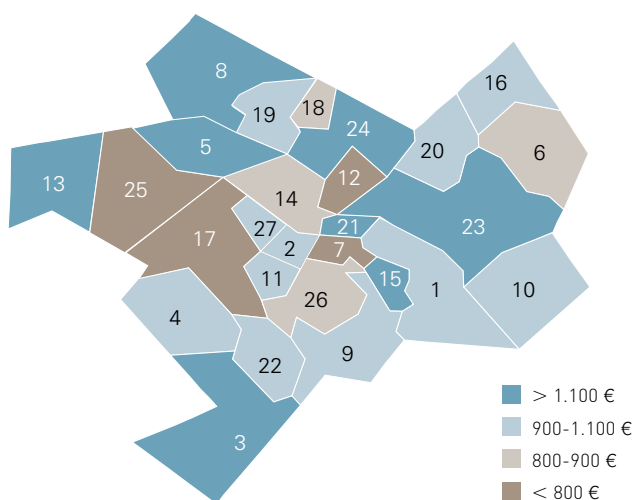

1 Avinyonet del Penedès	16 Sant Llorenç d'Hortons
2 Cabanyes (Les)	17 Sant Martí Sarroca
3 Castellet i La Gornal	18 Sant Pere de Riudebitlles
4 Castellví de la Marca	19 Sant Quintí de Mediona
5 Font-Rubí	20 Sant Sadurní d'Anoia
6 Gelida	21 Santa Fe del Penedès
7 Granada (La)	22 Santa Margarida i Els Monjos
8 Mediona	23 Subirats
9 Olèrdola	24 Torrelavit
10 Olesa de Bonesvalls	25 Torrelles de Foix
11 Pacs del Penedès	26 Vilafranca del Penedès
12 Pla del Penedès (El)	27 Vilobí del Penedès
13 Pontons	
14 Puigdàlber	
15 Sant Cugat Sesgarrigues	

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Alt Penedès, 2017
(en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Alt Penedès, 2017
(en euros)

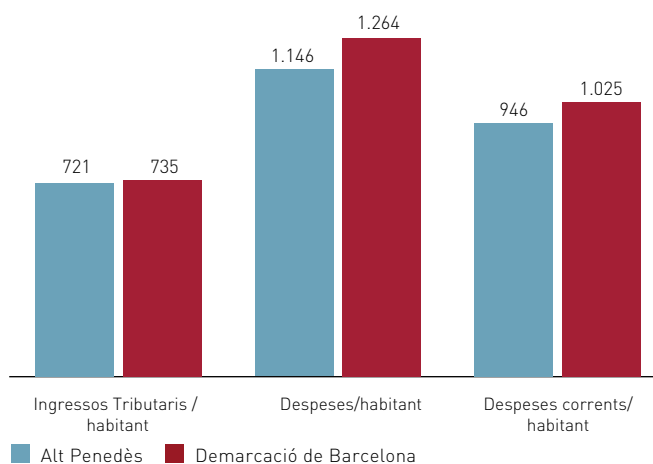
1 Avinyonet del Penedès	16 Sant Llorenç d'Hortons
2 Cabanyes (Les)	17 Sant Martí Sarroca
3 Castellet i La Gornal	18 Sant Pere de Riudebitlles
4 Castellví de la Marca	19 Sant Quintí de Mediona
5 Font-Rubí	20 Sant Sadurní d'Anoia
6 Gelida	21 Santa Fe del Penedès
7 Granada (La)	22 Santa Margarida i Els Monjos
8 Mediona	23 Subirats
9 Olèrdola	24 Torrelavit
10 Olesa de Bonesvalls	25 Torrelles de Foix
11 Pacs del Penedès	26 Vilafranca del Penedès
12 Pla del Penedès (El)	27 Vilobí del Penedès
13 Pontons	
14 Puigdàlber	
15 Sant Cugat Sesgarrigues	

Amb relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2017 puja un 6,9% respecte al 2016 pel que fa als ingressos i les despeses, i la demarcació en conjunt augmenta un 6,8% i un 8,1% respectivament. Per habitant, a l'Alt Penedès les despeses suposen 1.146 euros, amb 946 euros de despeses corrents, i 147 euros de despeses d'inversió, per sota de la demarcació en despeses (1.264), també en despeses corrents (1.025) i en despeses d'inversió (161). Els ingressos corrents suposen 1.036 euros per habitant, amb 721 d'ingressos tributaris, per sota de la demarcació en els ingressos corrents (1.158), i similar en els tributaris (735).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca la ràtio euros/habitant en els municipis de: Castellet i la Gornal (1.177), Sant Cugat Sesgarrigues (1.099) i Olèrdola (989). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), catorze municipis dels vint-i-set superen la barrera de mil euros per habitant, entre els quals destaquem Sant Cugat Sesgarrigues (1.365), Pontons (1.303) i Mediona (1.175).

En el conjunt dels municipis de la comarca de l'Alt Penedès els pressupostos inicials d'ingressos i de despeses pugen un 6,9% respecte a l'any anterior

Gràfic 9
Finances públiques, 2017 (ratios en euro per habitant)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

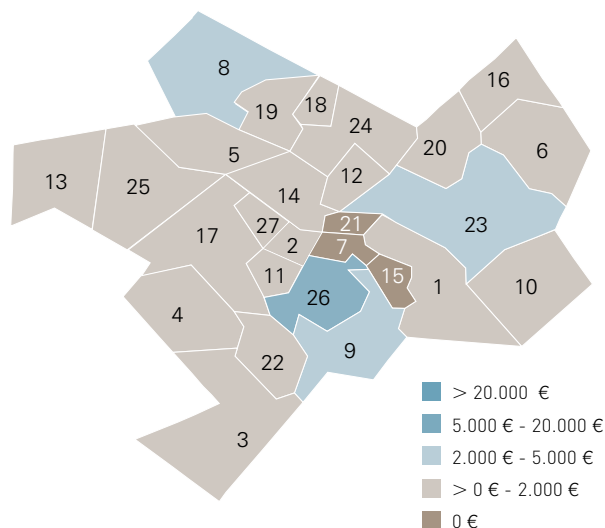
Els indicadors d'evolució **turística** de l'Alt Penedès presenten aquest 2017 una oferta d'allotjament molt semblant a la del 2016. Per tipologies, el nombre de places hoteleres s'ha mantingut amb relació a l'any anterior, i les places en els establiments de turisme rural augmenten un 0,9%, el que suposa un increment de 6 places en termes absoluts. La comarca no disposa d'establiments de càmping. En el cas dels habitatges d'ús turístics (HUT) l'Alt Penedès presenta una oferta bastant més elevada, ja que representa el 20% de l'oferta total de places d'allotjament de la comarca. D'altra banda, les places d'apartaments turístics es mantenen iguals que l'any passat, amb 12 places.

Amb relació a la demanda turística rebuda a l'Alt Penedès, amb dades disponibles només dels establiments de turisme rural, els turistes creixen un 23,2% (3.225 turistes més que l'any 2016). Les pernoctacions augmenten un 10,3%, amb un total de més de 4.700 nits. El resultat és un augment de l'ocupació per habitació del 4,6% en l'allotjament rural.

La recaptació de la taxa turística a l'Alt Penedès representa un 0,6% de l'entorn de Barcelona i registra un total de 39.159 euros l'any 2017, un increment de gairebé el 30% respecte a l'any anterior.

Mapa 9

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Alt Penedès, 2017 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de la Direcció General de Turisme

Els allotjaments extrahotelers es consoliden com la base de l'oferta d'allotjament a la comarca.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística a l'Alt Penedès, 2016-2017

	Alt Penedès			Entorn de Barcelona*		
	2016	2017	% var. 2016-2017**	2016	2017	% var. 2016-2017**
Places en establiments hotelers	710	710	0,0	63.844	64.044	0,3
Places en càmpings	0	0	0,0	44.028	44.337	0,7
Places en establiments de turisme rural	695	701	0,9	5.042	5.063	0,4
Places en apartaments	12	12	0,0	2.352	2.264	-3,7
Places en HUTs***	228	358	nc	20.778	35.640	tc
Viatgers allotjats en establiments hotelers	nd	nd	nd	3.829.160	3.996.066	4,4
Viatgers allotjats en càmpings	0	0	0,0	675.645	722.929	7,0
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	13.875	17.086	23,1	114.608	124.855	8,9
Pernoctacions en establiments hotelers	nd	nd	nd	10.606.304	11.481.471	8,3
Pernoctacions en càmpings	0	0	0,0	2.589.318	2.771.753	7,0
Pernoctacions en establiments de turisme rural	46.057	50.779	10,3	339.510	357.211	5,2
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	nd	nd	nd	74,6	75,7	1,1
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	0	0	0,0	46,0	47,6	1,6
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	26,8	31,4	4,6	24,0	25,1	1,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)****	30.194	39.159	29,7	6.180.836	6.604.010	6,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals
 Places en HUTs estimades segons criteri de la Direcció General de Turisme * Import anual calculat sobre 1T, 2T, 3T 2017 i 4T 2016. Comparació amb el mateix període de l'any anterior nd: Dada no disponible nc: Dada no comparable
 Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès

Xarxa Territorial Pla Estratègic del Penedès

El Pla Estratègic de la Vegueria del Penedès, impulsat per la Fundació Pro Penedès al costat de les administracions i els agents del territori, pretén unir esforços, dinamitzar lideratges i cercar instruments a escala supracomarcal eixamplant les sinergies entre l'Alt i el Baix Penedès, el Garraf i l'Anoia. Es treballa en un doble nivell: per un costat veure quines són les aspiracions que cada comarca vol incorporar a la dinàmica de tot el territori i, per l'altre, seguir els quatre eixos estratègics —planificació territorial; economia, especialment la indústria i el turisme; els serveis a les persones, i la cultura. **[+]**

«Vinyes per calor». BEST LIFE

El projecte té com a objectiu aplicar i implementar un cercle virtuosos de la vinya com a estratègia local per mitigar el canvi climàtic mitjançant la reducció de gasos d'efecte hivernacle, utilitzant els sarments de la vinya com a biomassa per fer energia. Vilafranca, municipi impulsor, ha estat reconeguda com a Ciutat Sostenible en l'àmbit estatal per haver començat a convertir un residu en un recurs. Acabat el suport econòmic del programa LIFE, el projecte ha sigut reconegut com a BEST PRACTICE i segueix endavant amb l'empresa municipal d'aigües que produeix i comercialitza aquesta energia tèrmica. **[+]**

«Penedès Sostenible i Saludable»

Es tracta d'un projecte encapçalat pels ajuntaments de Vilafranca i Subirats, el Consell Comarcal i el Consell Regulador de la DO Penedès, en el qual es proposa que els aliments que es produeixen al Penedès no continguin rastres de residus nocius i s'elaborin utilitzant una energia que, com a mínim en el 50 per 100, provingui de fonts renovables, especialment en el sector del vi. Perquè això sigui possible cal avançar, entre altres aspectes, a obtenir les varietats autòctones de ceps resistents a les plagues i al canvi climàtic. Unes varietats que tendeixen al tractament zero, amb una reducció de tractaments del 80% en quatre anys (passar del que preveu la producció ecològica de 100 kg/ha de sofre en pots a 6 kg/ha de sofre líquid i de 6 kg/ha de coure a 1,5 kg/ha, com ja preveu França en 12 varietats de ceps) i que són més resistents al canvi climàtic en retardar la maduració. Alhora es tira endavant un Lab especialitzat en fer prototips de les idees que surtin durant el projecte. **[+]**

«El Penedès, tasta'l»

L'Alt Penedès és una territori amb una gran diversitat geogràfica, patrimonial, de tradicions i de gastronomia. Amb la voluntat d'aprofitar la qualitat dels productes i del sector de la restauració, des del Consell Comarcal, en el marc de la Xarxa de Productes de la Terra, i amb la participació del Gremi Comarcal d'Hosteleria i Turisme de l'Alt Penedès i l'Associació de Productors Artesans Agroalimentaris de l'Alt Penedès, s'impulsa un projecte que cerca, d'una banda, millorar la productivitat dels productes locals i, de l'altra, apropar-los a la gent aprofitant l'excel·lent oferta de restauració al territori. S'han editat calendaris que inclouen receptes amb productes característics i s'han elaborat díptics i altres materials promocionals. **[+]**

Millores culturals activadores del turisme

A l'Alt Penedès s'han aprovat dos projectes cofinançats pel fons FEDER. Un primer projecte, presentat per l'Ajuntament de Vilafranca, té l'objectiu de continuar les obres del Vinseum, el museu de les cultures del vi de Catalunya, un referent cultural a la vila i al conjunt del país que es posa al dia i que ha d'atraure més visitants d'enoturisme. L'altre projecte ha estat presentat pel Consell Comarcal amb el suport de 12 municipis i s'hi proposa millorar les infraestructures d'atracció turística en aquests pobles, que han de servir alhora per augmentar l'atracció enoturística del Penedès. Els dos projectes estan ja en marxa. **[+]**

Inserció i oportunitats ocupacionals

«Dóna-li joc, tu també hi guanyes» és la idea que aglutina les iniciatives per a la inserció i la millora de les oportunitats ocupacionals de persones amb discapacitat i risc d'exclusió social. L'anomenada «taula única», liderada per la Fundació Pro Penedès, reuneix els serveis locals d'ocupació, els serveis de salut mental i altres dispositius de caràcter públic al costat de les entitats del tercer sector per tal d'assegurar la coordinació comarcal i una oferta adaptada a les necessitats de cada persona o col·lectiu i la implicació del teixit productiu. L'Oficina Tècnica Laboral, el dispositiu Inserim i el programa «Incorpora» són algunes de les línies d'intervenció més destacades. **[+]**

«Vilafranca Inclusió. Penedès Inclusió» GOOD PRACTICE «URBACT»

Aquest programa es proposa augmentar la renda dels nuclis familiars participants mitjançant la contractació laboral de l'integrant del nucli que tingui el millor perfil d'ocupabilitat. Alhora, pretén millorar la qualificació de les persones contractades i les competències bàsiques i transversals del conjunt de membres del nucli familiar. Amb aquesta iniciativa es continua una nova generació de plans d'ocupació. Es realitza en xarxa amb el tercer sector i amb transversalitat interna i externa, amb una gestió plurianual i que busca la utilitat social del producte, que en el cas de Vilafranca és passar d'habitatges buits a habitatges socials i a la comarca, tenir un riu viu. El projecte de Vilafranca forma part del Programa URBACT de la U.E. com a GOOD PRACTICE, formant part d'un grup de treball amb una ciutat alemanya i una de polonesa. **[+]**

Xarxa de suport a petits i mitjans municipis i de proximitat al territori

Sobre un territori conformat per vint-i-set municipis es desenvolupa una metodologia de xarxa per al desplegament de programes d'ocupació i inserció laboral així com de creació i consolidació de les empreses. El sistema de cooperació inclou espais descentralitzats per portar la prestació als municipis i, així, acostar al màxim els serveis a la ciutadania. La participació del Consell Comarcal juntament amb els ajuntaments i els agents territorials facilita l'augment de la confiança, l'experiència de treball conjunt i la col·laboració mútua. **[+]**

Cotxe elèctric: Servei compartit per la ciutadania i per ruta enoturística

El servei compartit de cotxe elèctric està obert a tota la ciutadania i alhora dóna resposta a les necessitats de mobilitat de turistes que volen visitar els cellers. L'objectiu és apostar per la sostenibilitat i l'estalvi energètic a la comarca. La iniciativa compta amb els suports d'ens públics (Vilafranca, Canyelles, Sitges, i Olèrdola) i privats (Bodegues Torres). Els cellers es troben en un entorn rural i el transport públic sovint no arriba a complir les necessitats dels habitants i dels turistes. Per tant, el servei també va enfocat en aquest sentit i els usuaris, mitjançant una aplicació mòbil, poden accedir al servei. Aquest projecte generarà una cultura d'estalvi i de sostenibilitat a la comarca i beneficiarà a tots els habitants. **[+]**

Web polígons industrials Alt Penedès

La web de polígons industrials serveix per complir amb l'objectiu establert des del Consell Comarcal d'aconseguir que les noves empreses s'instal·lin als polígons de la comarca. Es pretén conèixer el potencial de comercialització dels polígons i donar-los a conèixer a través de la web de polígons de l'Alt Penedès. Hi han donat suport diversos ajuntaments de la comarca, especialment el de Vilafranca. La web ha servit, a més de conèixer el sòl industrial, per saber la qualitat dels polígons i emprendre les actuacions necessàries per millorar la seva qualitat i per a que tinguin màximes prestacions. **[+]**

Polígons d'activitat econòmica de l'Alt Penedès: Eina digital d'informació

Susana Mérida, consellera d'Empresa i Ocupació i de Productes de la Terra del Consell Comarcal de l'Alt Penedès

El Consell Comarcal de l'Alt Penedès ha mostrat sempre un gran interès a en conèixer i posar a disposició dels ens locals, les empreses i la ciutadania tota la informació que fa referència als polígons d'activitat econòmica de la comarca (PAE) perquè és conscient de que el coneixement i la divulgació d'aquestes dades són un estímul per a la consolidació econòmica i la promoció industrial del territori.

L'any 2006 el Consell Comarcal es va dotar de l'«Eina de polígons industrials de l'Alt Penedès» que permetia fer una consulta online sobre els 83 polígons de 24 municipis de la comarca. La informació disponible estava referida als àmbits de la urbanització i les infraestructures, els serveis, l'existència d'oferta de sòl i sostre industrials, les principals activitats econòmiques presents al polígon i l'estat de conservació.

L'any 2009 es va actualitzar l'eina digital i l'any 2016, en el context de la greu crisi econòmica, el Consell Comarcal de l'Alt Penedès va considerar imprescindible actualitzar les dades que apareixien en l'anterior eina digital i va donar-li un nou impuls, renovant i modernitzant l'eina. Paral·lelament treballava amb l'objectiu de conèixer en profunditat l'estat actual dels polígons d'activitat econòmica i el seu teixit productiu.

Paral·lelament a la finalització i la presentació de l'eina digital sobre els PAE i les indústries de l'Alt Penedès, l'Àrea de Promoció Econòmica i Comarcal va decidir aprofundir en les dades recollides fins al moment per realitzar un estudi més acurat sobre les variables que afavoreixen la competitivitat dels polígons, i crear així un mecanisme de valoració en funció d'aquestes variables.

L'objectiu comú de totes aquestes actuacions ha estat conèixer la realitat del territori i disposar d'una base de dades que servís de punt de partida per avaluar i planificar les actuacions a desenvolupar en l'àmbit a nivell local i comarcal per a la promoció i la millora dels PAE.

Línies de treball

El desenvolupament i l'actualització de la nova eina digital s'ha desenvolupat en 3 fases:

1. Fase d'anàlisi i actualització de la informació. Disseny de la base de dades

El nombre de polígons d'activitat econòmica presents a la comarca de l'Alt Penedès difereix segons les fonts consultades i els criteris utilitzats per llistar-los.

El primer pas ha estat la identificació dels PAE mitjançant el recull documental de dades urbanístiques; consultant fonts com el Registre de Planejament Urbanístic, el Mapa Urbanístic de Catalunya i el Cadastre. Com a resultat d'aquest treball es configura un llistat inicial de 105 polígons d'activitat econòmica, corresponents a 24 municipis de la comarca, segons el criteri urbanístic; és a dir, un llistat de divisions urbanístiques que disposen de normativa pròpia. Segons aquest criteri no tenen PAE els municipis de Pontons, Puigdàlber i Santa Fe del Penedès.

El segon pas ha estat identificar els espais d'activitat econòmica que acullen el teixit productiu i que comparteixen infraestructures i serveis en el desenvolupament de la seva activitat. Segons aquest criteri de promoció econòmica, els polígons són espais que formen una mateixa unitat territorial, tot i estar regits per normatives urbanístiques diferents.

A aquest criteri de promoció econòmica se li ha sumat el subcriteri d'edificació, és a dir, que els espais han de disposar almenys d'una construcció (nau) o una infraestructura (carrer, vorera) necessària per instal·lar-se. Sota aquest criteri, s'ha confeccionat un llistat inicial de 68 polígons d'activitat econòmica que s'ha

elevat als serveis tècnics de cada municipi per a la seva validació. El llistat final és de 61 polígons d'activitat econòmica corresponents a 24 municipis de l'Alt Penedès (dels 27 que hi ha a la comarca).

En aquesta primera fase s'ha treballat també en la determinació dels valor de qualificació, és a dir, en la determinació dels polígons que es consideren rellevants dins la valoració global en base als diferents elements que afecten la seva competitivitat.

2. Fase de treball de camp. Consens i validació de les dades

Per nodrir de continguts actualitzats l'eina digital d'informació, s'han fet una sèrie de visites que han permès recollir dades sobre les infraestructures i els serveis dels PAE, les activitats econòmiques que s'hi desenvolupen, la comercialització (el creixement potencial i el potencial d'atracció) i els valors de qualitat. Addicionalment s'ha comptat amb la col·laboració dels serveis tècnics municipals, que mitjançant entrevistes han fet possible la validació i l'ampliació de la informació recollida.

3. Fase de conclusions. Elaboració d'informes

Com a resultat de tot aquest treball s'ha presentat un informe comarcal i un informe per a cada municipi.

L'informe comarcal mostra informació sobre:

- Nombre de PAE de la comarca de l'Alt Penedès: 61 PAE de 24 municipis.
- Superfície: total, 793,35 ha; destinada a activitats industrials, 72,57% del total; construïda (naus construïdes), 203,01 ha, i pendent de desenvolupar, 215 210,83 ha.
- Ampliacions. Previsió de creixement.
- Naus ocupades vs naus construïdes. De les 1192 naus construïdes, 925 (el 77,60%) estan ocupades i 267 (el 22,40%) estan disponibles.
- Nivell d'ocupabilitat dels PAE.
- Comercialització dels PAE: hi ha 267 naus disponibles, que sumen un sostre de 36,84 ha, i 267 parcel·les disponibles, que sumen 60,56 ha.
- Cens d'activitats econòmiques i d'empreses: es desenvolupen 773 activitats econòmiques en 925 centres de treball.
- Sectors d'activitat econòmica.
- Empreses tractores (empreses amb més de 50 treballadors i/o associades a àmbits d'innovació): s'han identificat 66 centres d'activitat corresponents a 60 empreses tractores. Aquests centres estan distribuïts en 36 PAE de l'Alt Penedès de 17 municipis diferents.
- Nivell d'ocupació dels polígons (Ocupabilitat = [(nombre d'empreses actuals / nombre d'empreses actuals + naus i solars buits) x 100
- Serveis complementaris (a destacar les telecomunicacions): 10 municipis disposen de fibra òptica (42%) en algun dels seus PAE. 18 PAE disposen de fibra òptica (30%).

Els informes municipals inclouen 3 fitxes per a cada PAE:

- Fitxa tècnica: característiques del sòl urbanitzat, dades urbanístiques, activitat industrial, accessibilitat i mobilitat, comercialització, infraestructures, serveis bàsics i complementaris, comunicacions, eficàcia, sostenibilitat i urbanisme centrat en la persona.
- Fitxa de puntuació: dades quantitatives a on s'assigna un valor als diferents ítems en funció del grau d'implantació.
- Fitxa d'actuació: valoració qualitativa d'infraestructures i serveis, comercialització i qualitat. Inclou una descripció de l'aspecte que es valora, imatges identificatives, incidències detectades i un recull de propostes d'actuació per millorar la competitivitat dels polígons i de les empreses que hi estan instal·lades i per facilitar l'atracció d'inversions.

Recull estadístic. Alt Penedès

	Alt Penedès		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
							Alt Penedès / Demarcació	
	2016	2017	2016	2017	Alt Penedès	Demarcació	2016	2017
Entorn								
Nombre de municipis		27		311				8,7%
Superfície total (km²)		592,7		7.726,4				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)		22,0		24,8				nc
Demografia								
Població Total	106.275	106.930	5.542.680	5.576.037	0,6%	0,6%	1,9%	1,9%
Homes	53.139	53.443	2.704.771	2.718.621	0,6%	0,5%	2,0%	2,0%
Dones	53.136	53.487	2.837.909	2.857.416	0,7%	0,7%	1,9%	1,9%
Població de menys de 16 anys	19.984	19.953	914.352	915.587	-0,2%	0,1%	2,2%	2,2%
Població potencialment activa (16-64)	68.268	68.584	3.603.957	3.621.380	0,5%	0,5%	1,9%	1,9%
Població de 65 anys i més	18.023	18.393	1.024.371	1.039.070	2,1%	1,4%	1,8%	1,8%
Projecció Població 2017-2026	106.930	108.613	5.576.037	5.488.234	1,6%	-1,6%	1,9%	2,0%
Pob. resident a l'estranger	1.964	2.174	205.134	220.660	10,7%	7,6%	1,0%	1,0%
Índex de dependència global	55,7	55,9	53,8	54,0	0,2	0,2	nc	nc
Índex d'envelliment	90,2	92,2	112,0	113,5	2,0	1,5	nc	nc
Nacionalitat espanyola	95.576	96.192	4.854.217	4.864.723	0,6%	0,2%	2,0%	2,0%
Nacionalitat estrangera	10.699	10.738	688.463	711.314	0,4%	3,3%	1,6%	1,5%
Taxa d'estrangeria total	10,1%	10,0%	12,4%	12,8%	0,0pp	0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	8,3%	8,3%	9,4%	9,7%	0,0pp	0,3pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	2.482	2.423	110.476	111.138	-2,4%	0,6%	2,2%	2,2%
Població potencialment activa (16-64)	7.955	8.011	557.386	577.682	0,7%	3,6%	1,4%	1,4%
Població de 65 anys i més	262	304	20.601	22.494	16,0%	9,2%	1,3%	1,4%
Àfrica	5.836	5.779	162.517	160.369	-1,0%	-1,3%	3,6%	3,6%
Amèrica	1.906	1.930	196.361	206.669	1,3%	5,2%	1,0%	0,9%
Àsia	524	594	123.379	130.534	13,4%	5,8%	0,4%	0,5%
Europa	2.424	2.424	205.532	212.938	0,0%	3,6%	1,2%	1,1%
Europa	2.445	2.424	202.038	205.532	-0,9%	1,7%	1,2%	1,2%
Unió Europea	1.843	1.832	164.824	168.912	-0,6%	2,5%	1,1%	1,1%
Resta del món	9	11	674	804	22,2%	19,3%	1,3%	1,4%
5 principals nacionalitats (comarca)	6.862	6.764	209.887	207.189	-1,4%	-1,3%	3,3%	3,3%
Marroc	5.371	5.301	122.087	119.779	-1,3%	-1,9%	4,4%	4,4%
Romania	495	488	33.452	33.172	-1,4%	-0,8%	1,5%	1,5%
Ucraïna	374	383	10.763	11.696	2,4%	8,7%	3,5%	3,3%
Perú	306	301	15.887	16.343	-1,6%	2,9%	1,9%	1,8%
Bolívia	316	291	27.698	26.199	-7,9%	-5,4%	1,1%	1,1%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	3.445	3.423	184.428	185.911	-0,6%	0,8%	1,9%	1,8%
Agricultura	38	39	786	782	2,6%	-0,5%	4,8%	5,0%
Indústria	623	609	18.875	18.778	-2,2%	-0,5%	3,3%	3,2%
Construcció	316	313	15.152	15.701	-0,9%	3,6%	2,1%	2,0%
Serveis	2.468	2.462	149.615	150.650	-0,2%	0,7%	1,6%	1,6%
Dimensió mitjana	8,6	8,9	10,6	11,0	0,3p	0,4p	nc	nc
Agricultura	3,1	3,1	3,4	3,4	0,0p	0,1p	nc	nc
Indústria	18,3	19,1	16,3	16,9	0,8p	0,6p	nc	nc
Construcció	4,0	4,3	5,2	5,5	0,3p	0,3p	nc	nc
Serveis	6,8	7,0	10,5	10,9	0,2p	0,4p	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	2.535	2.488	124.876	125.336	-1,9%	0,4%	2,0%	2,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	515	491	28.355	27.780	-4,7%	-2,0%	1,8%	1,8%
Serveis de menjar i begudes	365	354	17.361	17.396	-3,0%	0,2%	2,1%	2,0%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	269	271	15.182	15.142	0,7%	-0,3%	1,8%	1,8%
Activitats especialitzades construcció	180	180	8.980	9.202	0,0%	2,5%	2,0%	2,0%
Fabricació de begudes	175	174	330	336	-0,6%	1,8%	53,0%	51,8%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	124	128	2.013	2.043	3,2%	1,5%	6,2%	6,3%
Altres activitats de serveis personals	121	126	7.463	7.496	4,1%	0,4%	1,6%	1,7%
Venda i reparació de vehicles motor	128	126	4.432	4.418	-1,6%	-0,3%	2,9%	2,9%
Construcció d'immobles	126	122	5.735	6.062	-3,2%	5,7%	2,2%	2,0%
Transport terrestre i per canonades	112	105	5.960	6.000	-6,3%	0,7%	1,9%	1,8%
Educació	93	94	5.744	5.895	1,1%	2,6%	1,6%	1,6%
Activitats immobiliàries	83	83	7.827	8.109	0,0%	3,6%	1,1%	1,0%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	85	83	6.591	6.545	-2,4%	-0,7%	1,3%	1,3%
Productes metàl·lics	86	78	3.665	3.616	-9,3%	-1,3%	2,3%	2,2%
Activitats sanitàries	73	73	5.238	5.296	0,0%	1,1%	1,4%	1,4%

Recull estadístic. Alt Penedès (Continuació)

	Alt Penedès		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
							Alt Penedès / Demarcació	
	2016	2017	2016	2017	Alt Penedès	Demarcació	2016	2017
Mercat de treball								
Població ocupada	43.355	44.673	2.221.878	2.292.806	3,0%	3,2%	2,0%	1,9%
Homes	23.969	24.535	1.163.435	1.202.122	2,4%	3,3%	2,1%	2,0%
Dones	19.386	20.138	1.058.443	1.090.684	3,9%	3,0%	1,8%	1,8%
Nacionals	39.868	40.925	1.957.216	2.002.985	2,7%	2,3%	2,0%	2,0%
Estrangers	3.487	3.748	264.662	289.821	7,5%	9,5%	1,3%	1,3%
Menys de 30 anys	5.841	6.129	336.395	355.999	4,9%	5,8%	1,7%	1,7%
De 30 a 44 anys	18.562	18.424	949.098	949.164	-0,7%	0,0%	2,0%	1,9%
De 45 a 54 anys	11.888	12.558	586.505	616.239	5,6%	5,1%	2,0%	2,0%
Més de 55 anys	7.064	7.562	349.880	371.404	7,0%	6,2%	2,0%	2,0%
Taxa d'ocupació registrada	63,5%	65,1%	61,7%	63,3%	1,6pp	1,7pp	nc	nc
Llocs de treball	37.172	37.936	2.346.713	2.430.935	2,1%	3,6%	1,6%	1,6%
Agricultura	820	815	8.192	8.153	-0,6%	-0,5%	10,0%	10,0%
Indústria	12.145	12.383	341.929	351.151	2,0%	2,7%	3,6%	3,5%
Construcció	2.364	2.423	122.485	129.769	2,5%	5,9%	1,9%	1,9%
Serveis	21.843	22.315	1.874.107	1.941.862	2,2%	3,6%	1,2%	1,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	3.202	3.238	220.053	231.270	1,1%	5,1%	1,5%	1,4%
Assalariats	29.549	30.363	1.960.273	2.044.003	2,8%	4,3%	1,5%	1,5%
Autònoms	7.623	7.573	386.440	386.932	-0,7%	0,1%	2,0%	2,0%
15 Principals sectors d'activitat	25.497	25.900	1.258.473	1.295.237	1,6%	2,9%	2,0%	2,0%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	3.641	3.751	252.133	253.427	3,0%	0,5%	1,4%	1,5%
<i>Fabricació de begudes</i>	3.289	3.283	5.969	6.043	-0,2%	1,2%	55,1%	54,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	2.498	2.549	157.552	161.789	2,0%	2,7%	1,6%	1,6%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	2.116	2.161	145.609	149.542	2,1%	2,7%	1,5%	1,4%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	1.635	1.660	128.674	135.454	1,5%	5,3%	1,3%	1,2%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.575	1.625	80.544	83.945	3,2%	4,2%	2,0%	1,9%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.564	1.523	73.361	75.845	-2,6%	3,4%	2,1%	2,0%
<i>Vehicles de motor</i>	1.575	1.512	34.869	36.057	-4,0%	3,4%	4,5%	4,2%
<i>Activitats sanitàries</i>	1.364	1.416	140.823	147.032	3,8%	4,4%	1,0%	1,0%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	1.263	1.361	38.833	40.024	7,8%	3,1%	3,3%	3,4%
<i>Educació</i>	1.325	1.329	131.449	136.467	0,3%	3,8%	1,0%	1,0%
<i>Indústries del paper</i>	1.007	1.016	7.961	8.203	0,9%	3,0%	12,6%	12,4%
<i>Cautxú i plàstic</i>	908	975	18.060	17.836	7,4%	-1,2%	5,0%	5,5%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	930	937	35.384	36.354	0,8%	2,7%	2,6%	2,6%
<i>Agricultura, ramaderia i caça</i>	807	802	7.252	7.219	-0,6%	-0,5%	11,1%	11,1%
Persones aturades registrades	6.360	5.693	330.725	302.569	-10,5%	-8,5%	1,9%	1,9%
Homes	2.838	2.486	149.932	132.788	-12,4%	-11,4%	1,9%	1,9%
Dones	3.522	3.207	180.793	169.781	-8,9%	-6,1%	1,9%	1,9%
Nacionals	5.136	4.562	275.389	249.149	-11,2%	-9,5%	1,9%	1,8%
Estrangers	1.224	1.131	55.336	53.420	-7,6%	-3,5%	2,2%	2,1%
Agricultura	467	358	3.743	3.288	-23,3%	-12,2%	12,5%	10,9%
Indústria	1.042	947	43.734	37.414	-9,1%	-14,5%	2,4%	2,5%
Construcció	456	382	31.234	26.681	-16,2%	-14,6%	1,5%	1,4%
Serveis	4.004	3.660	232.293	215.533	-8,6%	-7,2%	1,7%	1,7%
Sense ocupació anterior	391	346	19.721	19.653	-11,5%	-0,3%	2,0%	1,8%
Població activa local estimada	49.242	49.887	2.617.223	2.656.868	1,3%	1,5%	1,9%	1,9%
Taxa d'atur registral	12,92%	11,41%	12,64%	11,39%	-1,5pp	-1,2pp	nc	nc
Homes	10,95%	9,47%	11,17%	9,76%	-1,5pp	-1,4pp	nc	nc
Dones	15,09%	13,58%	14,18%	13,10%	-1,5pp	-1,1pp	nc	nc
Nombre total de contractes	41.512	42.927	2.235.210	2.389.366	3,4%	6,9%	1,9%	1,8%
Beneficiaris de prestacions	3.620	3.378	182.936	167.559	-6,7%	-8,4%	2,0%	2,0%
Taxa cobertura prestacions	60,65%	63,18%	58,82%	59,23%	2,5pp	0,4pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	710	710	143.299	145.232	0,0%	1,3%	0,5%	0,5%
Places en càmpings	0	0	44.028	44.337	0,0%	0,7%	0,0%	0,0%
Places en establiments de turisme rural	695	701	5.042	5.063	0,9%	0,4%	13,8%	13,8%
Places en apartaments turístics	12	12	3.619	3.534	0,0%	-2,3%	0,3%	0,3%
Places en HUTs ²	228	358	64.780	92.769	nc	nc	0,4%	0,4%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	114.688	122.602	6.607.108	7.054.908	6,9%	6,8%	1,7%	1,7%
Pressupostos municipals: despeses	114.647	122.573	6.519.382	7.048.368	6,9%	8,1%	1,8%	1,7%
Deute viu municipal ⁴	30.863	27.376	2.859.109	2.667.885	-11,3%	-6,7%	1,1%	1,0%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta
 2. Places Habitatges ús turístic estimades segons la Direcció General de Turisme. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2015-2016
 nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

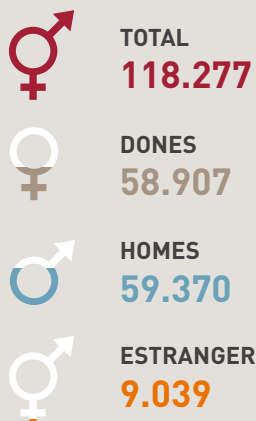

Anoia

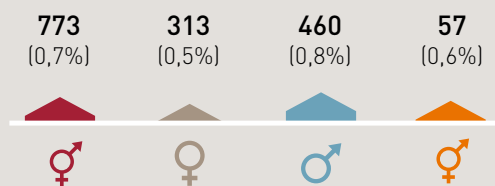
Població, 2017

Anoia

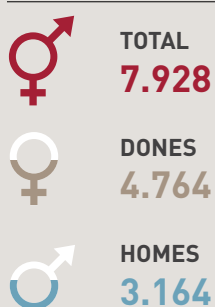
Variació interanual

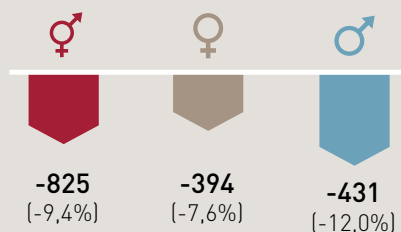
0,7%

La població creix

Població aturada registrada, 2017

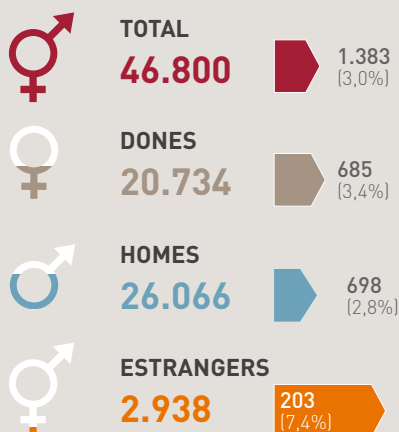
Variació interanual

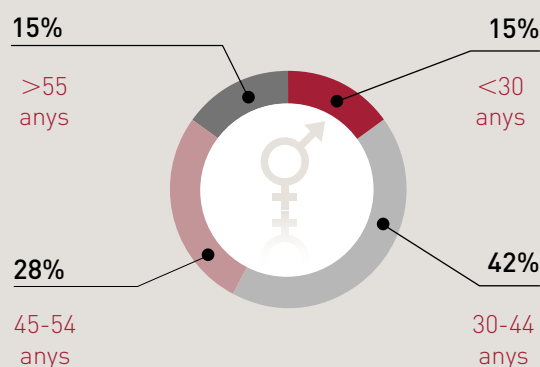
14,5%

Taxa d'atur
registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2017

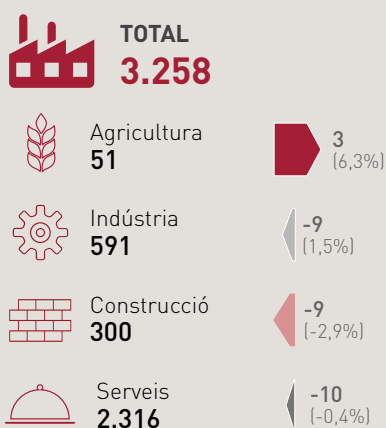
Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

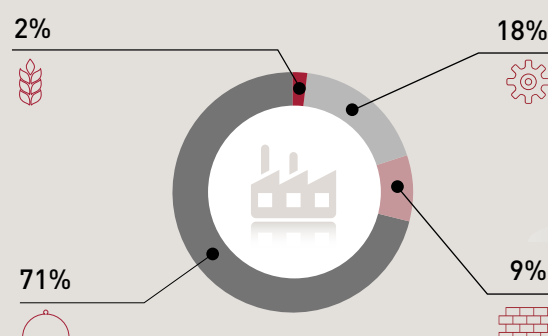
61,9%

Taxa d'ocupació
registral

Empreses de la comarca, IVT 2017

Distribució per sectors (pes %)

2,8%

Decreix el nombre
d'empreses

Anoia

La comarca de l'Anoia, amb una superfície de 866,3 km², representa l'11,2% del conjunt de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 33 municipis d'una superfície mitjana de 26,3 km². Igualada n'és la capital.

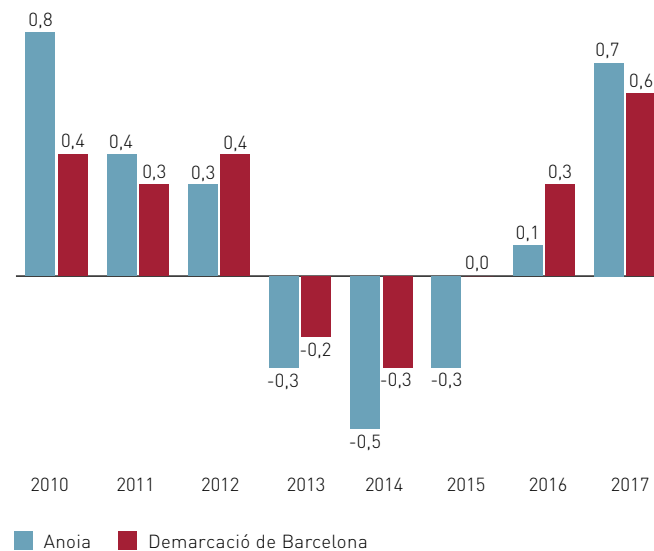
L'Anoia té 118.277 habitants, i és la quarta comarca menys poblada d'entre les dotze comarques barcelonines, on resideix el 2,1% de la població del conjunt de la demarcació. La variació interanual de població (vegeu el gràfic 1) ha experimentat un augment poc significatiu del 0,7%. La població resident a l'estranger augmenta un 7,6% el 2017, fins a arribar a les 2.726 persones.

La densitat de població de l'Anoia és de 137 hab./km², una dada que la situa com la quarta comarca menys densament poblada de la demarcació. La capital, Igualada, aplega el 33,2% (39.316) de la població comarcal. Dels trenta-tres municipis de la comarca, en el darrer any n'han guanyat població quinze, entre els quals destaca l'augment d'Igualada (329), el de Piera (193) i el de Santa Margarida de Montbui (137). Per contra, quinze municipis perden habitants, amb disminucions significatives a Vilanova del Camí (-77) i al Bruc (-26).

La proporció de població estrangera a la comarca és del 7,6%, la tercera més baixa només per sota del Moianès i del Berguedà, i per sota de la mitjana provincial (12,8%). Interanualment, la població estrangera creix un 0,6%, que en nombres absoluts es tradueix en 57 persones més i fan un total de 9.039 estrangers a la comarca. El 80,4% de la població estrangera és extracomunitària, amb un 45,4% de marroquins, un 10,8% de romanesos i un 4,5% de xinesos com a nacionalitats més destacades. Si d'una banda les nacionalitats pakistanesa (11,1%) i xinesa (4,6%) guanyen pes, de l'altra la població romanesa baixa un 5,5%.

El 18,3% de la població és menor de 16 anys (per sobre de la mitjana de la demarcació, 16,4%) i el 17,7% té 65 anys o més, un percentatge inferior al 18,6% provincial. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 64% restant, un percentatge per sota la mitjana barcelonina (64,9%). L'índex d'envelliment (96,9) se situa uns disset punts per sota del valor de la demarcació (113,5). Tenint en compte la projecció de població, l'Anoia és la segona comarca, tan sols per darrere de l'Alt Penedès, que més població guanyaria fins al 2026, amb un increment de l'1,7%.

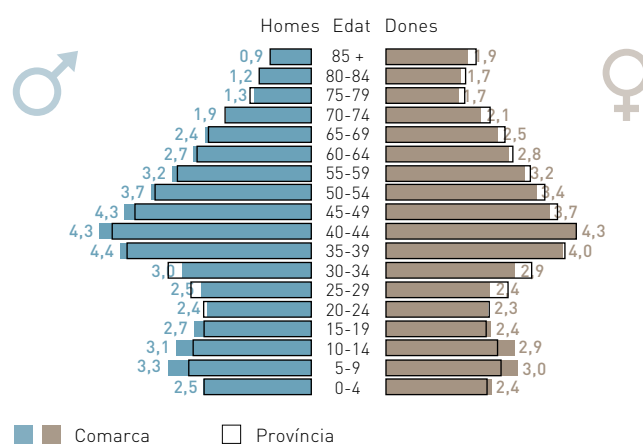
Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2010-2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

L'índex d'envelliment de l'Anoia és 96,9, molt per sota de la mitjana de la demarcació de Barcelona (113,5).

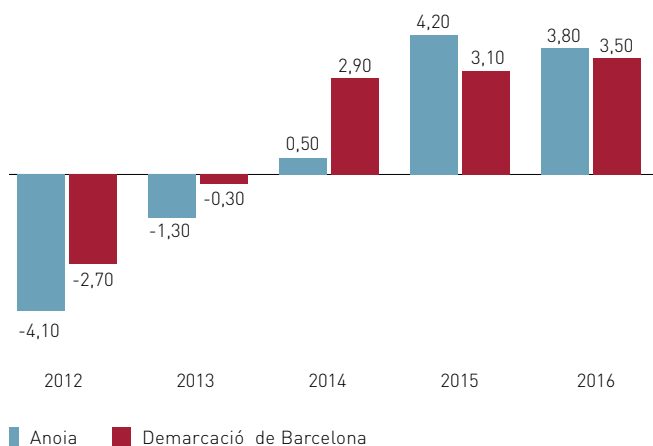
Gràfic 2
Piràmide d'edats d'Anoia i Província, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

Les dones representen el 44,3% del total d'ocupats, la xifra més baixa de la demarcació, i se situa a 3,3 punts per sota de la mitjana provincial.

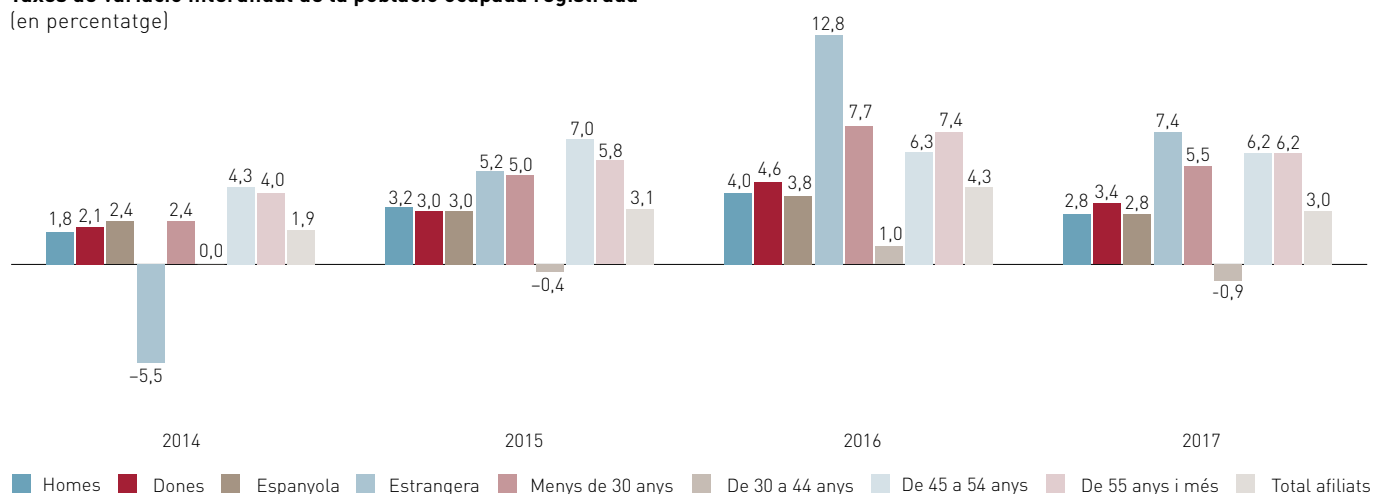
Segons l'*Anuari econòmic comarcal 2017*, de BBVA, el **VAB** de la comarca de l'Anoia (vegeu el gràfic 3) creix un 3,8% durant l'any 2016, un increment lleugerament superior al que es dona al conjunt de Catalunya (3,4%). Aquest avenç queda reflectit especialment amb l'augment del 3,8% en el sector serveis (que representa un 56,4% del VAB comarcal). El sector de la indústria també se suma a l'expansió (3,3%) i el de la construcció augmenta un 2,1%. El VAB que aporta el sector primari augmenta un 17%.

A finals de l'any 2017, l'**ocupació** registrada de la població que viu a la comarca de l'Anoia augmenta un 3%, un creixement d'1,3 punts per sota del de l'any anterior, i lleugerament inferior a la mitjana de la demarcació (3,2%). En nombres absoluts, el 2017 acaba amb 46.800 persones ocupades residents a la comarca, 1.383 més que l'any anterior.

Per sexe, l'ocupació creix més en les dones (3,4%) que en els homes (2,8%), tot i així, el creixement és inferior a l'any anterior, 1,2 punts en ambdós casos. L'augment fa que l'ocupació femenina arribi a 20.734 ocupades (685 més que l'any anterior) i la masculina, a 26.066 ocupats (698 més). Les dones representen el 44,3% del total d'ocupats, i guanyen 2 dècimes de pes respecte a l'any passat, malgrat això l'Anoia es converteix en l'última comarca quant a pes de dones ocupades, més de 3,3 punts per sota de la mitjana provincial (47,6%).

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Els estrangers ocupats a la comarca de l'Anoia són 2.938, i d'espanyols n'hi ha 43.862. D'aquesta manera, els ocupats estrangers incrementen més (7,4%) que els espanyols (2,8%). L'increment d'ocupats estrangers està per sota de la mitjana provincial (9,5%), i en canvi dels nacionals estan per sobre (2,3%). El pes dels ocupats estrangers és del 6,3%, la segona comarca més baixa, i lluny de la mitjana de la demarcació (12,6%).

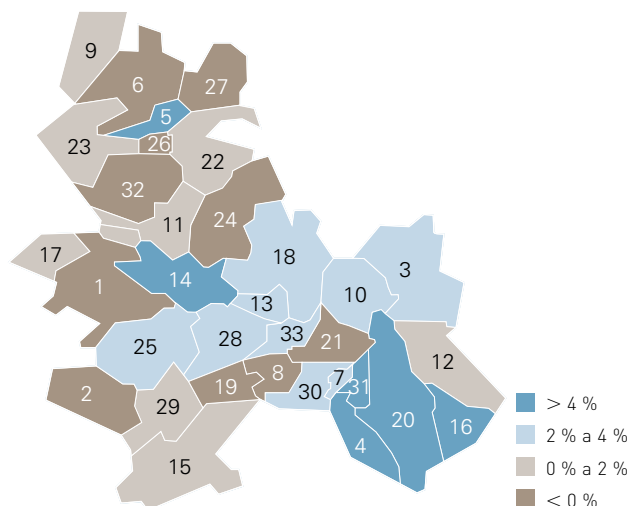
Per edats, 6.949 són menors de 30 anys; 19.537 tenen entre 30 anys i 44 anys; 13.067, entre 45 anys i 54 anys, i 7.247, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior creixen totes les franges d'edat excepte la de 30 anys a 44 anys, que disminueix un 0,9%. Entre la resta d'increments cal destacar el creixement d'ocupats d'entre 45 anys i 54 anys, 1,1 punts per sobre de la demarcació de Barcelona.

Hi ha hagut un increment d'ocupació en totes les franges d'edat excepte en la de 30 anys a 44 anys, que disminueix un 0,9%.

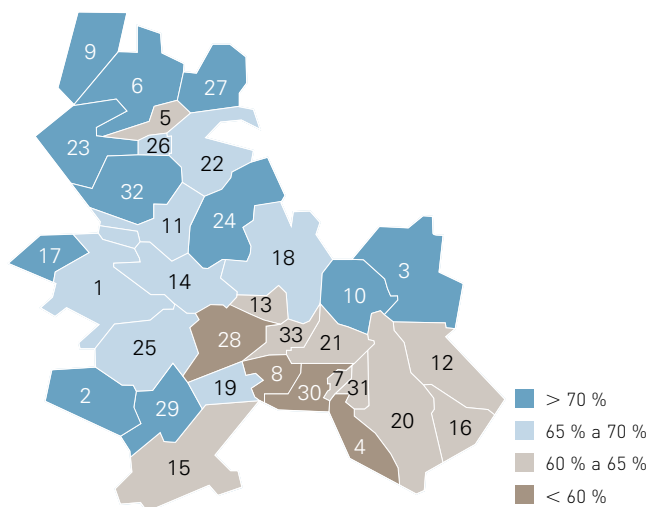
La variació respecte a l'any anterior (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra disminucions en deu municipis dels trenta-tres. Destaquen Rubió (-8,9%), Bellprat (-8,1%) i Orpí (-5%). En canvi, Cabrera d'Anoia (8,7%), Jorba (6,8%) i Vallbona d'Anoia (6,3%) són els municipis que més incrementen entre els vint-i-tres dels trenta-tres municipis. En nombres absoluts, Igualada (369), Piera (312) i Masquefa (166) són els municipis que més ocupats registren respecte a l'any anterior. D'altra banda, la Pobla de Claramunt (-24) i Rubió (-10) perden ocupats. La capital, Igualada, registra una variació d'ocupats d'un 2,5%, amb una taxa d'ocupació del 61,6%.

La taxa d'ocupació global registrada de la població en edat de treballar a l'Anoia se situa en el 61,9%, 1,4 punts per sota de la mitjana provincial. Per municipis (vegeu el mapa 2), vint-i-dos municipis dels trenta-tres registren una taxa d'ocupació per sobre de conjunt de la demarcació (63,3%). Pujalt, Santa Maria de Miralles i Castellolí tenen una taxa superior al 75%, i Carme, la Torre de Claramunt, Cabrera d'Anoia i Santa Margarida de Montbui no superen el 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Anoia, 2017 (en percentatge)

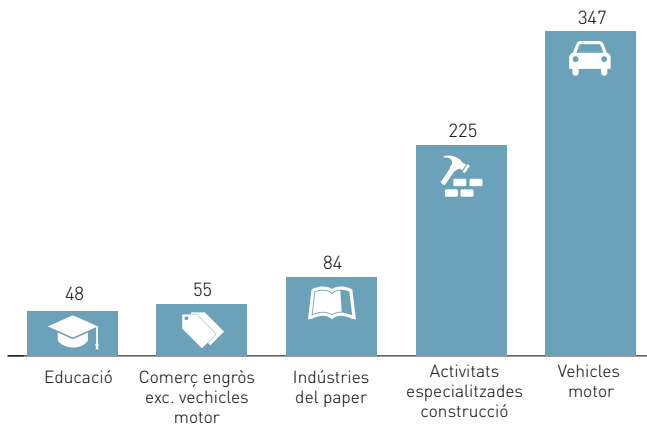
Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Anoia, 2017 (en percentatge)

1 Argençola	18 Òdena
2 Bellprat	19 Orpí
3 Bruc	20 Piera
4 Cabrera d'Anoia	21 Pobla de Claramunt
5 Calaf	22 Prats de Rei
6 Calonge de Segarra	23 Pujalt
7 Capellades	24 Rubió
8 Carme	25 Sant Martí de Tous
9 Castellfollit de Riubregós	26 Sant Martí Sesgueioles
10 Castellolí	27 Sant Pere Sallavinera
11 Copons	28 Santa Margarida de Montbui
12 Hostalets de Pierola	29 Santa Maria de Miralles
13 Igualada	30 Torre de Claramunt
14 Jorba	31 Vallbona d'Anoia
15 Llacuna	32 Veciana
16 Masquefa	33 Vilanova del Camí
17 Montmaneu	

Gràfic 5

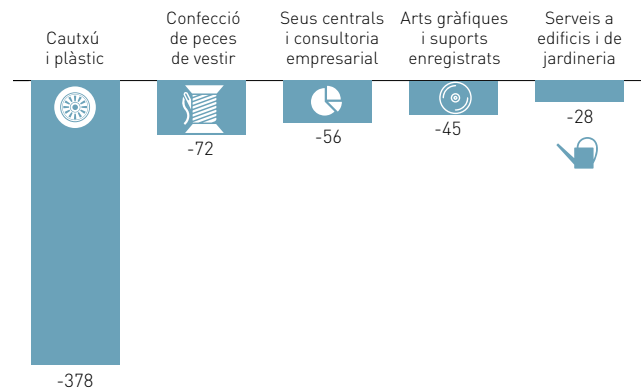
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball Anoia, 2017 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball Anoia, 2017 (absoluts)

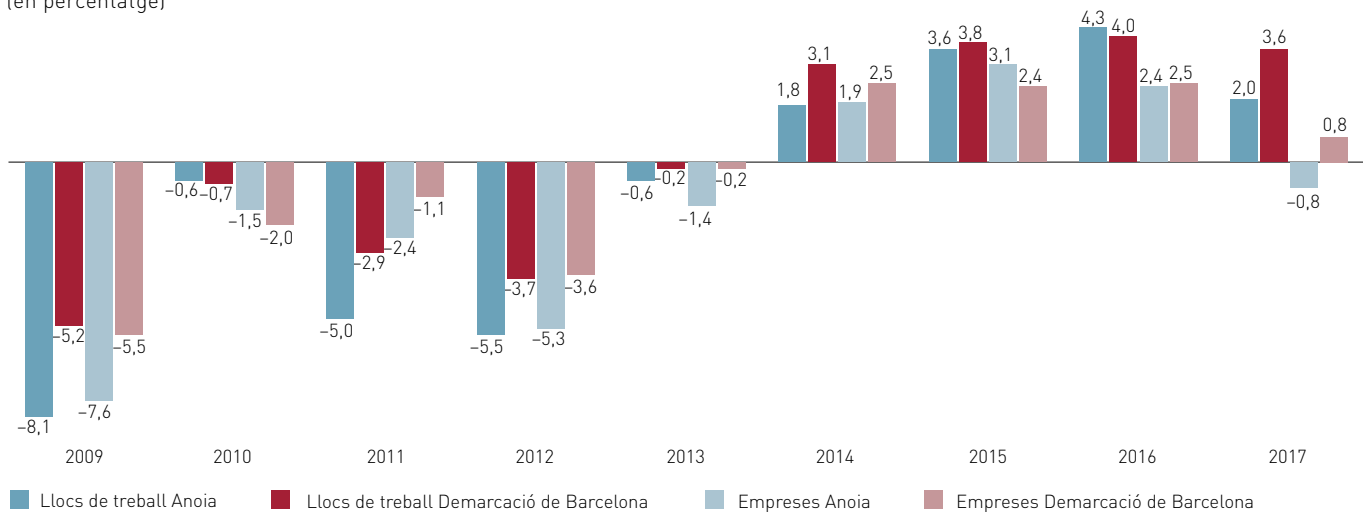
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Els llocs de treball han incrementat un 2%, per sota de l'increment de la demarcació de Barcelona (3,6%). Les empreses decreixen un 0,8%.

L'evolució dels **llocs de treball** (persones que treballen a les empreses de la comarca, hi resideixin o no) segueix la tendència positiva dels darrers anys, amb un increment del 2%, 1,6 punts per sota del que es dona en el conjunt de la demarcació de Barcelona (3,6%) i situa el nombre de llocs de treball en 33.034. En el cas de les empreses el decreixement ha estat del 0,8% i arriba a 3.258, 25 empreses menys que l'any anterior. Els llocs de treball han experimentat un increment similar tant en petita empresa com en mitjana i gran.

Gràfic 7

Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

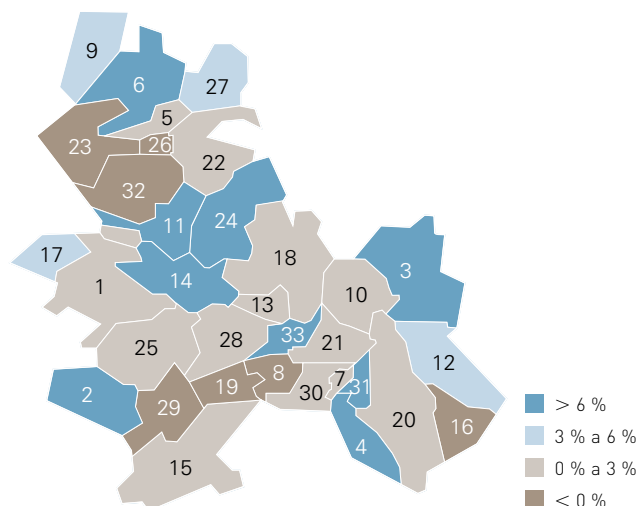
Els llocs de treball augmenten en el treball assalariat (2,8%), 1,5 punts per sota de la mitjana provincial. En canvi els autònoms decreixen un 0,4. Així doncs, l'Anoia és la tercera comarca amb un increment més baix, tan sols per davant del Garraf i el Berguedà. Per sectors, el sector de la construcció registra un increment de l'11,3% de llocs de treball i el de l'agricultura decreix un 3,9%. Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) creixen en llocs de treball el sector dels vehicles de motor (347), d'activitats especialitzades de construcció (225) i el d'indústries del paper (84). Per contra, els sectors de cautxú i plàstic (-378) i de confecció de peces de vestir (-72) perden llocs de treball.

L'any 2017 l'Anoia registra un augment de llocs de treball d'un 11,3% en el sector de la construcció i un decreixement del 3,9% en el sector de l'agricultura.

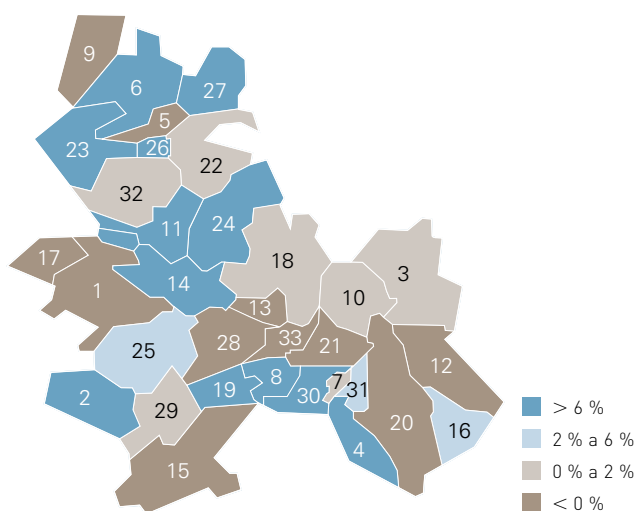
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en set municipis, dels quals destaca Orpí (-44,1%) i Santa Maria de Miralles (-12,7%). En canvi, Jorba (23,5%), Vallbona d'Anoia (13,5%) i el Bruc (13,4%) són els que més increments registren. En nombres absoluts, Igualada (171) i Vilanova del Camí (151) registren més llocs de treball. Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4) es registren reduccions en onze municipis, entre els quals sobresurten Igualada (-26), Calaf (-9) i Vilanova del Camí (-8) amb més empreses perdudes. Masquefa guanya 5 empreses i els municipis de la Torre de Claramunt i Cabrera d'Anoia guanyen 4 empreses.

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 59% de les 200 primeres empreses en ingressos d'explotació de l'Anoia el 2016 són exportadores o importadores. L'empresa amb més volum de facturació és la comercialitzadora de combustible Petromiralles, seguida per l'empresa de comerç al detall de productes alimentaris Supermercats ALDI. Entre les deu primeres també es troba una empresa de fabricació de paper i cartró, Unión Industrial Papelera; dues de fabricació de components, peces i accessoris per a vehicles de motor, SNOP Estampación i Novares Iberica Automotive; una de comerç de cuirs i pells, Casas i Fillis; una de treball amb cuirs i pells, Curtidos Badia, i una de construcció, Constructora de Calaf.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Anoia, 2017
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Anoia, 2017
(en percentatge)

1 Argençola	18 Òdena
2 Bellprat	19 Orpí
3 Bruc	20 Piera
4 Cabrera d'Anoia	21 Pobla de Claramunt
5 Calaf	22 Prats de Rei
6 Calonge de Segarra	23 Pujalt
7 Capellades	24 Rubió
8 Carme	25 Sant Martí de Tous
9 Castellfollit de Riubregós	26 Sant Martí Sesgueioles
10 Castellolí	27 Sant Pere Sallavinera
11 Copons	28 Santa Margarida de Montbui
12 Hostalet de Pierola	29 Santa Maria de Miralles
13 Igualada	30 Torre de Claramunt
14 Jorba	31 Vallbona d'Anoia
15 Llacuna	32 Veciana
16 Masquefa	33 Vilanova del Camí
17 Montmaneu	

Malgrat reduir l'atur en 1,7 punts respecte a l'any anterior, l'Anoia continua com la comarca amb la taxa d'atur més alta de la demarcació.

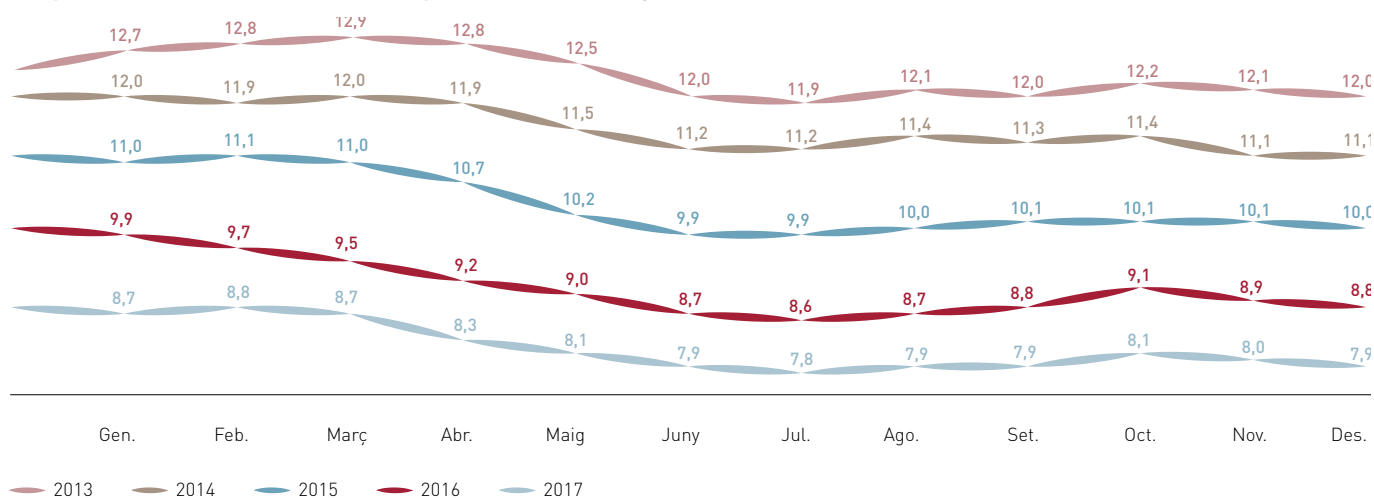
Els majors de 45 anys representen el 53,4% de l'atur comarcal, només per darrere del Barcelonès (53%). La mitjana de la demarcació és de 54,5%.

L'evolució de l'atur registrat (vegeu el gràfic 8) segueix la tendència decreixent dels darrers anys. El 2017 disminueix un 9,4% (-825), una reducció de 0,9 punts per sobre de la mitjana de la demarcació (-8,5%). Així doncs, a final del 2017 hi ha 7.928 persones aturades registrades a la comarca, el 2,6% del total de les dotze comarques barcelonines.

La taxa d'atur registral és del 14,5%, i segueix sent la més alta de les dotze comarques barcelonines, gairebé 3,1 punts per sobre de la taxa mitjana de la demarcació (11,4%). Respecte a l'any anterior, la disminució de la taxa és d'1,7 punts, una de les baixades més acusades de la demarcació de Barcelona. La taxa d'atur femenina és del 18,1%, 1,8 punts inferior a la de l'any anterior i 5 punts superior a la mitjana provincial (13,1%). La taxa masculina se situa en l'11,2%, 1,6 punts inferior a la de l'any anterior i 1,4 punts per sobre de la mitjana de la demarcació (9,8%).

Per edat, el 7,4% és menor de 25 anys, el major pes de la demarcació; el 39,2% té entre 25 anys i 44 anys, i el 53,4% té més de 45 anys. Interanualment, tots els grups d'edat redueixen l'atur, sobretot en les franges d'edat de 35 a 54 anys. Per sectors d'activitat, el 63,7% de les persones aturades pertanyen al sector serveis; el 18,1%, a la indústria; el 6,8%, a la construcció; el 2,4%, a l'agricultura, i el 9,1%, al grup sense ocupació anterior (SOA). Respecte al 2016, cal destacar la reducció d'un 16,2% en el sector de la indústria.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Anoia, 2013-2017 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

La baixada de l'atur es manifesta en la majoria dels nivells formatius, excepte en els universitaris de primer, segon i tercer cicle. Destaca la reducció en l'educació general (588 aturats menys) i en els programes de formació professional (-92). L'atur de la població estrangera disminueix un 0,2% (molt inferior a l'any anterior, 15,8%), i se situa en les 1.162 persones aturades, el 14,7% de l'atur comarcal, un percentatge força inferior a la mitjana de les dotze comarques barcelonines (17,7%). Els aturats nacionals disminueixen un 10,8%, i se situen en 6.766 persones.

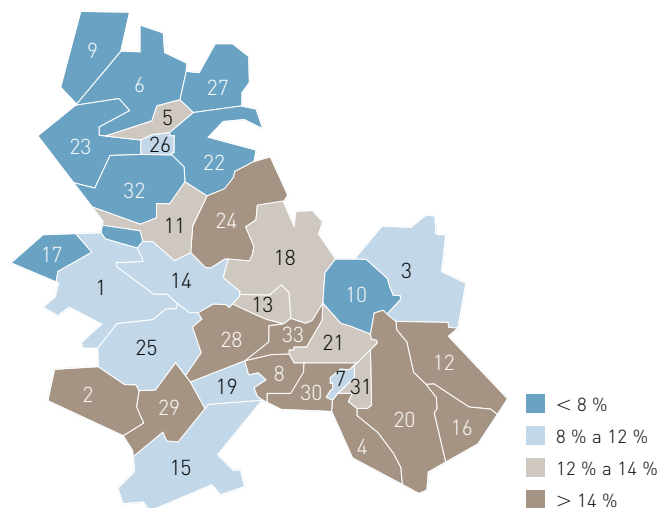
L'atur disminueix en vint-i-un municipis dels trenta-tres de la comarca (vegeu el mapa 5). Destaquen les reduccions a Calaf (-19,2%), Òdena (-14,3%) i Vilanova del Camí (-12,3%). D'entre els municipis amb una taxa d'atur registral superior a la mitjana comarcal (vegeu el mapa 6) destaquen: Cabrera d'Anoia (22,2%), Santa Margarida de Montbui (19%), la Torre de Claramunt (17,7%) i Vilanova del Camí (17,4%). Per contra, les taxes més baixes d'atur es donen en municipis com Sant Martí de Tous (9,2%), el Bruc (9,3%) i Igualada 13,3%.

L'atur disminueix en vint-i-un municipis dels trenta-tres. La capital, Igualada, té una taxa d'atur del 13,3%.

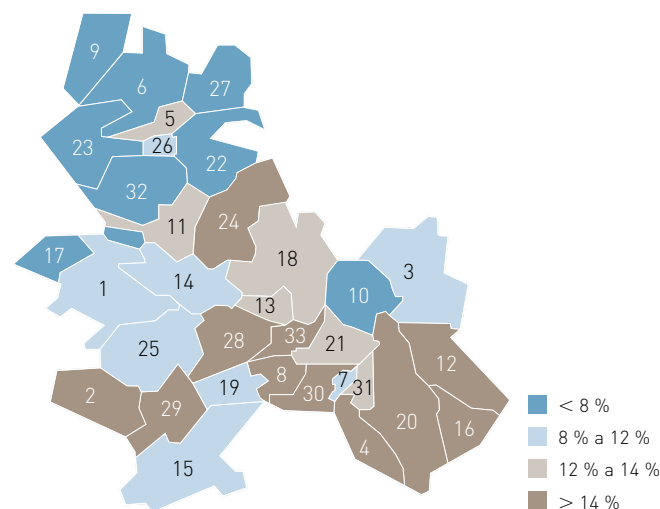
A final del 2017 hi ha concedides 4.045 **prestacions per desocupació**, que suposen una disminució del 9,5% respecte a l'any anterior. La taxa de cobertura es manté en el 56%. Les tres tipologies de prestació per desocupació disminueixen en nombre respecte al 2016: en un 16,4% les prestacions assistencials, un 22,4% les rendes actives i un 1,7% les contributives.

La **contractació laboral** augmenta un 1,2%, variació inferior a l'any anterior (7,4%) i a la de la demarcació (6,9%). El 2017 se signen 33.710 contractes laborals. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 15,6%, i la temporal s'ha reduït un 0,3%. Per sexe, la contractació masculina augmenta un 0,7% i la femenina augmenta un 1,8%. Si ens centrem en l'edat, destaca l'augment de la contractació entre els joves menors de 20 anys (26,1%) i la disminució del 5,8% dels 30 als 45 anys.

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Anoia, 2017
(en percentatge)

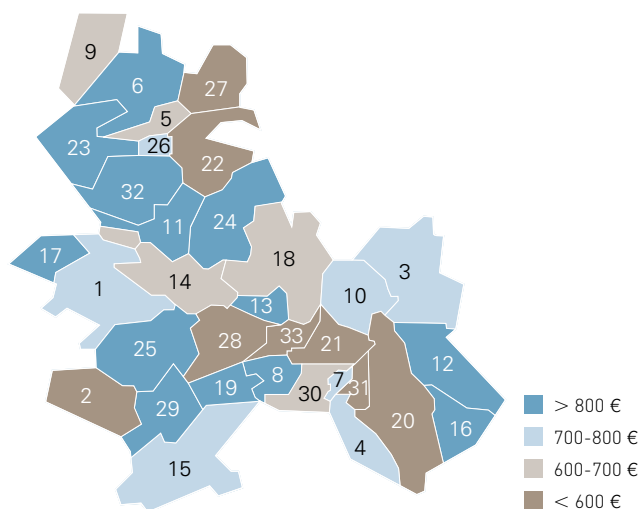

Mapa 6
Taxa d'atur registral. Anoia, 2017
(en percentatge)

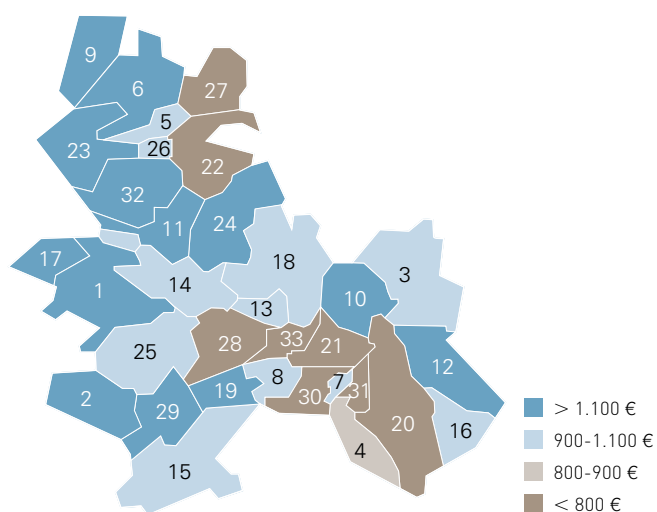

1 Argençola	18 Òdena
2 Bellprat	19 Orpi
3 Bruc	20 Piera
4 Cabrera d'Anoia	21 Pobla de Claramunt
5 Calaf	22 Prats de Rei
6 Calonge de Segarra	23 Pujalt
7 Capellades	24 Rubió
8 Carme	25 Sant Martí de Tous
9 Castellfollit de Riubregós	26 Sant Martí Sesgueioles
10 Castellolí	27 Sant Pere Sallavinera
11 Copons	28 Santa Margarida de Montbui
12 Hostalets de Pierola	29 Santa Maria de Miralles
13 Igualada	30 Torre de Claramunt
14 Jorba	31 Vallbona d'Anoia
15 Llacuna	32 Veciana
16 Masquefa	33 Vilanova del Camí
17 Montmaneu	

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Anoia, 2017
(en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Anoia, 2017
(en euros)

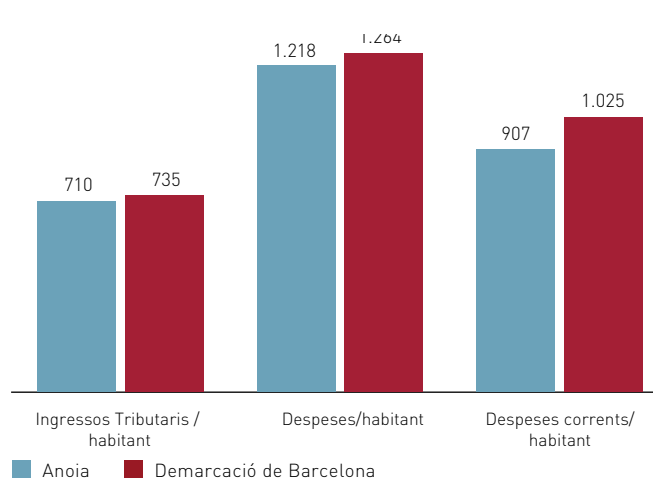
1 Argençola	18 Òdena
2 Bellprat	19 Orpí
3 Bruc	20 Piera
4 Cabrera d'Anoia	21 Pobla de Claramunt
5 Calaf	22 Prats de Rei
6 Calonge de Segarra	23 Pujalt
7 Capellades	24 Rubió
8 Carme	25 Sant Martí de Tous
9 Castellfollit de Riubregós	26 Sant Martí Sesgueioles
10 Castellolí	27 Sant Pere Sallavinera
11 Copons	28 Santa Margarida de Montbui
12 Hostalets de Pierola	29 Santa Maria de Miralles
13 Igualada	30 Torre de Claramunt
14 Jorba	31 Vallbona d'Anoia
15 Llacuna	32 Veciana
16 Masquefa	33 Vilanova del Camí
17 Montmaneu	

En relació amb les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2017 augmenta un 4,4% respecte al 2016 pel que fa als ingressos i un 4,5% en les despeses, i la demarcació en conjunt augmenta un 6,8% i un 8,1% respectivament. Per habitant, a l'Anoia les despeses suposen 1.218 euros; les despeses corrents, 907 euros, i les despeses d'inversió, 230 euros. Si d'una banda les despeses i despeses corrents per habitant estan per sota del conjunt de la demarcació (-46 i -118 euros respectivament), de l'altra la inversió per habitant és superior al conjunt de la demarcació (69 euros més). Els ingressos corrents suposen 1.054 euros per habitant, amb 710 d'ingressos tributaris, per sota de la demarcació.

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7), destaca la ràtio d'euros/habitant en els municipis de Pujalt (2.654), Veciana (1.666) i Rubió (1.571). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), destaquen Pujalt (2.885), Rubió (2.406), Montmaneu (1.932) i Veciana (1.835).

L'Anoia és la segona comarca amb més inversió per habitant (230 euros), només per darrere del Berguedà (302 euros) i molt per sobre del conjunt de la demarcació (161 euros).

Gràfic 9
Finances públiques, 2017 (ratios euro per habitant)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

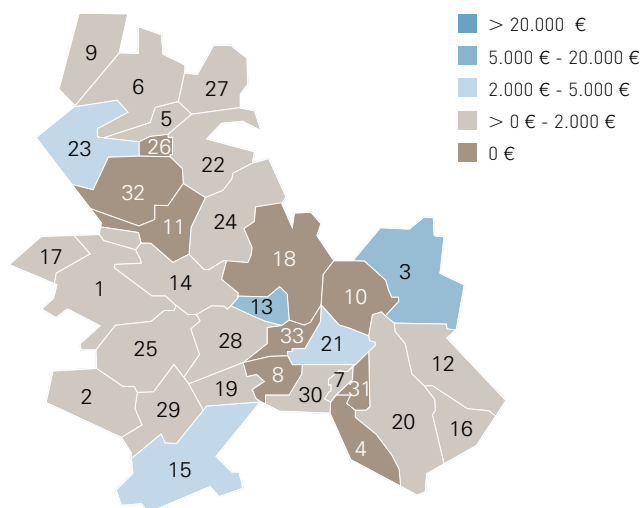
Els indicadors d'oferta de l'activitat **turística** a l'Anoia mantenen les places d'allotjament en establiments hotelers i en càmpings, i augmenten les places en els establiments de turisme rural. Els habitatges d'ús turístic (HUT) representen, en aquest cas, un 20% del total de l'oferta de places de l'any 2017. Els apartaments turístics també mantenen les places.

Aquest 2017 l'Anoia no disposa de dades oficials de demanda turística. Per tant, per fer una aproximació a la realitat de l'àrea s'han d'analitzar les dades de la marca turística Paisatges de Barcelona, que engloba les comarques d'Osona, el Bages, l'Anoia i el Moianès. La marca registra un total de 267.400 turistes i 484.500 pernотacions en hotels, que suposa un grau d'ocupació del 51,0%; 42.400 turistes i 104.200 pernотacions a càmpings, amb una ocupació del 38,3%, i 52.800 turistes i 146.000 pernотacions als establiments de turisme rural, amb un 20,3% d'ocupació.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, l'Anoia creix un 20,9% en l'import i registra un total de 32.527 euros, dada que representa un 0,5% del total de la recaptació de la província sense el Barcelonès.

Mapa 9

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Anoia, 2017 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de la Direcció General de Turisme

Creixement de les places d'allotjament en establiments de turisme rural i en HUT.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística a l'Anoia, 2016-2017

	Anoia			Entorn de Barcelona*		
	2016	2017	% var. 2016-2017**	2016	2017	% var. 2016-2017**
Places en establiments hotelers	695	695	0,0	63.844	64.044	0,3
Places en càmpings	90	90	0,0	44.028	44.337	0,7
Places en establiments de turisme rural	441	472	7,0	5.042	5.063	0,4
Places en apartaments	44	44	0,0	2.352	2.264	-3,7
Places en HUTs	219	330	nc	20.778	35.640	tc
Viatgers allotjats en establiments hotelers	nd	nd	nd	3.829.160	3.996.066	4,4
Viatgers allotjats en càmpings	nd	nd	nd	675.645	722.929	7,0
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	114.608	124.855	8,9
Pernотacions en establiments hotelers	nd	nd	nd	10.606.304	11.481.471	8,3
Pernотacions en càmpings	nd	nd	nd	2.589.318	2.771.753	7,0
Pernотacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	339.510	357.211	5,2
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	nd	nd	nd	74,6	75,7	1,1
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	nd	nd	nd	46,0	47,6	1,6
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	24,0	25,1	1,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)****	26.908	32.527	20,9	6.180.836	6.604.010	6,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals
 Places en HUTs estimades segons criteri de la Direcció General de Turisme * Import anual calculat sobre 1T, 2T, 3T 2017 i 4T 2016. Comparació amb el mateix període de l'any anterior nd: Dada no disponible nc: Dada no comparable
 Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia

Igualada Leather Clúster Barcelona

Igualada té més de set segles d'història en l'adobament de pells. Una trentena d'indústries s'han convertit en referent mundial per l'alta qualitat dels productes que fabriquen. Exporten el 70% de la seva producció a les principals marques internacionals del món del luxe. L'Ajuntament i el gremi d'adobers de la ciutat impulsen units el projecte «Igualada, capital europea de la pell de qualitat», una iniciativa per fer més competitiu aquest àmbit industrial i consolidar-lo. Consisteix a servir eines per a la innovació, la investigació, la formació de talent, la internacionalització i el creixement de les plantes de producció. **[+]**

Anoia, el punt d'origen de la moda

L'Ajuntament d'Igualada col·labora estretament amb l'associació empresarial que vertebrava el clúster tèxtil de la comarca de l'Anoia (FAGEPI) i el centre tecnològic del sector tèxtil (FITEX) per tal de realitzar accions concretes per impulsar les empreses del sector. En aquesta línia s'està treballant, conjuntament amb FITEX i MODACC en un projecte de finançament europeu, el PECT ID Anoia, que té per objectiu desenvolupar projectes de recerca, desenvolupament i innovació per a recuperar i transformar la indústria del disseny en el sector tèxtil. S'hi facilitarà un Hub per accelerar les sinergies entre les indústries del disseny, amb la planta de prototipatge. S'ha promogut la fira Catalunya BSTIM (Best Solutions in Textile Manufacturing) així com també el projecte en l'àmbit de la Conca d'Òdena. **[+]**

Campus Motor Anoia

El Campus Motor Anoia és una aposta per la diferenciació i l'especialització com a revulsiu per contribuir a accelerar l'economia de la comarca fomentant els sectors emergents, potenciant la formació i augmentant les oportunitats d'accés al mercat de treball. És un centre especialitzat en l'organització d'esdeveniments posant una sèrie d'espais modulars al servei de les empreses del sector del motor, aeronàutic i d'energies renovables perquè hi puguin fer projectes de recerca i desenvolupament, o bé organitzar-hi tot tipus d'activitats. Els eixos del projecte són motor, esport i sostenibilitat. La iniciativa és del Consell Comarcal amb múltiples aliances públiques i privades. **[+]**

Reinmet

Es tracta d'un projecte impulsat per la Mancomunitat de la Conca d'Òdena amb l'objectiu de recuperar la capacitat professional i la capacitat productiva en tasques d'especialització per donar suport a la reindustrialització en el sector del metall. El projecte inclou tres fases: una de concertació institucional territorial i sectorial, una d'enfortiment del model industrial local (detecció de necessitats i concreció de les condicions del projecte) per, finalment, treballar en la retenció de talent i desenvolupament competencial. S'espera que el projecte generi una dinàmica de concertació que pugui ser utilitzada en qualsevol SPL del territori i que pugui servir com a exemple d'altres iniciatives futures semblants, com a mostra de bona pràctica en el sector. **[+]**

Retailink

Aquest projecte / xarxa de planificació de polítiques públiques s'emmarca en el programa Urbact III de la Unió Europea i ha estat liderat per l'Ajuntament d'Igualada. L'objectiu del projecte és el d'estudiar com fomentar la revitalització econòmica del comerç en les ciutats mitjanes a través del desenvolupament d'estratègies innovadores de revitalització del retail mitjançant el treball conjunt i l'intercanvi d'experiències entre deu municipis d'arreu d'Europa i el coneixement d'experts. Les ciutats membres de la xarxa són: Igualada, Basingstoke (Regne Unit), Hengelo (Holanda), Fermo (Itàlia), Bistrita (Romania), Sibenik (Croàcia), Hoogeveen (Holanda), Romans (França) i Pécs (Hongria). El projecte va iniciar la seva activitat a la tardor del 2015 i va finalitzar la seva fase d'implementació el 3 de maig amb l'elaboració de deu plans d'acció local (un per ciutat) de revitalització del comerç de proximitat urbà i la publicació de l'informe final de conclusions i recomanacions polítiques. **[+]**

Ignius

Impulsat conjuntament per l'Ajuntament d'Igualada i TIC Anoia, aquest projecte té com a objectiu la creació d'un nou centre dedicat als estudis i al desenvolupament de la Indústria 4.0 i la fabricació digital. Aquest ha de ser un espai de trobada, d'intercanvi i de creació, on s'uniran empreses, centres formatius i consumidors per fer front als nous reptes de la que es considera ja la quarta revolució industrial, i evitar així el buit tecnològic que aquesta pugui comportar per al sector industrial de la comarca. L'objectiu que es persegueix és posicionar l'Anoia com a territori capdavanter en l'estudi, el desenvolupament i, sobretot, en la implantació de la indústria 4.0. **[+]**

4D Health: innovació i recerca en seguretat del pacient

Aquest projecte que ha de situar la capital de l'Anoia com a referent del sector en l'àmbit internacional, reutilitza l'antic Hospital d'Igualada i hi ubica una nova activitat també lligada a la salut. El 4D Health és un centre d'innovació per a la simulació en salut que permet augmentar la seguretat dels pacients i prevenir els errors en salut a través de l'entrenament dels professionals en situacions gairebé reals, però sense risc per a les persones. El 4D Health està estretament lligat a la formació, i s'obre a una àmplia gamma de professionals de la salut i la innovació, la tecnològica i la no tecnològica. L'equipament es configura com un catalitzador d'activitats econòmiques intenses en coneixement. **[+]**

Comarca de les rutes

Partint de l'oferta turística, àmplia i diferenciada, es posiciona l'Anoia com a espai de referència de les rutes. En aquest sentit, es treballa per enllaçar els diferents punts d'interès de la comarca per articular els anomenats dominis transitables. Amb aquest projecte el territori ha d'esdevenir un referent en l'organització i la promoció de rutes, explotar les propostes existents i treballar en xarxa amb tots els sectors. Les tipologies de les rutes són de lleure, culturals i comercials. Com a exemple, s'han posat en marxa les Paleorutes als Hostalets de Pierola. **[+]**

Anoia Activa

Coliderat pel Consell Comarcal de l'Anoia i l'Ajuntament d'Igualada, Anoia Activa és un projecte que té com a objectiu dinamitzar el territori, reduir la desocupació i millorar la competitivitat de les empreses. Durant aquest any s'han realitzat diferents actuacions destinades a donar resposta a la problemàtica de la comarca: accions formatives per als demandants d'ocupació, dispositius d'inserció sociolaboral de col·lectius amb dificultats especials, així com l'impuls del programa Atenea, de foment de la inserció laboral de les dones amb un alt perfil formatiu, i foment de l'Economia Social i Solidària, entre d'altres. **[+]**

OTL Anoia, dispositiu d'inserció laboral especialitzat en salut mental

L'Oficina Tècnica Laboral (OTL) Anoia és un nou dispositiu d'inserció laboral, d'abast supramunicipal, gestionat per l'Ajuntament d'Igualada. Està integrada a la Xarxa d'Oficines Tècniques Laborals de la Diputació de Barcelona, així com en el Sistema Públic Local d'Ocupació de la demarcació de Barcelona, que complementa l'activitat dels Serveis Locals d'Ocupació d'Igualada i comarca. Aquesta Oficina, va entrar en funcionament el mes de gener de 2018 i s'adreça a persones en edat de treballar, amb problemes de salut mental acreditats i en tractament medicosanitari, per a facilitar-ne la seva inserció laboral, la millora o el manteniment de la seva ocupació. Aquest dispositiu aplica una metodologia de treball específica adaptada a les necessitats de les persones amb problemes de salut mental, i contempla diferents accions, com ara la d'acollida i assistència personalitzada i individual, elaboració d'itineraris, accions de capacitació i també d'acompanyament en el procés d'inserció i seguiment post-inserció. De manera paral·lela i complementària, des de l'OTL es desenvolupen tasques d'apropament al teixit productiu per captar i identificar ofertes de feina ajustades al perfil, expectatives i necessitats específiques de les persones usuàries del dispositiu, amb l'objectiu d'afavorir-ne la seva inserció laboral **[+]**

Escoles per al desenvolupament dels micropobles

Cesc Salamé, alcalde de Copons

Què és un micropoble? Des de la perspectiva del seu ajuntament, un micropoble és això, un univers minimalista en el què amb prou feines s'hi pot encabir lo essencial: els serveis públics. Si considerem que la igualtat en l'accés als serveis públics és el què ens iguala com a ciutadans, als micropobles aquesta igualtat es veu molt minvada, doncs calen molts desplaçaments per accedir-hi i la majoria de serveis públics es troben a la capital de comarca o en pobles veïns. Des de la perspectiva de la magnitud dels micropobles, es dona la paradoxa que micropoble no equival a municipi petit, si tenim en compte que els micropobles de Catalunya (municipis fins 500 habitants) representen només l'1,5% de la població de Catalunya i en canvi més d'un 30% de territori.

En un món en el què la immediatesa és un dels valors imperants, els micropobles no són contemplats com un possible destí per viure-hi. I així, de forma imperceptible, els pobles envelleixen. La mitjana d'edat augmenta tossudament. Però el què envelleix és el poble, no només la gent, també la cultura, el patrimoni, les dinàmiques socials, etc. Per molts recursos que hi aboquem. Hi ha municipis que han revertit la tendència amb idees innovadores i la seva oferta ha dinamitzat i modernitzat el municipi, el poble i la gent. Revertir la tendència a l'envelliment significa dinamitzar significativament la quotidianitat del poble i regenerar-se com a comunitat.

L'escola –llar d'infants, infantil i primària integrades– és un instrument molt útil i estratègic per revertir la tendència esmentada i arrelar les persones al territori, ja que una nena s'està 9 anys al centre i si comença a la llar d'infants pot arribar a onze anys. És evident l'impacte social de cada plaça escolar pel municipi. Disposar d'una escola és necessari però no suficient. Molts municipis han patit la pèrdua d'alumnes, no només pel descens de la natalitat, i han remuntat gràcies a projectes pedagògics innovadors i que aprofiten la ruralitat, és a dir, l'entorn i posen a l'alumne al centre de tota l'activitat educativa. Es pot desprendre la importància de l'educació emocional en aquest tipus de proposta pedagògica. I precisament aquest és un element clau per atraure famílies a l'escola, famílies disposades a la vida en un micropoble per donar la millor educació a les seves filles o fills, una demanda pedagògica emergent que troba la màxima expressió en el medi rural.

Cal un projecte pedagògic innovador perquè les escoles rurals siguin desitjades. I l'èxit de l'escola i el seu projecte formatiu també depèn de la cohesió de la comunitat educativa i de la implicació de tots els actors, que necessàriament inclou l'Ajuntament que ha de tenir un paper proactiu per tal de garantir la viabilitat social de l'escola.

Recuperant el primer paràgraf, una inversió de la magnitud d'una escola no es pot assumir des del municipi si no hi ha la complicitat de les administracions supramunicipals: Departament d'ensenyament, Diputació i Consell comarcal. Qualsevol d'ells o tots plegats.

La construcció d'una escola, sigui de nova planta o una rehabilitació, requereix el compliment d'un codi tècnic complex i exigent. És a dir, no només són necessaris els recursos econòmics externs,

sinó també els recursos tècnics, des de la redacció del projecte fins la direcció de l'obra

El projecte d'escola a Copons

El municipi de Copons (309 habitants) ha rehabilitat la rectoria per dedicar-la a escola. Rehabilitar el patrimoni amb la intenció de canviar-ne l'ús afegeix més complexitat al projecte, que seria inabastable amb els recursos tècnics municipals i inaccessible econòmicament. La rectoria és un immoble del s. XVIII (BCIL) de titularitat municipal de 600 m² construïts i que es trobava en un estat de degradació progressiva. Copons sempre ha tingut escola, però l'edifici que ocupa no reuneix les mínimes condicions de seguretat, climatització i benestar per a mestres i alumnes i des del 2010 va començar a patir una pèrdua gradual d'alumnes que feia preveure la seva desaparició. La incorporació de nou professorat amb noves idees pedagògiques va ser la clau perquè tothom es confabulés per mantenir i recuperar l'escola.

Així doncs, abordar un projecte d'aquesta magnitud, amb un pressupost global que ronda el milió d'euros, és possible a la complicitat de totes les parts, de tots els actors, des del claustre de mestres fins el departament d'ensenyament, famílies, ajuntament, veïnes i veïns que han donat suport des del primer moment a la transformació de la rectoria. En el fons tothom sap que l'escola és vida. Al llarg de la redacció hi ha participat la comunitat educativa i les administracions per tal de dissenyar els espais, els ambients, la funcionalitat i l'accessibilitat, criteris que els tècnics han resolt i integrat en la interpretació de l'edifici i la redacció final del projecte, en el que també s'incorporen criteris de sostenibilitat: caldera de biomassa, finestres grans, aïllaments, sensors, etc.

L'expectativa de l'escola actual en un edifici nou, modern, sostenible i adaptat ha incrementat sensiblement la preinscripció fins al punt que s'ha hagut de limitar la matrícula per les limitacions d'espai que hi ha en l'actualitat. El projecte de l'escola de Copons és un projecte de més de cinc anys d'execució des dels primers estudis fins a la seva finalització que necessàriament s'ha de desenvolupar en fases en funció dels recursos tècnics i econòmics que el municipi pot captar.

Recuperar el territori

Recuperar la vida al territori, entès com l'àmbit rural, és un discurs molt estès l'èxit del qual depèn de molts factors i de moltes voluntats. Malgrat l'escola és un dels més importants, cal que se l'acompanyi de polítiques del territori, de polítiques socials, de polítiques de mobilitat i de polítiques d'infraestructures de comunicacions que posin en valor la ruralitat i facilitin la vida en les mateixes condicions que qualsevol altre ciutadà.

Cal desenvolupar nous models per als serveis a l'àmbit rural. Cal adaptar els models actuals o dissenyar-ne de nous per fer possible la prestació dels serveis públics a l'àmbit rural, el context del qual és molt diferent de l'àmbit urbà. Lo rural no és una curiositat, un objecte turístic; és una forma de vida molt diferent i en molts casos una opció personal o familiar per trobar i experimentar allò que alguns anomenen «Slow-Life».

Recull estadístic. Anoia

	Anoia		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Anoia	Demarcació	2016	2017
Entorn								
Nombre de municipis		33		311				10,6%
Superfície total (km²)		866,3		7.726,4				11,2%
Superfície mitjana municipal (km²)		26,3		24,8				nc
Demografia								
Població Total	117.504	118.277	5.542.680	5.576.037	0,7%	0,6%	2,1%	2,1%
Densitat (hab/km²)	136	137	717	722	0,7%	0,6%	nc	nc
Homes	58.910	59.370	2.704.771	2.718.621	0,8%	0,5%	2,2%	2,2%
Dones	58.594	58.907	2.837.909	2.857.416	0,5%	0,7%	2,1%	2,1%
Població de menys de 16 anys	21.751	21.643	914.352	915.587	-0,5%	0,1%	2,4%	2,4%
Població potencialment activa (16-64)	75.179	75.655	3.603.957	3.621.380	0,6%	0,5%	2,1%	2,1%
Població de 65 anys i més	20.574	20.979	1.024.371	1.039.070	2,0%	1,4%	2,0%	2,0%
Projecció Població 2017-2026	118.277	119.497	5.576.037	5.488.234	1,0%	-1,6%	2,1%	2,2%
Pob. resident a l'estranger	2.534	2.726	205.134	220.660	7,6%	7,6%	1,2%	1,2%
Índex de dependència global	56,3	56,3	53,8	54,0	0,0	0,2	nc	nc
Índex d'envelliment	94,6	96,9	112,0	113,5	2,3	1,5	nc	nc
Nacionalitat espanyola	108.522	109.238	4.854.217	4.864.723	0,7%	0,2%	2,2%	2,2%
Nacionalitat estrangera	8.982	9.039	688.463	711.314	0,6%	3,3%	1,3%	1,3%
Taxa d'estrangeria total	7,6%	7,6%	12,4%	12,8%	0,0pp	0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	6,1%	6,1%	9,4%	9,7%	0,1pp	0,3pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	1.919	1.804	110.476	111.138	-6,0%	0,6%	1,7%	1,6%
Població potencialment activa (16-64)	6.828	6.985	557.386	577.682	2,3%	3,6%	1,2%	1,2%
Població de 65 anys i més	235	250	20.601	22.494	6,4%	9,2%	1,1%	1,1%
Àfrica	4.579	4.644	162.517	160.369	1,4%	-1,3%	2,8%	2,9%
Amèrica	1.327	1.354	196.361	206.669	2,0%	5,2%	0,7%	0,7%
Àsia	701	744	123.379	130.534	6,1%	5,8%	0,6%	0,6%
Europa	2.370	2.291	205.532	212.938	-3,3%	3,6%	1,2%	1,1%
Unió Europea	1.860	1.771	164.824	168.912	-4,8%	2,5%	1,1%	1,0%
Resta del món	5	6	674	804	20,0%	19,3%	0,7%	0,7%
5 principals nacionalitats (comarca)	5.957	5.985	281.355	284.764	0,5%	1,2%	2,1%	2,1%
Marroc	4.052	4.102	122.087	119.779	1,2%	-1,9%	3,3%	3,4%
Romania	1.034	977	33.452	33.172	-5,5%	-0,8%	3,1%	2,9%
Xina	391	409	45.728	48.464	4,6%	6,0%	0,9%	0,8%
Pakistan	235	261	38.229	39.150	11,1%	2,4%	0,6%	0,7%
Itàlia	245	236	41.859	44.199	-3,7%	5,6%	0,6%	0,5%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	3.283	3.258	184.428	185.911	-0,8%	0,8%	1,8%	1,8%
Agricultura	48	51	786	782	6,3%	-0,5%	6,1%	6,5%
Indústria	600	591	18.875	18.778	-1,5%	-0,5%	3,2%	3,1%
Construcció	309	300	15.152	15.701	-2,9%	3,6%	2,0%	1,9%
Serveis	2.326	2.316	149.615	150.650	-0,4%	0,7%	1,6%	1,5%
Dimensió mitjana	7,5	7,7	10,6	11,0	0,3p	0,4p	nc	nc
Agricultura	2,0	1,6	3,4	3,4	-0,3p	0,1p	nc	nc
Indústria	13,5	13,8	16,3	16,9	0,4p	0,6p	nc	nc
Construcció	4,4	5,4	5,2	5,5	1,1p	0,3p	nc	nc
Serveis	6,4	6,6	10,5	10,9	0,2p	0,4p	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	2.306	2.276	123.370	123.806	-1,3%	0,4%	1,9%	1,8%
Comerç detall, exc. vehicles motor	562	545	28.355	27.780	-3,0%	-2,0%	2,0%	2,0%
Serveis de menjar i begudes	309	304	17.361	17.396	-1,6%	0,2%	1,8%	1,7%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	197	202	15.182	15.142	2,5%	-0,3%	1,3%	1,3%
Activitats especialitzades construcció	189	182	8.980	9.202	-3,7%	2,5%	2,1%	2,0%
Educació	109	120	5.744	5.895	10,1%	2,6%	1,9%	2,0%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	111	115	2.013	2.043	3,6%	1,5%	5,5%	5,6%
Venda i reparació de vehicles motor	116	114	4.432	4.418	-1,7%	-0,3%	2,6%	2,6%
Construcció d'immobles	111	113	5.735	6.062	1,8%	5,7%	1,9%	1,9%
Altres activitats de serveis personals	119	111	7.463	7.496	-6,7%	0,4%	1,6%	1,5%
Transport terrestre i per canonades	104	101	5.960	6.000	-2,9%	0,7%	1,7%	1,7%
Productes metàl·lics	88	84	3.665	3.616	-4,5%	-1,3%	2,4%	2,3%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	83	82	6.591	6.545	-1,2%	-0,7%	1,3%	1,3%
Activitats immobiliàries	78	74	7.827	8.109	-5,1%	3,6%	1,0%	0,9%
Indústries tèxtils	68	65	1.010	988	-4,4%	-2,2%	6,7%	6,6%
Serveis a edificis i de jardineria	62	64	3.052	3.114	3,2%	2,0%	2,0%	2,1%

Recull estadístic. Anoia (Continuació)

	Anoia		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Anoia	Demarcació	2016	2017
Mercat de treball								
Població ocupada	45.417	46.800	2.221.878	2.292.806	3,0%	3,2%	2,0%	2,0%
Homes	25.368	26.066	1.163.435	1.202.122	2,8%	3,3%	2,2%	2,2%
Dones	20.049	20.734	1.058.443	1.090.684	3,4%	3,0%	1,9%	1,9%
Nacionals	42.682	43.862	1.957.216	2.002.985	2,8%	2,3%	2,2%	2,2%
Estrangers	2.735	2.938	264.662	289.821	7,4%	9,5%	1,0%	1,0%
Menys de 30 anys	6.584	6.949	336.395	355.999	5,5%	5,8%	2,0%	2,0%
De 30 a 44 anys	19.708	19.537	949.098	949.164	-0,9%	0,0%	2,1%	2,1%
De 45 a 54 anys	12.304	13.067	586.505	616.239	6,2%	5,1%	2,1%	2,1%
Més de 55 anys	6.821	7.247	349.880	371.404	6,2%	6,2%	1,9%	2,0%
Taxa d'ocupació registrada	60,4%	61,9%	61,7%	63,3%	1,4pp	1,7pp	nc	nc
Llocs de treball	32.375	33.034	2.346.713	2.430.935	2,0%	3,6%	1,4%	1,4%
Agricultura	517	497	8.192	8.153	-3,9%	-0,5%	6,3%	6,1%
Indústria	9.092	9.179	341.929	351.151	1,0%	2,7%	2,7%	2,6%
Construcció	2.425	2.699	122.485	129.769	11,3%	5,9%	2,0%	2,1%
Serveis	20.341	20.659	1.874.107	1.941.862	1,6%	3,6%	1,1%	1,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	1.432	1.831	220.053	231.270	27,9%	5,1%	0,7%	0,8%
Assalariats	24.491	25.184	1.960.273	2.044.003	2,8%	4,3%	1,2%	1,2%
Autònoms	7.884	7.850	386.440	386.932	-0,4%	0,1%	2,0%	2,0%
15 Principals sectors d'activitat	20.614	21.255	1.308.472	1.349.983	3,1%	3,2%	1,6%	1,6%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	3.965	3.973	252.133	253.427	0,2%	0,5%	1,6%	1,6%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	1.828	1.883	157.552	161.789	3,0%	2,7%	1,2%	1,2%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.600	1.825	80.544	83.945	14,1%	4,2%	2,0%	2,2%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	1.778	1.772	145.609	149.542	-0,3%	2,7%	1,2%	1,2%
<i>Activitats sanitàries</i>	1.530	1.566	140.823	147.032	2,4%	4,4%	1,1%	1,1%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	1.472	1.516	128.674	135.454	3,0%	5,3%	1,1%	1,1%
<i>Educació</i>	1.446	1.494	131.449	136.467	3,3%	3,8%	1,1%	1,1%
<i>Productes metàl·lics</i>	1.267	1.289	38.887	40.072	1,7%	3,0%	3,3%	3,2%
<i>Indústries del paper</i>	1.160	1.244	7.961	8.203	7,2%	3,0%	14,6%	15,2%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.022	1.050	73.361	75.845	2,7%	3,4%	1,4%	1,4%
<i>Construcció d'immobles</i>	783	829	36.162	39.635	5,9%	9,6%	2,2%	2,1%
<i>Indústries tèxtils</i>	791	788	13.782	13.823	-0,4%	0,3%	5,7%	5,7%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	693	729	35.384	36.354	5,2%	2,7%	2,0%	2,0%
<i>Maquinària i equips ncaa</i>	637	650	21.921	22.733	2,0%	3,7%	2,9%	2,9%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	642	647	44.230	45.662	0,8%	3,2%	1,5%	1,4%
Aturats registrats	8.753	7.928	330.725	302.569	-9,4%	-8,5%	2,6%	2,6%
Homes	3.595	3.164	149.932	132.788	-12,0%	-11,4%	2,4%	2,4%
Dones	5.158	4.764	180.793	169.781	-7,6%	-6,1%	2,9%	2,8%
Nacionals	7.589	6.766	275.389	249.149	-10,8%	-9,5%	2,8%	2,7%
Estrangers	1.164	1.162	55.336	53.420	-0,2%	-3,5%	2,1%	2,2%
Agricultura	210	189	3.743	3.288	-10,0%	-12,2%	5,6%	5,7%
Indústria	1.708	1.432	43.734	37.414	-16,2%	-14,5%	3,9%	3,8%
Construcció	613	537	31.234	26.681	-12,4%	-14,6%	2,0%	2,0%
Serveis	5.449	5.052	232.293	215.533	-7,3%	-7,2%	2,3%	2,3%
Sense ocupació anterior	773	718	19.721	19.653	-7,1%	-0,3%	3,9%	3,7%
Població activa local estimada	53.981	54.529	2.617.223	2.656.868	1,0%	1,5%	2,1%	2,1%
Taxa d'atur registrat estimada	16,21%	14,54%	12,64%	11,39%	-1,7pp	-1,2pp	nc	nc
Homes	12,88%	11,21%	11,17%	9,76%	-1,7pp	-1,4pp	nc	nc
Dones	19,79%	18,11%	14,18%	13,10%	-1,7pp	-1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	33.305	33.710	2.235.210	2.389.366	1,2%	6,9%	1,5%	1,4%
Beneficiaris de prestacions	4.468	4.045	182.936	167.559	-9,5%	-8,4%	2,4%	2,4%
Taxa Cobertura Prestacions	55,99%	56,10%	58,82%	59,23%	0,1pp	0,4pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	695	695	143.299	145.232	0,0%	1,3%	0,5%	0,5%
Places en càmpings	90	90	44.028	44.337	0,0%	0,7%	0,2%	0,2%
Places en establiments de turisme rural	441	472	5.042	5.063	7,0%	0,4%	8,7%	9,3%
Places en apartaments	44	44	3.619	3.534	0,0%	-2,3%	1,2%	1,2%
Places en HUTs ²	219	330	64.780	92.769	nc	nc	0,3%	0,4%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	138.092	144.231	6.607.108	7.054.908	4,4%	6,8%	2,1%	2,0%
Pressupostos municipals: despeses	137.824	144.049	6.519.382	7.048.368	4,5%	8,1%	2,1%	2,0%
Deute viu municipal ⁴	72.574	62.772	2.859.109	2.667.885	-13,5%	-6,7%	2,5%	2,4%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Places Habitatges ús turístic estimades segons la Direcció General de Turisme. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2015-2016

nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

Bages

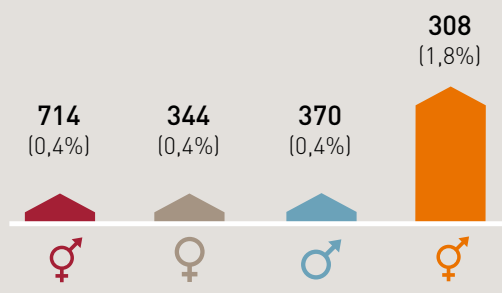
Població, 2017

Bages

	TOTAL 175.095
	DONES 88.543
	HOMES 86.552
	ESTRANGERS 17.798

Variació interanual

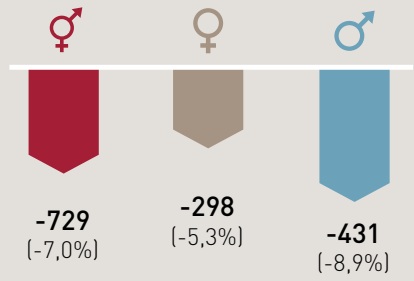

0,4%
La població creix lleugerament

Població aturada registrada, 2017

	TOTAL 9.730
	DONES 5.328
	HOMES 4.402

Variació interanual

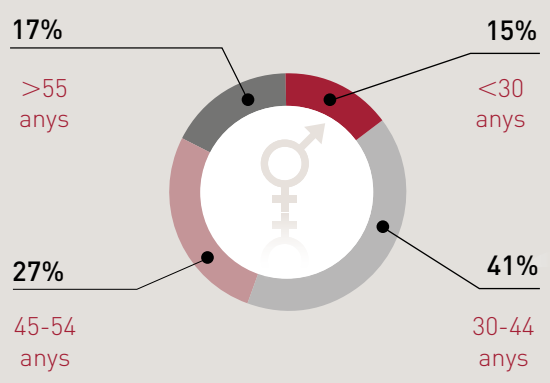

12,1%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2017

	TOTAL 69.170		1.925 (2,9%)
	DONES 31.915		912 (2,9%)
	HOMES 37.255		1.013 (2,8%)
	ESTRANGERS 6.197		714 (13,0%)

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

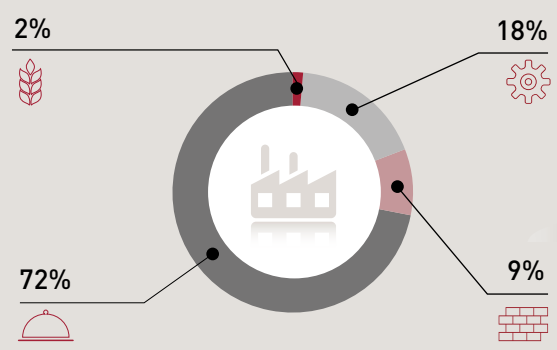

62,4%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2017

	TOTAL 5.302		7 (9,5%)
	Agricultura 81		-17 (-1,8%)
	Indústria 937		0 (0,0%)
	Construcció 470		0 (0,0%)
	Serveis 3.814		0 (0,0%)

Distribució per sectors (pes %)

-0,2%
Decreix el nombre d'empreses

Bages

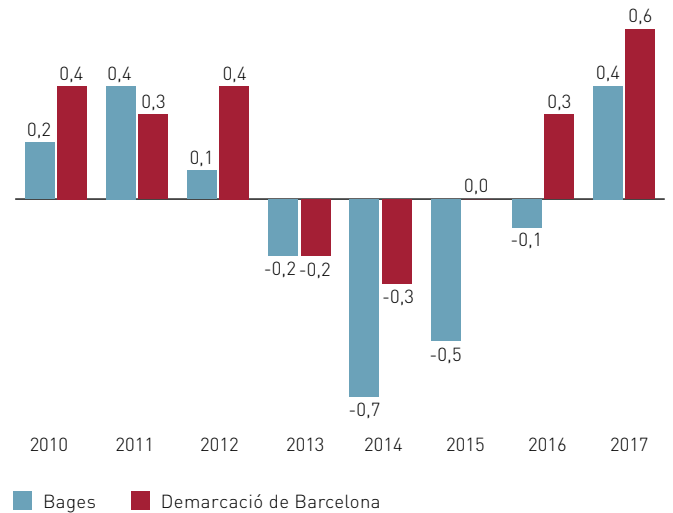
La comarca del Bages té una superfície de 1.092 km², el 14,1% de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 30 municipis que tenen una superfície mitjana de 36,4 km², la segona més gran de la demarcació i que supera en gairebé 12 km² la mitjana. Manresa n'és la capital.

El Bages és, amb 175.095 habitants, la sisena comarca més poblada de la província, i hi resideix el 3,1% de la **populació** de la demarcació. La població creix un 0,4% respecte a l'any anterior i trenca així la tendència negativa dels últims 4 anys (vegeu el gràfic 1). La població resident a l'estranger augmenta un 8,9% el 2017, fins a arribar a les 4.824 persones. La densitat de població es manté en 160 hab./km². La capital, Manresa, aglutina el 42,9% (75.152) de la població comarcal. La població ha augmentat en dinou municipis dels trenta, entre els quals destaquen els creixements de Manresa (400) i Sant Fruitós de Bages (125). Per contra, les disminucions més importants s'han produït a Cardona (-47) i Balsareny (-45).

El 10,2% de la població comarcal és estrangera (17.798), un valor inferior a la mitjana de la demarcació (12,8%). Interanualment, la població estrangera ha augmentat un 1,8% (308 persones), i en canvi a la província l'increment ha estat del 3,3%. El 79,7% de la població estrangera és extracomunitària, i destaquen els nacionals del Marroc (42,3%), de Romania (12,6%), de la Xina (4,2%), d'Ucraïna (3,5) i del Senegal (3,3%). Destaca l'augment de la població ucraïnesa amb un 7,1% i la reducció de la població senegalesa amb un -8,0%.

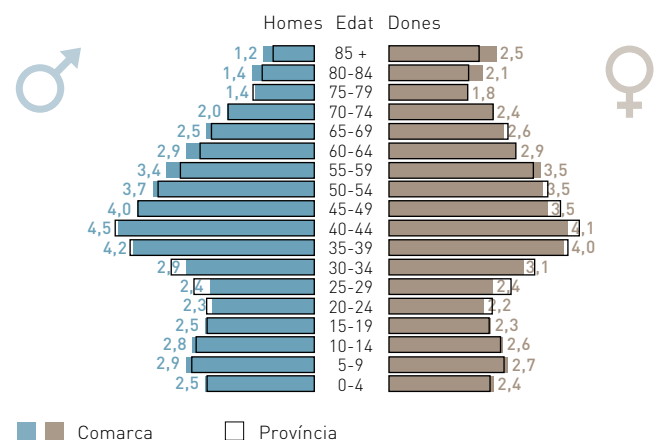
El 16,8% de la població és menor de 16 anys (similar al 16,4% provincial) i el 19,8% té 65 anys o més, un percentatge superior al 18,6% provincial. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) representa el 63,4% restant, un percentatge lleugerament per sota del provincial (64,9%). L'índex d'envelliment és de 117,5, el tercer més alt de la demarcació per darrere del Berguedà i del Barcelonès i per sobre de la mitjana comarcal (113,5). Respecte a la projecció de població, i segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat, el 2026 al Bages hi haurà una disminució del 2,2% de població respecte al 2017.

Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2010-2017 (en percentatge)

El 2017 la població creix un 0,4%, i trenca així quatre anys de descens demogràfic.

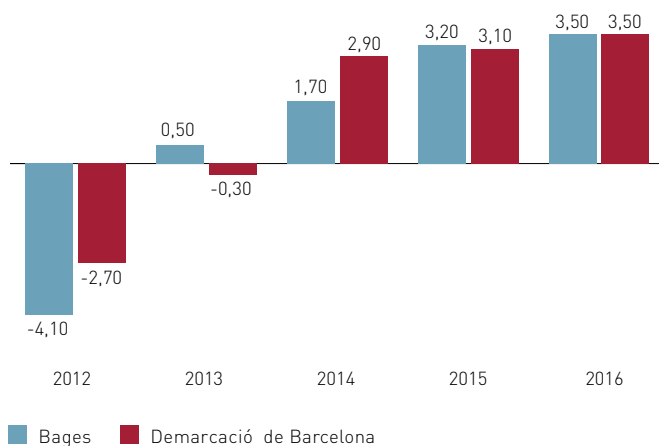
Gràfic 2
Piràmide d'edats del Bages i Província, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

Segons l'*Anuari Econòmic Comarcal 2017*, de BBVA, el **VAB** de la comarca del Bages (vegeu el gràfic 3) experimenta el 2016 un increment del 3,5%, en línia amb la demarcació (3,5%) i Catalunya (3,4%), i superior respecte a l'any anterior. Per sectors, el sector dels serveis va créixer un 2,7% (aportació al VAB de la comarca el 2015 del 56,2%); el de la indústria, un 4,6%; el de la construcció, un 1,5%, i el sector primari, un 11,4%.

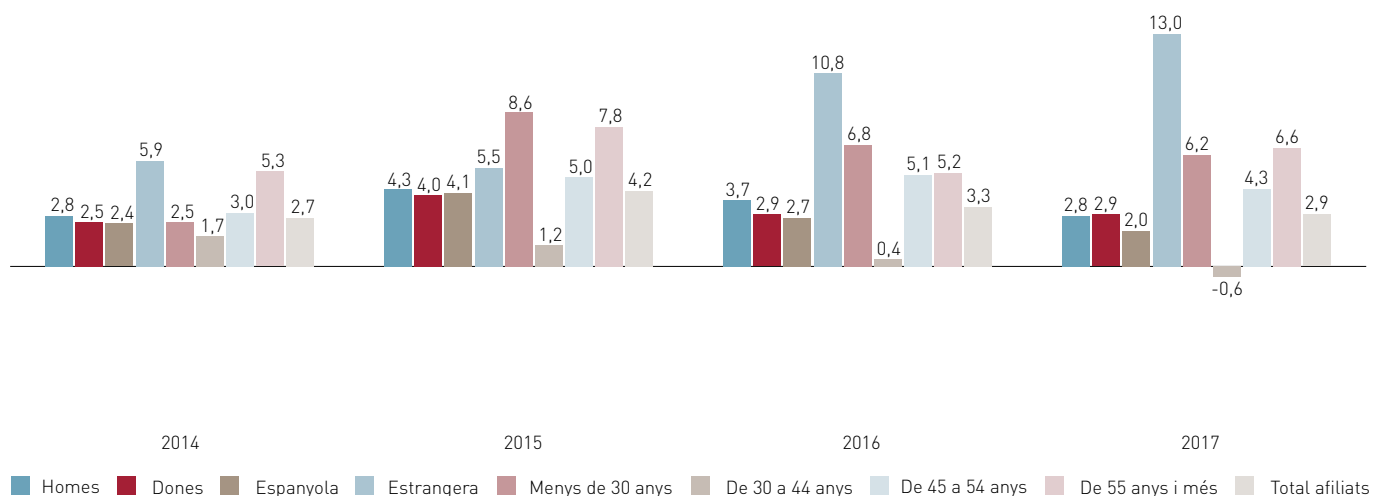
A la finalització de l'any 2017, l'**ocupació** registrada de la població resident a la comarca del Bages augmenta un 2,9%, un creixement de 0,4 punts inferior al que es va experimentar l'any anterior i lleugerament per sota de la mitjana provincial (3,2%). Així, l'any acaba amb 69.170 persones ocupades residents a la comarca, 1.925 més que l'anterior.

Per sexe, l'ocupació en els homes creix un 2,8% i en les dones creix un 2,9%. En ambdós casos el creixement és similar a la mitjana de la demarcació. En nombres absoluts, a la comarca s'assoleix una ocupació masculina de 37.255 ocupats (1.013 més) i una de femenina de 31.915 dones (912 més). Les dones representen el 46,1% del total de persones ocupades, un percentatge lleugerament inferior al de la demarcació (47,6%).

**Només al Berguedà (0,9%)
augmenta menys l'ocupació resident
que el Bages (2,9%).**

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, la població estrangera arriba a 6.197 ocupats (714 més) i l'espanyola, a 62.973 (1.211 més). La variació interanual entre les persones ocupades de nacionalitat estrangera ha estat del 13%, superior a la de l'any anterior (10,8%) i també a la de la mitjana de les comarques (9,5%). Quant als ocupats nacionals, aquests han experimentat una variació del 2%, un percentatge lleugerament inferior al de la mitjana de la demarcació (2,3%).

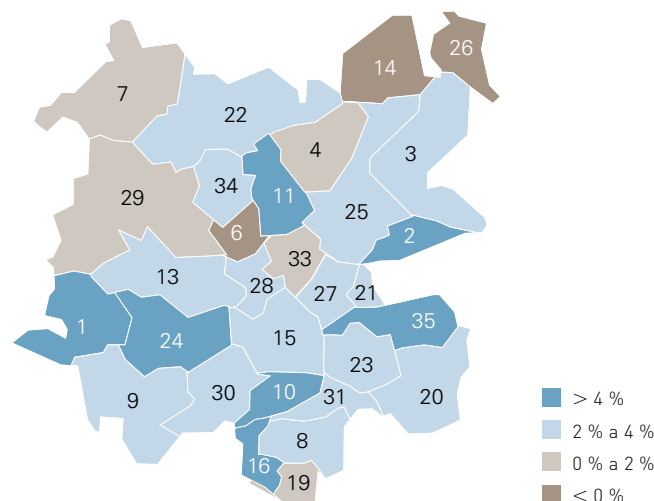
Per edats, 10.711 són menors de 30 anys; 28.425 tenen entre 30 anys i 44 anys; 18.585, entre 45 anys i 54 anys, i 11.449, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior, destaca la disminució del 0,6% en els ocupats d'entre 30 anys i 44 anys, un augment del 6,2% en els menors de 30 anys i un del 6,6% en els més de 55 anys. Per pes de les edats, la franja de 30 anys a 44 anys representa el 41,1%. Això, sumat amb la franja de 45 anys a 54 anys (26,9%), suposa el 68% dels ocupats.

La població ocupada resident a la comarca de nacionalitat estrangera experimenta el tercer creixement interanual més gran de la demarcació (13%).

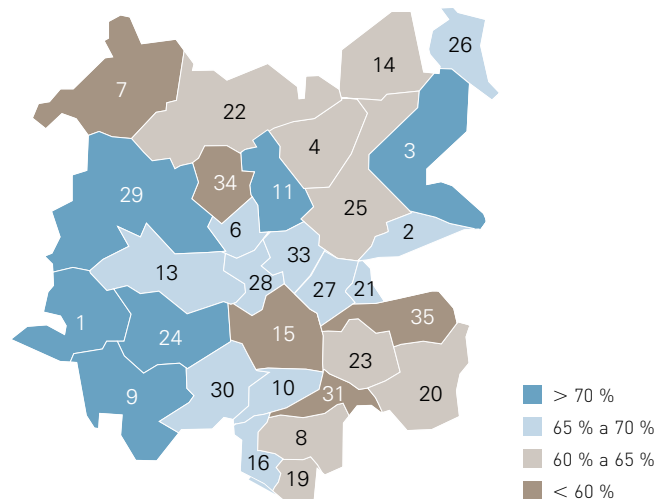
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra reduccions en tres dels trenta municipis: Callús (-0,8%), Sant Feliu Sasserra (-3,4%) i Gaià (-7,9%). Entre els augments destaquen els municipis d'Artés (4,2%), Castellgalí (6,1%) i Castellnou de Bages (6,7%). En nombres absoluts, registren més ocupació Manresa (938 ocupats més), Sant Fruitós de Bages (112), Sant Vicenç de Castellet (110) i Artés (100).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar al Bages se situa en el 62,4%, superior a la de l'any passat (60,8%) i lleugerament inferior a la de la demarcació (63,3%). Per municipis (vegeu el mapa 2), dinou municipis dels trenta tenen una taxa d'ocupació superior a la mitjana provincial (63,3%), entre els quals destaquen Aguilar de Segarra (76,7%), Rajadell (74,2%) i Sant Mateu de Bages (73,8%). Per contra, Manresa (59,2%), Sant Vicenç de Castellet (58,6%), Talamanca (58,5%) i Súria (57,5%) tenen taxes inferiors al 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Bages, 2017 (en percentatge)

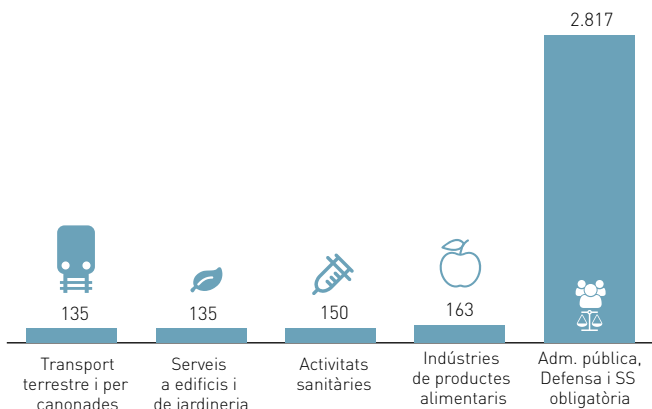

Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Bages, 2017 (en percentatge)

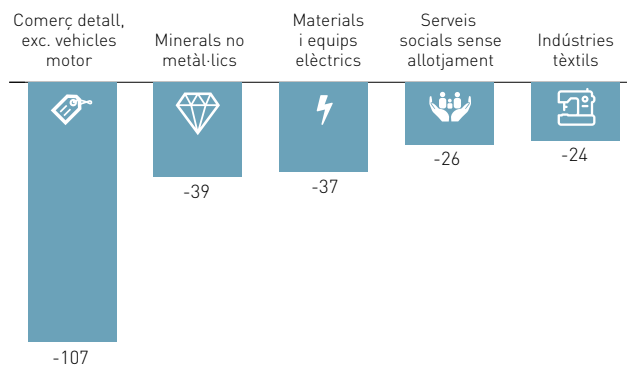
1 Aguilar de Segarra	20 Mura
2 Artés	21 Navarces
3 Avinyó	22 Navàs
4 Balsareny	23 Pont de Vilomara i Rocafort
6 Callús	24 Rajadell
7 Cardona	25 Sallent
8 Castellsbell i el Vilar	26 Sant Feliu Sasserra
9 Castellfollit del Boix	27 Sant Fruitós de Bages
10 Castellgalí	28 Sant Joan de Vilatorrada
11 Castellnou de Bages	29 Sant Mateu de Bages
13 Fonollosa	30 Sant Salvador de Guardiola
14 Gaià	31 Sant Vicenç de Castellet
15 Manresa	33 Santpedor
16 Marganell	34 Súria
19 Monistrol de Montserrat	35 Talamanca

Gràfic 5
Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball
Bages, 2017 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball
Bages, 2017 (absoluts)

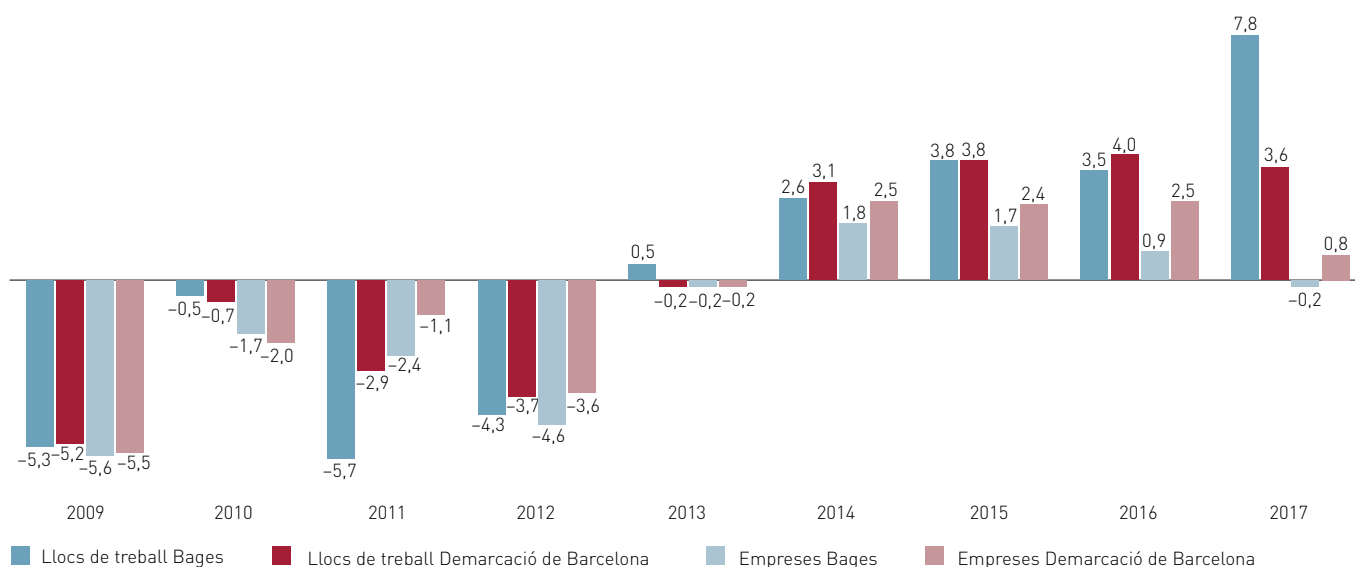

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Després de 3 anys de creixement, les empreses han experimentat una reducció del 0,2% respecte a l'any anterior.

L'evolució dels **llocs de treball** (professionals de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) ha estat positiva amb un creixement del 7,8%. Cal esmentar que aquest increment bruscat es deu en part a la redistribució administrativa dels professors del Departament d'Ensenyament, que abans cotitzaven al Barcelonès. Si restem aquest augment a la pujada real, l'augment real se situaria al voltant del 3,2%. En el cas de les empreses.

Gràfic 7
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

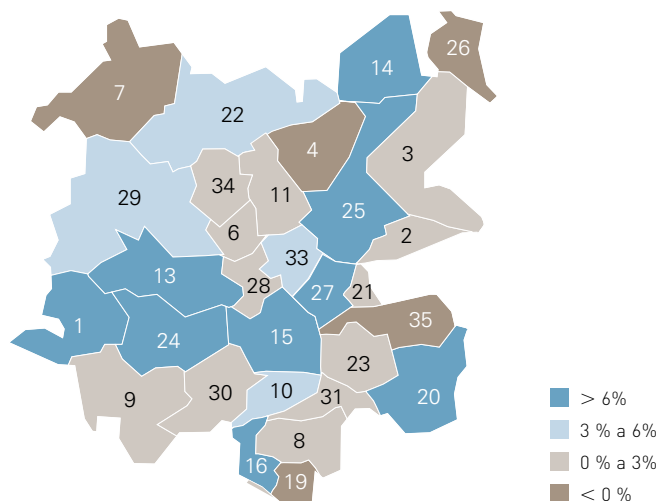
L'augment interanual dels llocs de treball es deu bàsicament a l'increment del treball assalariat (9,7%; cal restar-hi la diferència mencionada anteriorment). L'autònom, en canvi, s'ha reduït lleugerament (-0,1%). Per grans sectors, destaca el creixement en tots els sectors. Si deixem de banda el sector serveis, el sector de la construcció (4,8%) i el de l'agricultura (4,6%) són els que més creixen. Dels 15 principals subsectors dos perden llocs de treball: indústries tèxtil (-1,8%) i comerç al detall (-1,4%). Entre els sectors que creixen destaquen el sector del transport terrestre (9,2%) i el dels serveis a edificis i de jardineria (7,7%). En nombres absoluts, a banda del creixement de l'Administració pública, destaca el creixement d'indústries de productes alimentaris (163), d'activitats sanitàries (150) i del transport terrestre (135). D'altra banda, destaquem la pèrdua de 107 llocs de treball en comerç al detall.

Bon comportament en l'increment dels llocs de treball al llarg del 2017 dels subsectors de les indústries de productes alimentaris (6,2%) i de les activitats sanitàries (3,2%).

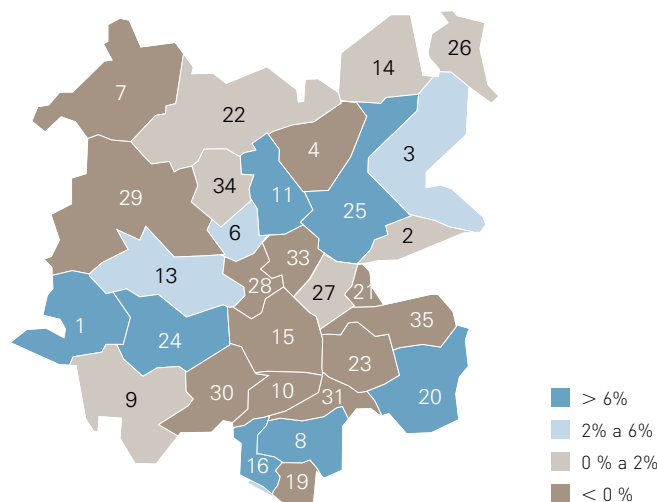
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en cinc municipis. Per contra, destaquem els creixements en llocs de treballs a Manresa (13,8%; 3.563), en part degut a la redistribució administrativa del sector de l'ensenyament, abans esmentada, i Sant Fruitós de Bages (7,7%; 524). Pel que fa a la creació d'empreses, tretze municipis perden empreses, amb Cardona (-11), Sant Joan de Vilatorrada (-7) i Sant Salvador de Guardiola (-7) com a municipis que més empreses perden. Sallent (15) i Castellsbell i el Vilar (10) són els municipis que més empreses han registrat.

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 2016 hi ha 36 empreses amb uns ingressos d'explotació superiors als 20 milions d'euros. L'empresa líder és Denso Barcelona, empresa de fabricació de components per a l'automoció, seguida per l'empresa Iberpotash, dedicada a l'extracció de minerals per a productes químics i fertilitzants. Les segueixen empreses de fabricació de components per a l'automoció del grup Gestamp i els escorxadors Matadero Frigorífic Avinyó, Matadero Comarcal del Bages, Matadero Frigorífic del Cardoner i Escorxador Comarcal del Moianès. El 64% de les 200 primeres empreses en volum de vendes són exportadores o importadores.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Bages, 2017
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Bages, 2017
(en percentatge)

1	Aguilar de Segarra	20	Mura
2	Artés	21	Navarctes
3	Avinyó	22	Navàs
4	Balsareny	23	Pont de Vilomara i Rocafort
6	Callús	24	Rajadell
7	Cardona	25	Sallent
8	Castellsbell i el Vilar	26	Sant Feliu de Sasserra
9	Castellfollit del Boix	27	Sant Fruitós de Bages
10	Castellgalí	28	Sant Joan de Vilatorrada
11	Castellnou de Bages	29	Sant Mateu de Bages
13	Fonollosa	30	Sant Salvador de Guardiola
14	Gaià	31	Sant Vicenç de Castellet
15	Manresa	33	Santpedor
16	Marganell	34	Súria
19	Monistrol de Montserrat	35	Talamanca

La taxa d'atur registral, del 12,1%, és lleugerament superior a la mitjana de les comarques barcelonines (11,4%).

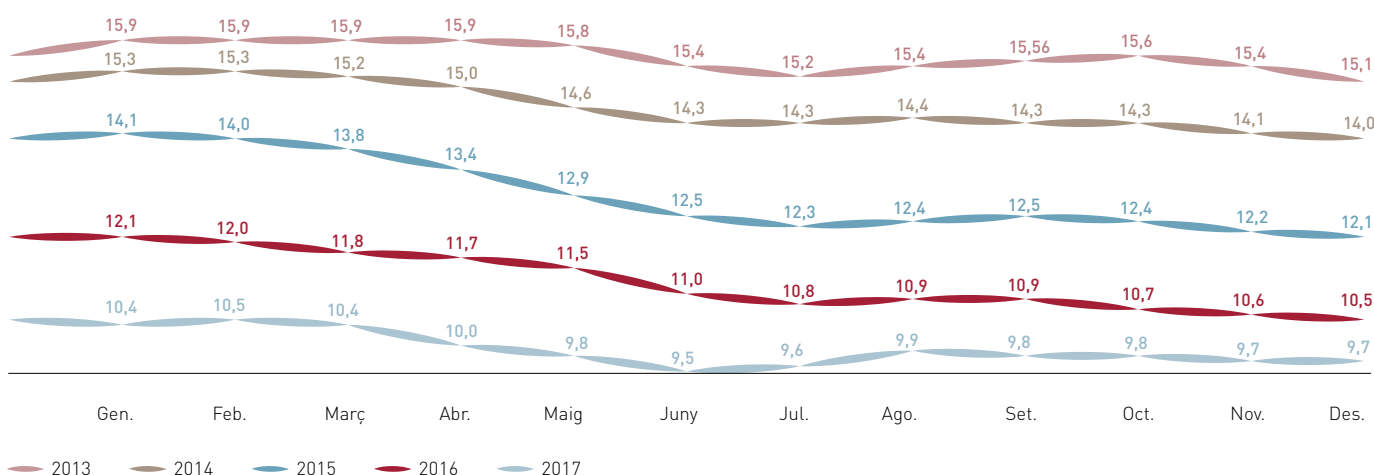
Totes les franges d'edat han experimentat una reducció en l'atur, especialment els de 45 anys a 54 anys (12,3%, 345 persones menys a l'atur).

L'evolució de l'atur registrat (vegeu el gràfic 8) continua la tendència a la baixa any rere any. Així, el 2017 l'atur disminueix un 7% (-729), una reducció inferior a la de l'any anterior (13,4%) i a la del conjunt de la demarcació (8,5%). A final del 2017 hi ha 9.730 persones aturades registrades al Bages, el 3,2% dels aturats de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 12,1%, lleugerament superior a la taxa provincial (11,4%). La taxa d'atur femenina és del 13,6%, 1,0 punts inferior a la de l'any anterior i 0,5 punts per sobre de la taxa provincial. La taxa masculina és del 10,5%, 1,2 punts inferior a la de l'any anterior i 0,8 punts superior a la taxa del conjunt comarcal. Per franja d'edats, les persones amb una edat superior als 45 anys representen el 56% d'aturats de la comarca, 1,5 punts més que la provincial (54,5%). Pel que respecte a la variació interanual per edats, el grup de 45 anys a 54 anys ha experimentat una reducció del 12,3%, que és equivalent a 345 persones menys a l'atur.

Per sectors d'activitat econòmica, el 65,2% de la població aturada pertany al sector serveis; el 16,8%, a la indústria; el 9,9%, a la construcció; el 1,7%, a l'agricultura, i el 6,4%, al grup sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, destaca la reducció de l'atur en la construcció (13,8%) i l'agricultura (11,5%).

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Bages, 2013-2017 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en la majoria de nivells formatius, entre els quals destaca la reducció en els estudis primaris complets (-15,2%), en els programes de formació professional (-7,7%) i en l'educació general (-5,7%). L'atur de la població estrangera disminueix un 4,4%, i arriba als 1.894 aturats registrats, el 19,5% de l'atur comarcal i superior al pes provincial (17,7%). La població aturada nacional disminueix un 7,6%, i se situa en les 7.836 persones.

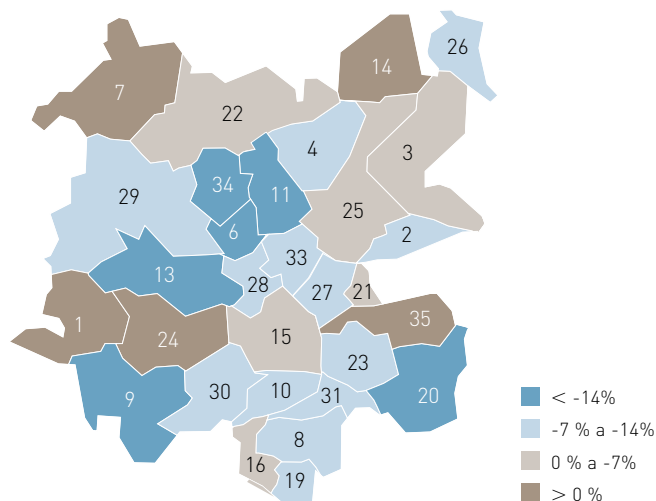
Entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu el mapa 6) destaquen: Sant Vicenç del Castellet (15%), Manresa (14,1%) i Monistrol de Montserrat (12,7%). Entre els municipis amb taxa d'atur més baixa, destaca Sant Mateu de Bages (7,5%), Castellnou de Bages (7,1%) i Sant Feliu Sasserra (6,5%). Quant a la variació d'atur respecte a l'any anterior (vegeu el mapa 5), dels municipis on augmenta l'atur destaca Cardona (4,2%). Entre els municipis que han reduït l'atur respecte a l'any anterior, les reduccions més importants es troben a Castellnou de Bages (-21,7%), Callús (-19,8%), Súria (-18,1%) i Fonollosa (-16,2%).

L'atur disminueix en vint-i-cinc municipis dels trenta del Bages.

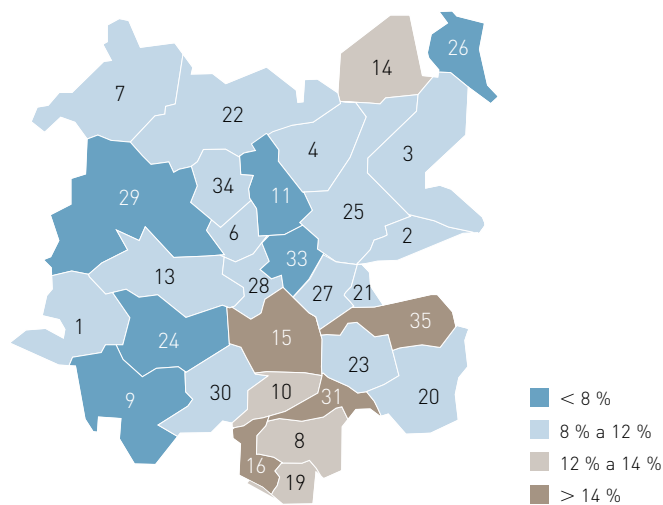
A final del 2017 hi ha concedides 4.946 **prestacions per desocupació**, un 4,8% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura se situa al 54,3%, per sota de la taxa de cobertura provincial (59,2%). De les tres tipologies, les prestacions contributives pugen un 4,4%, i les de renda activa d'inserció i les assistencials baixen un 20,5% i 12,6%, respectivament.

La **contractació laboral** augmenta un 9,4%, una variació superior al 6,9% provincial. El 2017 acaba amb 59.335 contractes signats. La contractació temporal, el 88,3% del total, augmenta un 9,1%, i la indefinida ho fa un 12,1%. La contractació masculina, un 53,9% del total, augmenta en un 8,9%. La femenina, que representa el 46,1%, augmenta un 10%. Interanualment, per edats, la contractació augmenta en totes les edats, però ho fa més destacadament entre els menors de 20 anys (36,2%) i entre els de 20 anys a 24 anys (17%).

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Bages, 2017
(en percentatge)

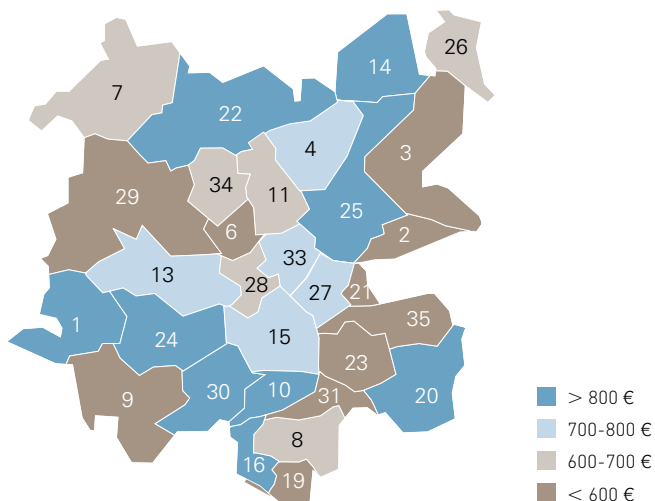

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Bages, 2017
(en percentatge)

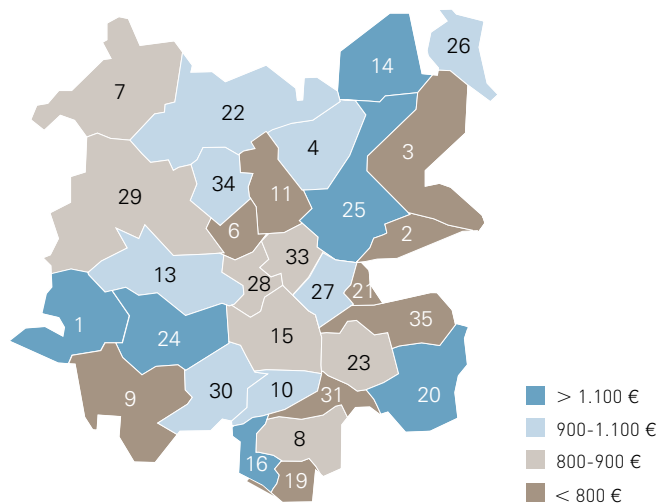

1 Aguilar de Segarra	20 Mura
2 Artés	21 Navarcles
3 Avinyó	22 Navàs
4 Balsareny	23 Pont de Vilomara i Rocafort
6 Callús	24 Rajadell
7 Cardona	25 Sallent
8 Castellbell i el Vilar	26 Sant Feliu Sasserra
9 Castellfollit del Boix	27 Sant Fruitós de Bages
10 Castellsalí	28 Sant Joan de Vilatorrada
11 Castellnou de Bages	29 Sant Mateu de Bages
13 Fonollosa	30 Sant Salvador de Guardiola
14 Gaià	31 Sant Vicenç de Castellet
15 Manresa	33 Santpedor
16 Marganell	34 Súria
19 Monistrol de Montserrat	35 Talamanca

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Bages, 2017
(en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Bages, 2017
(en euros)

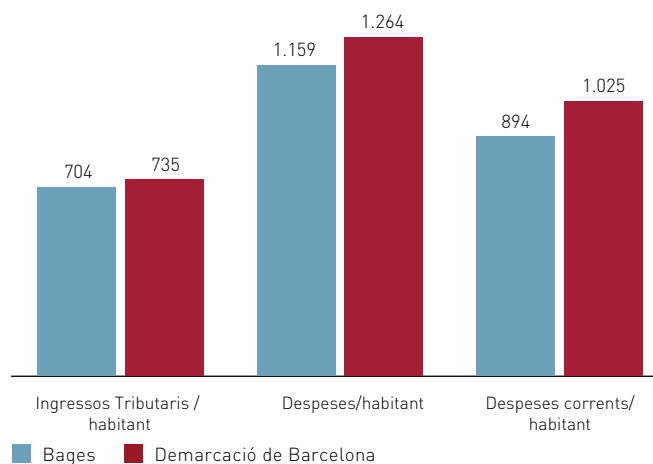
1 Aguilar de Segarra	20 Mura
2 Artés	21 Navarcles
3 Avinyó	22 Navàs
4 Balsareny	23 Pont de Vilomara i Rocafort
6 Callús	24 Rajadell
7 Cardona	25 Sallent
8 Castellbell i el Vilar	26 Sant Feliu de Sasserra
9 Castellfollit del Boix	27 Sant Fruitós de Bages
10 Castellgalí	28 Sant Joan de Vilatorrada
11 Castellnou de Bages	29 Sant Mateu de Bages
13 Fonollosa	30 Sant Salvador de Guardiola
14 Gaià	31 Sant Vicenç de Castellet
15 Manresa	33 Santpedor
16 Marganell	34 Súria
19 Monistrol de Montserrat	35 Talamanca

En relació amb les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2017 creix un 10,9% respecte al 2016 pel que fa als ingressos i també a les despeses. El creixement està per sobre de la mitjana de les comarques i és la segona comarca que més augmenta el pressupost, per darrere d'Osona. Per habitant, al Bages, les despeses suposen 1.159 euros, amb 894 euros de despeses corrents i 179 euros de despeses d'inversió, valors per sota de la demarcació en despeses (1.264), en despeses corrents (1.025) i lleugerament superior en despeses d'inversió (161). Els ingressos per habitant suposen 1.019 euros, amb 704 euros d'ingressos tributaris, per sota de la demarcació en els ingressos corrents (1.158) i en els ingressos tributaris (735).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca la ràtio euros/habitant als municipis d'Aguilar de Segarra (6.295), Rajadell (1.855) i Mura (1.217). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), tornen a destacar Aguilar de Segarra (6.981), Rajadell (2.956) i s'hi suma Gaià (1.647).

El Bages és la segona comarca de la demarcació on més creix el pressupost inicial respecte a l'any anterior, només per darrere d'Osona.

Gràfic 9
Finances públiques, 2017 (ratios en euro per habitant)

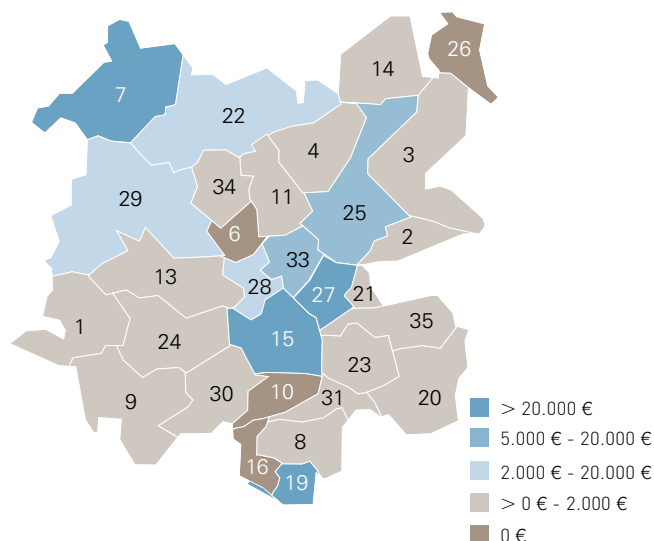
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

La comarca registra un total de 2.963 places d'allotjament **turístic**, desglossades en 1.057 places d'hotel, 504 places en càmpings, 478 places de turisme rural, 236 places d'apartaments turístics i 688 places d'habitatges d'ús turístic (HUT). En referència a la variació interanual, augmenten lleugerament les places d'hoteles (0,4%), les de càmpings i d'apartaments es mantenen i el turisme rural perd un -3,8% de les places. Els habitatges d'ús turístic (HUT) representen un 23% del total de l'oferta del Bages.

Aquest 2017 el Bages no disposa de dades oficials de demanda turística. Per tant, per fer una aproximació a la realitat de l'àrea s'han d'analitzar les dades de la marca turística Paisatges de Barcelona, que engloba les comarques d'Osona, el Bages, l'Anoia i el Moianès. La marca registra un total de 267.400 turistes i 484.500 pernотacions en hotels, que suposa un grau d'ocupació del 51,0%; 42.400 turistes i 104.200 pernотacions a càmpings, amb una ocupació del 38,3%, i 52.800 turistes i 146.000 pernотacions als establiments de turisme rural, amb un 20,3% d'ocupació.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, el Bages ha obtingut un total de 144.433 euros el 2017, xifra que representa el 2,2% de l'entorn de Barcelona (la província de Barcelona sense el Barcelonès), i un increment del 8,5 respecte a l'any anterior.

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics.
Bages, 2017 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de la Direcció General de Turisme

Pèrdua de places d'allotjament en establiments de turisme rural.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Bages, 2016-2017

	Bages			Entorn de Barcelona*		
	2016	2017	% var. 2016-2017**	2016	2017	% var. 2016-2017**
Places en establiments hotelers	1.053	1.057	0,4	63.844	64.044	0,3
Places en càmpings	504	504	0,0	44.028	44.337	0,7
Places en establiments de turisme rural	492	478	-2,8	5.042	5.063	0,4
Places en apartaments	236	236	0,0	2.352	2.264	-3,7
Places en HUTs	391	688	nc	20.778	35.640	tc
Viatgers allotjats en establiments hotelers	nd	nd	nd	3.829.160	3.996.066	4,4
Viatgers allotjats en càmpings	nd	nd	nd	675.645	722.929	7,0
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	114.608	124.855	8,9
Pernотacions en establiments hotelers	nd	nd	nd	10.606.304	11.481.471	8,3
Pernотacions en càmpings	nd	nd	nd	2.589.318	2.771.753	7,0
Pernотacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	339.510	357.211	5,2
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	nd	nd	nd	74,6	75,7	1,1
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	nd	nd	nd	46,0	47,6	1,6
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	24,0	25,1	1,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)****	133.109	144.433	8,5	6.180.836	6.604.010	6,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals
 Places en HUTs estimades segons criteri de la Direcció General de Turisme * Import anual calculat sobre 1T, 2T, 3T 2017 i 4T 2016. Comparació amb el mateix període de l'any anterior nd: Dada no disponible nc: Dada no comparable
 Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

Mapa de projectes estratègics locals del Bages

Geoparc Mundial UNESCO de la Catalunya Central

El Geoparc Mundial UNESCO de la Catalunya Central és un projecte que té un objectiu doble: la conservació del patrimoni geològic i miner del Bages i que tot aquest espai s'integri dins d'una estratègia territorial de desenvolupament econòmic sostenible. Basat en un relat fascinant d'un mar interior que va desaparèixer, el Geoparc té la capacitat d'aprofitar la singularitat d'un territori amb un enorme patrimoni geològic i miner. El turisme al nostre Geoparc es promou a través d'una oferta que integra la cultura, el medi ambient, el patrimoni i el foment del benestar dels residents. Durant el proper període 2016-2020, aquesta proposta rebrà un milió d'euros de finançament dels fons de finançament social europeu (FEDER). **[+]**

Simbiosi industrial a Bufalvent, Manresa i el Bages

El 2015 es va posar en marxa un projecte pilot de Manresa en Simbiosi, pioner a Catalunya, amb l'objectiu de promoure les sinèrgies entre les empreses del Bages per millorar l'optimització dels recursos i la gestió dels residus, per avançar cap a una economia circular. Més de 50 empreses i entitats van participar en el projecte i es van detectar vuit sinèrgies en els àmbits de la recuperació i la valoració dels materials, la substitució de recursos per materials reciclats, la gestió conjunta de residus, la simbiosi energètica i la recuperació de calor. Durant el 2017, es va crear l'Oficina de Sinèrgies Bufalvent, que ha continuat treballant en aquest àmbit, creant un espai d'intercanvi d'informació i formació per les empreses, posant a disposició un expert per assessorar en la transició cap a l'economia circular. El 2018 es preveu que el projecte integri els serveis que requereixen les empreses en la millora de la competitivitat i l'eficiència de l'ús dels recursos dels seus sistemes productius. **[+]**

OBI, Ocupació al Bages Industrial

L'OBI és un projecte de desenvolupament local amb finançament públicoprivat per impulsar la indústria metal·lúrgica i l'auxiliar d'automoció de la comarca del Bages. En el marc del projecte es qualifiquen persones amb dificultats d'inserció per facilitar-los l'accés a vacants de difícil cobertura en el sector industrial del metall així com per millorar la competitivitat de les empreses amb un fort arrelament a la comarca per reduir-los el risc de deslocalització. El projecte Ocupació al Bages Industrial està cofinançat per la Diputació de Barcelona, i està liderat per l'Ajuntament de Manresa amb la participació del Consell Comarcal del Bages i diversos ajuntaments de la comarca així com els principals ens públicoprivats: EPSEM-UPC, Fundació Lacetània, Patronal Metal·lúrgica del Bages, PIMEC Catalunya Central, Cambra de Comerç i Indústria de Manresa. **[+]**

El Pla Director Urbanístic de l'activitat minera al Bages

El Pla parteix de la base que l'activitat minera és d'interès públic i estratègic pels llocs de feina que genera a la comarca. Impulsa el Pla Phoenix renovat que permetrà seguir desenvolupant i incrementant l'activitat d'aprofitament dels recursos naturals de la conca potàssica catalana. Els eixos estratègics són: 1) Millorar l'accés a la mina de Súrria i garantir un encaix urbanístic a Súrria i la conca del Cardener. 2) Vetllar per una retirada ordenada de l'activitat minera a Balsareny i a Sallent. 3) Establir els mitjans per a la progressiva eliminació dels dipòsits salins i la restauració dels espais que ocupen tant a Cardona, com a Balsareny-Sallent. I 4) establir les reserves de sòl necessàries per a garantir la continuïtat futura de la mineria i de la indústria associada de manera sostenible. **[+]**

Vies Blaves al seu pas pel Bages

El projecte de rehabilitació de la llera del riu Llobregat i el seu afluent Cardener convertirà en transitables les vores dels dos rius perquè s'hi puguin fer excursions a peu, en bicicleta o a cavall. L'objectiu del projecte és posar en valor la natura i el patrimoni de les comarques de Barcelona i convertir-los en un motor d'atracció turística de l'interior del país. Les Vies Blaves del Bages perme-

tran als visitants descobrir la nostra comarca, des del monestir de Sant Benet o l'imponent perfil de Montserrat fins a algunes de les primeres colònies industrials catalanes, tot passejant per les lleres del Llobregat. **[+]**

Anella Verda de Manresa

El projecte Anella Verda és un dels actius destacats de Manresa. La preservació i posada en valor de l'espai periurbà de Manresa en potència els usos productius (agropecuaris), possibilita una agricultura de proximitat (km0) i contribueix a la contenció del creixement urbà, i incorpora un nou espai de lleure per als ciutadans. Entre els actuals reptes hi ha millorar la connectivitat de l'Anella Verda amb el nucli urbà de Manresa i completar el sector sud del Parc Fluvial del Cardener. **[+]**

Bages Turisme

Bages Turisme, l'ens de gestió i planificació turística impulsat pel Consell Comarcal del Bages i l'Ajuntament de Manresa, compta amb l'adhesió de tots els municipis de la comarca. Té com a objectiu la planificació, la gestió i la promoció del turisme a la comarca. Actualment, està integrat pel Consell Comarcal del Bages, pels 30 ajuntaments de la comarca, i l'Associació Bages Impuls!, que aglutina els principals agents privats del sector turístic de la comarca. El 2018 serà el primer any en què, formalment, Bages Turisme comptarà amb representants dels sectors públics i privats, i es preveu anar incorporant més entitats locals de la comarca, empreses privades, entitats sense ànim de lucre, agents econòmics i socials, així com també entitats no territorials, organitzacions i associacions representatives del Bages i de Catalunya de l'àmbit turístic. **[+]**

Manresa 2022 i el camí Ignasià

El Projecte Manresa 2022 és una aposta estratègica de la ciutat, transversal i participativa, amb l'objectiu de celebrar els 500 anys de l'arribada de Sant Ignasi de Loiola a Manresa, de camí en el seu pelegrinatge cap a Jerusalem. Ignasi va estar-s'hi prop d'un any a la ciutat, i en ella va escriure els exercicis espirituals i va tenir una experiència reveladora que va marcar la seva vida i el va dur a fundar la Companyia de Jesús. Per això Manresa és considerada ciutat bressol de l'orde jesuïta. Tant és així que molts centres jesuïtes arreu del món duen el nom de Manresa. **[+]**

Oleo turisme i Fet al Bages: visites a productors i elaboradors de la comarca

Fet al Bages és una iniciativa del Rebost del Bages que pretén impulsar la creació d'experiències gastronòmiques a través de les visites a explotacions agrícoles i ramaderes, així com a obradors de productes agroalimentaris amb l'objectiu de consolidar un calendari regular anual de visites fixes a productors i elaboradors. El programa consisteix en oferir una experiència turística al visitant i convertir-se així a les empreses visitables del programa "Fet al Bages: visites a productors i elaboradors de la comarca". En l'actualitat, les visites als cellers d'oli del Bages són una proposta de turisme gastronòmic única a la província de Barcelona i està perfectament integrada en l'oferta dels gairebé 70 Punts d'Informació Turística de la comarca. **[+]**

Taula de la Formació del Bages

El Consell Comarcal del Bages impulsa la creació d'un espai de concertació per tal d'identificar problemàtiques i activar solucions que millorin l'àmbit formatiu al Bages a partir de les necessitats del teixit empresarial. La Taula de la Formació del Bages neix amb la voluntat d'esdevenir un espai de coordinació entre tots els agents que ofereixen formació. Els objectius són: millorar l'oferta de formació professional inicial, per l'ocupació i contínua; donar resposta a les necessitats formatives de les empreses i a les demandes de perfils professionals qualificats; i adaptar l'oferta formativa a les necessitats del teixit productiu. La coordinació amb els diferents agents i organismes existents a la comarca vinculats a la formació permetrà impulsar, planificar i dinamitzar accions conjuntes. **[+]**

Bages Ocupació +45

Xavier Cano Caballero, cap del Servei de Promoció de Ciutat de l'Ajuntament de Manresa

El projecte Bages Ocupació +45 és una acció consensuada entre diversos ens locals del Bages per oferir itineraris laborals a persones majors de 45 anys. La idea sorgeix l'any 2015 amb una dimensió molt modesta i fou al 2016, aprofitant el recurs de programes singulars del mercat de treball del catàleg de de la Diputació de Barcelona, quan es pot pensar una acció més ambiciosa.

La voluntat d'adreçar-se a aquest col·lectiu sorgeix per la constatació que la crisi ha afectat especialment al col·lectiu dels majors de 45 anys i especialment als majors de 55 anys. Atenent un informe elaborat pel Consell Econòmic i Social d'Espanya, en el període actual de crisi, l'atur d'aquest col·lectiu s'ha multiplicat, i la meitat dels que passen a situació d'aturat no aconsegueixen cap altra feina en els següents 24 mesos pel que passen a ser aturats de llarga durada i aturats de molt llarga durada. Un problema greu afegit és que el 60% dels aturats no tenen nivells educatius més enllà de l'educació obligatòria.

Dins aquest col·lectiu trobem moltes persones que assumeixen la major responsabilitat econòmica a les llars pel que hi ha un evident risc d'augment de pobresa, no només entre aquestes persones concretes sinó també entre les persones dependents econòmicament d'ells, pel que aquest tipus d'atur comporta un fort impacte social. De fet, el percentatge de població de 45 a 64 anys en situació de risc de pobresa i exclusió actualment supera el 30% i ha crescut fins a situar-se com el col·lectiu amb major risc, quan tradicionalment estava per sota de la mitjana. Totes aquestes dades encara són més preocupants si ens acotem al subgrup major de 55 anys.

Al Bages el col·lectiu d'aturats major de 45 anys és considerable, ascendeix a més de 6.000 persones. Tot i això, fins aquell moment les polítiques d'ocupació s'havien centrat més en el jovent, un altre dels col·lectius castigats especialment per la crisi. Per aquest motiu es va plantejar, a nivell comarcal, prioritzar també les persones més grans.

El projecte doncs es va dissenyar d'abast comarcal. Tot i el lideratge de l'ajuntament de Manresa, hi col·laboraren la resta de Serveis Locals d'Ocupació (SLO) així com el Consell Comarcal i els principals agents socials.

El projecte va tenir 3 eixos, tots ells força tradicionals. Aquets eixos foren orientació, formació i prospecció. L'excepcionalitat de l'acció doncs no rau en pensar accions massa innovadores sinó en planificar accions el màxim d'adaptades al col·lectiu de referència.

Pel que fa a la formació, s'han fet cursos d'alfabetització informàtica (atenent les greus mancances que continuen presentant molts majors de 45 anys en aquest àmbit) i cursos professionalitzadors: manipulació d'aliments, operador de carretons elevadors, logística, atenció al client, reponedors, indústria càrnica, peixateria i peó industrial (especialment del sector químic, com injectors de plàstics).

La tria de cursos respon a propostes dels equips prospectors, que, al seu torn, van recollir demandes tant de diferents agents socials (sobretot la patronal PIMEC i alguns gremis) com d'empreses concretes. De fet, una de les estratègies que més s'ha treballat és la d'involucrar a les empreses per tal que fossin les que impartissin part de la formació professionalitzadora. Això ha permès que els participants rebessin una formació teòrica i pràctica en un entorn de treball real alhora que s'augmentaven les seves possibilitats d'inserció atès que algunes empreses havien manifestat dificultats per trobar personal i per tant estaven mot predisposades a contractacions posteriors.

Les accions d'orientació foren sobretot grupals i adreçades a presentar i treballar el concepte de competències professionals. Fo-

ren sessions dirigides per experts que les ajustaren al col·lectiu, entenent la gran majoria no coneixia el concepte i —en molts casos— no eren massa conscients de la importància de dominar certes competències transversals.

El projecte s'ha executat segons lo previst i durant el 2016 i el 2017 s'han atès més de 500 persones.

Per tal d'assolir els objectius establerts des de l'Ajuntament de Manresa s'ha posat molt èmfasi en els mecanismes de coordinació i col·laboració entre tots els ens implicats. S'han dut a terme reunions de coordinació, a part de generar un *Google Drive* i un *Google Calendar* per coordinar visites i abocar la informació que s'anava generant.

Un cop realitzada l'acció podem subratllar **dues conclusions**.

En primer lloc l'eix de prospecció és fonamental (tot i que sovint no el prioritzem quan planifiquem). Gràcies a un intens contacte amb representants empresarials (i amb empreses concretes) s'han pogut identificar i definir perfils professionals susceptibles de ser ocupats per majors de 45 anys. A partir d'aquest contacte es va decidir la formació, es van concretar temaris i es van detectar pràctiques que podien generar posteriorment vacants laborals i contractacions. Cal reconèixer però que cal anar més enllà. Es va plantejar la necessitat de disposar d'un informe més analític sobre els sectors més proclius a ocupar persones majors de 45 anys però no es va realitzar amb la qualitat exigible. Pensem que la tasca de prospecció ha sigut molt útil per conèixer informacions concretes però cal complementar-la amb alguna dedicació més assimilable a la d'un «acadèmic» que pugui sistematitzar-la i proposar informes, dictàmens, estudis o observatoris. Precisament aquesta acció es vol realitzar al present 2018.

La prospecció també va posar de manifest la necessitat de tenir més informació sobre l'oferta formativa. Les empreses tenien demandes sobre perfils no existents o de difícil cobertura. Es va establir una relació amb el departament d'Ensenyament de la Generalitat i amb centres de formació per traspassar aquesta informació. Aquesta gestió ha derivat en una demanda: generar un recurs que centralitzi aquesta informació sobre la formació al Bages però que vagi més enllà i realitzi una tasca analítica per poder saber noves necessitats formatives relacionades amb nous perfils professionals (i que es pugui fer participis als programadors de formació d'aquestes necessitats).

La segona conclusió és la necessitat de diagnosi compartides. És una obvietat, però sovint no es prioritza a l'hora de pensar accions. La diagnosi conjunta entre SLOs i agents socials va permetre en primer lloc, establir que realment aquest col·lectiu necessitava algun recurs específic. Partint d'aquest consens es va definir amb exactitud el volum de persones i les característiques principals (sobretot del subgrup que presentava majors dificultats d'inserció).

A més, de retruc, la posta en comú va permetre detectar que tot i els ingents esforços de coordinació duts fins al moment, aquesta era totalment insuficient. Es van posar sobre la taula diverses iniciatives desconnectades que s'havien anat realitzant a la comarca que se solapaven, el que suposava no maximitzar recursos. Pitjor encara, es va posar de manifest que s'havien suspès accions a alguns municipis per manca d'usuaris quan iniciatives semblants també s'havien descartat a municipis veïns per la mateixa raó. Per tant, el projecte va permetre d'una manera tan simple com eficaç establir un calendari de trobades periòdiques que permetrien planificar accions i ubicar-les a un municipi o un altre amb major racionalitat. També de manera automàtica es va fer una difusió i captació d'usuari molt més efectiva.

Recull estadístic. Bages

	Bages		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Bages	Demarcació	2016	2017
Entorn								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		1092,3		7.726,4				14,1%
Superfície mitjana municipal (km²)		36,4		24,8				nc
Demografia								
Població Total	174.381	175.095	5.542.680	5.576.037	0,4%	0,6%	3,1%	3,1%
Densitat (hab/km²)	160	160	717	722	0,4%	0,6%	nc	nc
Homes	86.182	86.552	2.704.771	2.718.621	0,4%	0,5%	3,2%	3,2%
Dones	88.199	88.543	2.837.909	2.857.416	0,4%	0,7%	3,1%	3,1%
Població de menys de 16 anys	29.560	29.498	914.352	915.587	-0,2%	0,1%	3,2%	3,2%
Població potencialment activa (16-64)	110.672	110.935	3.603.957	3.621.380	0,2%	0,5%	3,1%	3,1%
Població de 65 anys i més	34.149	34.662	1.024.371	1.039.070	1,5%	1,4%	3,3%	3,3%
Projecció Població 2017-2026	175.095	171.204	5.576.037	5.488.234	-2,2%	-1,6%	3,1%	3,1%
Pob. resident a l'estranger	4.431	4.824	205.134	220.660	8,9%	7,6%	2,2%	2,2%
Índex de dependència global	57,6	57,8	53,8	54,0	0,2	0,2	nc	nc
Índex d'envelliment	115,5	117,5	112,0	113,5	2,0	1,5	nc	nc
Nacionalitat espanyola	156.891	157.297	4.854.217	4.864.723	0,3%	0,2%	3,2%	3,2%
Nacionalitat estrangera	17.490	17.798	688.463	711.314	1,8%	3,3%	2,5%	2,5%
Taxa d'estrangeria total	10,0%	10,2%	12,4%	12,8%	0,1pp	0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	8,0%	8,1%	9,4%	9,7%	0,1pp	0,3pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	3.548	3.495	110.476	111.138	-1,5%	0,6%	3,2%	3,1%
Població potencialment activa (16-64)	13.578	13.887	557.386	577.682	2,3%	3,6%	2,4%	2,4%
Població de 65 anys i més	364	416	20.601	22.494	14,3%	9,2%	1,8%	1,8%
Àfrica	8.877	8.852	162.517	160.369	-0,3%	-1,3%	5,5%	5,5%
Amèrica	2.754	2.894	196.361	206.669	5,1%	5,2%	1,4%	1,4%
Àsia	1.261	1.328	123.379	130.534	5,3%	5,8%	1,0%	1,0%
Europa	4.593	4.718	205.532	212.938	2,7%	3,6%	2,2%	2,2%
Unió Europea	3.552	3.618	164.824	168.912	1,9%	2,5%	2,2%	2,1%
Resta del món	5	6	674	804	20,0%	19,3%	0,7%	0,7%
5 principals nacionalitats (comarca)	11.682	11.734	222.627	223.810	0,4%	0,5%	5,2%	5,2%
Marroc	7.489	7.521	122.087	119.779	0,4%	-1,9%	6,1%	6,3%
Romania	2.197	2.248	33.452	33.172	2,3%	-0,8%	6,6%	6,8%
Xina	777	756	45.728	48.464	-2,7%	6,0%	1,7%	1,6%
Ucraïna	578	619	10.763	11.696	7,1%	8,7%	5,4%	5,3%
Senegal	641	590	10.597	10.699	-8,0%	1,0%	6,0%	5,5%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	5.312	5.302	184.428	185.911	-0,2%	0,8%	2,9%	2,9%
Agricultura	74	81	786	782	9,5%	-0,5%	9,4%	10,4%
Indústria	954	937	18.875	18.778	-1,8%	-0,5%	5,1%	5,0%
Construcció	470	470	15.152	15.701	0,0%	3,6%	3,1%	3,0%
Serveis	3.814	3.814	149.615	150.650	0,0%	0,7%	2,5%	2,5%
Dimensió mitjana	9,3	10,2	10,6	11,0	0,9p	0,4p	nc	nc
Agricultura	3,0	3,2	3,4	3,4	0,2p	0,1p	nc	nc
Indústria	15,7	16,5	16,3	16,9	0,8p	0,6p	nc	nc
Construcció	5,3	5,8	5,2	5,5	0,4p	0,3p	nc	nc
Serveis	8,3	9,4	10,5	10,9	1,1p	0,4p	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	3.829	3.799	126.259	126.681	-0,8%	0,3%	3,0%	3,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	843	840	28.355	27.780	-0,4%	-2,0%	3,0%	3,0%
Serveis de menjar i begudes	506	470	17.361	17.396	-7,1%	0,2%	2,9%	2,7%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	373	373	15.182	15.142	0,0%	-0,3%	2,5%	2,5%
Activitats especialitzades construcció	296	297	8.980	9.202	0,3%	2,5%	3,3%	3,2%
Productes metàl·lics	251	245	3.665	3.616	-2,4%	-1,3%	6,8%	6,8%
Altres activitats de serveis personals	208	206	7.463	7.496	-1,0%	0,4%	2,8%	2,7%
Venda i reparació de vehicles motor	198	192	4.432	4.418	-3,0%	-0,3%	4,5%	4,3%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	159	169	6.591	6.545	6,3%	-0,7%	2,4%	2,6%
Transport terrestre i per canonades	166	165	5.960	6.000	-0,6%	0,7%	2,8%	2,8%
Educació	156	164	5.744	5.895	5,1%	2,6%	2,7%	2,8%
Construcció d'immobles	160	159	5.735	6.062	-0,6%	5,7%	2,8%	2,6%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	137	145	2.013	2.043	5,8%	1,5%	6,8%	7,1%
Activitats sanitàries	142	141	5.238	5.296	-0,7%	1,1%	2,7%	2,7%
Activitats immobiliàries	138	136	7.827	8.109	-1,4%	3,6%	1,8%	1,7%
Indústries de productes alimentaris	96	97	1.713	1.681	1,0%	-1,9%	5,6%	5,8%

Recull estadístic. Bages (Continuació)

	Bages		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Bages	Demarcació	2016	2017
Mercat de treball								
Població ocupada	67.245	69.170	2.221.878	2.292.806	2,9%	3,2%	3,0%	3,0%
Homes	36.242	37.255	1.163.435	1.202.122	2,8%	3,3%	3,1%	3,1%
Dones	31.003	31.915	1.058.443	1.090.684	2,9%	3,0%	2,9%	2,9%
Nacionals	61.762	62.973	1.957.216	2.002.985	2,0%	2,3%	3,2%	3,1%
Estrangers	5.483	6.197	264.662	289.821	13,0%	9,5%	2,1%	2,1%
Menys de 30 anys	10.090	10.711	336.395	355.999	6,2%	5,8%	3,0%	3,0%
De 30 a 44 anys	28.602	28.425	949.098	949.164	-0,6%	0,0%	3,0%	3,0%
De 45 a 54 anys	17.811	18.585	586.505	616.239	4,3%	5,1%	3,0%	3,0%
Més de 55 anys	10.742	11.449	349.880	371.404	6,6%	6,2%	3,1%	3,1%
Taxa d'ocupació registrada	60,8%	62,4%	61,7%	63,3%	1,6pp	1,7pp	nc	nc
Llocs de treball	61.383	66.164	2.346.713	2.430.935	7,8%	3,6%	2,6%	2,7%
Agricultura	787	823	8.192	8.153	4,6%	-0,5%	9,6%	10,1%
Indústria	16.651	17.166	341.929	351.151	3,1%	2,7%	4,9%	4,9%
Construcció	4.060	4.256	122.485	129.769	4,8%	5,9%	3,3%	3,3%
Serveis	39.885	43.919	1.874.107	1.941.862	10,1%	3,6%	2,1%	2,3%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	5.643	5.921	220.053	231.270	4,9%	5,1%	2,6%	2,6%
Assalariats	49.379	54.176	1.960.273	2.044.003	9,7%	4,3%	2,5%	2,7%
Autònoms	12.004	11.988	386.440	386.932	-0,1%	0,1%	3,1%	3,1%
15 Principals sectors d'activitat	42.519	46.373	1.385.686	1.424.646	9,1%	2,8%	3,1%	3,3%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	7.863	7.756	252.133	253.427	-1,4%	0,5%	3,1%	3,1%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	2.644	5.461	128.674	135.454	106,5%	5,3%	2,1%	4,0%
<i>Activitats sanitàries</i>	4.646	4.796	140.823	147.032	3,2%	4,4%	3,3%	3,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	3.435	3.544	157.552	161.789	3,2%	2,7%	2,2%	2,2%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	2.935	2.987	145.609	149.542	1,8%	2,7%	2,0%	2,0%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	2.819	2.942	80.544	83.945	4,4%	4,2%	3,5%	3,5%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	2.619	2.782	38.833	40.024	6,2%	3,1%	6,7%	7,0%
<i>Educació</i>	2.583	2.646	131.449	136.467	2,4%	3,8%	2,0%	1,9%
<i>Productes metàl·lics</i>	2.599	2.629	38.887	40.072	1,2%	3,0%	6,7%	6,6%
<i>Vehicles de motor</i>	2.376	2.476	34.869	36.057	4,2%	3,4%	6,8%	6,9%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	1.952	2.032	35.971	35.115	4,1%	-2,4%	5,4%	5,8%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	1.744	1.879	77.815	79.700	7,7%	2,4%	2,2%	2,4%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.472	1.607	73.361	75.845	9,2%	3,4%	2,0%	2,1%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	1.491	1.519	35.384	36.354	1,9%	2,7%	4,2%	4,2%
<i>Indústries tèxtils</i>	1.341	1.317	13.782	13.823	-1,8%	0,3%	9,7%	9,5%
Aturats registrats	10.459	9.730	330.725	302.569	-7,0%	-8,5%	3,2%	3,2%
Homes	4.833	4.402	149.932	132.788	-8,9%	-11,4%	3,2%	3,3%
Dones	5.626	5.328	180.793	169.781	-5,3%	-6,1%	3,1%	3,1%
Nacionals	8.477	7.836	275.389	249.149	-7,6%	-9,5%	3,1%	3,1%
Estrangers	1.982	1.894	55.336	53.420	-4,4%	-3,5%	3,6%	3,5%
Agricultura	182	161	3.743	3.288	-11,5%	-12,2%	4,9%	4,9%
Indústria	1.788	1.633	43.734	37.414	-8,7%	-14,5%	4,1%	4,4%
Construcció	1.115	961	31.234	26.681	-13,8%	-14,6%	3,6%	3,6%
Serveis	6.762	6.348	232.293	215.533	-6,1%	-7,2%	2,9%	2,9%
Sense ocupació anterior	612	627	19.721	19.653	2,5%	-0,3%	3,1%	3,2%
Població activa local estimada	79.411	80.594	2.617.223	2.656.868	1,5%	1,5%	3,0%	3,1%
Taxa d'atur registrat estimada	13,17%	12,07%	12,64%	11,39%	-1,1pp	-1,2pp	nc	nc
Homes	11,81%	10,61%	11,17%	9,76%	-1,2pp	-1,4pp	nc	nc
Dones	14,62%	13,63%	14,18%	13,10%	-1,0pp	-1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	54.235	59.335	2.235.210	2.389.366	9,4%	6,9%	2,4%	2,5%
Beneficiaris de prestacions	5.197	4.946	182.936	167.559	-4,8%	-8,4%	2,8%	3,0%
Taxa Cobertura Prestacions	52,78%	54,33%	58,82%	59,23%	1,6pp	0,4pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	1.053	1.057	143.299	145.232	0,4%	1,3%	0,7%	0,7%
Places en càmpings	504	504	44.028	44.337	0,0%	0,7%	1,1%	1,1%
Places en establiments de turisme rural	492	478	5.042	5.063	-2,8%	0,4%	9,8%	9,4%
Places en apartaments	236	236	3.619	3.534	0,0%	-2,3%	6,5%	6,7%
Places en HUTs ²	391	688	64.780	92.769	nc	nc	0,6%	0,7%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	183.152	203.187	6.607.108	7.054.908	10,9%	6,8%	2,8%	2,9%
Pressupostos municipals: despeses	183.123	203.007	6.519.382	7.048.368	10,9%	8,1%	2,8%	2,9%
Deute viu municipal ⁴	105.325	94.093	2.859.109	2.667.885	-10,7%	-6,7%	3,7%	3,5%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

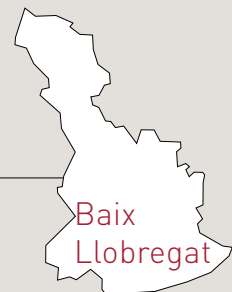
2. Places Habitatges ús turístic estimades segons la Direcció General de Turisme. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2015-2016

nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

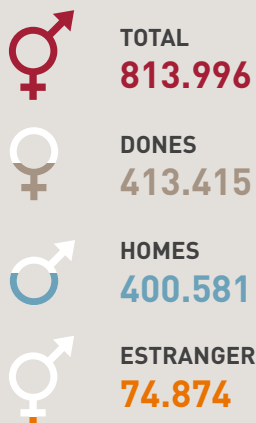

Baix
Llobregat

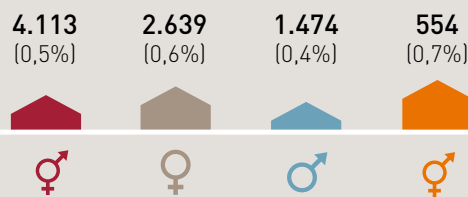

Baix Llobregat

Població, 2017

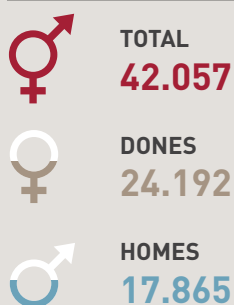

Variació interanual

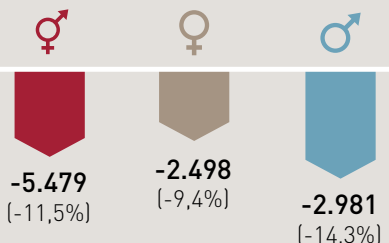

0,5%
La població creix lleugerament

Població aturada registrada, 2017

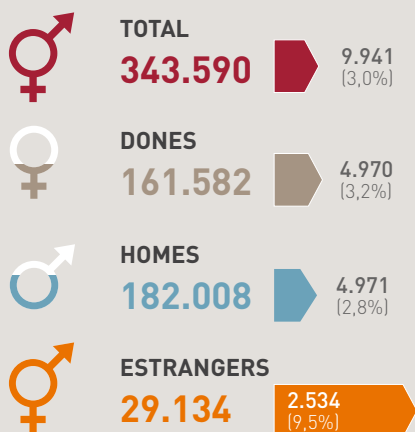

Variació interanual

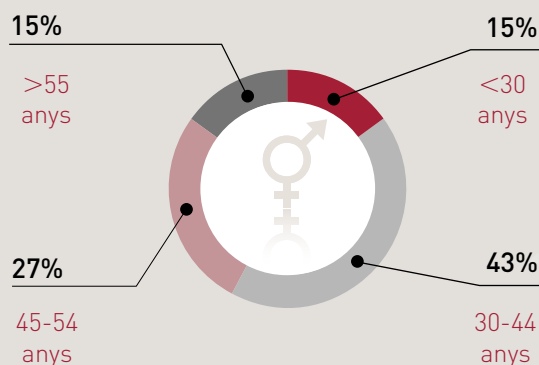

10,9%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2017

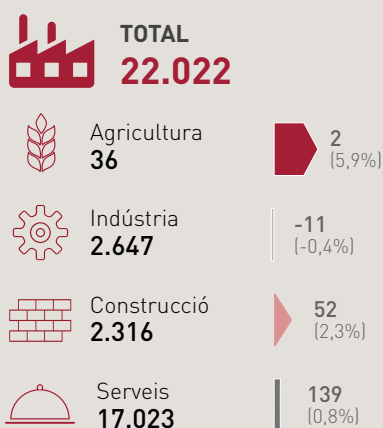

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

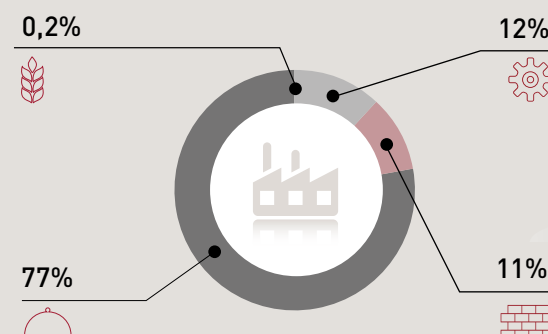

64,9%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2017

Distribució per sectors (pes %)

0,8%
Creix el nombre d'empreses

Baix Llobregat

La comarca del Baix Llobregat té una superfície de 486 km², el 6,3% de la superfície de la demarcació. La integren 30 municipis amb una superfície mitjana de 16,2 km². Sant Feliu de Llobregat n'és la capital.

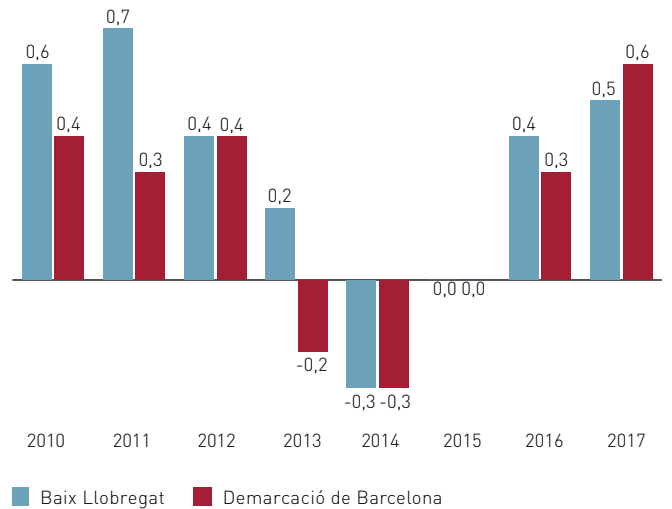
El Baix Llobregat és, amb 813.996 habitants, la tercera comarca més poblada de la demarcació, i hi resideix el 14,6% de la **població** provincial. El creixement poblacional continua com l'any anterior en petites variacions percentuals, encara que positives (vegeu el gràfic 1), en correspondència amb el que succeeix al conjunt de la província. La població resident a l'estranger augmenta un 11,2% el 2017, fins arribar als 14.175.

La densitat de població és de 1.675 hab./km², la segona més alta del conjunt de comarques barcelonines. La meitat dels municipis de la comarca tenen més de 20.000 habitants. Els més poblats són Cornellà de Llobregat (86.610), Sant Boi de Llobregat (82.142) i Viladecans (65.993). La població ha augmentat en vint-i-cinc municipis dels trenta, i destaquen especialment els creixements de Castelldefels (1.062) i Cornellà de Llobregat (538). Per contra, les disminucions més importants s'han produït a Sant Boi de Llobregat (-260) i Sant Andreu de la Barca (-131).

El 9,2% de la població comarcal és estrangera (74.874), per sota de la mitjana provincial (12,8%). Interanualment, la població estrangera creix en un 0,7%. La nacionalitat més representada és la marroquina (18.013), però amb una reducció interanual del 4,0%. I també ha estat significativa la disminució de la població romanesa (-2,7%). En canvi, la nacionalitat xinesa destaca per un augment del 7,1%.

El 17,9% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16,4% provincial) i el 17,1% té 65 anys o més, un percentatge inferior al 18,6% provincial. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 65% restant. L'índex d'envelliment, 95,2, se situa gairebé vint punts per sota del 113 provincial. Respecte a la projecció de població, i segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat per al 2026, el Baix Llobregat perdria un 3,4% de població.

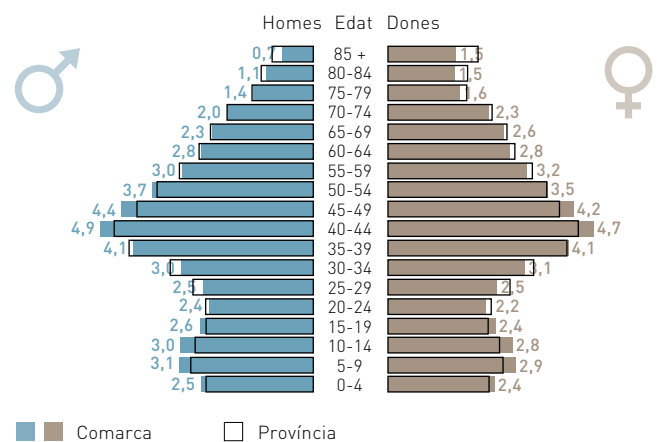
Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2010-2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

La població ha augmentat en vint-i-cinc municipis dels trenta de la comarca, entre els quals destaquen els creixements de Castelldefels (1.062) i Cornellà de Llobregat (538).

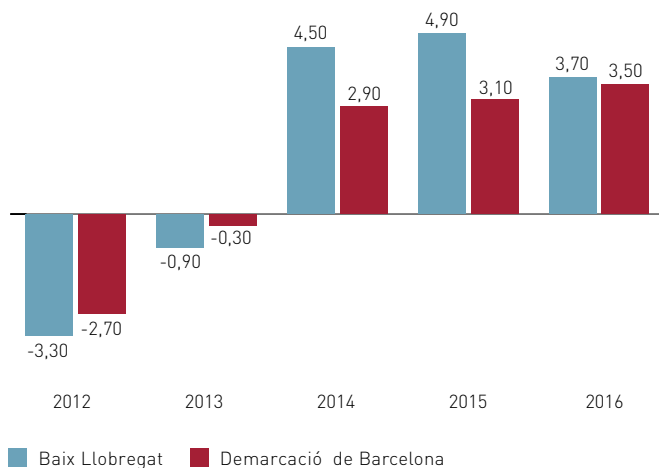
Gràfic 2
Piràmide d'edats del Baix Llobregat i Província, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

Segons l'*Anuari Econòmic Comarcal 2017*, del BBVA, el **VAB** de la comarca del Baix Llobregat (vegeu el gràfic 3) experimenta el 2016 un increment significatiu del 3,7%, un creixement idèntic a la mitjana provincial (3,5%). El 2016, l'augment del VAB reflecteix els bons registres dels serveis (més del 70% del VAB de la comarca i un augment del 3,3%) i de la indústria (22,9% del VAB el 2015 i un augment del 4,8%), amb el suport de la construcció (3,8%), i el sector primari augmenta un destacat 19,2%.

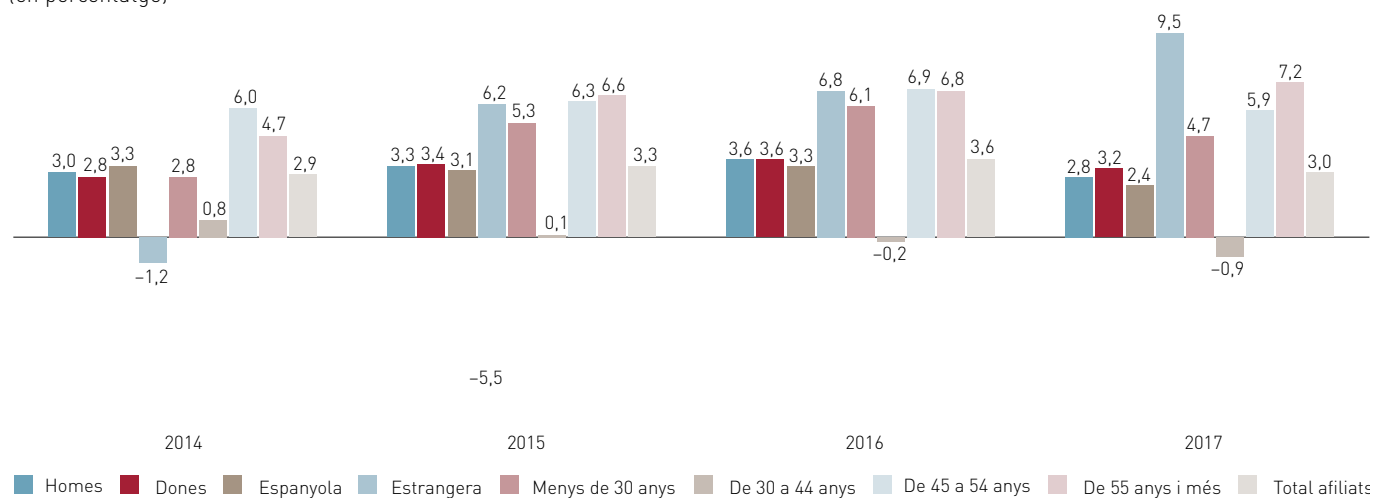
A la finalització de l'any 2017, l'**ocupació** registrada de la població resident a la comarca del Baix Llobregat augmenta un 3,0%, sis dècimes inferior al percentatge de l'any anterior i dues dècimes menys que la mitjana de la demarcació (3,2%). Amb aquesta variació el nombre de persones ocupades residents a la comarca a final del 2017 se situa en 343.590, 9.941 més que l'any anterior.

Per sexe, l'ocupació creix una mica més en les dones (3,2%) que en els homes (2,8%). En nombres absoluts, a la comarca s'assoleix una ocupació masculina de 182.008 homes (4.971 més respecte a l'any anterior) i 161.582 dones (4.970 més). D'aquesta manera, les dones representen el 47,0% del total de la població ocupada resident a la comarca.

Quart any consecutiu de creixement de la població ocupada resident a la comarca, amb un significatiu 3,0% el 2017.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, la població estrangera arriba a 29.134 ocupats i els espanyols, a 314.456. Els ocupats de nacionalitat estrangera augmenten un 9,5% i els de nacionalitat espanyola, un 2,4%. D'aquesta manera el pes de les persones estrangers sobre el total de la població ocupada arriba al 8,5%.

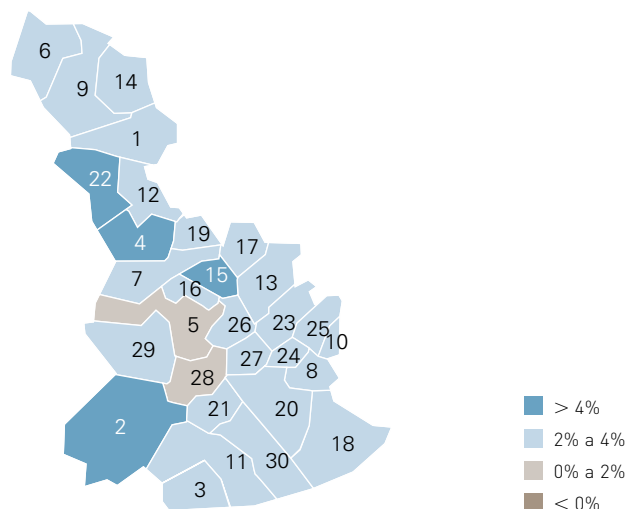
Per edats, 50.842 són menors de 30 anys; 143.471 tenen entre 30 anys i 44 anys; 98.075, entre 45 anys i 54 anys, i 51.202, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior destaca el lleuger retrocés en el nombre d'ocupats d'entre 30 anys i 44 (-0,9%), que es contraposa a la resta de franges d'edat, que creixen entre un 4% i un 7%. El pes de les edats és una mica més rejuenit que al conjunt de la demarcació, i destaca el poc pes, el menor de la província, de les edats de més de 55 anys (14,9%).

Els 30 municipis de la comarca incrementen la població ocupada resident respecte a l'any anterior, i estableixen una taxa d'ocupació comarcal del 64,9%.

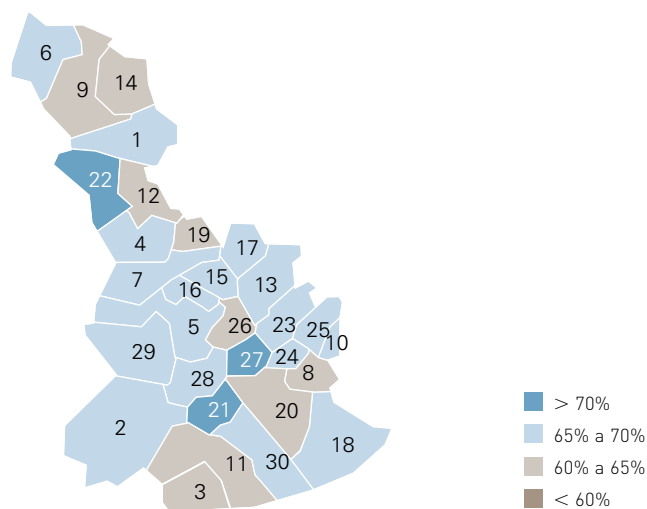
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra valors positius als trenta municipis de la comarca. De totes les variacions absolutes destaquen les de Cornellà de Llobregat (1.259), Castelldefels (704), Sant Boi de Llobregat (1.134), Viladecans (683) i el Prat de Llobregat (916). En percentatge la variació positiva destaca a Sant Esteve Sesrovires (4,4%), Begues (4,5%), Pallejà (4,7%) i Castellví de Rosanes (5,1%).

La taxa d'ocupació registrada de la població en edat de treballar a la comarca se situa en el 64,9%, un punt i mig per sobre de la taxa de la demarcació (63,3%), i és la més alta dintre del conjunt de les comarques més poblades. Per municipis (vegeu el mapa 2) Sant Esteve Sesrovires (70,3%), Santa Coloma de Cervelló (72,0%) i Sant Climent de Llobregat (73,0%) destaquen per ser els únics municipis que tenen una taxa d'ocupació superior al 70%. A l'altre extrem, Martorell (59,97%) és l'únic que se situa (encara que pràcticament hi ha arribat) per sota del 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Baix Llobregat, 2017 (en percentatge)

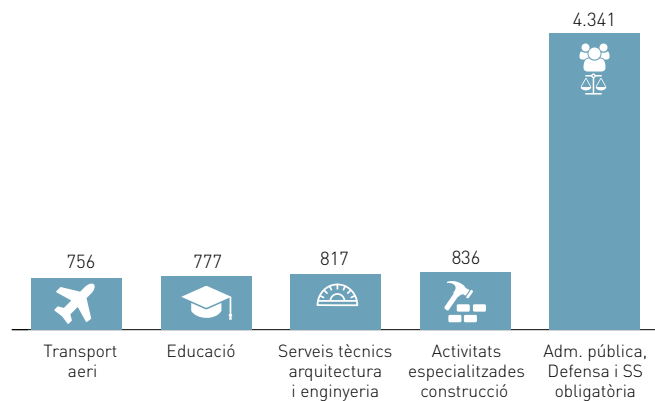

Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Baix Llobregat, 2017 (en percentatge)

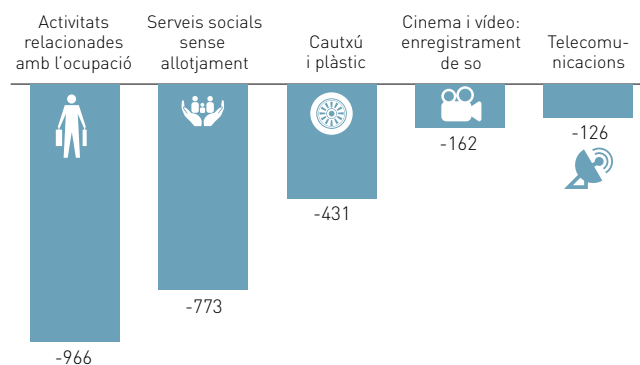
1	Abrera	17	Papiol
2	Begues	18	Prat de Llobregat
3	Castelldefels	19	Sant Andreu de la Barca
4	Castellví de Rosanes	20	Sant Boi de Llobregat
5	Cervelló	21	Sant Climent de Llobregat
6	Collbató	22	Sant Esteve Sesrovires
7	Corbera de Llobregat	23	Sant Feliu de Llobregat
8	Cornellà de Llobregat	24	Sant Joan Despí
9	Esparreguera	25	Sant Just Desvern
10	Esplugues de Llobregat	26	Sant Vicenç dels Horts
11	Gavà	27	Santa Coloma de Cervelló
12	Martorell	28	Torrelles de Llobregat
13	Molins de Rei	29	Vallirana
14	Olesa de Montserrat	30	Viladecans
15	Pallejà		
16	Palma de Cervelló		

Gràfic 5
Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball
Baix Llobregat, 2017 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball
Baix Llobregat, 2017 (absoluts)

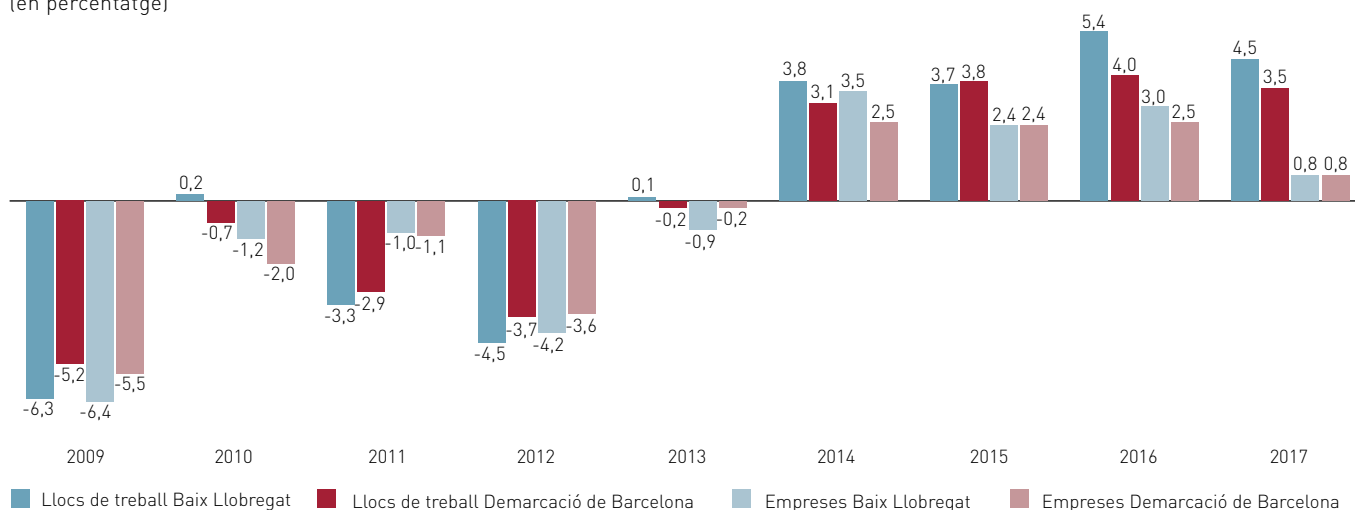

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Els llocs de treball continuen creixent a bon ritme, i destaca l'augment en els serveis tècnics, arquitectura i enginyeria, transport aeri i activitats especialitzades de la construcció.

L'evolució dels **llocs de treball** continuen la tendència positiva, amb un creixement del 4,5%, tot i que en part està motivat per la redistribució administrativa dels professors del Departament d'Ensenyament de la Generalitat, que abans cotitzaven tots al Barcelonès. Si restem aquest augment la pujada real estaria entorn del 3%. En el cas de les empreses, el creixement ha estat del 0,8%. Tot i els dos creixements, la diferència s'explica perquè el creixement dels llocs de treball s'ha donat principalment en grans empreses o empreses mitjanes i petites ja creades.

Gràfic 7
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses
(en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

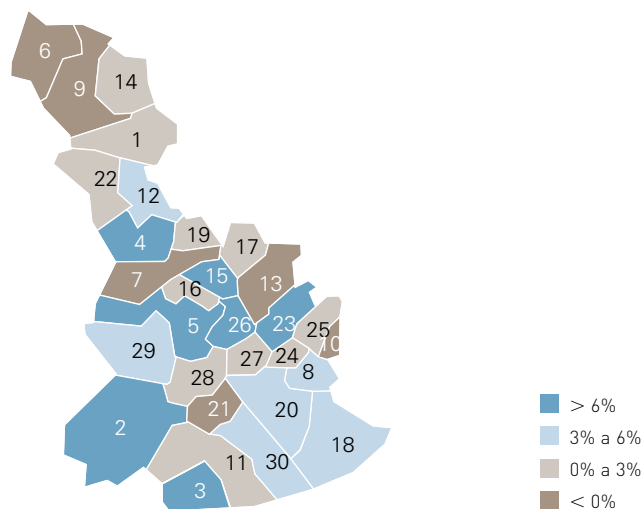
L'augment interanual dels llocs de treball es basa en l'increment del treball assalariat (5,7%). Per contra, l'autònom obté un decreixement del 0,7%. Per grans sectors, destaca l'augment de la construcció (5,8%). Dels 15 subsectors principals només es perden llocs de treball en el subsector de l'emmagatzematge i afins al transport (-0,3%). Els catorze restants experimenten augments d'ocupació, entre els quals destaquen serveis tècnics, arquitectura i enginyeria (15,7%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors, les pèrdues d'ocupació més notables es produeixen en les activitats relacionades amb l'ocupació (-966). Els increments, si obviem el creixement per redistribució territorial en l'Administració pública abans esmentat, se situen principalment en les activitats especialitzades de la construcció (836) i els serveis tècnics, arquitectura i enginyeria (817).

El 80% dels municipis de la comarca augmenten el nombre de llocs de treball el 2017.

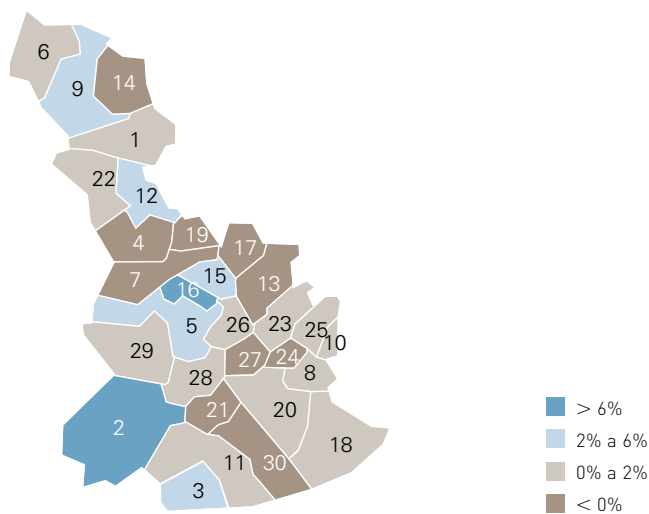
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en sis municipis, entre els quals destaca Esplugues de Llobregat (-0,7%). Dels 24 municipis restants destaquen els increments de Begues (8%), Castelldefels (8,7%) i Castellví de Rosanes (26,5%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4) sobresurt l'increment relatiu de Begues (9,6%) i l'absolut de Castelldefels (58). Per contra, es registren reduccions d'empreses a 10 municipis de la comarca, i en destaca Molins de Rei (-28).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 2016 el Baix Llobregat té 53 empreses amb uns ingressos d'explotació superiors als cent milions d'euros. Cinc d'aquestes tenen un import superior als mil milions: Seat, SA, Volkswagen Group España Distribución, SA, Vueling Airlines, SA, Nestle España, SAU i Cargill, SLU. Entre les deu primeres també es troben Carburants Axoil, SL, Cobega Embotellador, SLU i Bayer Hispania, SL. El 80% de les 200 primeres empreses en volum de vendes són exportadores o importadores, el percentatge més elevat conjuntament amb el del Vallès Occidental i el del Vallès Oriental.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Baix Llobregat, 2017
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Baix Llobregat, 2017
(en percentatge)

1	Abrebra	17	Papiol
2	Begues	18	Prat de Llobregat
3	Castelldefels	19	Sant Andreu de la Barca
4	Castellví de Rosanes	20	Sant Boi de Llobregat
5	Cervelló	21	Sant Climent de Llobregat
6	Collbató	22	Sant Esteve Sesrovires
7	Corbera de Llobregat	23	Sant Feliu de Llobregat
8	Cornellà de Llobregat	24	Sant Joan Despí
9	Esparreguera	25	Sant Just Desvern
10	Esplugues de Llobregat	26	Sant Vicenç dels Horts
11	Gavà	27	Santa Coloma de Cervelló
12	Martorell	28	Torrelles de Llobregat
13	Molins de Rei	29	Vallirana
14	Olesa de Montserrat	30	Viladecans
15	Pallejà		
16	Palma de Cervelló		

L'atur disminueix per cinquè any consecutiu, i assoleix una taxa d'atur registral del 10,9%, la quarta més baixa de la demarcació.

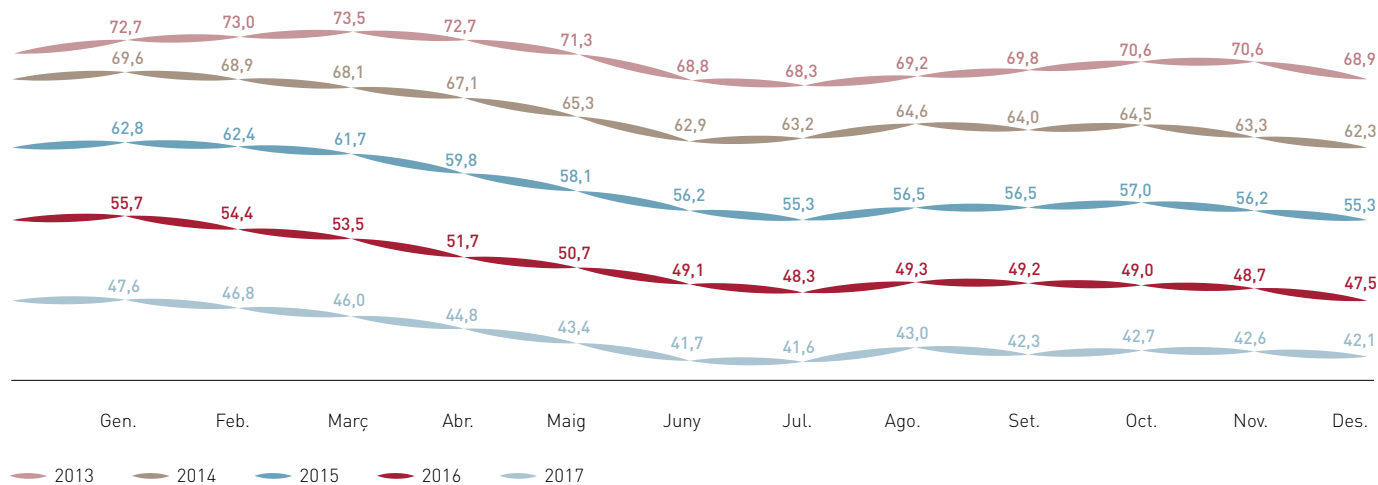
Els aturats de menys de 25 anys són el tram d'edat amb una reducció percentual menor respecte a l'any anterior.

L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) segueix marcada, com en els últims anys, per una disminució significativa. El 2017 es redueix un 11,5% (-5.479), un valor superior a la reducció provincial (-8,5%). A final del 2017 al Baix Llobregat hi ha 42.057 persones aturades registrades, el 13,9% de l'atur de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 10,9%, mig punt inferior al valor provincial (11,4%). La taxa d'atur femenina és del 13,0%, 1 punt inferior a la del 2016 i pràcticament idèntica a la provincial. La taxa masculina se situa en el 8,9%, 1,6 punts per sota de la taxa de l'any anterior i vuit dècimes inferior a la taxa provincial. Per edat, el 6,1% és menor de 25 anys, el 39,2% té entre 25 anys i 44 anys i el 54,8% té més de 45 anys. Interanualment, tots els grups d'edat redueixen l'atur, especialment els d'entre 25 anys i 44 anys, amb un 14,1%. Aquesta reducció esdevé menys significativa a mesura que disminueix el tram d'edat, i se situa en un 9,9% entre els menors de 25 anys.

Per sectors d'activitat econòmica, el 71,7% de la població aturada pertany al sector serveis; el 12,2%, a la indústria; el 9,0%, a la construcció; el 0,7%, a l'agricultura, i el 6,4%, al grup sense ocupació anterior. Interanualment, l'atur es redueix en tots ells: a l'agricultura, un 11,8%; a la construcció, un 17,2%; a la indústria, un 16,5%, i als serveis, un 10,3%. Els aturats sense ocupació anterior també disminueixen en un 6,3%.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Baix Llobregat, 2013-2017 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius, i destaca la reducció entre els que posseeixen altres estudis postsecundaris (-17,4%) i estudis primaris complets (-17%). Destaca el fet que l'atur entre els que tenen educació general, el grup majoritari, cau un 11,3%. D'altra banda, l'atur entre la població estrangera disminueix un 9,3%, i arriba a les 6.124 persones aturades, l'11,5% de l'atur comarcal, per sota del pes que tenen en l'àmbit provincial (17,6%). La població aturada nacional disminueix un 11,9%, i se situa en les 35.933 persones.

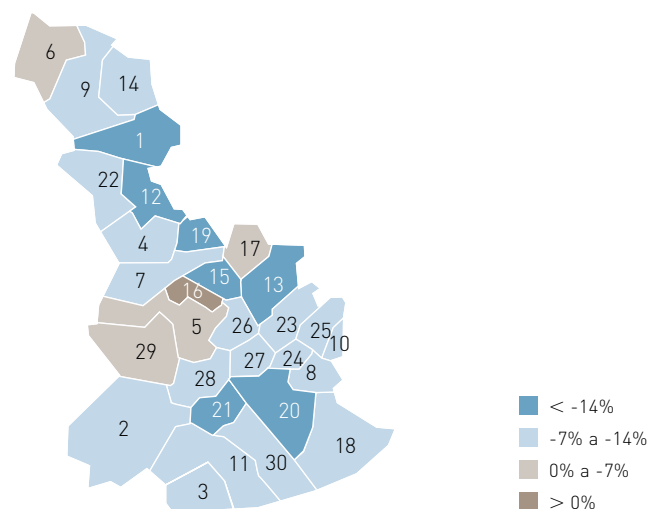
D'entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu el mapa 6) destaquen: Sant Vicenç dels Horts (14,1%), Martorell (14,0%), Olesa de Montserrat (13,2%) i Esparreguera (12,9%). Per contra, Begues registra la taxa més baixa (6,7%), seguida de Sant Just Desvern (6,9%), Sant Climent de Llobregat (7,4%) i Santa Coloma de Cervelló (7,7%). L'atur disminueix en vint-i-nou municipis dels trenta (vegeu el mapa 5). Només la Palma de Cervelló augmenta el nombre d'aturats (5,6%). I en les reduccions destaquen: Sant Boi de Llobregat (-15,2%), Sant Andreu de la Barca (-15,9%) i Abrera (-20,9%).

A finals del 2017 vint-i-un municipis dels trenta del Baix Llobregat tenen una taxa d'atur registral inferior a la mitjana de la demarcació.

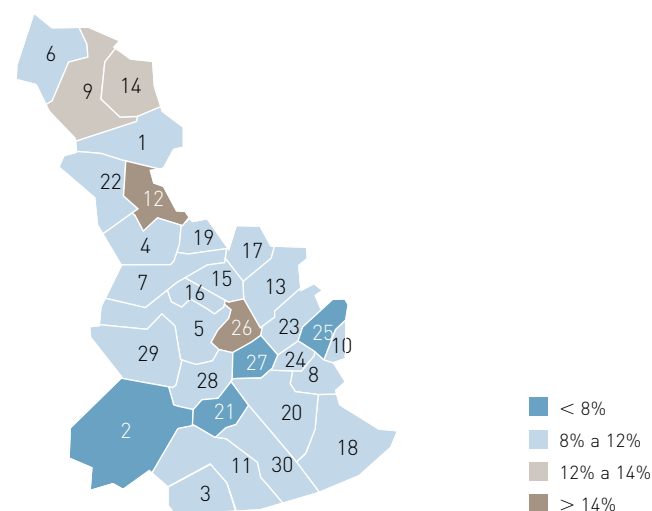
A desembre del 2017 hi ha concedides 23.537 **prestacions per desocupació**, un 10,7% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura puja del 59,0% del 2016 al 59,8% del 2017, sis dècimes per sobre del total provincial. Totes les tipologies de prestació disminueixen respecte a l'any anterior: les prestacions contributives, un 5,1%; les assistencials, un 16,9%, i les de renda activa d'inserció, un 24,6%.

La **contractació laboral** augmenta un 9,1%, un increment superior al 6,9% provincial. El 2017 acaba amb 290.935 contractes signats. La contractació temporal, el 87,3% del total, augmenta un 9,0%, i la indefinida ho fa un 10,2%. La contractació femenina, un 42,5% del total, augmenta per sota de la masculina (5,9% i 11,7% respectivament). Interanualment, la contractació augmenta en tots els grups d'edat, i destaca l'augment del 37,4% dels menors de 20 anys.

Mapa 5
Variació de l'atur registral. Baix Llobregat, 2017
(en percentatge)

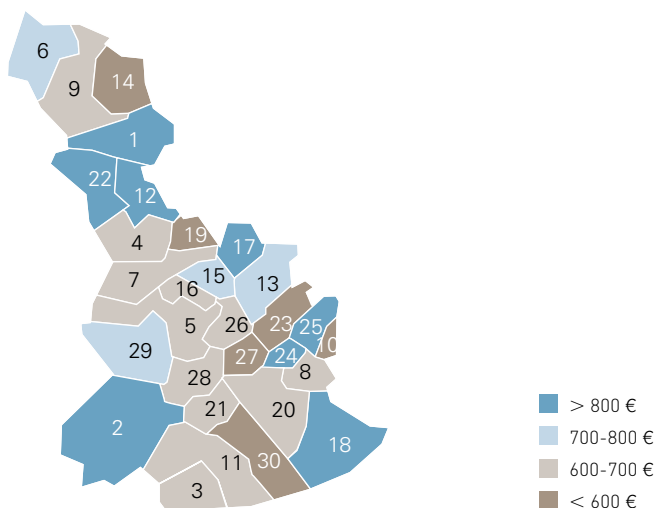

Mapa 6
Taxa d'atur registral. Baix Llobregat, 2017
(en percentatge)

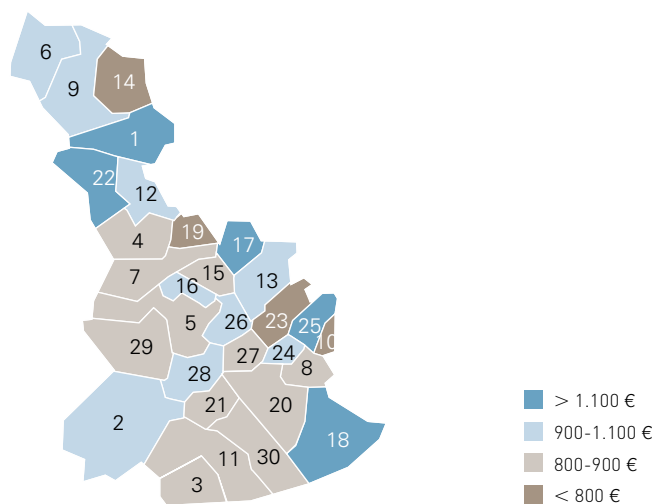

1 Abrera	17 Papiol
2 Begues	18 Prat de Llobregat
3 Castelldefels	19 Sant Andreu de la Barca
4 Castellví de Rosanes	20 Sant Boi de Llobregat
5 Cervelló	21 Sant Climent de Llobregat
6 Collbató	22 Sant Esteve Sesrovires
7 Corbera de Llobregat	23 Sant Feliu de Llobregat
8 Cornellà de Llobregat	24 Sant Joan Despi
9 Esparreguera	25 Sant Just Desvern
10 Esplugues de Llobregat	26 Sant Vicenç dels Horts
11 Gavà	27 Santa Coloma de Cervelló
12 Martorell	28 Torrelles de Llobregat
13 Molins de Rei	29 Vallirana
14 Olesa de Montserrat	30 Viladecans
15 Paltejà	
16 Palma de Cervelló	

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Baix Llobregat, 2017
(en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Baix Llobregat, 2017
(en euros)

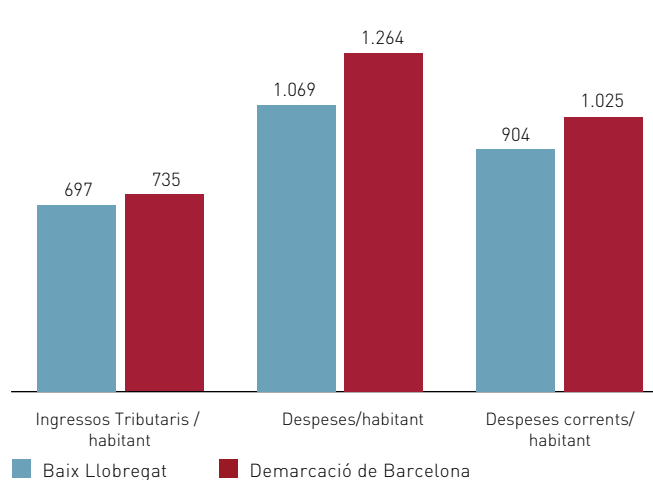
1 Abrera	17 Papiol
2 Begues	18 Prat de Llobregat
3 Castelldefels	19 Sant Andreu de la Barca
4 Castellví de Rosanes	20 Sant Boi de Llobregat
5 Cervelló	21 Sant Climent de Llobregat
6 Collbató	22 Sant Esteve Sesrovires
7 Corbera de Llobregat	23 Sant Feliu de Llobregat
8 Cornellà de Llobregat	24 Sant Joan Despí
9 Esparreguera	25 Sant Just Desvern
10 Esplugues de Llobregat	26 Sant Vicenç dels Horts
11 Gavà	27 Santa Coloma de Cervelló
12 Martorell	28 Torrelles de Llobregat
13 Molins de Rei	29 Vallirana
14 Olesa de Montserrat	30 Viladecans
15 Pallejà	
16 Palma de Cervelló	

En relació amb les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2017 s'incrementa un 4,6% respecte al 2016 pel que fa als ingressos i les despeses, valors inferiors a la mitjana de la demarcació, que augmenta però amb menys força, un 6,8% els ingressos i un 8,1% les despeses. Per habitant, al Baix Llobregat les despeses suposen 1.069 euros, amb 904 euros de despeses corrents i 106 euros de despeses d'inversió, uns valors que estan per sota de la demarcació: en despeses (1.264), en despeses corrents (1.025) i també inferior en despeses d'inversió (161). Els ingressos corrents suposen 989 euros per habitant, amb 697 d'ingressos tributaris, dada significativament per sota de la demarcació en els ingressos corrents (1.158) i lleugerament per sota en els tributaris (735).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca la ràtio euros/habitant als municipis de Sant Esteve Sesrovires (2.181), el Prat de Llobregat (1.025), Sant Just Desvern (970) i el Papiol (928). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a més dels quatre municipis anteriors, que repeteixen, destaca Abrera (1.143).

El conjunt dels municipis del Baix Llobregat representen la segona comarca que menys despeses per habitant ha pressupostat per al 2017

Gràfic 9
Finances públiques, 2017 (ratios euro per habitant)

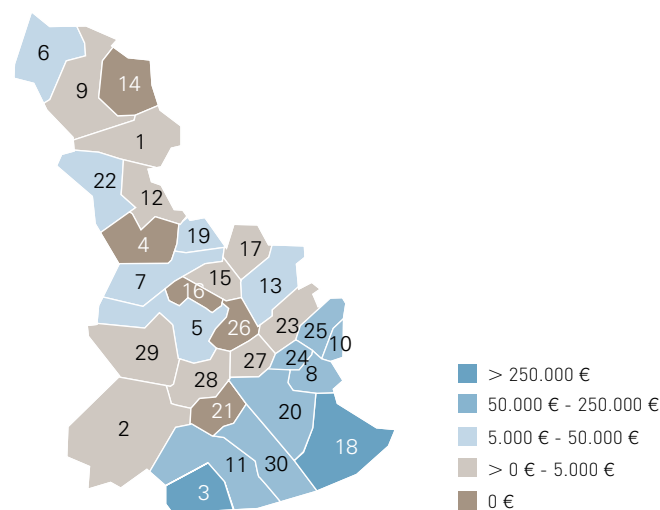
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

Els indicadors d'evolució **turística** del Baix Llobregat presenten un creixement del 0,8% en el nombre de places dels establiments hotelers, és a dir, 80 places noves, que se sumen a les 10.100 places ja disponibles. Els càmpings mantenen el nombre de places respecte al 2016. Les places d'apartaments turístics i habitatges d'ús turístic (HUT) aporten al Baix Llobregat un total de 909 places i 2.453 respectivament. Aquestes representen per a la comarca un 5,5% i un 14,7% de l'oferta total, respectivament. Amb un total de 16.605 places en allotjaments turístics, el turisme és, doncs, una activitat molt significativa en el conjunt de l'estructura econòmica comarcal.

El volum de turistes allotjats en hotels s'ha incrementat un 3,1% el 2017 (36.602 en nombres absoluts). A més a més, el grau d'ocupació hotelera ha crescut 1,7 punts, i queda relativament a prop de l'ocupació mitjana de l'entorn de Barcelona (75,7%). Les pernoctacions també han incrementat un 3,3% (71.842 en nombres absoluts).

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, el Baix Llobregat ha obtingut un 15% més que l'any 2016 i registra més d'1,5 M€. Aquest import representa el 23,1% de l'import total recaptat a la província de Barcelona sense el Barcelonès.

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Baix Llobregat, 2017 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de la Direcció General de Turisme

Més d'1,5 M€ recaptats en l'impost sobre les estades en establiments turístics.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Baix Llobregat, 2016-2017

	Baix Llobregat			Entorn de Barcelona*		
	2016	2017	% var. 2016-2017**	2017	2017	% var. 2016-2017**
Places en establiments hotelers	10.106	10.187	0,8	63.844	64.044	0,3
Places en càmpings	3.042	3.042	0,0	44.028	44.337	0,7
Places en establiments de turisme rural	4	14	250,0	5.042	5.063	0,4
Places en apartaments	867	909	4,8	2.352	2.264	-3,7
Places en HUTs	968	2.453	nc	20.778	35.640	tc
Viatgers allotjats en establiments hotelers	1.164.375	1.200.977	3,1	3.829.160	3.996.066	4,4
Viatgers allotjats en càmpings	nd	nd	nd	675.645	722.929	7,0
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	114.608	124.855	8,9
Pernoctacions en establiments hotelers	2.153.189	2.225.031	3,3	10.606.304	11.481.471	8,3
Pernoctacions en càmpings	nd	nd	nd	2.589.318	2.771.753	7,0
Pernoctacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	339.510	357.211	5,2
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	72,6	74,3	1,7	74,6	75,7	1,1
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	nd	nd	nd	46,0	47,6	1,6
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	24,0	25,1	1,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)****	1.324.609	1.522.929	15,0	6.180.836	6.604.010	6,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals
 Places en HUTs estimades segons criteri de la Direcció General de Turisme * Import anual calculat sobre 1T, 2T, 3T 2017 i 4T 2016. Comparació amb el mateix període de l'any anterior nd: Dada no disponible nc: Dada no comparable
 Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat

Innobaix

Innobaix, l'Agència d'Innovació i Creixement del Baix Llobregat, impulsa la innovació creant xarxes de col·laboració, programes de recerca i processos d'innovació entre empreses, agents socials, institucions pedagògiques, universitats, administracions, etc. Aquest projecte fomenta el creixement de les empreses donant suport als processos d'innovació i de creació de nous productes i serveis, trobant-los socis de valor afegit, ajudant-los a millorar el pla de negoci i facilitant-los l'accés al finançament públic i privat i a la inversió. En l'àmbit de l'educació ha desenvolupat Innosocial, que se centra en l'emprenedoria col·laborativa i el foment dels valors de la solidaritat. En paral·lel també s'ha ideat Innolab, que treballa amb projectes i situacions reals. **[+]**

Ecoindústria: foment de models d'economia circular a les empreses

Es tracta d'un projecte que el 2016 van realitzar Viladecans i Gavà, que el 2017 es farà extensiu al Prat de Llobregat i que, si té uns bons resultats, s'estendrà a altres municipis. Es basa en un model que visualitza el sistema industrial com un ecosistema productiu circular i que promou una estratègia per impulsar la relació entre indústries, entitats i societat. L'interès és trobar un balanç industrial, econòmic i ecològic que s'orienti a la mateixa sostenibilitat del territori. Identifica sinergies entre empreses perquè els residus i l'energia i els fluids d'unes empreses es converteixin en la matèria primera d'altres. **[+]**

ESA BIC Barcelona

La incubadora d'empreses de l'Agència Espacial Europea-ESA BIC (Business Incubation Center) de Barcelona està ubicada a l'edifici RDIT del Parc Mediterrani de la Tecnologia de Castelldefels, i involucra Barcelona Activa, l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Diputació de Barcelona, el Consell Comarcal del Baix Llobregat, la UPC i Caixa Capital Risc. El seu objectiu és donar suport i expertesa tècnica per a la creació d'empreses innovadores en el sector aeroespacial. Es configura com un espai de *coworking*, de generació de coneixement, d'innovació, de millora professional i de creació d'ocupació. Més de 25 empreses han entrat dins del programa d'incubació des que es va posar en marxa. **[+]**

Centre de Formació Professional d'Automoció de Martorell (CFPAC)

El Centre de FP d'Automoció de Martorell és una aposta emmarcada en l'estratègia industrial de la Generalitat que promou la reindustrialització. Ha de contribuir a la inserció laboral dels joves, a impulsar la millora de la qualificació dels treballadors i les treballadores i la competitivitat de les empreses i a reforçar l'atractiu de Catalunya per acollir inversions de les multinacionals del sector. La localització de l'equipament afavoreix la creació de sinergies entre el centre docent i les diferents empreses de l'entorn. **[+]**

Clúster de l'automoció

El clúster de la Indústria de l'Automoció de Catalunya té per objectiu reforçar la competitivitat de la indústria de l'automòbil com a motor de l'economia catalana impulsant projectes que ajudin a generar ocupació i a situar la indústria de l'automoció catalana dins del context global. El clúster vol representar les gairebé 500 empreses que, de forma directa o indirecta, treballen per a l'automoció a Catalunya. Incideix especialment en els àmbits de la competitivitat, l'e-mobility, la tecnologia, la formació, la logística i la sostenibilitat. **[+]**

Parc Mediterrani de la Tecnologia (PMT)

El PMT és un parc científic i tecnològic impulsat per la Generalitat de Catalunya, el Consell Comarcal del Baix Llobregat, l'Ajuntament de Castelldefels i la Universitat Politècnica de Catalunya. És un nucli de confluència d'interessos que, sota un mateix model, integra, interconnecta i genera sinergies entre centres docents, centres de recerca, empreses amb activitat d'innovació tecnològica i empreses derivades (*spin-off*) de base tecnològica. Funciona com un espai multidisciplinari en el qual s'integren les tecnologies de la informació i les comunicacions, l'aeronàutica, l'enginyeria biològica, la biotecnologia i l'enginyeria agroalimentària, les ciències i tecnologies òptiques i fòtòniques, les tecnologies de la geoinformació i del medi ambient, així com mètodes numèrics en enginyeria. **[+]**

Parc Agrari del Baix Llobregat

El Parc Agrari del Baix Llobregat és un projecte consolidat, però que avui presenta reptes renovats. Entre aquests reptes se situa el mateix manteniment de l'espai, que està inserit en una zona periurbana amb una forta pressió que juga un paper clau en el mosaic paisatgístic, ambiental i socioeconòmic del Llobregat i del conjunt de l'àrea metropolitana de Barcelona. El Parc actua en tres eixos particularment rellevants en clau de futur: impulsar la comercialització de proximitat amb l'objectiu de consolidar les vendes de productes per mantenir les rendes de la pagesia, facilitar l'accés a la terra i involucrar el conjunt de la societat en el seu funcionament i manteniment, en especial els més joves. **[+]**

Ateneu Cooperatiu del Baix Llobregat

Forma part de la Xarxa d'Ateneus Cooperatius, un servei present a tot Catalunya per impulsar l'economia social i solidària. Sumant les capacitats de tota la comarca, de les administracions públiques i de les entitats vol generar ocupació de qualitat i fomentar la creació de noves iniciatives econòmiques transformadores. La carta de serveis inclou la promoció, el suport a la creació i la consolidació, la transformació i la continuïtat de les organitzacions de l'economia social i solidària, la formació i l'acompanyament a prescriptores i gestories. **[+]**

Clúster de salut mental

Des del clúster de salut mental, a l'any 2017, gràcies al nou Pla estratègic que han realitzat, han ampliat la mirada que fan de la Salut mental incloent la persona com el centre d'acció i per tant, un tractament integral i de cicle de vida. No només es centra en actuacions de tractament de les malalties mentals sinó que incorporen noves fases com la promoció i la prevenció. **[+]**

Pla Estratègic de Desenvolupament Turístic de la Zona Nord del Baix Llobregat

L'objectiu d'aquest pla és dinamitzar l'activitat turística de la zona nord del Baix Llobregat i promoure els atractius turístics que disposa cadascun dels set municipis que comprenen aquesta zona de la comarca: Abrera, Castellví de Rosanes, Collbató, Esparreguera, Martorell, Olesa de Montserrat i Sant Esteve Sesrovires. El Pla es centra en potenciar i crear nous productes turístics on es plantejen propostes per al conjunt de la zona nord, així com per a cada municipi de manera individual. En l'àmbit comarcal, es destaca la creació dels set Miradors de Montserrat, el desenvolupament del senderisme carener vinculat al Pla de Senders Turístics, la potenciació del turisme gastronòmic i dels esdeveniments singulars com les Passions. Per aconseguir els objectius marcats, el Consorci de Turisme del Baix Llobregat liderarà la implementació de les activitats previstes al Pla conjuntament amb la implicació dels ajuntaments. **[+]**

Molins de Rei, model de polítiques de consolidació empresarial

Encarna Lombardía Fernández, cap del Negociat d'Empresa de l'Ajuntament de Molins de Rei

Amb la voluntat de potenciar el desenvolupament econòmic i social de Molins de Rei, l'Ajuntament des de fa 20 anys fomenta l'esperit emprenedor i que any rere any ha anat ampliant la seva carta de serveis amb un abast supramunicipal, oferint actualment un *servei integral que dona suport als emprenedors i a les empreses* des del moment inicial en el que es defineix la idea de negoci, tot el procés d'anàlisi i elaboració del pla de negoci, formació, capaciació i accés a recursos per poder obrir l'activitat, i un cop oberta, s'ofereix suport durant la fase de consolidació de l'empresa.

En els últims 5 anys amb aliances estratègiques i suport supramunicipal, s'ha anat incrementant el suport a la consolidació de les empreses, amb l'objectiu de contribuir a millorar la taxa de supervivència de les empreses creades al cap de tres anys.

Assistència tècnica durant els tres primers anys d'activitat

L'emprenedor un cop obre l'empresa, passa de la teoria del pla de negoci que ha treballat durant un temps, a l'acció, i en aquesta fase poden sortir molts dubtes, angoixes, manca de planificació, manca de prioritització, que poden suposar per un projecte inicialment viable no superar la fase de consolidació. L'assistència tècnica en aquesta fase de consolidació és cabdal, i a Molins de Rei, mitjançant el seu equip tècnic especialitzat en el suport a les empreses, es fa un acompanyament durant els primers tres anys d'activitat als emprenedors que prèviament a la creació de l'empresa han fet un pla d'empresa. Amb aquest acompanyament s'analiza objectivament el funcionament real de l'empresa, s'orienta i es recolza la presa de decisions, i se'ls facilita eines que els permeti consolidar les seves empreses, establint-les o preparant-les per una nova fase de creixement.

La metodologia que es fa servir consisteix en una combinació de tècniques de consultoria per a la identificació, anàlisi i resolució de problemàtiques vinculades a la gestió del negoci, i en alguns casos, combinades amb dinàmiques de *coaching* orientades a potenciar les habilitats i capacitats. Es presta l'assistència tècnica adequada a cada projecte empresarial en l'àmbit econòmic, financer, comercial tècniques de venda, màrqueting, organització, recursos humans, i aquesta assistència es presta a la pròpia seu de l'empresa, o en instal·lacions del propi ajuntament en el cas que l'empresari no disposi de local de negoci.

L'equip tècnic municipal quan detecta en la diagnosi una necessitat d'assistència tècnica especialitzada en capaciació empresarial, gestiona aquest suport que s'ofereix amb un proveïdor extern especialitzat.

La capaciació empresarial

Darrerament projectes empresarials són impulsats per emprenedors motivats més per la necessitat d'accedir al mercat de treball que per tenir una idea emprenedora, i necessiten un recolzament en la seva capaciació emocional i la millora de les seves actituds. El suport de personal especialitzat en *coaching* empresarial contribueix a millorar el perfil de l'emprenedor necessari per estar al davant de projectes que es consolidin.

Des de l'any 2013 l'Ajuntament de Molins de Rei presta un servei especialitzat de *coaching* empresarial, mitjançant la realització de jornades de capaciació grupals i sessions de *coaching* individualitzades. Els continguts s'adapten a les necessitats concretes de cada emprenedor. Es treballen aspectes com la gestió del temps, de l'estrès, de l'adversitat i del canvi, la comunicació amb el client i les relacions socials.

Els recursos econòmics

La manca de recursos econòmics suficients per fer front a la inversió inicial en el moment de posar en marxa l'activitat és una situació que es dona sovint en els emprenedors. Per pal·liar aquestes situacions, s'han fet convenis amb diferents entitats oferint millors condicions als projectes empresarials amb plans d'empreses que disposen d'informe de viabilitat elaborat pel nostre servei. També l'ajuntament directament està oferint subvencions pel finançament de despeses del local, pel pagament de les quotes mensuals del RETA del primer any d'activitat i per a la contractació de persones aturades durant un mínim de sis mesos. I algunes de les taxes municipals i dels preus públics municipals vinculats a les activitats econòmiques estan bonificats.

L'espai físic on ubicar l'activitat és estratègic per la viabilitat del projecte, però les despeses fixes d'un local poden ser insostenibles en la fase inicial. Els espais municipals són moltes vegades la solució, i a Molins de Rei s'ofereix a les empreses de recent creació el servei ENLAIRA'T, que posa a disposició recursos i espais compartits, amb un preu molt econòmic i bonificat segons el tipus d'activitat i de perfil de l'emprenedor. Les empreses ubicades en Enlaira't tenen al seu abast el suport de l'equip tècnic municipal, amb un seguiment constant, i un servei especialitzat de gestoria sense cap cost econòmic.

La cooperació empresarial

És estratègic que els emprenedors participin en activitats que promoguin tant la cooperació entre ells com la cooperació amb empreses, per a la consolidació del seu projecte, per això, al llarg de l'any es realitzen diferents activitats on es promou les sinergies, compartir experiències i crear xarxa en el territori.

www.espaiempresa.cat

Són molts els recursos que estan a l'abast dels emprenedors i de les empreses, i el web municipal de Molins de Rei www.espaiempresa.cat és una eina que s'ha convertit en un referent a nivell local i comarcal, com eina on trobar ajuts i subvencions, normatives, finançament, jornades, formació, projectes supramunicipals, experiències empresarials d'èxit, vídeos de conferències i una amplia carta de serveis adreçats a les empreses i emprenedors. Aquesta eina també és un referent per tècnics municipals d'altres ajuntaments, professors i alumnes d'instituts, i d'universitat, on troben recursos per treballar continguts relacionats amb l'emprenedoria i l'empresa.

Taxa de supervivència per sobre de la mitjana comarcal i provincial

Aquestes polítiques de consolidació han contribuït a que Molins de Rei sigui un referent d'emprenedoria en la província de Barcelona, i a que, durant quatre anys consecutius, tingui la taxa de supervivència de les empreses creades amb el suport d'un CLSE al cap de tres anys molt per sobre de la mitjana de la comarca del Baix Llobregat i de la província de Barcelona. La mitjana de la taxa de supervivència dels últims 4 anys a Molins de Rei ha estat de 79,2%, a la comarca del Baix Llobregat ha estat 59,9% i a la província de Barcelona de 58,4%

Recull estadístic. Baix Llobregat

	Baix Llobregat		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes Baix Llobregat/ Demarcació	
	2016	2017	2016	2017	Baix Llobr.	Demarcació	2016	2017
Entorn								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		486,0		7.726,4				6,3%
Superfície mitjana municipal (km²)		16,2		24,8				nc
Demografia								
Població Total	809.883	813.996	5.542.680	5.576.037	0,5%	0,6%	14,6%	14,6%
Densitat (hab/km²)	1.666	1.675	717	722	0,5%	0,6%	nc	nc
Homes	399.107	400.581	2.704.771	2.718.621	0,4%	0,5%	14,8%	14,7%
Dones	410.776	413.415	2.837.909	2.857.416	0,6%	0,7%	14,5%	14,5%
Població de menys de 16 anys	146.267	146.024	914.352	915.587	-0,2%	0,1%	16,0%	15,9%
Població potencialment activa (16-64)	527.845	529.013	3.603.957	3.621.380	0,2%	0,5%	14,6%	14,6%
Població de 65 anys i més	135.771	138.959	1.024.371	1.039.070	2,3%	1,4%	13,3%	13,4%
Projecció Població 2017-2026	813.996	786.500	5.576.037	5.488.234	-3,4%	-1,6%	14,6%	14,3%
Pop. resident a l'estranger	12.743	14.175	205.134	220.660	11,2%	7,6%	6,2%	6,4%
Índex de dependència global	53,4	53,9	53,8	54,0	0,5	0,2	nc	nc
Índex d'envelliment	92,8	95,2	112,0	113,5	2,4	1,5	nc	nc
Nacionalitat espanyola	735.563	739.122	4.854.217	4.864.723	0,5%	0,2%	15,2%	15,2%
Nacionalitat estrangera	74.320	74.874	688.463	711.314	0,7%	3,3%	10,8%	10,5%
Taxa d'estrangeria total	9,2%	9,2%	12,4%	12,8%	0,0pp	0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	6,8%	6,8%	9,4%	9,7%	0,0pp	0,3pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	13.000	12.858	110.476	111.138	-1,1%	0,6%	11,8%	11,6%
Població potencialment activa (16-64)	58.717	59.179	557.386	577.682	0,8%	3,6%	10,5%	10,2%
Població de 65 anys i més	2.603	2.837	20.601	22.494	9,0%	9,2%	12,6%	12,6%
Àfrica	21.759	20.973	162.517	160.369	-3,6%	-1,3%	13,4%	13,1%
Amèrica	20.407	20.786	196.361	206.669	1,9%	5,2%	10,4%	10,1%
Àsia	8.183	8.658	123.379	130.534	5,8%	5,8%	6,6%	6,6%
Europa	23.907	24.391	205.532	212.938	2,0%	3,6%	11,6%	11,5%
Unió Europea	19.516	19.722	164.824	168.912	1,1%	2,5%	11,8%	11,7%
Resta del món	64	66	674	804	3,1%	19,3%	9,5%	8,2%
5 principals nacionalitats (comarca)	34.879	34.566	281.355	284.764	-0,9%	1,2%	12,4%	12,1%
Marroc	18.768	18.013	122.087	119.779	-4,0%	-1,9%	15,4%	15,0%
Romania	5.803	5.644	33.452	33.172	-2,7%	-0,8%	17,3%	17,0%
Xina	4.038	4.325	45.728	48.464	7,1%	6,0%	8,8%	8,9%
Itàlia	3.748	3.954	41.859	44.199	5,5%	5,6%	9,0%	8,9%
Pakistan	2.522	2.630	38.229	39.150	4,3%	2,4%	6,6%	6,7%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	21.840	22.022	184.428	185.911	0,8%	0,8%	11,8%	11,8%
Agricultura	34	36	786	782	5,9%	-0,5%	4,3%	4,6%
Indústria	2.658	2.647	18.875	18.778	-0,4%	-0,5%	14,1%	14,1%
Construcció	2.264	2.316	15.152	15.701	2,3%	3,6%	14,9%	14,8%
Serveis	16.884	17.023	149.615	150.650	0,8%	0,7%	11,3%	11,3%
Dimensió mitjana	10,9	11,4	10,6	11,0	0,5p	0,4p	nc	nc
Agricultura	3,9	4,6	3,4	3,4	0,6p	0,1p	nc	nc
Indústria	17,2	17,9	16,3	16,9	0,7p	0,6p	nc	nc
Construcció	6,3	6,7	5,2	5,5	0,4p	0,3p	nc	nc
Serveis	10,5	11,0	10,5	10,9	0,5p	0,4p	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	16.291	16.413	128.654	129.303	0,7%	0,5%	12,7%	12,7%
Comerç detall, exc. vehicles motor	3.383	3.308	28.355	27.780	-2,2%	-2,0%	11,9%	11,9%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	2.205	2.217	15.182	15.142	0,5%	-0,3%	14,5%	14,6%
Serveis de menjar i begudes	2.062	2.117	17.361	17.396	2,7%	0,2%	11,9%	12,2%
Activitats especialitzades construcció	1.494	1.524	8.980	9.202	2,0%	2,5%	16,6%	16,6%
Transport terrestre i per canonades	1.122	1.119	5.960	6.000	-0,3%	0,7%	18,8%	18,7%
Altres activitats de serveis personals	897	922	7.463	7.496	2,8%	0,4%	12,0%	12,3%
Venda i reparació de vehicles motor	737	730	4.432	4.418	-0,9%	-0,3%	16,6%	16,5%
Construcció d'immobles	703	722	5.735	6.062	2,7%	5,7%	12,3%	11,9%
Activitats immobiliàries	668	689	7.827	8.109	3,1%	3,6%	8,5%	8,5%
Educació	651	654	5.744	5.895	0,5%	2,6%	11,3%	11,1%
Productes metàl·lics	606	605	3.665	3.616	-0,2%	-1,3%	16,5%	16,7%
Activitats sanitàries	490	506	5.238	5.296	3,3%	1,1%	9,4%	9,6%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	488	484	6.591	6.545	-0,8%	-0,7%	7,4%	7,4%
Serveis a edificis i de jardineria	420	437	3.052	3.114	4,0%	2,0%	13,8%	14,0%
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	365	379	3.069	3.232	3,8%	5,3%	11,9%	11,7%

Recull estadístic. Baix Llobregat (Continuació)

	Baix Llobregat		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes Baix Llobregat/ Demarcació	
	2016	2017	2016	2017	Baix Llobr.	Demarcació	2016	2017
Mercat de treball								
Població ocupada	333.649	343.590	2.221.878	2.292.806	3,0%	3,2%	15,0%	15,0%
Homes	177.037	182.008	1.163.435	1.202.122	2,8%	3,3%	15,2%	15,1%
Dones	156.612	161.582	1.058.443	1.090.684	3,2%	3,0%	14,8%	14,8%
Nacionals	307.049	314.456	1.957.216	2.002.985	2,4%	2,3%	15,7%	15,7%
Estrangers	26.600	29.134	264.662	289.821	9,5%	9,5%	10,1%	10,1%
Menys de 30 anys	48.551	50.842	336.395	355.999	4,7%	5,8%	14,4%	14,3%
De 30 a 44 anys	144.724	143.471	949.098	949.164	-0,9%	0,0%	15,2%	15,1%
De 45 a 54 anys	92.600	98.075	586.505	616.239	5,9%	5,1%	15,8%	15,9%
Més de 55 anys	47.774	51.202	349.880	371.404	7,2%	6,2%	13,7%	13,8%
Taxa d'ocupació registrada	63,2%	64,9%	61,7%	63,3%	1,7pp	1,7pp	nc	nc
Llocs de treball	287.737	300.802	2.346.713	2.430.935	4,5%	3,6%	12,3%	12,4%
Agricultura	540	552	8.192	8.153	2,2%	-0,5%	6,6%	6,8%
Indústria	49.497	51.081	341.929	351.151	3,2%	2,7%	14,5%	14,5%
Construcció	20.998	22.206	122.485	129.769	5,8%	5,9%	17,1%	17,1%
Serveis	216.702	226.963	1.874.107	1.941.862	4,7%	3,6%	11,6%	11,7%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	26.457	27.129	220.053	231.270	2,5%	5,1%	12,0%	11,7%
Assalariats	237.202	250.631	1.960.273	2.044.003	5,7%	4,3%	12,1%	12,3%
Autònoms	50.535	50.171	386.440	386.932	-0,7%	0,1%	13,1%	13,0%
15 Principals sectors d'activitat	185.168	196.492	1.371.876	1.415.602	6,1%	3,2%	13,5%	13,9%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	28.229	28.748	252.133	253.427	1,8%	0,5%	11,2%	11,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	28.078	28.718	157.552	161.789	2,3%	2,7%	17,8%	17,8%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	19.728	20.326	145.609	149.542	3,0%	2,7%	13,5%	13,6%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	15.646	16.482	80.544	83.945	5,3%	4,2%	19,4%	19,6%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	10.060	14.401	128.674	135.454	43,2%	5,3%	7,8%	10,6%
<i>Educació</i>	12.283	13.060	131.449	136.467	6,3%	3,8%	9,3%	9,6%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	11.716	12.135	73.361	75.845	3,6%	3,4%	16,0%	16,0%
<i>Activitats sanitàries</i>	9.986	10.351	140.823	147.032	3,7%	4,4%	7,1%	7,0%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	9.647	10.296	77.815	79.700	6,7%	2,4%	12,4%	12,9%
<i>Emmagatzematge i afins al transport</i>	8.995	8.965	31.596	33.030	-0,3%	4,5%	28,5%	27,1%
<i>Productes metàl·lics</i>	8.096	8.410	38.887	40.072	3,9%	3,0%	20,8%	21,0%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	6.201	6.373	38.833	40.024	2,8%	3,1%	16,0%	15,9%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	6.221	6.372	35.384	36.354	2,4%	2,7%	17,6%	17,5%
<i>Serveis tècnics arquitectura i enginyeria</i>	5.192	6.009	33.344	35.952	15,7%	7,8%	15,6%	16,7%
<i>Transport aeri</i>	5.090	5.846	5.872	6.969	14,9%	18,7%	86,7%	83,9%
Aturats registrats	47.536	42.057	330.725	302.569	-11,5%	-8,5%	14,4%	13,9%
Homes	20.846	17.865	149.932	132.788	-14,3%	-11,4%	13,9%	13,5%
Dones	26.690	24.192	180.793	169.781	-9,4%	-6,1%	14,8%	14,2%
Nacionals	40.780	35.933	275.389	249.149	-11,9%	-9,5%	14,8%	14,4%
Estrangers	6.756	6.124	55.336	53.420	-9,4%	-3,5%	12,2%	11,5%
Agricultura	321	283	3.743	3.288	-11,8%	-12,2%	8,6%	8,6%
Indústria	6.161	5.143	43.734	37.414	-16,5%	-14,5%	14,1%	13,7%
Construcció	4.581	3.791	31.234	26.681	-17,2%	-14,6%	14,7%	14,2%
Serveis	33.606	30.154	232.293	215.533	-10,3%	-7,2%	14,5%	14,0%
Sense ocupació anterior	2.867	2.686	19.721	19.653	-6,3%	-0,3%	14,5%	13,7%
Població activa local estimada	381.373	385.620	2.617.223	2.656.868	1,1%	1,5%	14,6%	14,7%
Taxa d'atur registrat estimada	12,46%	10,91%	12,64%	11,39%	-1,6pp	-1,2pp	nc	nc
Homes	10,55%	8,95%	11,17%	9,76%	-1,6pp	-1,4pp	nc	nc
Dones	14,52%	13,01%	14,18%	13,10%	-1,5pp	-1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	266.550	290.935	2.235.210	2.389.366	9,1%	6,9%	11,9%	12,2%
Beneficiaris de prestacions	26.351	23.537	182.936	167.559	-10,7%	-8,4%	14,4%	14,0%
Taxa Cobertura Prestacions	58,99%	59,78%	58,82%	59,23%	0,8pp	0,4pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	10.106	10.187	143.299	145.232	0,8%	1,3%	7,1%	7,0%
Places en càmpings	3.042	3.042	44.028	44.337	0,0%	0,7%	6,9%	6,9%
Places en establiments de turisme rural	4	14	5.042	5.063	250,0%	0,4%	0,1%	0,3%
Places en apartaments	867	909	3.619	3.534	4,8%	-2,3%	24,0%	25,7%
Places en HUTs ²	968	2.453	64.780	92.769	nc	nc	1,5%	2,6%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	832.064	870.704	6.607.108	7.054.908	4,6%	6,8%	12,6%	12,3%
Pressupostos municipals: despeses	831.938	870.374	6.519.382	7.048.368	4,6%	8,1%	12,8%	12,3%
Deute viu municipal ⁴	354.235	317.292	2.859.109	2.667.885	-10,4%	-6,7%	12,4%	11,9%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Places Habitatges ús turístic estimades segons la Direcció General de Turisme. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2015-2016

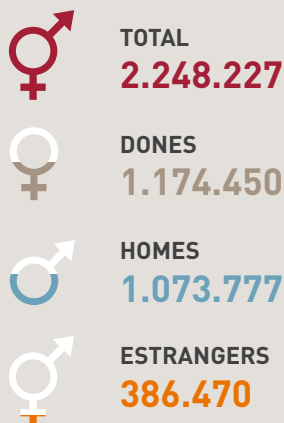
nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

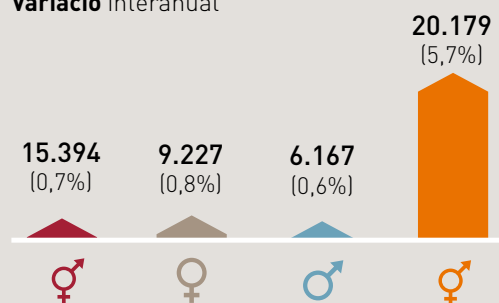

Barcelonès

Població, 2017

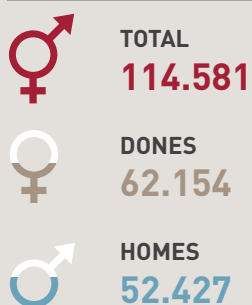

Variació interanual

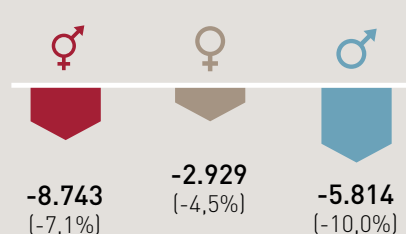

0,7%
La població creix lleugerament

Població aturada registrada, 2017

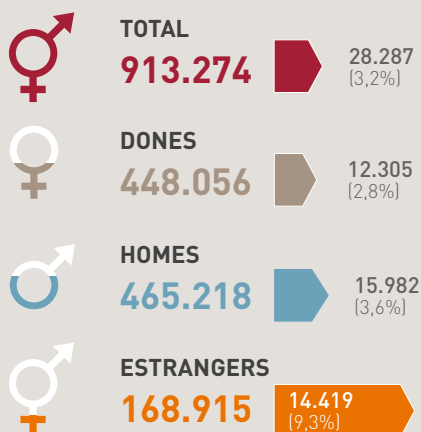

Variació interanual

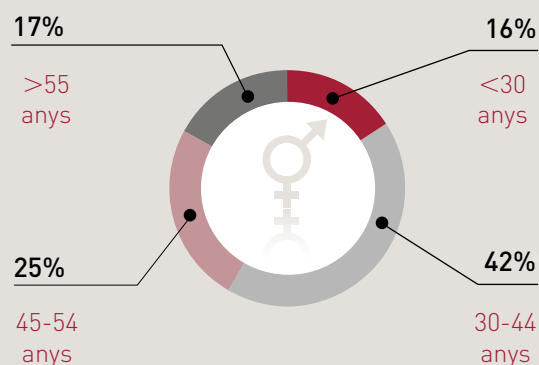

10,5%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2017

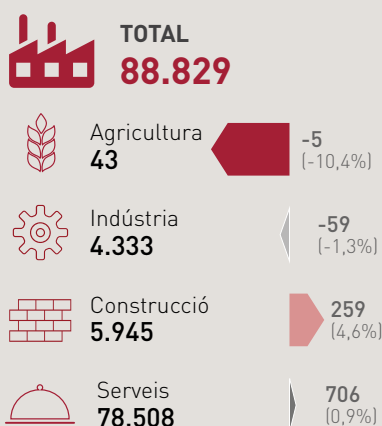

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

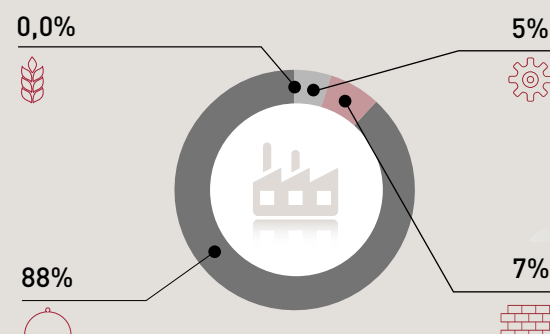

62,6%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2017

Distribució per sectors (pes %)

1,0%
Augmenta el nombre d'empreses

Barcelonès

La comarca del Barcelonès té una superfície de 146 km², l'1,9% de la superfície de la demarcació, i està integrada per 5 municipis. Barcelona n'és la capital.

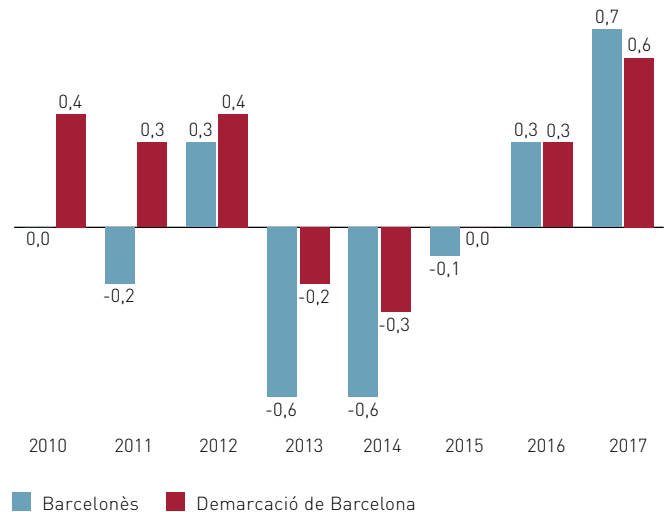
El Barcelonès és, amb 2.248.227 habitants, la comarca més poblada, on resideix el 40,3% de la **població** de la demarcació. La població (vegeu el gràfic 1) ha crescut un 0,7% el 2017. La població resident a l'estranger augmenta un 6,2% el 2016 fins a arribar als 150.790.

És la comarca amb més densitat de població (15.425 hab./km²), 21 vegades la mitjana de la demarcació. La ciutat de Barcelona aplega el 72% (1.620.809) de la població comarcal. La població augmenta en tots els municipis: Badalona (214), Barcelona (12.063), l'Hospitalet de Llobregat (2.545), Sant Adrià de Besòs (128) i Santa Coloma de Gramenet (444).

El 17,2% de la població és estrangera (386.470), la comarca amb un percentatge més alt i superior a la mitjana de la demarcació (12,8%). La població estrangera augmenta, per segon any consecutiu, un 5,7% (20.719). El 75,2% és extracomunitària. Les cinc primeres nacionalitats sumen el 35,4% de la població estrangera comarcal. Per primera vegada la població amb nacionalitat xinesa (8,2%) supera la pakistanesa (8,1%). La resta són: italiana (7,9%), marroquina (7,0%) i boliviana (4,2%). Destaca la reducció interanual de la població marroquina (-0,2%) i boliviana (-3,2%), i augmenta la població de nacionalitat pakistanesa (0,7%), xinesa (6,2%) i italiana (6,9%). Cal destacar que a la comarca hi resideix el 80,1% de la població pakistanesa de la demarcació.

El 14,2% de la població és menor de 16 anys (per sota del 16,4% del conjunt de les comarques) i el 21% té 65 anys o més, per sobre del 18,6% de la demarcació. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 64,9% restant, similar a la demarcació (65%). L'índex d'envelliment, 147,6 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, situa la comarca com la segona més envellida després del Berguedà (175,5), i per damunt de la mitjana de la demarcació (113). Respecte a la projecció de població i segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat, el Barcelonès perdrà un 0,18% de població el 2026.

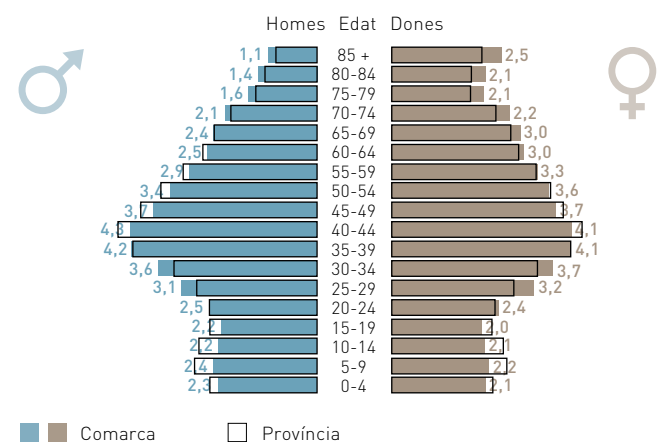
Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2010-2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

La població del Barcelonès és la que més augmenta de tota la demarcació en nombres absoluts i percentuals, exclusivament pel creixement de la població amb nacionalitat estrangera.

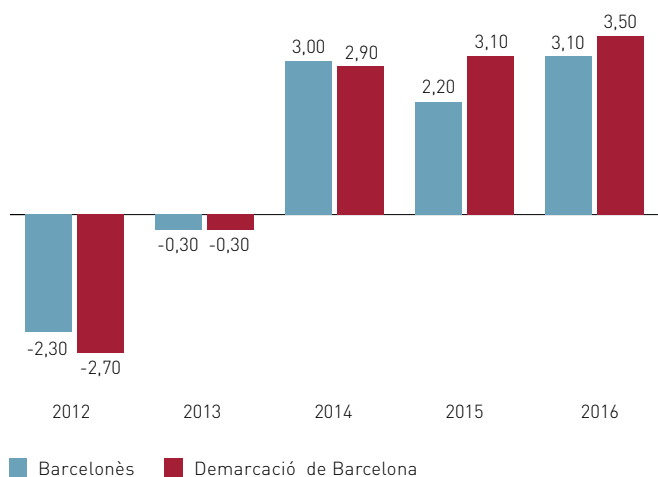
Gràfic 2
Piràmide d'edats del Barcelonès i Província, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

De totes les comarques de la demarcació de Barcelona, el Barcelonès és on més pes té la població ocupada resident femenina (49,1%).

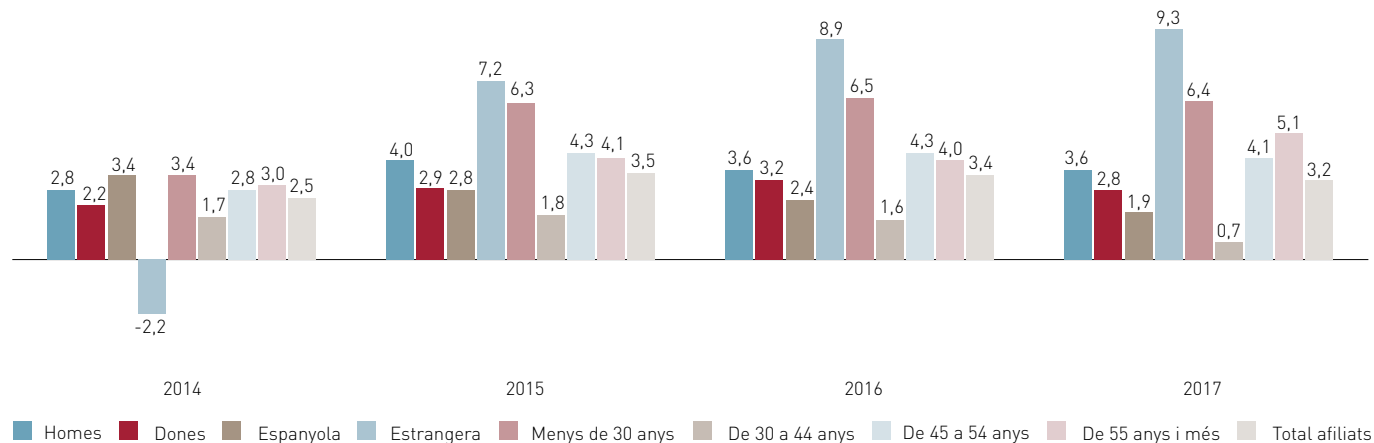
Segons l'*Anuari Econòmic Comarcal 2017*, del BBVA, el **VAB** de la comarca del Barcelonès (vegeu el gràfic 3) experimenta el 2016 un increment del 3,1%, que permet reforçar la recuperació 2013-2016 (8,5%). Aquest avenç reflecteix el del sector dels serveis (3%), el de la indústria (4%) i el de la construcció (3%). Finalment, el sector primari es queda igual.

A la finalització de l'any 2017, l'**ocupació** registrada de la població resident a la comarca del Barcelonès obté un increment del 3,2%, similar a l'any anterior, en què l'augment se situa en un 3,4%, i un punt superior al creixement obtingut l'any 2014. Així l'any acaba amb 913.274 persones ocupades residents a la comarca, 28.287 més que l'any anterior.

Per sexe, l'ocupació creix menys en les dones (2,8%) que en els homes (3,6%). L'augment fa que l'ocupació femenina arribi a 448.056 ocupades (12.305 més que l'any anterior) i la masculina, a 465.2186 ocupats (15.982 més). Les dones representen el 49,1% del total de persones ocupades de la comarca, 1,5 punts per sobre de la mitjana de totes les comarques barcelonines.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, el col·lectiu estranger arriba a 168.915 persones ocupades i l'espanyol, a 744.359 ocupats. Així, les persones ocupades amb nacionalitat estrangera incrementen més (9,3%) que les de nacionalitat espanyola (1,9%), i destaca que el Barcelonès és la segona comarca on menys augmenten els ocupats amb nacionalitat espanyola. El pes dels estrangers sobre el total de població ocupada va augmentar un punt en el darrer any, fins a arribar a un 18,5%, el percentatge més important amb diferència respecte a la resta de comarques.

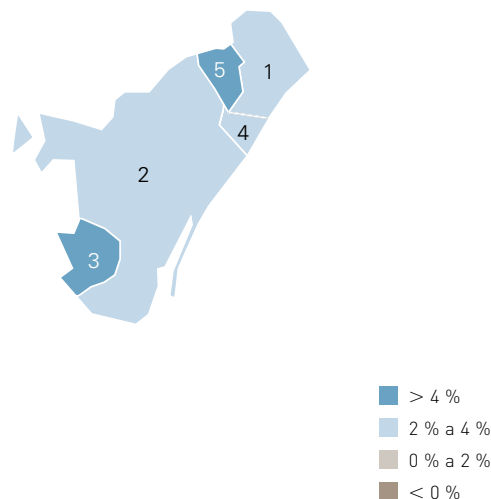
Per edats, 150.365 són menors de 30 anys; 379.326 tenen entre 30 anys i 44 anys; 230.1118, entre 45 anys i 54, i 153.465, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior destaca el creixement dels menors de 30 anys (6,4%), i és la comarca que més augmenta percentualment en el segment de 30 anys a 44 (0,7%). El pes de les edats reflecteix una població ocupada menys envellida que la de la resta de comarques, així el Barcelonès és la segona comarca amb més pes dels menors de 44 anys (58,0%). Pel que fa als majors de 55 anys, el seu pes se situa en el 16,8%, i si observem els d'entre 45 anys i 54 anys, el pes és d'un 25,2%, el menor pes en aquest grup de totes les comarques.

El pes de la població ocupada amb nacionalitat estrangera al Barcelonès (18,5%) és, amb diferència, el més alt de la demarcació de Barcelona.

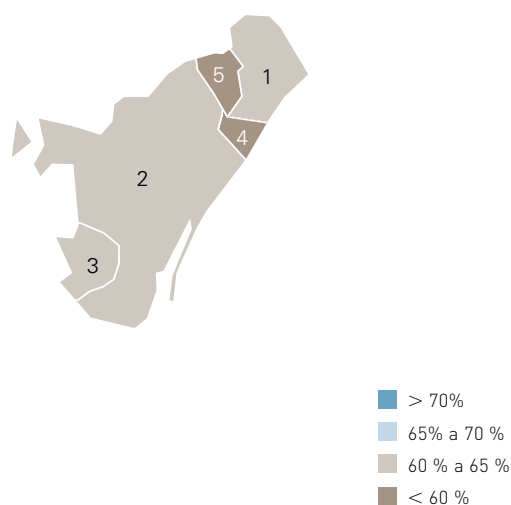
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra augments superiors al 4% en dos municipis dels cinc: l'Hospitalet de Llobregat (4,6%) i Santa Coloma de Gramenet (4,3%). Per sobre del 3%, Sant Adrià de Besòs (3,6%) i Badalona (3,5%), i per sota, la ciutat de Barcelona (2,9%). En xifres absolutes Barcelona augmenta 18.584 persones ocupades; Badalona, 2.883; Sant Adrià de Besòs, 478; Santa Coloma de Gramenet, 1.833, i l'Hospitalet de Llobregat, 4.509 persones.

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar resident al Barcelonès se situa en el 62,6%, set dècimes per sota de la mitjana de la demarcació (63,3%). Per municipis (vegeu el mapa 2) Barcelona supera el 60%, amb un 63,1%, igual que Badalona (61,6%) i l'Hospitalet de Llobregat (61,9%). Sant Adrià de Besòs (58,4%) i Santa Coloma de Gramenet (59,6%) se situen per sota del 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Barcelonès, 2017 (en percentatge)

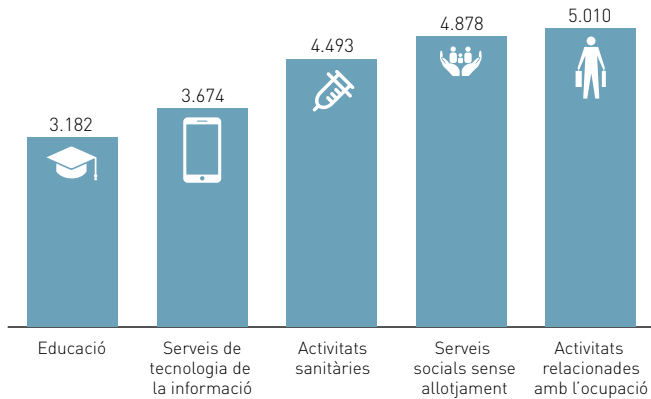
Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Barcelonès, 2017 (en percentatge)

1 Badalona	4 Sant Adrià de Besòs
2 Barcelona	5 Santa Coloma de Gramenet
3 Hospitalet de Llobregat [L']	

Gràfic 5

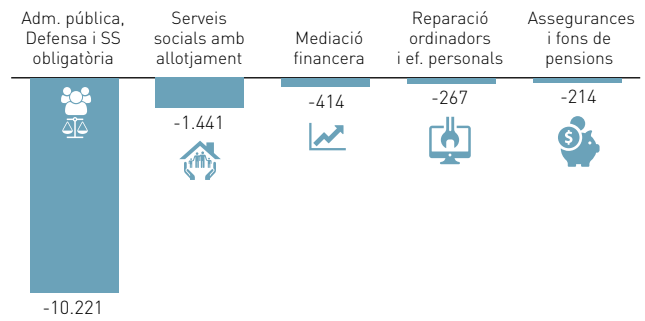
Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball Barcelonès, 2017 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball Barcelonès, 2017 (absoluts)

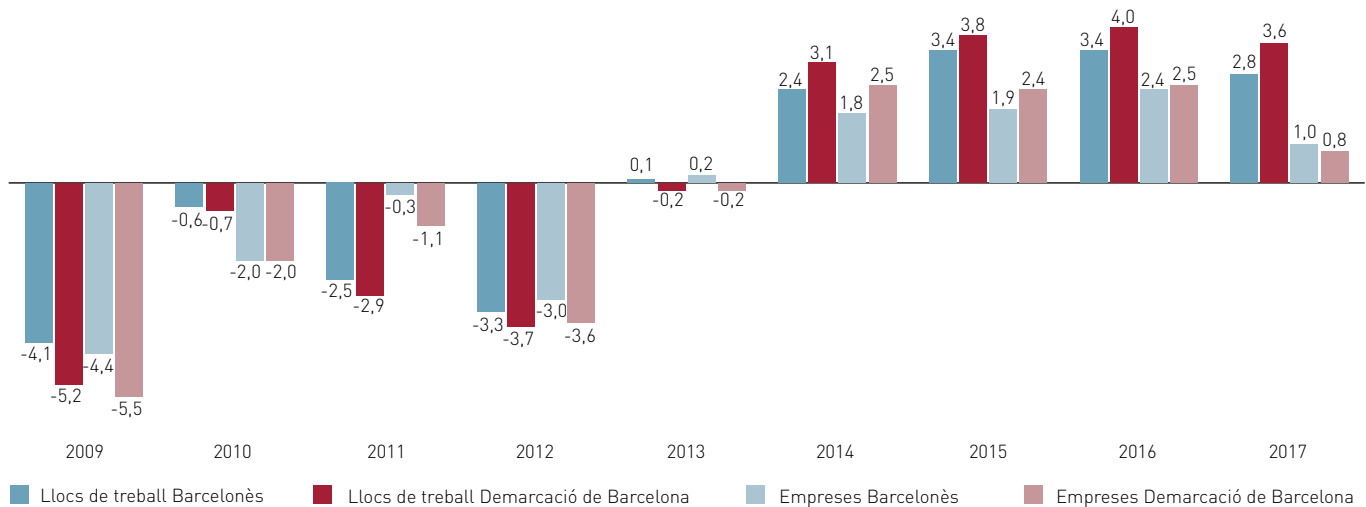
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

El 2017 el Barcelonès augmenta (2,8%) per cinquè any consecutiu els llocs de treball 3de la comarca.

L'evolució dels **llocs de treball** continua la tendència positiva dels tres anys anteriors, amb un creixement del 2,8%, que seria entorn del 3,6% si no hagués perdut més de deu mil assalariats de l'Administració pública, fet produït pel trasllat administratiu de treballadors de l'ensenyament públic (professorat) de la Generalitat a altres comarques, ja que abans cotitzaven tots al Barcelonès. En el cas de les empreses el creixement ha estat menys important, un 1%, però superior a l'evolució de la demarcació (0,8%) i la segona comarca que més creix després del Vallès Oriental.

Gràfic 7

Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses (en percentatge)

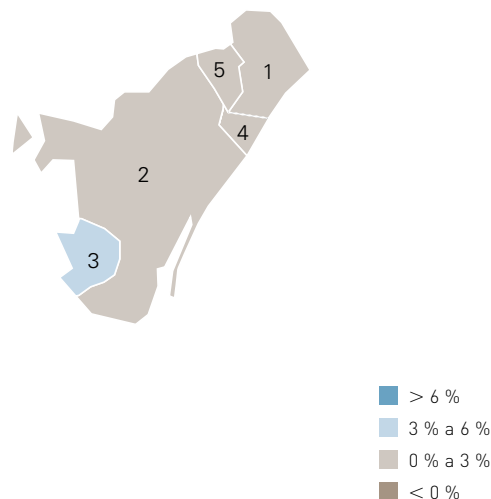
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'ocupació augmenta tant en el treball assalariat (3,0%) com en l'autònom (1,0%), per sobre de la mitjana de la demarcació en els autònoms (0,1%), i per sota en els assalariats (4,3%). Per grans sectors, destaca l'augment en els llocs de treball del sector de la construcció (6,0%). Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) només es perden llocs de treball en l'Administració pública (-11,4%) pels motius esmentats en el paràgraf anterior. Els increments més destacats es registren en les activitats relacionades amb l'ocupació (22,3%) i en serveis socials sense allotjament (25,8%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu el gràfics 5 i 6), les pèrdues d'ocupació més notables es produeixen en l'Administració pública (-10.221), pels motius comentats abans; en serveis socials amb allotjament (-1.441), i en mediació financera (-441). Els increments se situen principalment en les activitats relacionades amb l'ocupació (5.010) i en els serveis socials sense allotjament (4.878).

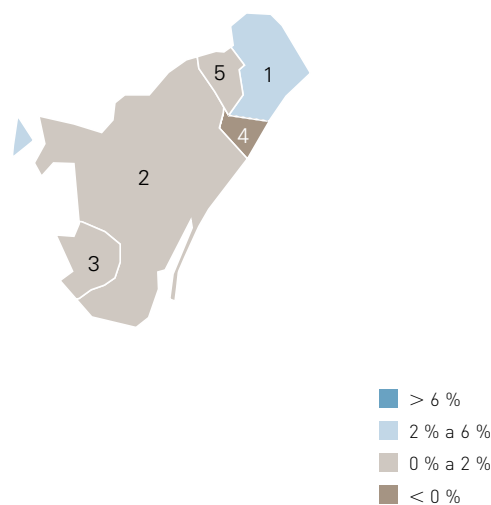
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra augments en tots els municipis: Badalona (1,9%), Sant Adrià de Besòs (2,3%), Barcelona (2,7%), Santa Coloma de Gramenet (2,0%) i l'Hospitalet de Llobregat (4,9%). En nombres absoluts Barcelona guanya 27.370 llocs de treball; Badalona, 1.022, i l'Hospitalet de Llobregat, 4.408. Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4) també es registren augments en tots els municipis de la comarca, excepte a Sant Adrià de Besòs (-1,3%).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, 129 empreses van tenir uns ingressos d'explotació superiors als cent milions d'euros el 2016, i d'aquestes, deu van facturar més de mil milions. Predominen les distribuïdores i les comercialitzadores d'energia Gas Natural i Endesa, la fabricant de vehicles Nissan, la constructora Fomento de Construcciones y Contratas, l'empresa de fabricació de productes bàsics de química inorgànica BASF, la de fabricació de perfums i cosmètics Antonio Puig i la d'especialitats farmacèutiques Novartis Farmacèutica, SA.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Barcelonès, 2017
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Barcelonès, 2017
(en percentatge)

1 Badalona	4 Sant Adrià de Besòs
2 Barcelona	5 Santa Coloma de Gramenet
3 Hospitalet de Llobregat (L')	

El 75% dels llocs de treball de la demarcació en els subsectors dels serveis de tecnologies de la informació, de les activitats relacionades amb l'ocupació i de les activitats administratives d'oficina, es concentren al Barcelonès.

L'atur disminueix per cinquè any consecutiu i presenta una xifra d'aturats similar a la de finals del 2008.

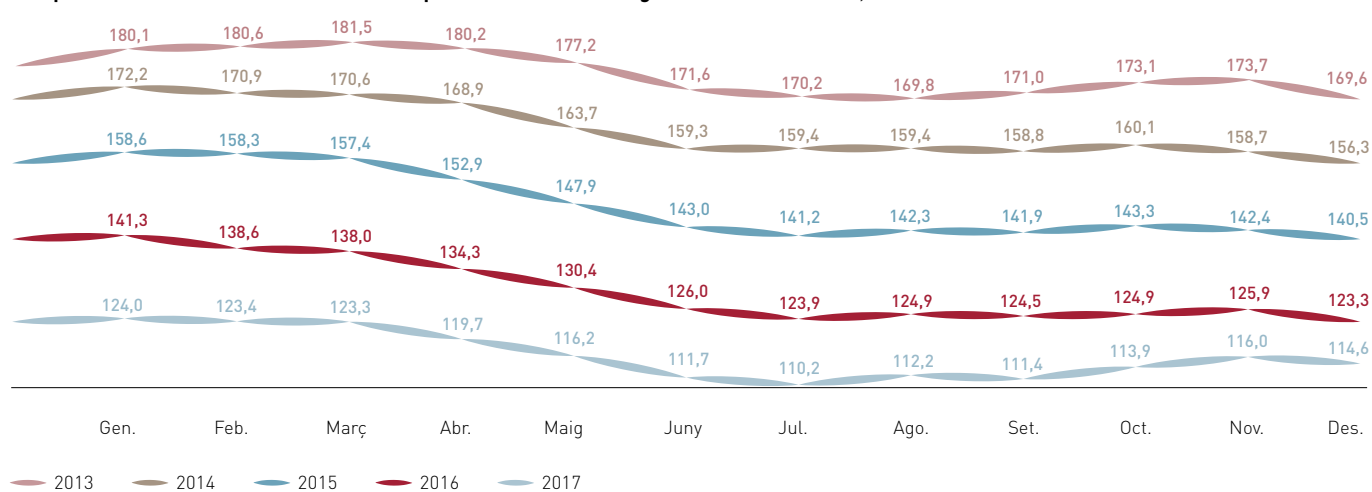
La taxa d'atur registral (10,5%) és la tercera més baixa de la demarcació.

L'atur (vegeu el gràfic 8) continua disminuint any rere any. El 2017 l'atur disminueix un 7,1% (-8.743), una reducció més d'un punt superior a la de la demarcació de Barcelona. A final del 2017 hi ha 114.581 aturats registrats, el 37,9% de les persones aturades de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 10,5%, la tercera més baixa de totes les comarques, després del Moianès i Osona, i gairebé un punt inferior a la taxa de la demarcació (11,4%), i 1,2 punts inferior a la de l'any anterior. El Barcelonès registra també la segona taxa d'atur femenina més baixa (11,4%) i la sisena taxa masculina menor (9,6%). Per edat, el 5,7% és menor de 25 anys; el 41,3%, entre 25 anys i 44 anys (el percentatge més alt de la demarcació), i el 53% té més de 45 anys. Interanualment, tots els grups d'edat redueixen l'atur excepte els menors de 25 anys (2,7%).

El Barcelonès és la comarca amb un percentatge d'atur més elevat en els serveis (77%), i un menor percentatge d'atur en la indústria (8,5%), juntament amb el Garraf. De la resta, el 8,3% pertany a la construcció; el 0,5%, al sector agrícola, i el 5,7% són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur de la construcció és el que disminueix més (-14,9%), seguit del de la indústria (-13,9%). També disminueix en el sector dels serveis (-6,0%), i augmenta entre els aturats sense ocupació anterior (2,9%).

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Barcelonès, 2013-2017 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius, i destaquen les reduccions en educació general (-6,9%) i en universitaris primer cicle (-14,9%). L'atur de la població estrangera disminueix un 0,8% (-182) i se situa en els 22.423 aturats, el 19,6% de l'atur comarcal, dos punts superior a la demarcació (17,7%). Els aturats nacionals disminueixen un 8,5% (-8.561).

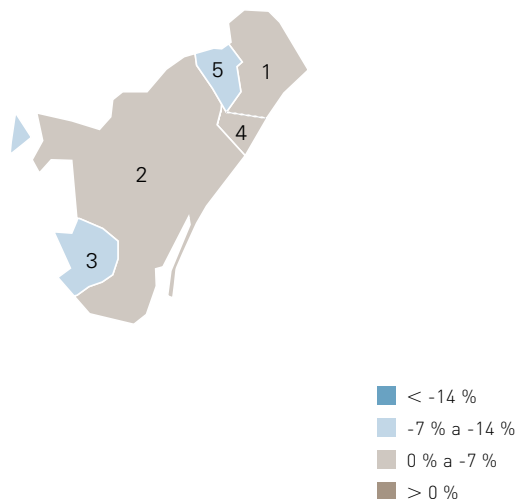
La xifra de persones aturades disminueix en els cinc municipis (vegeu el mapa 5). L'Hospitalet de Llobregat registra la disminució més important (-9,8%) i Sant Adrià de Besòs (6,3%), la menor. La ciutat de Barcelona registra la taxa d'atur registral més baixa (9,5%) a final del 2017, que contrasta amb la taxa de Sant Adrià de Besòs (16,9%). Segueixen les taxes de Santa Coloma de Gramenet (14,2%), Badalona (13,7%) i l'Hospitalet de Llobregat (11,7%) (vegeu el mapa 6).

L'any 2017 es van comptabilitzar més d'un milió de contractes a Barcelonès, el 53% del total de la demarcació.

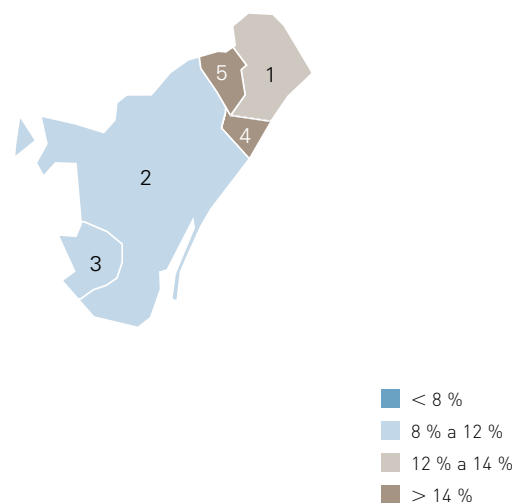
A final del 2017 hi ha concedides 63.528 **prestacions per desocupació**, un 7,8% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura puja del 58,9% el 2016 al 58,8% el 2017. Les tres tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre de prestacions respecte a l'any anterior: les prestacions contributives, un 3,6%; les assistencials, un 13,4%, i les de renda activa d'inserció, un 20,3%.

L'any 2017 al Barcelonès es van comptabilitzar més d'un milió de **contractes** (1.268.457), xifra que es tradueix en un augment del 7,3% (86.641 contractes), una variació per sobre del 6,9% de la demarcació i que representa la quarta variació més important d'entre totes les comarques. Per tipologia, la contractació indefinida s'incrementa un 9,9%, i la temporal ho fa un 6,9%. Per sexe, la contractació masculina augmenta un 8,9% i la femenina, un 5,8%. Per edat, els contractes registrats dels menors de 20 anys augmenten un 28%; els de 20 anys a 25 anys, un 10,3%; els de 25 anys a 30 anys, un 4,9%; els de 30 anys a 45 anys, un 3%, i els majors de 45 anys, un 11,8%.

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Barcelonès, 2017
(en percentatge)

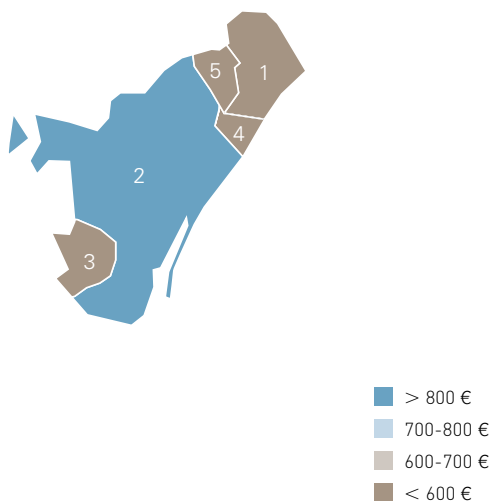

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Barcelonès, 2017
(en percentatge)

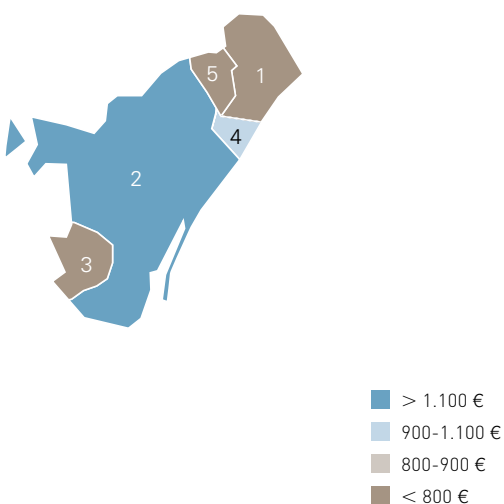

1 Badalona	4 Sant Adrià de Besòs
2 Barcelona	5 Santa Coloma de Gramenet
3 Hospitalet de Llobregat (L')	

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Barcelonès, 2017
 (en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Barcelonès, 2017
 (en euros)

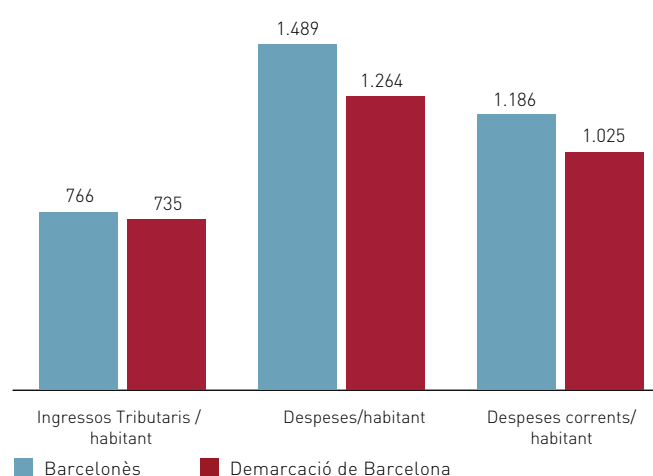
- 1 Badalona
 2 Barcelona
 3 Hospitalet de Llobregat (L')
- 4 Sant Adrià de Besòs
 5 Santa Coloma de Gramenet

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2017 augmenta un 8,2% respecte al 2016 pel que fa als ingressos i un 10,8% en les despeses, valors superiors a la demarcació, que augmenta un 6,8% i un 8,1% respectivament. Per habitant, al Barcelonès les despeses suposen 1.489 euros, amb 1.186 euros de despeses corrents i 218 euros de despeses d'inversió, valors tots àmpliament per sobre de la demarcació tant en despeses (1.264), en despeses corrents (1.025) com en despeses d'inversió (161). Els ingressos corrents suposen 1.365 euros per habitant, amb 766 d'ingressos tributaris, significativament per sobre de la demarcació en els ingressos corrents (1.158), i semblant en els tributaris (725).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) la ràtio euros/habitant als municipis és 873 a Barcelona, 597 a Sant Adrià de Besòs, 540 a l'Hospitalet de Llobregat, 484 a Badalona i 367 a Santa Coloma de Gramenet. Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a Barcelona són de 1.348 euros/habitant, 901 a Sant Adrià de Besòs, 772 a l'Hospitalet de Llobregat, 751 a Badalona i 736 a Santa Coloma de Gramenet.

El Barcelonès és la segona comarca amb més ingressos i despeses corrents per habitant de la demarcació, sempre després del Berguedà.

Gràfic 9
Finances públiques, 2017 (ratios euro per habitant)

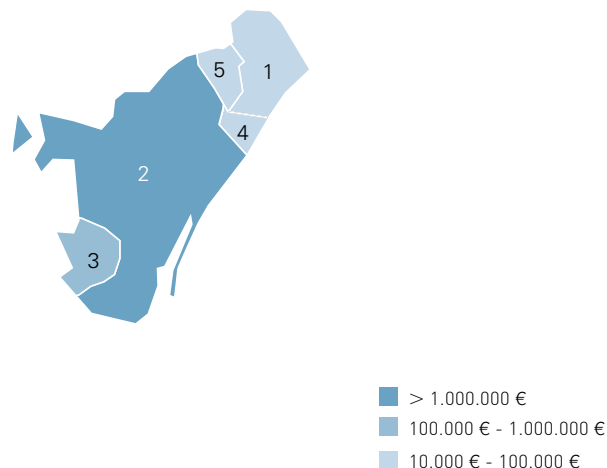

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

La ciutat de Barcelona configura el node d'atracció **turística** més important de la demarcació de Barcelona i de Catalunya. El Barcelonès està format per cinc municipis, no obstant, les dades sobre l'activitat turística al Barcelonès estan plenament condicionades per la ciutat de Barcelona. El Barcelonès disposa el 2017 de 81.188 places hoteleres, que representen més de la meitat del total de places en establiments hotelers a la demarcació de Barcelona, i amb un creixement del 2,2% respecte a l'any anterior. Les places d'apartaments turístics tenen un increment més moderat, un 0,2%, i els habitatges d'ús turístic (HUT) segueixen creixent, i ja representen a la comarca gairebé el 41% de l'oferta total de places. No hi ha cap establiment de turisme rural o de càmping al Barcelonès.

Les dades relatives a la demanda de la comarca mantenen un increment estabilitzat en el nombre de viatgers allotjats en els hotels, que per primera vegada sobrepassen els 8 milions (2,4% més que l'any anterior). Les pernoctacions, amb un volum de 20,6 milions de nits d'hotel han crescut un 0,5% més que el 2016. La poca estacionalitat de què gaudeix la ciutat de Barcelona beneficia l'ocupació mitjana dels hotels de la comarca, que durant el 2017 va ser del 78,8%, que tot i perdre -0,1 punts percentuals, segueix sent una dada molt positiva.

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Barcelonès, 2017 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de la Direcció General de Turisme

Quant a la recaptació de la taxa turística, el Barcelonès representa el 81,4% del total de la demarcació i registra gairebé 29 milions d'euros l'any 2017, un increment del 17,1% respecte a la recaptació de l'any 2016.

Barcelona traspasa la barrera dels 8 milions de turistes allotjats en establiments hotelers.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Barcelonès, 2016-2017

	Barcelonès			Entorn de Barcelona*		
	2016	2017	% var. 2016-2017**	2016	2017	% var. 2016-2017**
Places en establiments hotelers	79.455	81.188	2,2	63.844	64.044	0,3
Places en càmpings	0	0	0,0	44.028	44.337	0,7
Places en establiments de turisme rural	0	0	0,0	5.042	5.063	0,4
Places en apartaments	1.267	1.270	0,2	2.352	2.264	-3,7
Places en HUTs	44.002	57.129	nc	20.778	35.640	tc
Viatgers allotjats en establiments hotelers	7.880.249	8.070.714	2,4	3.829.160	3.996.066	4,4
Viatgers allotjats en càmpings	0	0	0,0	675.645	722.929	7,0
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	0	0	0,0	114.608	124.855	8,9
Pernoctacions en establiments hotelers	20.511.032	20.616.449	0,5	10.606.304	11.481.471	8,3
Pernoctacions en càmpings	0	0	0,0	2.589.318	2.771.753	7,0
Pernoctacions en establiments de turisme rural	0	0	0,0	339.510	357.211	5,2
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	78,9	78,8	-0,1	74,6	75,7	1,1
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	0	0,0	0,0	46,0	47,6	1,6
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	0	0,0	0,0	24,0	25,1	1,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)****	24.752.688	28.985.920	17,1	6.180.836	6.604.010	6,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals
 Places en HUTs estimades segons criteri de la Direcció General de Turisme * Import anual calculat sobre 1T, 2T, 3T 2017 i 4T 2016. Comparació amb el mateix període de l'any anterior nd: Dada no disponible nc: Dada no comparable
 Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès

B-MINCOME

El B-MINCOME és un projecte pilot de lluita contra la pobresa i la desigualtat en zones desafavorides de Barcelona. El projecte consisteix a testar l'eficiència i l'eficàcia de combinar un ajut econòmic amb polítiques socials actives en l'àrea de l'Eix Besòs. La percepció d'un ajut econòmic es combina amb quatre tipus de polítiques actives d'inserció sociolaboral en els àmbits següents: formació i ocupació, economia social, ajuts al lloguer d'habitacions i foment de la participació comunitària. Amb un pressupost de 17 milions d'euros el projecte està cofinançat pel programa Urban Innovative Actions de la UE (5 milions d'€) i liderat per l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona (12 milions d'€). Té una durada de dos anys: del setembre del 2017 al desembre del 2019. **[+]**

Are@8

L'are@8 posa L'Hospitalet del Llobregat en el mapa europeu del *cloud computing*, del *Big Data* y els serveis de telecomunicacions més avançats. El municipi aplega la concentració més gran de data centers de Catalunya i una de les majors d'Europa. Els centres de Vodafone, Orange/Jazztel, bitNAP, CTTI, Movistar, Itconic o els ubicats a l'edifici Sertram (el mateix Itconic i Nexica) són alguns dels exemples que conformen allò que ja s'ha convertit en una infraestructura crítica. Compleix envers 4 pilars de les estratègies d'especialització intel·ligent i la quàdruple hèlix, prioritzant les fortaleses de la connectivitat amb eficiència econòmica, reforça la competitivitat empresarial, desenvolupa una àrea de diversificació tecnològica especialitzada i aporta sinèrgies amb implicació públic-privada. L'are@8 és un projecte impulsat i promogut per l'Associació Empresarial Pedrosa. **[+]**

Consell Assessor de Promoció de Ciutat

El març de 2018 es va constituir el Consell Assessor de Promoció de Ciutat, que neix com a grup de consulta en l'àmbit de la promoció econòmica internacional de Barcelona, i com a espai de creativitat, idees, propostes i projectes per orientar estratègies i accions de millora en aquesta matèria. El Consell Assessor està format per 40 membres dels sectors d'empresa, universitat i recerca, empremadoria i noves formes d'economia, i indústries creatives, a més de les institucions econòmiques i socials de la ciutat, sindicats, Cambra de Comerç, PIMEC, Consell Econòmic i Social de Barcelona, els grups polítics municipals i anteriors regidors de promoció econòmica de l'Ajuntament. **[+]**

Carta Alimentària Metropolitana

La Carta Alimentària Metropolitana és una declaració formal d'intencions per a fer més sostenible el sistema alimentari metropolità de Barcelona. Permetrà situar l'alimentació i el sistema alimentari en l'agenda urbana i generar un clima de consens i col·laboració entre la societat civil, el sector públic i el sector privat per al desenvolupament de polítiques alimentàries compartides. La Carta Alimentària Metropolitana forma part de l'encàrrec que té el PEMB dels seus Òrgans de Govern per a tractar les Polítiques Alimentàries. Els objectius de la Carta són: donar a conèixer i ampliar més enllà de la ciutat de Barcelona els compromisos del Pacte de Polítiques Alimentàries Urbanes de Milà, donar una dimensió metropolitana a les Polítiques Alimentàries, i dotar-les de consistència al llarg del territori a través del marc de treball comú que representarà la Carta i establir una sèrie d'accions recomanades per tal d'augmentar els impactes positius del sistema alimentari metropolità, i reduir-ne els negatius. **[+]**

La Grama, Moneda Local

La Grama és un mitjà de pagament complementari a l'Euro impulsat per l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramanet, que neix amb l'objectiu d'augmentar l'impacte de la despesa pública (subvencions, salaris, compra a proveïdors) en el comerç local i incrementar la circulació del diner entre els comerços de Santa Coloma. En termes legals no és una «Moneda». Tal com fan els sistemes monetaris existents, s'han posat regles pròpies, amb

un Reglament Municipal que, a més d'estimular els objectius que s'han mencionat, dóna garanties jurídiques al sistema i als seus usuaris. Tot usuari del sistema té el dret de convertir unitats de Grama a euros. **[+]**

Coòpolis

El projecte Coòpolis és una aposta conjunta del veïnat, les iniciatives de l'economia social i solidària i de l'administració pública per desenvolupar un equipament de promoció de l'economia cooperativa al recinte de Can Batlló. L'objectiu és crear-hi un ecosistema d'activitat socioeconòmica i formativa, de generació d'ocupació i d'impacte social, que afavoreixi la creació de llocs de treball en cooperatives i l'enfortiment socioeconòmic local. Sumant les capacitats del territori, de les administracions públiques i de les organitzacions de l'economia social i solidària barcelonina, Coòpolis vol esdevenir un espai de referència per persones i entitats que vulguin formar-se i rebre suport en processos de constitució de noves iniciatives cooperatives. **[+]**

El Districte Cultural de l'Hospitalet

El Districte Cultural és un projecte de regeneració cultural, econòmica i urbanística d'una àrea urbana industrial en progressiu desús a la ciutat de l'Hospitalet. És una aposta de la ciutat de l'Hospitalet perquè la cultura jugui un element central en la seva acció municipal i en el seu creixement futur. La cultura és un estímul necessari per agitar la participació, la convivència i l'expressió de la identitat. I també és economia, un motor que incidirà en la regeneració de sectors industrials en declivi. El projecte compta amb la complicitat del món cultural de la ciutat: les escoles, els agents culturals, les institucions de recerca, la indústria, el món associatiu, etc. La idea és que sigui un espai de referència dins l'àrea metropolitana de Barcelona per acollir empreses i iniciatives de creació i difusió dins el sector de la cultura. **[+]**

5G Barcelona

La iniciativa 5G Barcelona té com a objectiu convertir la ciutat i Catalunya en un dels hubs d'innovació digital europeus en l'àmbit del 5G. Aquesta iniciativa posarà en marxa un *hub* digital europeu de 5G basat en una infraestructura experimental oberta a l'àrea metropolitana que actuarà com a laboratori urbà, ciutadà i tecnològic per a la validació de tecnologies i serveis 5G. Aquest serà un entorn d'innovació oberta basat en la col·laboració entre diferents actors, tants públics com privats, i que generarà sinèrgies amb l'ecosistema generat pel Mobile World Congress (MWC) i la resta de fires tecnològiques que se celebren a Barcelona. **[+]**

Plans de desenvolupament econòmic de districte en clau de proximitat

L'objectiu és construir entre actors del territori (associacions de productors, teixit comercial, empresarial, associatiu, ciutadans, etcètera) plans integrals de desenvolupament socioeconòmic als districtes. Insistent, especialment, en el fet d'arribar a sectors socials castigats per la crisi econòmica en clau de reequilibri territorial. Aquests plans han de dibuixar una estratègia compartida de reforçament i promoció d'empremadoria, empresa, comerç o ocupació, així com l'apoderament dels actors i la ciutadania del territori en la construcció de propostes i iniciatives de satisfacció de necessitats. **[+]**

Polígons de Badalona

L'Ajuntament de Badalona, amb col·laboració de la Diputació de Barcelona, ha posat en marxa la web de polígons industrials amb l'objectiu de tenir un cens dels polígons del municipi, de les empreses que hi ha instal·lades i les naus disponibles per al lloguer (mostrant els metres quadrats de la nau, el preu del lloguer i el telèfon de contacte). Es pretén conèixer el potencial de comercialització dels polígons i donar-los a conèixer a través de la web. D'aquesta manera s'intenta facilitar el contacte entre els propietaris de les naus i les empreses que s'hi vulguin instal·lar. **[+]**

El Districte Cultural de l'Hospitalet, una aposta per la cultura com a motor de desenvolupament

David Quirós Brito, regidor de Cultura i Innovació Social de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

El Districte Cultural de l'Hospitalet va donar les primeres passes ara fa cinc anys, quan el govern municipal va situar la cultura en el centre de la política, a partir dels reptes marcats en el projecte participatiu L'H On. Des d'aleshores, el Districte Cultural ha esdevingut un projecte estratègic de ciutat, una iniciativa que aposta per situar la cultura com a motor de transformació i creixement, tant en l'àmbit social com en l'econòmic. Un espai en què la creativitat, el coneixement i la innovació esdevenen protagonistes, mitjançant l'impuls al desenvolupament dels sectors culturals i creatius. També un element de dinamització que promou la participació ciutadana, la convivència i l'expressió de la identitat.

L'Hospitalet, nou hub de creativitat

El Districte Cultural de L'Hospitalet s'ha concebut com un espai de perímetre obert, en constant evolució i amb capacitat per integrar i generar fluxos culturals, socials i econòmics a tot el territori. Les potencialitats del projecte es veuen clarament afavorides per la posició geoestratègica de L'Hospitalet dins l'àrea metropolitana de Barcelona, i la bona connectivitat amb les grans infraestructures i la xarxa de transports. Aquesta singularitat converteix la ciutat en una àrea idònia per a la instal·lació de nous projectes i empreses culturals, així com pel desenvolupament i la millora de l'oferta i el consum de cultura a l'entorn metropolità.

Els agents culturals que han arribat a la ciutat en els últims anys —artistes, creadors i empreses del sector— s'han sumat al teixit local preexistent per formar un entramat heterogeni que treballa en diverses disciplines: arts visuals, música, arts escèniques, artesania, disseny, creació literària, producció audiovisual, patrimoni... Juntament amb els equipaments i les entitats culturals locals, aquest nou teixit d'actors culturals fan de L'Hospitalet una ciutat que, no només destaca per la seva diversitat i formes d'expressió, sinó que sustenta sobre aquesta riquesa la posada en marxa de projectes de cultura i innovació social.

Qui conforma el Districte Cultural?

Al Districte Cultural hi ha estudis d'artistes i creatius, locals d'assaig i de música en viu, galeries d'art, espais de producció audiovisual, estudis de disseny, gabinets arquitectura i publicitat, tallers de disseny de moda i de joies que s'han instal·lat en espais industrials en desús i antics tallers als barris.

Aquest ecosistema està format per més de 500 agents dels sectors culturals i creatius. Les arts visuals i l'artesanía són el principal sector local, entorn el 32% del total; seguit del disseny i les arts gràfiques, amb un 30%; i les arts escèniques —especialment música i dansa—, amb un 23%. Tot i que amb menys implantació, els creatius i empreses de l'àmbit dels mitjans audiovisuals i multimèdia, dels mitjans escrits i del patrimoni completen l'espectre d'artistes, creatius i empreses que treballen a la ciutat.

El sistema cultural local s'expressa també a través dels més de 30 equipaments de la ciutat, als gairebé 60 festivals que s'hi celebren —molts d'ells de caràcter metropolità—, als espais i llocs d'interès patrimonial i a noves iniciatives de restauració i cuina creativa.

Què pot aportar el Districte Cultural a l'Hospitalet?

La cerca de col·laboració i sinergies entre artistes, col·lectius i ciutadania és una de les apostes clau del Districte Cultural. El Districte genera retorn cultural, econòmic i, també, un alt retorn social. Amb aquesta orientació ja s'han començat a desenvolupar alguns projectes amb resultats satisfactoris, com l'exposició de la

Cofradia 15+1 per commemorar el 40è aniversari de l'entitat; una proposta artística comissariada per l'artista visual Marcos Romero, que forma part del col·lectiu d'artistes instal·lats a l'Edifici Freixas. O en l'àmbit musical, La Casa de la Música dedicada a la formació, exhibició i suport a músics novells, alhora que interacciona de forma directa amb les escoles i els estudiants de la ciutat.

També es fomenta la col·laboració amb activitats culturals d'àmbit metropolità. Des de fa uns anys, L'Hospitalet participa en el Barcelona Gallery Weekend, un esdeveniment per a professionals i amants de l'art en el qual hi participen galeries i centres d'art; el festival 48h Open House, per conèixer el patrimoni arquitectònic públic i privat; o els Tallers Oberts, una iniciativa de l'Associació d'Artistes i Artesans del FAD per descobrir on i com treballen els artistes.

Per altra banda, els equipaments municipals estan oberts perquè els creadors hi puguin exposar i fer-hi accions artístiques, mostrant que L'Hospitalet és un lloc idoni no només per crear, sinó també per fer difusió de la seva obra. També hi ha una clara voluntat de promoure l'aliança dels sectors públic i privat, necessària perquè el projecte creixi i es consolidi.

CREA, la Festa del Districte Cultural que se celebra dels del 2017, és l'esdeveniment on es posa de manifest aquesta voluntat de generar xarxes transversals de relació entre el teixit creatiu i artístic, i la ciutat.

Quins avantatges poden trobar els artistes i les empreses culturals i creatives a la ciutat?

A banda d'aquest hàbitat cultural compacte i distribuït per tot el territori, en una ciutat amb una gran massa crítica i una programació d'activitat cultural intensa, els nous agents hi troben un ecosistema industrial i d'oficis ric i divers, que els permet desenvolupar la seva activitat tot creant noves xarxes de negoci que beneficien a tots. Els artistes demanen materials i serveis dels industrials i, alhora, els industrials —especialment la petita i mitjana empresa—, es poden beneficiar de la innovació que els agents culturals aporten.

Tal com indiquen els darrers informes de la Unió Europea, els sectors culturals i creatius són un motor d'innovació en tant que aporten solucions i eines creatives als reptes de la societat, i per tant, poden ajudar a modernitzar la indústria i el sector dels negocis amb les seves contribucions i mètodes.

L'Hospitalet atrau nous projectes gràcies a la seva centralitat metropolitana i a la seva urbs densa i amb usos mixtos que permeten la convivència entre activitat econòmica i cultural i l'ús residencial. Bons exemples són els projectes que s'establiran en els propers mesos a l'entorn de la Carretera del Mig com Village Underground o PlayStation Talent Games.

El Districte Cultural està cridat a ser un dels tres eixos principals de l'economia de la ciutat, juntament amb el Districte Econòmic a l'entorn de Fira de Barcelona i el micro-clúster biomèdic de Bellvitge. És un projecte sòlid i estratègic que s'estén per la ciutat tot creant àrees intenses en creativitat i coneixement, i que configura nous espais adients per a l'arrelament de projectes de cultura i innovació social.

Recull estadístic. Barcelonès

	Barcelonès		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes Barcelonès/ Demarcació	
	2016	2017	2016	2017	Barcelonès	Demarcació	2016	2017
Entorn								
Nombre de municipis		5		311				1,6%
Superfície total (km²)		145,8		7.726,4				1,9%
Superfície mitjana municipal (km²)		29,2		24,8				nc
Demografia								
Població Total	2.232.833	2.248.227	5.542.680	5.576.037	0,7%	0,6%	40,3%	40,3%
Densitat (hab/km²)	15.320	15.425	717	722	0,7%	0,6%	nc	nc
Homes	1.067.610	1.073.777	2.704.771	2.718.621	0,6%	0,5%	39,5%	39,5%
Dones	1.165.223	1.174.450	2.837.909	2.857.416	0,8%	0,7%	41,1%	41,1%
Població de menys de 16 anys	315.867	318.693	914.352	915.587	0,9%	0,1%	34,5%	34,8%
Població potencialment activa (16-64)	1.448.689	1.459.032	3.603.957	3.621.380	0,7%	0,5%	40,2%	40,3%
Població de 65 anys i més	468.277	470.502	1.024.371	1.039.070	0,5%	1,4%	45,7%	45,3%
Projecció Població 2017-2026	2.248.227	2.229.493	5.576.037	5.488.234	-0,8%	-1,6%	40,3%	40,6%
Pob. resident a l'estranger	141.976	150.790	205.134	220.660	6,2%	7,6%	69,2%	68,3%
Índex de dependència global	54,1	54,1	53,8	54,0	0,0	0,2	nc	nc
Índex d'envelliment	148,3	147,6	112,0	113,5	-0,7	1,5	nc	nc
Nacionalitat espanyola	1.867.082	1.861.757	4.854.217	4.864.723	-0,3%	0,2%	38,5%	38,3%
Nacionalitat estrangera	365.751	386.470	688.463	711.314	5,7%	3,3%	53,1%	54,3%
Taxa d'estrangeria total	16,4%	17,2%	12,4%	12,8%	0,8pp	0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	12,3%	13,0%	9,4%	9,7%	0,7pp	0,3pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	49.736	51.519	110.476	111.138	3,6%	0,6%	45,0%	46,4%
Població potencialment activa (16-64)	305.996	323.890	557.386	577.682	5,8%	3,6%	54,9%	56,1%
Població de 65 anys i més	10.019	11.061	20.601	22.494	10,4%	9,2%	48,6%	49,2%
Àfrica	38.614	38.927	162.517	160.369	0,8%	-1,3%	23,8%	24,3%
Amèrica	118.129	127.193	196.361	206.669	7,7%	5,2%	60,2%	61,5%
Àsia	93.571	98.471	123.379	130.534	5,2%	5,8%	75,8%	75,4%
Europa	114.997	121.340	205.532	212.938	5,5%	3,6%	56,0%	57,0%
Unió Europea	90.887	94.811	164.824	168.912	4,3%	2,5%	55,1%	56,1%
Resta del món	440	539	674	804	22,5%	19,3%	65,3%	67,0%
5 principals nacionalitats (comarca)	133.443	136.877	275.601	277.791	2,6%	0,8%	48,4%	49,3%
Xina	29.693	31.532	45.728	48.464	6,2%	6,0%	64,9%	65,1%
Pakistan	31.132	31.355	38.229	39.150	0,7%	2,4%	81,4%	80,1%
Itàlia	28.510	30.485	41.859	44.199	6,9%	5,6%	68,1%	69,0%
Marroc	27.312	27.244	122.087	119.779	-0,2%	-1,9%	22,4%	22,7%
Bolívia	16.796	16.261	27.698	26.199	-3,2%	-5,4%	60,6%	62,1%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	87.928	88.829	184.428	185.911	1,0%	0,8%	47,7%	47,8%
Agricultura	48	43	786	782	-10,4%	-0,5%	6,1%	5,5%
Indústria	4.392	4.333	18.875	18.778	-1,3%	-0,5%	23,3%	23,1%
Construcció	5.686	5.945	15.152	15.701	4,6%	3,6%	37,5%	37,9%
Serveis	77.802	78.508	149.615	150.650	0,9%	0,7%	52,0%	52,1%
Dimensió mitjana	11,9	12,1	10,6	11,0	0,2p	0,4p	nc	nc
Agricultura	5,9	5,6	3,4	3,4	-0,3p	0,1p	nc	nc
Indústria	19,2	19,8	16,3	16,9	0,6p	0,6p	nc	nc
Construcció	5,6	5,7	5,2	5,5	0,1p	0,3p	nc	nc
Serveis	12,0	12,2	10,5	10,9	0,2p	0,4p	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	64.098	64.548	127.579	128.337	0,7%	0,6%	50,2%	50,3%
Comerç detall, exc. vehicles motor	13.827	13.619	28.355	27.780	-1,5%	-2,0%	48,8%	49,0%
Serveis de menjar i begudes	8.251	8.331	17.361	17.396	1,0%	0,2%	47,5%	47,9%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	6.577	6.488	15.182	15.142	-1,4%	-0,3%	43,3%	42,8%
Activitats immobiliàries	4.881	5.034	7.827	8.109	3,1%	3,6%	62,4%	62,1%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	4.108	4.078	6.591	6.545	-0,7%	-0,7%	62,3%	62,3%
Altres activitats de serveis personals	3.617	3.608	7.463	7.496	-0,2%	0,4%	48,5%	48,1%
Llars que ocupen personal domèstic	3.651	3.578	4.153	4.065	-2,0%	-2,1%	87,9%	88,0%
Activitats especialitzades construcció	3.097	3.194	8.980	9.202	3,1%	2,5%	34,5%	34,7%
Activitats sanitàries	3.000	3.018	5.238	5.296	0,6%	1,1%	57,3%	57,0%
Educació	2.770	2.830	5.744	5.895	2,2%	2,6%	48,2%	48,0%
Construcció d'immobles	2.418	2.573	5.735	6.062	6,4%	5,7%	42,2%	42,4%
Transport terrestre i per canonades	2.181	2.247	5.960	6.000	3,0%	0,7%	36,6%	37,5%
Activitats associatives	2.209	2.187	3.237	3.220	-1,0%	-0,5%	68,2%	67,9%
Serveis de tecnologies de la informació	1.807	1.977	2.684	2.897	9,4%	7,9%	67,3%	68,2%
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	1.704	1.786	3.069	3.232	4,8%	5,3%	55,5%	55,3%

Recull estadístic. Barcelonès (Continuació)

	Barcelonès		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes Barcelonès/ Demarcació	
	2016	2017	2016	2017	Barcelonès	Demarcació	2016	2017
Mercat de treball								
Població ocupada	884.987	913.274	2.221.878	2.292.806	3,2%	3,2%	39,8%	39,8%
Homes	449.236	465.218	1.163.435	1.202.122	3,6%	3,3%	38,6%	38,7%
Dones	435.751	448.056	1.058.443	1.090.684	2,8%	3,0%	41,2%	41,1%
Nacionals	730.491	744.359	1.957.216	2.002.985	1,9%	2,3%	37,3%	37,2%
Estrangers	154.496	168.915	264.662	289.821	9,3%	9,5%	58,4%	58,3%
Menys de 30 anys	141.337	150.365	336.395	355.999	6,4%	5,8%	42,0%	42,2%
De 30 a 44 anys	376.509	379.326	949.098	949.164	0,7%	0,0%	39,7%	40,0%
De 45 a 54 anys	221.103	230.118	586.505	616.239	4,1%	5,1%	37,7%	37,3%
Més de 55 anys	146.038	153.465	349.880	371.404	5,1%	6,2%	41,7%	41,3%
Taxa d'ocupació registrada	61,1%	62,6%	61,7%	63,3%	1,5pp	1,7pp	nc	nc
Llocs de treball	1.197.642	1.230.967	2.346.713	2.430.935	2,8%	3,6%	51,0%	50,6%
Agricultura	517	457	8.192	8.153	-11,6%	-0,5%	6,3%	5,6%
Indústria	92.838	94.247	341.929	351.151	1,5%	2,7%	27,2%	26,8%
Construcció	43.845	46.475	122.485	129.769	6,0%	5,9%	35,8%	35,8%
Serveis	1.060.442	1.089.788	1.874.107	1.941.862	2,8%	3,6%	56,6%	56,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	111.388	117.495	220.053	231.270	5,5%	5,1%	50,6%	50,8%
Assalariats	1.046.629	1.078.379	1.960.273	2.044.003	3,0%	4,3%	53,4%	52,8%
Autònoms	151.013	152.588	386.440	386.932	1,0%	0,1%	39,1%	39,4%
15 Principals sectors d'activitat	790.459	813.244	1.453.474	1.508.332	2,9%	3,8%	54,4%	53,9%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	123.771	124.337	252.133	253.427	0,5%	0,5%	49,1%	49,1%
<i>Activitats sanitàries</i>	85.851	90.344	140.823	147.032	5,2%	4,4%	61,0%	61,4%
<i>Educació</i>	76.494	79.676	131.449	136.467	4,2%	3,8%	58,2%	58,4%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	89.339	79.118	128.674	135.454	-11,4%	5,3%	69,4%	58,4%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	74.241	76.186	145.609	149.542	2,6%	2,7%	51,0%	50,9%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	64.606	66.124	157.552	161.789	2,3%	2,7%	41,0%	40,9%
<i>Activitats administratives d'oficina</i>	41.051	44.174	57.382	60.295	7,6%	5,1%	71,5%	73,3%
<i>Serveis de tecnologies de la informació</i>	39.400	43.074	53.649	58.597	9,3%	9,2%	73,4%	73,5%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	41.605	42.449	77.815	79.700	2,0%	2,4%	53,5%	53,3%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	34.492	36.052	73.361	75.845	4,5%	3,4%	47,0%	47,5%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	30.566	31.184	47.797	48.641	2,0%	1,8%	63,9%	64,1%
<i>Activitats relacionades amb l'ocupació</i>	22.488	27.498	31.088	36.379	22,3%	17,0%	72,3%	75,6%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	26.330	26.956	80.544	83.945	2,4%	4,2%	32,7%	32,1%
<i>Serveis socials sense allotjament</i>	18.881	23.759	31.368	35.557	25,8%	13,4%	60,2%	66,8%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	21.344	22.313	44.230	45.662	4,5%	3,2%	48,3%	48,9%
Aturats registrats	123.324	114.581	330.725	302.569	-7,1%	-8,5%	37,3%	37,9%
Homes	58.241	52.427	149.932	132.788	-10,0%	-11,4%	38,8%	39,5%
Dones	65.083	62.154	180.793	169.781	-4,5%	-6,1%	36,0%	36,6%
Nacionals	100.719	92.158	275.389	249.149	-8,5%	-9,5%	36,6%	37,0%
Estrangers	22.605	22.423	55.336	53.420	-0,8%	-3,5%	40,9%	42,0%
Agricultura	612	576	3.743	3.288	-5,9%	-12,2%	16,4%	17,5%
Indústria	11.280	9.716	43.734	37.414	-13,9%	-14,5%	25,8%	26,0%
Construcció	11.178	9.511	31.234	26.681	-14,9%	-14,6%	35,8%	35,6%
Serveis	93.856	88.196	232.293	215.533	-6,0%	-7,2%	40,4%	40,9%
Sense ocupació anterior	6.398	6.582	19.721	19.653	2,9%	-0,3%	32,4%	33,5%
Població activa local estimada	1.073.872	1.090.334	2.617.223	2.656.868	1,5%	1,5%	41,0%	41,7%
Taxa d'atur registrat estimada	11,48%	10,51%	12,64%	11,39%	-1,0pp	-1,2pp	nc	nc
Homes	10,80%	9,60%	11,17%	9,76%	-1,2pp	-1,4pp	nc	nc
Dones	12,17%	11,42%	14,18%	13,10%	-0,8pp	-1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	1.181.816	1.268.457	2.235.210	2.389.366	7,3%	6,9%	52,9%	53,1%
Beneficiaris de prestacions	68.915	63.528	182.936	167.559	-7,8%	-8,4%	37,7%	37,9%
Taxa Cobertura Prestacions	58,94%	58,82%	58,82%	59,23%	-0,1pp	0,4pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	79.455	81.188	143.299	145.232	2,2%	1,3%	55,4%	55,9%
Places en càmpings	0	0	44.028	44.337	0,0%	0,7%	0,0%	0,0%
Places en establiments de turisme rural	0	0	5.042	5.063	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%
Places en apartaments	1.267	1.270	3.619	3.534	0,2%	-2,3%	35,0%	35,9%
Places en HUTs ²	44.002	57.129	64.780	92.769	nc	nc	67,9%	61,6%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	3.093.182	3.348.131	6.607.108	7.054.908	8,2%	6,8%	46,8%	47,5%
Pressupostos municipals: despeses	3.022.399	3.348.131	6.519.382	7.048.368	10,8%	8,1%	46,4%	47,5%
Deute viu municipal ⁴	1.122.040	1.088.157	2.859.109	2.667.885	-3,0%	-6,7%	39,2%	40,8%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Places Habitatges ús turístic estimades segons la Direcció General de Turisme. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2015-2016

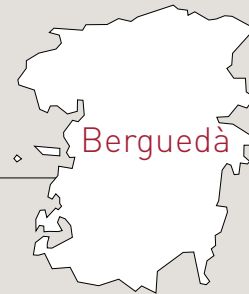
nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

Berguedà

Població, 2017

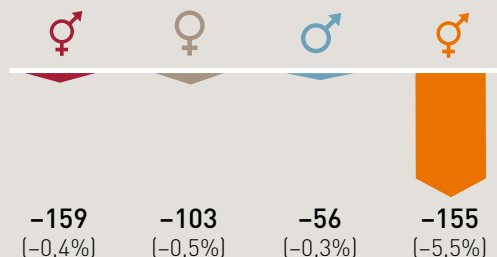
TOTAL
38.791

DONES
19.517

HOMES
19.274

ESTRANGERS
2.674

Variació interanual

-0,4%

La població decreix lleugerament

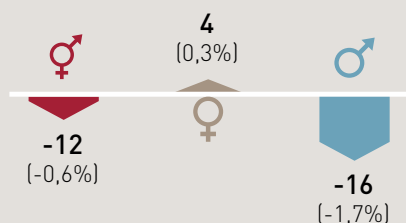
Població aturada registrada, 2017

TOTAL
2.099

DONES
1.173

HOMES
926

Variació interanual

12,1%

Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2017

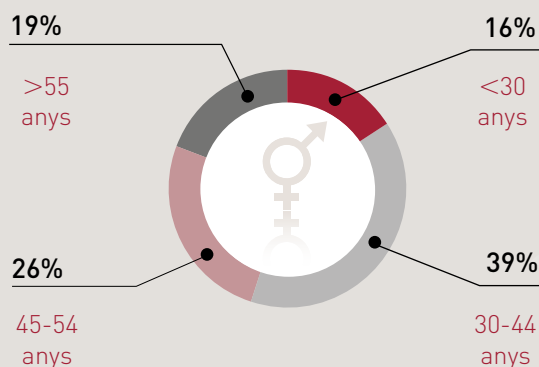
TOTAL
14.677 ▶ 134 (0,9%)

DONES
6.736 ▶ 36 (0,5%)

HOMES
7.941 ▶ 98 (1,2%)

ESTRANGERS
861 ▶ 70 (8,8%)

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

61,4%

Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2017

TOTAL
1.267

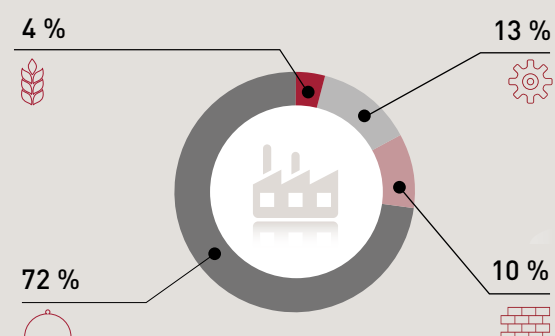
Agricultura
55 ▶ 3 (5,8%)

Indústria
168 ▶ -8 (-4,5%)

Construcció
127 ▶ 1 (0,8%)

Serveis
917 ▶ -44 (-4,6%)

Distribució per sectors (pes %)

-3,7%

Decreix el nombre d'empreses

Berguedà

La comarca del Berguedà, amb Berga com a capital, està constituïda per 31 municipis, dels quals 30 pertanyen a la demarcació de Barcelona i 1, a la de Lleida. La seva superfície és de 1.129 km² (només es té en compte els 30 municipis barcelonins, com es fa en tot aquest capítol), i representa el 14,6% de la superfície del conjunt de la demarcació.

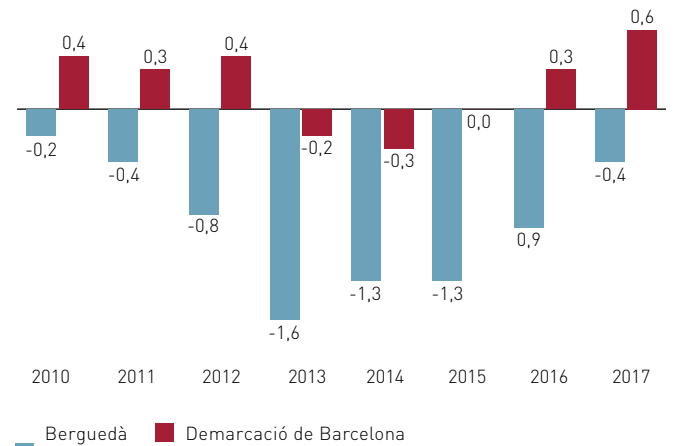
El Berguedà és la comarca menys poblada de les dotze barcelonines, tan sols per darrere del Moianès, i aplega el 0,7% de la **població** de la demarcació (vegeu el gràfic 1). Amb 38.791 habitants el 2017, interanualment ha disminuït un 0,4%, l'única comarca que perd habitants. La població resident a l'estranger augmenta un 9,9% el 2017, fins a arribar a les 984 persones.

És la comarca amb menys densitat de població de la demarcació, amb un valor de 34 hab./km². La capital, Berga, aplega el 41,5% (16.115) de la població comarcal. Tan sols dotze municipis dels trenta de la comarca han guanyat població durant el darrer any, entre els quals destaquen Viver i Serrateix (11), Santa Maria de Merlès (12) i Casserres (29). En canvi, la resta han perdut població, amb certa importància a Berga (-60), Puig-reig (-37) i Gironella (-21).

El conjunt de població estrangera al Berguedà és de 2.674 persones, i representen el 6,9% de la població comarcal, un valor clarament inferior a la mitjana barcelonina (12,8%). Durant el darrer any, la població estrangera ha disminuït un 5,5%. El 39,6% prové del continent africà, concretament la marroquina és la nacionalitat principal amb 1.017 persones (38%). La segona nacionalitat amb més representació a la comarca és la romanesa, amb un pes del 22,7%. La majoria de nacionalitats perden població el 2017.

El 13,9% de la població és menor de 16 anys, un percentatge inferior al que es dona a tota la demarcació (16,4%), i el 24,4% té 65 anys o més, més de 5 punts per sobre del que hi ha a la demarcació (18,6%). La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) aplega el 61,7% restant, el percentatge més baix d'entre totes les comarques. L'índex d'envelliment, 175, és el més elevat de la demarcació, més de 60 punts per sobre de la mitjana (113). Respecte a la projecció de població per al 2026 elaborada per l'Idescat, el Berguedà apunta ser una de les comarques que més població perdria, amb una disminució de l'1,7%.

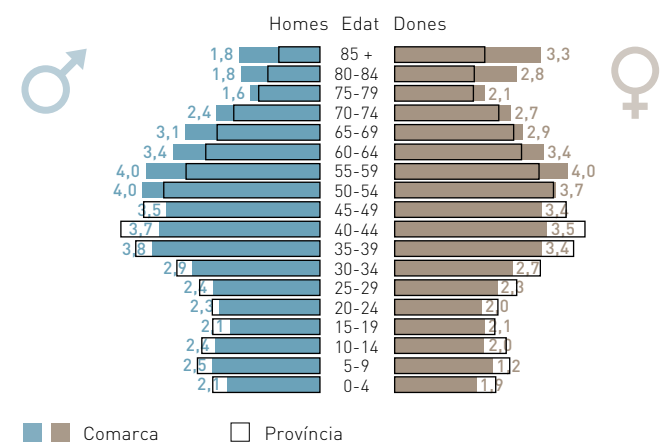
Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2010-2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

El Berguedà és l'única comarca que perd població el 2017, i ja acumula 8 anys consecutius de decreixement, una tendència que representa 2.734 habitants menys.

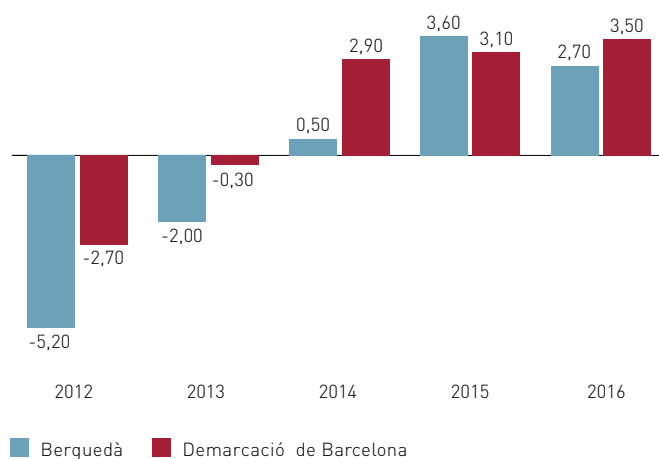
Gràfic 2
Piràmide d'edats del Berguedà i Província, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

Segons l'*Anuari Econòmic Comarcal 2017*, del BBVA, el **VAB** de la comarca del Berguedà (vegeu el gràfic 3) creix un 2,7% durant l'any 2017, un increment inferior al que es dona al conjunt de Catalunya (3,4%), i que permet consolidar l'increment 2013-2016 (6,9%). D'aquesta manera, la caiguda 2007-2013 (del 16,0%) s'ha recuperat parcialment, de manera que el VAB del 2016 se situa un 10,2% per sota del 2007. L'increment del 2016 reflecteix l'impacte positiu dels serveis (augment del 3,0%), frenat per l'increment nul de la indústria i el modest 1,0% de la construcció; finalment, el primari creix un 11,3%.

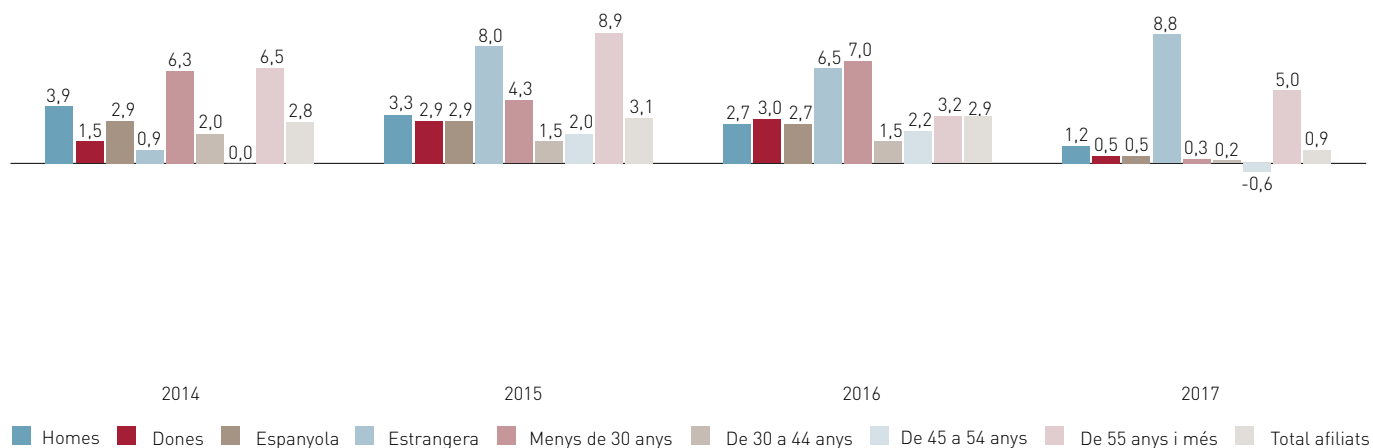
Acabat l'any 2017, **l'ocupació** registrada de la població resident a la comarca del Berguedà mostra un increment del 0,9%. En xifres absolutes, a finals del 2017 hi ha 14.677 persones ocupades residents a la comarca, 134 més que l'any anterior. Percentualment, és la comarca que té un increment més baix i 2,3 punts inferior al de la dinàmica mitjana de la demarcació (3,2%).

El Berguedà és la comarca que menys ocupació resident augmenta en el 2017 de totes les comarques barcelonines.

Per sexe, l'ocupació creix menys en les dones (0,5%) que en els homes (1,2%). La xifra d'ocupació femenina arriba a les 6.736 ocupades (36 més que l'any anterior) i la d'ocupació masculina, als 7.941 ocupats (98 més). El pes de les dones sobre el total de persones ocupades és del 45,9%, lleugerament inferior al del darrer any. Aquesta proporció és també significativament inferior al pes de les dones ocupades al conjunt de la demarcació (47,6%).

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, el col·lectiu estranger arriba a 861 ocupats i els espanyols, a 13.816. Interanualment, les persones ocupades amb nacionalitat estrangera incrementen més (8,8%) que les de nacionalitat espanyola (0,5%). El pes dels estrangers sobre el total de la població ocupada al Berguedà és del 5,9%, i esdevé la comarca amb menys proporció i significativament per sota de la mitjana de la demarcació (12,6%).

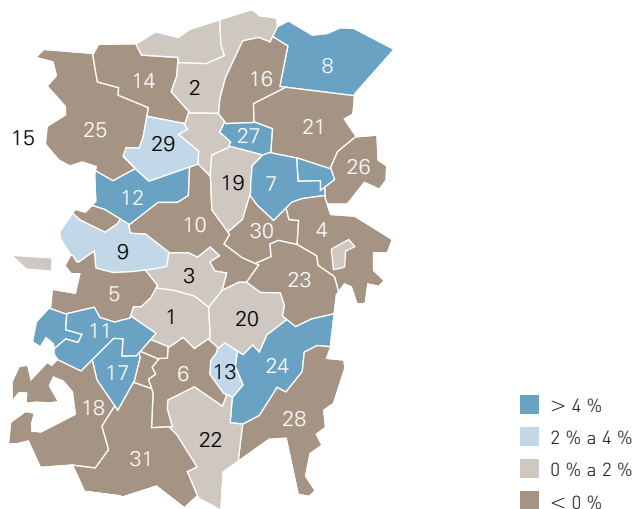
Per edats, 2.301 ocupats són menors de 30 anys; 5.687 tenen entre 30 anys i 44 anys; 3.868, entre 45 anys i 54 anys, i 2.821, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior, destaca l'increment d'ocupats en els majors de 55 anys (5,0%). El Berguedà és la comarca on més pes tenen les persones ocupades d'edat superior als 55 anys (19,2%), tres punts per sobre del pes que tenen a la demarcació.

La meitat dels municipis de la comarca perden població ocupada resident al llarg del 2017.

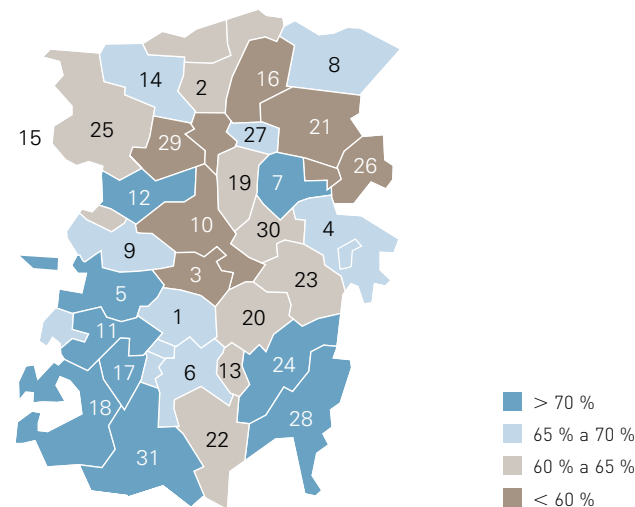
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident al Berguedà registra reduccions en catorze municipis dels trenta de la comarca. En xifres absolutes, es perden 16 ocupats a la Pobla de Lillet, 10 a Casserres, 10 a Saldes i 9 a Cercs. Setze municipis augmenten en nombre d'ocupats, entre els quals destaquen Berga (94) i Gironella (50). Els percentatges més elevats d'augment de persones ocupades es donen a l'Espunyola, Castellar de n'Hug, Sagàs i Castell de l'Areny.

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar a la comarca del Berguedà se situa al 61,4%, la segona més baixa de la demarcació després del Garraf. Per municipis (vegeu el mapa 2), superen el 70% de taxa d'ocupació Capolat, Santa Maria de Merlès, Fígols, Montmajor, l'Espunyola, Sagàs, Castell de l'Areny, Viver i Serrateix i Montclar. Estan per sota del 60%: Sant Jaume de Frontanyà, la Pobla de Lillet, Berga, Cercs, Guardiola de Berguedà i Vallcebre.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Berguedà, 2017 (en percentatge)

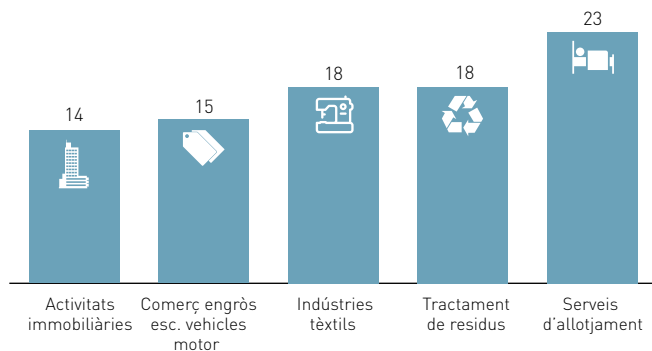
Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Berguedà, 2017 (en percentatge)

1 Avià	17 Montclar
2 Bagà	18 Montmajor
3 Berga	19 Nou de Berguedà (La)
4 Borredà	20 Olvan
5 Capolat	21 Pobla de Lillet (La)
6 Casserres	22 Puig-reig
7 Castell de l'Areny	23 Quar (La)
8 Castellar de n'Hug	24 Sagàs
9 Castellar del Riu	25 Saldes
10 Cercs	26 Sant Jaume de Frontanyà
11 Espunyola (L')	27 Sant Julià de Cerdanyola
12 Fígols	28 Santa Maria de Merlès
13 Gironella	29 Vallcebre
14 Gisclareny	30 Vilada
15 Gósol*	31 Viver i Serrateix
16 Guardiola de Berguedà	

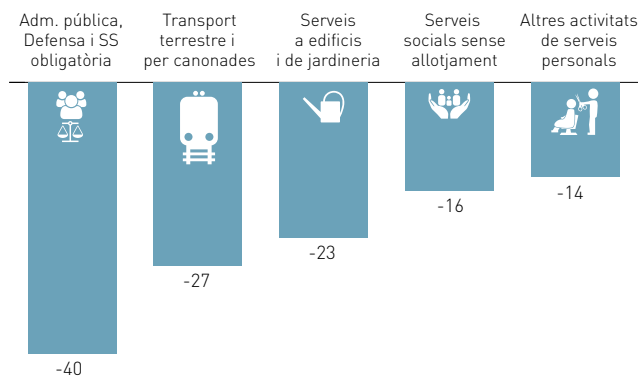
*Nota: Gósol, en color blanc, no pertany a la província de Barcelona, sinó a la de Lleida

Gràfic 5
Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball
Berguedà, 2017 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball
Berguedà, 2017 (absoluts)

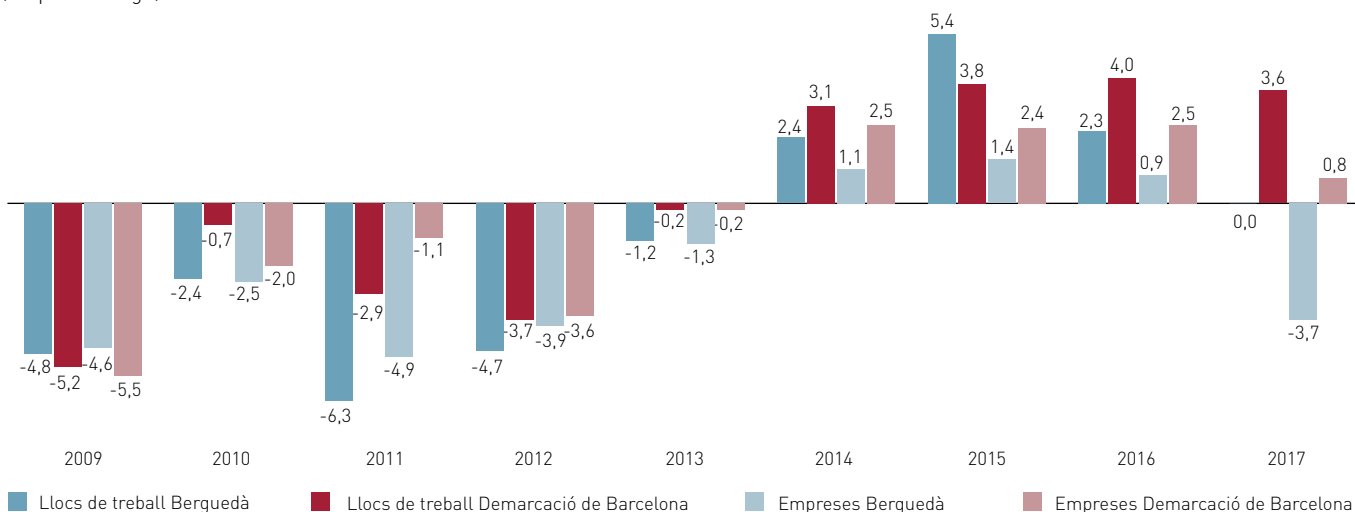

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Després de tres anys de creixement, en el 2017 el Berguedà és l'única comarca barcelonina que no augmenta el nombre de llocs de treball, i la que percentualment baixa més el nombre d'empreses.

L'evolució dels **llocs de treball** (professionals de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) trenca la tendència positiva dels darrers tres anys, i manté (baixa un 0,02%) els llocs de treball, l'única comarca barcelonina que no augmenta. L'evolució del nombre d'empreses cau un 3,7%, que també trenca amb la tendència anterior, i és la comarca que més baixa. El descens s'ha donat bàsicament en empreses de menys de cinc treballadors, i del sector serveis principalment.

Gràfic 7
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses
(en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

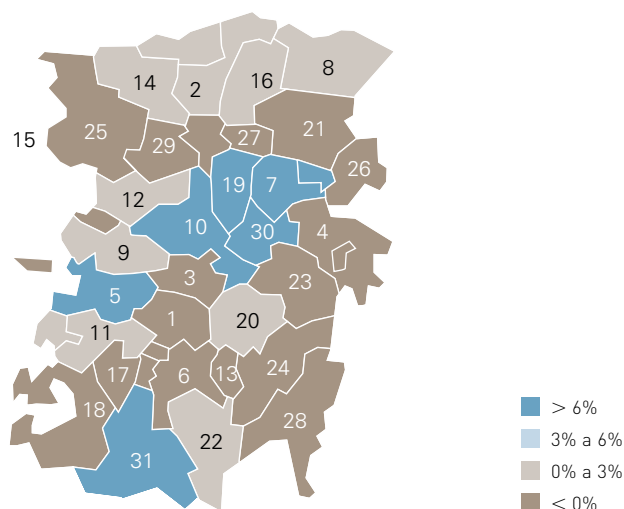
Els llocs de treball assalariat incrementen un 0,6%, però l'autònom cau un 1,3%; així, el Berguedà és la comarca que registra més pèrdues en el treball autònom, i la que creix menys en el treball assalariat. Per grans sectors, destaca l'evolució negativa del sector de serveis (-0,5%) i de la construcció, i d'altra banda creix la indústria (1,7%) i l'agricultura (0,2%). Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) destaquen la caiguda dels llocs de treball en l'administració pública (-6,5%) i les activitats sanitàries (-3%). Registren un augment el comerç a l'engròs (4%), les indústries tèxtils (4,1%) i les activitats especialitzades de la construcció (1,2%), entre d'altres. En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), es donen pèrdues de llocs de treball en l'Administració pública (-40) i en el transport terrestre (-27), i en canvi els increments més destacats tenen lloc en els serveis d'allotjament (23), en el tractament de residus (18) i en les indústries tèxtils (18).

Contràriament a la tendència de la demarcació, el Berguedà és l'única comarca que perd ocupació i empreses del sector serveis.

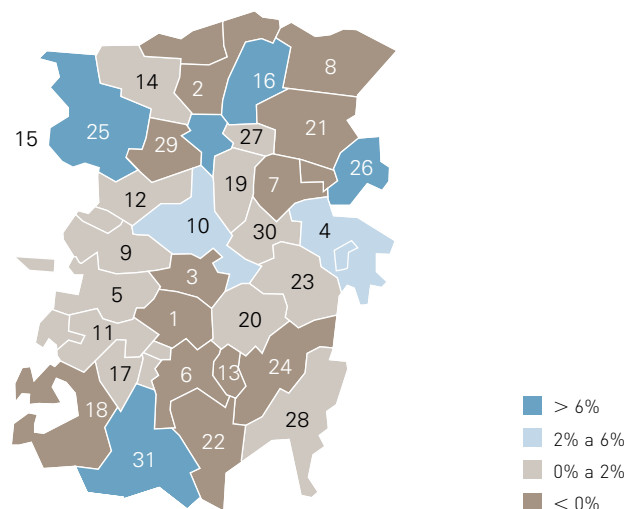
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en quinze municipis, entre els quals destaca Avià amb 16 llocs de treball menys i Berga (-54), i els augments més notoris es donen a Cercs (74) i Puig-reig (11). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4), es registren reduccions en dotze municipis, amb pèrdues de 19 empreses a Berga i 9 a Avià. Els increments més significatius es donen a Cercs (2) Guardiola de Berguedà (2) i Viver i Serrateix (2).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 2016 onze empreses tenen uns ingressos d'exploració de més de deu milions d'euros: entre elles hi ha Montajes Rus (reparació i muntatge d'equips de mineria i de plantes industrials), Catalana de Pinsos (comerç de cereals), Serradora Boix (fabricació d'envasos), Comercial Peralba (comerç de ferreria), Cedinsa Conservació (construcció de carreteres), Transforma 21 (construcció i manteniment de vehicles de motor), Pasquina (construcció de carreteres, reparació i demolició d'immobles) i Ballús (comercialització de combustibles). Només el 28% de les 200 primeres empreses en volum de vendes realitzen activitat exportadora o importadora.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Berguedà, 2017
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Berguedà, 2017
(en percentatge)

1 Avià	17 Montclar
2 Bagà	18 Montmajor
3 Berga	19 Nou de Berguedà (La)
4 Borredà	20 Olvan
5 Capolat	21 Poblà de Lillet (La)
6 Casserres	22 Puig-reig
7 Castell de l'Areny	23 Quar (La)
8 Castellar de n'Hug	24 Sagàs
9 Castellar del Riu	25 Saldes
10 Cercs	26 Sant Jaume de Frontanyà
11 Espunyola (L')	27 Sant Julià de Cerdanyola
12 Fígols	28 Santa Maria de Merlès
13 Gironella	29 Vallcebre
14 Gisclareny	30 Vilada
15 Gósol*	31 Viver i Serrateix
16 Guardiola de Berguedà	

*Nota: Gósol, en color blanc, no pertany a la província de Barcelona, sinó a la de Lleida

Al Berguedà l'atur cau un 0,6% el 2017, la menor baixada dels darrers anys i la menys important de totes les comarques barcelonines.

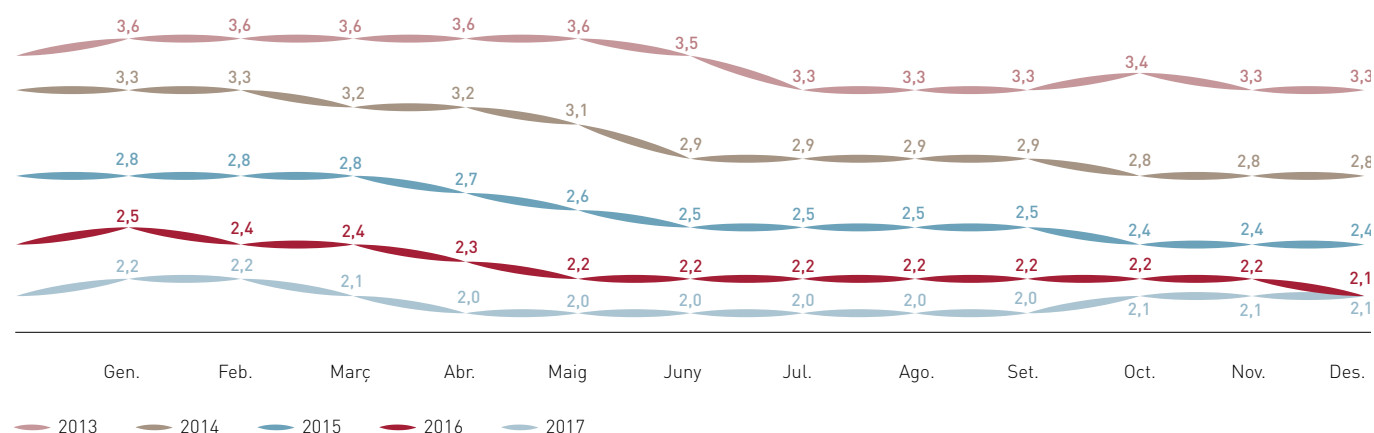
Al Berguedà la població aturada major de 45 anys supera el 58%, el percentatge més alt de totes les comarques.

L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) trenca la tendència decreixent dels darrers anys, amb una disminució de només el 0,6% respecte a l'any anterior (-12 aturats), una dada que representa una reducció molt inferior a la mitjana de la demarcació (-8,5%). A final del 2017 hi ha 2.099 persones aturades registrades a la comarca del Berguedà, el 0,7% dels aturats de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 12,1%, que disminueix només una dècima respecte a la de l'any anterior i que se situa per sobre de la taxa mitjana de la demarcació (11,4%). Entre la població femenina, la taxa d'atur és del 14,3%, igual que la de l'any anterior i per sobre de la mitjana de la resta de comarques (13,1%). La taxa masculina se situa al 10,2%, dues dècimes per sota de l'any anterior, i mig punt per sobre de la demarcació. Per edat, destaca que el 58% d'aturats són majors de 45 anys, el percentatge més elevat de la demarcació.

Per sectors d'activitat econòmica, el 63,6% dels aturats pertanyen al sector serveis; el 16,6%, a la indústria; el 9,8%, a la construcció; el 2,0%, a l'agricultura, i el 8,0%, al grup sense ocupació anterior (SOA). Respecte a l'any anterior: la construcció (-18%), l'agricultura (-16%) i la indústria (-6,2%) baixen el nombre d'aturats, i en canvi els SOA (25,4%) i els serveis, amb un 2,3%, augmenten.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Berguedà, 2013-2017 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Segons el nivell formatiu de la persona aturada, només disminueixen els que tenen educació general, i destaquen en l'augment els universitaris de segon cicle (32,4%) i les persones amb estudis primaris incomplets (16,5%). L'atur entre la població estrangera augmenta un 12,2%, i se situa en els 384 aturats, una dada que representa el 18,3% de les persones aturades de la comarca. Els aturats nacionals disminueixen un 3,1%, fins a arribar a les 1.715 persones.

L'atur disminueix (vegeu el mapa 5) en 15 municipis dels 30 de la comarca. Les reduccions més destacades es produeixen a Puig-reig (-14), Casserres (-10) i Olvan (-5). Són 5 els municipis que es mantenen, i 10 els que augmenten l'atur, amb increments a Berga (22), Gironella (10) i l'Espunyola (6). Respecte a la taxa d'atur registral (vegeu el mapa 6), 9 municipis dels 30 es troben amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal, entre els quals destaquen Gisclareny (31%), la Quar (20%), Guardiola de Berguedà (16,7%) i Fígols (16,7%). En canvi, les taxes més baixes es donen a Capolat (3%), Santa Maria de Merles (4,4%) i Avià (7,6%), entre d'altres.

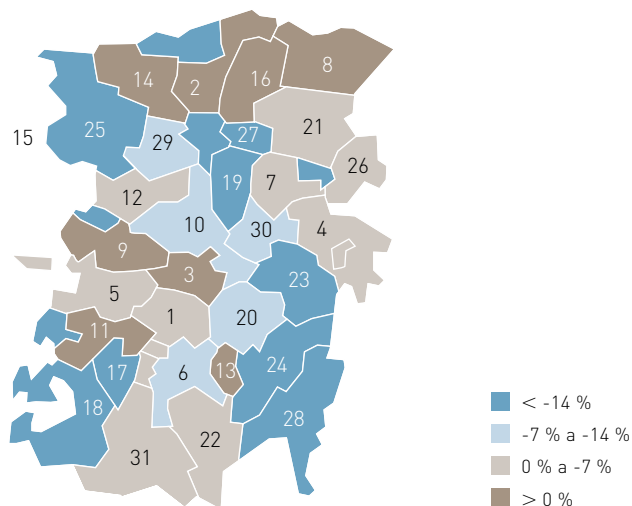
Prop de deu-mil contractes han estat registrats a la comarca del Berguedà durant el 2017, una dada que suposa un descens del 5,3%, i és l'única comarca que obté xifres negatives.

A final del 2017 hi ha concedides 1.175 **prestacions per desocupació**, que representa una disminució del 2,6% respecte a l'any anterior. La taxa de cobertura, que és del 60,8%, un punt mig per sobre la mitjana de la demarcació, es manté estable respecte al 2016. Totes les tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre respecte a l'any anterior, excepte les contributives, que augmenten un 12,7%.

La **contractació laboral** baixa un 5,3% en el 2017, una variació contrària a la tendència de la demarcació (6,9%). El 2017 finalitza amb 9.969 contractes signats. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 9,7%, un valor semblant a la mitjana de les comarques barcelonines (9,1%), i la temporal cau un 7%, xifra inversa a l'augment de la demarcació (6,5%). Per sexe, la contractació masculina baixa un 8,8% i la femenina, un 1,3%. Per edats només augmenta el tram dels menors de 20 anys (17,1%).

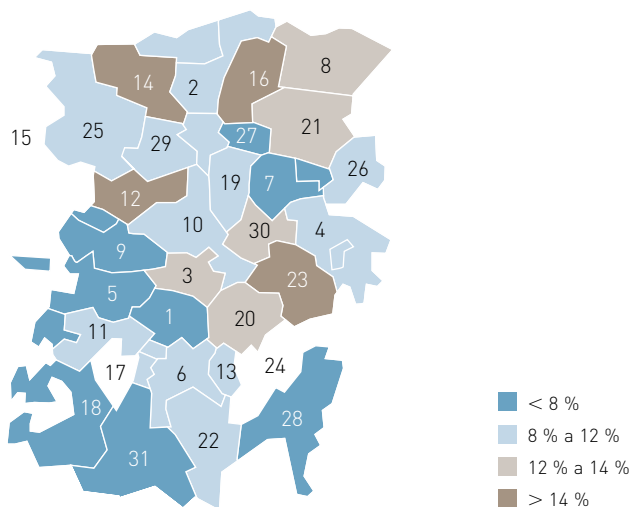
Mapa 5

Variació de l'atur registrat. Berguedà, 2017
(en percentatge)

Mapa 6

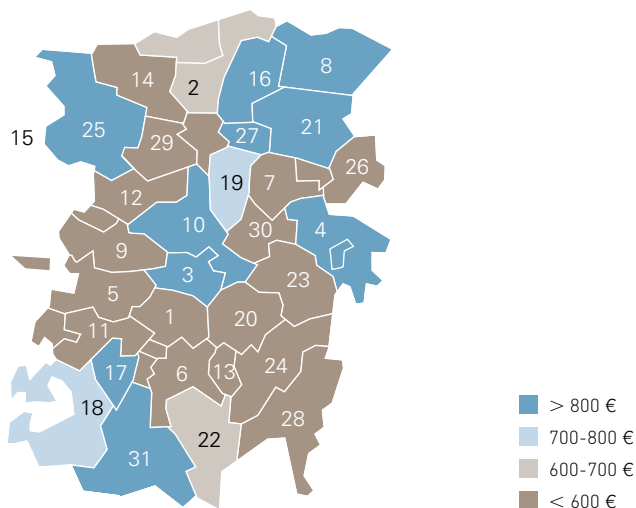
Taxa d'atur registral. Berguedà, 2017
(en percentatge)

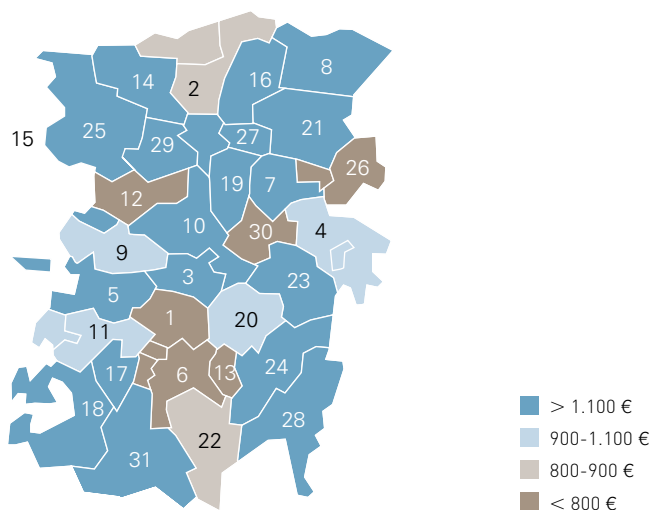
1 Avià	17 Montclar
2 Bagà	18 Montmajor
3 Berga	19 Nou de Berguedà (La)
4 Borredà	20 Olvan
5 Capolat	21 Poble de Lillet (La)
6 Casserres	22 Puig-reig
7 Castell de l'Areny	23 Quar (La)
8 Castellar de n'Hug	24 Sagàs
9 Castellar del Riu	25 Saldes
10 Cercs	26 Sant Jaume de Frontanyà
11 Espunyola (L')	27 Sant Julià de Cerdanyola
12 Fígols	28 Santa Maria de Merlès
13 Gironella	29 Vallcebre
14 Gisclareny	30 Vilada
15 Gósol*	31 Viver i Serrateix
16 Guardiola de Berguedà	

*Nota: Gósol, en color blanc, no pertany a la província de Barcelona, sinó a la de Lleida

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Berguedà, 2017
 (en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Berguedà, 2017
 (en euros)

1 Avià	17 Montclar
2 Bagà	18 Montmajor
3 Berga	19 Nou de Berguedà (La)
4 Borredà	20 Olvan
5 Capolat	21 Pobla de Lillet (La)
6 Casserres	22 Puig-reig
7 Castell de l'Areny	23 Quar (La)
8 Castellar de n'Hug	24 Sagàs
9 Castellar del Riu	25 Saldes
10 Cercs	26 Sant Jaume de Frontanyà
11 Espunyola (L')	27 Sant Julià de Cerdanyola
12 Figols	28 Santa Maria de Merlès
13 Gironella	29 Vallcebre
14 Gisclareny	30 Vilada
15 Gósol*	31 Viver i Serrateix
16 Guardiola de Berguedà	

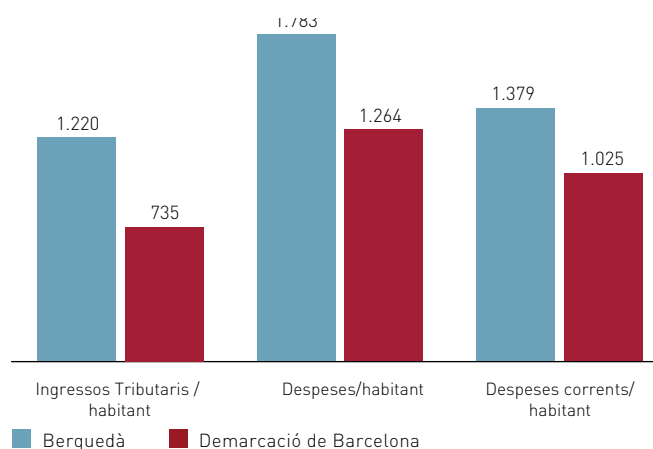
*Nota: Gósol, en color blanc, no pertany a la província de Barcelona, sinó a la de Lleida

En relació amb les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2017 augmenta un 3,6% respecte al 2016 en els ingressos i un 3,0% en les despeses, uns valors més de tres punts inferiors a la demarcació en els ingressos, i més de cinc punts en les despeses. Per habitant, al Berguedà les despeses suposen 1.783 euros, amb 1.379 euros de despeses corrents i 302 euros de despeses d'inversió, uns valors significativament superiors als mitjans de la demarcació (1.264 en despeses, 1.025 en despeses corrents i 161 en despeses d'inversió per habitant). Els ingressos corrents suposen 1.560 euros per habitant, amb 1.220 d'ingressos tributaris, que també superen amb escreix la mitjana de la demarcació (1.158 en ingressos corrents i 735 en els tributaris).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca la ràtio euros/habitant als municipis de Berga (2.140), la Pobla de Lillet (1.988), Castellar de n'Hug (1.180) i Viver i Serrateix (1.054). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), Castellar de n'Hug amb 4.173, Gisclareny (3.700), la Pobla de Lillet (2.366), Berga (2.137) i Montclar (2.078) són els municipis que superen els dos mil euros per habitant.

El Berguedà és la comarca amb més ràtio d'ingressos i despeses per habitant, i destaca la inversió per habitant (302), que dobla la mitjana de la demarcació.

Gràfic 9
Finances públiques, 2017 (ratios euro per habitant)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

Els indicadors d'evolució **turística** de l'oferta al Berguedà el 2017 presenten uns resultats positius quant a la demanda, tot i registrar una oferta d'allotjament lleugerament inferior a la del 2016. Així, l'any 2017 les places als establiments hotelers presenten una pèrdua del -0,7% respecte a l'any anterior; l'oferta d'establiments de turisme rural i càmpings també disminueix lleugerament (un -0,9 i un -0,1 respectivament); els apartaments turístics mantenen el nombre de places que tenien l'any anterior, i finalment els habitatges d'ús turístic (HUT) han augmentat, tot i que representen només el 5,1% de l'oferta total de places de la comarca.

En demanda, els viatgers en càmpings augmenten un 8,4%, un volum que suposa un augment de més de 7.500 persones en termes absoluts; les pernoctacions augmenten en més de 10.000 (4,0% respecte a l'any anterior). L'ocupació en aquest cas perd -0,7 punts. Pel que fa al turisme rural, el nombre de viatgers augmenta (3,3%), però les pernoctacions cauen un -1,8%, que en nombres absoluts són -2.300 pernoctacions. Tot i així, l'ocupació creix dos punts percentuals.

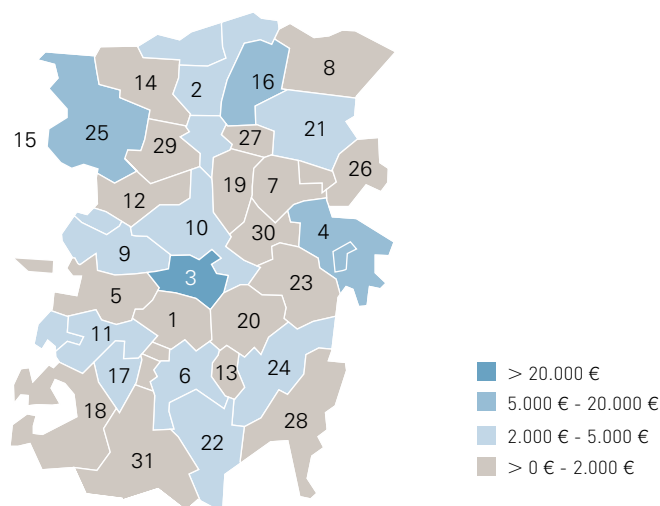
El Berguedà ha recaptat 100.850 euros corresponents a la taxa turística, un increment del 16,0% respecte a l'any 2016. Aquesta comarca recapta l'1,5% del total de l'impost a la província de Barcelona sense el Barcelonès (entorn de Barcelona).

Quadre 1 Indicadors d'evolució turística al Berguedà, 2016-2017

	Berguedà			Entorn de Barcelona*		
	2016	2017	% var. 2016-2017**	2016	2017	% var. 2016-2017**
Places en establiments hotelers	1.244	1.235	-0,7	63.844	64.044	0,3
Places en càmpings	7.992	7.986	-0,1	44.028	44.337	0,7
Places en establiments de turisme rural	1.438	1.425	-0,9	5.042	5.063	0,4
Places en apartaments	6	6	0,0	2.352	2.264	-3,7
Places en HUTs	370	572	nc	20.778	35.640	tc
Viatgers allotjats en establiments hotelers	nd	nd	nd	3.829.160	3.996.066	4,4
Viatgers allotjats en càmpings	90.860	98.529	8,4	675.645	722.929	7,0
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	39.903	41.210	3,3	114.608	124.855	8,9
Pernoctacions en establiments hotelers	nd	nd	nd	10.606.304	11.481.471	8,3
Pernoctacions en càmpings	272.390	283.367	4,0	2.589.318	2.771.753	7,0
Pernoctacions en establiments de turisme rural	128.064	125.708	-1,8	339.510	357.211	5,2
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	nd	nd	nd	74,6	75,7	1,1
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	53,4	52,7	-0,7	46,0	47,6	1,6
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	27,7	29,8	2,0	24,0	25,1	1,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)****	86.962	100.850	16,0	6.180.836	6.604.010	6,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals
 Places en HUTs estimades segons criteri de la Direcció General de Turisme * Import anual calculat sobre 1T, 2T, 3T 2017 i 4T 2016. Comparació amb el mateix període de l'any anterior nd: Dada no disponible nc: Dada no comparable
 Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Berguedà, 2017 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de la Direcció General de Turisme

La recaptació en l'impost sobre les estades en establiments turístics supera els 100.000 euros.

Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà

Impuls de l'Economia Circular

El projecte Economia Circular Berguedà té l'objectiu de impulsar la competitivitat dels sectors econòmics berguedans a través de la transició cap a un model productiu més sostenible i eficaç dins els principis de l'economia circular. L'any anterior els treballs realitzats van presentar moltes oportunitats d'estalvi i millora econòmica i ambiental en els sectors orientats a l'agricultura, ramaderia, producció forestal i producció alimentària. Per aquest motiu, l'actuació d'enguany es centra en aquests sectors, especialment l'agroramader i en l'aprofitament del residu orgànic en l'àmbit comarcal esdevenint una prova pilot de país en un territori rural i de muntanya. **[+]**

Forest_COOP

Catalunya és un país de boscos. Més del 50% de la fusta es transforma al Berguedà. El projecte Forest_COOP és una iniciativa per generar nova activitat econòmica en el sector forestal mitjançant el foment de la creació de cooperatives. L'Agència es posiciona com a facilitador de recursos inicials actuant com a soci col·laborador, aportant espais i continguts per la formació, i l'assistència tècnica i assessorament en la constitució i gestió de la/es cooperativa/es. Aquest acompanyament es realitzarà durant el primer any i posteriorment la/es cooperativa/es funcionaran de manera autònoma. **[+]**

Estratègia Berguedana Pla d'Acció 2018-2022

Els nous instruments i noves dinàmiques d'actuació en l'àmbit territorial endegats al Berguedà proposen nous reptes i projectes de futur que tenen com a objectiu l'assoliment d'una més gran efectivitat de les actuacions públiques i una més gran col·laboració amb els actors del territori, tant en l'àmbit públic com en el privat. Així, el Pla d'Acció 2022 té com a objectiu l'establiment de les eines i les actuacions concretes vers el desenvolupament local del territori i la seva competitivitat mitjançant la construcció i desplegament del mateix que té com a finalitat l'afavoriment d'un procés reactivador de l'economia que, mitjançant l'aprofitament dels recursos endògens existents en el territori i la cooperació públicoprivada, estimulin, fomentin i diversifiquin l'activitat econòmica, creant ocupació, renda i riquesa, i millorant la qualitat de vida i el benestar de la població local. **[+]**

MED EMBLEMATIC

Re-equilibrar el flux del turisme a la mediterrània per a allargar la temporada, millorar el rendiment econòmic dels territoris i aconseguir una major implicació i participació dels habitants i actors locals. Aquests són els objectius principals del projecte EMbleMatic, crear una xarxa sostenible de muntanyes emblemàtiques de la mediterrània, amb el Pedraforca com a representant del Berguedà, per a intercanviar experiències, coneixements i models d'organització de destinacions d'Espanya, Albània, Grècia, Itàlia i França. Es busca crear i provar una oferta de turisme diferent, basada en les singularitats d'aquestes muntanyes i crear una alternativa al turisme tradicional massificat. Però el projecte va més enllà. No s'ocupa tant de la creació d'un producte turístic genèric, sinó més bé d'experimentar una manera de concebre el turisme que combina a la vegada desenvolupament i protecció dels entorns naturals, mitjançant l'aplicació d'una forma de gestió més sostenible i responsable de l'afluència turística. **[+]**

Ocupació a la Indústria Local

La missió específica del projecte és la capacitat i la qualificació de les persones en aquelles competències tècniques i transversals que els permetin adaptar-se a les necessitats del teixit productiu i crear itineraris personalitzats de millora de l'ocupabilitat de les persones en situació d'atur i/o millora de l'ocupació per tal d'inserir-les en el teixit industrial i concretament els oficis de filatura, mecànica, electricitat i soldadura. **[+]**

Territori sostenible i de qualitat

El Berguedà ha de seguir treballant per la sostenibilitat mediambiental, social i econòmica del territori en un equilibri entre la dinamització de l'economia i la conservació de la natura. L'objectiu clar de la comarca és assolir un major benestar social i qualitat de vida en plena sostenibilitat mediambiental, el Berguedà ha de tenir la capacitat de satisfer les necessitats de les generacions actuals sense comprometre la capacitat de les generacions futures. Així doncs la nova Marca territorial, El Berguedà, terra de Futurs, és una declaració d'intencions perquè tots i cadascun dels projectes i accions comarcals tinguin el comú objectiu d'incrementar el turisme de qualitat, l'obertura d'empreses relacionades amb l'economia verda, ajudar a totes les empreses ja existents a realitzar una aposta per la sostenibilitat amb eines com Biosphere, distinció reconeguda per l'UNESCO, per fer més fort i visible el compromís per a la sostenibilitat de la comarca com a territori sostenible i alhora dinàmic i atractiu, una terra de Futurs. **[+]**

Foment de l'emprenedoria

El foment de l'esperit emprenedor i la cultura d'empresa és un element clau de creixement i ocupació. En aquest sentit es despleguen programes d'acompanyament i suport a les persones emprenedores per desenvolupar la seva idea de negoci, l'estímul de les idees i el foment de l'emprenedoria a través d'accions com el Concurs d'Idees Emprenedores al Berguedà o l'Escola d'Estiu per a Persones Emprenedores que enguany celebra els 10 anys amb l'aplicació d'una nova metodologia. També es fomenten els valors de l'emprenedoria amb accions de sensibilització de la cultura emprenedora a les escoles de primària i secundària, com el projecte InnovaPetit, un projecte educatiu que té per objectius fomentar la creativitat i l'esperit emprenedor, generar actituds favorables cap a la innovació tecnològica i resoldre problemes en contextos reals, a més de promoure l'adquisició i la pràctica de la innovació per mitjà de la creació d'equips de treball. **[+]**

Dinamització dels polígons d'activitat econòmica

L'activitat industrial és un dels vectors clau de desenvolupament econòmic a potenciar. Projectes com simbiosi industrial, l'actualització del portal web de sòl i sostre industrial, l'harmonització de les ordenances fiscals, l'oferta de nou sòl industrial al polígon Rocarodona-Olvan i el pla de modernització de polígons industrials esdevenen claus per la creació d'ocupació i activitat econòmica. **[+]**

Innovació i clústers

El tèxtil és un sector amb tradició al Berguedà que, malgrat les successives crisis, manté el seu potencial en l'economia berguedana. Enguany l'Agència ha entrat com a soci a la xarxa de l'Associació Europea de Col·lectivitats Tèxtils (ACTE). Participar en aquesta xarxa permetrà al Berguedà crear sinèrgies i oportunitats, així com impulsar projectes Europeus de recerca i innovació. **[+]**

Prospecció en clau de competències

El projecte respon a la necessitat del Servei d'Orientació Professional de l'Agència de alinear l'estratègia de prospecció, basada en el Model en clau de competències, a les empreses de del Berguedà. La integració d'aquest model a les empreses i empresaris contribuirà a augmentar la ocupabilitat de les persones que estan en cerca de feina i, des del servei d'Ocupació, podrem elaborar itineraris d'inserció amb els usuaris que encaixin perfectament amb les necessitats del mercat laboral del Berguedà. **[+]**

Expo Innova Petit

Rosa Pujols Castellà, directora de programes de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà

A ningú no se li escapa que avancem cap a un «futur present» Lluny queda el primer viatge l'any 2009 a Astúries per responsables i tècnics de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà, per conèixer de primera mà les bones praxis que els nostres companys de Valnalón porten més de 20 anys desenvolupant. Allà per primera vegada vàrem veure, com un territori similar al nostre i amb paral·lelismes de crisis de sectors com el de la mineria, que en el seu dia havien estat motor del desenvolupament econòmic d'aquests territoris, havien estat capaços de fomentar l'esperit emprenedor als diferents nivells educatius amb el disseny d'un projecte d'Educació Emprenedora, on a través dels diversos programes educatius (infantil, primària, secundària, Batxillerat, cicles formatius...) fomenten l'emprenedoria en horari lectiu.

A partir de conèixer aquestes experiències, i més endavant amb l'impuls i col·laboració de la Diputació de Barcelona, implementàvem al Berguedà el projecte "Cultura Emprenedora a l'Escola", organitzant el 2011 el primer mercat de cooperatives escolars, que enguany ja hem celebrat la seva 8èna edició on hi han participat més de 400 alumnes, de primària i secundària.

Un dels programes que vàrem iniciar l'any passat seguint la metodologia i tutorització de Valnalón, és el programa PETIT, un projecte educatiu que té per objectius fomentar la creativitat i l'esperit emprenedor, generar actituds favorables cap a la innovació tecnològica i resoldre problemes en contextos reals, a més de promoure l'adquisició i la pràctica de la innovació per mitjà de la creació d'equips de treball.

El 17 de maig de 2018 es va celebrar una nova edició, la segona, de Expo Innova Petit on els 102 alumnes de 3er i 4art d'ESO de la comarca van exposar davant d'electes, experts en I+D i tecnologia, i empresaris reconeguts de la comarca, els prototips que han desenvolupat durant el curs. El Programa PETIT (Programa Educatiu, Tecnologia, Innovació i Treball), fomenta la innovació tecnològica, la creativitat i l'esperit emprenedor als alumnes d'Educació Secundària Obligatòria. A cada aula l'alumnat treballa en diferents equips d'innovació, enguany han estat 26 equips. Cada equip el componen entre 3 i 4 alumnes, qui, al llarg del curs i de manera autònoma (a través d'un ensenyament guiat) dissenyen i creen un producte innovador que millora la qualitat de vida de les persones. Amb el programa PETIT es planteja el repte de fomentar la comunicació, la creativitat, la innovació i el desenvolupament de capacitats emprenedores.

Durant el curs, aquests equips d'innovació que es creen a l'aula passen per diferents fases. A la primera fase del procés, els nois/es observen i analitzen l'entorn per detectar necessitats o problemes a resoldre en qualsevol element de la vida quotidiana. Una vegada detectats, generen idees que poden solucionar tangiblement aquests problemes. Analitzen la viabilitat de cada idea i seleccionen la més factible, plantejant-se el repte i convertint-la en realitat passant a la segona fase de construcció del prototip. Finalment, veuen les possibilitats de comercialització del mateix i treballen en la última fase encaminada a potenciar les capacitats comunicatives per al llançament del producte i la seva presentació a la EXPO INNOVAPETIT davant del públic.

Aquesta Expo Innova Petit suposa la primera trobada entre molts joves i la innovació, on no es tracta només de promoure l'ús de les tecnologies, sinó que introdueix la innovació com a principal factor per al desenvolupament de les competències, augment de la creativitat, foment de la creació de noves empreses i impuls de l'esperit emprenedor.

La riquesa de la trobada radica en la possibilitat que tenen aquests joves i personal docent, professionals de l'educació i famílies, empreses i entitats de compartir experiències i comprovar com diferents idees solucionen diferents complexitats pròpies de la vida diària. Més enllà de les presentacions i exposicions de les idees prototipades, es genera la interacció amb experts en I+D i empresaris a través de les qüestions i aportacions que els hi fan als alumnes.

Aprendre jugant, noves idees...

Aprendre jugant és la manera més eficaç d'adquirir nous coneixements i mitjançant aquest programa Innova Petit, els i les participants comparteixen l'experiència de pensar, construir i defensar els seus prototips que milloren i produeixen canvis en objectes de la vida quotidiana.

La societat d'avui dia necessita noves idees per poder desenvolupar reptes que tenim en el món actual. Les noves idees que sorgeixen han de ser reconduïdes per persones o grups que tenen un caràcter emprenedor i poden portar a terme els reptes de la innovació. Aquests emprenedors tenen com una de les seves característiques més destacades la iniciativa. Existeix una gran relació entre emprenedor i innovació, fins al punt que alguns teòrics no conceben l'emprenedoria sense innovar, ja que una de les característiques fonamentals de l'emprenedor és l'aplicació de canvis en les idees, els valors i els procediments de l'activitat econòmica per solucionar els problemes que es presenten en la satisfacció de necessitats.

Emprendre és un verb en positiu que no entén de pessimisme. La possibilitat d'equivocar-se, la necessitat de tornar-ho a intentar, l'actitud observadora del què passa al nostre voltant i de les nostres inquietuds, són també complements del verb Emprendre. Treballar tot això a l'escola vol dir ensenyar als nens i nenes, als joves de la nostra comarca a tenir un objectiu com a grup, a organitzar-se i treballar per aconseguir-lo; vol dir organitzar i desenvolupar un projecte i ser capaços de comunicar-lo... vol dir treballar metodologies com ara el treball en equip i el treball per projectes. En definitiva acostar-los als valors com la perseverança, la responsabilitat, l'esforç, l'autonomia, la capacitat d'aprendre dels valors... valors emprenedors.

La inserció de l'emprenedoria en l'horari lectiu i assignatures troncales ha resultat un magnífic instrument per a la transmissió d'aquests valors emprenedors, i promoure una actitud emprenedora que intenta resoldre problemes, buscar solucions als reptes que se'ls plantegen. Aquesta és l'actitud emprenedora que volem que tinguin els nostres nens, nenes i joves de la comarca, perquè la necessitaran, indefectiblement, en totes les etapes de la seva vida.

Recull estadístic. Berguedà

	Berguedà		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes Berguedà/ Demarcació	
	2016	2017	2016	2017	Berguedà	Demarcació	2016	2017
Entorn								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		1129,0		7.726,4				14,6%
Superfície mitjana municipal (km²)		37,6		24,8				nc
Demografia								
Població Total	38.950	38.791	5.542.680	5.576.037	-0,4%	0,6%	0,7%	0,7%
Densitat (hab/km²)	35	34	717	722	-0,4%	0,6%	nc	nc
Homes	19.330	19.274	2.704.771	2.718.621	-0,3%	0,5%	0,7%	0,7%
Dones	19.620	19.517	2.837.909	2.857.416	-0,5%	0,7%	0,7%	0,7%
Població de menys de 16 anys	5.384	5.398	914.352	915.587	0,3%	0,1%	0,6%	0,6%
Població potencialment activa (16-64)	24.177	23.919	3.603.957	3.621.380	-1,1%	0,5%	0,7%	0,7%
Població de 65 anys i més	9.389	9.474	1.024.371	1.039.070	0,9%	1,4%	0,9%	0,9%
Projecció Població 2017-2026	38.791	38.128	5.576.037	5.488.234	-1,7%	-1,6%	0,7%	0,7%
Pob. resident a l'estranger	895	984	205.134	220.660	9,9%	7,6%	0,4%	0,4%
Índex de dependència global	61,1	62,2	53,8	54,0	1,1	0,2	nc	nc
Índex d'envelliment	174,4	175,5	112,0	113,5	1,1	1,5	nc	nc
Nacionalitat espanyola	36.121	36.117	4.854.217	4.864.723	0,0%	0,2%	0,7%	0,7%
Nacionalitat estrangera	2.829	2.674	688.463	711.314	-5,5%	3,3%	0,4%	0,4%
Taxa d'estrangeria total	7,3%	6,9%	12,4%	12,8%	-0,4pp	0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	4,8%	4,7%	9,4%	9,7%	-0,2pp	0,3pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	585	547	110.476	111.138	-6,5%	0,6%	0,5%	0,5%
Població potencialment activa (16-64)	2.165	2.045	557.386	577.682	-5,5%	3,6%	0,4%	0,4%
Població de 65 anys i més	79	82	20.601	22.494	3,8%	9,2%	0,4%	0,4%
Àfrica	1.183	1.060	162.517	160.369	-10,4%	-1,3%	0,7%	0,7%
Amèrica	435	472	196.361	206.669	8,5%	5,2%	0,2%	0,2%
Àsia	123	124	123.379	130.534	0,8%	5,8%	0,1%	0,1%
Europa	1.087	1.016	205.532	212.938	-6,5%	3,6%	0,5%	0,5%
Unió Europea	948	860	164.824	168.912	-9,3%	2,5%	0,6%	0,5%
Rest del món	1	2	674	804	100,0%	19,3%	0,1%	0,2%
5 principals nacionalitats (comarca)	2.050	1.853	203.965	201.596	-9,6%	-1,2%	1,0%	0,9%
Marroc	1.133	1.017	122.087	119.779	-10,2%	-1,9%	0,9%	0,8%
Romania	667	608	33.452	33.172	-8,8%	-0,8%	2,0%	1,8%
Polònia	105	90	6.501	6.441	-14,3%	-0,9%	1,6%	1,4%
Colòmbia	57	69	17.017	18.944	21,1%	11,3%	0,3%	0,4%
Equador	88	69	24.908	23.260	-21,6%	-6,6%	0,4%	0,3%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	1.315	1.267	184.428	185.911	-3,7%	0,8%	0,7%	0,7%
Agricultura	52	55	786	782	5,8%	-0,5%	6,6%	7,0%
Indústria	176	168	18.875	18.778	-4,5%	-0,5%	0,9%	0,9%
Construcció	126	127	15.152	15.701	0,8%	3,6%	0,8%	0,8%
Serveis	961	917	149.615	150.650	-4,6%	0,7%	0,6%	0,6%
Dimensió mitjana	5,7	6,0	10,6	11,0	0,3p	0,4p	nc	nc
Agricultura	2,2	2,2	3,4	3,4	0,0p	0,1p	nc	nc
Indústria	9,7	10,4	16,3	16,9	0,7p	0,6p	nc	nc
Construcció	6,3	6,3	5,2	5,5	0,0p	0,3p	nc	nc
Serveis	5,1	5,4	10,5	10,9	0,2p	0,4p	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	1.030	988	112.802	112.989	-4,1%	0,2%	0,9%	0,9%
Comerç detall, exc. vehicles motor	231	223	28.355	27.780	-3,5%	-2,0%	0,8%	0,8%
Serveis de menjar i begudes	152	139	17.361	17.396	-8,6%	0,2%	0,9%	0,8%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	87	89	2.013	2.043	2,3%	1,5%	4,3%	4,4%
Activitats especialitzades construcció	73	76	8.980	9.202	4,1%	2,5%	0,8%	0,8%
Venda i reparació de vehicles motor	49	51	4.432	4.418	4,1%	-0,3%	1,1%	1,2%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	47	50	15.182	15.142	6,4%	-0,3%	0,3%	0,3%
Construcció d'immobles	52	49	5.735	6.062	-5,8%	5,7%	0,9%	0,8%
Transport terrestre i per canonades	56	48	5.960	6.000	-14,3%	0,7%	0,9%	0,8%
Agricultura, ramaderia i caça	42	46	679	680	9,5%	0,1%	6,2%	6,8%
Altres activitats de serveis personals	53	45	7.463	7.496	-15,1%	0,4%	0,7%	0,6%
Indústries de productes alimentaris	50	43	1.713	1.681	-14,0%	-1,9%	2,9%	2,6%
Serveis d'allotjament	47	41	1.584	1.661	-12,8%	4,9%	3,0%	2,5%
Educació	33	32	5.744	5.895	-3,0%	2,6%	0,6%	0,5%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	31	30	6.591	6.545	-3,2%	-0,7%	0,5%	0,5%
Indústries tèxtils	27	26	1.010	988	-3,7%	-2,2%	2,7%	2,6%

Recull estadístic. Berguedà (Continuació)

	Berguedà		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes Berguedà/ Demarcació	
	2016	2017	2016	2017	Berguedà	Demarcació	2016	2017
Mercat de treball								
Població ocupada	14.543	14.677	2.221.878	2.292.806	0,9%	3,2%	0,7%	0,6%
Homes	7.843	7.941	1.163.435	1.202.122	1,2%	3,3%	0,7%	0,7%
Dones	6.700	6.736	1.058.443	1.090.684	0,5%	3,0%	0,6%	0,6%
Nacionals	13.752	13.816	1.957.216	2.002.985	0,5%	2,3%	0,7%	0,7%
Estrangers	791	861	264.662	289.821	8,8%	9,5%	0,3%	0,3%
Menys de 30 anys	2.293	2.301	336.395	355.999	0,3%	5,8%	0,7%	0,6%
De 30 a 44 anys	5.673	5.687	949.098	949.164	0,2%	0,0%	0,6%	0,6%
De 45 a 54 anys	3.891	3.868	586.505	616.239	-0,6%	5,1%	0,7%	0,6%
Més de 55 anys	2.686	2.821	349.880	371.404	5,0%	6,2%	0,8%	0,8%
Taxa d'ocupació registrada	60,2%	61,4%	61,7%	63,3%	1,2pp	1,7pp	nc	nc
Llocs de treball	11.005	11.003	2.346.713	2.430.935	0,0%	3,6%	0,5%	0,5%
Agricultura	582	583	8.192	8.153	0,2%	-0,5%	7,1%	7,2%
Indústria	2.029	2.064	341.929	351.151	1,7%	2,7%	0,6%	0,6%
Construcció	1.360	1.359	122.485	129.769	-0,1%	5,9%	1,1%	1,0%
Serveis	7.034	6.997	1.874.107	1.941.862	-0,5%	3,6%	0,4%	0,4%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	257	254	220.053	231.270	-1,2%	5,1%	0,1%	0,1%
Assalariats	7.530	7.574	1.960.273	2.044.003	0,6%	4,3%	0,4%	0,4%
Autònoms	3.475	3.429	386.440	386.932	-1,3%	0,1%	0,9%	0,9%
15 Principals sectors d'activitat	8.075	8.048	1.308.617	1.352.050	-0,3%	3,3%	0,6%	0,6%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	1.218	1.217	252.133	253.427	-0,1%	0,5%	0,5%	0,5%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	849	859	80.544	83.945	1,2%	4,2%	1,1%	1,0%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	801	798	145.609	149.542	-0,4%	2,7%	0,6%	0,5%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	616	576	128.674	135.454	-6,5%	5,3%	0,5%	0,4%
<i>Activitats relacionades amb l'ocupació</i>	525	525	31.088	36.379	0,0%	17,0%	1,7%	1,4%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	509	503	38.833	40.024	-1,2%	3,1%	1,3%	1,3%
<i>Agricultura, ramaderia i caça</i>	488	492	7.252	7.219	0,8%	-0,5%	6,7%	6,8%
<i>Construcció d'immobles</i>	502	488	36.162	39.635	-2,8%	9,6%	1,4%	1,2%
<i>Indústries tèxtils</i>	449	467	13.782	13.823	4,0%	0,3%	3,3%	3,4%
<i>Activitats sanitàries</i>	440	427	140.823	147.032	-3,0%	4,4%	0,3%	0,3%
<i>Educació</i>	387	394	131.449	136.467	1,8%	3,8%	0,3%	0,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	365	380	157.552	161.789	4,1%	2,7%	0,2%	0,2%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	324	336	35.971	35.115	3,7%	-2,4%	0,9%	1,0%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	284	295	35.384	36.354	3,9%	2,7%	0,8%	0,8%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	318	291	73.361	75.845	-8,5%	3,4%	0,4%	0,4%
Aturats registrats	2.111	2.099	330.725	302.569	-0,6%	-8,5%	0,6%	0,7%
Homes	942	926	149.932	132.788	-1,7%	-11,4%	0,6%	0,7%
Dones	1.169	1.173	180.793	169.781	0,3%	-6,1%	0,6%	0,7%
Nacionals	1.769	1.715	275.389	249.149	-3,1%	-9,5%	0,6%	0,7%
Estrangers	342	384	55.336	53.420	12,3%	-3,5%	0,6%	0,7%
Agricultura	50	42	3.743	3.288	-16,0%	-12,2%	1,3%	1,3%
Indústria	371	348	43.734	37.414	-6,2%	-14,5%	0,8%	0,9%
Construcció	250	205	31.234	26.681	-18,0%	-14,6%	0,8%	0,8%
Serveis	1.306	1.336	232.293	215.533	2,3%	-7,2%	0,6%	0,6%
Sense ocupació anterior	134	168	19.721	19.653	25,4%	-0,3%	0,7%	0,9%
Població activa local estimada	17.302	17.285	2.617.223	2.656.868	-0,1%	1,5%	0,7%	0,7%
Taxa d'atur registrat estimada	12,20%	12,14%	12,64%	11,39%	-0,1pp	-1,2pp	nc	nc
Homes	10,34%	10,19%	11,17%	9,76%	-0,2pp	-1,4pp	nc	nc
Dones	14,27%	14,31%	14,18%	13,10%	0,0pp	-1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	10.529	9.969	2.235.210	2.389.366	-5,3%	6,9%	0,5%	0,4%
Beneficiaris de prestacions	1.206	1.175	182.936	167.559	-2,6%	-8,4%	0,7%	0,7%
Taxa Cobertura Prestacions	61,00%	60,85%	58,82%	59,23%	-0,2pp	0,4pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	1.244	1.235	143.299	145.232	-0,7%	1,3%	0,9%	0,9%
Places en càmpings	7.992	7.986	44.028	44.337	-0,1%	0,7%	18,2%	18,0%
Places en establiments de turisme rural	1.438	1.425	5.042	5.063	-0,9%	0,4%	28,5%	28,1%
Places en apartaments	6	6	3.619	3.534	0,0%	-2,3%	0,2%	0,2%
Places en HUTs ²	370	572	64.780	92.769	nc	nc	0,6%	0,6%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	67.135	69.552	6.607.108	7.054.908	3,6%	6,8%	1,0%	1,0%
Pressupostos municipals: despeses	67.127	69.146	6.519.382	7.048.368	3,0%	8,1%	1,0%	1,0%
Deute viu municipal ⁴	24.464	20.190	2.859.109	2.667.885	-17,5%	-6,7%	0,9%	0,8%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

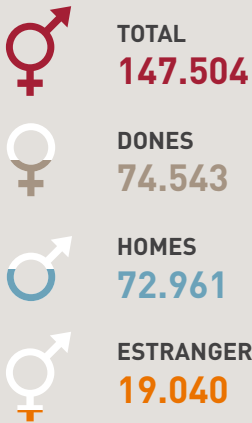
2. Places Habitatges ús turístic estimades segons la Direcció General de Turisme. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2015-2016

nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

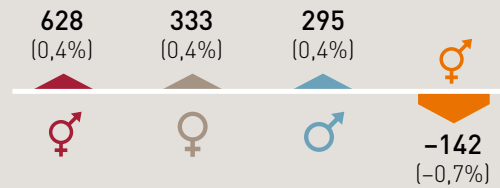
Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

Garraf

Població, 2017

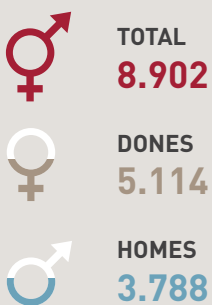

Variació interanual

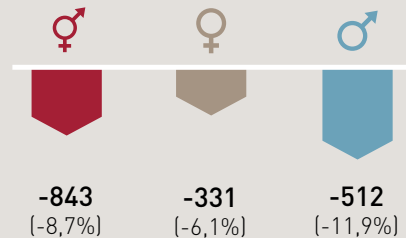

0,4%
La població creix lleugerament

Població aturada registrada, 2017

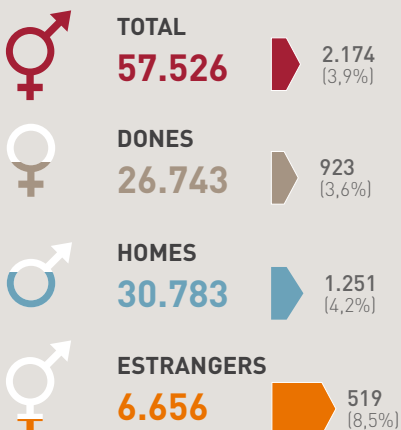

Variació interanual

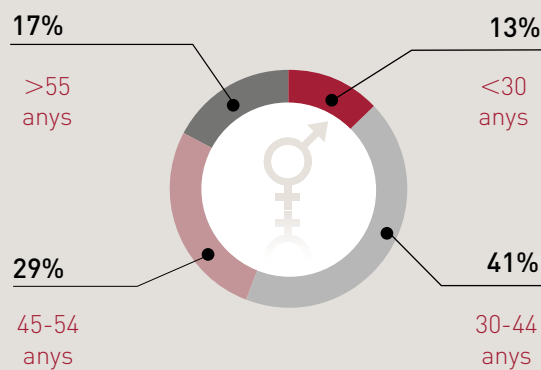

13,8%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2017

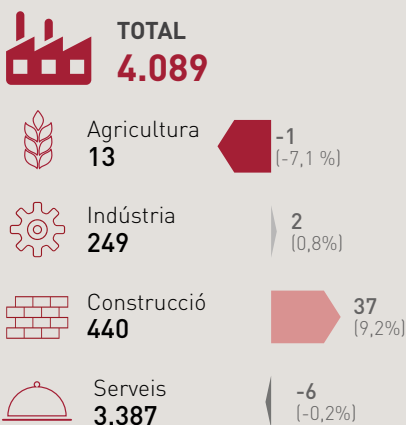

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

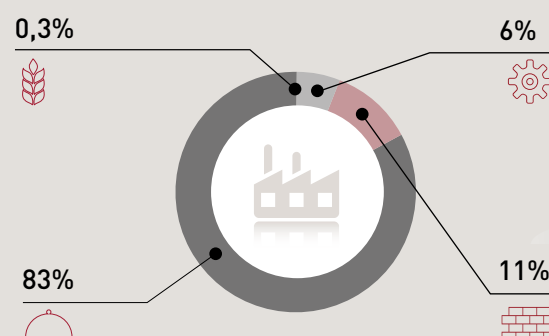

59,2%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2017

Distribució per sectors (pes %)

0,8%
Creix el nombre d'empreses

Garraf

La comarca del Garraf té una superfície de 185,1 km², el 2,4% de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 6 municipis. Vilanova i la Geltrú n'és la capital.

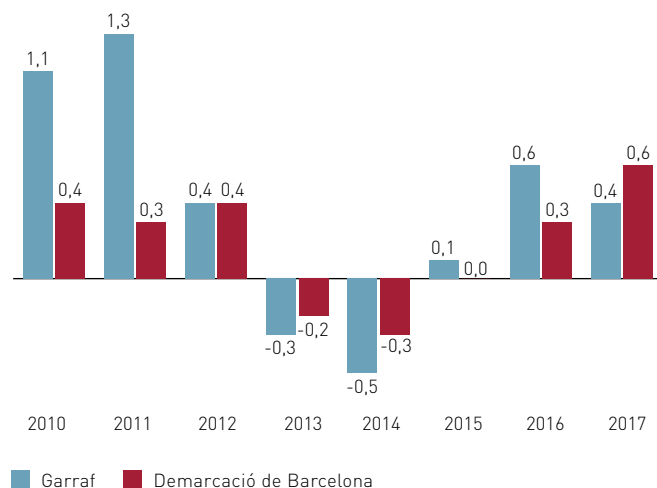
El Garraf té 147.504 habitants, el 2,6% de la població de la demarcació. El creixement poblacional (vegeu el gràfic 1) de la comarca se situa al 0,4%, un valor lleugerament inferior al de l'any anterior (0,6%) i al de la demarcació (0,6%). La població resident a l'estranger augmenta un 8,8% respecte al 2016 i arriba a les 3.878 persones, un increment superior al del conjunt de la demarcació (7,6%).

La densitat de població és de 797 hab./km², amb la qual cosa el Garraf és la cinquena comarca més densament poblada. Vilanova i la Geltrú, la capital, aplega el 44,8% (66.077) de la població comarcal. Els altres dos municipis més poblats, Sant Pere de Ribes (30.142) i Sitges (28.527), sumen el 39,8% de la població de la comarca. La població ha augmentat en cinc dels sis municipis, entre els quals destaquen, en nombres absoluts, els creixements de Sant Pere de Ribes (300), de Cubelles (107) i de Vilanova i la Geltrú (105).

La taxa d'estrangeria se situa al 12,9%, la tercera més alta de la província, per darrere d'Osona i del Barcelonès. Interanualment la població estrangera s'ha reduït un 0,7% respecte a l'any anterior, i se situa a 19.040 estrangers. El 51,7% de la població estrangera és extracomunitària, entre la qual predomina la nacionalitat marroquina (15,2%). La resta de nacionalitats predominants són: romanesa (9,1%), britànica (8,3%), italiana (8,1%) i francesa (7,8%).

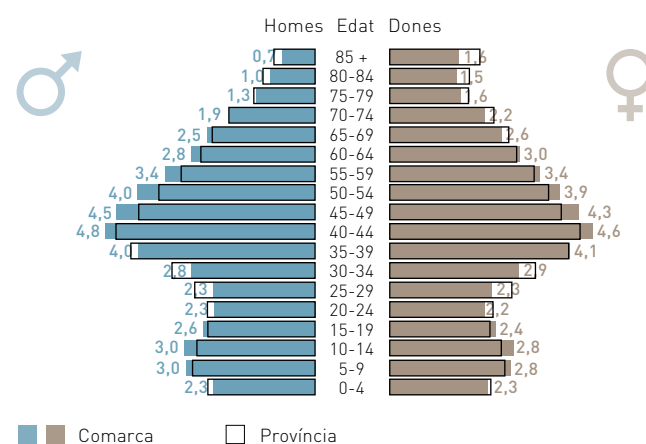
El 17,2% de la població és menor de 16 anys (superior al 16,4% de la demarcació) i el 17% té 65 anys o més (inferior al 18,6% de la demarcació de Barcelona). La població en edat de treballar agrupa el 65,9% restant (lleugerament superior al 64,9% de la demarcació) (vegeu el gràfic 2). L'índex d'envelliment és de 99 punts, 14,5 punts per sota de la demarcació (113,5). La projecció de població del Garraf per al 2026, segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat, es manté estable.

Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2010-2017 (en percentatge)

La taxa d'estrangeria del Garraf (12,9%) és la tercera més alta de la demarcació, per darrere d'Osona (13,5%) i del Barcelonès (17,2%).

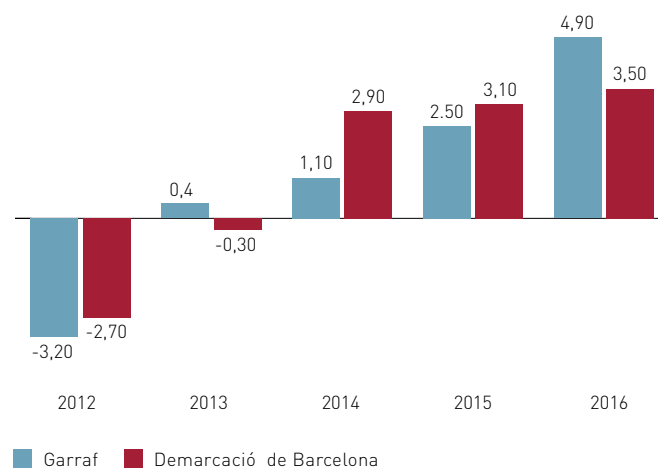
Gràfic 2
Piràmide d'edats del Garraf i Província, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

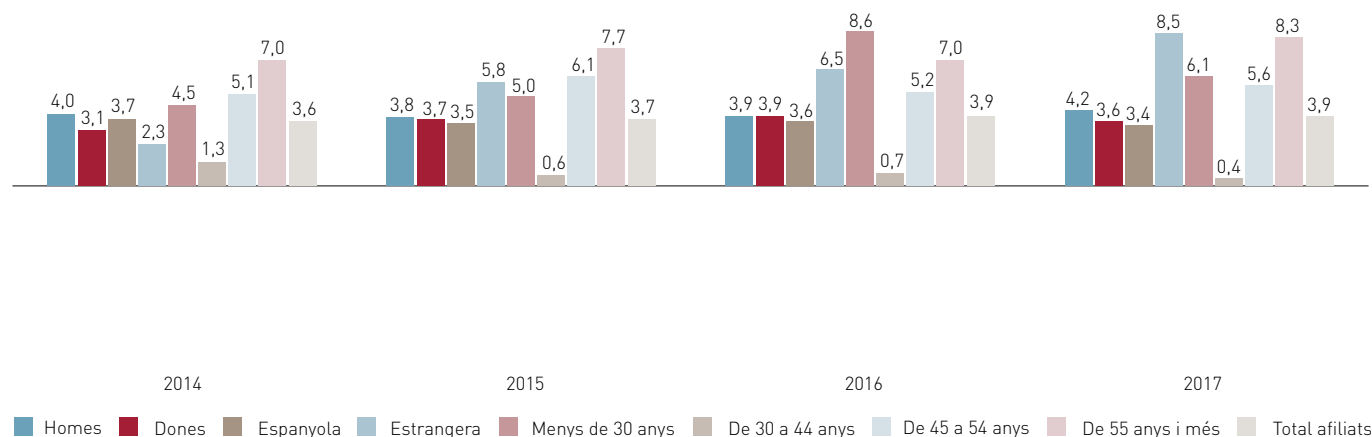
Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

El Garraf és la segona comarca on més creix el VAB (4,9%) el 2016, només per sota d'Osona (5,3%).

El Garraf augmenta un 3,9% el nombre d'ocupats residents als municipis de la comarca durant 2017, el creixement més important de tota la demarcació.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Segons l'*Anuari econòmic comarcal 2017*, del BBVA, el **VAB** de la comarca del Garraf (vegeu el gràfic 3) experimenta el 2016 un creixement del 4,9%, quasi el doble que el de l'any anterior (2,5%) i 1,4 punts superior al del conjunt de la demarcació (3,5%). El Garraf és la segona comarca on més creix el VAB, només per sota d'Osona (5,3%). Aquest creixement es basa en el bon comportament del sector serveis, que representa el 77,3% del VAB, i que augmenta un 4,8%. També destaca el creixement del 4,9% en el sector de la indústria, que suposa el 14,6% del VAB. Finalment, el sector de la construcció augmenta un 5,4% i el sector primari ho fa un 8,9%.

Al cap de l'any 2017, l'**ocupació** registrada de la població resident a la comarca del Garraf augmenta un 3,9%, un creixement semblant al dels últims 3 anys i superior al del conjunt de la demarcació (3,2%). D'aquesta manera l'any acaba amb 57.526 persones ocupades residents a la comarca, 2.174 més que l'any anterior.

Per sexe, l'ocupació creix més en els homes (4,2%) que en les dones (3,6%). En ambdós casos el creixement és superior a la mitjana de la demarcació. En nombres absoluts, a la comarca s'assoleix una ocupació masculina de 30.783 persones (1.251 més) i una de femenina de 26.743 (923 més).

Quant a la nacionalitat, l'ocupació del col·lectiu estranger augmenta un 8,5%, i se situa a 6.656 persones ocupades. D'altra banda, els ocupats nacionals augmenten un 3,4%, i s'arriba a les 50.870 persones ocupades. El pes de la població estrangera ocupada sobre el total de la població ocupada és de l'11,6%.

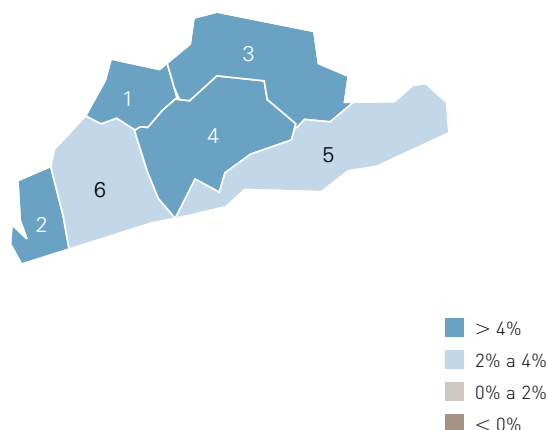
Per edats, 7.609 persones són menors de 30 anys; 23.312 tenen entre 30 anys i 44 anys; 16.940 tenen entre 45 anys i 54 anys, i 9.665 tenen més de 55 anys. Respecte a l'any anterior, totes les franges d'edat han experimentat un augment en l'ocupació, i destaquen l'increment del 8,3% entre els majors de 55 anys i el del 6,1% entre els menors de 30 anys. Per contra, la franja de 30 anys a 44 anys és la que menys increment ha experimentat (0,4%). Pel que fa al pes de les edats, els ocupats d'entre 30 anys i 44 anys (40,5%) i els d'entre 45 anys i 54 anys (29,5%) suposen un 70% del total dels ocupats de la comarca.

La taxa d'ocupació del Garraf és la més baixa de la demarcació (59,2%), 4,1 punts inferior a la mitjana de la demarcació (63,3%).

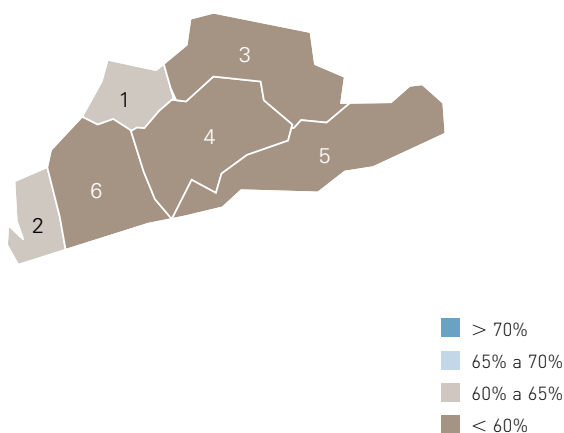
La variació interanual de la població ocupada resident a la comarca (vegeu el mapa 1) registra augments en tots sis municipis de la comarca. A Olivelles (5,9%) i Cubelles (4,9%) la variació és major i en canvi a Sitges (3,3%) i Vilanova i la Geltrú (3,5%) és menor. La variació en tots els municipis és superior a la de la demarcació (3,2%). En nombres absoluts, destaquen els augments a Vilanova i la Geltrú (858), Sant Pere de Ribes (529) i Sitges (350).

Pel que fa a la taxa d'ocupació registrada global de la comarca del Garraf, aquesta se situa al 59,2%, inferior a la de la demarcació (63,3%). Així doncs, la taxa d'ocupació dels municipis és inferior a la mitjana de la demarcació en tots els municipis de la comarca. Només dos municipis, Canyelles (62,5%) i Cubelles (62,4%), superen el 60%, i Olivella (59,4%), Vilanova i la Geltrú (59,3%), Sant Pere de Ribes (58,5%) i Sitges (57,6%) estan per sota.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Garraf, 2017 (en percentatge)

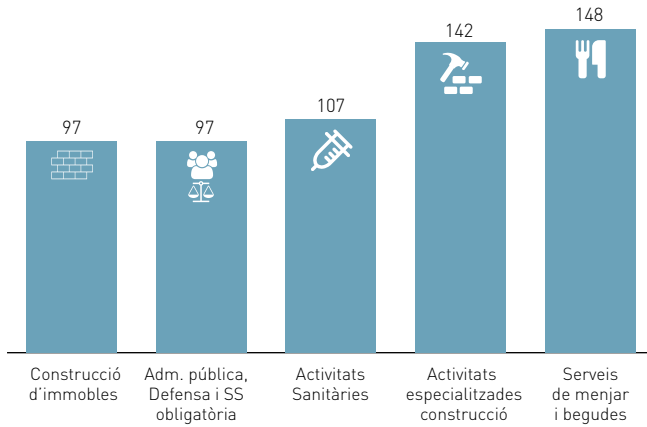
Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Garraf, 2017 (en percentatge)

1 Canyelles	4 Sant Pere de Ribes
2 Cubelles	5 Sitges
3 Olivella	6 Vilanova i la Geltrú

Gràfic 5

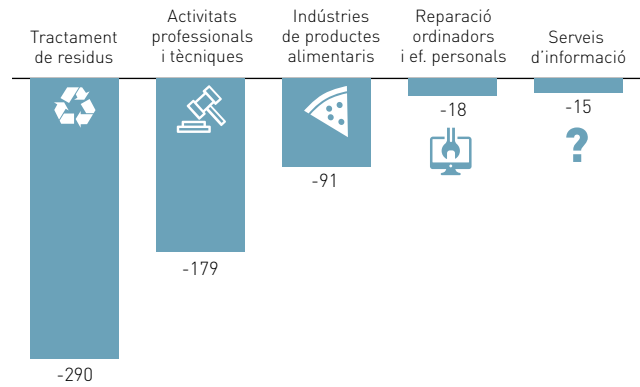
Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball Garraf, 2017 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball Garraf, 2017 (absoluts)

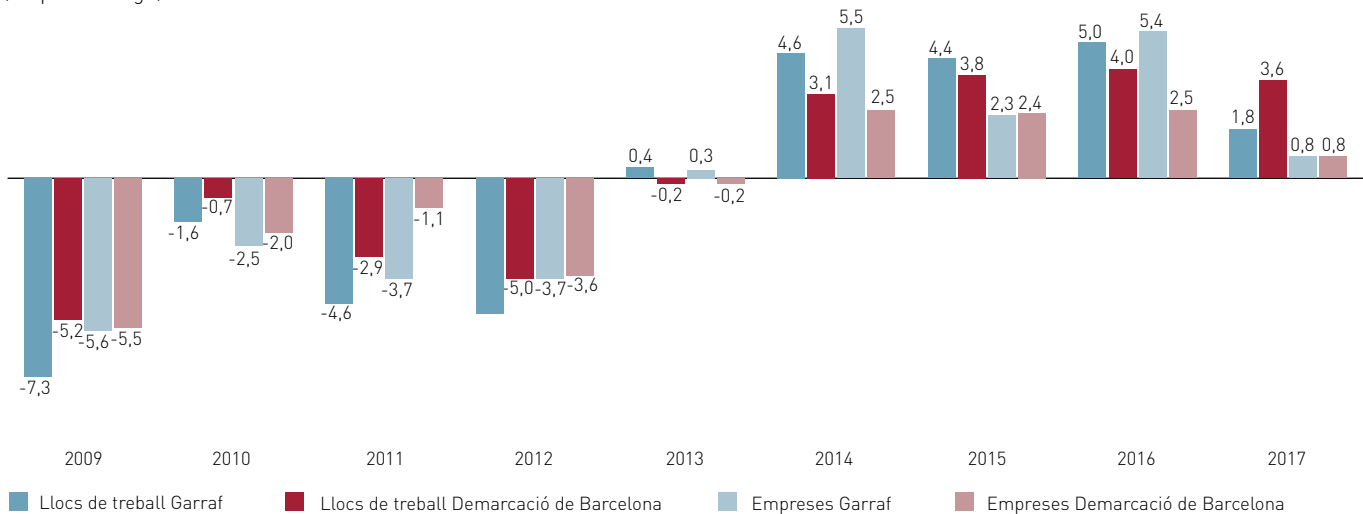
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

El creixement de llocs de treball ha estat de l'1,8%, el segon més baix de la demarcació, només per davant del Berguedà.

L'evolució dels **llocs de treball** (professionals de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) experimenta un creixement de l'1,8%, el segon més baix de la demarcació i 1,8 punts per sota del valor conjunt (3,6%). Pel que fa a les empreses, el creixement ha estat del 0,8%, el mateix que al conjunt de la demarcació. En nombres absoluts, a la comarca del Garraf hi ha 609 llocs de treball més i 32 empreses més que l'any anterior.

Gràfic 7

Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

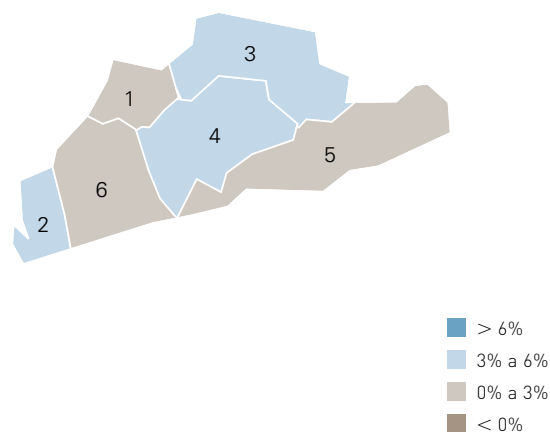
L'increment de l'ocupació es basa en l'evolució positiva del treball assalariat (2,4%) però també de l'autònom (0,4%). El Garraf és la tercera comarca on més creixen els autònoms i la penúltima comarca pel que fa al creixement dels assalariats. Per grans sectors, el sector de la construcció (7,9%), el dels serveis (2,2%) i el de l'agricultura (0,9%) creixen, i en canvi el sector de la indústria decreix un 5,2%. Quant als 15 subsectors principals, només 2 subsectors experimenten una evolució negativa: serveis a edificis i de jardineria (-0,8%) i educació (-0,5%). Dels subsectors restants, destaca l'increment del 9,2% de la construcció d'immobles. En nombres absoluts, els subsectors de serveis de menjar i begudes (148) i activitats especialitzades de construcció (142) guanyen llocs de treball. Per contra, activitats professionals i tècniques (-179) i tractament de residus (-290) en perden.

El Garraf és la tercera comarca on més creixen els autònoms, i la penúltima comarca pel que fa al creixement dels assalariats.

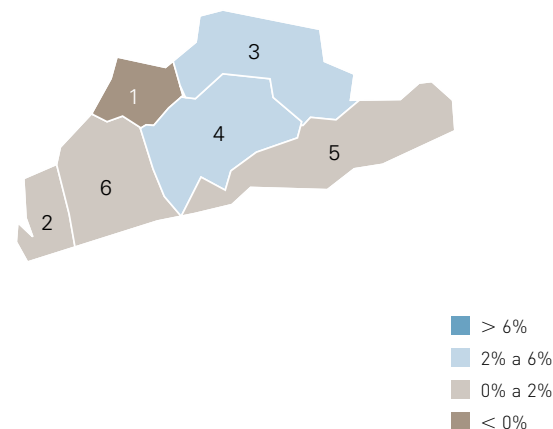
En observar la variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) destaca el fet que tots els municipis experimenten creixement. En nombres absoluts, destaquen Sant Pere de Ribes (220) i Sitges (184). En termes relatius destaca el creixement d'Olivella (5,4%), Cubelles (3,2%) i Sant Pere de Ribes (3,2%). De l'evolució de les empreses, destaca el creixement de Sant Pere de Ribes (4,3%), i el descens de Canyelles (-8,2%).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 30% de les 200 primeres empreses en ingressos d'explotació del Garraf el 2016 són exportadores o importadores. D'aquestes, setze tenen uns ingressos d'explotació superiors als deu milions d'euros. Destaquen Prysmian Cables Spain (fabricació de cables electrònics i elèctrics), Grupo Componentes Vilanova i Mahle (fabricació de components per a l'automoció), Digital Lola Commerce (comerç al detall per correspondència o Internet) i Kuka Robots Iberica (comerç a l'engròs de maquinària i robots industrials).

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Garraf, 2017
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Garraf, 2017
(en percentatge)

1 Canyelles	4 Sant Pere de Ribes
2 Cubelles	5 Sitges
3 Olivella	6 Vilanova i la Geltrú

L'atur s'ha reduït un 8,7% respecte a l'any anterior, una reducció semblant a la del conjunt de la demarcació.

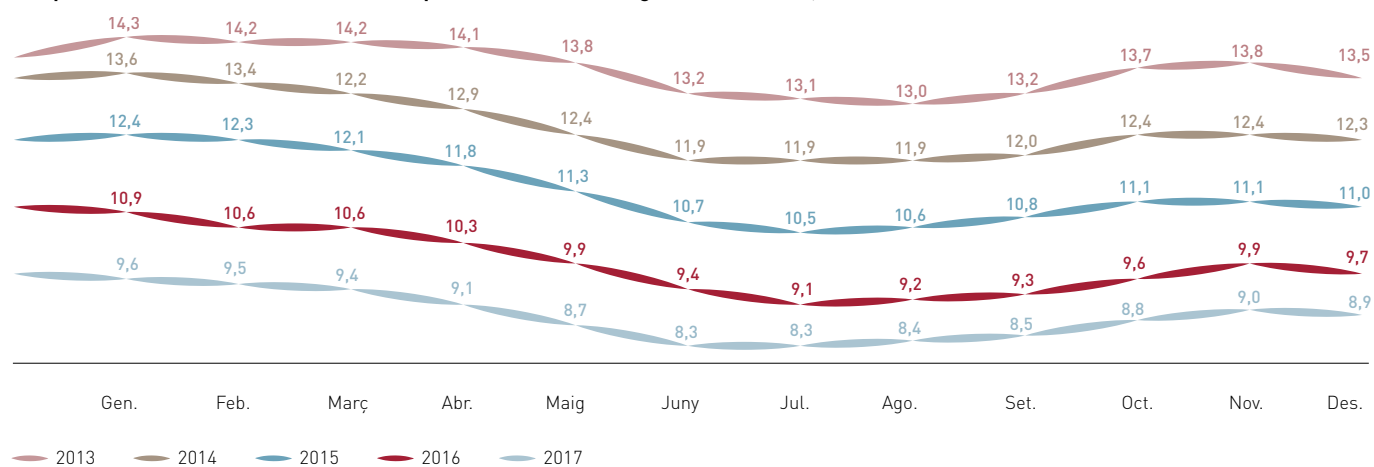
La taxa d'atur del Garraf (13,8%) és la segona més alta després de l'Anoia (14,5%). Per gènere, la taxa d'atur dels homes (11,6%) és la més alta, i la taxa d'atur de les dones (16,2%) és la segona més alta.

L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) continua amb la dinàmica de descens interanual dels últims anys. El 2017 l'atur disminueix un 8,7% (-843) respecte a l'any anterior i deixa la xifra de persones aturades registrades en 8.902. Aquesta reducció és semblant a la mitjana de la demarcació (-8,5%).

La taxa d'atur registral és del 13,8%, inferior a l'any anterior (15,4%) i superior a la del conjunt de la demarcació (11,4%). Per gènere, l'atur masculí s'ha reduït un 11,9% i el femení s'ha reduït un 6,1%. Pel que fa a la taxa d'atur, la dels homes és d'un 11,6% (3.788 aturats) i la de les dones és d'un 16,2% (5.114 aturades). La taxa d'atur dels homes és la més alta de la demarcació i la de les dones, la segona més alta. En global, la taxa d'atur de la comarca és la segona més alta després de l'Anoia (14,5%). Per edats, un 6% d'aturats són menors de 25 anys, un 38,4% tenen entre 25 anys i 44 anys i un 55,5% tenen més de 45 anys. Totes les franges han experimentat una reducció en l'atur respecte a l'any anterior, entre les quals destaca la reducció del 10,7% entre els aturats de 25 anys a 44 anys.

Per sectors d'activitat econòmica, el 76% dels aturats pertanyen al sector serveis; el 9%, a la construcció; el 8%, a la indústria; el 2%, a l'agricultura, i el 5% restant, a persones sense ocupació anterior. Respecte a l'any anterior, tots els sectors han experimentat una reducció en l'atur, i destaca el 16% de reducció en la indústria i el 16,5% en la construcció.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Garraf, 2013-2017 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Respecte a l'any anterior, l'atur disminueix en la majoria de nivells formatius, entre els quals sobresurt el 9,6% (-568) de reducció en l'educació general. Per contra, l'atur creix un 6,8% (4) en les persones sense estudis. L'atur de la població estrangera augmenta un 2,9% (39) i se situa a 1.397 aturats estrangers. Aquest col·lectiu suposa el 15,7% de l'atur comarcal, un pes inferior al de la demarcació (17,7%). Els aturats nacionals disminueixen un 10,5% (-882) i se situen en les 7.505 persones.

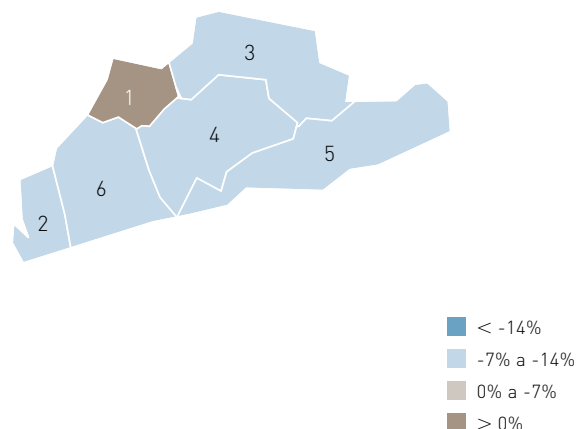
L'atur disminueix en tots els municipis de la comarca excepte a Canyelles, que incrementa un 6,4% (vegeu el mapa 5). Les reduccions més notables es produeixen a Olivella (-12,8%), Sant Pere de Ribes (-11,4%) i Sitges (9,1%). Pel que fa a la taxa d'atur a municipis, Sitges és el municipi que té una taxa d'atur més baixa (10,6%), la resta de municipis superen el 14% de taxa d'atur.

Sitges és el municipi que té una taxa d'atur més baixa (10,6%) de la comarca; la resta de municipis superen el 14% de taxa d'atur.

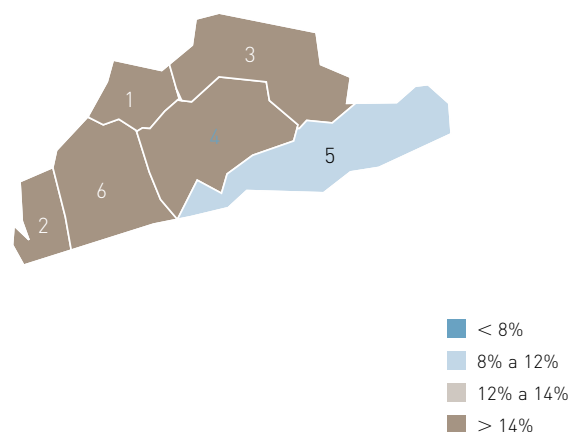
A final del 2017 hi ha concedides 5.027 **prestacions per desocupació**, un 8,2% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura puja lleugerament fins al 59,5%. Les tres tipologies de prestació per desocupació disminueixen en nombre respecte a l'any anterior: ho fa un 17,8% les de renda activa d'inserció; un 11,3%, les assistencials, i un 7%, les de caràcter contributiu.

La **contractació laboral** augmenta un 3,9%, un percentatge inferior a l'augment de la demarcació (6,9%). L'any tanca amb 46.349 contractes signats. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 12,1% (pes del 10,7% sobre el total de contractes) i la temporal ho fa un 3% (amb un pes del 89,3%). Per sexe, la contractació masculina augmenta un 4,9% (1.063 més) i la femenina, un 3% (681). Per edats, cal destacar l'augment de contractació entre els menors de 20 anys (42,4%; 942) i una disminució entre les persones de 30 anys a 45 anys (-4,2%; -773).

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Garraf, 2017
(en percentatge)

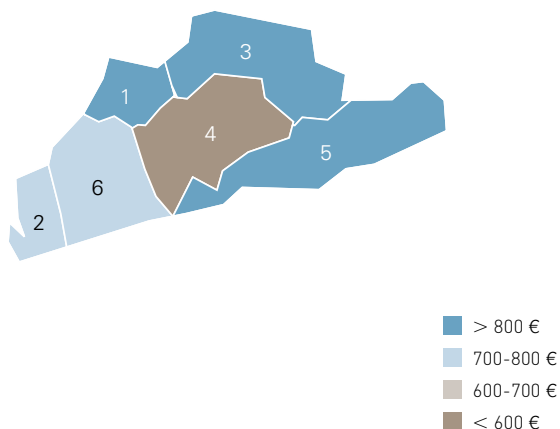

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Garraf, 2017
(en percentatge)

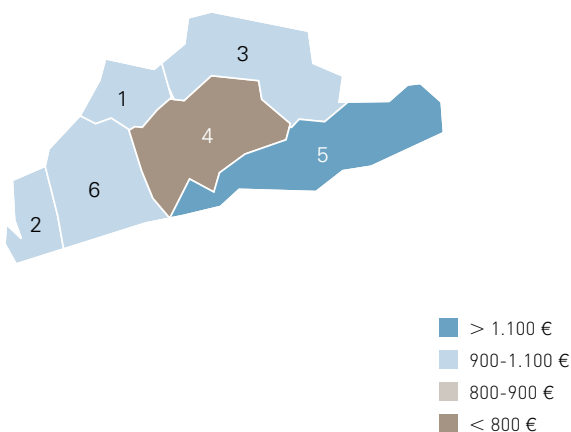

1 Canyelles	4 Sant Pere de Ribes
2 Cubelles	5 Sitges
3 Olivella	6 Vilanova i la Geltrú

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Garraf, 2017
(en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Garraf, 2017
(en euros)

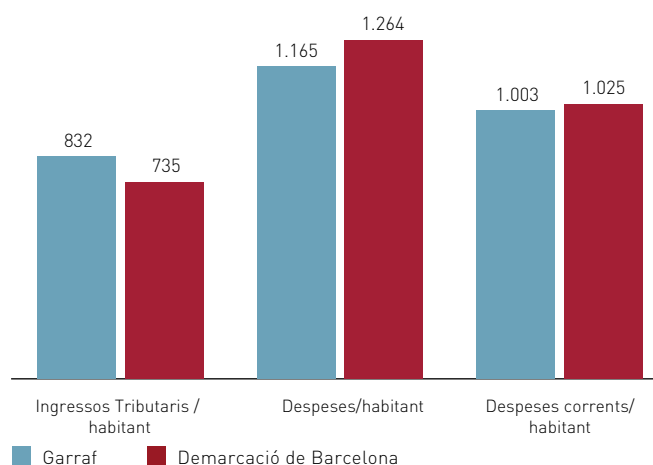
1 Canyelles	4 Sant Pere de Ribes
2 Cubelles	5 Sitges
3 Olivella	6 Vilanova i la Geltrú

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2017 augmenta, respecte a l'any anterior, un 7,3% pel que fa als ingressos i un 7,1% en les despeses, un increment superior a la demarcació en ingressos (0,5 punts) i inferior en despeses (1 punt). Per habitant, les despeses suposen 1.165 euros; les despeses corrents, 1.003 euros, i la inversió, 70 euros (la més baixa de la demarcació). Pel que fa als ingressos per habitants, els ingressos corrents suposen 1.144 euros i els ingressos tributaris representen 832 euros, només superats pel Berguedà (1.220 euros).

Des de la perspectiva dels municipis, els ingressos tributaris per habitants (vegeu el mapa 7) són superiors a la mitjana de la demarcació (735) en cinc municipis dels sis, sobretot a Canyelles (1.359), Olivella (1.108) i Sitges (1.102). Per contra, Sant Pere de Ribes (570) està per sota de la mitjana. Quant a les despeses corrents per habitants (vegeu el mapa 8), Sitges (1.259) és el municipi que més despeses per habitant té i Sant Pere de Ribes (726), el que menys.

Al Garraf, la inversió per habitant se situa en 70 euros, la més baixa de la demarcació i molt per sota de la mitjana del conjunt de les comarques (161 euros).

Gràfic 9
Finances públiques, 2017 (ratios euro per habitant)

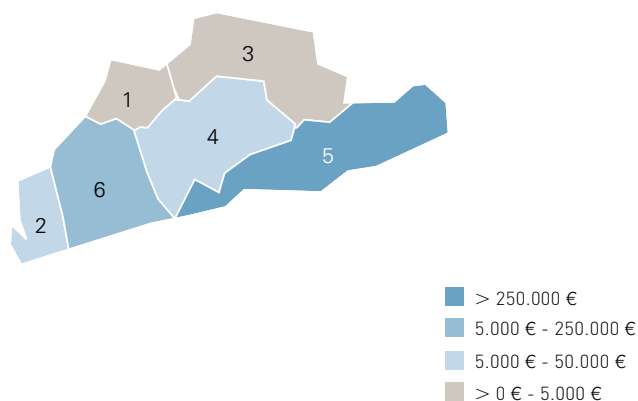
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

Els indicadors d'evolució d'oferta **turística** del Garraf aquest 2017 presenten una estabilitat en el nombre de places en establiments turístics. Es mantenen les places en càmpings i turisme rural i hi ha un petit augment en places hoteleres, d'un 1,2%. D'altra banda les places d'apartaments turístics incrementen un 2,7%, i els habitatges d'ús turístic (HUT) representen l'any 2017 pràcticament la meitat de les places d'allotjament turístic a la comarca, amb un total de 14.377.

En relació amb l'anàlisi de la demanda, tot i no tenir dades dels establiments de turisme rural, la resta de tipologies d'allotjaments presenten les dades següents: els hotels han aconseguit superar els 300.000 turistes (1,1% més) tot i que les pernотacions es redueixen un -1,6% (-14.260 en valors absoluts); a diferència de l'any passat, els càmpings tornen a guanyar viatgers i aconsegueixen dades positives respecte a l'any anterior (amb un increment del 2,9%) i guanyen quasi 5.000 turistes, però perden pernотacions (-0,4%), -2.800 en termes absoluts. Tot i així l'ocupació supera en 0,3 punts percentuals la de l'any 2016.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, el Garraf ha registrat 987.264 euros, i es posiciona com l'única comarca de tota la província que recapta menys

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Garraf, 2017 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de la Direcció General de Turisme

quantitat que l'any anterior (-1,1%). Aquesta comarca recapta el 14,8% del total de l'impost a la província de Barcelona (sense el Barcelonès).

Els habitatges d'ús turístic (HUT) representen pràcticament la meitat de places d'allotjament turístic de la comarca.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Garraf, 2016-2017

	Garraf			Entorn de Barcelona*		
	2016	2017	% var. 2016-2017**	2016	2017	% var. 2016-2017**
Places en establiments hotelers	5.438	5.501	1,2	63.844	64.044	0,3
Places en càmpings	8.526	8.526	0,0	44.028	44.337	0,7
Places en establiments de turisme rural	47	47	0,0	5.042	5.063	0,4
Places en apartaments	524	538	2,7	2.352	2.264	-3,7
Places en HUTs	8.948	14.377	nc	20.778	35.640	tc
Viatgers allotjats en establiments hotelers	304.819	308.103	1,1	3.829.160	3.996.066	4,4
Viatgers allotjats en càmpings	170.493	175.457	2,9	675.645	722.929	7,0
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	114.608	124.855	8,9
Pernотacions en establiments hotelers	879.743	865.483	-1,6	10.606.304	11.481.471	8,3
Pernотacions en càmpings	741.023	738.157	-0,4	2.589.318	2.771.753	7,0
Pernотacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	339.510	357.211	5,2
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	64,4	64,3	-0,1	74,6	75,7	1,1
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	34,6	34,9	0,3	46,0	47,6	1,6
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	24,0	25,1	1,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)****	989.516	978.264	-1,1	6.180.836	6.604.010	6,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals
 Places en HUTs estimades segons criteri de la Direcció General de Turisme * Import anual calculat sobre 1T, 2T, 3T 2017 i 4T 2016. Comparació amb el mateix període de l'any anterior nd: Dada no disponible nc: Dada no comparable
 Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

Mapa de projectes estratègics locals del Garraf

Sant Pere de Ribes: destinació turística saludable

Amb l'adhesió a la xarxa RECS es va establir com a prioritat de disposar d'un Pla de Salut Local. Seguint la Guia de Pla de Salut de la Diputació de Barcelona, es va crear el Grup Motor com a òrgan per treballar i validar les diferents fases fins arribar a tenir el Pla de Salut i un pla d'accions transversal. El Grup Motor presenta una dinàmica de treball en dos línies: 1) un grup permanent del Grup Motor format per l'equip tècnic de l'Ajuntament i les regidories de les que depenen conjuntament amb el Consorci Sanitari Garraf com a gestors dels projectes, i 2) el Grup Motor ampliat, format pel Grup Motor Permanent, ciutadans i/o entitats privades representatives de sectors clau pel projecte per valorar de manera participativa i validar les diferents decisions i fases del projecte. En paral·lel al Grup Motor, el Consorci Sanitari Garraf ha realitzat un cicle d'entrevistes amb ciutadans/es, entitats o empreses del municipi per recollir informació i percepcions sobre la salut al municipi. El següent pas és l'aprovació del Pla Local de Salut de Sant Pere de Ribes pel Ple del consorci. Aquest Pla serà el punt de partida i guió de treball durant 4 anys per planificar i fer seguiment de les accions que directa o indirectament afavoreixen i potencien un estil de vida saludable. **[+]**

Sant Pere de Ribes: el retorn dels Indians

Sant Pere de Ribes compta amb molts recursos que el fan singular, amb una gran potencialitat per poder atreure visitants, que els ciutadans en siguin conscients i en puguin gaudir per ser-ne preceptors, i que municipis veïns vulguin venir. Entre aquests recursos es vol fer especial èmfasi en el patrimonial, cultural i gastronòmic vehiculat a través d'actuacions teatralitzades i musicals que generin experiències i vivències als ciutadans i als visitants i turistes. Per aquest motiu es va posar en marxa 2017 el projecte EL RETORN DELS INDIANS. Es fa coincidir amb un projecte ja consolidat com és l'Agromercat. Tasta la terra, gaudeix del paisatge (2018 serà 13a edició), que a través de productors locals i del territori i activitats i experiències vol donar a conèixer, promoure i donar valor al producte de proximitat, projectant a la vegada el municipi. Aquest projecte compta amb el suport de Node Garraf i Xarxa de Productes de la Terra de la Diputació. **[+]**

Node Garraf: Cercle Local d'Inversors

El Cercle Local d'Inversors (Cercle) és un projecte de l'àrea d'Empresa de l'Agència de Desenvolupament NODE Garraf per propiciar el finançament de plans de negocis per part de nous iniciadors, com també el finançament per a l'ampliació i la diversificació d'activitats ja existents. D'una banda, el Cercle informa en relació amb les fonts de finançament existents i aconsella la fórmula més adequada per a cadascun dels projectes. D'altra banda, avalua la possibilitat de presentar-los al pool d'inversors particulars adscrits al mateix Cercle. El propòsit és relacionar els projectes amb els recursos financers per tal que les millors idees de negoci germinin en l'entorn més proper. L'objectiu final és poder fer que la realització de nova activitat contributiva es quedi a la comarca, així com també el potencial d'inversió. **[+]**

Node Garraf: Hèlix Garraf

Des de NODE Garraf es posa en marxa HELIX GARRAF, un espai de confluència i interrelació. Coordinadora d'entitats i fòrum permanent d'intercanvi i cooperació entre els agents socials i empresarials que componen l'econosistema (o ecosistema econòmic) del Garraf. S'hi apleguen totes les entitats empresarials, professionals i sectorials de la comarca amb el propòsit de dissenyar i proposar els reptes estratègics dels propers anys. Amb l'objectiu clar d'estimular i incidir favorablement en els decisors públics i privats pel que fa a la determinació d'actuacions a curt, mitjà i llarg termini. Es persegueix erigir un observatori –ahora, un laboratori– que aplegui la participació i opinió dels actors influents en el desenvolupament i creixement econòmic del Garraf. Hèlix té el propòsit de ser una eina de planificació econòmica i de desenvolupament estratègic. **[+]**

Node Garraf: Xarxa Productes de la Terra

En el marc del programa «Productes de la Terra», promogut per la Diputació de Barcelona, NODE Garraf, amb cooperació amb els ajuntaments de la comarca, es desplega aquest projecte. Les ide-

es força, que es pretén aconseguir durant els propers anys són; més empreses i més competitives, tenir territoris atractius i de qualitat i tenir una xarxa potent. Des d'un punt de vista transversal, s'actua amb la finalitat de crear ocupació i potenciar els productes de proximitat cercant l'aliança amb els consumidors en el desenvolupament de l'economia local. **[+]**

Node Garraf: Node Film Clúster Costa Barcelona

La iniciativa obeeix a la demanda creixent en la demarcació de Costa Barcelona per part dels professionals que es dediquen a la localització d'indrets que puguin servir com a escenaris per a l'enregistrament de petites, mitjanes i grans produccions. Node Film Clúster Costa Barcelona dona resposta organitzada i factual a les necessitats paleses per les municipalitats de l'entorn. La missió del Node Film Clúster Costa Barcelona és consolidar un entorn altament facilitador de l'activitat de rodatges, atraure més produccions i propiciar un nou sector d'activitat que impliqui la participació d'oficis, especialitats, professionals, empreses, escoles i acadèmies; és a dir, un ecosistema al voltant dels rodatges. **[+]**

Sitges: la promoció de les indústries culturals i creatives

En l'actual Pla de Mandat Municipal 2015-2019 s'especifica la voluntat de reforçar estratègicament les oportunitats de creixement i arrelament que ofereix el municipi de Sitges i per això, l'Ajuntament de Sitges aposta per impulsar les economies al sector de la cultura i la creativitat donant èmfasi als projectes relacionats amb el món audiovisual donada la seva llarga trajectòria i reconeixement nacional e internacional que Sitges té pel fet d'organitzar cada any el Festival Internacional de Cinema Fantàstic de Catalunya que en l'última edició va complir 50 anys. Per tal de dinamitzar la cultura i la creativitat, el departament de promoció econòmica planifica en el pla d'activitats un seguit d'accions per tal de desenvolupar l'estratègia de creixement d'aquest sector. **[+]**

Sitges: sensibilització empresarial per a la millora de les condicions laborals del municipi de Sitges

L'Ajuntament de Sitges va encetar l'any 2017 un projecte estratègic per a millorar les condicions laborals de les persones treballadores del municipi. La temporalitat és un dels principals factors de precarització del mercat laboral a Sitges. L'elevada inestabilitat laboral impedeix a les persones desenvolupar-se lliurement i viure amb dignitat. Amb el projecte Sensibilització empresarial per a la millora de les condicions laborals al municipi de Sitges, es pretén incentivar i motivar a les empreses en la millora de les condicions laborals i donar visibilitat a les empreses que apliquin criteris de qualitat laboral, fomentant la generalització de la seva aplicació. Amb aquesta finalitat s'han dissenyat una sèrie d'actuacions com són: la celebració de jornades per a empreses, la convocatòria de subvencions per a la contractació de qualitat i per a autònoms i l'elaboració del Primer Recull de Bones Pràctiques en Qualitat de l'Ocupació a Sitges. **[+]**

Vilanova i la Geltrú: Pla de Projecció Internacional

El pla perfila un full de ruta i ha estat definit com un document obert i que ha de continuar recollint les diferents sensibilitats dels agents i sectors implicats. Una de les accions destacades derivades del document serà la creació d'un consorci a la ciutat que reculli les diferents sensibilitats dels sectors implicats i treballi en la implementació de les accions derivades de les línies estratègiques i es reculli de noves a desenvolupar en el futur. **[+]**

Canyelles: projecte Artífex

Artífex és un projecte de formació liderat des de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Canyelles per donar suport a l'esperit emprenedor, l'autocupació, la reinserció a l'ocupació i la generació d'una marca pròpia que es pugui convertir en un referent empresarial i professional en els oficis artesans. La finalitat és que l'artesania es converteixi en un motor de promoció i desenvolupament local, tant en l'àmbit empresarial com ocupacional. Destaca, entre d'altres, la voluntat de recuperar les arts i els oficis antics, diversificar l'economia i l'estacionalitat així com també planificar un procés d'internacionalització dels productes elaborats (sota la marca «Nadal Canyelles»). **[+]**

La Llotja DO Terra i Mar

Fina Fuster, tècnica de desenvolupament econòmic del NODE Garraf, Agència de Desenvolupament

Isidre Also, conseller assessor del NODE Garraf, Agència de Desenvolupament

Enogastronomia

La Llotja DO Terra i Mar neix amb la finalitat d'afavorir el coneixement dels productes autòctons del mar i la terra i la promoció de la cultura culinària com una regió enogastronòmica en la què són reconeguts els seus productes genuïns.

La Llotja ha de servir per singularitzar la meridional de «Costa Barcelona» com una referència de primer ordre pel que fa al binomi enològic i gastronòmic i sobretot al diàleg entre els productes del mar i de la terra.

Un espai on poder conèixer les potencialitats enogastronòmiques del territori, les possibilitats enogastronòmiques d'una comarca, el Garraf, que permet combinar el millor de la Terra, el Penedès, i de la Mar, el Mediterrani.

El Penedès i el Garraf conformen una regió enogastronòmica en la que són reconeguts els seus productes autòctons i genuïns.

Les cultures culinàries del mar i de la terra i la tradició mil·lenària del vi han excel·lit a través d'un diàleg preternatural, i ahora senzill, com els costums de tota la vida.

La Llotja 2017

La Llotja ha tingut conferències, debats intersectorials i intercanvis d'experiències professionals al voltant del trinomi «producte autòcton, cuina genuïna i turisme gourmet».

A més, s'han ofert per a tots els públics mostres de productes autòctons del Penedès i el Garraf, embotallats per la **Denominació d'Origen «Terra i Mar»**, així com demostracions de cuina i pastisseria tradicionals de la zona i tastos de vins i escumosos.

També s'han realitzat visites a diferents explotacions de la demarcació per tal de donar a conèixer la genètica, el conreu i el tractament dels productes autòctons en el seu mateix origen.

Durant la realització de les activitats pròpies de **La Llotja** també s'ha donat suport a activitats dutes a terme per diferents ajuntaments de la comarca o entitats que han aprofitat l'embranchada de **La Llotja** per programar activitats en els seus respectius municipis amb el segell de l'enogastronomia.

Aquesta primera edició ha tingut la seu a diferents municipis del Garraf, dels dies 23 al 26 de novembre.

- Dijous 23 es varen tractar aspectes relacionats amb la producció de proximitat, destacant la sessió tècnica de "Noves tendències de promoció i suport als productes autòctons" l'objectiu principal va ser traslladar al públic assistent la importància de donar suport als petits productors i elaboradors de la zona. La sessió va ser conduïda per productors del Garraf i l'Alt Penedès així com reconeguts gastrònoms.

La jornada també va incloure un espai de relacions interprofessionals amb l'objectiu de promoure sinèrgies i acords comercials entre les empreses de productes alimentaris del Penedès i el Garraf i els establiments i comerços de la demarcació; en definitiva, el contacte entre productors, elaboradors, restauradors i distribuïdors.

- Divendres 24, va ser una jornada on el pes se'l va endur el turisme i la gastronomia, l'enoturisme i el turisme gourmet, una aposta de D.O. Terra i Mar.

D'aquesta jornada destaquem les dues sessions de matí "Com fer un relat turístic a partir de la cuina autòctona i destinacions enogastronòmiques, el nou turisme gourmet" i la jornada de la Tarda "Empescar-se el turisme".

- Les accions de divendres tarda i nit, dissabte i diumenge, van ser accions de divulgació adreçades a tots els públics.

Destaquem la visita a la subhasta de peix, un tast il·lustrat, l'autocar de la Llotja, el concurs la Cuina de casa, Mercat de la Terra de Slow Food Garraf Penedès, taller familiar Master Chef responsable, el sopar de les estrelles, ruta enoturística a Sant Pere de Ribes, i el festival del xató, a Vilanova i la Geltrú.

D'aquestes accions destaquem el Tast il·lustrat, un tast conduït per un historiador i un sommelier, que han traslladat als assistents per un recorregut històric i gustatiu de la Carretera del Vi, mitjançant una masterclass de la història vitivinícola i els orígens del traçat, juntament amb el tast de diferents vins de cellers de la demarcació, maridats amb plats i productes propis de la cuina del Penedès i el Garraf.

Un acte a mencionar va ser el Sopar DO Terra i Mar, que va aplegar persones de diferents sectors, entre les quals hi havia representants polítics de les dues comarques.

També es va comptar amb la presència de representants de diferents entitats i institucions de les dues comarques; Confraria de Pescadors de Vilanova i la Geltrú, Associació Espigalls del Garraf, DO Penedès, Institut Català de la Cuina, Gremi d'Hostaleria de Sitges, Gremi d'Hostaleria de Vilanova i la Geltrú, així com mitjans de comunicació.

La finalitat del sopar va ser poder tastar d'una manera original els diferents productes singulars i genuïns de les dues comarques. Cuiners de renom comarcal van idear els plats que tot seguit els alumnes, dirigits per professors de l'Escola d'Hostaleria de l'Institut Joan Ramon Benaprès, han executat.

El que destaquem d'aquest sopar ha estat la simbiosi entre els cuiners i el professorat i l'alumnat de l'escola d'Hostaleria de l'Institut Joan R. Benaprès de Sitges. Donant protagonisme als alumnes de l'escola i futurs cuiners ens assegurarem poder gaudir dels productes singulars, genuïns i de proximitat de les comarques del Garraf i el Penedès.

Conclusions

La primera edició de La Llotja ha contribuït a la gestació de la DO Terra i Mar, com a binomi promotor d'un nou turisme gourmet que troba tots els atractius en una regió enogastronòmica excepcional.

La Llotja ha posat en evidència que la complementarietat de les comarques de l'Alt Penedès i el Garraf componen una destinació gourmet, tant per a turistes com per a viatgers ocasionals i tota mena de passavolants. Només cal interpretar la partitura per aconseguir ser un referent destacat entre els lands enogastronòmics de l'euro-regió mediterrània.

La cooperació públic-privada, d'una banda, i la coordinació d'actuacions entre les institucions de l'Alt Penedès i el Garraf, d'una altra, són necessàries per posicionar la destinació i treballar de manera conjunta per assolir fites fins ara inassequibles.

La Llotja només és la primera etapa d'un trajecte en el què la nostra demarcació pot consolidar, més enllà de la presumpció, tot un àlbum inèdit d'indrets, costums i cultures: la simfonia de la terra i el mar.

El proper episodi de La Llotja, l'any 2018, aplegarà major participació d'empreses i institucions privades, com també la implicació de les institucions públiques de les dues comarques. El benefici serà extraordinari per a tothom i la promoció del territori en simbiosi ben segur que estarà avalada per les administracions provincials i del país.

Recull estadístic. Garraf

	Garraf		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Garraf	Demarcació	2016	2017
Entorn								
Nombre de municipis		6		311				1,9%
Superfície total (km²)		185,1		7.726,4				2,4%
Superfície mitjana municipal (km²)		30,9		24,8				nc
Demografia								
Població Total	146.876	147.504	5.542.680	5.576.037	0,4%	0,6%	2,6%	2,6%
Densitat (hab/km²)	793	797	717	722	0,4%	0,6%	nc	nc
Homes	72.666	72.961	2.704.771	2.718.621	0,4%	0,5%	2,7%	2,7%
Dones	74.210	74.543	2.837.909	2.857.416	0,4%	0,7%	2,6%	2,6%
Població de menys de 16 anys	25.622	25.300	914.352	915.587	-1,3%	0,1%	2,8%	2,8%
Població potencialment activa (16-64)	96.840	97.154	3.603.957	3.621.380	0,3%	0,5%	2,7%	2,7%
Població de 65 anys i més	24.414	25.050	1.024.371	1.039.070	2,6%	1,4%	2,4%	2,4%
Projecció Població 2017-2026	147.504	146.928	5.576.037	5.448.234	-0,4%	-1,6%	2,6%	16,5%
Pob. resident a l'estranger	3.565	3.878	205.134	220.660	8,8%	7,6%	1,7%	1,8%
Índex de dependència global	51,7	51,8	53,8	54,0	0,1	0,2	nc	nc
Índex d'envelliment	95,3	99,0	112,0	113,5	3,7	1,5	nc	nc
Nacionalitat espanyola	127.694	128.464	4.854.217	4.864.723	0,6%	0,2%	2,6%	2,6%
Nacionalitat estrangera	19.182	19.040	688.463	711.314	-0,7%	3,3%	2,8%	2,7%
Taxa d'estrangeria total	13,1%	12,9%	12,4%	12,8%	-0,2pp	0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	6,7%	6,7%	9,4%	9,7%	0,0pp	0,3pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	3.269	3.016	110.476	111.138	-7,7%	0,6%	3,0%	2,7%
Població potencialment activa (16-64)	14.741	14.766	557.386	577.682	0,2%	3,6%	2,6%	2,6%
Població de 65 anys i més	1.172	1.258	20.601	22.494	7,3%	9,2%	5,7%	5,6%
Àfrica	3.403	3.291	162.517	160.369	-3,3%	-1,3%	2,1%	2,1%
Amèrica	4.234	4.276	196.361	206.669	1,0%	5,2%	2,2%	2,1%
Àsia	1.077	1.148	123.379	130.534	6,6%	5,8%	0,9%	0,9%
Europa	10.442	10.296	205.532	212.938	-1,4%	3,6%	5,1%	4,8%
Unió Europea	9.331	9.187	164.824	168.912	-1,5%	2,5%	5,7%	5,4%
Resta del món	26	29	674	804	11,5%	19,3%	3,9%	3,6%
5 principals nacionalitats (comarca)	9.481	9.244	231.844	232.832	-2,5%	0,4%	4,1%	4,0%
Marroc	3.015	2.896	122.087	119.779	-3,9%	-1,9%	2,5%	2,4%
Romania	1.803	1.742	33.452	33.172	-3,4%	-0,8%	5,4%	5,3%
Regne Unit	1.583	1.579	12.500	12.840	-0,3%	2,7%	12,7%	12,3%
Itàlia	1.567	1.543	41.859	44.199	-1,5%	5,6%	3,7%	3,5%
França	1.513	1.484	21.946	22.842	-1,9%	4,1%	6,9%	6,5%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	4.057	4.089	184.428	185.911	0,8%	0,8%	2,2%	2,2%
Agricultura	14	13	786	782	-7,1%	-0,5%	1,8%	1,7%
Indústria	247	249	18.875	18.778	0,8%	-0,5%	1,3%	1,3%
Construcció	403	440	15.152	15.701	9,2%	3,6%	2,7%	2,8%
Serveis	3.393	3.387	149.615	150.650	-0,2%	0,7%	2,3%	2,2%
Dimensió mitjana	5,9	6,0	10,6	11,0	0,1p	0,4p	nc	nc
Agricultura	2,0	2,0	3,4	3,4	0,0p	0,1p	nc	nc
Indústria	14,8	13,8	16,3	16,9	-1,0p	0,6p	nc	nc
Construcció	3,6	3,8	5,2	5,5	0,2p	0,3p	nc	nc
Serveis	5,5	5,7	10,5	10,9	0,2p	0,4p	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	3.170	3.196	125.878	126.646	0,8%	0,6%	2,5%	2,5%
Comerç detall, exc. vehicles motor	738	712	28.355	27.780	-3,5%	-2,0%	2,6%	2,6%
Serveis de menjar i begudes	639	644	17.361	17.396	0,8%	0,2%	3,7%	3,7%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	238	240	15.182	15.142	0,8%	-0,3%	1,6%	1,6%
Activitats especialitzades construcció	215	230	8.980	9.202	7,0%	2,5%	2,4%	2,5%
Altres activitats de serveis personals	211	206	7.463	7.496	-2,4%	0,4%	2,8%	2,7%
Construcció d'immobles	169	190	5.735	6.062	12,4%	5,7%	2,9%	3,1%
Educació	161	163	5.744	5.895	1,2%	2,6%	2,8%	2,8%
Activitats immobiliàries	147	151	7.827	8.109	2,7%	3,6%	1,9%	1,9%
Transport terrestre i per canonades	121	124	5.960	6.000	2,5%	0,7%	2,0%	2,1%
Activitats sanitàries	103	106	5.238	5.296	2,9%	1,1%	2,0%	2,0%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	102	105	6.591	6.545	2,9%	-0,7%	1,5%	1,6%
Venda i reparació de vehicles motor	91	91	4.432	4.418	0,0%	-0,3%	2,1%	2,1%
Serveis a edificis i de jardineria	91	85	3.052	3.114	-6,6%	2,0%	3,0%	2,7%
Activitats esportives i d'entreteniment	73	76	2.374	2.530	4,1%	6,6%	3,1%	3,0%
Serveis d'allotjament	71	73	1.584	1.661	2,8%	4,9%	4,5%	4,4%

Recull estadístic. Garraf (Continuació)

	Garraf		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Garraf	Demarcació	2016	2017
Mercat de treball								
Població ocupada	55.352	57.526	2.221.878	2.292.806	3,9%	3,2%	2,5%	2,5%
Homes	29.532	30.783	1.163.435	1.202.122	4,2%	3,3%	2,5%	2,6%
Dones	25.820	26.743	1.058.443	1.090.684	3,6%	3,0%	2,4%	2,5%
Nacionals	49.215	50.870	1.957.216	2.002.985	3,4%	2,3%	2,5%	2,5%
Estrangers	6.137	6.656	264.662	289.821	8,5%	9,5%	2,3%	2,3%
Menys de 30 anys	7.169	7.609	336.395	355.999	6,1%	5,8%	2,1%	2,1%
De 30 a 44 anys	23.220	23.312	949.098	949.164	0,4%	0,0%	2,4%	2,5%
De 45 a 54 anys	16.038	16.940	586.505	616.239	5,6%	5,1%	2,7%	2,7%
Més de 55 anys	8.925	9.665	349.880	371.404	8,3%	6,2%	2,6%	2,6%
Taxa d'Ocupació registrada	57,2%	59,2%	61,7%	63,3%	2,1pp	1,7pp	nc	nc
Llocs de treball	34.331	34.940	2.346.713	2.430.935	1,8%	3,6%	1,5%	1,4%
Agricultura	111	112	8.192	8.153	0,9%	-0,5%	1,4%	1,4%
Indústria	4.226	4.005	341.929	351.151	-5,2%	2,7%	1,2%	1,1%
Construcció	2.871	3.098	122.485	129.769	7,9%	5,9%	2,3%	2,4%
Serveis	27.123	27.725	1.874.107	1.941.862	2,2%	3,6%	1,4%	1,4%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	2.224	2.301	220.053	231.270	3,5%	5,1%	1,0%	1,0%
Assalariats	23.804	24.372	1.960.273	2.044.003	2,4%	4,3%	1,2%	1,2%
Autònoms	10.527	10.568	386.440	386.932	0,4%	0,1%	2,7%	2,7%
15 Principals sectors d'activitat	24.375	25.271	1.387.684	1.430.371	3,7%	3,1%	1,8%	1,8%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	4.732	4.807	252.133	253.427	1,6%	0,5%	1,9%	1,9%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	4.117	4.265	145.609	149.542	3,6%	2,7%	2,8%	2,9%
<i>Activitats sanitàries</i>	2.028	2.135	140.823	147.032	5,3%	4,4%	1,4%	1,5%
<i>Educació</i>	1.870	1.861	131.449	136.467	-0,5%	3,8%	1,4%	1,4%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	1.760	1.834	157.552	161.789	4,2%	2,7%	1,1%	1,1%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	1.733	1.830	128.674	135.454	5,6%	5,3%	1,3%	1,4%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.673	1.815	80.544	83.945	8,5%	4,2%	2,1%	2,2%
<i>Construcció d'immobles</i>	1.056	1.153	36.162	39.635	9,2%	9,6%	2,9%	2,9%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	1.083	1.094	44.230	45.662	1,0%	3,2%	2,4%	2,4%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.011	1.056	73.361	75.845	4,5%	3,4%	1,4%	1,4%
<i>Serveis d'allotjament</i>	821	888	24.906	25.368	8,2%	1,9%	3,3%	3,5%
<i>Materials i equips elèctrics</i>	726	739	11.245	11.510	1,8%	2,4%	6,5%	6,4%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	627	622	77.815	79.700	-0,8%	2,4%	0,8%	0,8%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	607	616	47.797	48.641	1,5%	1,8%	1,3%	1,3%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	531	556	35.384	36.354	4,7%	2,7%	1,5%	1,5%
Aturats registrats	9.745	8.902	330.725	302.569	-8,7%	-8,5%	2,9%	2,9%
Homes	4.300	3.788	149.932	132.788	-11,9%	-11,4%	2,9%	2,9%
Dones	5.445	5.114	180.793	169.781	-6,1%	-6,1%	3,0%	3,0%
Nacionals	8.387	7.505	275.389	249.149	-10,5%	-9,5%	3,0%	3,0%
Estrangers	1.358	1.397	55.336	53.420	2,9%	-3,5%	2,5%	2,6%
Agricultura	161	145	3.743	3.288	-9,9%	-12,2%	4,3%	4,4%
Indústria	894	751	43.734	37.414	-16,0%	-14,5%	2,0%	2,0%
Construcció	979	817	31.234	26.681	-16,5%	-14,6%	3,1%	3,1%
Serveis	7.243	6.741	232.293	215.533	-6,9%	-7,2%	3,1%	3,1%
Sense ocupació anterior	468	448	19.721	19.653	-4,3%	-0,3%	2,4%	2,3%
Població activa local estimada	63.307	64.279	2.617.223	2.656.868	1,5%	1,5%	2,4%	2,5%
Taxa d'atur registrat estimada	15,39%	13,85%	12,64%	11,39%	-1,5pp	-1,2pp	nc	nc
Homes	13,35%	11,61%	11,17%	9,76%	-1,7pp	-1,4pp	nc	nc
Dones	17,51%	16,16%	14,18%	13,10%	-1,3pp	-1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	44.605	46.349	2.235.210	2.389.366	3,9%	6,9%	2,0%	1,9%
Beneficiaris de prestacions	5.474	5.027	182.936	167.559	-8,2%	-8,4%	3,0%	3,0%
Taxa Cobertura Prestacions	59,01%	59,46%	58,82%	59,23%	0,5pp	0,4pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	5.438	5.501	143.299	145.232	1,2%	1,3%	3,8%	3,8%
Places en càmpings	8.526	8.526	44.028	44.337	0,0%	0,7%	19,4%	19,2%
Places en establiments de turisme rural	47	47	5.042	5.063	0,0%	0,4%	0,9%	0,9%
Places en apartaments	524	538	3.619	3.534	2,7%	-2,3%	14,5%	15,2%
Places en HUTs ²	8.948	14.377	64.780	92.769	nc	nc	13,8%	15,5%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	161.540	173.340	6.607.108	7.054.908	7,3%	6,8%	2,4%	2,5%
Pressupostos municipals: despeses	160.429	171.876	6.519.382	7.048.368	7,1%	8,1%	2,5%	2,4%
Deute viu municipal ⁴	110.560	105.888	2.859.109	2.667.885	-4,2%	-6,7%	3,9%	4,0%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Places Habitatges ús turístic estimades segons la Direcció General de Turisme. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2015-2016

nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

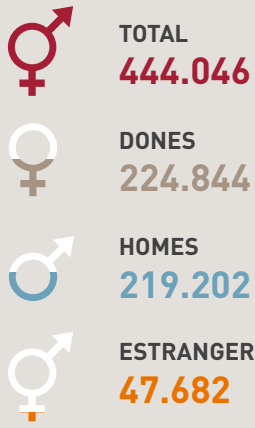

Maresme

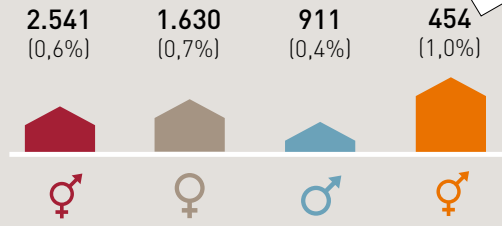
Població, 2017

Maresme

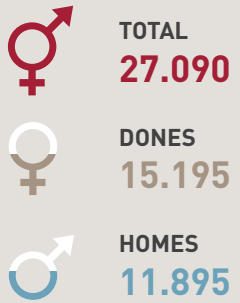

Variació interanual

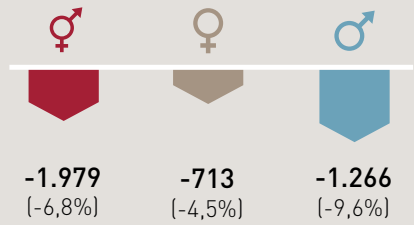

0,6%
La població creix lleugerament

Població aturada registrada, 2017

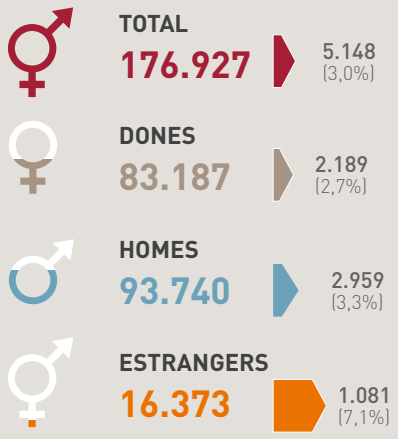

Variació interanual

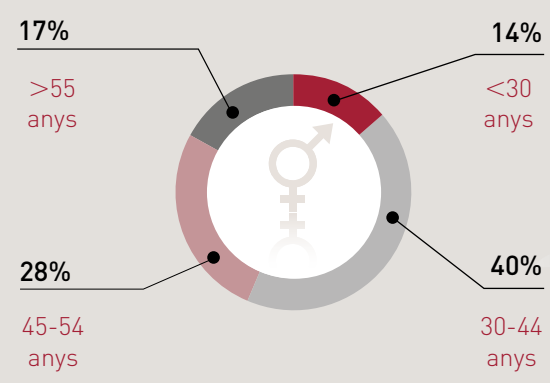

13,5%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2017

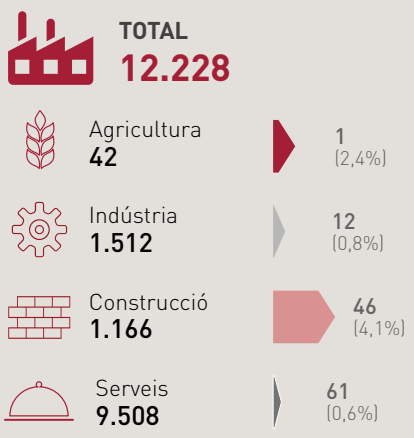

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

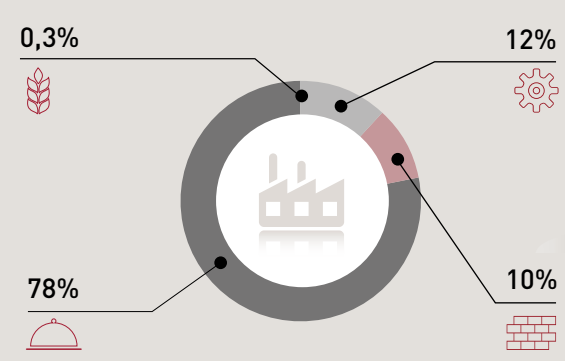

61,4%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2017

Distribució per sectors (pes %)

1,0%
Creix el nombre d'empreses

Maresme

La comarca del Maresme té una superfície de 398,5 km², el 5,2% de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 30 municipis que tenen una superfície mitjana de poc més de 13 km², la menor respecte a la resta de comarques barcelonines, més de deu quilòmetres quadrats menys que la mitjana d'entre tots els municipis de la demarcació. Mataró n'és la capital.

El Maresme és, amb 444.046 habitants, la quarta comarca més poblada de les dotze comarques de la demarcació, i aplega el 8% de la **població** barcelonina. La població (vegeu el gràfic 1) augmenta lleugerament un 0,6% respecte a l'any anterior. Els residents a l'estranger incrementen un 8,9% el 2017, fins a arribar a les 10.371 persones.

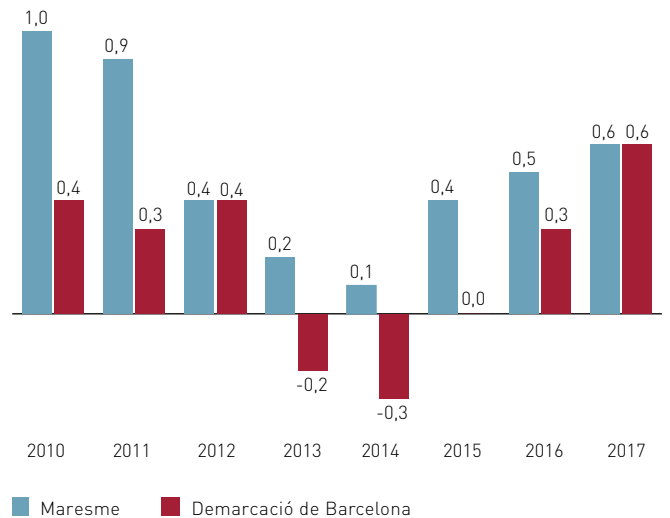
Amb una densitat de població de 1.114 hab./km², és la quarta més alta de la demarcació. La capital, Mataró, aplega el 28,4% (126.127) de la població comarcal. La població ha augmentat en vint-i-cinc municipis dels trenta de la comarca, entre els quals destaquen els creixements de Mataró (610), Tordera (184), Premià de Mar (183) i el Masnou (169). Per contra, les disminucions més importants s'han produït a Vilassar de Mar (-42) i Premià de Dalt (-101).

El 10,7% de la població comarcal és estrangera (47.682), un valor inferior a la mitjana de la demarcació (12,8%). Interanualment, la població estrangera augmenta en 454 persones (1%). El 42,3% de la població estrangera prové del continent africà, i un 67,5% d'aquesta és de nacionalitat marroquina (13.622). Destaca també que al Maresme hi viu el 48% dels gambians i el 26,2% dels senegalesos residents a la demarcació. La població xinesa és la que més augmenta del 2016 al 2017, un 8,5%.

El 17,3% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16,4% de la demarcació) i el 17,8% té 65 anys o més, un percentatge inferior al 18,6% mitjà. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 64,9%, el mateix pes que la mitjana d'entre les comarques barcelonines. L'índex d'envelliment, 103, continua per sobre dels cent punts, tot i que se situa a més de deu punts per sota dels 113,5 de la demarcació. Respecte a la projecció de població, i segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat, el Maresme és la tercera comarca que més població perdria el 2026, amb un decreixement del 2,9%.

Gràfic 1

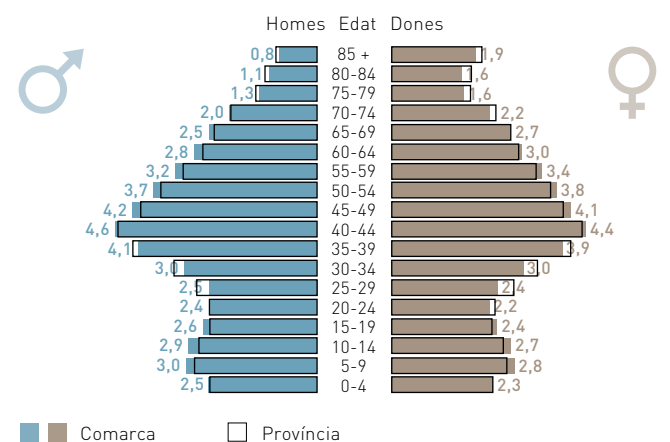
Taxes de variació de la població total, 2010-2017 (en percentatge)

L'any 2017 la comarca del Maresme viu un creixement positiu de la població amb nacionalitat estrangera (1%) per primer cop des de l'any 2011.

Gràfic 2

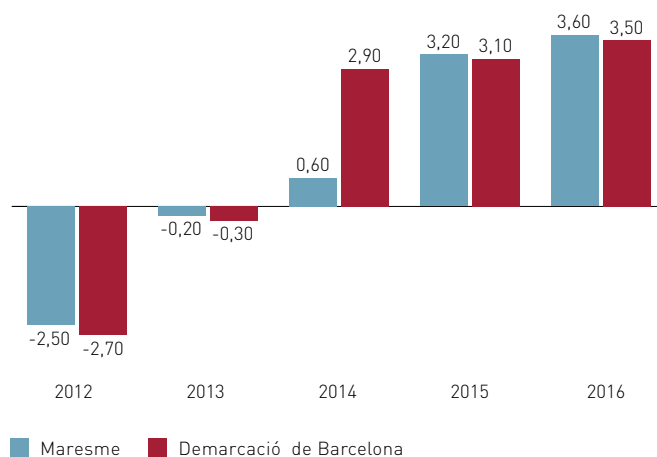
Piràmide d'edats del Maresme i Província, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

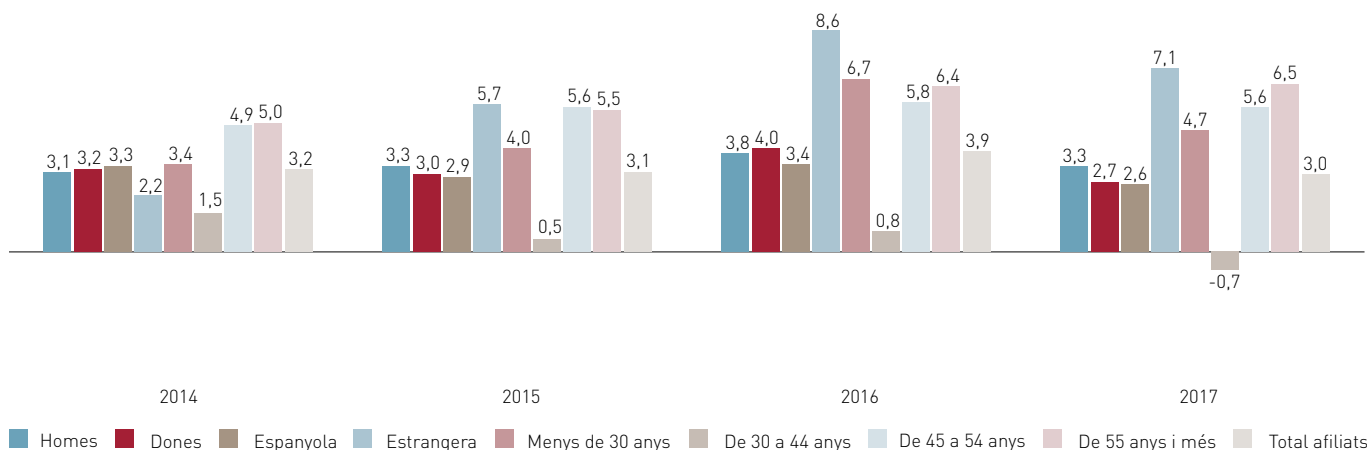

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

L'any 2017 és el quart any consecutiu que augmenta (3,0%) la població ocupada a la comarca del Maresme, encara que amb menys intensitat.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Segons l'Anuari Econòmic Comarcal 2017, del BBVA, el VAB de la comarca del Maresme (vegeu el gràfic 3) experimenta el 2016 un increment del 3,6%, un registre similar a la mitjana de la demarcació de Barcelona (3,5%). Aquest avenç reflecteix la forta empenta terciària (un sector que el 2015 pesava un 74,4% del VAB), que va créixer un 3,2%, i de la indústria (contribució del 19,6% del VAB el 2015), que va avançar un 4,5%; també va contribuir a l'expansió la construcció (5,7%), i el sector primari va créixer un 2,1%.

A la finalització de l'any 2017, l'ocupació registrada de la població resident a la comarca del Maresme obté un increment del 3,0%, dues dècimes menys que a la demarcació, nou menys que l'any 2016 (3,9%) i una menys que el 2015 (3,1%). Així, l'any acaba amb 176.927 persones ocupades residents a la comarca, 5.148 més que en l'anterior.

Per sexe, l'ocupació creix en les dones (2,7%) i també en els homes (3,3%), i es tracta de la segona comarca on l'ocupació femenina creix menys, després del Berguedà. L'augment fa que l'ocupació femenina arribi a 83.187 ocupades (2.189 més que l'any anterior) i la masculina, a 93.740 homes (2.959 més). Les dones representen el 47,0% del total de persones ocupades, amb un descens de dues dècimes en el pes del darrer any. Per comarques, el pes de les dones ocupades al Maresme és superior al de la majoria de comarques, només al Barcelonès i al Vallès Occidental tenen un pes més gran.

Pel que fa a la nacionalitat, el col·lectiu estranger arriba a les 16.373 persones ocupades i els espanyols, a 160.554. Així, els ocupats amb nacionalitat estrangera incrementen més (7,1%) que els de nacionalitat espanyola (2,3%), i destaca que el Maresme és la comarca on menys augmenten les persones ocupades amb nacionalitat estrangera. El pes dels estrangers sobre el total de la població ocupada va augmentar tres dècimes en el darrer any, fins a un 9,2%.

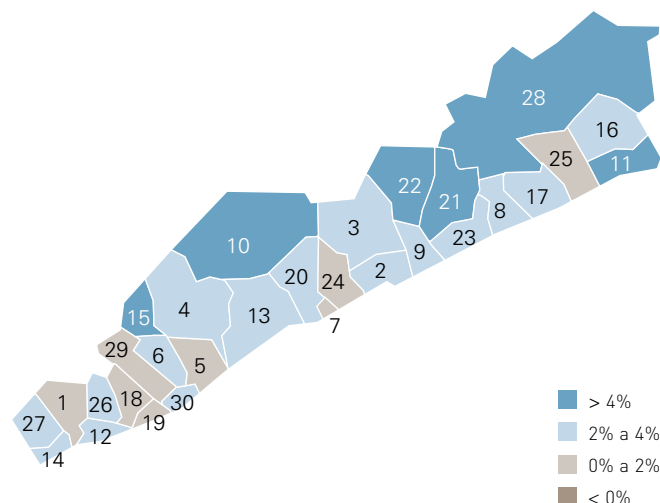
Per edats, 24.829 són menors de 30 anys; 71.329 tenen entre 30 anys i 44 anys; 50.258, entre 45 anys i 54 anys, i 30.511, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior totes les edats creixen en nombre d'ocupats, excepte els de 30 anys a 44 anys (-0,7%). El pes de les edats reflecteix un augment de la importància de les edats grans, i la pèrdua de pes de les edats centrals. Així en els darrers cinc anys la població ocupada de 30 anys a 44 anys ha perdut sis punts percentuals en el seu pes sobre el total.

El 2017 la taxa d'ocupació del Maresme és la tercera més baixa de totes les comarques de la demarcació de Barcelona.

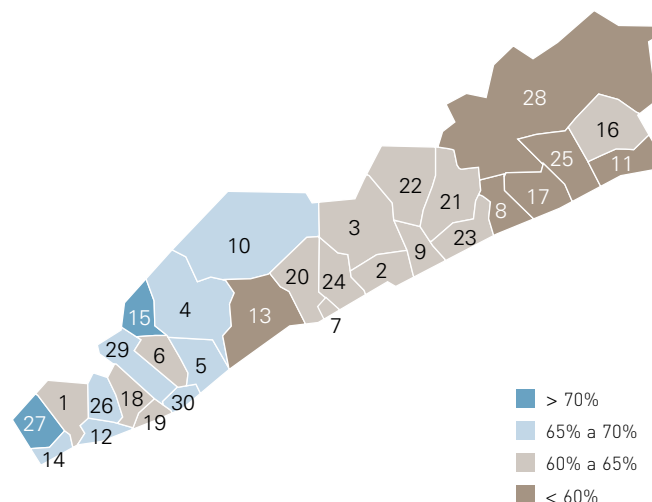
La variació interanual d'ocupació (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra augmentos en els trenta municipis de la comarca. En nombres absoluts destaquen: Mataró (1.631), Premià de Mar (202), Pineda de Mar (286) i Malgrat de Mar (271). En percentatge, la variació positiva ressalta a Òrrius (9,6%), Malgrat de Mar (4,4%), Sant Iscle de Vallalta (5,4%) i Tordera (5,7%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar al Maresme se situa al 61,4%, la tercera taxa d'ocupació més baixa de totes les comarques, només superada pel Garraf i Berguedà. Dos municipis superen el 70%, Tiana (70,2%) i Òrrius (71,1%), i entre els que s'hi apropen destaquen Montgat (69,1%) i Dosrius (67,7%). Per contra, entre els que no arriben al 60% ressalten: Pineda de Mar (52,8%), Calella (53,5%), Malgrat de Mar (55,0%) i Tordera (59,0%).

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Maresme, 2017 (en percentatge)

Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Maresme, 2017 (en percentatge)

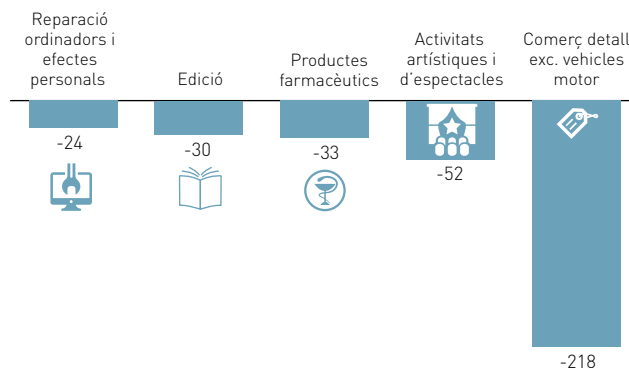
1 Alella	17 Pineda de Mar
2 Arenys de Mar	18 Premià de Dalt
3 Arenys de Munt	19 Premià de Mar
4 Argentona	20 Sant Andreu de Llavanes
5 Cabrera de Mar	21 Sant Cebrià de Vallalta
6 Cabrils	22 Sant Iscle de Vallalta
7 Caldes d'Estrac	23 Sant Pol de Mar
8 Calella	24 Sant Vicenç de Montalt
9 Canet de Mar	25 Santa Susanna
10 Dosrius	26 Teià
11 Malgrat de Mar	27 Tiana
12 Masnou (EI)	28 Tordera
13 Mataró	29 Vilassar de Dalt
14 Montgat	30 Vilassar de Mar
15 Òrrius	
16 Palafolls	

Gràfic 5
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball
Maresme, 2017 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball
Maresme, 2017 (absoluts)

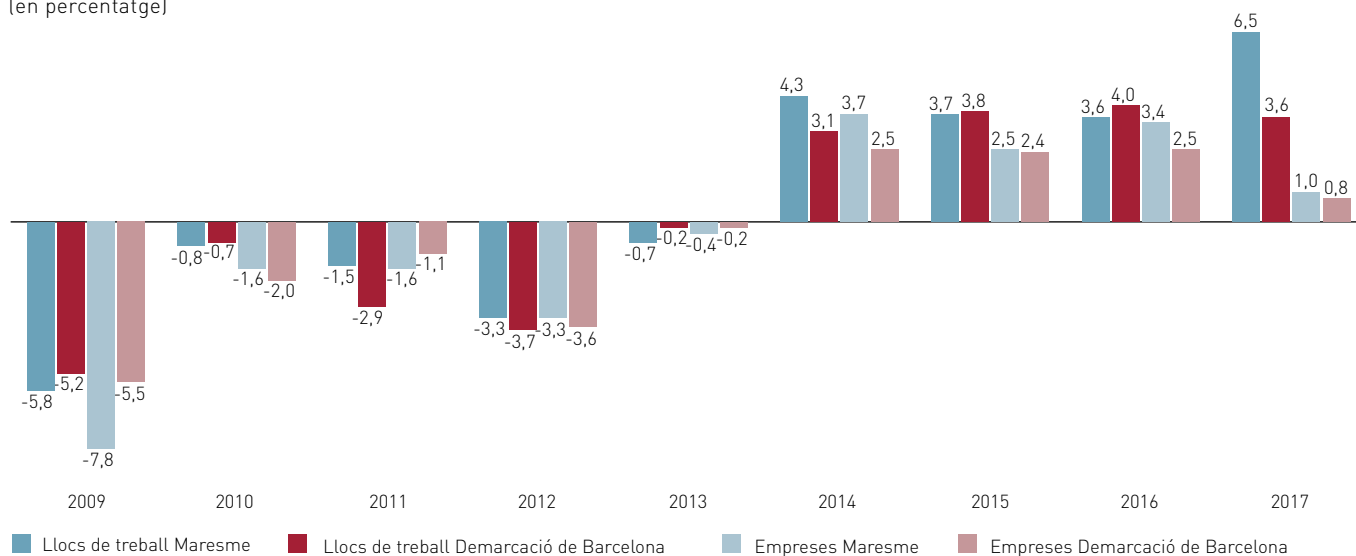

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

El Maresme és la tercera comarca que més augmenta el nombre d'empreses (1%), darrere del Vallès Oriental i el Barcelonès.

L'evolució dels **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) continua la tendència positiva, amb un creixement del 6,5%, una xifra molt superior a la dels anys anteriors degut a la redistribució administrativa dels professors del Departament d'Ensenyament, que abans cotitzaven tots al Barcelonès. Si restem aquest augment la pujada real estaria entorn del 3%, com en els anys anteriors. En el cas de les empreses el creixement ha estat de l'1%. Tot i que els creixements de llocs de treball i empreses són inferiors als d'anys anteriors, el creixement continua per quart any consecutiu.

Gràfic 7
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses
(en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

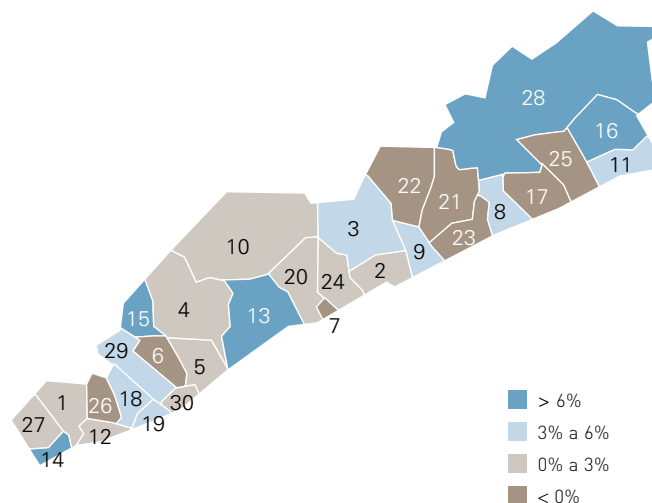
L'ocupació augmenta en el treball assalariat un 9%, però en la dinàmica real restant l'augment administratiu que s'ha comentat abans el creixement se situaria entorn del 4%. L'evolució en el treball autònom es manté igual a l'any anterior. Per grans sectors, en l'evolució destaca el segon lloc comarcal del sector de la construcció (8,3%). Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) i si obviem el creixement per redistribució territorial en l'Administració pública, ressalta la pèrdua de llocs de treball en el subsector del comerç al detall (-1,4%), i els increments més destacats es registren en activitats especialitzades de la construcció d'immobles (14%). En termes absoluts i si considerem tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), les pèrdues d'ocupació es produeixen principalment a comerç al detall, (-218). Els increments se situen principalment en els subsectors de la construcció i en les activitats sanitàries.

En l'evolució dels llocs de treball del Maresme destaquen el segon lloc comarcal del sector de la construcció (8,3%) i el quart de la indústria (3,3%).

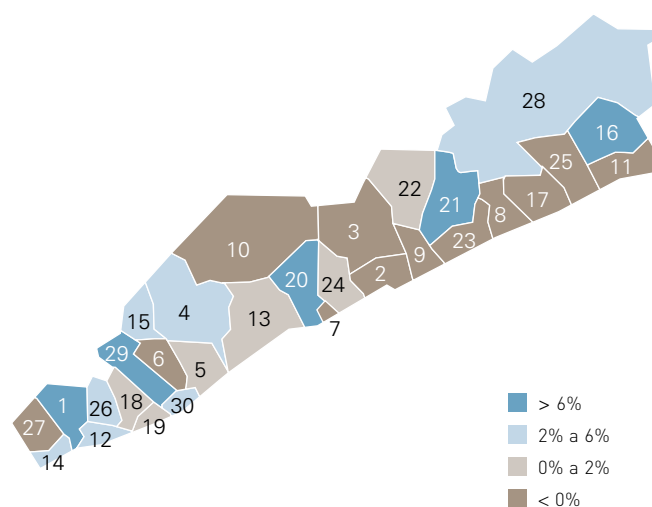
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en quatre municipis, entre els quals destaca Santa Susanna (-9,3%). Dels vint-i-dos municipis que augmenten (obviant Mataró, que és on han inscrit el personal d'ensenyament) sobresurten: Palafoolls (7,1%), Tordera (10,8%) i Montgat (7,6%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4), es registren reduccions en dotze municipis, dels quals destaca Sant Pol de Mar (-11,3). Per contra, destaca l'augment d'empreses a Vilassar de Dalt (7,0%) i Alella (7,9%).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 2016 vuitanta-una empreses tenen uns ingressos d'explotació de més de 10 milions d'euros, i d'aquestes, una en factura més de dos-cents: Bioibérica (fabricació de productes farmacèutics de base). La segueixen Serhs Distribució i Logística (comerç a l'engròs de begudes), Serhs Tourism (activitats d'agències de viatges), Laboratorios Hartmann (comerç farmacèutic a l'engròs), Hallotex (confecció de peces de vestir), Escorxador d'Aus Torrent i Fills (processat i conservació d'aviram) i Hi'Tex 2008 (confecció de peces de vestir). El 63% de les 200 primeres empreses en volum de vendes són exportadores o importadores.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Maresme, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Maresme, 2016
(en percentatge)

1 Alella	17 Pineda de Mar
2 Arenys de Mar	18 Premià de Dalt
3 Arenys de Munt	19 Premià de Mar
4 Argentona	20 Sant Andreu de Llavaneres
5 Cabrera de Mar	21 Sant Cebrià de Vallalta
6 Cabrils	22 Sant Iscle de Vallalta
7 Caldes d'Estrac	23 Sant Pol de Mar
8 Calella	24 Sant Vicenç de Montalt
9 Canet de Mar	25 Santa Susanna
10 Dosrius	26 Teià
11 Malgrat de Mar	27 Tiana
12 Masnou (EI)	28 Tordera
13 Mataró	29 Vilassar de Dalt
14 Montgat	30 Vilassar de Mar
15 Òrrius	
16 Palafoolls	

L'atur disminueix per cinquè any consecutiu, especialment en els homes, les edats mitjanes i el sector industrial.

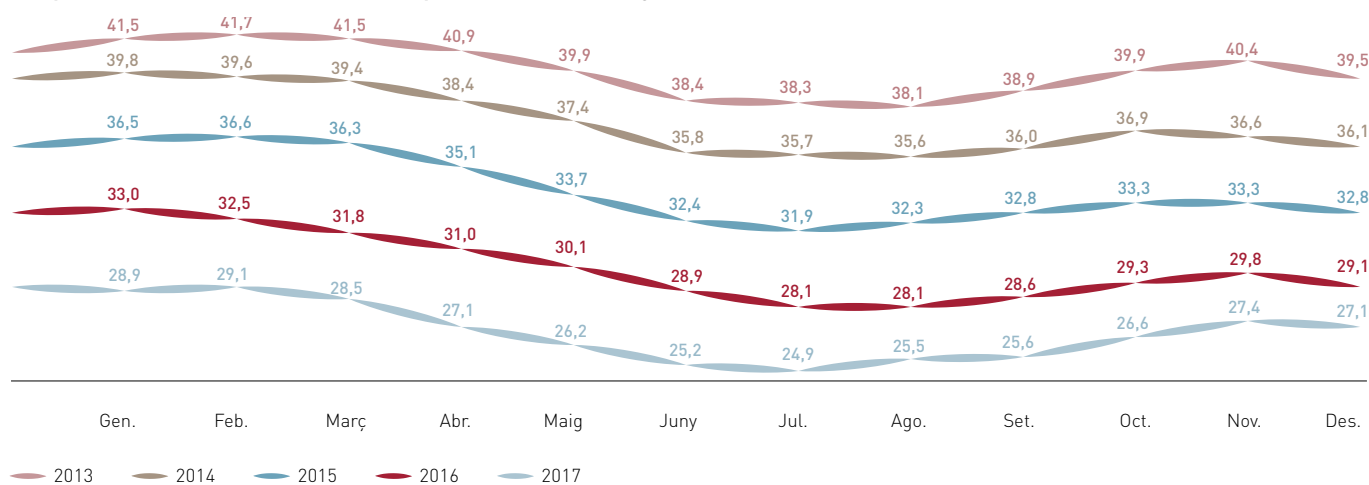
Tot i així, és la segona disminució menys pronunciada de les comarques barcelonines, i la taxa d'atur registral (13,5%) és la tercera més alta.

L'evolució de l'atur registrat (vegeu el gràfic 8) continua davallant any rere any. El 2017 l'atur disminueix un 6,8% (-1.979), la reducció més moderada de les comarques barcelonines després del Berguedà. A final del 2017 hi ha 27.090 persones aturades registrades a la comarca, el 9% dels aturats de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 13,5%, 1,2 punts inferior a la de l'any anterior i la tercera taxa més alta entre les dotze comarques barcelonines, i més de dos punts per damunt de la taxa mitjana a la demarcació (11,4%). La taxa d'atur femenina és del 15,9%, 1,1 punts inferior a la de l'any anterior i gairebé tres punts superior al valor de la demarcació. La taxa masculina se situa en el 11,2%, 1,4 punts inferior a la taxa de l'any anterior i més d'un punt per sobre de la mitjana provincial. Per edat, destaca el pes del 5,3% dels menors de 25 anys, el menor pes, després del Moianès, entre les comarques de la demarcació. Interanualment, tots tres grups d'edat redueixen l'atur, però destaca la caiguda experimentada en el grup de 25 anys a 44 anys (7,8%).

Per sectors d'activitat econòmica, el 68,7% dels aturats pertanyen al sector serveis; el 14%, a la indústria; el 9,2%, a la construcció; el 2,3%, a l'agricultura, i el 5,7%, al grup sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur es redueix en tots els sectors.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Maresme, 2013-2017 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius, especialment entre els d'educació general (-6,9%), els universitaris de primer cicle (-13,5%) i els programes de formació professional (-8,3%). L'atur de la població estrangera disminueix un 1,8%, i se situa en les 4.789 persones aturades, el 17,7% de l'atur comarcal, un percentatge idèntic al pes que tenen en l'àmbit de la demarcació. Els aturats nacionals disminueixen un 7,8%.

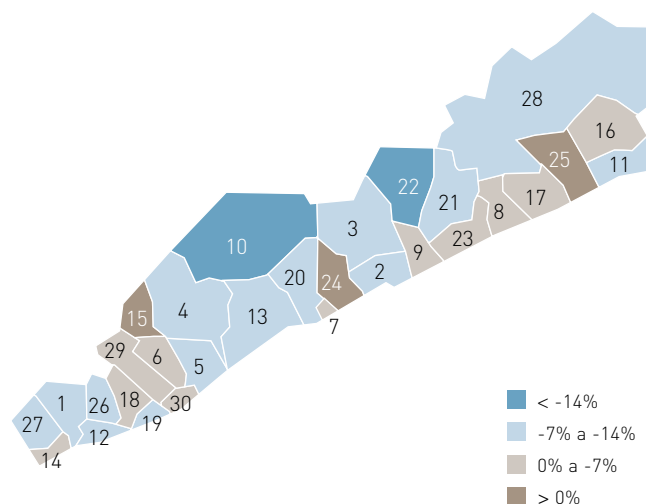
L'atur disminueix en 27 municipis dels 30 de la comarca (vegeu el mapa 5), i sense destacar les minses pujades dels tres municipis que han augmentat, les reduccions més notables es troben a Sant Iscle de Vallalta (17,2%), Dosrius (-16,7%), Sant Cebrià de Vallalta (-12,0%), Alella (-12,7%), i Llavaneres (11,8%). D'entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu el mapa 6) destaquen els situats al nord de la comarca: Calella (17,6%), Malgrat de Mar (16,2%), Tordera (16,7%), Santa Susanna (20,6%) i Pineda de Mar (21,2%). Per contra, les taxes més baixes es donen al Maresme sud: Cabrera de Mar (6,8%), Alella (6,5%), Tiana (6,8%), Teià (7,6%).

Tot i reduir les taxes d'atur registral a tots els municipis de la comarca, els municipis del nord del Maresme continuen amb taxes altes, i les taxes més baixes es troben al sud de la comarca.

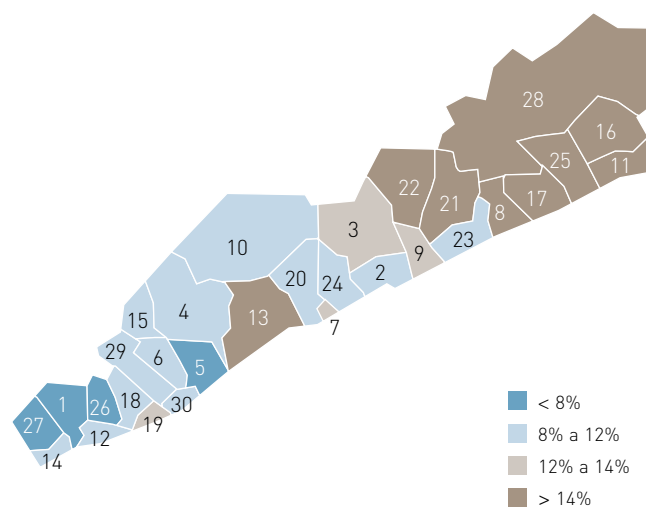
A final del 2017 hi ha concedides 16.827 **prestacions per desocupació**, un 4,7% menys que en l'any anterior. La taxa de cobertura puja del 64,2% el 2016 al 65,9% el 2017, la segona taxa més elevada de totes les comarques. Dues de les tres tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre de prestacions respecte a l'any anterior: un -10,1% les assistencials i un -23,9% les de renda activa d'inserció. Les prestacions contributives augmenten un 1,4%.

La **contractació laboral** augmenta un 6,7%, una variació similar a la de la demarcació. El 2017 acaba amb 110.7580 contractes signats. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 4,7% i la temporal ho fa en un 7%. Per sexe, la contractació masculina augmenta un 7,1% i la femenina, un 6,2%. Pel que fa a l'edat ressalta l'augment del 25,8% dels menors de 20 any.

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Maresme, 2017
(en percentatge)

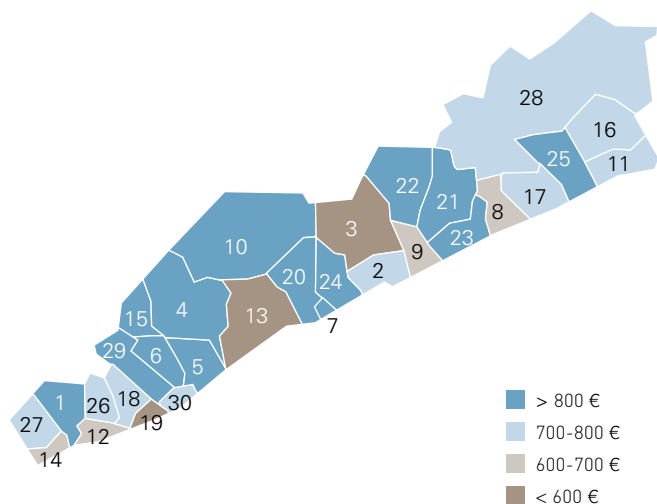

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Maresme, 2017
(en percentatge)

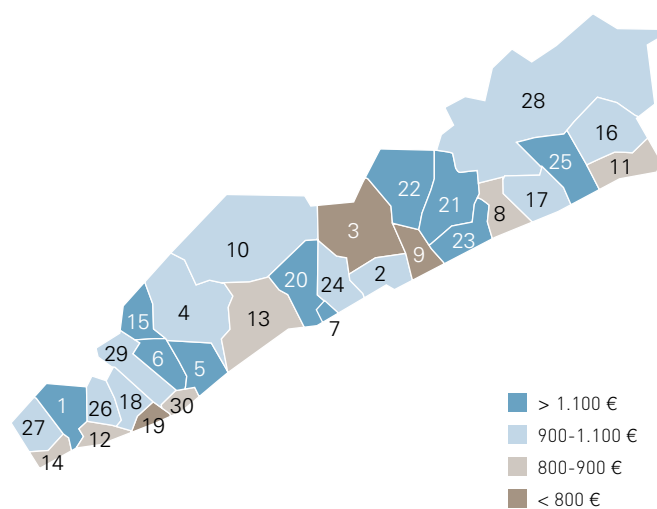

1 Alella	17 Pineda de Mar
2 Arenys de Mar	18 Premià de Dalt
3 Arenys de Munt	19 Premià de Mar
4 Argentona	20 Sant Andreu de Llavaneres
5 Cabrera de Mar	21 Sant Cebrià de Vallalta
6 Cabrils	22 Sant Iscle de Vallalta
7 Caldes d'Estrac	23 Sant Pol de Mar
8 Calella	24 Sant Vicenç de Montalt
9 Canet de Mar	25 Santa Susanna
10 Dosrius	26 Teià
11 Malgrat de Mar	27 Tiana
12 Masnou (El)	28 Tordera
13 Mataró	29 Vilassar de Dalt
14 Montgat	30 Vilassar de Mar
15 Òrrius	
16 Palafolls	

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Maresme, 2017
 (en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Maresme, 2017
 (en euros)

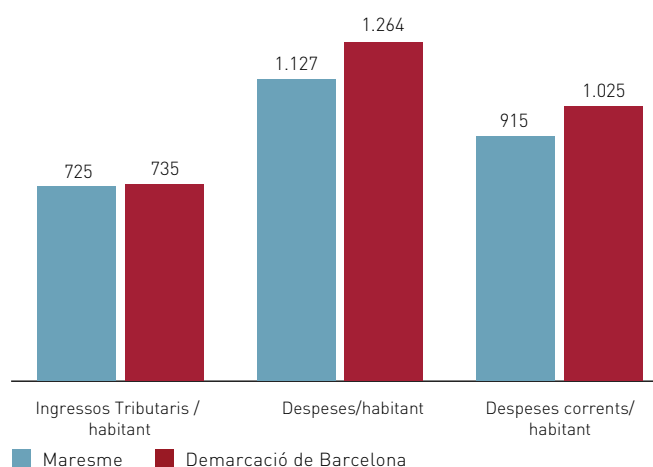
1 Alella	17 Pineda de Mar
2 Arenys de Mar	18 Premià de Dalt
3 Arenys de Munt	19 Premià de Mar
4 Argentona	20 Sant Andreu de Llavaneres
5 Cabrera de Mar	21 Sant Cebrià de Vallalta
6 Cabriels	22 Sant Iscle de Vallalta
7 Caldes d'Estrac	23 Sant Pol de Mar
8 Calella	24 Sant Vicenç de Montalt
9 Canet de Mar	25 Santa Susanna
10 Dosrius	26 Teià
11 Malgrat de Mar	27 Tiana
12 Masnou (El)	28 Tordera
13 Mataró	29 Vilassar de Dalt
14 Montgat	30 Vilassar de Mar
15 Òrrius	
16 Palafolls	

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2017 augmenta un 7,2% respecte al 2016 pel que fa als ingressos i un 7,3% en les despeses, increments similars respecte al ritme de la demarcació, que en conjunt augmenta un 6,8% i un 8,1% respectivament. Per habitant, al Maresme les despeses suposen 1.127 euros, amb 915 euros de despeses corrents i 124 euros de despeses d'inversió, una xifra inferior a la de la demarcació en despeses (1.264), i igualment per sota en despeses corrents (1.025) i també en despeses d'inversió (161). Els ingressos corrents suposen 1.025 euros per habitant, amb 725 d'ingressos tributaris, dada per sota de la xifra de la demarcació en els ingressos corrents (1.158) i similar en els tributaris (735).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca la ràtio euros/habitant en els municipis de Santa Susanna (2.313), Cabrera de Mar (1.388) i Sant Pol de Mar (1.194). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a més de Santa Susanna (2.226) i Cabrera de Mar (1.469), ressalten Caldes d'Estrac, amb 1.319 euros, i també Sant Pol de Mar, amb 1.351 euros.

En el 2017 augmenten els ingressos i les despeses del conjunt dels municipis del Maresme, per sobre de l'any anterior i similar a la mitjana de la demarcació.

Gràfic 9
Finances públiques, 2017 (ratios euro per habitant)

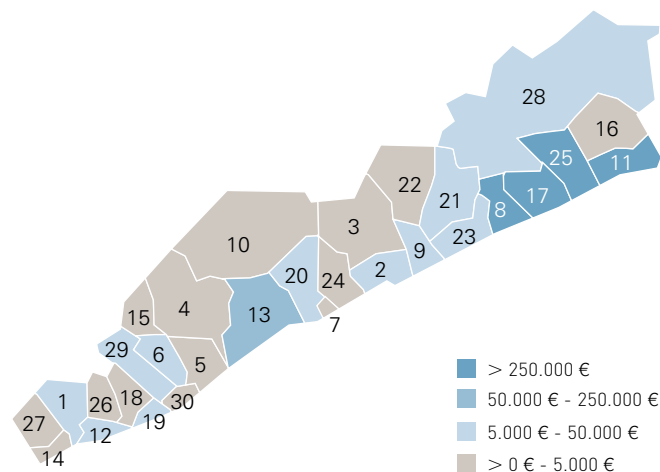
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

El Maresme és, després del Barcelonès, la comarca amb més volum d'activitat **turística**, tant en termes d'oferta com de demanda. Aquest 2017 la comarca ha augmentat l'oferta de places en hotels i establiments de turisme rural (0,1% i 0,7% respectivament) però ha perdut un gran volum de places d'apartaments turístic (-28,7%), concretament 144 places menys. Els habitatges d'ús turístic representen a la comarca del Maresme un 21,8% del total de places.

Els indicadors de demanda al Maresme presenten resultats bastant positius en general. Hi ha un augment dels turistes allotjats en hotels, un 7,6% (78.119 turistes), i dels turistes allotjats en càmpings, un 8,7% (22.179 turistes). En pernотacions hi ha un increment en els establiments hotelers (9,9%; 526 mil nits en termes absoluts) i en els de càmpings (10,7%; més de 10 mil nits en termes absoluts). El grau d'ocupació hotelera d'ambdues tipologies augmenta també en punts percentuals (3,8 i 5,0 respectivament).

El Maresme ha recaptat més de 2,5 milions d'euros aquest 2017 en taxa turística, una xifra un 0,6% superior a la de l'any anterior. Aquesta comarca recapta el 38,3% del total de l'impost a la província de Barcelona (sense el Barcelonès).

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Maresme, 2017 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de la Direcció General de Turisme

Increment en més de 600.000 pernотacions respecte al 2016, amb una oferta de places d'allotjament estabilitzada.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Maresme, 2016-2017

	Maresme			Entorn de Barcelona*		
	2016	2017	% var. 2016-2017**	2016	2017	% var. 2016-2017**
Places en establiments hotelers	32.828	32.876	0,1	63.844	64.044	0,3
Places en càmpings	18.876	18.876	0,0	44.028	44.337	0,7
Places en establiments de turisme rural	134	135	0,7	5.042	5.063	0,4
Places en apartaments	502	358	-28,7	2.352	2.264	-3,7
Places en HUTs	8.269	14.531	nc	20.778	35.640	tc
Viatgers allotjats en establiments hotelers	1.034.526	1.112.645	7,6	3.829.160	3.996.066	4,4
Viatgers allotjats en càmpings	253.505	275.684	8,7	675.645	722.929	7,0
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	114.608	124.855	8,9
Pernотacions en establiments hotelers	5.319.111	5.845.317	9,9	10.606.304	11.481.471	8,3
Pernотacions en càmpings	1.034.314	1.145.043	10,7	2.589.318	2.771.753	7,0
Pernотacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	339.510	357.211	5,2
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	75,7	79,5	3,8	74,6	75,7	1,1
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	49,7	54,8	5,0	46,0	47,6	1,6
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	24,0	25,1	1,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)****	2.513.273	2.528.254	0,6	6.180.836	6.604.010	6,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals
 Places en HUTs estimades segons criteri de la Direcció General de Turisme * Import anual calculat sobre 1T, 2T, 3T 2017 i 4T 2016. Comparació amb el mateix període de l'any anterior nd: Dada no disponible nc: Dada no comparable
 Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

Mapa de projectes estratègics locals del Maresme

Acord per al Desenvolupament Econòmic i l'Ocupació del Maresme

L'Acord és l'eina de concertació estratègica que lidera el Consell Comarcal del Maresme amb els 30 ajuntaments i els agents socials i econòmics (CCOO, UGT, FAGEM i PIMEC). L'objectiu estratègic és treballar de forma consensuada per detectar necessitats, dissenyar, planificar, coordinar i executar les corresponents polítiques per assolir una major eficàcia de gestió i l'optimització de recursos, amb l'objectiu de millorar la qualitat de l'ocupació i augmentar la competitivitat de l'economia en l'àmbit territorial, i així afavorir el desenvolupament econòmic. El Pla d'Acció Biennal 2016-2018 estableix cinc eixos estratègics: política industrial, economia social i solidària, comerç, restauració i turisme i Maresme Marítim. **[+]**

Mataró 2022

El Mataró 2022 és un procés de reflexió estratègica destinat a assolir canvis en la ciutat i el seu entorn cap al seu desenvolupament de forma inclusiva, sostenible i intel·ligent. Durant els treballs duts a terme de forma participada amb els principals agents i grups municipals, es van identificar tres reptes de ciutat: lluita contra l'atur i creació d'ocupació de qualitat, igualtat d'oportunitats per a la cohesió social i territorial i, finalment, la imatge, reconeixement i promoció de la ciutat. També es van identificar unes línies estratègiques, una visió de ciutat i un total de 39 actuacions. Actualment, ja s'ha iniciat el desplegament i execució del Pla d'Actuació del Mataró 2022. **[+]**

Pla de Promoció de Ciutat

Projecte vinculat al desplegament del Pla Estratègic del Mataró 2022, i en concret al tercer repte sobre el reconeixement, la imatge i projecció de la ciutat en diferents línies d'actuació com la promoció econòmica, turística, comercial, cultural, etc. L'objectiu és la concepció i construcció de la marca de ciutat per a poder definir un Pla de Projecció exterior de Mataró el qual estigui alineat amb l'estratègia de ciutat per tal que aquesta sigui més competitiva i atractiva. Cal destacar l'actuació «Mar en Valor», amb l'objectiu de definir i construir un marc de gestió global, pluridisciplinari i transversal al voltant de les oportunitats de ciutat derivades del concepte «Mar». **[+]**

Pla d'Impuls del Centre

Projecte de transformació del centre històric de ciutat i de la seva zona d'influència. Es tracta de definir l'estratègia integral per millorar la qualitat de vida, la imatge i l'activitat econòmica del centre de la ciutat, per fer-lo més atractiu i amb més capacitat d'atracció per a residents, visitants i agents econòmics; que posi en valor el patrimoni; i que generi les condicions òptimes per potenciar l'activitat econòmica. Per definir l'estratègia i el model d'intervenció, s'ha posat en marxa un concurs d'idees amb l'objectiu de recollir idees per dissenyar una estratègia i un model que inclogui accions econòmiques, urbanístiques, arquitectòniques, de mobilitat, així com de dinamització econòmica, cultural i social que permetin impulsar el centre com a motor d'activitat cultural, de comerç i turística. La proposta seleccionada esdevindrà l'instrument estratègic per desenvolupar el Pla d'Impuls del Centre de Mataró. **[+]**

Projecte d'Especialització i Competitivitat Territorial (PECT) de Mataró-Maresme

El Consell Comarcal del Maresme impulsa aquest projecte per enfortir la relació de les àrees de desenvolupament econòmic local de 28 municipis del Maresme amb les empreses del territori. Es treballa de manera transversal els aspectes següents: xarxa de tècnics d'intermediació laboral, col·laboració dels agents socials i econòmics de la comarca, metodologia de treball comuna de tots els municipis, directoris municipals amb incidència comarcal, càpsules formatives especialitzades, imatge i posicionament de marca, estudis de mercat de sectors potencials i el pla de comunicació comarcal. **[+]**

Pla Estratègic del TecnoCampus Mataró-Maresme

El Pla Estratègic ofereix nous enfocaments de la missió, la visió i els valors que té, i planteja un conjunt d'àmbits, d'objectius estratègics i de línies d'actuació associats. S'han desenvolupat quatre àmbits: desenvolupar un model acadèmic de qualitat fortament professionalitzador; impulsar el model de parc tecnològic cap el districte TecnoCampus; el TecnoCampus com a agent de promoció econòmica del territori, i un model de finançament i d'organització coherent amb els reptes de futur. Igual que altres iniciatives i projectes de caire estratègic del territori, es planteja de forma coordinada i coherent amb el conjunt d'eixos i propostes del Mataró 2022. Actualment, el Pla Estratègic està en plena implementació, complementant aquest document amb l'actualització del catàleg de serveis i de projectes de millora a impulsar en l'annualitat. **[+]**

EnXarxa Maresme

EnXarxa Maresme és un projecte impulsat pel Consell Comarcal del Maresme i els 30 ajuntaments de la comarca, amb l'objectiu de generar noves oportunitats de col·laboració entre l'empresa i l'administració pública. Els serveis que s'ofereixen des de l'EnXarxa estan enfocats en 3 àmbits principals: serveis adreçats a fomentar la competitivitat empresarial del Maresme, serveis adreçats a fomentar l'emprenedoria del Maresme i serveis adreçats a fomentar l'ocupació del Maresme. El punt d'atenció del servei està centralitzat en el Consell Comarcal del Maresme. **[+]**

Servei d'assistència tècnica itinerant d'atenció a emprenedors i empreses al maresme

Aquest servei neix amb la voluntat de vetllar per el foment de l'emprenedoria i la productivitat de les empreses contribuint així en el desenvolupament econòmic de la comarca. Des de novembre de 2017 s'està oferint als municipis del Maresme, i la seva principal comesa és recolzar i reforçar els serveis locals en l'atenció i suport als emprenedors i empreses, així com en l'organització i desenvolupament d'iniciatives en àmbits estratègics per a les empreses. **[+]**

Economia social i solidària: Cafè de Mar i Taula

Des de l'any 2015 es treballa per facilitar el naixement i consolidació de projectes d'emprenedoria vinculats a l'Economia Social i Solidària (ESS). Dins d'aquest marc, per una banda, Cafè de Mar facilita la sensibilització i el coneixement d'aquesta economia transformadora actuant com una esponja que s'adapta i dona resposta en funció de les necessitats que li arriben i cospa. El suport a l'emprenedoria col·lectiva i la sensibilització vers l'ESS es gestiona des de diferents dispositius i productes; des d'assessoraments per projectes a formacions col·lectives (Llançadora), dinamització-gestió del viver d'empreses d'ESS, creació de cooperatives escolars, formacions a cicles superiors i universitats, co-creació de camps d'innovació que aborden reptes de ciutat. Per l'altra banda, s'ha creat la Taula d'ESS amb l'objectiu d'integrar les iniciatives d'ESS en les actuacions de l'administració local i comarcal. En el marc de la Taula, es preveu elaborar una diagnosi i un pla d'acció de la realitat del territori que puguin generar consciència i sensibilització al voltant de les oportunitats de les iniciatives d'ESS. **[+]**

Foment de la cultura emprenedora a l'escola. Programa Cueme

Mitjançant la creació, la gestió i el tancament d'una cooperativa escolar, l'alumnat del cicle superior d'educació primària s'inicia en l'activitat empresarial. Es tracta d'un projecte transversal on es treballen competències clau com les llengües, les matemàtiques, l'art, l'autonomia i la iniciativa personal. Es gestiona de manera democràtica i participativa i dona part dels beneficis a projectes socials. El Consell Comarcal del Maresme, amb la seva amplitud supramunicipal, ofereix des de l'actual curs escolar la possibilitat de participació als municipis de la comarca que no tenen competència pròpia per a desenvolupar el projecte. **[+]**

InserText. Promoció de l'ocupació a la indústria Tèxtil a Mataró i el Maresme

Olga Arriscado Garcia, cap de la Secció d'Orientació del Servei Ocupació de l'Ajuntament de Mataró

Aquest projecte ha volgut contribuir a la recuperació d'un dels principals sectors industrials de la comarca del Maresme: el sector del tèxtil i la confecció (gènere de punt), identificat com a clúster per les entitats municipals i empresarials de la comarca. InserText s'ha executat en dues edicions entre 2015 i 2017 i ha estat liderat pel Servei d'Ocupació de l'Ajuntament de Mataró i cofinançat per la Diputació de Barcelona en el marc del Programa d'Ocupació a la Indústria Local.

Entre els principals objectius d'InserText es troben els de millorar l'ocupabilitat i afavorir la incorporació al mercat de treball de persones desocupades, fomentant la seva contractació en el sector del tèxtil i la confecció donant resposta a les necessitats de les empreses del sector, així com fomentar la col·laboració públicoprivada, eix fonamental per donar suport a la recuperació del sector.

El tèxtil com a principal sector industrial

L'increment de l'atur durant els anys previs a la crisi econòmica (2008) a la comarca del Maresme i especialment a la ciutat de Mataró, varen tenir lloc de forma més acusada en el tèxtil, vinculat als processos de deslocalització i tancament de moltes indústries del sector.

Amb dades del mes de setembre de l'any 2017, podem dir que el clúster del gènere de punt de Mataró i el Maresme està format per unes 325 empreses i 422 autònoms que donen feina a uns 2.286 treballadors. La comarca està especialitzada en la fabricació de teixits i articles de vestuari en gènere de punt circular, tant de petit com de gran diàmetre.

La cadena de valor del sector tèxtil, confecció i moda és de gran complexitat i engloba des de la fase d'adquisició de les fibres per filar fins al valor intangible que se li dona a la marca del producte i el seu accés al mercat, passant pels processos de filatura, tissatge, tint i ennobliment dels teixits, disseny i fabricació de les peces de roba acabant amb la distribució de les mateixes.

Recuperació i nous reptes

Poc a poc el tèxtil es va recuperant de la crisi, almenys pel que fa a les dades d'ocupació. Encara falta camí a recórrer per arribar a les dades prèvies a la crisi de 2008, però ja portem 3 anys consecutius de remuntada. Segons recull l'informe sobre la situació laboral de les indústries tèxtils al Maresme, que elabora l'Observatori de Desenvolupament Local del Consell Comarcal, l'any 2017, contràriament al que va succeir en el conjunt del sector industrial, el tèxtil va registrar un augment de l'ocupació a la comarca.

Actualment, el sector gaudeix de certa relocalització de la fabricació que abans es realitzava en altres països, ja que les empreses tendeixen a prioritzar una producció de proximitat, amb un major protagonisme de les sèries curtes, articles més personalitzats i amb major innovació i desenvolupament tecnològic incorporats en el seu disseny i producció, generant nous reptes:

- La recuperació econòmica actual es basa en treballs temporals i mal pagats. Els contractes temporals s'han convertit en el símbol de la precarietat al nou paradigma del mercat laboral després de la crisi.
- Vivim en una 4a Revolució Industrial que guia la transició tecnològica cap a una automatització majoritària a la feina. La transformació digital representa una oportunitat per a la indústria.
- Si bé el terme Indústria 4.0 és conegut per una gran part del teixit industrial tèxtil, no totes les empreses coneixen a què fa referència, ni coneixen les tecnologies implicades, aplicacions concretes, beneficis, etc.
- La indústria demanda professionals especialitzats i alhora polivalents capaços d'adaptar-se a aquestes noves exigències del mercat.

InserText 2015-2017: agents, actuacions, persones treballadores i empreses

En el disseny del projecte i en el seu seguiment i avaluació han col·laborat entitats expertes del sector i els agents socials i econòmics: Fundació TecnoCampus Mataró-Maresme, EURECAT, Associació d'Empreses de Gènere de Punt del Maresme (ASEGEMA), Federació d'Associacions i Gremis Empresarials del Maresme (FAGEM), el Centre de Recerca i Transferència Tecnològica del Tèxtil de Canet de Mar (CRTTT) i els sindicats CCOO i UGT. També han participat els Serveis Locals d'Ocupació dels municipis amb major presència d'indústria tèxtil del Maresme: Canet de Mar, Arenys de Mar, Arenys de Munt, Argentona, Cabrera de Mar, Pineda de Mar i el Consell Comarcal del Maresme.

En les seves dues edicions han participat 160 persones i han col·laborat 113 empreses del sector tèxtil del Maresme i s'han desenvolupat les següents accions:

- Detecció de necessitats de personal i de formació de les empreses del sector.
- Balanç competencial de les persones participants i orientació en el procés de definició del projecte professional i la recerca de feina.
- Formació tècnica: S'han impartit més de 1.300 hores de formació tècnica en les especialitats de disseny tèxtil, disseny de moda assistit per ordinador, patronatge industrial i patronatge industrial assistit per ordinador, tissatge i acabats, ABC del tèxtil, noves tendències del tèxtil, programa GERBER, tall i confecció de mostres i prototips, competències digitals i venda multicanal i anglès tècnic aplicat al tèxtil.
- Formació en competències transversals: s'han impartit 160 hores de formació transversal demandada per les empreses del sector en les àrees de resolució de conflictes, d'organització i gestió del temps, treball en equip, pressa de decisions i gestió del canvi.
- Estadades de pràctiques en empreses del sector: s'han realitzat 3.293 hores en estadades de pràctiques professionals en empreses.
- *Networking* amb empreses i persones treballadores.
- Gestió d'ofertes de feina de perfils especialitzats del sector: s'han gestionat més de 180 ofertes de feina del sector.
- Subvenció a la contractació: s'han concedit ajudes per a 31 contractes d'un mínim de 6 mesos, corresponents a 25 empreses diferents.

Nous reptes amb InserText III (2018-2020)

Al maig de 2018, des del SOM es prepara l'inici de la tercera edició del projecte InserText, en aquesta ocasió incorporant elements que provoquin en les empreses actuacions proactives vers el futur del seu sector. Hem volgut posar l'accent en el nostre treball amb les empreses tant en la detecció, sensibilització i reflexió respecte a temes cabdals per a la millora de la competitivitat del teixit productiu (orientació per competències, digitalització, indústria 4.0, internacionalització, formació contínua, gestió dels recursos humans...), sense perdre de vista l'objectiu últim de millora de les possibilitats d'inserció laboral de les persones desocupades de territori. Entre les actuacions que, per primera vegada es pretenen dur a terme en aquesta tercera edició del projecte es troben:

- Estudi Diagnòstic "Nova indústria tèxtil, noves necessitats"
- Esmorzars productius amb empreses "La pausa que et mereixes"
- Grups de treball temàtics
- Col·laboració amb centres de formació: Formació tèxtil a prop
- Formació dual
- Foment de les vocacions industrials: "Indústria, la teva opció de futur".

Recull estadístic. Maresme

	Maresme		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Maresme	Demarcació	2016	2017
Entorn								
Nombre de municipis		30		31				9,6%
Superfície total (km²)		398,5		7.726,4				5,2%
Superfície mitjana municipal (km²)		13,3		24,8				nc
Demografia								
Població Total	441.505	444.046	5.542.680	5.576.037	0,6%	0,6%	8,0%	8,0%
Densitat (hab/km²)	1.108	1.114	717	722	0,6%	0,6%	nc	nc
Homes	218.291	219.202	2.704.771	2.718.621	0,4%	0,5%	8,1%	8,1%
Dones	223.214	224.844	2.837.909	2.857.416	0,7%	0,7%	7,9%	7,9%
Població de menys de 16 anys	77.031	76.877	914.352	915.587	-0,2%	0,1%	8,4%	8,4%
Població potencialment activa (16-64)	287.122	287.997	3.603.957	3.621.380	0,3%	0,5%	8,0%	8,0%
Població de 65 anys i més	77.352	79.172	1.024.371	1.039.070	2,4%	1,4%	7,6%	7,6%
Projecció Població 2017-2026	444.046	431.184	5.576.037	5.488.234	-2,9%	-1,6%	8,0%	48,3%
Pob. resident a l'estranger	9.522	10.371	205.134	220.660	8,9%	7,6%	4,6%	4,7%
Índex de dependència global	53,8	54,2	53,8	54,0	0,4	0,2	nc	nc
Índex d'envelliment	100,4	103,0	112,0	113,5	2,6	1,5	nc	nc
Nacionalitat espanyola	394.277	396.364	4.854.217	4.864.723	0,5%	0,2%	8,1%	8,1%
Nacionalitat estrangera	47.228	47.682	688.463	711.314	1,0%	3,3%	6,9%	6,7%
Taxa d'estrangeria total	10,7%	10,7%	12,4%	12,8%	0,0pp	0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	8,4%	8,5%	9,4%	9,7%	0,0pp	0,3pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	8.271	8.391	110.476	111.138	1,5%	0,6%	7,5%	7,6%
Població potencialment activa (16-64)	36.853	37.081	557.386	577.682	0,6%	3,6%	6,6%	6,4%
Població de 65 anys i més	2.104	2.210	20.601	22.494	5,0%	9,2%	10,2%	9,8%
Àfrica	20.477	20.185	162.517	160.369	-1,4%	-1,3%	12,6%	12,6%
Amèrica	9.385	9.378	196.361	206.669	-0,1%	5,2%	4,8%	4,5%
Àsia	4.489	4.947	123.379	130.534	10,2%	5,8%	3,6%	3,8%
Europa	12.835	13.132	205.532	212.938	2,3%	3,6%	6,2%	6,2%
Unió Europea	10.057	10.131	164.824	168.912	0,7%	2,5%	6,1%	6,0%
Resta del món	42	40	674	804	-4,8%	19,3%	6,2%	5,0%
5 principals nacionalitats (comarca)	24.518	24.615	225.710	228.509	0,4%	1,2%	10,9%	10,8%
Marroc	13.834	13.622	122.087	119.779	-1,5%	-1,9%	11,3%	11,4%
Xina	3.253	3.529	45.728	48.464	8,5%	6,0%	7,1%	7,3%
Itàlia	2.589	2.666	41.859	44.199	3,0%	5,6%	6,2%	6,0%
Gàmbia	2.592	2.574	5.439	5.368	-0,7%	-1,3%	47,7%	48,0%
Senegal	2.250	2.224	10.597	10.699	-1,2%	1,0%	21,2%	20,8%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	12.108	12.228	184.428	185.911	1,0%	0,8%	6,6%	6,6%
Agricultura	41	42	786	782	2,4%	-0,5%	5,2%	5,4%
Indústria	1.500	1.512	18.875	18.778	0,8%	-0,5%	7,9%	8,1%
Construcció	1.120	1.166	15.152	15.701	4,1%	3,6%	7,4%	7,4%
Serveis	9.447	9.508	149.615	150.650	0,6%	0,7%	6,3%	6,3%
Dimensió mitjana	7,3	7,9	10,6	11,0	0,6p	0,4p	nc	nc
Agricultura	3,3	3,4	3,4	3,4	0,2p	0,1p	nc	nc
Indústria	10,5	10,8	16,3	16,9	0,4p	0,6p	nc	nc
Construcció	3,9	4,3	5,2	5,5	0,4p	0,3p	nc	nc
Serveis	7,2	7,9	10,5	10,9	0,6p	0,4p	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	8.855	8.941	125.451	126.146	1,0%	0,6%	7,1%	7,1%
Comerç detall, exc. vehicles motor	1.976	1.911	28.355	27.780	-3,3%	-2,0%	7,0%	6,9%
Serveis de menjar i begudes	1.364	1.390	17.361	17.396	1,9%	0,2%	7,9%	8,0%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	1.031	1.025	15.182	15.142	-0,6%	-0,3%	6,8%	6,8%
Activitats especialitzades construcció	704	728	8.980	9.202	3,4%	2,5%	7,8%	7,9%
Altres activitats de serveis personals	506	500	7.463	7.496	-1,2%	0,4%	6,8%	6,7%
Activitats immobiliàries	427	459	7.827	8.109	7,5%	3,6%	5,5%	5,7%
Educació	415	428	5.744	5.895	3,1%	2,6%	7,2%	7,3%
Construcció d'immobles	386	411	5.735	6.062	6,5%	5,7%	6,7%	6,8%
Venda i reparació de vehicles motor	348	346	4.432	4.418	-0,6%	-0,3%	7,9%	7,8%
Confecció de peces de vestir	331	323	1.157	1.161	-2,4%	0,3%	28,6%	27,8%
Activitats sanitàries	312	317	5.238	5.296	1,6%	1,1%	6,0%	6,0%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	305	313	6.591	6.545	2,6%	-0,7%	4,6%	4,8%
Transport terrestre i per canonades	294	298	5.960	6.000	1,4%	0,7%	4,9%	5,0%
Activitats esportives i d'entreteniment	226	252	2.374	2.530	11,5%	6,6%	9,5%	10,0%
Serveis a edificis i de jardineria	230	240	3.052	3.114	4,3%	2,0%	7,5%	7,7%

Recull estadístic. Maresme (Continuació)

	Maresme		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Maresme	Demarcació	2016	2017
Mercat de treball								
Població ocupada	171.779	176.927	2.221.878	2.292.806	3,0%	3,2%	7,7%	7,7%
Homes	90.781	93.740	1.163.435	1.202.122	3,3%	3,3%	7,8%	7,8%
Dones	80.998	83.187	1.058.443	1.090.684	2,7%	3,0%	7,7%	7,6%
Nacionals	156.487	160.554	1.957.216	2.002.985	2,6%	2,3%	8,0%	8,0%
Estrangers	15.292	16.373	264.662	289.821	7,1%	9,5%	5,8%	5,6%
Menys de 30 anys	23.718	24.829	336.395	355.999	4,7%	5,8%	7,1%	7,0%
De 30 a 44 anys	71.834	71.329	949.098	949.164	-0,7%	0,0%	7,6%	7,5%
De 45 a 54 anys	47.577	50.258	586.505	616.239	5,6%	5,1%	8,1%	8,2%
Més de 55 anys	28.650	30.511	349.880	371.404	6,5%	6,2%	8,2%	8,2%
Taxa d'Ocupació registrada	59,8%	61,4%	61,7%	63,3%	1,6pp	1,7pp	nc	nc
Llocs de treball	123.369	131.336	2.346.713	2.430.935	6,5%	3,6%	5,3%	5,4%
Agricultura	837	834	8.192	8.153	-0,4%	-0,5%	10,2%	10,2%
Indústria	18.938	19.570	341.929	351.151	3,3%	2,7%	5,5%	5,6%
Construcció	8.731	9.452	122.485	129.769	8,3%	5,9%	7,1%	7,3%
Serveis	94.863	101.480	1.874.107	1.941.862	7,0%	3,6%	5,1%	5,2%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	6.721	6.913	220.053	231.270	2,9%	5,1%	3,1%	3,0%
Assalariats	88.268	96.218	1.960.273	2.044.003	9,0%	4,3%	4,5%	4,7%
Autònoms	35.101	35.118	386.440	386.932	0,0%	0,1%	9,1%	9,1%
15 Principals sectors d'activitat	86.540	92.913	1.365.381	1.405.669	7,4%	3,0%	6,3%	6,6%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	15.593	15.375	252.133	253.427	-1,4%	0,5%	6,2%	6,1%
<i>Activitats sanitàries</i>	10.997	11.234	140.823	147.032	2,2%	4,4%	7,8%	7,6%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	9.987	10.207	145.609	149.542	2,2%	2,7%	6,9%	6,8%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	5.033	9.580	128.674	135.454	90,3%	5,3%	3,9%	7,1%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	9.241	9.367	157.552	161.789	1,4%	2,7%	5,9%	5,8%
<i>Educació</i>	6.457	6.624	131.449	136.467	2,6%	3,8%	4,9%	4,9%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	5.740	6.090	80.544	83.945	6,1%	4,2%	7,1%	7,3%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	3.891	3.978	35.971	35.115	2,2%	-2,4%	10,8%	11,3%
<i>Confecció de peces de vestir</i>	3.428	3.599	11.892	11.879	5,0%	-0,1%	28,8%	30,3%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	3.502	3.495	73.361	75.845	-0,2%	3,4%	4,8%	4,6%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	3.023	3.145	44.230	45.662	4,0%	3,2%	6,8%	6,9%
<i>Construcció d'immobles</i>	2.637	3.025	36.162	39.635	14,7%	9,6%	7,3%	7,6%
<i>Indústries tèxtils</i>	2.598	2.599	13.782	13.823	0,0%	0,3%	18,9%	18,8%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	2.328	2.470	77.815	79.700	6,1%	2,4%	3,0%	3,1%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	2.085	2.125	35.384	36.354	1,9%	2,7%	5,9%	5,8%
Aturats registrats	29.069	27.090	330.725	302.569	-6,8%	-8,5%	8,8%	9,0%
Homes	13.161	11.895	149.932	132.788	-9,6%	-11,4%	8,8%	9,0%
Dones	15.908	15.195	180.793	169.781	-4,5%	-6,1%	8,8%	8,9%
Nacionals	24.193	22.301	275.389	249.149	-7,8%	-9,5%	8,8%	9,0%
Estrangers	4.876	4.789	55.336	53.420	-1,8%	-3,5%	8,8%	9,0%
Agricultura	695	619	3.743	3.288	-10,9%	-12,2%	18,6%	18,8%
Indústria	4.324	3.788	43.734	37.414	-12,4%	-14,5%	9,9%	10,1%
Construcció	2.792	2.505	31.234	26.681	-10,3%	-14,6%	8,9%	9,4%
Serveis	19.702	18.622	232.293	215.533	-5,5%	-7,2%	8,5%	8,6%
Sense ocupació anterior	1.556	1.556	19.721	19.653	0,0%	-0,3%	7,9%	7,9%
Població activa local estimada	197.875	201.276	2.617.223	2.656.868	1,7%	1,5%	7,6%	7,7%
Taxa d'atur registrat estimada	14,69%	13,46%	12,64%	11,39%	-1,2pp	-1,2pp	nc	nc
Homes	12,63%	11,24%	11,17%	9,76%	-1,4pp	-1,4pp	nc	nc
Dones	16,98%	15,92%	14,18%	13,10%	-1,1pp	-1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	103.820	110.758	2.235.210	2.389.366	6,7%	6,9%	4,6%	4,6%
Beneficiaris de prestacions	17.664	16.827	182.936	167.559	-4,7%	-8,4%	9,7%	10,0%
Taxa Cobertura Prestacions	64,20%	65,90%	58,82%	59,23%	1,7pp	0,4pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	32.828	32.876	143.299	145.232	0,1%	1,3%	22,9%	22,6%
Places en càmpings	18.876	18.876	44.028	44.337	0,0%	0,7%	42,9%	42,6%
Places en establiments de turisme rural	134	135	5.042	5.063	0,7%	0,4%	2,7%	2,7%
Places en apartaments	502	358	3.619	3.534	-28,7%	-2,3%	13,9%	10,1%
Places en HUTs ²	8.269	14.531	64.780	92.769	nc	nc	12,8%	15,7%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	466.845	500.428	6.607.108	7.054.908	7,2%	6,8%	7,1%	7,1%
Pressupostos municipals: despeses	466.171	500.366	6.519.382	7.048.368	7,3%	8,1%	7,2%	7,1%
Deute viu municipal ⁴	285.899	272.015	2.859.109	2.667.885	-4,9%	-6,7%	10,0%	10,2%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Places Habitatges ús turístic estimades segons la Direcció General de Turisme. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2015-2016

nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

Moianès

Població, 2017

Moianès

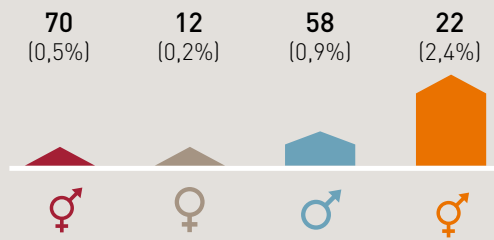
TOTAL
13.279

DONES
6.502

HOMES
6.777

ESTRANGERS
950

Variació interanual

0,5%
Avenç de la població encara lent

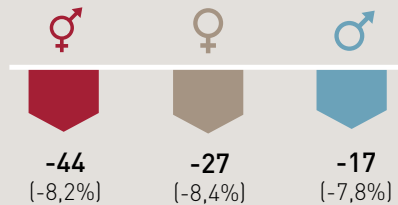
Població aturada registrada, 2017

TOTAL
494

DONES
293

HOMES
201

Variació interanual

8,5%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2017

TOTAL
5.811

DONES
2.578

HOMES
3.233

ESTRANGERS
457

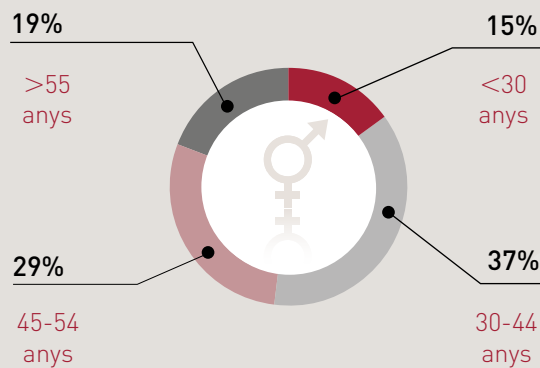
191
[3,4%]

103
[4,2%]

88
[2,8%]

69
[17,8%]

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

68,7%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2017

TOTAL
418

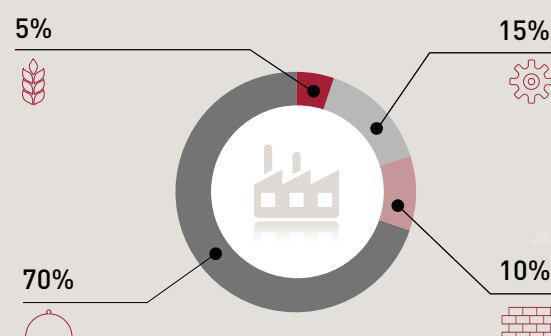
Agricultura
21

Indústria
62

Construcció
41

Serveis
294

Distribució per sectors (pes %)

0,5%
Creix el nombre d'empreses

Moianès

La comarca del Moianès, creada l'any 2015, té una superfície de 337,9 km², i representa el 4,4% de la superfície de la demarcació. Està formada per 10 municipis amb una superfície mitjana de 33,8 km², una xifra significativament més gran que la mitjana provincial. Moià n'és la capital.

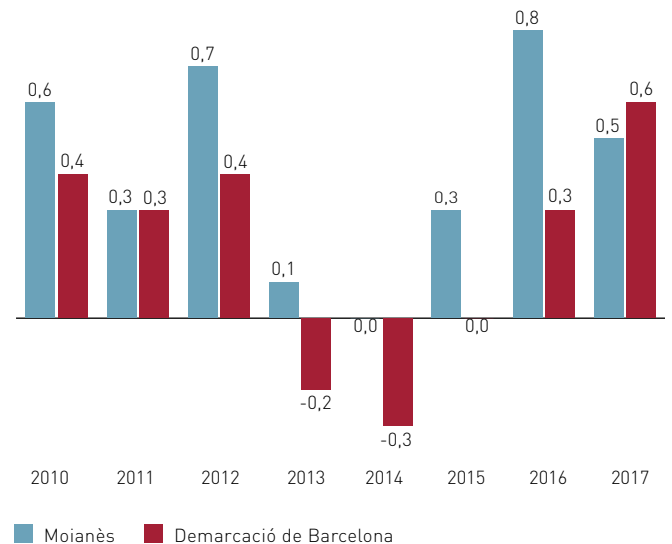
Amb 13.279 habitants, el Moianès és la comarca menys poblada de la demarcació, i hi resideix el 0,2% de la **populació** total de les dotze comarques barcelonines. La població (vegeu el gràfic 1) incrementa un 0,5% respecte a l'any anterior. La població resident a l'estranger augmenta un 2,6% el 2017, i arriba a les 314 persones.

Amb una densitat de població de 39 hab./km², és la segona més baixa de la demarcació, darrere del Berguedà. La capital, Moià, aplega el 45,7% (6.065) de la població comarcal, i el segon municipi més poblat, Castellterçol, el 17,9% (2.374). Quatre municipis dels deu de la comarca han augmentat la població, i destaca l'increment de Moià (108) i Castellterçol (23); en canvi, els municipis que perden més població són Santa Maria d'Oló (-24) i Monistrol de Calders (-22).

La proporció de població estrangera del Moianès és del 7,2%, la segona més baixa de totes les comarques barcelonines. Tot i així, respecte a l'any anterior, l'augment de població estrangera és del 2,4%, fins a arribar a les 950 persones. El 29% prové d'Europa, i un 40% d'aquesta és de nacionalitat romanesa (110). La maliana és la nacionalitat més nombrosa, amb 176 persones (19% del total d'estrangers de la comarca). La nacionalitat hindú representa un 9% de la població estrangera i destaca per l'augment del 70% en el darrer any.

El 17,3% de la població és menor de 16 anys, lleugerament per sobre de la mitjana provincial (16,4%), i el 19% té 65 anys o més, un percentatge superior a la mitjana de la demarcació (18,6%). La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 63,7% restant, un percentatge per sota del valor mitjà d'entre totes les comarques (65%). L'índex d'envelliment, 110,3, és lleugerament més baix al del conjunt de la demarcació (112). Respecte a la projecció de població de l'Idescat per a l'any 2026, segons l'escenari mitjà, el Moianès té previst una disminució del nombre d'habitants del 3,3%.

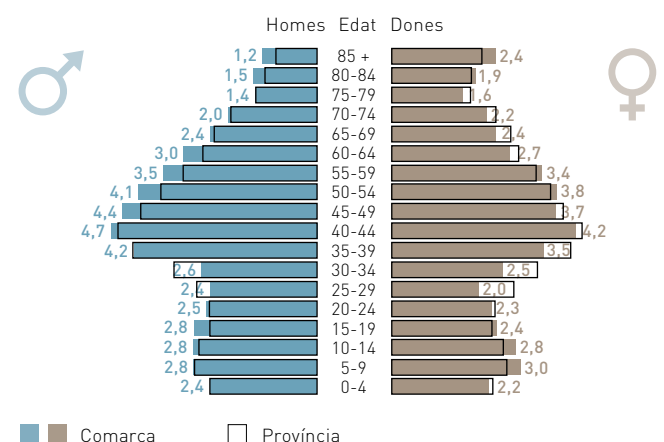
Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2010-2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Amb un 7,1%, el percentatge de població estrangera del Moianès és el segon més baix de totes les comarques de la demarcació de Barcelona, darrere del Berguedà.

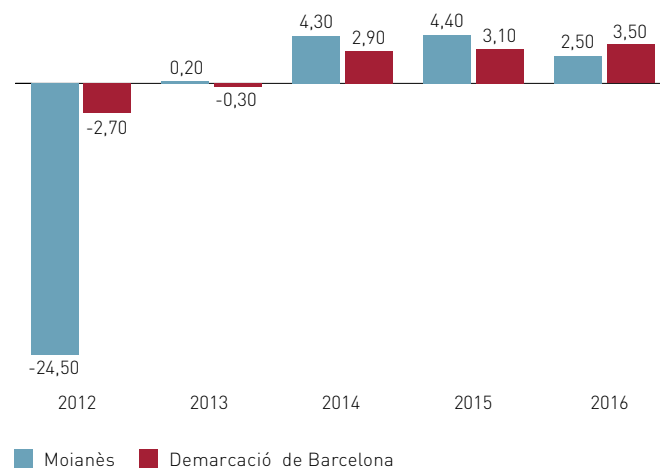
Gràfic 2
Piràmide d'edats del Moianès i Província, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

Segons l'*Anuari Econòmic Comarcal 2017*, del BBVA, el **VAB** el VAB de la comarca del Moianès (vegeu el gràfic 3) experimenta en el 2016 un increment del 2,5%, un registre de prop de dos punts percentuals, inferior al dels dos anys anteriors, i per sota de la mitjana de la demarcació de Barcelona (3,5%). L'increment del VAB el 2016 reflecteix el moderat augment, del 0,4%, dels serveis, en part contrarestat pels bons resultats de la indústria, que va créixer un 6,4%, i en canvi la caiguda de la construcció (-4,5%) reduïa el creixement agregat; finalment, el sector primari va augmentar un 5,1%.

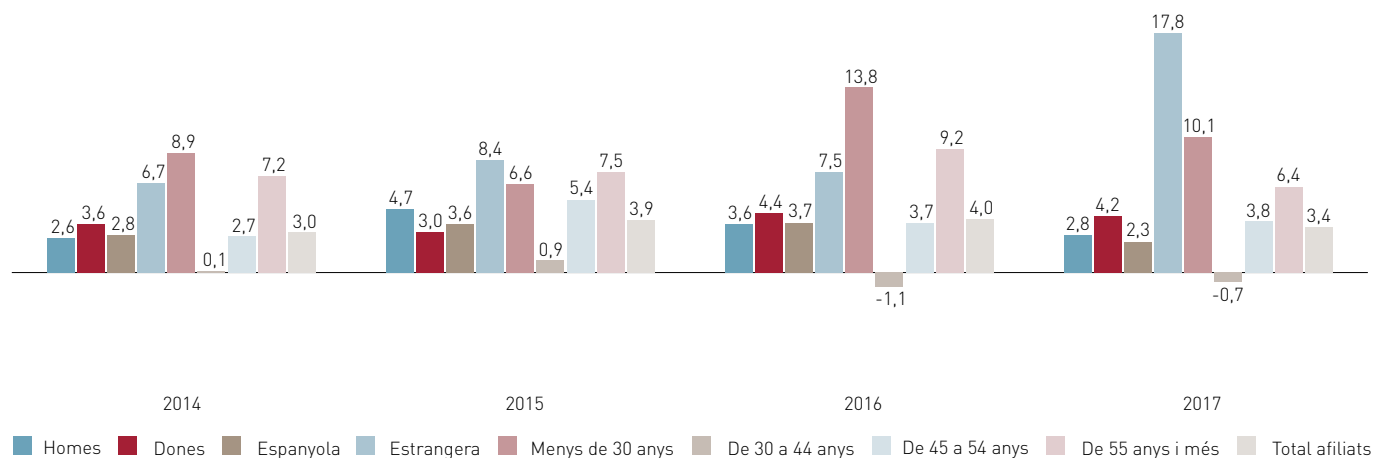
A la finalització de l'any 2016, l'**ocupació** registrada de la població resident al Moianès obté un increment del 3,4%, inferior a la de l'any anterior (4,0%) i a la del 2015 (3,9%), però superior a la de la demarcació (3,2%). L'any acaba amb 5.811 persones ocupades residents a la comarca, 191 més que el 2016. Tan sols el Garraf, el Vallès Oriental i Osona tenen un increment percentual superior al que es dona al Moianès.

El Moianès incrementa un 3,4% la població ocupada resident l'any 2017, i especialment l'ocupació femenina (4,2%).

Per sexe, l'ocupació femenina creix un 4,2%, el creixement percentual de dones ocupades més elevat de la demarcació. L'ocupació masculina creix un 2,8%. Aquests augments fan que les dones ocupades arribin a les 2.578 (103 més que l'any anterior) i els homes ocupats, als 3.233 (88 més). Les dones representen el 44% del total de persones ocupades, i tot i un lleuger augment respecte al darrer any, el Moianès, juntament amb l'Anoia, són les comarques amb el pes de dones ocupades més baix de les de la demarcació.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, els estrangers ocupats l'any 2017 són 457 i els espanyols, 5.354. Així, les persones ocupades amb nacionalitat estrangera incrementen molt més (17,8%) que les de nacionalitat espanyola (2,3%), i fa que el Moianès sigui la comarca amb més creixement de persones ocupades de nacionalitat estrangera. El pes del col·lectiu estranger sobre el total de població ocupada també augmenta, i ho fa en un punt percentual en el darrer any, i arriba al 7,9%, un pes cinc punts per sota del que representen al conjunt de la demarcació.

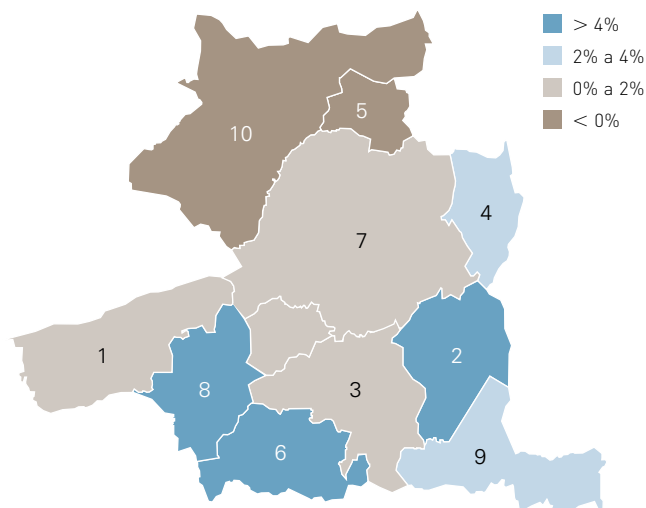
Per edats, 870 persones són menors de 30 anys; 2.176 tenen entre 30 anys i 44 anys; 1.681, entre 45 anys i 54 anys, i 1.084, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior destaca el creixement dels menors de 30 anys (10,1%), el més important de totes les comarques. Per contra, disminueixen les persones ocupades d'entre 30 anys i 44 anys (-0,7%). El pes de les edats reflecteix una població ocupada de les més envellides de la demarcació, tal com ho indica el fort pes de les persones ocupades d'entre 45 anys i 55 anys (28,9%) i el pes de les de més de 55 anys (18,7%).

La població ocupada resident amb nacionalitat estrangera augmenta un 17%, el creixement més important de la demarcació.

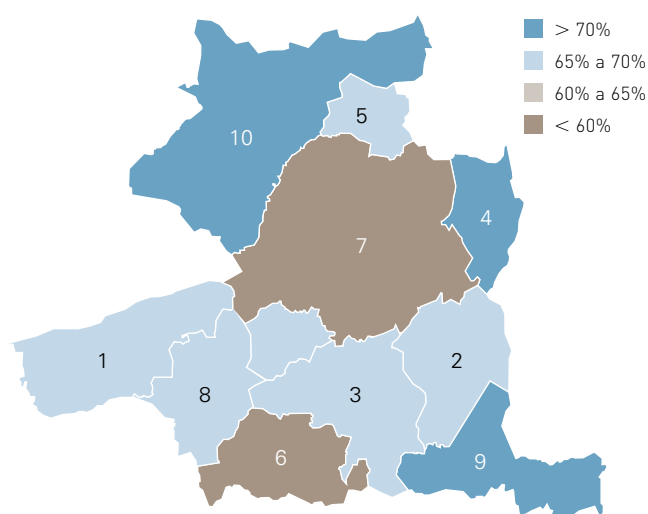
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident al Moianès registra disminucions en dos municipis: l'Estany i Santa Maria d'Oló, on les persones ocupades disminueixen un -3% i un -0,4% respectivament. Per contra, la resta de municipis augmenten l'ocupació, que en termes absoluts suposa un increment de 140 persones a Moià, 42 a Castellterçol i 18 a Castellcir. Percentualment, l'augment de Granera és el més elevat (6,5%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població resident en edat de treballar a la comarca és la més elevada de totes les comarques barcelonines (68,7%), més de 5 punts per sobre de la mitjana de la demarcació. Per municipis (vegeu el mapa 2), lideren la taxa d'ocupació Santa Maria d'Oló (72,8%), Collsuspina (72,4%) i Sant Quirze Safaja (71,5%). En canvi, Granera i Monistrol de Calders són els municipis que se situen per sota del 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Moianès, 2017
(en percentatge)

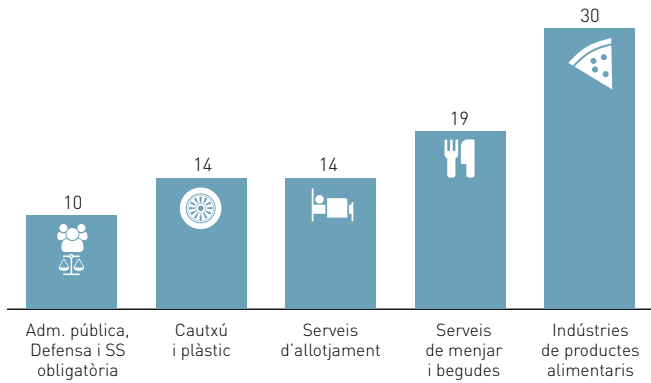

Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Moianès, 2017 (en percentatge)

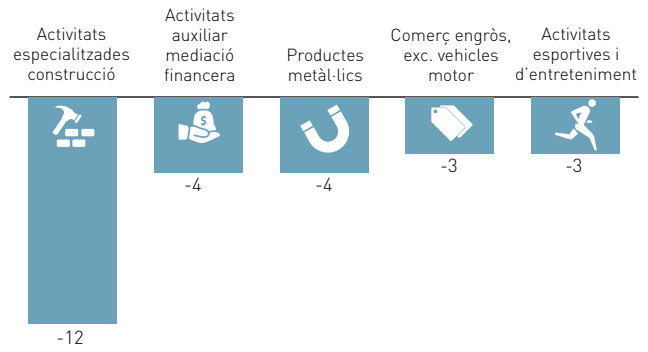
1 Calders	6 Granera
2 Castellcir	7 Moià
3 Castellterçol	8 Monistrol de Calders
4 Collsuspina	9 Sant Quirze Safaja
5 Estany, L'	10 Santa Maria d'Oló

Gràfic 5
Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball
Moianès, 2017 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball
Moianès, 2017 (absoluts)

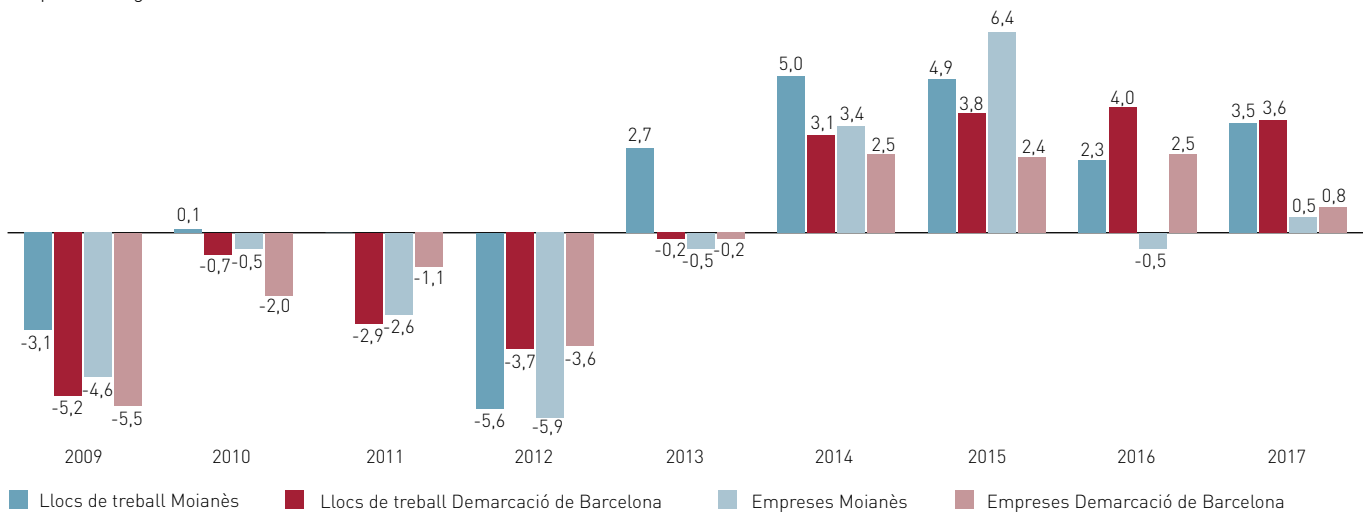

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

El Moianès és la comarca que percentualment augmenta més el nombre d'empreses del sector serveis (2,4%).

El nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) al Moianès creix un 3,5%, augment similar al del conjunt de la demarcació. En el cas de les empreses, la tendència negativa del darrer any ha canviat, amb una pujada del 0,5% respecte a l'any anterior. Aquesta diferència entre tendències evidencia que el nombre de llocs de treball ha augmentat en empreses ja consolidades. Per sectors les empreses han crescut més en el sector serveis (2,4%), i no tant en la indústria (-4,6%).

Gràfic 7
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses
(en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

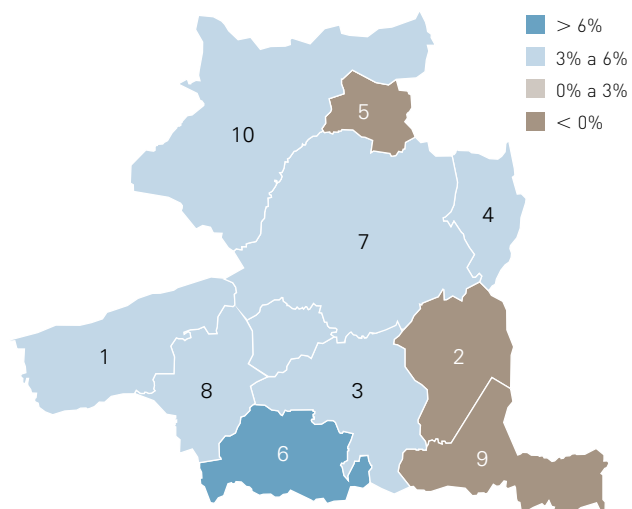
Els llocs de treball augmenten tant en el treball assalariat (4,5%) com en l'autònom (1,5%), i ambdues tipologies creixen per sobre de la dinàmica de la demarcació, especialment el treball autònom, amb el creixement més destacat de la demarcació. Per grans sectors, destaca el creixement dels llocs de treball en el sector industrial (3,9%) i en el serveis (4,4%), i també en l'agricultura (1,9%). Per contra, en el sector de la construcció el Moianès obté el decreixement més important de totes les comarques (-2,1%). Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) es perd un 4,7% dels llocs de treball en activitats especialitzades de la construcció, i es guanyen llocs de treball en educació, activitats sanitàries i serveis de menjar i begudes. En canvi, en nombres absoluts i si considerem tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), els increments principals es donen en les indústries de productes alimentaris (30 llocs de treball) i en els serveis de menjar i begudes (19 llocs de treball).

El Moianès és la comarca que percentualment augmenta més el nombre d'autònoms (1,5%).

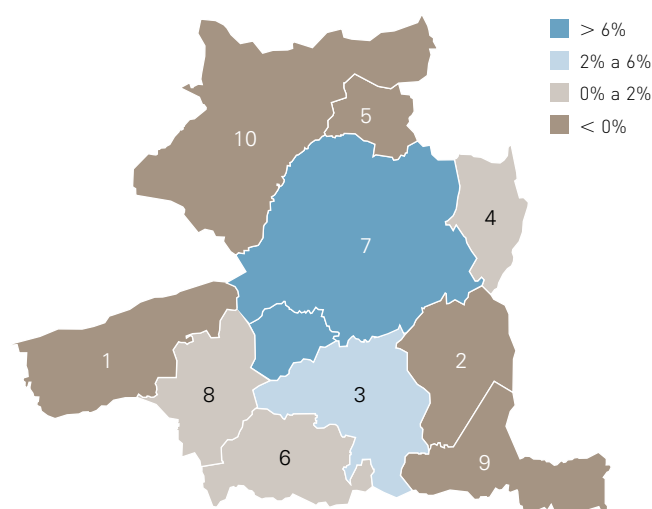
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en 3 municipis, entre els quals destaquen l'Estany (-14,9%) i Sant Quirze Safaja (-5,5%). Els augments més importants es donen a Granera (12,5%) i Castellterçol (6%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4), Monistrol de Calders, Castellterçol i Moià registren augments, i la resta de municipis es mantenen o baixen.

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, cinc de les deu primeres empreses per ingressos d'explotació el 2016 pertanyen a la indústria alimentària. Les cinc primeres empreses presenten vendes superiors als deu milions d'euros: Escorxador Comarcal del Moianès, Sosa Ingredients (elaboració d'espècies i condiments), Gas-Oils Rovira (comerç a l'engròs de combustibles), Casa Mas Alimentación (elaboració de productes alimentaris) i Vegetalia (elaboració de preparats alimentaris i dietètics). El 13% de les empreses són exportadores o importadores.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Moianès, 2017
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Moianès, 2017
(en percentatge)

1 Calders	6 Granera
2 Castellcir	7 Moià
3 Castellterçol	8 Monistrol de Calders
4 Collsuspina	9 Sant Quirze Safaja
5 Estany, L'	10 Santa Maria d'Oló

El Moianès segueix sent la comarca amb la taxa d'atur registral més baixa (8,5%), tres punts per sota de la mitjana de la demarcació.

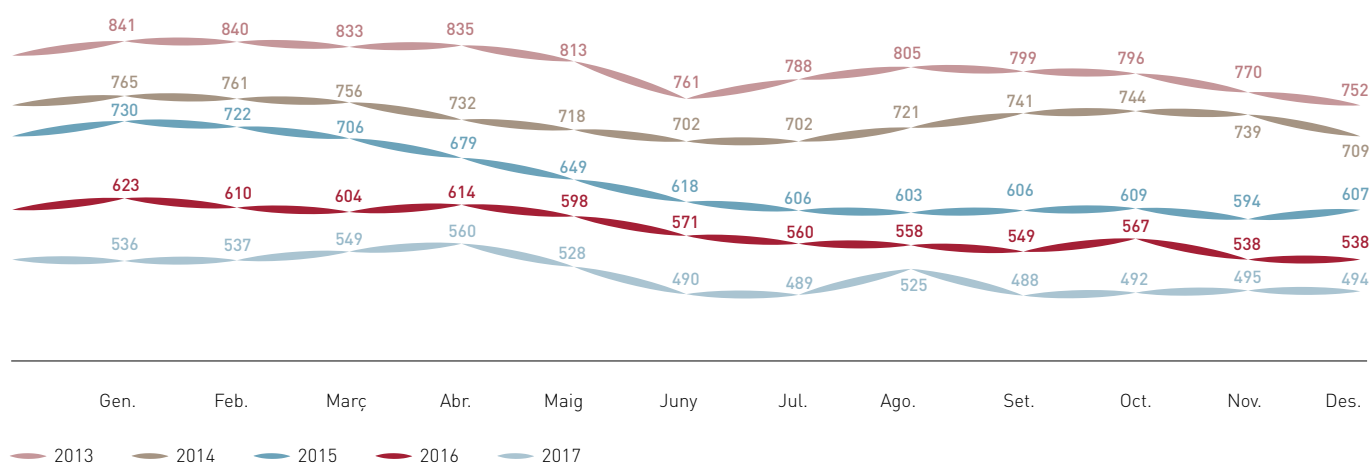
La disminució d'atur es dona de manera significativa entre els menors de 25 anys, i representa la baixada més pronunciada de totes les comarques barcelonines (-35,3%).

L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) segueix amb la tendència decreixent dels darrers anys. El 2017, la disminució de l'atur és del 8,2% (-44), una disminució similar a la mitjana provincial. En acabar el 2017 hi ha 494 persones aturades registrades, que representen el 0,2% dels aturats de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 8,5%, un punt menys que la de l'any anterior i segueix sent la més baixa entre les comarques barcelonines, tres punts per sota de la mitjana de la demarcació (11,4%). La taxa d'atur femenina és del 10,6%, i la masculina se situa al 6,5%, ambdues amb tendència a la baixa respecte a l'any anterior i significativament per sota de la mitjana provincial. Per edat, el 4,5% és menor de 25 anys, el 38,3% té entre 25 anys i 44 anys i el 57,3% té més de 45 anys. Interanualment, tots els grups d'edat redueixen l'atur, especialment els menors de 25 anys.

Per sectors d'activitat econòmica, el 66,8% de l'atur l'aplega el sector serveis; el 21,1%, la indústria (el percentatge més elevat de totes les comarques); el 6,7%, la construcció; el 2,2%, l'agricultura, i el 3,2%, el grup sense ocupació anterior (SOA). Les reduccions en desocupació es donen en tots els sectors d'activitat, excepte en l'agricultura (-57%). La resta de sectors: construcció (-8,3%), indústria (-3,7%), serveis (-8,6%) i sense ocupació anterior (-38,5%).

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Moianès, 2013-2017

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix en el 2017 respecte a l'any anterior en la majoria dels nivells formatius, i sobretot ho fa en els titulats universitaris de segon i tercer cicle (-34,3%), en els d'estudis primaris complets (-22,4%) i en els de programes de formació professional (-15,6%). Entre la població estrangera, l'atur no varia respecte a l'any anterior, i continua en 42 persones. El pes de les persones aturades estrangeres és del 8,5%, un percentatge clarament inferior al que representen al conjunt de la demarcació (17,7%). Els aturats nacionals disminueixen un 9% i se situen en les 452 persones.

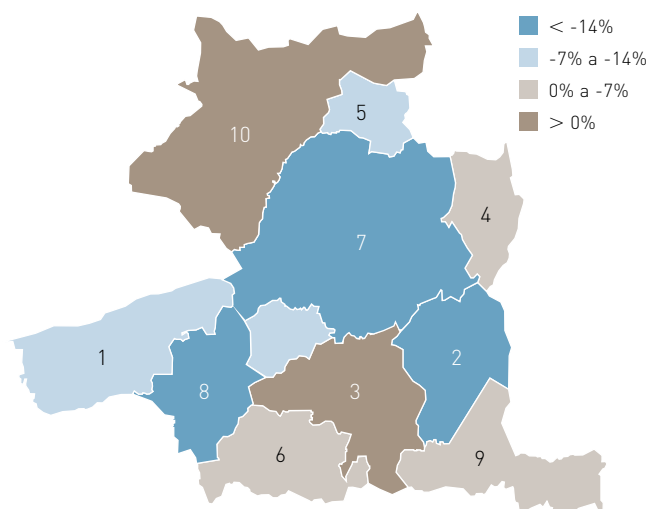
Són 7 els municipis moianesos que redueixen l'atur interanualment (vegeu el mapa 5), i destaca la disminució a Monistrol de Calders i Moià. En els augments de l'atur destaca clarament Castellterçol (17,8%), amb 15 nous aturats. Dels municipis que registren les taxes d'atur més elevades (vegeu el mapa 6) destaca per sobre Monistrol de Calders (14%), i Collsuspina (6,8%) i Santa Maria d'Oló (5,7%) registren les taxes d'atur més baixes de la comarca.

El Moianès augmenta el nombre de contractes indefinits un 24,5% durant el 2017, el creixement més important de totes les comarques.

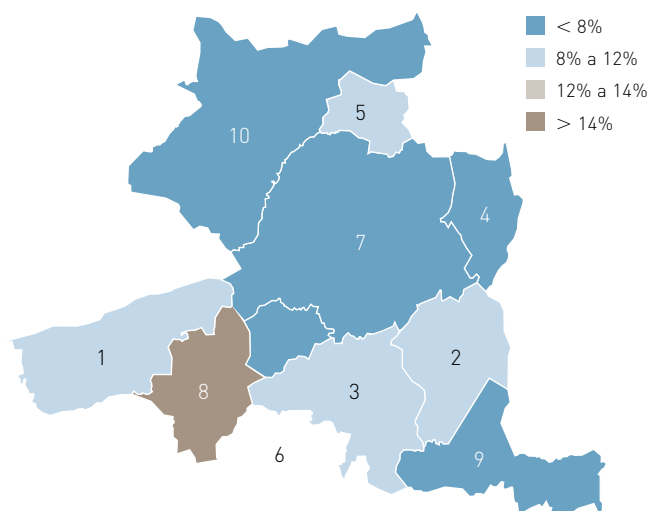
A final del 2017 hi ha concedides 322 **prestacions per desocupació**, un 3,2% més respecte al 2016. La taxa de cobertura obté un important augment d'un any a l'altre, i passa del 60,9% al 67,4%, vuit punts per sobre de la mitjana de la demarcació, i la més alta d'entre totes les comarques barcelonines. Dues de les tres tipologies de prestació per desocupació augmenten el nombre respecte a l'any anterior: les prestacions contributives i la renda activa per inserció, mentre que les assistencials disminueixen.

Tanmateix, la **contractació laboral** augmenta un 7,4%, sis dècimes més que el total de la demarcació. El 2017 acaba amb 2.975 contractes signats, uns 206 més que l'any anterior. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 24,5% i la temporal creix un 4,1%. Per sexe, la contractació masculina puja un 9,7% i la femenina ho fa un 5,4%. És rellevant l'augment contractual en els grups d'edat més joves, amb una augment del 54% en els de menys de 20 anys i del 16,6% en el grup de 20 anys a 25 anys.

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Moianès, 2017
(en percentatge)

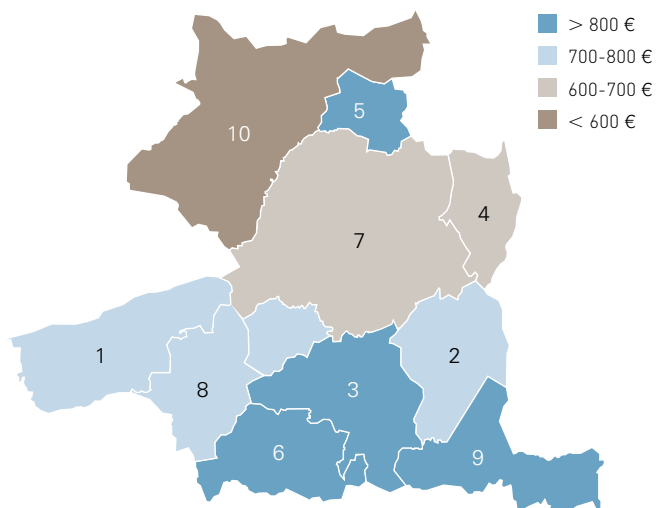

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Moianès, 2017
(en percentatge)

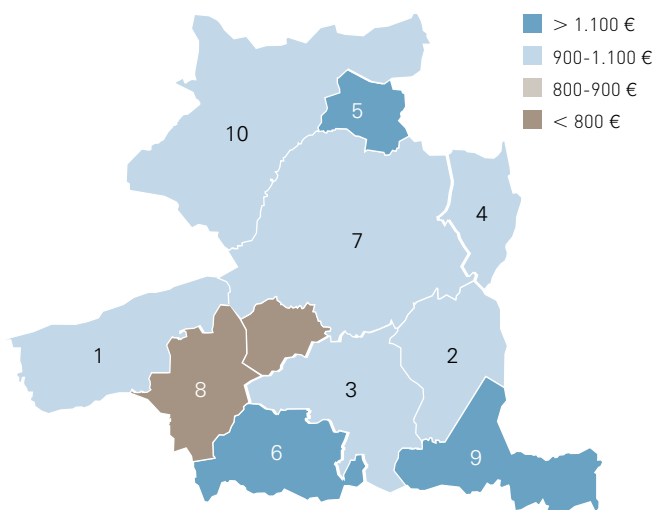

1 Calders	6 Granera
2 Castellcir	7 Moià
3 Castellterçol	8 Monistrol de Calders
4 Collsuspina	9 Sant Quirze Safaja
5 Estany, L'	10 Santa Maria d'Oló

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Moianès, 2017
 (en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Moianès, 2017
 (en euros)

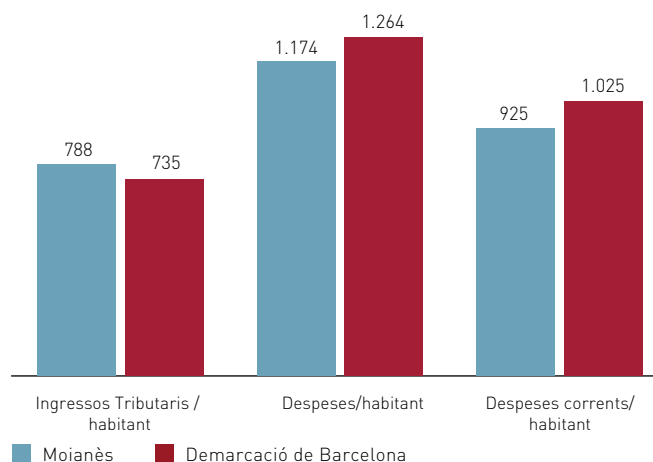
1 Calders	6 Granera
2 Castellcir	7 Moià
3 Castellterçol	8 Monistrol de Calders
4 Collsuspina	9 Sant Quirze Safaja
5 Estany, L'	10 Santa Maria d'Oló

En relació amb les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2017 augmenta un 5,1% respecte al 2016 pel que fa als ingressos i un 5,1% en les despeses, mentre que la demarcació en conjunt augmenta un 6,8% i un 8,1% respectivament. Per habitant, al Moianès les despeses suposen 1.174 euros, amb 925 euros de despeses corrents i 105 euros de despeses d'inversió, uns valors per sota la mitjana de la demarcació en despeses (1.264), i també en despeses corrents (1.025) i en despeses d'inversió (161). Els ingressos corrents suposen 1.103 euros per habitant, amb 788 d'ingressos tributaris, en aquest cas una mica per sobre de la mitjana de la demarcació.

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca la ràdio euros/habitant en els municipis de Granera (1.316), l'Estany (1.003) i Sant Quirze Safaja (977). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a més dels tres municipis anteriors, que repeteixen, ressalten el municipis de Castellcir (1.018) i Monistrol de Calders (1.046).

La mitjana d'ingressos tributaris per habitant al Moianès és de 788 €, la tercera més alta de les comarques barcelonines després del Berguedà i del Garraf.

Gràfic 9
Finances públiques, 2017 (ratios euro per habitant)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

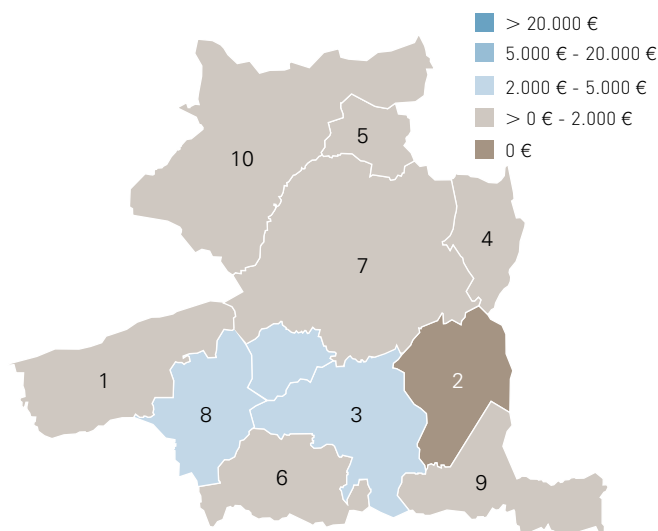
A la comarca del Moianès, l'oferta de places en allotjaments **turístics** es troba en la situació següent: 147 places en hotels, +7,3% respecte a l'any anterior; en càmpings, es mantenen les 390 places, així com en establiments de turisme rural, que aporten 239 places (0,0%) i en apartaments turístics, amb 20 places (0,0%); els habitatges d'ús turístic (HUT), amb 88 places representen, el 10,1% de l'oferta total de la comarca.

Aquest 2017 el Moianès no disposa de dades oficials de demanda turística. Per tant, per fer una aproximació a la realitat de l'àrea s'han d'analitzar les dades de la marca turística Paisatges de Barcelona, que engloba les comarques d'Osona, el Bages, l'Anoia i el Moianès. La marca registra un total de 267.400 turistes i 484.500 pernoctacions en hotels, que suposa un grau d'ocupació del 51,0%; 42.400 turistes i 104.200 pernoctacions a càmpings, amb una ocupació del 38,3%, i 52.800 turistes i 146.000 pernoctacions als establiments de turisme rural, amb un 20,3% d'ocupació.

El Moianès registra una recaptació de prop de 10.000 euros de taxa turística. Amb un creixement del 12,4% respecte a l'any 2016, representa el 0,14% del total de la província sense el Barcelonès.

Mapa 9

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Moianès, 2017 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de la Direcció General de Turisme

La recaptació en l'impost sobre les estades en establiments turístics s'apropa als 10.000 euros.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Moianès, 2016-2017

	Moianès			Entorn de Barcelona*		
	2016	2017	% var. 2016-2017**	2016	2017	% var. 2016-2017**
Places en establiments hotelers	137	147	7,3	63.844	64.044	0,3
Places en càmpings	390	390	0,0	44.028	44.337	0,7
Places en establiments de turisme rural	227	227	0,0	5.042	5.063	0,4
Places en apartaments	20	20	0,0	2.352	2.264	-3,7
Places en HUTs	47	88	nc	20.778	35.640	tc
Viatgers allotjats en establiments hotelers	nd	nd	nd	3.829.160	3.996.066	4,4
Viatgers allotjats en càmpings	nd	nd	nd	675.645	722.929	7,0
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	114.608	124.855	8,9
Pernoctacions en establiments hotelers	nd	nd	nd	10.606.304	11.481.471	8,3
Pernoctacions en càmpings	nd	nd	nd	2.589.318	2.771.753	7,0
Pernoctacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	339.510	357.211	5,2
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	nd	nd	nd	74,6	75,7	1,1
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	nd	nd	nd	46,0	47,6	1,6
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	24,0	25,1	1,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)****	8.480	9.534	12,4	6.180.836	6.604.010	6,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals
 Places en HUTs estimades segons criteri de la Direcció General de Turisme * Import anual calculat sobre 1T, 2T, 3T 2017 i 4T 2016. Comparació amb el mateix període de l'any anterior nd: Dada no disponible nc: Dada no comparable
 Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

Mapa de projectes estratègics locals del Moianès

Pla Estratègic del Moianès i Programa d'Actuació Comarcal (2017-2019)

Davant la nova realitat comarcal generada per la creació de la comarca del Moianès [Llei 4/2015, del 23 d'abril] i del Consell Comarcal del Moianès (juliol de 2015). El territori està davant d'un escenari nou ple d'oportunitats i reptes als quals ha de donar resposta mitjançant els instruments de la planificació estratègica. Per això s'està redactant el Pla Estratègic Comarcal del Moianès i el Programa d'Actuació Comarcal (2018-2019). L'elaboració es basa en un procés participatiu i consultiu obert a tota la població, els agents econòmics i socials, els ajuntaments, el Consorci del Moianès i el Consell Comarcal així com la Diputació de Barcelona, la Generalitat, experts, etc. per cercar el consens territorial. El Pla d'Actuació Comarcal (PAC), el Pla Estratègic «Com volem el Moianès del demà?» i el conjunt de la trajectòria del Consorci constitueixen l'antecedent i un poderós actiu per a la nova etapa. En la dimensió institucional, el Consell Comarcal lidera la nova etapa, ja que per la seva naturalesa té més competències i més potencialitats per prestar serveis i intervenir en nous àmbits que fins ara el Consorci no havia intervingut (serveis socials, medi ambient, infraestructures, etc.). [+]

Ecomuseu del Moianès

L'Ecomuseu és una iniciativa territorial i transversal que té per objectiu revalorar el patrimoni existent a la comarca i convertir-lo en un producte cultural, ambiental i social que pugui atraure i generar activitat econòmica i llocs de treball arrelats a les singularitats del territori, especialment en l'activitat turística. Està format per radials que, a través de diverses àrees temàtiques, integren diferents espais i abasten amb més de cent llocs visitables tots els municipis del Moianès. Aquest projecte és un dels pilars de la visió de desenvolupament a llarg termini del Moianès i té la implicació de les institucions i la comunitat. [+]

Oficina tècnica mancomunada

L'OSTEM és un servei mancomunat centrat en la prestació dels serveis tècnics de competència municipal (arquitecte i enginyer). Aquests serveis actualment s'estan oferint als deu ajuntaments de la comarca amb l'objectiu de millorar en eficàcia –millorant els serveis públics actuals– i en eficiència –reduint els costos pel fet de compartir– i, de l'altra, oferir uns serveis coordinats i integrals des d'una perspectiva municipal i comarcal. En el futur l'OSTEM integrarà l'aparellador i coordinarà els serveis d'assessorament a l'emprenedoria i a les empreses i l'Oficina Local d'Habitatge del Moianès. [+]

Moianès 42: innovació en models de gestió territorial

La iniciativa pretén consolidar un model de gestió territorial innovador dissenyant serveis integrals entre els Consell Comarcal, el Consorci i els Ajuntaments. I també, amb altres serveis públics que intervenen en el territori i que no en tenim competència però amb la creació de xarxes informals que permetin bons sistemes de derivacions i coordinacions (per exemple, amb sanitat). Un model de gestió amb una visió integrada i transversal que respon als nous reptes que planteja la situació econòmica, ocupacional i social actual. [+]

El Moianès Ve de Gust

Creada des del Consorci del Moianès, la marca «El Moianès Ve de Gust» busca promocionar i afavorir el consum dels productes de la comarca i els plats que se'n deriven. Aquest impuls es fonamenta en el pes cada vegada més important de la producció agroalimentària a la comarca. La producció local inclou des d'explotacions agrícoles i ramaderes –convencionals o ecològiques– passant per la gran tradició de cansaladers, forners, pastissers, xocolaters, formatgers i elaboradors de productes derivats de la soja, fins als distribuïdors i restauradors especialitzats en aquests productes de qualitat. Els productes agroalimentaris i la gastronomia s'han convertit en un important element turístic i en un dinamitzador econòmic per als municipis del Moianès. [+]

Xarxa Fòrum El Moianès Ve de Gust

També sota el nom Fòrum El Moianès Ve de Gust, trobem un espai de participació i treball en xarxa entre els sectors primari, agroalimentari, turístic i comercial, amb vincles i sinergies entre ells. L'any 2014 es va fer una adhesió formal de les empreses al Fòrum. A través d'aquest espai de participació els mateixos sectors implicats defineixen el Pla d'Actuació i són part activa implicada en la realització i l'execució de les accions prioritzades. [+]

Oficina Empresarial del Moianès

L'Oficina complirà la funció d'una finestra única que agrupi tots els serveis i tràmits que han de realitzar els emprenedors i les empreses amb l'administració local per exercir l'activitat empresarial. Es planteja com un espai àgil i col·laborador amb vocació de facilitar l'activitat econòmica. La iniciativa permet disposar d'una eina web amb tota la informació d'interès empresarial i d'un registre únic de consultes empresarials d'origen municipal i comarcal per tal de facilitar la informació entre les diferents administracions/agents implicats i donar un servei homogeni i de qualitat amb independència de la porta d'entrada utilitzada. Millor coordinació entre administracions que participen en els tràmits i iniciatives de les empreses, així com millorar la comunicació entre elles per a poder disposar d'un cens empresarial amb criteris de tractament homogeneïtzats i ha de servir per avaluar de manera periòdica l'evolució del teixit empresarial i detectar actuacions que cal fer. [+]

Pla d'Acció de Serveis a les Persones. Un model de prestació de serveis centrat en la persona

S'ha definit un model organitzatiu de l'àrea de serveis a les persones del Consell Comarcal del Moianès des d'una mirada comarcal i de prestar els serveis des d'una perspectiva d'atenció centrada en la persona i un model organitzatiu i de coordinació amb tots els agents que actuen en aquest àmbit al Moianès. Aquest model, dona l'oportunitat de dissenyar serveis i projectes tenint en compte els serveis existents a nivell de comarca i que s'adaptin a les necessitats de les persones per fomentar la seva autonomia personal, la integració social i ocupacional; i per altra banda dona l'oportunitat de potenciar l'activitat econòmica i el mercat de treball per identificar sinergies i projectes que fomentin la creació d'ocupació i la diversificació del sector serveis a les persones. [+]

Som Oportunitats

El Consorci del Moianès treballa per fomentar l'ocupabilitat i per potenciar les empreses i l'emprenedoria del territori. El projecte singular SOM OPORTUNITATS: FORMAT I OCUPAT EL MOIANÈS VE DE GUST consisteix en la creació de perfils professionals que donin resposta a les necessitats del teixit productiu en el sector turístic i hostaleria. Per aquest motiu es crearan itineraris d'intercanvi basats en la capacitat especialitzada en aquests àmbits, combinats amb formació complementària i transversal. En concret es realitzarà formació en guies turístics del Moianès, restauració del patrimoni, comerç i atenció al client, hostaleria i restauració i agricultura ecològica, combinat amb la formació transversal i complementària de català, anglès, prevenció de riscos laborals i manipulació d'aliments. [+]

Observatori Estratègic del Moianès

És una eina de recollida i anàlisi de la informació socioeconòmica i de suport al coneixement i a la presa de decisions dels agents del territori en la planificació estratègica i el seguiment de les polítiques territorials. Els principals productes i/o serveis inclouen: butlletí amb informació específica dels deu municipis del Moianès i del territori centrada en dades socioeconòmiques d'actualitat; informe socioeconòmic amb anàlisi i evolució de la conjuntura econòmica i el mercat de treball; informe d'un àmbit concret, considerat estratègic en el desenvolupament del territori; anàlisi i definició d'indicadors d'impacte territorial; elaboració d'estudis estratègics sobre sectors productius, socials i culturals del territori; i servei d'atenció de consultes, per via presencial i/o per via telemàtica, i elaboració de documents en funció de la demanda. [+]

OFEM – Oficina Empresarial del Moianès

Roser Farràs, Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès

Els antecedents: una estratègia conjunta

El treball conjunt entre els deu consistoris del Moianès, a través del Consorci per a la promoció dels municipis del Moianès ha estat el model per definir i implantar una estratègia pel desenvolupament econòmic del territori.

El Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès és i ha estat l'entitat que ha vehiculat els projectes estratègics per la dinamització i el desenvolupament econòmic i social del territori i que s'han englobat en el pla d'Acció territorial del Moianès, el qual és un dels instruments principals que forma part de l'estratègia territorial del Moianès per assolir el model que s'ha definit pel territori.

El Pla d'Acció 2014-2018 (PAT) és un instrument de treball on s'inclouen les línies estratègiques i actuacions dels principals eixos vertebradors d'informació i dels diferents plans sectorials i estudis que s'han redactat, al temps que aporta elements d'innovació i canvi en els diferents serveis i programes. L'objectiu principal és promoure la diversificació de l'activitat econòmica, amb el foment de la creació de noves empreses i amb la consolidació de les existents, i ampliar les oportunitats laborals per aquelles persones que busquen feina o han de millorar la seva ocupabilitat i qualificació així com fomentar la cohesió social i reforçar la cultura del treball en xarxa entre els agents del territori, tant públics com privats. El PAT consta de 7 programes operatius, i dins del Programa Operatiu «Dinamització i consolidació empresarial» trobem l'acció 3.3 Oficina d'atenció a l'empresa i dins del Programa operatiu «Planificació i treball en xarxa», l'acció 6.3 OSTEM –Oficina suport tècnic Mancomunada– Gestió i planificació urbanística i activitats, que ja inclouen línies de treball orientades en la creació d'un punt de referència únic per a les empreses i emprenedors del territori. A més, es va elaborar un informe de millora de la coordinació entre les oficines tècniques dels Ajuntaments i l'àrea d'emprenedors i empreses del Consorci per afavorir la creació i/o ampliació d'empreses on es detectaven tot un llistat de dificultats i mancances alhora de donar un bon servei a l'atenció a l'emprenedor i a l'empresa. I aprofitant l'entrada de la Llei 16/2015 de simplificació de l'activitat administrativa a través de l'instrument de la Finestreta Única empresarial vam pensar que era un bon moment per començar aquest projecte que implicaria un canvi de concepte de la relació entre administració i sector privat.

La Finestreta Única Empresarial

L'any 2016 vam començar a treballar en l'estudi, disseny i creació d'una Finestreta Única Empresarial **integral** per la realització i simplificació dels **tràmits i serveis** entre l'administració i les empreses al llarg del seu cicle de vida pels 10 municipis del Moianès. Ha de ser un espai únic on trobar tots els tràmits, serveis i informació d'interès empresarial que s'ofereixen des de qualsevol administració pública: Ajuntaments, Consorci (serveis que es presten a nivell de Centre local de serveis a les empreses: assessorament, formació, informació d'ajudes), Consell comarcal (OSTEM) i administració pública de rang superior, i que garanteixi un estàndard de servei mínim de qualitat per tots els municipis independentment de la mida del municipi. Simplement suposarà la coordinació dels agents implicats en l'atenció a l'empresa.

El procés de gestió de l'OFEM com a condicionant dels resultats

Amb aquest objectiu, vam realitzar una primera presentació del projecte a nivell polític on es concretaven tots els objectius del projecte, el què suposaria fer aquest canvi i l'important paper dels tècnics municipals en aquest projecte. Un cop obtingut aquest

consens per part dels 10 Ajuntaments es va començar a treballar en el projecte.

L'equip impulsor està liderat per les tècniques del Consorci amb l'ajuda d'una consultora externa especialitzada en definició de processos. L'equip de treball es va configurar a mitjans del 2016 i estava format per un tècnic de cada ajuntament relacionat amb els temes de llicències/atenció públic, per les tècniques dels serveis d'emprenedors i empreses del Consorci i pels tècnics de l'equip de l'empresa consultora contractada. El sistema de treball ha estat a través de workshops, basats en una planificació inicial per part de l'empresa consultora i consensuada amb l'equip de treball. Es van realitzar 4 workshops on es va treballar en la definició del model organitzatiu i de coordinació pels serveis mancomunats, anàlisi de la cartera de serveis per àrea i municipi, dibuix del mapa de processos general i revisar el procés particular de gestió de cada municipi i que van permetre confeccionar un esborrany del model de funcionament de l'OFEM a diferents nivells: definició de processos i procediments, àmbit tecnològic, àmbit organitzatiu, coordinació i lideratge, àmbit jurídic i de recursos humans.

Al mes de setembre es va presentar aquest esborrany de l'OFEM a nivell polític per tal de tenir-ne la seva aprovació i començar-ne la seva execució.

El model OFEM

Concretament, el model consensuat es basa en poder confeccionar una eina web, com a portal d'entrada, però també com a eina per a una gestió conjunta d'iniciatives i demandes empresarials tant a nivell municipal com comarcal. Es tracta d'una eina que tindrà un front-office, la cara visible a la ciutadania que continuarà tota la informació d'interès empresarial estructurada en: 1. Suport empresarial i a l'emprenedoria que hi trobarem des de la presentació de tots els serveis i la seva tramitació, ajudes i subvencions, informació de locals o naus per llogar, contractació pública a nivell municipal, espai de *coworking*, informació del reempresari. 2. Servei d'ocupació que serà una nova manera per a tramitar les demandes de les empreses per trobar treballadors, amb el taulell d'ofertes virtual i una part de tots els projectes d'ocupació i formació que hi ha al Moianès. 3. Formació empresarial continuarà tota la formació d'interès empresarial que es faci a nivell de Moianès. 4. Informació empresarial on s'hi podrà trobar estudis sectorials, informes de l'Observatori del Moianès, directori empresarial, informació dels polígons del Moianès i projectes sectorials a nivell municipal i comarcal. I un back-office on s'anotaran totes les consultes que s'hagin demandat tant en els propis Ajuntaments com en el propi Consorci i així tenir un registre de consultes empresarials i poder-ne fer un seguiment, tant de les que es resoldran a nivell municipal com de les que es derivaran al mateix Consorci (o a la inversa) i aprofitar la informació que es té dels diferents punts públics d'atenció per donar un millor servei i poder-ne garantir la qualitat. A més permetrà obtenir informes a nivell de Moianès però també a nivell municipal.

Actualment, el projecte es troba en fase d'elaboració de l'eina web i del pla de comunicació però s'espera que a finals del 2018 ho tinguem llest per engegar de manera pública tot el projecte.

Conclusions

L'empresa, crea riquesa i llocs de treball, i ha de tenir un entorn favorable per a poder desenvolupar la seva activitat. Per tal de possibilitar aquest entorn favorable és necessari disposar d'una administració àgil, col·laboradora i facilitadora de l'activitat econòmica i mitjançant l'OFEM es pretén assolir aquest objectiu.

Recull estadístic. Moianès

	Moianès		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Moianès	Demarcació	2016	2017
Entorn								
Nombre de municipis		10		311				3,2%
Superfície total (km²)		337,9		7.726,4				4,4%
Superfície mitjana municipal (km²)		33,8		24,8				nc
Demografia								
Població Total	13.209	13.279	5.542.680	5.576.037	0,5%	0,6%	0,2%	0,2%
Densitat (hab/km²)	39	39	717	722	0,5%	0,6%	nc	nc
Homes	6.719	6.777	2.704.771	2.718.621	0,9%	0,5%	0,2%	0,2%
Dones	6.490	6.502	2.837.909	2.857.416	0,2%	0,7%	0,2%	0,2%
Població de menys de 16 anys	2.293	2.294	914.352	915.587	0,0%	0,1%	0,3%	0,3%
Població potencialment activa (16-64)	8.405	8.454	3.603.957	3.621.380	0,6%	0,5%	0,2%	0,2%
Població de 65 anys i més	2.511	2.531	1.024.371	1.039.070	0,8%	1,4%	0,2%	0,2%
Projecció Població 2017-2026	13.279	12.846	5.576.037	5.448.234	-3,3%	-1,6%	0,2%	1,4%
Pob. resident a l'estranger	306	314	205.134	220.660	2,6%	7,6%	0,1%	0,1%
Índex de dependència global	57,2	57,1	53,8	54,0	-0,1	0,2	nc	nc
Índex d'envelliment	109,5	110,3	112,0	113,5	0,8	1,5	nc	nc
Nacionalitat espanyola	12.281	12.329	4.854.217	4.864.723	0,4%	0,2%	0,3%	0,3%
Nacionalitat estrangera	928	950	688.463	711.314	2,4%	3,3%	0,1%	0,1%
Taxa d'estrangeria total	7,0%	7,2%	12,4%	12,8%	0,1pp	0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	5,3%	5,5%	9,4%	9,7%	0,2pp	0,3pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	175	169	110.476	111.138	-3,4%	0,6%	0,2%	0,2%
Població potencialment activa (16-64)	736	762	557.386	577.682	3,5%	3,6%	0,1%	0,1%
Població de 65 anys i més	17	19	20.601	22.494	11,8%	9,2%	0,1%	0,1%
Àfrica	253	269	162.517	160.369	6,3%	-1,3%	0,2%	0,2%
Amèrica	288	261	196.361	206.669	-9,4%	5,2%	0,1%	0,1%
Àsia	109	144	123.379	130.534	32,1%	5,8%	0,1%	0,1%
Europa	277	275	205.532	212.938	-0,7%	3,6%	0,1%	0,1%
Unió Europea	226	217	164.824	168.912	-4,0%	2,5%	0,1%	0,1%
Resta del món	1	1	674	804	0,0%	19,3%	0,1%	0,1%
5 principals nacionalitats (comarca)	489	526	197.476	194.288	7,6%	-1,6%	0,2%	0,3%
Mali	163	176	3.262	3.213	8,0%	-1,5%	5,0%	5,5%
Romania	103	110	33.452	33.172	6,8%	-0,8%	0,3%	0,3%
Índia	53	90	13.767	14.864	69,8%	8,0%	0,4%	0,6%
Equador	113	87	24.908	23.260	-23,0%	-6,6%	0,5%	0,4%
Marroc	57	63	122.087	119.779	10,5%	-1,9%	0,0%	0,1%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	416	418	184.428	185.911	0,5%	0,8%	0,2%	0,2%
Agricultura	23	21	786	782	-8,7%	-0,5%	2,9%	2,7%
Indústria	65	62	18.875	18.778	-4,6%	-0,5%	0,3%	0,3%
Construcció	41	41	15.152	15.701	0,0%	3,6%	0,3%	0,3%
Serveis	287	294	149.615	150.650	2,4%	0,7%	0,2%	0,2%
Dimensió mitjana	6,2	6,4	10,6	11,0	0,3p	0,4p	nc	nc
Agricultura	1,9	2,2	3,4	3,4	0,3p	0,1p	nc	nc
Indústria	18,7	20,2	16,3	16,9	1,4p	0,6p	nc	nc
Construcció	2,5	2,4	5,2	5,5	-0,2p	0,3p	nc	nc
Serveis	4,2	4,4	10,5	10,9	0,2p	0,4p	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	329	333	110.298	110.951	1,2%	0,6%	0,3%	0,3%
Comerç detall, exc. vehicles motor	62	60	28.355	27.780	-3,2%	-2,0%	0,2%	0,2%
Serveis de menjar i begudes	45	48	17.361	17.396	6,7%	0,2%	0,3%	0,3%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	40	40	2.013	2.043	0,0%	1,5%	2,0%	2,0%
Activitats especialitzades construcció	30	28	8.980	9.202	-6,7%	2,5%	0,3%	0,3%
Indústries de productes alimentaris	26	25	1.713	1.681	-3,8%	-1,9%	1,5%	1,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	23	21	15.182	15.142	-8,7%	-0,3%	0,2%	0,1%
Agricultura, ramaderia i caça	22	20	679	680	-9,1%	0,1%	3,2%	2,9%
Venda i reparació de vehicles motor	18	18	4.432	4.418	0,0%	-0,3%	0,4%	0,4%
Construcció d'immobles	11	13	5.735	6.062	18,2%	5,7%	0,2%	0,2%
Altres activitats de serveis personals	11	12	7.463	7.496	9,1%	0,4%	0,1%	0,2%
Activitats immobiliàries	8	11	7.827	8.109	37,5%	3,6%	0,1%	0,1%
Serveis d'allotjament	5	10	1.584	1.661	100,0%	4,9%	0,3%	0,6%
Serveis socials amb allotjament	10	10	856	856	0,0%	0,0%	1,2%	1,2%
Educació	10	9	5.744	5.895	-10,0%	2,6%	0,2%	0,2%
Activitats esportives i d'entreteniment	8	8	2.374	2.530	0,0%	6,6%	0,3%	0,3%

Recull estadístic. Moianès (Continuació)

	Moianès		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Moianès	Demarcació	2016	2017
Mercat de treball								
Població ocupada	5.620	5.811	2.221.878	2.292.806	3,4%	3,2%	0,3%	0,3%
Homes	3.145	3.233	1.163.435	1.202.122	2,8%	3,3%	0,3%	0,3%
Dones	2.475	2.578	1.058.443	1.090.684	4,2%	3,0%	0,2%	0,2%
Nacionals	5.232	5.354	1.957.216	2.002.985	2,3%	2,3%	0,3%	0,3%
Estrangers	388	457	264.662	289.821	17,8%	9,5%	0,1%	0,2%
Menys de 30 anys	790	870	336.395	355.999	10,1%	5,8%	0,2%	0,2%
De 30 a 44 anys	2.191	2.176	949.098	949.164	-0,7%	0,0%	0,2%	0,2%
De 45 a 54 anys	1.620	1.681	586.505	616.239	3,8%	5,1%	0,3%	0,3%
Més de 55 anys	1.019	1.084	349.880	371.404	6,4%	6,2%	0,3%	0,3%
Taxa d'Ocupació registrada	66,9%	68,7%	61,7%	63,3%	1,9pp	1,7pp	nc	nc
Llocs de treball	3.913	4.050	2.346.713	2.430.935	3,5%	3,6%	0,2%	0,2%
Agricultura	154	157	8.192	8.153	1,9%	-0,5%	1,9%	1,9%
Indústria	1.405	1.460	341.929	351.151	3,9%	2,7%	0,4%	0,4%
Construcció	376	368	122.485	129.769	-2,1%	5,9%	0,3%	0,3%
Serveis	1.978	2.065	1.874.107	1.941.862	4,4%	3,6%	0,1%	0,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	70	70	220.053	231.270	0,0%	5,1%	0,0%	0,0%
Assalariats	2.572	2.689	1.960.273	2.044.003	4,5%	4,3%	0,1%	0,1%
Autònoms	1.341	1.361	386.440	386.932	1,5%	0,1%	0,3%	0,4%
15 Principals sectors d'activitat	3.257	3.342	1.321.759	1.361.333	2,6%	3,0%	0,2%	0,2%
Indústries de productes alimentaris	881	911	38.833	40.024	3,4%	3,1%	2,3%	2,3%
Comerç detall, exc. vehicles motor	361	367	252.133	253.427	1,7%	0,5%	0,1%	0,1%
Serveis de menjar i begudes	313	332	145.609	149.542	6,1%	2,7%	0,2%	0,2%
Indústries tèxtils	247	250	13.782	13.823	1,2%	0,3%	1,8%	1,8%
Activitats especialitzades construcció	256	244	80.544	83.945	-4,7%	4,2%	0,3%	0,3%
Serveis socials amb allotjament	234	243	35.971	35.115	3,8%	-2,4%	0,7%	0,7%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	203	213	128.674	135.454	4,9%	5,3%	0,2%	0,2%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	169	166	157.552	161.789	-1,8%	2,7%	0,1%	0,1%
Agricultura, ramaderia i caça	144	145	7.252	7.219	0,7%	-0,5%	2,0%	2,0%
Construcció d'immobles	109	114	36.162	39.635	4,6%	9,6%	0,3%	0,3%
Educació	77	86	131.449	136.467	11,7%	3,8%	0,1%	0,1%
Venda i reparació de vehicles motor	76	76	35.384	36.354	0,0%	2,7%	0,2%	0,2%
Transport terrestre i per canonades	67	70	73.361	75.845	4,5%	3,4%	0,1%	0,1%
Altres activitats de serveis personals	65	66	44.230	45.662	1,5%	3,2%	0,1%	0,1%
Activitats sanitàries	55	59	140.823	147.032	7,3%	4,4%	0,0%	0,0%
Aturats registrats	538	494	330.725	302.569	-8,2%	-8,5%	0,2%	0,2%
Homes	218	201	149.932	132.788	-7,8%	-11,4%	0,1%	0,2%
Dones	320	293	180.793	169.781	-8,4%	-6,1%	0,2%	0,2%
Nacionals	496	452	275.389	249.149	-8,9%	-9,5%	0,2%	0,2%
Estrangers	42	42	55.336	53.420	0,0%	-3,5%	0,1%	0,1%
Agricultura	7	11	3.743	3.288	57,1%	-12,2%	0,2%	0,3%
Indústria	108	104	43.734	37.414	-3,7%	-14,5%	0,2%	0,3%
Construcció	36	33	31.234	26.681	-8,3%	-14,6%	0,1%	0,1%
Serveis	361	330	232.293	215.533	-8,6%	-7,2%	0,2%	0,2%
Sense ocupació anterior	26	16	19.721	19.653	-38,5%	-0,3%	0,1%	0,1%
Població activa local estimada	5.663	5.822	2.617.223	2.656.868	2,8%	1,5%	0,2%	0,2%
Taxa d'atur registrat estimada	9,50%	8,49%	12,64%	11,39%	-1,0pp	-1,2pp	nc	nc
Homes	7,32%	6,55%	11,17%	9,76%	-0,8pp	-1,4pp	nc	nc
Dones	11,91%	10,64%	14,18%	13,10%	-1,3pp	-1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	2.769	2.975	2.235.210	2.389.366	7,4%	6,9%	0,1%	0,1%
Beneficiaris de prestacions	312	322	182.936	167.559	3,2%	-8,4%	0,2%	0,2%
Taxa Cobertura Prestacions	60,94%	67,36%	58,82%	59,23%	6,4pp	0,4pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	137	147	143.299	145.232	7,3%	1,3%	0,1%	0,1%
Places en càmpings	390	390	44.028	44.337	0,0%	0,7%	0,9%	0,9%
Places en establiments de turisme rural	227	227	5.042	5.063	0,0%	0,4%	4,5%	4,5%
Places en apartaments	20	20	3.619	3.534	0,0%	-2,3%	0,6%	0,6%
Places en HUTs ²	47	88	64.780	92.769	nc	nc	0,1%	0,1%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	14.838	15.587	6.607.108	7.054.908	5,1%	6,8%	0,2%	0,2%
Pressupostos municipals: despeses	14.838	15.587	6.519.382	7.048.368	5,1%	8,1%	0,2%	0,2%
Deute viu municipal ⁴	14.691	11.702	2.859.109	2.667.885	-20,3%	-6,7%	0,5%	0,4%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Places Habitatges ús turístic estimades segons la Direcció General de Turisme. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2015-2016

nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

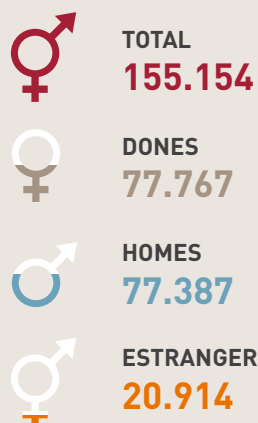

Osona

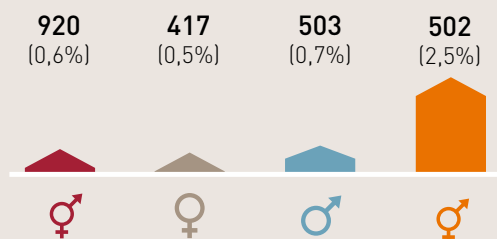
Població, 2017

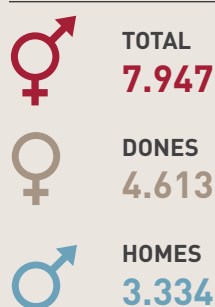
Osona

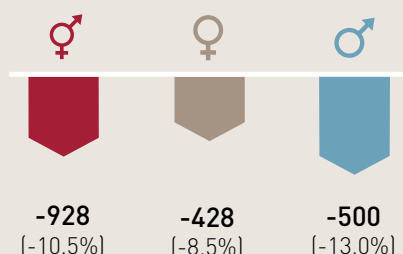
Variació interanual

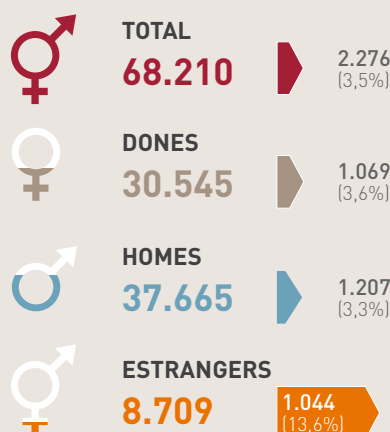
Població aturada registrada, 2017

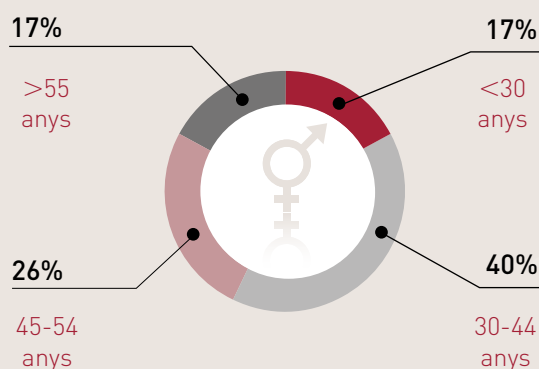
Variació interanual

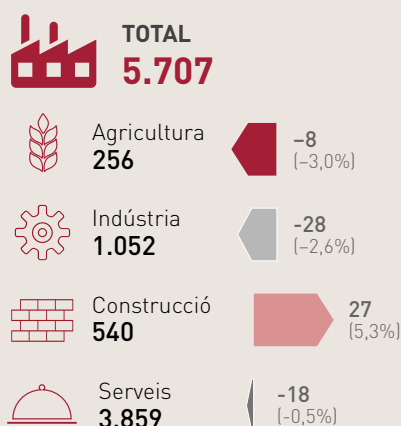
Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2017

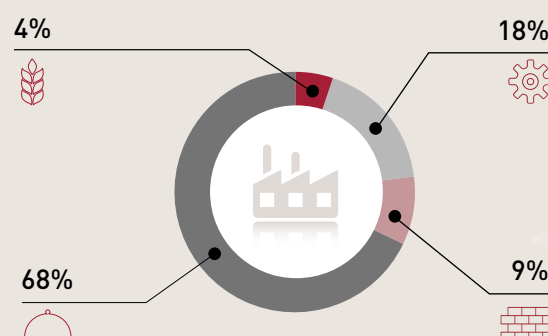
Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

Empreses de la comarca, IVT 2017

Distribució per sectors (pes %)

Osona

La comarca d'Osona està integrada per 50 municipis, dels quals 47 pertanyen a la demarcació de Barcelona (les dades d'aquesta anàlisi fan referència als 47 barcelonins) i els 3 restants, a la de Girona. Osona té una superfície de 1.142,6 km², el 14,8% de la superfície de la demarcació de Barcelona, amb una superfície mitjana municipal de 24,3 km², Vic n'és la capital.

Osona té 155.154 habitants, el 2,8% de la població de la demarcació. La població (vegeu el gràfic 1) manifesta un lleuger increment del 0,6%, el mateix que la província, i la que resideix a l'estranger augmenta un 17,5% el 2017, fins a arribar a les 4.183 persones.

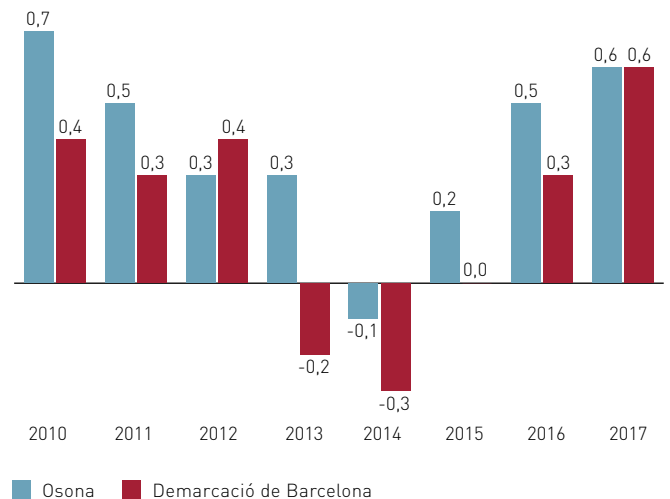
Amb una densitat de població de 136 hab./km², és la tercera més baixa de la demarcació, davant de la del Berguedà i la del Moianès, i molt semblant a l'Anoia. La capital, Vic, aplega el 28,3% (43.964) de la població comarcal, i el segon municipi, Manlleu, el 12,9% (20.007). La població ha augmentat en vint-i-sis municipis dels quaranta-set, i destaquen els creixements de Vic (677), Tona (163) i Torelló (118). Per contra, les disminucions més importants s'han produït a Manlleu (-97) i Balenyà (-40).

Osona és la segona comarca barcelonina amb més proporció de població estrangera (13,5%), només per darrere del Barcelonès, i per sobre de la mitjana de la demarcació (12,8%). Interanualment, la població estrangera augmenta un 2,5%, fins a arribar als 20.914. El 58% prové del continent africà, i per nacionalitats la marroquina (7.981) és la més nombrosa, tot i retrocedir un 1,6% el darrer any. Un 50,2% dels ghanesos residents a la demarcació viuen a Osona, on representen la segona nacionalitat més nombrosa amb un pes del 11,2% del total d'estrangers de la comarca. La nacionalitat hindú destaca per un augment interanual del 12,3%, i arriba als 1.340.

El 17,7% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16,4% de mitjana de la demarcació) i el 17,6% té 65 anys o més, un percentatge inferior al 18,6% de mitjana. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 64,7% restant. L'índex d'envelliment, 99,5%, se situa catorze punts per sota del 113,5 de la demarcació. Respecte a la projecció de població, i segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat, Osona l'any 2026 perdria un 1,8% de la població actual.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2010-2017 (en percentatge)

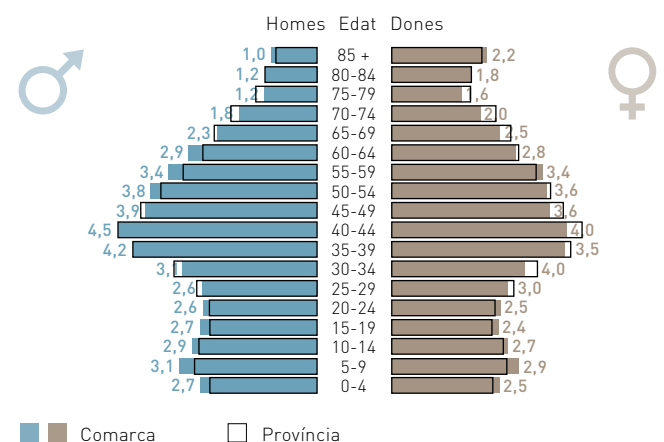

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Tot i el lleuger augment de població a la comarca (0,6%), 17 municipis dels 47 perden població.

Gràfic 2

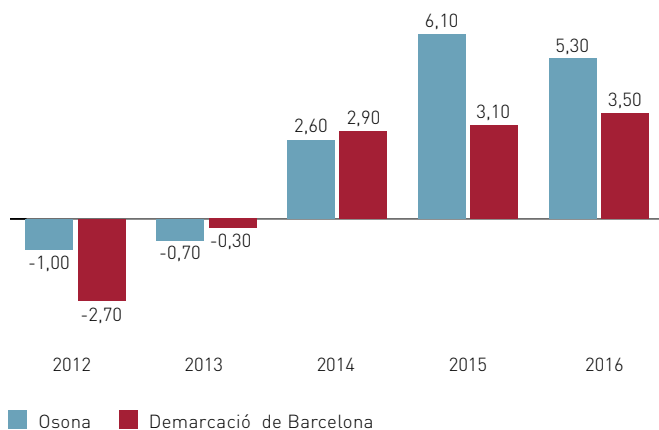
Piràmide d'edats d'Osona i Província, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

Segons l'*Anuari econòmic comarcal 2017*, del BBVA, el **VAB** de la comarca d'Osona (vegeu el gràfic 3) experimenta en el 2016 un notable increment del 5,3%, un registre substancialment per sobre de la mitjana de la demarcació (3,5%). L'intens increment de l'activitat el 2016 reflecteix els molt bons registres dels serveis (4,8%) i de la indústria (fort creixement del 6,0%), amb el suport de la recuperació de la construcció (1,4%); finalment, el sector primari va créixer un prou rellevant 11,1%.

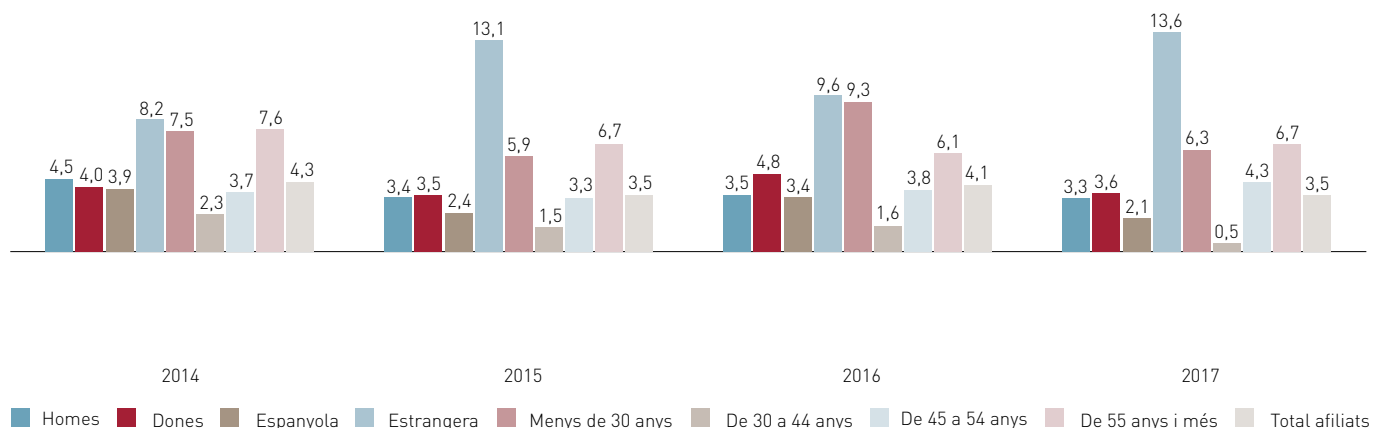
A la finalització de l'any 2017, l'**ocupació** registrada de la població resident a la comarca d'Osona obté un increment del 3,5%, més de mig punt per sota del valor de l'any anterior, i similar al creixement obtingut l'any 2015. Així l'any acaba amb 68.210 persones ocupades residents a la comarca, 2.276 més que l'any anterior. Només el Vallès Oriental i el Garraf incrementen l'ocupació més que Osona.

Per sexe, l'ocupació creix més en les dones (3,6%) que en els homes (3,3%). L'augment fa que l'ocupació femenina arribi a 30.545 ocupades (1.069 més que l'anterior) i la masculina, a 37.665 (1.207 més). Les dones representen el 44,8% del total de persones ocupades, amb un augment d'una dècima en el darrer any. Per comarques el pes de les dones ocupades a Osona és inferior a la majoria de comarques, només al Moianès i a l'Anoia tenen un pes inferior.

De totes les comarques de la demarcació de Barcelona, Osona és la tercera on més augmenta l'ocupació (3,6%) i la primera en les edats de 30 anys a 44 anys (0,5%).

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Osona (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, els estrangers arriben a 8.709 persones ocupades i els espanyols, a 59.501. Així, les persones ocupades amb nacionalitat estrangera incrementen més (13,6%) que les de nacionalitat espanyola (2,1%), i destaca que Osona és la segona comarca on més augmenten els ocupats estrangers. El pes dels estrangers sobre el total de població ocupada va augmentar més d'un punt en el darrer any, i va arribar a un 12,8%; només el Barcelonès té un percentatge superior.

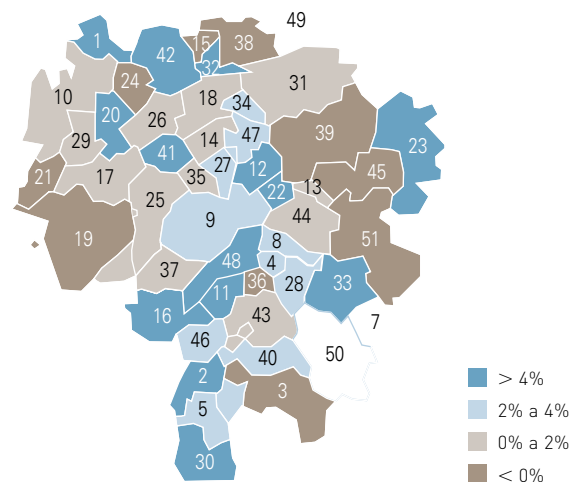
Per edats, 11.483 són menors de 30 anys; 27.172 tenen entre 30 anys i 44 anys; 17.884, entre 45 anys i 54 anys, i 11.671, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior destaca el creixement del segment de 30 anys a 44 anys (0,5%), la primera comarca que augmenta més percentualment en aquestes edats. El pes de les edats reflecteix una població ocupada menys envellida que la de la resta de comarques, així Osona és la comarca amb més pes dels menors de 30 anys (16,8%).

La taxa d'ocupació registrada en el 2017 a la comarca d'Osona (67,9%) és la segona més alta de tota la demarcació, només superada pel Moianès

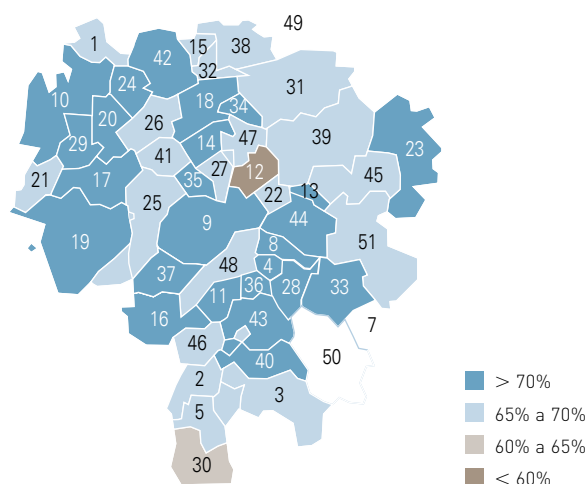
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra reduccions en 10 municipis dels quaranta-set, entre els quals destaquen Santa Maria de Besora, Sant Agustí de Lluçanès i Vilanova de Sau. Per contra, destaca l'augment absolut d'ocupació a Vic (955), Manlleu (361), Torelló (173), Roda de Ter (116) i Centelles (98). En percentatge la variació positiva destaca a Alpens (16,8), Sant Martí de Centelles (6,9%), Sobremunt (5,6%), Sant Sadurní d'Osormort (5,4%) i Malla (5,4%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar a Osona se situa al 67,9%, la segona taxa d'ocupació més alta de totes les comarques, només superada pel Moianès. Per municipis (vegeu el mapa 2) Sant Julià de Vilatorrada (74,1%), Gurb (75,2%), Santa Eugènia de Berga (72,6%), Folgueroles (74,9%) i Seva (71,1%), entre d'altres, sobresurten per tenir una taxa d'ocupació superior al 70%. Per contra, Manlleu és l'únic municipi que se situa per sota del 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Osona, 2017 (en percentatge)

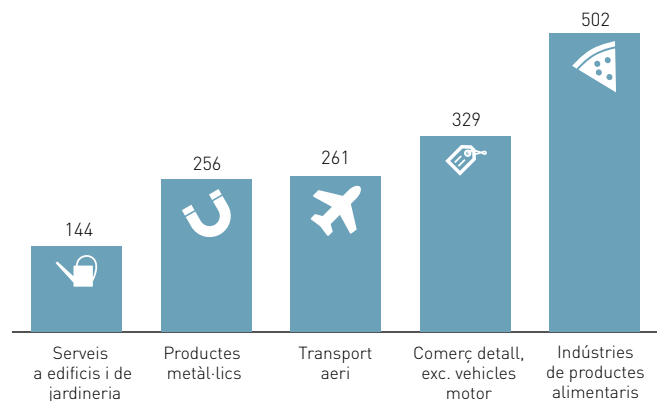

Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Osona, 2017 (en percentatge)

1 Alpens	19 Oristà	36 Santa Eugènia de Berga
2 Balenyà	20 Perafita	37 Santa Eulàlia de Riuprimer
3 Brull (El)	21 Prats de Lluçanès	38 Santa Maria de Besora
4 Calldetenes	22 Roda de Ter	39 L'Esquirol
5 Centelles	23 Rupit i Pruit	40 Seva
7 Espinelves	24 Sant Agustí de Lluçanès	41 Sobremunt
8 Folgueroles	25 Sant Bartomeu del Grau	42 Sora
9 Gurb	26 Sant Boi de Lluçanès	43 Taradell
10 Lluçà	27 Sant Hipòlit de Voltregà	44 Tavèrnoles
11 Malla	28 Sant Julià de Vilatorrada	45 Tavertet
12 Manlleu	29 Sant Martí d'Albars	46 Tona
13 Masies de Roda (Les)	30 Sant Martí de Centelles	47 Torelló
14 Masies de Voltregà (Les)	31 Sant Pere de Torelló	48 Vic
15 Montesquiu	32 Sant Quirze de Besora	49 Vidrà
16 Muntanyola	33 Sant Sadurní d'Osormort	50 Viladrau
17 Olost	34 Sant Vicenç de Torelló	51 Vilanova de Sau
18 Orís	35 Santa Cecília de Voltregà	

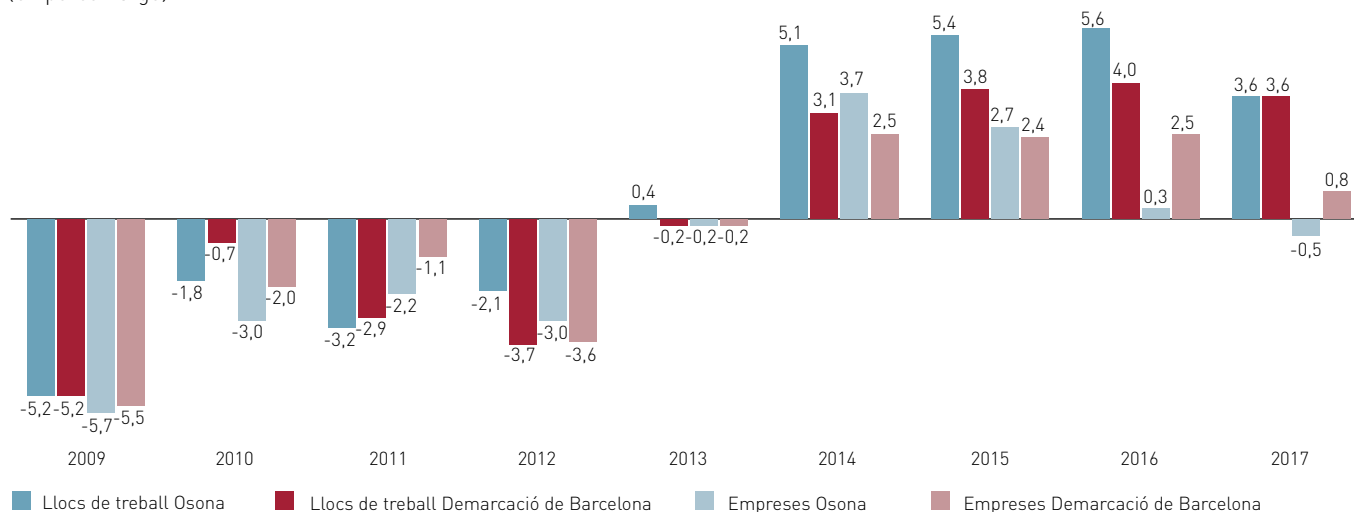
Gràfic 5
Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball
Osona, 2017 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

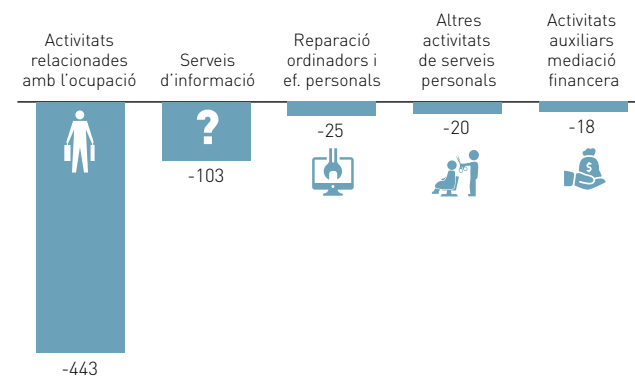
Després de tres anys d'increments, en el 2017 el nombre d'empreses cau un 0,5% a la comarca d'Osona, i en canvi els llocs de treball augmenten un 3,6%.

Gràfic 7
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses
 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball
Osona, 2017 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'evolució dels **llocs de treball** (professionals de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) continua la tendència positiva, amb un creixement del 3,6%, igual que la mitjana de la demarcació de Barcelona. En el cas de les empreses es produeix un decreixement del 0,5%, després de tres anys d'increment. Aquesta diferència entre l'augment dels llocs de treball i les empreses s'explica perquè el creixement dels llocs de treball s'ha donat principalment en grans empreses o empreses mitjanes i petites ja creades.

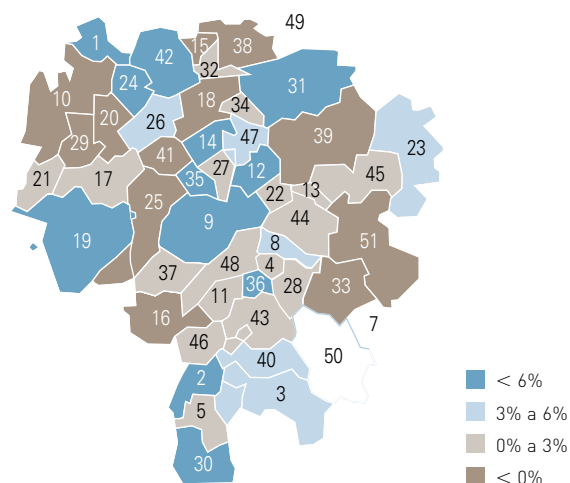
Els llocs de treball augmenten un 4,9% en els assalariats i el nombre de autònoms baixa un 0,2%. Per grans sectors, destaca el primer lloc comarcal en l'evolució del sector industrial (5,9%), i a la vegada també creix en els serveis (2,7%), la construcció (2,3%) i l'agricultura (0,1%). Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) només es perden llocs de treball en les activitats especialitzades de la construcció (-0,2%), i els increments més destacats es registren en la indústria alimentària (5,9%), en la fabricació de productes metàl·lics (9,2%) i en els serveis a edificis i de jardineria (9,7%). En termes absoluts i si considerem tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), la pèrdua d'ocupació més notable es dona en les activitats relacionades amb l'ocupació (-443). Els increments se situen principalment en el comerç al detall (329) i en les indústries de productes alimentaris (502).

Osona lidera a la demarcació el creixement dels llocs de treball de la indústria, amb una evolució del 5,9% en el 2017.

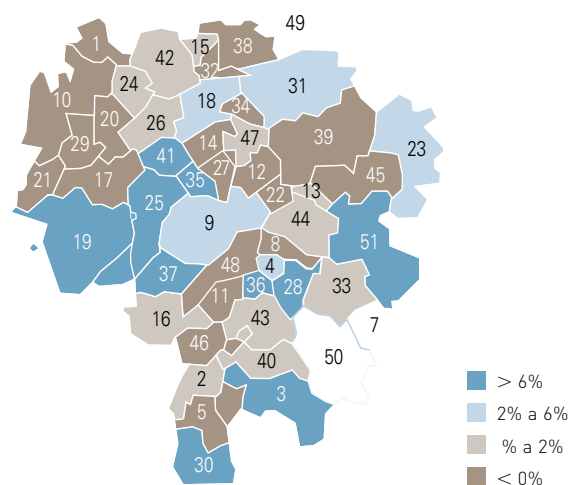
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en dotze municipis, entre els quals destaquen Sant Martí d'Albars (-11,5%) i Montesquiu (-6,1%), i dels trenta-tres municipis que augmenten sobresurten Gurb (9,6%) i les Masies de Voltregà (6,7%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4) registra reduccions en vint municipis, i ressalten: Roda de Ter (-8,1%) i Vic (-1,3%). Per contra, destaca l'augment d'empreses a Santa Eugènia de Berga (7,8%) i a Sant Julià de Vilatorça (6,3%).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 2016 cent vuit empreses osonenques tenen uns ingressos d'exploració de més de deu milions d'euros i d'aquestes, nou en facturen més de cent; una, més de mil, Bon Preu. A més d'aquesta, les empreses dels dos sectors industrials més importants de la comarca, la indústria alimentària i la metal·lúrgia, encapçalen el rànquing: Casa Taradellas (elaboració de productes alimentaris), seguida per dues empreses del Grup La Farga (producció de coure i fosa de metalls) i per Patel (processat i conservació de carn). El 65% de les 200 primeres empreses per facturació són exportadores o importadores.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Osona, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Osona, 2016
(en percentatge)

1 Alpens	19 Oristà	36 Santa Eugènia de Berga
2 Balenyà	20 Perafita	37 Santa Eulàlia de Riuprimer
3 Brull (El)	21 Prats de Lluçanès	38 Santa Maria de Besora
4 Calldetenes	22 Roda de Ter	39 L'Esquirol
5 Centelles	23 Rupit i Pruit	40 Seva
7 Espinelves	24 Sant Agustí de Lluçanès	41 Sobremunt
8 Folgueroles	25 Sant Bartomeu del Grau	42 Sora
9 Gurb	26 Sant Boi de Lluçanès	43 Taradell
10 Lluçà	27 Sant Hipòlit de Voltregà	44 Tavèrnoles
11 Malla	28 Sant Julià de Vilatorça	45 Tavertet
12 Manlleu	29 Sant Martí d'Albars	46 Tona
13 Masies de Roda (Les)	30 Sant Martí de Centelles	47 Torelló
14 Masies de Voltregà (Les)	31 Sant Pere de Torelló	48 Vic
15 Montesquiu	32 Sant Quirze de Besora	49 Vidrà
16 Muntanyola	33 Sant Sadurn d'Osormort	50 Viladrau
17 Olost	34 Sant Vicenç de Torelló	51 Vilanova de Sau
18 Orís	35 Santa Cecília de Voltregà	

L'atur disminueix un 10,5%, la tercera reducció percentual més important de totes les comarques barcelonines.

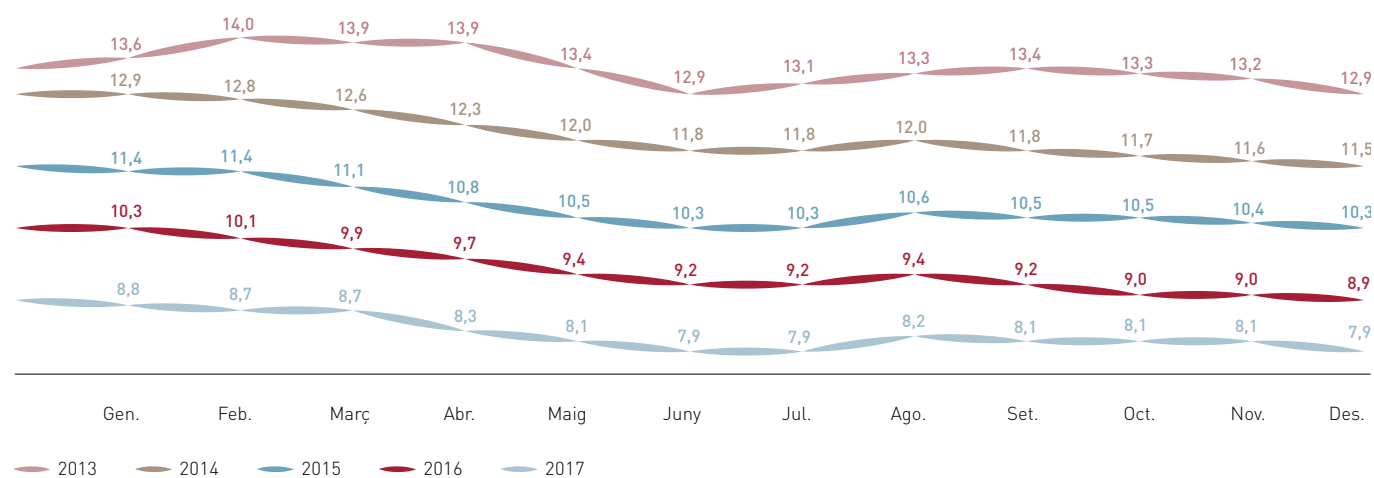
La taxa d'atur registral d'Osona (10,3%) és la segona més baixa de totes les comarques, darrere del Moianès.

L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) continua davallant any rere any. El 2017 l'atur disminueix un 10,5% (-928), la tercera reducció més important de les comarques barcelonines. A final del 2017 hi ha 7.947 persones aturades registrades, el 2,6% dels aturats de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 10,3%, 1,4 punts inferior a la de l'any anterior, i la segona més baixa entre les comarques barcelonines. La taxa d'atur femenina és del 13%, 1,4 punts inferior a la de l'any anterior, i similar a la taxa mitjana a la demarcació. La taxa masculina se situa en el 7,9%, 1,3 punts inferior a la de l'any anterior i prop de dos punts per sota de la mitjana de les comarques barcelonines. Per edat, el 6,4% és menor de 25 anys, el 36% té entre 25 anys i 44 anys i el 57,6% té més de 45 anys. Interanualment, destaca la variació del grup dels d'entre 25 anys i 44 anys, amb una davallada del 13,3%, però també disminueixen la resta de grups: els menors de 25 anys, un -4,3%, i els majors de 45 anys, un -9,2%.

Per sectors d'activitat econòmica, el 57,6% de l'atur l'aplega el sector serveis; el 21%, la indústria (el percentatge més elevat de totes les comarques); el 7,3%, la construcció; el 1,9%, l'agricultura, i el 12,1%, el grup sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, destaca la reducció de l'atur en l'agricultura (-27,8%) i en la construcció (-19,8%).

Gràfic 8 Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Osona, 2013-2017 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en la majoria dels nivells formatius, especialment entre els universitaris de segon cicle (-16,4%) i les persones que tenen educació general (-12,2%). L'atur de la població estrangera disminueix un 4,8%, i se situa en les 2.311 persones aturades, el 29,1% de l'atur comarcal, un percentatge superior al pes que tenen en l'àmbit de la demarcació (17,7%). Els aturats nacionals disminueixen un 12,6% i se situen en les 5.636 persones.

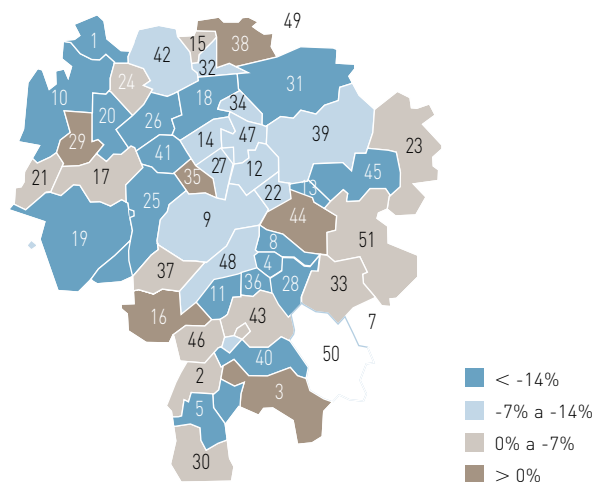
L'atur disminueix (vegeu el mapa 5) en 36 municipis dels 47 de la comarca, especialment a Sant Pere de Torelló (-21,5%), a les Masies de Roda (-36,1%) i a Seva (-17,7%). A la resta de municipis es manté o augmenta poc significativament. Respecte a la taxa d'atur registral (vegeu el mapa 6), 44 municipis tenen una taxa d'atur inferior a la mitjana de la demarcació, entre els quals destaca Gurb (3,5%), Folgueroles (4,6%), Oristà (4,8%) i Sant Julià de Vilatorrada (5,8%). Per contra, les taxes per sobre de la mitjana de la demarcació es donen a Manlleu (15,4%), Sant Martí de Centelles (13,8%) i Balenyà (11,4%).

El 90% dels municipis de la comarca d'Osona tenen taxes d'atur inferiors a la mitjana de la demarcació.

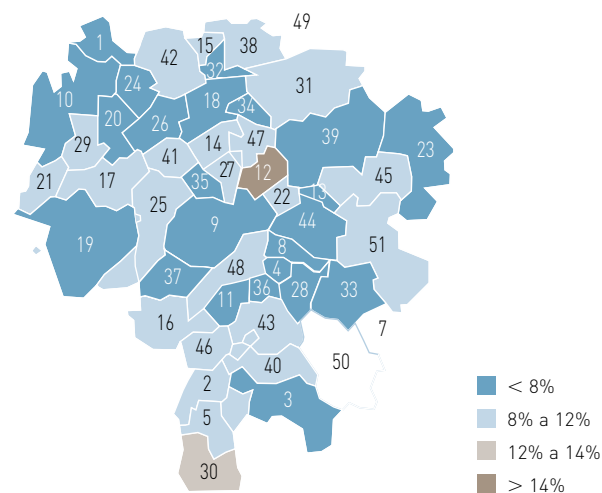
A final del 2017 hi ha concedides 4.376 **prestacions per desocupació**, un 11,7% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura es manté i passa del 62,5% el 2016 fins al 62,7% el 2017, més de tres punts per sobre de la mitjana de la demarcació. Totes les tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre respecte a l'any anterior: les prestacions contributives, un 5,6%; les assistencials, un 18,7%, i les de renda activa d'inserció, un 27,6%.

La **contractació laboral** augmenta un 5,4%, una variació inferior al 6,9% mitjà de la demarcació, i que representa un dels menors increments comarcals. El 2017 tanca amb 44.585 contractes signats. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 17,1% i la temporal ho fa un 3,3%. Per sexe, la contractació masculina augmenta un 5,6% i la femenina, un 5,1%; en canvi, per edat ressalta l'augment del 18% dels menors de 20 anys.

Mapa 5
Variació de l'atur registral. Osona, 2017
(en percentatge)

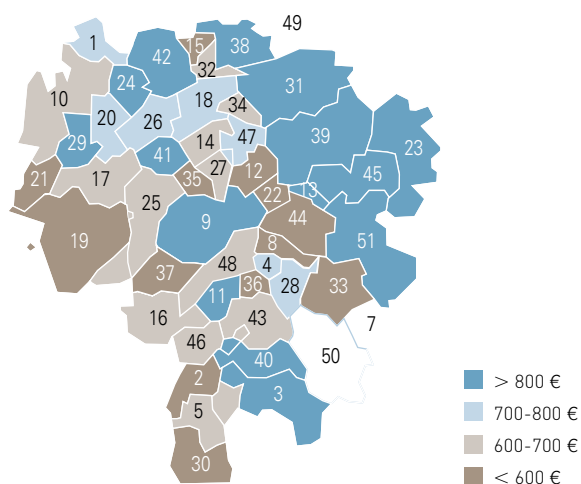

Mapa 6
Taxa d'atur registral. Osona, 2017
(en percentatge)

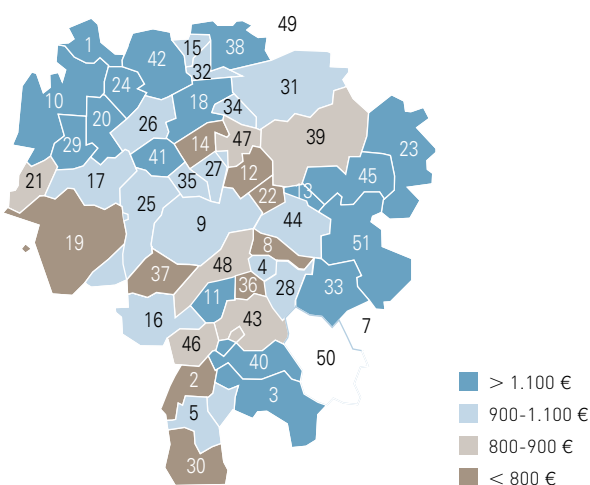

1 Alpens	19 Oristà	36 Santa Eugènia de Berga
2 Balenyà	20 Perafita	37 Santa Eulàlia de Riuprimer
3 Brull (El)	21 Prats de Lluçanès	38 Santa Maria de Besora
4 Calldetenes	22 Roda de Ter	39 L'Esquirol
5 Centelles	23 Rupit i Pruit	40 Seva
7 Espinelves	24 Sant Agustí de Lluçanès	41 Sobremunt
8 Folgueroles	25 Sant Bartomeu del Grau	42 Sora
9 Gurb	26 Sant Boi de Lluçanès	43 Taradell
10 Lluçà	27 Sant Hipòlit de Voltregà	44 Tavernoles
11 Malla	28 Sant Julià de Vilatorrada	45 Tavertet
12 Manlleu	29 Sant Martí d'Albars	46 Tona
13 Masies de Roda (Les)	30 Sant Martí de Centelles	47 Torelló
14 Masies de Voltregà (Les)	31 Sant Pere de Torelló	48 Vic
15 Montesquiu	32 Sant Quirze de Besora	49 Vidrà
16 Muntanyola	33 Sant Sadurní d'Osormort	50 Viladrau
17 Olost	34 Sant Vicenç de Torelló	51 Vilanova de Sau
18 Orís	35 Santa Cecília de Voltregà	

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Osona, 2017
(en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Osona, 2017
(en euros)

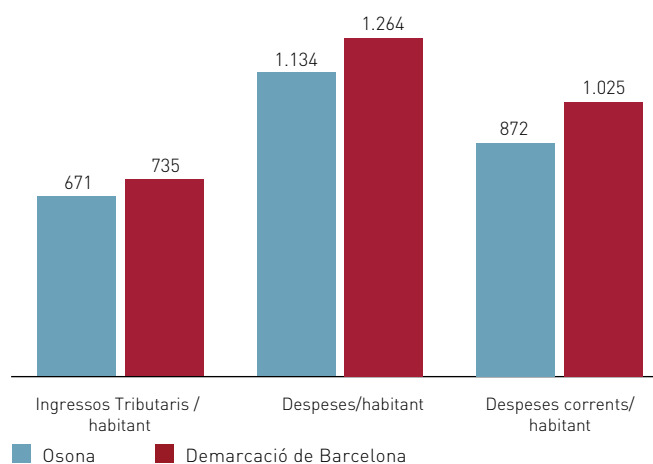
1 Alpens	19 Oristà	36 Santa Eugènia de Berga
2 Balenyà	20 Perafita	37 Santa Eulàlia de Riuprimer
3 Brull (EI)	21 Prats de Lluçanès	38 Santa Maria de Besora
4 Calldetenes	22 Roda de Ter	39 L'Esquirol
5 Centelles	23 Rupit i Pruit	40 Seva
7 Espinelves	24 Sant Agustí de Lluçanès	41 Sobremunt
8 Folgueroles	25 Sant Bartomeu del Grau	42 Sora
9 Gurb	26 Sant Boi de Lluçanès	43 Taradell
10 Lluçà	27 Sant Hipòlit de Voltregà	44 Tavèrnoles
11 Malla	28 Sant Julià de Vilatorrada	45 Tavertet
12 Manlleu	29 Sant Martí d'Albars	46 Tona
13 Masies de Roda (Les)	30 Sant Martí de Centelles	47 Torelló
14 Masies de Voltregà (Les)	31 Sant Pere de Torelló	48 Vic
15 Montesquiu	32 Sant Quirze de Besora	49 Vidrà
16 Muntanyola	33 Sant Sadurní d'Osormort	50 Viladrau
17 Olost	34 Sant Vicenç de Torelló	51 Vilanova de Sau
18 Orís	35 Santa Cecília de Voltregà	

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2017 augmenta un 11,4% respecte al del 2015 pel que fa als ingressos i a les despeses, increments superiors als del conjunt de la demarcació (6,8% i un 8,1% respectivament). Per habitant, a Osona les despeses suposen 1.134 euros, amb 872 euros de despeses corrents, i 190 euros de despeses d'inversió, per sota de la demarcació en despeses (1.264), en despeses corrents (1.025) i una xifra superior en despeses d'inversió (161). Els ingressos corrents suposen 984 euros per habitant, amb 671 d'ingressos tributaris, i esdevé així la comarca amb una ràtio euros/habitant més baixa en aquesta categoria.

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca la ràtio euros/habitant en els municipis de Tavertet (1.716), Rupit i Pruit (1.256) i Sant Agustí de Lluçanès (1.216). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), els que ressalten són també Tavertet (2.628), Sant Agustí de Lluçanès (2.597) i Sant Sadurní d'Osormort (2.098).

El conjunt dels municipis de la comarca d'Osona obtenen l'increment més elevat de la demarcació en els ingressos i despeses del pressupost inicial del 2017.

Gràfic 9
Finances públiques, 2017 (ratios euro per habitant)

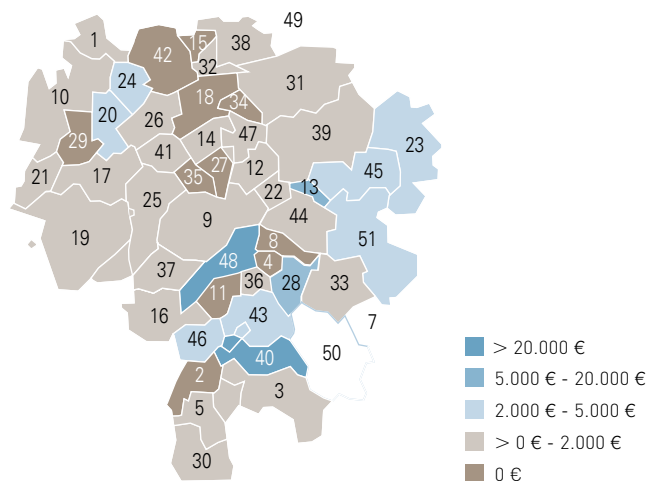
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

La comarca d'Osona presenta per al 2017 una oferta **turística** de 1.902 places d'hotel (-2,0%), 3.141 places de càmping (0,0%), 1.197 places en establiments de turisme rural (1,8% més) i 100 places (0,0%) en apartaments turístics. Finalment els habitatges d'ús turístic (HUT) a Osona suposen el 8,3% del total de l'oferta de places d'allotjament de la comarca.

Quant als visitants, hi ha un important creixement de turistes allotjats en establiments de turisme rural (un 22,2%; 4.901 viatgers) i un creixement més moderat de turistes allotjats en càmpings (un 5,2%; 1.567 viatgers). També presenten un comportament positiu les pernoctacions, tant en els establiments de turisme rural, que creixen un 36,5%, com també en els càmpings, que s'incrementen en un 11,1%. Per als establiments hotelers enguany no es disposa de dades. El grau d'ocupació del turisme rural presenta xifres per sota de la mitjana de l'entorn de Barcelona, amb un creixement d'1,1 punts percentuals.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, Osona recapta un total de 127.277 euros aquest 2017, amb un augment del 16,2%, una quantitat que representa un 1,9% del total de la província sense el Barcelonès.

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Osona, 2017 (en euros)

La comarca estableix l'oferta d'allotjament i incrementa el nombre de viatgers i pernoctacions.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística a Osona, 2016-2017

	Osona			Entorn de Barcelona*		
	2016	2017	% var. 2016-2017**	2016	2017	% var. 2016-2017**
Places en establiments hotelers	1.940	1.902	-2,0	63.844	64.044	0,3
Places en càmpings	3.141	3.141	0,0	44.028	44.337	0,7
Places en establiments de turisme rural	1.176	1.197	1,8	5.042	5.063	0,4
Places en apartaments	100	100	0,0	2.352	2.264	-3,7
Places en HUTs	370	578	nc	20.778	35.640	tc
Viatgers allotjats en establiments hotelers	nd	nd	nd	3.829.160	3.996.066	4,4
Viatgers allotjats en càmpings	30.107	31.674	5,2	675.645	722.929	7,0
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	22.112	27.013	22,2	114.608	124.855	8,9
Pernoctacions en establiments hotelers	nd	nd	nd	10.606.304	11.481.471	8,3
Pernoctacions en càmpings	72.200	80.188	11,1	2.589.318	2.771.753	7,0
Pernoctacions en establiments de turisme rural	56.987	77.778	36,5	339.510	357.211	5,2
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	nd	nd	nd	74,6	75,7	1,1
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	37,6	38,3	0,6	46,0	47,6	1,6
Grau d'ocupació en establiments de turisme rural (per hab., en %)	19,7	20,9	1,1	24,0	25,1	1,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)****	109.512	127.277	16,2	6.180.836	6.604.010	6,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals
 Places en HUTs estimades segons criteri de la Direcció General de Turisme * Import anual calculat sobre 1T, 2T, 3T 2017 i 4T 2016. Comparació amb el mateix període de l'any anterior nd: Dada no disponible nc: Dada no comparable
 Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

Mapa de projectes estratègics locals d'Osona

Facultat de Medicina

La Fundació Universitària Balmes i la Fundació Universitària del Bages han impulsat la creació de la Fundació d'Estudis Superiors en Ciències de la Salut, entitat titular de la Facultat de Medicina, amb l'objectiu d'ampliar els estudis de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya en l'àmbit de les ciències de la salut. La Facultat de Medicina pretén formar als futurs metges a través d'un model pedagògic innovador que els permeti adquirir coneixements científics, habilitats humanístiques i competències transversals per ser capaços de donar resposta a les necessitats de la societat i adaptar-se als canvis socials. A més, la Facultat té per objectiu impulsar la recerca i la transferència de coneixement en l'àmbit mèdic i biomèdic. **[+]**

Taula per a la gestió sostenible de la ramaderia a Osona

Creació, el Consell Comarcal d'Osona i la UVic han impulsat la creació de la Taula per a la Gestió Sostenible de la Ramaderia a Osona per alinear tots els agents de la comarca amb l'objectiu d'aconseguir la gestió sostenible de les dejeccions ramaderes, i acomplir les normatives vigents i en projecte. Així, es vol fer compatible la ramaderia intensiva i la qualitat ambiental del territori i esdevenir un interlocutor únic del territori per avaluar les propostes públiques i private. Aquest projecte compta amb la participació del Centre Tecnològic en Biodiversitat, Ecologia i Tecnologia Ambiental i Alimentària (CT BETA), de la UVic-UCC. El CT BETA té l'acreditació TECNIO per part d'ACCIÓ i el reconeixement de Grup SGR Consolidat per la Generalitat. **[+]**

L'E-gestió i l'autoconsum elèctric: passes per la transició energètica del territori

El projecte d'e-gestió (gestió telemàtica) d'equipaments municipals s'ha consolidat als municipis d'Osona i actualment més de 60 instal·lacions ja utilitzen la tecnologia del Internet de les coses (IoT) per controlar i gestionar els consums energètics dels seus equipaments. Una gran varietat d'equipaments (escoles, llar d'infants, oficines, centres cívics, recintes esportius...) han mancomanat i centralitzat la seva gestió energètica a través de l'Agència Local de l'Energia d'Osona. Juntament amb el projecte de e-gestió, s'han iniciat els primers projectes d'autoconsum elèctric amb energia fotovoltaica en equipaments municipals. Amb 7 instal·lacions en funcionament s'autogenera entre el 20 i el 60% de l'energia elèctrica que es consumeix i es redueix la demanda energètica del municipi i les emissions de gasos hivernacle. **[+]**

Pla Estratègic de la Formació Professional Osona 2020

Durant l'any 2017 s'ha engegat al Pla d'Acció del Pla Estratègic. La creació de la Taula de formació professional comarcal dins el marc del CESCO (Consell Econòmic i Social de la Comarca d'Osona) dona cobertura política als diferents grups de treball: grup motor, grup de centres FP, etc. Amb la creació dels grups s'han dut a terme algunes activitats concretes com: 1) participació de tots els centres d'FP d'Osona a la Fira de l'Estudiant de Manresa sota una única «marca», Osona Territori FP. 2) Participació dels centres FP en la organització de les Jornades d'Orientació Càpsula d'Osona. 3) Plantejament d'un dispositiu comarcal de seguiment de les transicions educatives vinculat al Consell Orientador dels centres i a l'Observatori Socioeconòmic d'Osona. 4) Debat sobre les Escoles de Noves Oportunitats i anàlisi dels recursos existents a la comarca, etc. **[+]**

Observatori Socioeconòmic d'Osona

L'Observatori és l'eina, en el marc de Creació, Agència d'Emprenedoria, Innovació i Coneixement, que actua de radar i, des de l'any passat, opera també com a observatori de prospectiva amb la incorporació de l'anàlisi de les mega-tendències de futur en el seu relat. Tot plegat amb l'objectiu de treballar per ser un punt d'inspiració per a la transformació del territori, les empreses i les persones. La interrelació d'aquestes dues línies de treball, com a observatori de competitivitat i de prospectiva, ha de permetre facilitar la detecció

de nous reptes i oportunitats per tal de contribuir al desenvolupament d'estratègies i projectes. **[+]**

Cuidem Lluçanès

El Consorci del Lluçanès ha detectat una necessitat i una gran oportunitat de crear un projecte propi d'economia social i cooperativisme per tal de fomentar el desenvolupament econòmic, la cohesió i desenvolupament territorial i la millora de l'ocupació i ocupabilitat al Lluçanès. Es tracta de crear una cooperativa formada per socis treballadors, de consum i col·laboradors. Es tracta doncs, de promocionar i impulsar una cooperativa des del seu inici, per tal de generar activitat econòmica, fomentar el cooperativisme, reduir l'economia submergida i generar oportunitats d'ocupació a dones majors de 45 anys. **[+]**

Fires de Vic com a eina per l'impuls de la transició energètica i l'economia circular

Des de l'Ajuntament de Vic amb col·laboració de la Generalitat, la Diputació de Barcelona, i altres associacions sectorials i entitats s'estan organitzant iniciatives finals per impulsar la transició energètica de la societat i l'economia circular. A la, ja consolidada, Fira de la Biomassa de Catalunya hem de sumar la Fira de l'autoconsum elèctric i la Fira de la Fusta constructiva. Tots aquests esdeveniments formen part d'una aposta per un ús dels recursos locals renovables per la producció d'energia i per l'impuls de l'economia. **[+]**

Projecte d'Especialització i Competitivitat territorial (PECT): «Osona Transformació Social»

El projecte «Osona Transformació Social» presentat conjuntament entre Consell Comarcal d'Osona, Consorci Hospitalari de Vic, Creació i la Universitat de Vic ha aconseguit captar 2.040.888,66 € de subvenció per impulsar i/o consolidar 3 projectes al territori durant el període 2017-2020. Els projectes aprovats han estat: «Agroecologia i sistemes alimentaris», «Serveis socio-sanitaris avançats» i «Innovació, Emprenedoria i talent». En el marc d'aquest projecte s'executaran 7 actuacions, destaquem el Living Lab Alimentari: Crealim, per impulsar la innovació al sector agroalimentari, l'adquisició d'equipaments de recerca i innovació en l'àmbit de la salut per impulsar la R+D+i en aquest sector i l'impuls de la innovació entre empreses i emprenedors. **[+]**

Osona és indústria

Aquest projecte és una aposta per potenciar el sector industrial de la comarca i garantir-ne la seva competitivitat en el futur. Per una banda, es seguirà impulsant tot el programa «Ocupació per a la indústria a Osona» adreçat a crear ocupació en el sector metall-mecànic impulsant accions de formació i estimulació a la contractació. En aquest sentit, impulsarem un conjunt d'actuacions per apropar el món de la indústria als joves, centres educatius i famílies i es treballarà per impulsar el desplegament d'un espai d'experimentació amb la fabricació avançada (Fablab) accessible a tots els col·lectius, també a les empreses, de manera que esdevingui un recurs pels programes de formació i de foment de la «cultura maker», que generi activitats formatives i promogui l'aprenentatge inter-generacional. També s'impulsarà la creació d'espais informals i la captació de recursos per ajudar a les empreses a executar projectes de R+D+i. **[+]**

Enfortiment competitiu dels sectors: Osoning

Osoning és la plataforma i la marca per posicionar Osona com a destí esportiu i incrementar l'impacte econòmic a la comarca. En l'àmbit privat, hi participen clubs i associacions, empreses de serveis esportius, marques, botigues, allotjaments i agències de viatges. En l'àmbit públic, en són part el Consell Comarcal d'Osona, Creació i Osona Turisme. Osoning s'estructura en un equip tècnic, liderat per un grup motor, i un conjunt d'ambaixadors que donen visibilitat a la marca. Les línies de treball activades són: la paquetització de productes turístic-esportius, la visibilitat i posicionament dels productes esportius a nivell nacional com internacional (primers passos) i l'enfortiment de la comunitat d'agents osoning. **[+]**

Marc d'acció en Economia Social i Solidària: una economia plural per al desenvolupament harmònic de Manlleu

Betlem Parés, coordinadora de l'Àrea de Serveis a les Persones i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Manlleu

Context i antecedents

L'any 2014 l'Ajuntament de Manlleu va crear l'Àrea de Serveis a les Persones i Promoció Econòmica (ASPPE), la qual inclou l'Oficina de Promoció Econòmica i els serveis de cultura, esports, educació, participació ciutadana, joventut i mitjans de comunicació. L'àrea, a través de serveis, projectes i activitats, treballa per al desenvolupament local integral de les persones, empreses, comerços i entitats de Manlleu i territori. Aposta per la innovació pública per millorar les formes d'organització interna i externa de l'administració local i consolidar una oferta de serveis públics integral, transversal i personalitzada, amb la participació tant dels agents institucionals com dels diferents actors socials i econòmics de Manlleu i el territori. Una de les claus d'èxit és la bona predisposició de l'equip davant els canvis organitzatius, generant sinèrgies positives amb el treball pluridisciplinari.

El 2015 s'inicia un dels primers projectes estratègics de desenvolupament integral, concretament el de l'àmbit de l'economia social i solidària, mitjançant accions diverses de creació de xarxes, d'emprenedoria social, d'iniciatives d'ESS, d'ocupació, d'educació, de cultura, etc. El projecte compta des d'un primer moment amb la participació activa de totes les iniciatives ESS del territori i de diferents actors, tant interns de l'àrea com externs. S'inicia el treball des d'un pensament estratègic i no és fins dos anys després que es redacta el marc i pla d'acció. El 2015 en l'elaboració del PAM 2015-2019 apareix la línia ESS i en la celebració del Fòrum Econòmic i Social (FES Manlleu) es crea una taula de nova economia, per tant, en les eines estratègiques d'aquesta legislatura, sempre s'ha tingut present l'ESS.

Marc d'acció en Economia Social i Solidària

El 2017 s'elabora el Marc d'Acció en Economia Social i Solidària (ESS) per a Manlleu, que és el full de ruta per desplegar una línia de treball coherent i sostinguda a mitjà-llarg termini (entre dos i quatre anys) en matèria d'economia social i solidària.

Aquest Marc d'Acció ha estat construït sobre dues premisses: la societat demana canvis i l'ajuntament ha de trencar dinàmiques de rigidesa i de compartiments estancs i estar alineada en el seu conjunt, és a dir, totes les seves àrees han de conèixer l'ESS. El marc és un procés a llarg termini.

En aquest sentit, el Marc d'Acció en ESS ha de facilitar la transformació progressiva del municipi, sempre a partir d'una diagnosi prèvia, i fer-ho segons els principis del desenvolupament local harmònic. Així doncs, s'ha elaborat un document que ha de servir com a instrument de treball on s'inclouen les línies estratègiques i les actuacions principals en matèria d'ESS per a Manlleu, així com les eines i les metodologies que permeten la seva implementació, seguiment i avaluació en els propers anys. Ha d'esdevenir el projecte marc de planificació estratègica de l'Ajuntament de Manlleu en matèria d'ESS per al període 2018-2022.

Metodologia

El document és fruit del treball d'equip de la cooperativa LabCoop i ha estat construït en diverses fases de manera participada amb diferents actors manlleuencs, amb experts en ESS i amb polítics i tècnics dels diferents serveis. La metodologia emprada ha estat mitjançant el procés següent: explorem la informació existent, reflexionem i debatem a l'entorn de la informació sistematitzada i ordenada, contrastant i facilitant el procés d'apropiació, i finalment concretar i arribar a acords que es plasmen en aquest document.

Marc conceptual

El desenvolupament local té com a finalitat millorar el benestar de les persones d'un municipi determinat i cal explorar com la intervenció pública pot incidir en la innovació social, així com les noves formes d'entendre l'empresa i l'economia. Es tracta de construir de

manera col·lectiva un model de societat basat en el desenvolupament local harmònic. La dinàmica de treball, els objectius i les finalitats per les quals aposta l'àrea s'alineen amb els objectius i les finalitats de l'economia social i solidària, on el benestar i la qualitat de vida de les persones es troba al centre de la seva acció. Cal una estratègia relacional amb els agents socials que generi confiança i permeti el treball conjunt. En aquest context, l'economia social i solidària pot aportar al desenvolupament local una visió dinàmica i transformadora, a més d'una vessant educativa i sociopolítica.

Eixos transversals

Per transitar cap a un desenvolupament local harmònic, més enllà dels principis establerts que defineixen una forma de fer i de ser, cal tenir presents i posar en el centre determinats elements sense els quals no serà possible el seu assoliment. Això implica que és imprescindible introduir en cada acció els següents eixos transversals: apoderament de les persones, participació, perspectiva de gènere, mercat social i comunicació.

Línies estratègiques i actuacions

El Pla d'acció proposa cinc línies estratègiques que haurien de permetre el desplegament sostingut d'un desenvolupament local basat en l'economia social i solidària. La proposta es fonamenta en la trajectòria i l'experiència de l'ajuntament i el camí recorregut en innovació pública i organitzativa, en les oportunitats del municipi i en les capacitats col·lectives i individuals existents al municipi (els actors, les iniciatives d'ESS, els centre educatius, etc.).

Per fomentar i impulsar l'ESS a Manlleu es proposem cinc línies estratègiques:

- LE1. Coneixement i reconeixement: xarxes, intercooperació i sensibilització.
- LE2. Compromís amb l'entorn i creació d'ecosistema: recursos endògens, espais de diàleg, teixit empresarial, creació i consolidació d'iniciatives.
- LE3. Acció pública interna: formació equip, compra pública, transversalitat.
- LE4. Intercooperació supramunicipal: intercanvi experiències, XMESS
- LE5. Generació i manteniment d'ocupació: formació, ocupació, projectes socioempresarials, suport a la creació de capacitats, Lab Manlleu.

Proposta d'implementació, seguiment i avaluació

Es tracta d'una proposta metodològica per abordar cada any l'assoliment dels objectius que persegueixen les línies estratègiques i les actuacions. Aquest Marc d'Acció té una vigència de quatre anys, però s'ha de concretar en plans d'acció anuals.

Els plans d'acció anual es basen en les cinc línies estratègiques, a partir de les quals s'han plantejat divuit actuacions, les quals abracen un àmbit concret dins de cada línia estratègica i que, al seu torn, constitueixen el marc en què es formularan un conjunt d'activitats o projectes específics que han de permetre aconseguir els objectius establerts en la línia estratègica en qüestió. Cada pla d'acció anual estarà format per les fitxes tècniques descriptives d'aquests diferents nivells.

El pla d'acció s'ha d'acompanyar d'un pla de seguiment i avaluació que ha de permetre valorar objectivament la implantació progressiva del pla d'acció i el seu grau d'eficàcia. El pla de seguiment i avaluació es descriu en l'apartat següent.

A més, es fa una proposta metodològica d'espais de governança que permet establir en qui recau la responsabilitat dels plans d'acció i dels plans de seguiment i avaluació, i en què consisteix aquesta responsabilitat

Recull estadístic. Osona

	Osona		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Osona	Demarcació	2016	2017
Entorn								
Nombre de municipis		47		311				15,1%
Superfície total (km²)		1142,6		7.726,4				14,8%
Superfície mitjana municipal (km²)		24,3		24,8				nc
Demografia								
Població Total	154.234	155.154	5.542.680	5.576.037	0,6%	0,6%	2,8%	2,8%
Densitat (hab/km²)	135	136	717	722	0,6%	0,6%	nc	nc
Homes	76.884	77.387	2.704.771	2.718.621	0,7%	0,5%	2,8%	2,8%
Dones	77.350	77.767	2.837.909	2.857.416	0,5%	0,7%	2,7%	2,7%
Població de menys de 16 anys	27.589	27.419	914.352	915.587	-0,6%	0,1%	3,0%	3,0%
Població potencialment activa (16-64)	99.694	100.440	3.603.957	3.621.380	0,7%	0,5%	2,8%	2,8%
Població de 65 anys i més	26.951	27.295	1.024.371	1.039.070	1,3%	1,4%	2,6%	2,6%
Projecció Població 2017-2026	155.154	152.396	5.576.037	5.488.234	-1,8%	-1,6%	2,8%	17,1%
Pob. resident a l'estranger	3.561	4.183	205.134	220.660	17,5%	7,6%	1,7%	1,9%
Índex de dependència global	54,7	54,5	53,8	54,0	-0,2	0,2	nc	nc
Índex d'envelliment	97,7	99,5	112,0	113,5	1,8	1,5	nc	nc
Nacionalitat espanyola	133.822	134.240	4.854.217	4.864.723	0,3%	0,2%	2,8%	2,8%
Nacionalitat estrangera	20.412	20.914	688.463	711.314	2,5%	3,3%	3,0%	2,9%
Taxa d'estrangeria total	13,2%	13,5%	12,4%	12,8%	0,2pp	0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	11,0%	11,2%	9,4%	9,7%	0,3pp	0,3pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	4.536	4.403	110.476	111.138	-2,9%	0,6%	4,1%	4,0%
Població potencialment activa (16-64)	15.394	16.009	557.386	577.682	4,0%	3,6%	2,8%	2,8%
Població de 65 anys i més	482	502	20.601	22.494	4,1%	9,2%	2,3%	2,2%
Àfrica	11.885	12.082	162.517	160.369	1,7%	-1,3%	7,3%	7,5%
Amèrica	2.179	2.243	196.361	206.669	2,9%	5,2%	1,1%	1,1%
Àsia	2.347	2.483	123.379	130.534	5,8%	5,8%	1,9%	1,9%
Europa	3.996	4.099	205.532	212.938	2,6%	3,6%	1,9%	1,9%
Unió Europea	3.487	3.492	164.824	168.912	0,1%	2,5%	2,1%	2,1%
Resta del món	5	7	674	804	40,0%	19,3%	0,7%	0,9%
5 principals nacionalitats (comarca)	13.861	14.138	219.568	220.931	2,0%	0,6%	6,3%	6,4%
Marroc	8.111	7.981	122.087	119.779	-1,6%	-1,9%	6,6%	6,7%
Ghana	2.150	2.336	4.534	4.652	8,7%	2,6%	47,4%	50,2%
Romania	1.470	1.560	33.452	33.172	6,1%	-0,8%	4,4%	4,7%
Índia	1.193	1.340	13.767	14.864	12,3%	8,0%	8,7%	9,0%
Xina	937	921	45.728	48.464	-1,7%	6,0%	2,0%	1,9%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	5.734	5.707	184.428	185.911	-0,5%	0,8%	3,1%	3,1%
Agricultura	264	256	786	782	-3,0%	-0,5%	33,6%	32,7%
Indústria	1.080	1.052	18.875	18.778	-2,6%	-0,5%	5,7%	5,6%
Construcció	513	540	15.152	15.701	5,3%	3,6%	3,4%	3,4%
Serveis	3.877	3.859	149.615	150.650	-0,5%	0,7%	2,6%	2,6%
Dimensió mitjana	8,1	8,6	10,6	11,0	0,4p	0,4p	nc	nc
Agricultura	3,8	3,9	3,4	3,4	0,1p	0,1p	nc	nc
Indústria	14,0	15,4	16,3	16,9	1,4p	0,6p	nc	nc
Construcció	3,4	3,5	5,2	5,5	0,1p	0,3p	nc	nc
Serveis	7,4	7,7	10,5	10,9	0,3p	0,4p	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	4.126	4.107	121.700	122.065	-0,5%	0,3%	3,4%	3,4%
Comerç detall, exc. vehicles motor	792	759	28.355	27.780	-4,2%	-2,0%	2,8%	2,7%
Serveis de menjar i begudes	410	418	17.361	17.396	2,0%	0,2%	2,4%	2,4%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	425	413	15.182	15.142	-2,8%	-0,3%	2,8%	2,7%
Activitats especialitzades construcció	302	308	8.980	9.202	2,0%	2,5%	3,4%	3,3%
Agricultura, ramaderia i caça	248	241	679	680	-2,8%	0,1%	36,5%	35,4%
Transport terrestre i per canonades	224	228	5.960	6.000	1,8%	0,7%	3,8%	3,8%
Construcció d'immobles	208	227	5.735	6.062	9,1%	5,7%	3,6%	3,7%
Productes metàl·lics	226	227	3.665	3.616	0,4%	-1,3%	6,2%	6,3%
Indústries de productes alimentaris	220	210	1.713	1.681	-4,5%	-1,9%	12,8%	12,5%
Altres activitats de serveis personals	216	208	7.463	7.496	-3,7%	0,4%	2,9%	2,8%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	206	204	2.013	2.043	-1,0%	1,5%	10,2%	10,0%
Venda i reparació de vehicles motor	209	203	4.432	4.418	-2,9%	-0,3%	4,7%	4,6%
Educació	166	169	5.744	5.895	1,8%	2,6%	2,9%	2,9%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	150	152	6.591	6.545	1,3%	-0,7%	2,3%	2,3%
Activitats immobiliàries	124	140	7.827	8.109	12,9%	3,6%	1,6%	1,7%

Recull estadístic. Osona (Continuació)

	Osona		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Osona	Demarcació	2016	2017
Mercat de treball								
Població ocupada	65.934	68.210	2.221.878	2.292.806	3,5%	3,2%	3,0%	3,0%
Homes	36.458	37.665	1.163.435	1.202.122	3,3%	3,3%	3,1%	3,1%
Dones	29.476	30.545	1.058.443	1.090.684	3,6%	3,0%	2,8%	2,8%
Nacionals	58.269	59.501	1.957.216	2.002.985	2,1%	2,3%	3,0%	3,0%
Estrangers	7.665	8.709	264.662	289.821	13,6%	9,5%	2,9%	3,0%
Menys de 30 anys	10.804	11.483	336.395	355.999	6,3%	5,8%	3,2%	3,2%
De 30 a 44 anys	27.036	27.172	949.098	949.164	0,5%	0,0%	2,8%	2,9%
De 45 a 54 anys	17.153	17.884	586.505	616.239	4,3%	5,1%	2,9%	2,9%
Més de 55 anys	10.941	11.671	349.880	371.404	6,7%	6,2%	3,1%	3,1%
Taxa d'Ocupació registrada	66,1%	67,9%	61,7%	63,3%	1,8pp	1,7pp	nc	nc
Llocs de treball	63.063	65.312	2.346.713	2.430.935	3,6%	3,6%	2,7%	2,7%
Agricultura	2.121	2.124	8.192	8.153	0,1%	-0,5%	25,9%	26,1%
Indústria	19.678	20.837	341.929	351.151	5,9%	2,7%	5,8%	5,9%
Construcció	3.788	3.877	122.485	129.769	2,3%	5,9%	3,1%	3,0%
Serveis	37.476	38.474	1.874.107	1.941.862	2,7%	3,6%	2,0%	2,0%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	4.526	4.556	220.053	231.270	0,7%	5,1%	2,1%	2,0%
Assalariats	46.510	48.796	1.960.273	2.044.003	4,9%	4,3%	2,4%	2,4%
Autònoms	16.553	16.516	386.440	386.932	-0,2%	0,1%	4,3%	4,3%
15 Principals sectors d'activitat	45.996	47.813	1.366.399	1.409.238	4,0%	3,1%	3,4%	3,4%
Indústries de productes alimentaris	8.533	9.035	38.833	40.024	5,9%	3,1%	22,0%	22,6%
Comerç detall, exc. vehicles motor	8.426	8.755	252.133	253.427	3,9%	0,5%	3,3%	3,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	3.593	3.677	157.552	161.789	2,3%	2,7%	2,3%	2,3%
Educació	3.313	3.356	131.449	136.467	1,3%	3,8%	2,5%	2,5%
Productes metàl·lics	2.793	3.049	38.887	40.072	9,2%	3,0%	7,2%	7,6%
Serveis de menjar i begudes	2.769	2.907	145.609	149.542	5,0%	2,7%	1,9%	1,9%
Activitats especialitzades construcció	2.476	2.472	80.544	83.945	-0,2%	4,2%	3,1%	2,9%
Activitats sanitàries	2.346	2.405	140.823	147.032	2,5%	4,4%	1,7%	1,6%
Maquinària i equips ncaa	2.224	2.284	21.921	22.733	2,7%	3,7%	10,1%	10,0%
Agricultura, ramaderia i caça	1.962	1.966	7.252	7.219	0,2%	-0,5%	27,1%	27,2%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	1.773	1.871	128.674	135.454	5,5%	5,3%	1,4%	1,4%
Transport terrestre i per canonades	1.815	1.821	73.361	75.845	0,3%	3,4%	2,5%	2,4%
Serveis a edificis i de jardineria	1.479	1.623	77.815	79.700	9,7%	2,4%	1,9%	2,0%
Construcció d'immobles	1.290	1.381	36.162	39.635	7,1%	9,6%	3,6%	3,5%
Venda i reparació de vehicles motor	1.204	1.211	35.384	36.354	0,6%	2,7%	3,4%	3,3%
Aturats registrats	8.875	7.947	330.725	302.569	-10,5%	-8,5%	2,7%	2,6%
Homes	3.834	3.334	149.932	132.788	-13,0%	-11,4%	2,6%	2,5%
Dones	5.041	4.613	180.793	169.781	-8,5%	-6,1%	2,8%	2,7%
Nacionals	6.447	5.636	275.389	249.149	-12,6%	-9,5%	2,3%	2,3%
Estrangers	2.428	2.311	55.336	53.420	-4,8%	-3,5%	4,4%	4,3%
Agricultura	209	151	3.743	3.288	-27,8%	-12,2%	5,6%	4,6%
Indústria	1.890	1.666	43.734	37.414	-11,9%	-14,5%	4,3%	4,5%
Construcció	727	583	31.234	26.681	-19,8%	-14,6%	2,3%	2,2%
Serveis	5.108	4.584	232.293	215.533	-10,3%	-7,2%	2,2%	2,1%
Sense ocupació anterior	941	963	19.721	19.653	2,3%	-0,3%	4,8%	4,9%
Població activa local estimada	76.305	77.463	2.617.223	2.656.868	1,5%	1,5%	2,9%	3,0%
Taxa d'atur registrat estimada	11,63%	10,26%	12,64%	11,39%	-1,4pp	-1,2pp	nc	nc
Homes	9,28%	7,95%	11,17%	9,76%	-1,3pp	-1,4pp	nc	nc
Dones	14,40%	12,99%	14,18%	13,10%	-1,4pp	-1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	42.299	44.585	2.235.210	2.389.366	5,4%	6,9%	1,9%	1,9%
Beneficiaris de prestacions	4.955	4.376	182.936	167.559	-11,7%	-8,4%	2,7%	2,6%
Taxa Cobertura Prestacions	62,45%	62,66%	58,82%	59,23%	0,2pp	0,4pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	1.940	1.902	143.299	145.232	-2,0%	1,3%	1,4%	1,3%
Places en càmpings	3.141	3.141	44.028	44.337	0,0%	0,7%	7,1%	7,1%
Places en establiments de turisme rural	1.176	1.197	5.042	5.063	1,8%	0,4%	23,3%	23,6%
Places en apartaments	100	100	3.619	3.534	0,0%	-2,3%	2,8%	2,8%
Places en HUTs ²	370	578	64.780	92.769	nc	nc	0,6%	0,6%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	158.050	176.133	6.607.108	7.054.908	11,4%	6,8%	2,4%	2,5%
Pressupostos municipals: despeses	157.942	175.930	6.519.382	7.048.368	11,4%	8,1%	2,4%	2,5%
Deute viu municipal ⁴	61.257	51.591	2.859.109	2.667.885	-15,8%	-6,7%	2,1%	1,9%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Places Habitatges ús turístic estimades segons la Direcció General de Turisme. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2015-2016

nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

Vallès Occidental

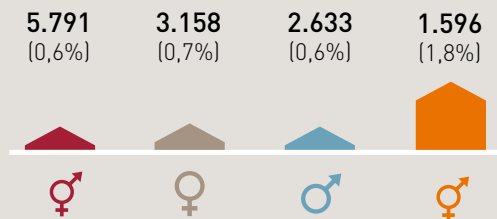

Vallès Occidental

Població, 2017

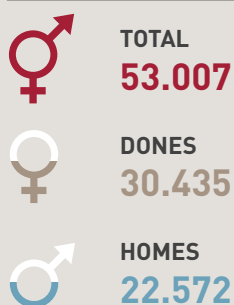

Variació interanual

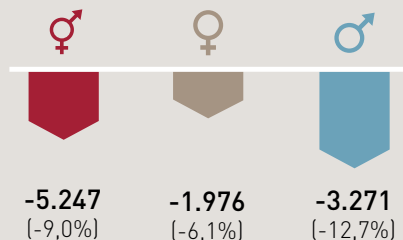

0,6%
La població creix lleugerament

Població aturada registrada, 2017

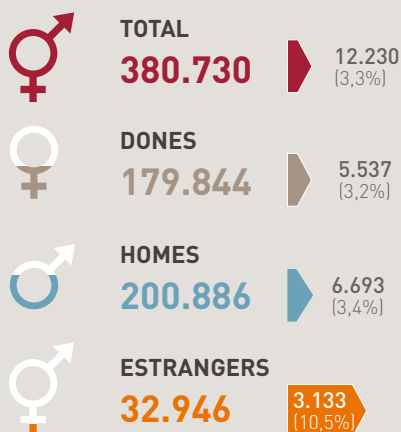

Variació interanual

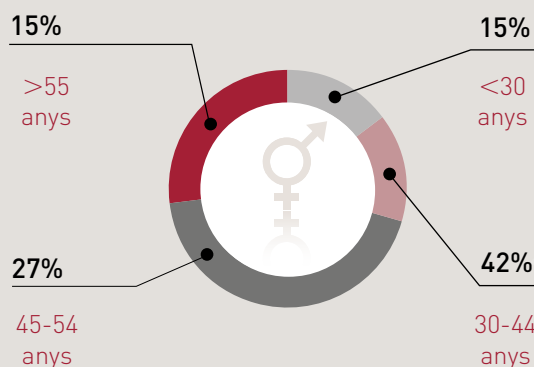

12,1%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2017

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

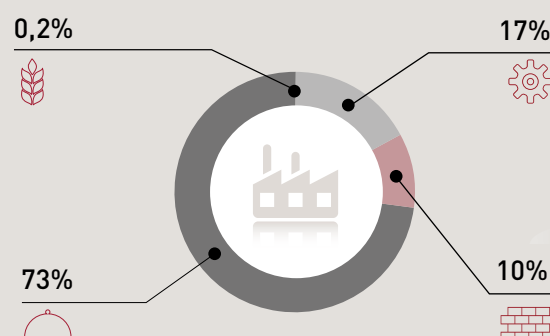

64,0%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2017

Distribució per sectors (pes %)

0,9%
Creix el nombre d'empreses

Vallès Occidental

La comarca del Vallès Occidental té una superfície de 583,1 km², el 7,5% de la superfície de la demarcació de Barcelona, i comprèn 23 municipis. Sabadell i Terrassa comparteixen la capitalitat.

El Vallès Occidental és, amb 910.031 habitants, la segona comarca més poblada de la demarcació, i hi resideix el 16,3% de la **població** de la demarcació. La població (vegeu el gràfic 1) augmenta lleugerament (0,6%) respecte a l'any anterior, un increment similar al del conjunt de la demarcació (0,6%). La població resident a l'estranger incrementa un 9,7% i segueix la tendència a l'alça d'anys anteriors i arriba a 18.831 residents a l'estranger.

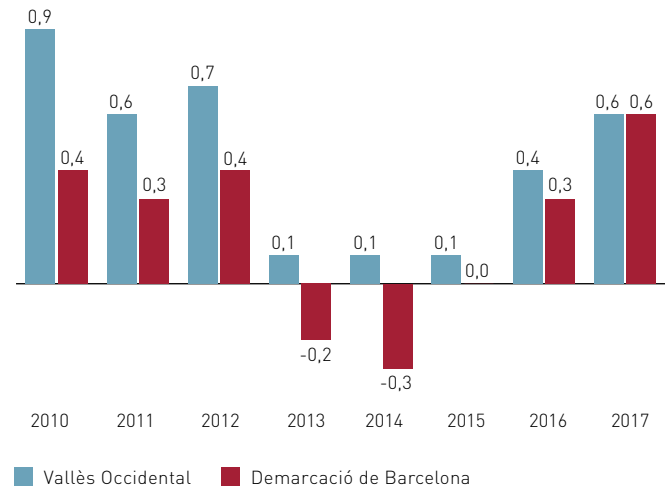
El Vallès Occidental és la tercera comarca amb més densitat de població, amb 1.560 hab./km². Les dues capitals apleguen el 46,9% de la població: Terrassa, el 23,8% (216.428) i Sabadell, el 23,1% (209.931). Cap altre municipi no supera el 10% de la població i només tres superen el 5% de la població. De vint municipis que incrementen la població, destaquen: Sabadell (1.685), Terrassa (1.307), Sant Cugat del Vallès (595) i Rubí (401).

El 9,7% de la població és estrangera (88.079), un percentatge inferior a la mitjana de la demarcació (12,8%). El 81% dels estrangers són extracomunitaris. Les cinc primeres nacionalitats són: marroquina (26,9%), romanesa (6%), xinesa (5,4%), boliviana (4,8%) i equatoriana (4,3%). Els estrangers xinesos (5,8%) i romanesos (1,9%) han crescut, i decreixen els ciutadans bolivians (-5,5%), equatorians (-6,9%) i marroquins (-0,9%).

El 18,5% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16,4% de la demarcació) i el 16,1% té 65 anys o més, un percentatge inferior al 18,6% de mitjana. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) representa el 65,3% restant, un percentatge lleugerament per sobre del de la demarcació (64,9%). L'índex d'envelliment del Vallès Occidental (87) és el més baix de la demarcació, bastant per sota del de la mitjana de les comarques (113). Segons l'escenari mitjà de la projecció de població elaborada per l'Idescat, l'any 2026 el Vallès Occidental perdrà un 1,3% de població.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2010-2017 (en percentatge)

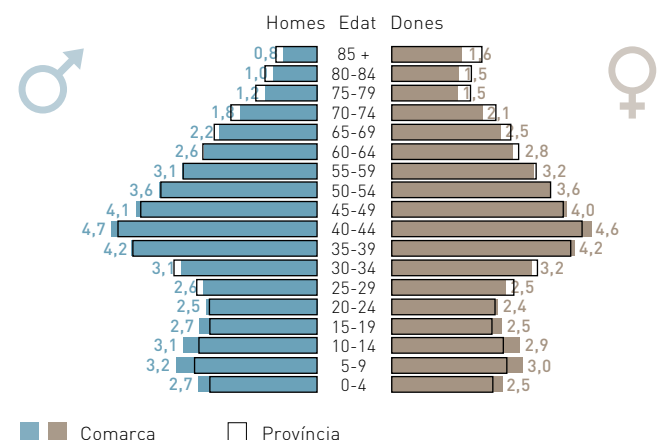

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

El Vallès Occidental és la comarca menys envellida de la demarcació, amb un índex d'envelliment de 87.

Gràfic 2

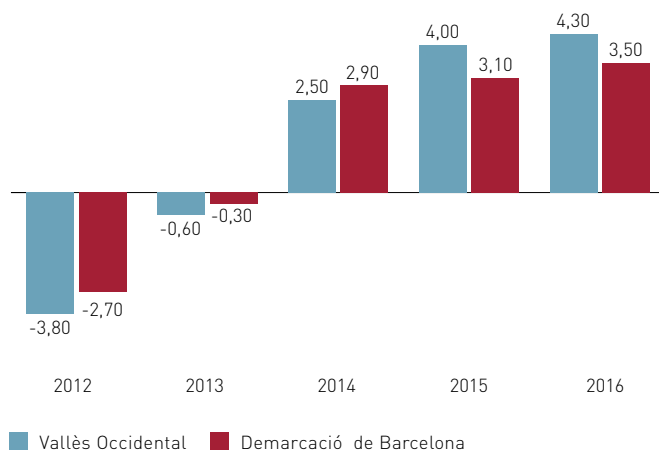
Piràmide d'edats del Vallès Occidental i Província, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

L'any 2017 el pes de l'ocupació femenina del Vallès Occidental (47,2%) és el tercer més alt de la demarcació.

Segons l'*Anuari econòmic comarcal 2017*, del BBVA, el **VAB** de la comarca del Vallès Occidental (vegeu el gràfic 3) experimenta el 2016 un creixement del 4,3%, lleugerament superior al del conjunt de la demarcació (3,5%) i al del conjunt de Catalunya (3,4%). L'increment del VAB el 2016 reflecteix les molt positives dinàmiques tant dels serveis (66,6% del VAB comarcal i augment del 4,1%) com de la indústria (contribució del 28,3% al VAB i increment del 4,7%), a les quals es va sumar la construcció (4,5%); finalment, el sector primari va créixer un 8,9%.

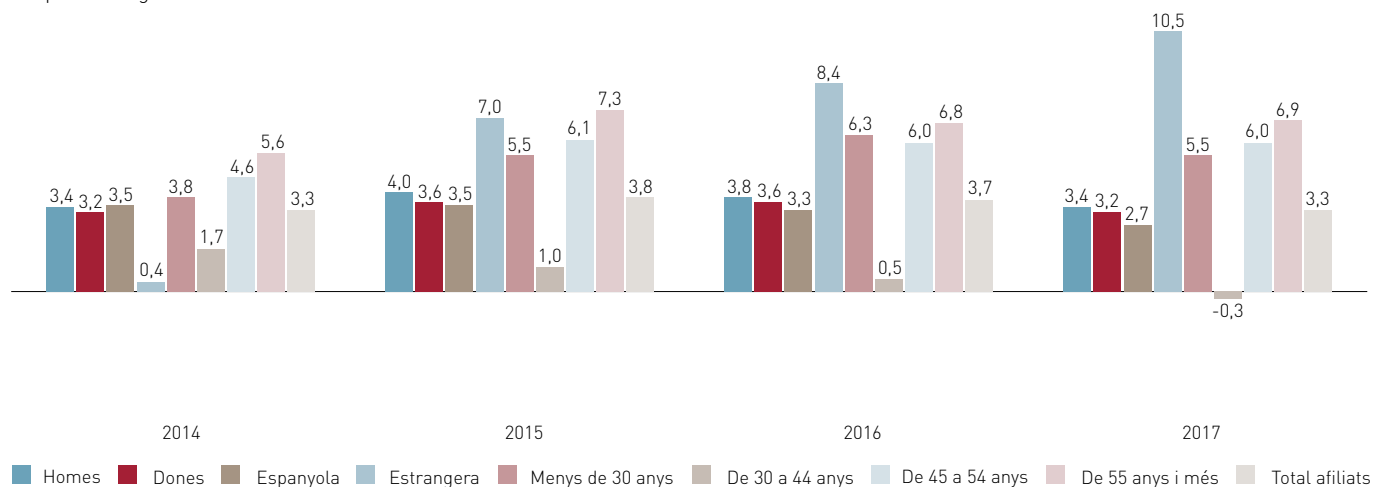
A la finalització de l'any 2017, l'**ocupació** registrada de la població resident al Vallès Occidental augmenta un 3,3%, un creixement lleugerament inferior al de l'any anterior (3,7%), i una dècima més al de la demarcació (3,2%). D'aquesta manera l'any acaba amb 380.730 persones ocupades residents a la comarca, 12.230 més que l'any anterior.

Per sexe, l'ocupació creix lleugerament més en els homes (3,4%) que en les dones (3,2%). En nombres absoluts, a la comarca s'assoleix una ocupació masculina de 200.886 ocupats (6.693 més) i una de femenina de 179.844 ocupades (5.537 més). L'ocupació femenina representa el 47,2% de l'ocupació de la comarca.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Vallès Occidental

(en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Quant a la nacionalitat, els estrangers assoleixen la xifra de les 32.946 persones, amb un increment del 10,5%, i els espanyols arriben a 347.784 persones en augmentar un 2,7% respecte a l'any anterior. Sobre el total de la població ocupada, els estrangers suposen el 8,6% de la població ocupada.

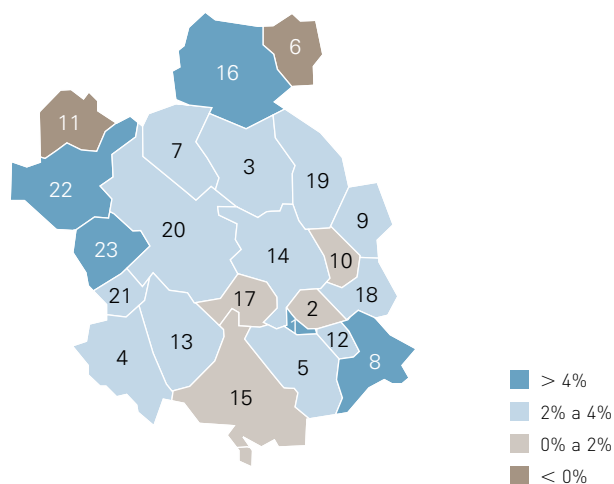
Per franges d'edats, 58.366 són menors de 30 anys; 159.923 tenen entre 30 anys i 44 anys; 104.525, entre 45 anys i 54 anys, i 57.916, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior, els majors de 55 anys experimenten un increment més gran (6,9%), per contra, els ocupats d'entre 30 anys i 44 anys baixen (-0,3%). En la resta d'edats, els menors de 30 anys han augmentat un 5,5% i els de 45 anys a 54 anys ho fan un 6%. Pel que fa al pes sobre el total d'ocupats, els de 30 anys a 44 anys (41,4%) i els de 45 anys a 54 anys (26,9%) representen el 68,2% dels ocupats.

L'any 2017 al Vallès Occidental, vint-i-un municipis dels vint-i-tres han registrat una variació positiva en l'ocupació.

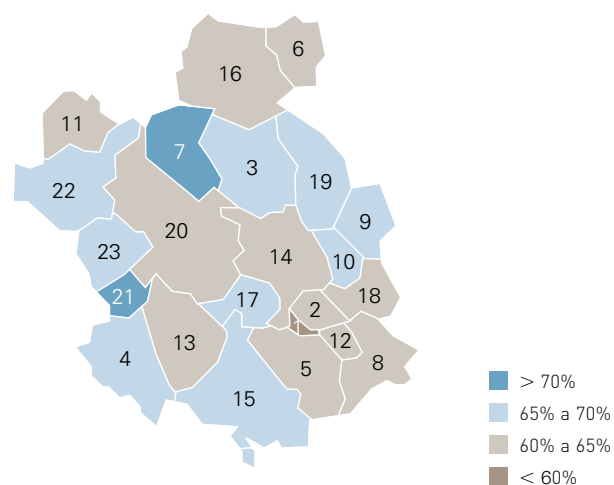
La variació interanual de la població ocupada resident a la comarca (vegeu el mapa 1) registra valors positius en tots els municipis de la comarca excepte dos, Gallifa (-12,1%) i Rellinars (-0,3%). Els vint-i-un municipis restants presenten augments en el nombre de persones ocupades. En nombres absoluts destaquen els increments de Terrassa (3.332), Sabadell (2.959), Rubí (1.169) i Sant Cugat del Vallès (713). En percentatges, la variació positiva destaca a Vacarisses (7,3%), Viladecavalls (4,8%), Badia del Vallès (4,3%), Sant Llorenç Savall (4,2%) i Montcada i Reixac (4,2%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar al Vallès Occidental se situa en el 64%, 1,8 punts més respecte a l'any anterior i 0,7 punts per sobre de la mitjana de la demarcació. Per municipis (vegeu el mapa 2), vint-i-dos municipis superen el 60% de taxa d'ocupació. Ullastrell (72,7%) és el municipi amb la taxa d'ocupació més alta i Badia del Vallès (55,8%) té la taxa més baixa de la comarca.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Vallès Occidental, 2017 (en percentatge)

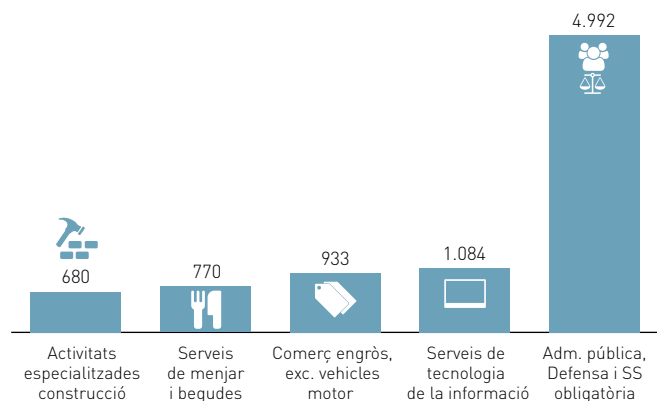

Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Vallès Occidental, 2017 (en percentatge)

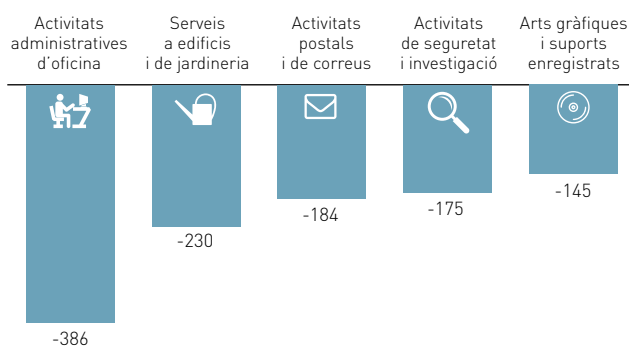
1	Badia del Vallès	13	Rubí
2	Barberà del Vallès	14	Sabadell
3	Castellar del Vallès	15	Sant Cugat del Vallès
4	Castellbisbal	16	Sant Llorenç Savall
5	Cerdanyola del Vallès	17	Sant Quirze del Vallès
6	Gallifa	18	Santa Perpètua de Mogoda
7	Matadepera	19	Sentmenat
8	Montcada i Reixac	20	Terrassa
9	Palau-solità i Plegamans	21	Ullastrell
10	Polinyà	22	Vacarisses
11	Rellinars	23	Viladecavalls
12	Ripollet		

Gràfic 5
Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball
Vallès Occidental, 2017 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball
Vallès Occidental, 2017 (absoluts)

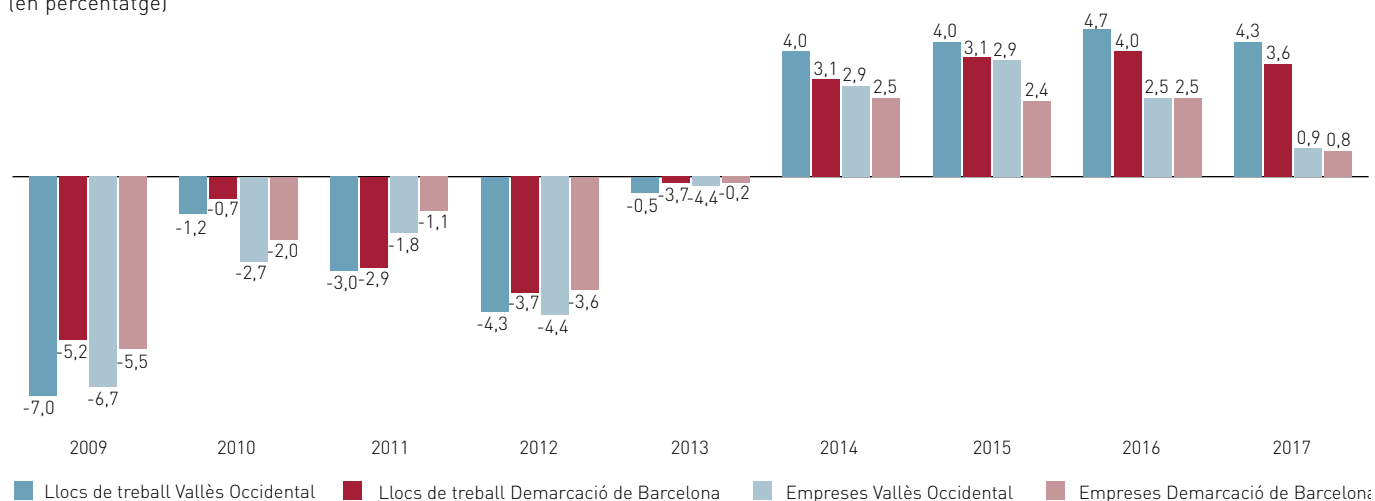

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Per quart any consecutiu durant l'any 2017 continua el creixement dels llocs de treball i de les empreses, i només el descens del treballadors autònoms apunta una dada negativa (-0,5%).

L'evolució dels **llocs de treball** experimenta un creixement del 4,3%, en part degut a la redistribució administrativa dels professors del Departament d'Ensenyament, que abans cotitzaven tots al Barcelonès. Si restem aquest augment la pujada real estaria entorn del 3%, un increment mig punt per sota de la mitjana de la demarcació. En el cas de les empreses l'increment és del 0,9%, la quarta comarca que més augmenta, i una xifra semblant a la mitjana de la demarcació (0,8%).

Gràfic 7
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses
(en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

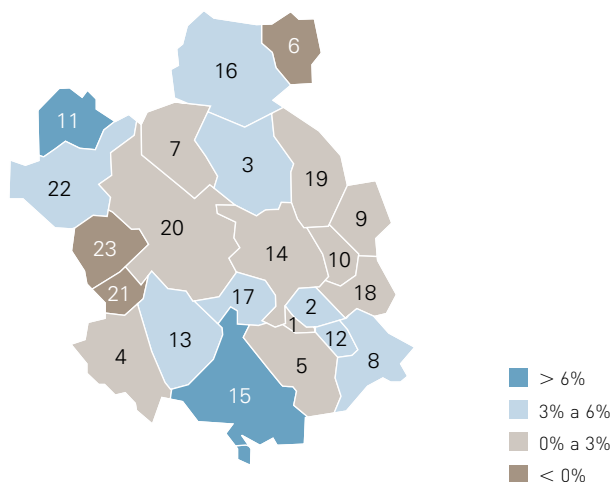
L'increment de l'ocupació es basa en l'evolució positiva del treball assalariat (5,3%), per contra el autònoms cauen mig punt percentual. Per grans sectors, destaca l'increment de l'ocupació en la indústria, un 3,5%. Dels 15 subsectors principals només cau els serveis a edificis i jardineria (-1,5%). Els augments, si obviem el creixement per redistribució territorial en l'Administració pública, es donen en les activitats especialitzades de la construcció (4,6%) i en els serveis de la tecnologia de la informació (15%). En termes absoluts, i si considerem tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), les pèrdues d'ocupació més notables es produeixen en les activitats d'oficina (-386), i els increments més destacats es donen en els serveis de la tecnologia de la informació (1.084).

Els serveis de la tecnologia de la informació continuen creixent en el 2017, i ja han doblat el nombre de llocs de treball des del 2010.

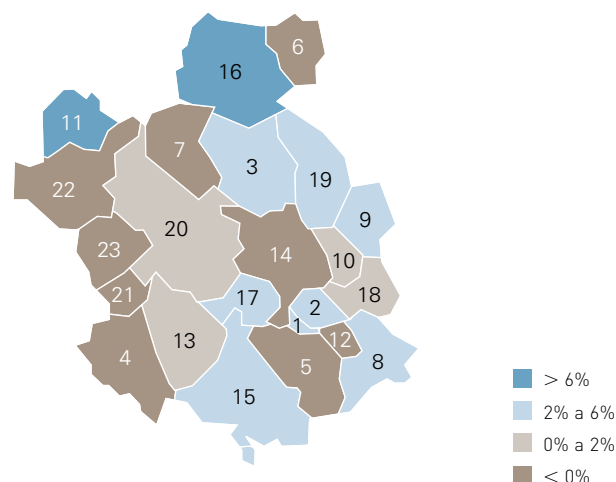
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 1) registra reduccions en tres municipis: Gallifa (-28%), Ullastrell (-1,7%) i Viladecavalls (-1,0%). Dels vint municipis restants destaquen els increments de Sant Cugat del Vallès (12,3%), encara que realment motivat pel trasllat administratiu del sector bancari, i Rubí (4,7%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 2) sobresurt l'increment absolut de Sant Cugat del Vallès (98) i Castellar del Vallès (34).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, 51 empreses tenen uns ingressos d'explotació de més de 100 milions d'euros el 2016 i, d'aquestes, quatre facturen més de mil milions: Banc de Sabadell (intermediació monetària), Lidl Supermercados (comerç al detall de productes alimentaris), Bancsabadell Vida (assegurances) i Punto Fa (comerç al detall de tèxtils). Entre les deu primeres també hi ha Compañía Española de Laminación, del Grup Barna Steel, SA (fabricació de productes bàsics de ferro) i Condís Supermercats (comerç a l'engròs de productes alimentaris). El 81% de les empreses són exportadores o importadores.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Vallès Occidental, 2017
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Vallès Occidental, 2017
(en percentatge)

1	Badia del Vallès	13	Rubí
2	Barberà del Vallès	14	Sabadell
3	Castellar del Vallès	15	Sant Cugat del Vallès
4	Castellbisbal	16	Sant Llorenç Savall
5	Cerdanyola del Vallès	17	Sant Quirze del Vallès
6	Gallifa	18	Santa Perpètua de Mogoda
7	Matadepera	19	Sentmenat
8	Montcada i Reixac	20	Terrassa
9	Palau-solità i Plegamans	21	Ullastrell
10	Polinyà	22	Vacarisses
11	Rellinars	23	Viladecavalls
12	Ripollet		

Cinquè any consecutiu de disminució dels aturats registrats de la comarca, i s'acumula un -36% (-29.387) de descens des del 2013.

La taxa d'atur de la comarca (12,1%) és lleugerament superior a la de la demarcació (11,4%).

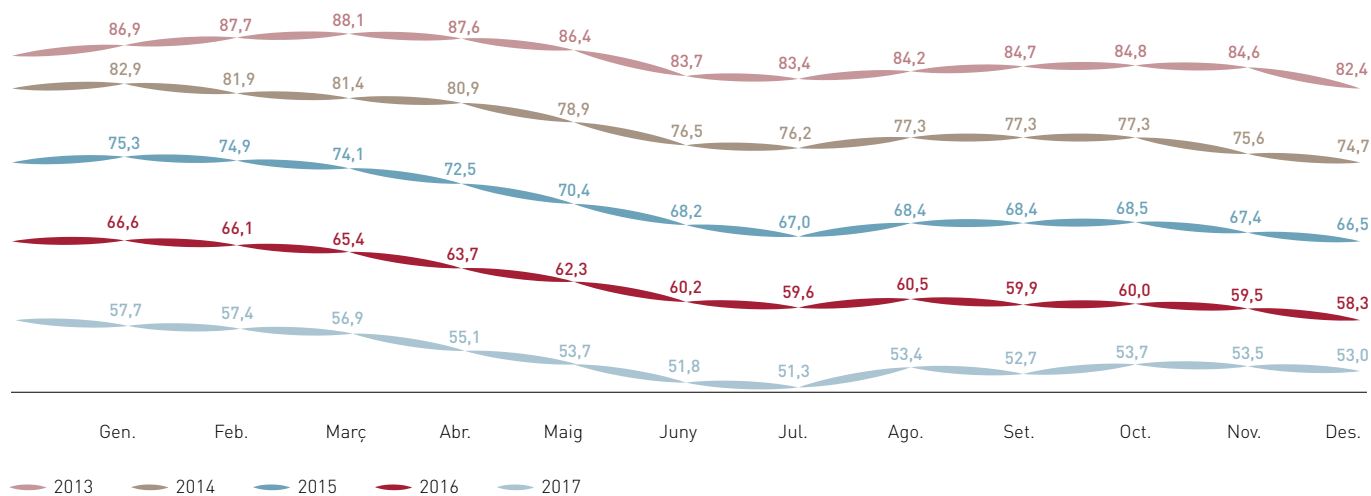
L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) segueix la dinàmica a la baixa dels anteriors anys. El 2017 l'atur disminueix un 9% (-5.247), una reducció lleugerament superior a la de la demarcació (8,5%). Així, a final del 2017 hi ha 53.007 persones aturades registrades, el 17,5% dels aturats de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 12,1%, 1,4 punts inferior a la de l'any anterior i 0,7 punts per sobre de la taxa mitjana a la demarcació (11,4%). Per gènere, la taxa d'atur femení (14,3%) és més alta que la d'atur masculí (10%). L'evolució interanual també mostra que la reducció en l'atur masculí (12,7%) és superior que la reducció en l'atur femení (6,1%).

Per edat, el 6,5% és menor de 25 anys, el 38,9% té entre 25 anys i 44 anys i el 54,6% té més de 45 anys. Interanualment, l'atur baixa entre tots els grups d'edat a excepció dels menors de 25 anys, que creix un 1,3%.

El 66% de l'atur es concentra en els serveis; el 15%, en la indústria; el 10%, en la construcció, i només l'1%, en l'agricultura. El 8% restant són persones aturades sense ocupació anterior. Interanualment, l'atur de la indústria és el que més disminueix (-14,9%), seguit del de la construcció (-13,1%), del de l'agricultura (-8,5%) i del dels serveis (-7,9%). Les persones aturades sense ocupació augmenten un 1,6%

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Vallès Occidental, 2013-2017 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en la majoria de nivells formatius. En nombres absoluts, destaca la reducció en l'educació general (8,9%; 3.382). L'atur de la població estrangera disminueix un 5,4% (-486), i se situa en les 8.476 persones aturades, el 16% de l'atur comarcal, inferior al pes del valor de la demarcació (17,7%). Les persones aturades nacionals disminueixen un 9,7% (-4.761) i se situen en les 44.531.

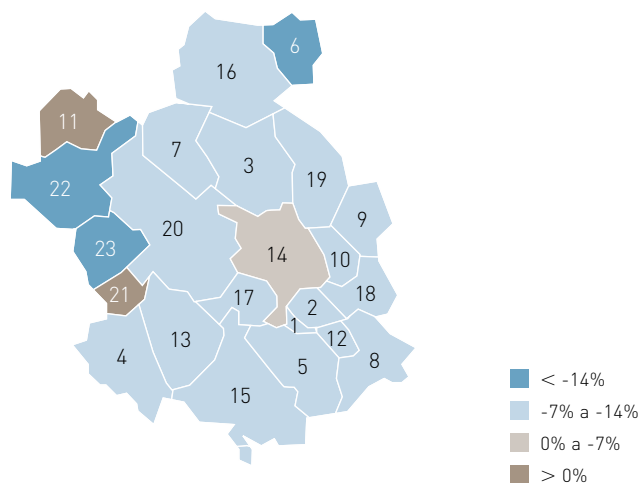
La xifra d'aturats disminueix a tots els municipis excepte a Ullastrell (7,8%) i Rellinars (2,3%). Destaquen les reduccions a Vacarisses (18,5%), Viladecavalls (15,2%), Cerdanyola del Vallès (13,1%) i Barberà del Vallès (11,8%). Les taxes d'atur més elevades es donen a Badia del Vallès (19%), Rellinars (16,7%), Ripollet (13,9%) i Terrassa (13,8%). Les més baixes es donen a Matadepera (4,9%), Sant Cugat del Vallès (6,6%) i Sant Quirze del Vallès (7,4%).

Tretze municipis de la comarca tenen una taxa d'atur inferior a la mitjana de la demarcació (11,4%).

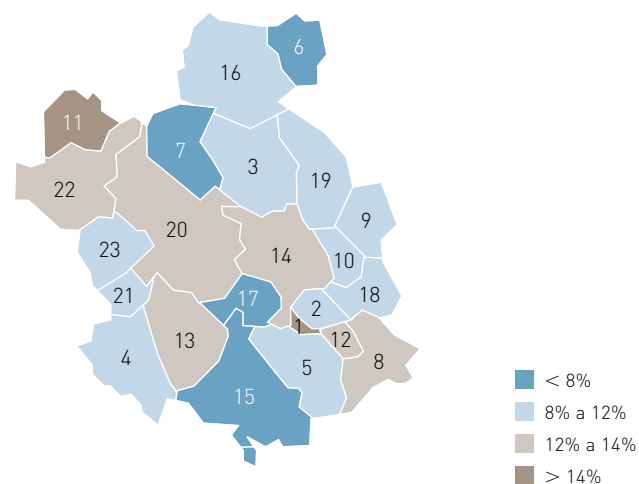
A final del 2017 hi ha concedides 27.811 **prestacions per desocupació**, un 9,2% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura puja fins a 56,8%, 2,4 punts per sota la mitjana de la demarcació. Les tres tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre de prestacions respecte a l'any anterior: les prestacions contributives, un 3,7%; les assistencials, un 14,4%, i les de renda activa d'inserció, un 24,3%.

L'any 2017 es comptabilitzen 324.739 nous **contractes laborals** a la comarca, un 85,9% dels quals són temporals. Aquest volum de contractació representa un augment respecte a l'any anterior del 4,8%, una variació inferior a l'experimentada en l'àmbit de la demarcació (6,9%). Per tipologia, la contractació indefinida incrementa un 5% i la temporal ho fa un 4,8%. Per sexe, la contractació masculina augmenta un 4,6% i la femenina, un 5,1%. Per edat destaca l'increment del 30,3% dels menors de 20 anys.

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Vallès Occidental, 2017
(en percentatge)

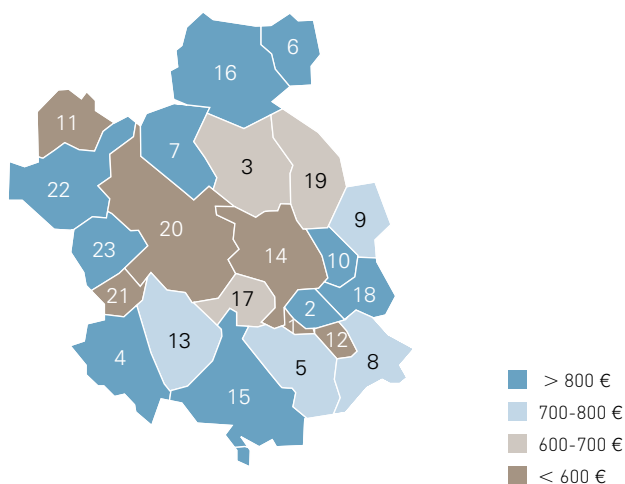

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Vallès Occidental, 2017
(en percentatge)

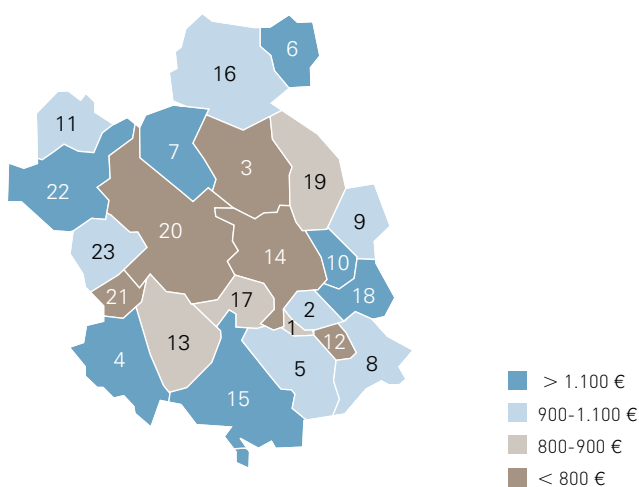

1 Badia del Vallès	13 Rubí
2 Barberà del Vallès	14 Sabadell
3 Castellar del Vallès	15 Sant Cugat del Vallès
4 Castellbisbat	16 Sant Llorenç Savall
5 Cerdanyola del Vallès	17 Sant Quirze del Vallès
6 Gallifa	18 Santa Perpètua de Mogoda
7 Matadepera	19 Sentmenat
8 Montcada i Reixac	20 Terrassa
9 Palau-solità i Plegamans	21 Ullastrell
10 Polinyà	22 Vacarisses
11 Rellinars	23 Viladecavalls
12 Ripollet	

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Vallès Occidental, 2017
(en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Vallès Occidental, 2017
(en euros)

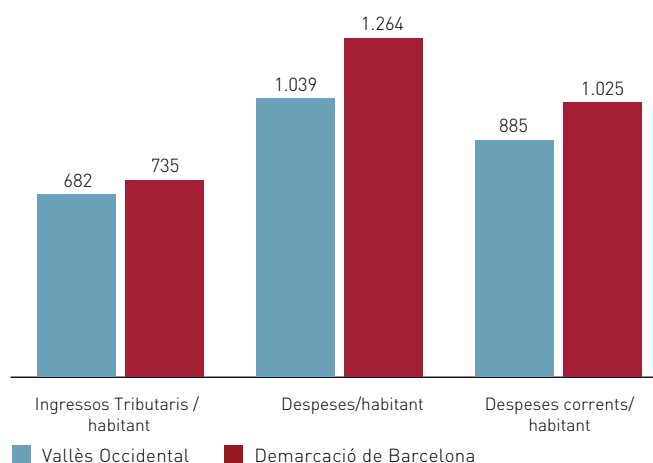
1 Badia del Vallès	13 Rubí
2 Barberà del Vallès	14 Sabadell
3 Castellar del Vallès	15 Sant Cugat del Vallès
4 Castellbisbal	16 Sant Llorenç Savall
5 Cerdanyola del Vallès	17 Sant Quirze del Vallès
6 Gallifa	18 Santa Perpètua de Mogoda
7 Matadepera	19 Sentmenat
8 Montcada i Reixac	20 Terrassa
9 Palau-solità i Plegamans	21 Ullastrell
10 Polinyà	22 Vacarisses
11 Rellinars	23 Viladecavalls
12 Ripollet	

En relació amb les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2017 augmenta un 4,7% respecte al 2016 pel que fa als ingressos i un 4,4% en les despeses, increments inferiors a la mitjana de la demarcació (2,1 punts en ingressos i 3,7 punts en despeses). Per habitant, al Vallès Occidental les despeses suposen 1.039 euros, amb 885 euros de despeses corrents, i 86 euros de despeses d'inversió, valors per sota de la mitjana de la demarcació tant en despeses (1.264), en despeses corrents (1.025) com en despeses d'inversió (161). Els ingressos corrents suposen 973 euros per habitant, amb 682 euros d'ingressos tributaris, per sota de la mitjana de la demarcació en ambdues categories d'ingressos.

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca la ràtio euros/habitant en els municipis de Castellbisbal (1.338), Sant Cugat del Vallès (1.050) i Polinyà (1.048). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a més de Castellbisbal (1.600), destaquen Gallifa (1.582), Matadepera (1.237) i Polinyà (1.224).

El Vallès Occidental és la comarca amb menys despeses per habitant i ingressos corrents per habitant de la demarcació.

Gràfic 9
Finances públiques, 2017 (ratios euro per habitant)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

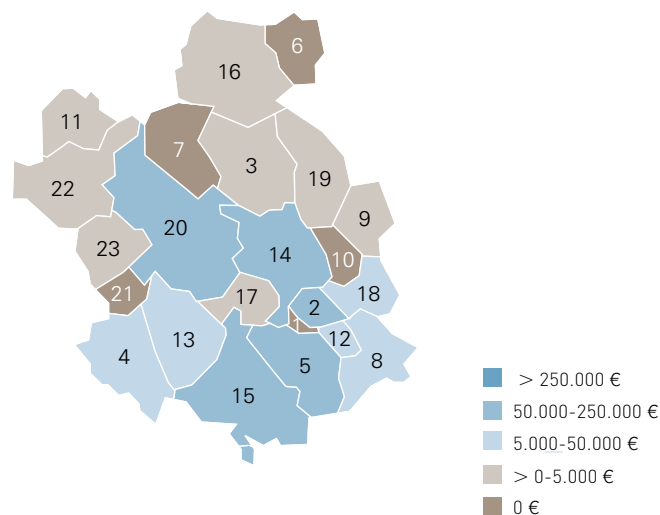
L'oferta de places **turístiques** a la comarca s'estabilitza amb un total de 6.873 llits. Aquest any 2017 hi ha un lleuger augment de places hoteleres, d'un 0,9%, i una disminució d'un 25% en les places en establiments de turisme rural. Els apartaments turístics mantenen les 5 places del 2016, i els habitatges d'ús turístic (HUT) augmenten significativament (tot i no poder tenir dades comparables) i representen gairebé el 10% del total de les places que s'ofereixen.

Les dades de demanda recollides el 2017 presenten resultats inferiors als de l'any anterior. La demanda (basada només en xifres dels establiments hotelers) presenta una caiguda en el nombre de turistes del -7,5%, i registra un total de 510.501 turistes. El nombre de pernoctacions creix en un percentatge d'un 0,4% i se situa en un total d'11,1 milions de nits. Així mateix, el grau d'ocupació també ha caigut en -0,9 punts percentuals, fins a establir una mitjana anual del 62,2% d'ocupació.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, el Vallès Occidental ha registrat un increment del 15,8% en l'import total respecte al 2016 i supera els 700 mil euros (709.320 €). Aquesta comarca recapta el 10,7% del total de l'impost a l'entorn de Barcelona [província de Barcelona sense el Barcelonès].

Mapa 9

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Vallès Occidental, 2017 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de la Direcció General de Turisme

Tot i la pèrdua de viatgers, s'incrementa l'estada mitjana del turista de la comarca.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Vallès Occidental, 2016-2017

	Vallès Occidental			Entorn de Barcelona*		
	2016	2017	% var. 2016-2017**	2016	2017	% var. 2016-2017**
Places en establiments hotelers	6.102	6.156	0,9	63.844	64.044	0,3
Places en càmpings	0	0	0,0	44.028	44.337	0,7
Places en establiments de turisme rural	40	30	-25,0	5.042	5.063	0,4
Places en apartaments	5	5	0,0	2.352	2.264	-3,7
Places en HUTs	396	682	nc	20.778	35.640	tc
Viatgers allotjats en establiments hotelers	552.077	510.501	-7,5	3.829.160	3.996.066	4,4
Viatgers allotjats en càmpings	0	0	0,0	675.645	722.929	7,0
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	114.608	124.855	8,9
Pernoctacions en establiments hotelers	1.140.017	1.144.319	0,4	10.606.304	11.481.471	8,3
Pernoctacions en càmpings	0	0	0,0	2.589.318	2.771.753	7,0
Pernoctacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	339.510	357.211	5,2
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	63,2	62,2	-0,9	74,6	75,7	1,1
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	0,0	0,0	0,0	46,0	47,6	1,6
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	24,0	25,1	1,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)****	612.668	709.320	15,8	6.180.836	6.604.010	6,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals
 Places en HUTs estimades segons criteri de la Direcció General de Turisme * Import anual calculat sobre 1T, 2T, 3T 2017 i 4T 2016. Comparació amb el mateix període de l'any anterior nd: Dada no disponible nc: Dada no comparable
 Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental

Portal Polígons i empreses del Vallès Occidental

Plataforma web que té per objectius difondre informació i aportar coneixement dels polígons industrials, entesos com espais econòmics estratègics pel desenvolupament territorial, i fomentar la localització de noves activitats. La informació disponible s'elabora a partir de la col·laboració dels municipis de la comarca i agents privats del territori. S'hi poden trobar les característiques bàsiques dels polígons (planejament, mobilitat, infraestructures,...), l'oferta immobiliària disponible actualitzada i la informació de les empreses ubicades. **[+]**

Xarxa d'innovació social del Vallès

Té com a finalitat generar mecanismes de cooperació i treball conjunt que permeti l'impuls i desenvolupament de projectes innovadors que, des de la iniciativa conjunta d'entitats públiques i privades, donin resposta a necessitats socials de les persones del territori, tot des de l'aplicació d'un procés participatiu, de co-creació i de transformació. Actualment les principals línies de treball de la Xarxa són: treball en xarxa territorial, foment de l'Economia Social i Solidària, foment d'idees innovadores i impuls de la Responsabilitat social de les administracions públiques. **[+]**

Vallès Circular

A partir d'un treball previ centrat en la identificació i generació d'un marc de treball amb els agents rellevants del territori, el 19 de juny de 2017 es signa l'«Acord Vallès Circular». Aquest Acord és una iniciativa pionera per promoure en el Vallès Occidental els processos de transformació i evolució cap a un model econòmic més sostenible, impulsant la col·laboració publico-privada en la incorporació dels principis de l'economia circular en les polítiques de desenvolupament econòmic, social i ambiental. En el marc de treball coordinat amb les entitats, es defineixen actuacions en els següents eixos, destacant algunes de les activitats desenvolupades o en marxa com s'indica a continuació: sensibilització i promoció, suport a la implementació en teixit productiu i en els polígons, promoció de nous models de consum en l'administració pública i en la ciutadania, empremadoria i ocupació entorn l'economia circular i treball en xarxa. **[+]**

Salari Mínim Comarcal

El Consell d'Alcaldes i Alcaldesses del Vallès Occidental va aprovar l'acord per un canvi de model en la lluita contra la pobresa i la desigualtat que inclou, entre d'altres aspectes: establir un Salari Mínim Comarcal de 15.000 € bruts a l'any (1.071 € mensuals, 14 pagues) per acabar amb la precarietat dels llocs de treball. Fruit d'aquest acord, des d'aquest Consell Comarcal, actualment s'està treballant en el desenvolupament del projecte estratègic Salari Mínim Comarcal que té com a objectiu fer de l'administració local del Vallès Occidental un motor i referència de l'aplicació del salari mínim i que contempla entre les seves línies de treball: visibilitzar i sensibilitzar al voltant de la situació de pobresa i exclusió i l'instrument del salari mínim; estendre l'aplicació del salari mínim comarcal a l'administració local i els serveis públics; i incorporar el màxim de sectors socials i productius a l'aplicació d'un salari mínim, en el marc de la Responsabilitat Social Corporativa. **[+]**

Sabadell: Indústria 4.0

L'Ajuntament de Sabadell ha promogut un programa de foment de la indústria 4.0 per a professionals i empreses interessades en descobrir les oportunitats que ofereix la transformació d'aquest sector d'activitat. A través de la regidoria de Treball i Empresa s'han desenvolupat un conjunt d'activitats durant el 2017. La indústria 4.0 s'espera que sigui capaç d'impulsar canvis al mateix nivell de la primera revolució industrial a vapor, la producció en massa de la segona i l'electrònica i la proliferació de la tecnologia de la informació que ha caracteritzat la tercera. En l'àmbit laboral, diferents professions com personal tècnic de logística o muntador industrial s'hauran d'adaptar a la introducció de la intel·ligència artificial, la ciberseguretat, la impressió 3D o la robòtica col·laborativa. **[+]**

Simbiosi Industrial als PAE's de Barberà del Vallès, Sabadell i Sant Quirze del Vallès

El concepte de simbiosi industrial, molt relacionat amb els d'economia circular i ecologia industrial, es presenta com una gran oportunitat per incrementar l'eficiència econòmica, la sostenibilitat ambiental i la competitivitat empresarial. La simbiosi industrial pretén millorar l'eficiència en l'ús dels recursos, reduir costos i augmentar els beneficis mitjançant l'intercanvi comercial d'excedents o subproductes de l'empresa i compartint actius, logística i experiència. Les iniciatives de simbiosi industrial són programes de negocis on la primera finalitat és la millora de la competitivitat empresarial i el creixement del teixit industrial, però que presenta, alhora, impactes ambientals i socials positius. Es tracta d'animar empreses a treballar juntes en benefici mutu i a tenir cura dels seus comptes d'explotació particulars. **[+]**

Ateneu Cooperatiu del Vallès Occidental

L'Ateneu Cooperatiu del Vallès Occidental està impulsada conjuntament per l'Ajuntament de Sabadell, el Consell Comarcal del Vallès Occidental i la unió de les Xarxes locals d'Economia Social i Solidària (XES) de la comarca, representades per tres entitats de l'economia social i cooperativa: Associació Can Capablanca, cooperativa L'Eina i la cooperativa Doble Via. Té com a objectiu donar a conèixer i impulsar l'economia social, el tercer sector i les cooperatives, un model d'economia transformadora que dona resposta a la necessitat del territori, genera riquesa i ocupació estable i de qualitat. Els projectes i les accions impulsades des de l'ateneu, s'adrecen principalment a persones emprenedores, projectes emergents, associacions, cooperatives i entitats de l'economia social, gestories i assessories, persones aturades o treballadores d'empreses properes al tancament, i també a l'alumnat de secundària, batxillerat, cicles i universitats i personal de les administracions públiques, per tal d'esdevenir un espai de referència al territori, visibilitzar i fomentar la creació de noves empreses de l'economia social, el tercer sector i les cooperatives. **[+]**

Terrassa: Compra Pública Innovadora

L'Ajuntament de Terrassa posa en marxa un procés de formació interna per impulsar la compra pública innovadora amb l'objectiu de comprovar si la compra pública d'innovació, ja emprada en altres nivells de l'administració, és també útil i viable en l'administració local. Es tracta d'un projecte pilot i pioner que afectarà de forma transversal les diferents àrees del consistori. Una eina que implica un nou paradigma i que demana als tècnics municipals actuar com a agents de canvi per arribar a tota l'organització. Amb aquest projecte, el consistori vol refermar el seu compromís amb la innovació, donant continuïtat al servei municipal específic ja existent, a programes com el Kautic40, els Premis Muncunill i la Red Innpulso de Ciutats de la Ciència i la Innovació. **[+]**

Pla estratègic d'Economia Social i Solidària de Terrassa

La diagnosi de l'ESS de Terrassa ha posat en valor la important aportació d'aquest àmbit transversal a l'economia terrassenca, en termes de valor afegit, d'ocupació i de mobilització de la ciutadania per a produir i prestar serveis que contribueixen a la cohesió i al benestar de la població. Els objectius que es proposen són: incrementar la consciència de pertinença a l'ESS del conjunt de les empreses i entitats, aconseguir el reconeixement públic per part de la ciutadania i de les institucions públiques i privades de la ciutat, promoure una nova relació entre l'ESS i l'administració local, millorar la capacitat organitzativa i financera de les empreses i entitats de l'ESS i contribuir a generar nous projectes en el marc de l'ESS. **[+]**

Singulars M45 a Santa Perpètua de Mogoda

Singulars M45 és un projecte d'inserció laboral adreçat a persones majors de 45 anys amb dificultats per trobar feina. El programa ofereix orientació laboral i acompanyament en la cerca activa de feina, formació professionalitzadora en manteniment industrial, obtenció de carnets professionals i pràctiques en empreses. S'adreça a persones aturades majors de 45 anys amb dificultats d'inserció, amb baixa qualificació professional i aturats de llarga durada. **[+]**

El Servei Local d'Ocupació de Santa Perpètua de Mogoda, una experiència de col·laboració

Úrsula Cornejo del Val, directora de Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda

En les darreres dècades els Ajuntaments han jugat un paper actiu vinculat al foment de les polítiques d'ocupació i desenvolupament local, generant una actitud d'estima i confiança entre la ciutadania cap als ens locals. Els últims anys s'ha impulsat un model de planificació, execució i avaluació de polítiques actives d'ocupació Catalunya que s'adapti a les necessitats de la ciutadania i de les empreses, orientant la tasca dels serveis públics d'ocupació des de l'aproximació a la ciutadania i al teixit productiu, des del millor coneixement de les necessitats territorials en matèria d'ocupació i des d'una perspectiva de subsidiarietat i descentralització envers l'administració local.

A Santa Perpètua fomentem una simbiosi entre ciutadans i empreses que faci més forta l'economia local. Els últims anys, a més de cercar col·laboració amb empreses en l'àmbit de la inserció laboral, s'han focalitzat els esforços en generar confiança entre l'empresa i l'Ajuntament. Es tracta de treballar conjuntament en un ventall més ampli de temàtiques com, projectes estratègics, programes de suport a l'empresa, la incorporació de persones al mercat de treball del territori, suport a l'empresa i al ciutadà, etc.

Els nostres projectes estrella

Actualment tenim com a un objectiu estratègic aconseguir la posada en marxa de la *Terminal Intermodal de Mercaderies de l'Eix del Mediterrani* a l'estació de La Llagosta, un projecte d'impacte metropolità que permetria l'impuls del mode ferroviari en el transport de mercaderies i estaria al servei de les empreses industrials i del sector logístic de l'àmbit. Per a fer-ho s'ha establert la col·laboració amb FEM Vallès, operadors ferroviaris i una intensa interlocució amb ADIF i la Secretaria d'Infraestructures de la Generalitat.

Com a exemple de suport directe a les empreses del territori desenvolupem el projecte *VIA C*. Acompanyem les empreses a identificar els seus problemes, necessitats i solucions, definint una estratègia adequada per iniciar un procés de canvi, amb accions i línies d'actuació per augmentar la seva competitivitat. El projecte va dirigit a les empreses petites i autònoms que necessitin fer aquest procés de reflexió estratègica, per posar en marxa la millora empresarial que resulta difícil per la pressió del dia a dia. Un equip de consultors externs fa aquesta feina d'una manera professional i confidencial.

Per cobrir els llocs de feina creats pel nostre teixit empresarial desenvolupem projectes d'orientació i inserció laboral. En aquests projectes de suport hem fet un llarg camí d'innovació, sobretot en les metodologies d'intervenció. És el cas dels programes dirigits a joves que no han tingut una experiència d'èxit a la formació reglada.

Parlem del projecte *Engega't*. Aquesta experiència de treball amb joves es desenvolupa a partir d'una intervenció dels professionals utilitzant les noves metodologies de coaching i gamificació. Es tracta de que el/la professional que acompanya als joves els doni suport per aconseguir les metes personals i laborals, pactades per a cada participant, potenciant les seves habilitats i donant recursos per a superar els seus dèficits. Amb la gamificació apliquem els mecanismes d'entrenament que es fan servir al joc per perdre la por al fracàs, on la motivació dels participants és un element clau, així com la participació de tot el grup. Les actuacions es complementen amb accions com són les sortides de convivència, dinàmiques d'autoconeixement, de relació i afrontament o el suport psicològic i emocional.

Els millors resultats d'inserció els tenim quan abordem les actuacions incorporant la millora de les competències transversals, instrumentals i professionals, així com el contacte amb l'entorn empresarial per mitja de les pràctiques en empreses. La precarització de la feina fa que a vegades els/les nostres usuaris/àries hagin de triar entre portar un sou a casa i, la seva millora professional. Per això, som conscients que hem de desenvolupar projectes modulars, on les persones puguin fer accions curtes, la suma de les quals formin un itinerari a realitzar en moments diferents.

És una llàstima que determinades persones no puguin tenir una cobertura de prestacions econòmiques que les permeti adquirir una capacitat professional per sortir d'aquesta roda infernal de la contractació d'uns dies cada mes. Si se'ns permetés triar, escolliríem treballar majoritàriament projectes que alhora millorin la situació de l'empresa i el ciutadà. És el cas dels projectes com *Vehicle elèctric i mobilitat sostenible, Logis Ocupació i Suport a la indústria 4.0*.

En un espai com la Riera de Caldes, amb forta implantació d'àrees d'activitat i grans vies de comunicació, la introducció de vehicles de zero emissions ha de permetre avançar en la qualitat ambiental de forma tangible i continuada. És per això que estem promovent experiències de mobilitat elèctrica, generant oportunitats laborals apostant per la formació de professionals, desocupats i estudiants de F.P i, donant suport a les empreses. El nostre *Centre de Recursos del Vehicle Elèctric (CREVE)* s'ha convertit en una infraestructura pionera al nostre país.

El projecte *Logis Ocupació* s'articula en tres eixos de treball: la concertació institucional (cooperació entre els 14 municipis de la conca del Ripoll i Riera de Caldes), l'enfortiment del model industrial local (suport en logística avançada al teixit empresarial) i la retenció del talent i el desenvolupament competencial (adreçat a persones aturades, en millora de feina o estudiants de secundària i docents, fomentant el talent i les vocacions industrials). L'objectiu és ajudar a les empreses a accelerar el seu procés de transformació cap a logística 4.0, a partir d'un acompanyament de professionals experts. Alhora necessitem que els nostres usuaris i els treballadors ocupats realitzin formació especialitzada, en aquestes tecnologies, que permeti acompanyar el canvi estratègic de les empreses.

El treball que estem fent en indústria 4.0 és bàsic per a un territori com la Riera de Caldes, consisteix en donar suport a la transició que s'està produint i es produirà i que afecta al nucli mateix de la seva especialització productiva. Parlem de la digitalització a tots els processos productius i de l'aplicació intensiva de noves tecnologies que estan revolucionant la manufactura tradicional.

La indústria del futur serà, en bona mesura ja ho és, digital, connectada i intel·ligent, de manera que podrà abordar noves necessitats dels clients mitjançant noves estratègies, productes i processos a partir d'un ús intensiu de la informació, la connectivitat interna i externa en temps real i les noves tecnologies de fabricació. Les tecnologies disponibles suposen així un repte d'integració per les empreses, i naturalment es multipliquen els requeriments de qualificació professional adequada per a la implantació d'aquestes noves solucions.

El projecte *Indústria 4.0* té tres objectius, associats a tres accions:

- Accelerar l'adopció d'estratègies i la implantació de tecnologies 4.0 a les empreses. Mitjançant la Task-Force 4.0 acompanyem i donem suport a les empreses industrials, per agilitzar les decisions estratègiques i per fer una gestió del procés de canvi.
- Facilitar la formació, el reciclatge i l'especialització de professionals, amb activitats formatives i de suport tècnic centrades en la fabricació digital, la sensorització i la realitat virtual.
- Sensibilitzar i promoure les vocacions industrials entre els joves, els desocupats i la ciutadania, mitjançant la creació d'una xarxa de col·laboració, per detectar capacitats i competències curriculars en diferents famílies professionals, a més de facilitar recursos formatius

La nostra fortalesa

Voldria finalitzar dient que aquestes iniciatives han estat possibles gràcies a l'equip tècnic i per la voluntat política del nostre Equip de Govern, que ha decidit implicar-se en el desenvolupament econòmic i social del municipi i fer-ho, a més a més, en col·laboració amb els municipis de la Riera de Caldes i la Conca del Ripoll, la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya.

Recull estadístic. Vallès Occidental

	Vallès Occidental		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Vallès Occid.	Demarcació	2016	2017
Entorn								
Nombre de municipis		23		311				7,4%
Superfície total (km²)		583,1		7.726,4				7,5%
Superfície mitjana municipal (km²)		25,4		24,8				nc
Demografia								
Població Total	904.240	910.031	5.542.680	5.576.037	0,6%	0,6%	16,3%	16,3%
Densitat (hab/km²)	1.551	1.561	717	722	0,6%	0,6%	nc	nc
Homes	444.764	447.397	2.704.771	2.718.621	0,6%	0,5%	16,4%	16,5%
Dones	459.476	462.634	2.837.909	2.857.416	0,7%	0,7%	16,2%	16,2%
Població de menys de 16 anys	168.706	168.763	914.352	915.587	0,0%	0,1%	18,5%	18,4%
Població potencialment activa (16-64)	592.162	594.497	3.603.957	3.621.380	0,4%	0,5%	16,4%	16,4%
Població de 65 anys i més	143.372	146.771	1.024.371	1.039.070	2,4%	1,4%	14,0%	14,1%
Projecció Població 2017-2026	910.031	892.427	5.576.037	5.488.234	-1,9%	-1,6%	16,3%	16,3%
Pob. resident a l'estranger	17.168	18.831	205.134	220.660	9,7%	7,6%	8,4%	8,5%
Índex de dependència global	52,7	53,1	53,8	54,0	0,4	0,2	nc	nc
Índex d'envelliment	85,0	87,0	112,0	113,5	2,0	1,5	nc	nc
Nacionalitat espanyola	817.757	821.952	4.854.217	4.864.723	0,5%	0,2%	16,8%	16,9%
Nacionalitat estrangera	86.483	88.079	688.463	711.314	1,8%	3,3%	12,6%	12,4%
Taxa d'estrangeria total	9,6%	9,7%	12,4%	12,8%	0,1pp	0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	7,7%	7,8%	9,4%	9,7%	0,1pp	0,3pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	17.180	17.158	110.476	111.138	-0,1%	0,6%	15,6%	15,4%
Població potencialment activa (16-64)	66.958	68.349	557.386	577.682	2,1%	3,6%	12,0%	11,8%
Població de 65 anys i més	2.345	2.572	20.601	22.494	9,7%	9,2%	11,4%	11,4%
Àfrica	30.705	30.314	162.517	160.369	-1,3%	-1,3%	18,9%	18,9%
Amèrica	27.014	27.889	196.361	206.669	3,2%	5,2%	13,8%	13,5%
Àsia	8.445	9.163	123.379	130.534	8,5%	5,8%	6,8%	7,0%
Europa	20.266	20.645	205.532	212.938	1,9%	3,6%	9,9%	9,7%
Unió Europea	16.511	16.738	164.824	168.912	1,4%	2,5%	10,0%	9,9%
Resta del món	53	68	674	804	28,3%	19,3%	7,9%	8,5%
5 principals nacionalitats (comarca)	42.154	41.770	253.873	250.874	-0,9%	-1,2%	16,6%	16,6%
Marroc	23.911	23.697	122.087	119.779	-0,9%	-1,9%	19,6%	19,8%
Romania	5.191	5.292	33.452	33.172	1,9%	-0,8%	15,5%	16,0%
Xina	4.495	4.755	45.728	48.464	5,8%	6,0%	9,8%	9,8%
Bolívia	4.459	4.212	27.698	26.199	-5,5%	-5,4%	16,1%	16,1%
Equador	4.098	3.814	24.908	23.260	-6,9%	-6,6%	16,5%	16,4%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	26.690	26.932	184.428	185.911	0,9%	0,8%	14,5%	14,5%
Agricultura	56	56	786	782	0,0%	-0,5%	7,1%	7,2%
Indústria	4.423	4.455	18.875	18.778	0,7%	-0,5%	23,4%	23,7%
Construcció	2.703	2.784	15.152	15.701	3,0%	3,6%	17,8%	17,7%
Serveis	19.508	19.637	149.615	150.650	0,7%	0,7%	13,0%	13,0%
Dimensió mitjana	11,1	11,6	10,6	11,0	0,5p	0,4p	nc	nc
Agricultura	4,1	3,9	3,4	3,4	-0,1p	0,1p	nc	nc
Indústria	15,9	16,4	16,3	16,9	0,5p	0,6p	nc	nc
Construcció	5,1	5,4	5,2	5,5	0,3p	0,3p	nc	nc
Serveis	10,9	11,5	10,5	10,9	0,5p	0,4p	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	19.099	19.212	128.654	129.303	0,6%	0,5%	14,8%	14,9%
Comerç detall, exc. vehicles motor	3.728	3.633	28.355	27.780	-2,5%	-2,0%	13,1%	13,1%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	2.587	2.628	15.182	15.142	1,6%	-0,3%	17,0%	17,4%
Serveis de menjar i begudes	2.132	2.109	17.361	17.396	-1,1%	0,2%	12,3%	12,1%
Activitats especialitzades construcció	1.678	1.709	8.980	9.202	1,8%	2,5%	18,7%	18,6%
Altres activitats de serveis personals	1.024	1.055	7.463	7.496	3,0%	0,4%	13,7%	14,1%
Transport terrestre i per canonades	1.064	1.037	5.960	6.000	-2,5%	0,7%	17,9%	17,3%
Productes metàl·lics	1.021	1.016	3.665	3.616	-0,5%	-1,3%	27,9%	28,1%
Construcció d'immobles	942	999	5.735	6.062	6,1%	5,7%	16,4%	16,5%
Activitats immobiliàries	874	918	7.827	8.109	5,0%	3,6%	11,2%	11,3%
Educació	833	860	5.744	5.895	3,2%	2,6%	14,5%	14,6%
Venda i reparació de vehicles motor	799	818	4.432	4.418	2,4%	-0,3%	18,0%	18,5%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	758	744	6.591	6.545	-1,8%	-0,7%	11,5%	11,4%
Activitats sanitàries	680	688	5.238	5.296	1,2%	1,1%	13,0%	13,0%
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	486	507	3.069	3.232	4,3%	5,3%	15,8%	15,7%
Serveis a edificis i de jardineria	493	491	3.052	3.114	-0,4%	2,0%	16,2%	15,8%

Recull estadístic. Vallès Occidental (Continuació)

	Vallès Occidental		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes	
	2016	2017	2016	2017	Vallès Occid.	Demarcació	2016	2017
Mercat de treball								
Població ocupada	368.500	380.730	2.221.878	2.292.806	3,3%	3,2%	16,6%	16,6%
Homes	194.193	200.886	1.163.435	1.202.122	3,4%	3,3%	16,7%	16,7%
Dones	174.307	179.844	1.058.443	1.090.684	3,2%	3,0%	16,5%	16,5%
Nacionals	338.687	347.784	1.957.216	2.002.985	2,7%	2,3%	17,3%	17,4%
Estrangers	29.813	32.946	264.662	289.821	10,5%	9,5%	11,3%	11,4%
Menys de 30 anys	55.315	58.366	336.395	355.999	5,5%	5,8%	16,4%	16,4%
De 30 a 44 anys	160.402	159.923	949.098	949.164	-0,3%	0,0%	16,9%	16,8%
De 45 a 54 anys	98.592	104.525	586.505	616.239	6,0%	5,1%	16,8%	17,0%
Més de 55 anys	54.191	57.916	349.880	371.404	6,9%	6,2%	15,5%	15,6%
Taxa d'Ocupació registrada	62,2%	64,0%	61,7%	63,3%	1,8pp	1,7pp	nc	nc
Llocs de treball	357.941	373.507	2.346.713	2.430.935	4,3%	3,6%	15,3%	15,4%
Agricultura	444	440	8.192	8.153	-0,9%	-0,5%	5,4%	5,4%
Indústria	76.253	78.902	341.929	351.151	3,5%	2,7%	22,3%	22,5%
Construcció	21.935	23.193	122.485	129.769	5,7%	5,9%	17,9%	17,9%
Serveis	259.309	270.972	1.874.107	1.941.862	4,5%	3,6%	13,8%	14,0%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	41.177	43.988	220.053	231.270	6,8%	5,1%	18,7%	19,0%
Assalariats	297.278	313.127	1.960.273	2.044.003	5,3%	4,3%	15,2%	15,3%
Autònoms	60.663	60.380	386.440	386.932	-0,5%	0,1%	15,7%	15,6%
15 Principals sectors d'activitat	223.354	234.435	1.415.375	1.462.571	5,0%	3,3%	15,8%	16,0%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	41.086	41.239	252.133	253.427	0,4%	0,5%	16,3%	16,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	29.779	30.712	157.552	161.789	3,1%	2,7%	18,9%	19,0%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	19.764	20.534	145.609	149.542	3,9%	2,7%	13,6%	13,7%
<i>Educació</i>	19.992	20.407	131.449	136.467	2,1%	3,8%	15,2%	15,0%
<i>Activitats sanitàries</i>	16.963	17.611	140.823	147.032	3,8%	4,4%	12,0%	12,0%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	14.807	15.487	80.544	83.945	4,6%	4,2%	18,4%	18,4%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	15.594	15.364	77.815	79.700	-1,5%	2,4%	20,0%	19,3%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	8.501	13.493	128.674	135.454	58,7%	5,3%	6,6%	10,0%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	11.411	11.513	73.361	75.845	0,9%	3,4%	15,6%	15,2%
<i>Productes metàl·lics</i>	10.700	10.949	38.887	40.072	2,3%	3,0%	27,5%	27,3%
<i>Serveis de tecnologies de la informació</i>	7.204	8.288	53.649	58.597	15,0%	9,2%	13,4%	14,1%
<i>Serveis tècnics arquitectura i enginyeria</i>	7.375	7.987	33.344	35.952	8,3%	7,8%	22,1%	22,2%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	7.058	7.164	44.230	45.662	1,5%	3,2%	16,0%	15,7%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	6.494	6.892	35.384	36.354	6,1%	2,7%	18,4%	19,0%
<i>Maquinària i equips ncaa</i>	6.626	6.795	21.921	22.733	2,6%	3,7%	30,2%	29,9%
Aturats registrats	58.254	53.007	330.725	302.569	-9,0%	-8,5%	17,6%	17,5%
Homes	25.843	22.572	149.932	132.788	-12,7%	-11,4%	17,2%	17,0%
Dones	32.411	30.435	180.793	169.781	-6,1%	-6,1%	17,9%	17,9%
Nacionals	49.292	44.531	275.389	249.149	-9,7%	-9,5%	17,9%	17,9%
Estrangers	8.962	8.476	55.336	53.420	-5,4%	-3,5%	16,2%	15,9%
Agricultura	458	419	3.743	3.288	-8,5%	-12,2%	12,2%	12,7%
Indústria	9.593	8.161	43.734	37.414	-14,9%	-14,5%	21,9%	21,8%
Construcció	6.347	5.516	31.234	26.681	-13,1%	-14,6%	20,3%	20,7%
Serveis	37.855	34.846	232.293	215.533	-7,9%	-7,2%	16,3%	16,2%
Sense ocupació anterior	4.001	4.065	19.721	19.653	1,6%	-0,3%	20,3%	20,7%
Població activa local estimada	430.575	438.195	2.617.223	2.656.868	1,8%	1,5%	16,5%	16,7%
Taxa d'atur registrat estimada	13,53%	12,10%	12,64%	11,39%	-1,4pp	-1,2pp	nc	nc
Homes	11,66%	10,02%	11,17%	9,76%	-1,6pp	-1,4pp	nc	nc
Dones	15,51%	14,29%	14,18%	13,10%	-1,2pp	-1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	309.737	324.739	2.235.210	2.389.366	4,8%	6,9%	13,9%	13,6%
Beneficiaris de prestacions	30.633	27.811	182.936	167.559	-9,2%	-8,4%	16,7%	16,6%
Taxa Cobertura Prestacions	56,46%	56,82%	58,82%	59,23%	0,4pp	0,4pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	6.102	6.156	143.299	145.232	0,9%	1,3%	4,3%	4,2%
Places en càmpings	0	0	44.028	44.337	0,0%	0,7%	0,0%	0,0%
Places en establiments de turisme rural	40	30	5.042	5.063	-25,0%	0,4%	0,8%	0,6%
Places en apartaments	5	5	3.619	3.534	0,0%	-2,3%	0,1%	0,1%
Places en HUTs ²	396	682	64.780	92.769	nc	nc	0,6%	0,7%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	905.946	948.731	6.607.108	7.054.908	4,7%	6,8%	13,7%	13,4%
Pressupostos municipals: despeses	905.537	945.472	6.519.382	7.048.368	4,4%	8,1%	13,9%	13,4%
Deute viu municipal ⁴	481.820	441.622	2.859.109	2.667.885	-8,3%	-6,7%	16,9%	16,6%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Places Habitatges ús turístic estimades segons la Direcció General de Turisme. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2015-2016

nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

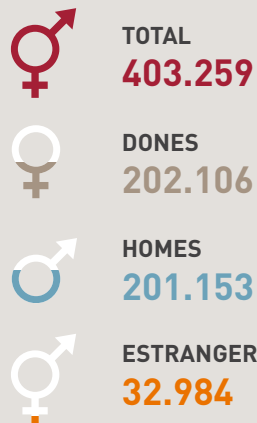

Vallès Oriental

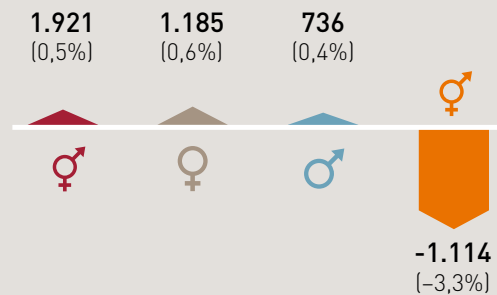

Vallès Oriental

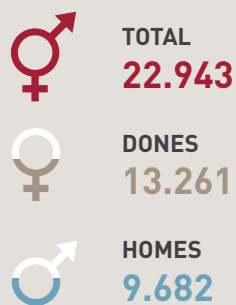
Població, 2017

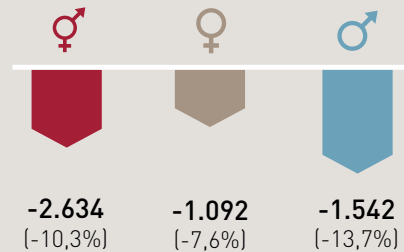
Variació interanual

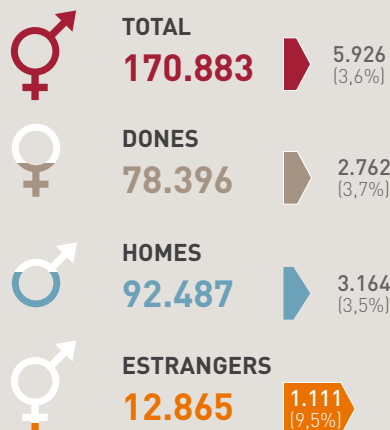
Població aturada registrada, 2017

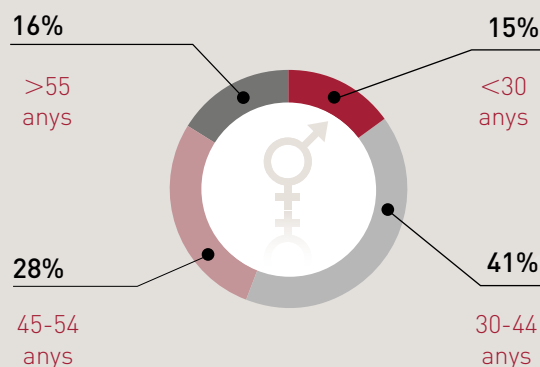
Variació interanual

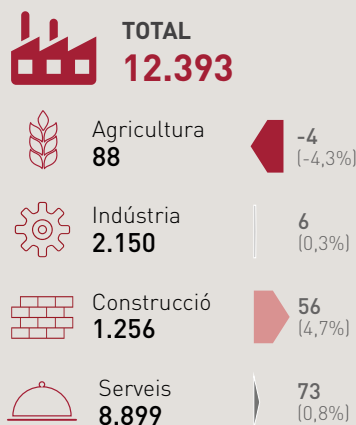
Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2017

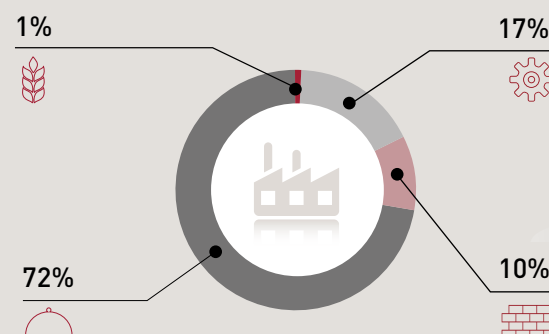
Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

Empreses de la comarca, IVT 2017

Distribució per sectors (pes %)

Vallès Oriental

La comarca del Vallès Oriental té una superfície de 735 km², el 9,5% de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 39 municipis que tenen una superfície mitjana de prop de 19 km², la tercera més petita, i a sis quilòmetres quadrats de la mitjana total. Granollers n'és la capital.

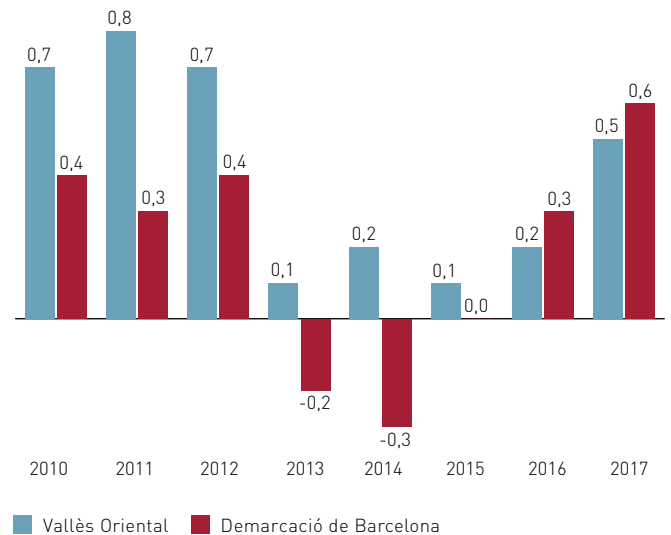
El Vallès Oriental és, amb 403.259 habitants, la cinquena comarca més poblada de la demarcació, i hi resideix el 7,2% de la **població** barcelonina. La població total (vegeu el gràfic 1) creix (0,5%) amb una mica més d'impuls que en els darrers anys. En canvi, la població resident a l'estranger augmenta un 14,6%, fins a arribar a les 7.383 persones.

Una densitat de població de 549 hab./km² situa la comarca en la sisena posició en el rànquing de la demarcació. La capital, Granollers, aplega el 15% (60.695) de la població comarcal, seguida de Mollet del Vallès (13%, 51.128). La població ha augmentat en trenta-un municipis, i destaquen els creixements de Granollers (521), Canovelles (208) i Lliçà d'Amunt (174). Per contra, les disminucions més importants s'han produït a Mollet del Vallès (-363) i la Roca del Vallès (-63).

El 8,2% de la població comarcal és estrangera (32.984). Interanualment, la població estrangera es redueix en 1.114 persones (-3,3%), i trenca així amb la dinàmica de la demarcació (augment del 3,3%), alhora que s'afegeix a la tendència reduccionista dels cinc anys anteriors. El 42% de la població estrangera prové del continent africà i un 59% d'aquesta és de nacionalitat marroquina (8.317). Destaca també que al Vallès Oriental hi viu el 24% dels senegalesos residents a la demarcació.

El 18,2% de la població és menor de 16 anys i el 16,1% té 65 anys o més. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 65,6% restant. L'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 88 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està notablement menys envellida que la demarcació (113), i es posiciona com la segona comarca menys envellida. Respecte a la projecció de població elaborada per l'Idescat, el Vallès Oriental perdria un 1% de població el 2026.

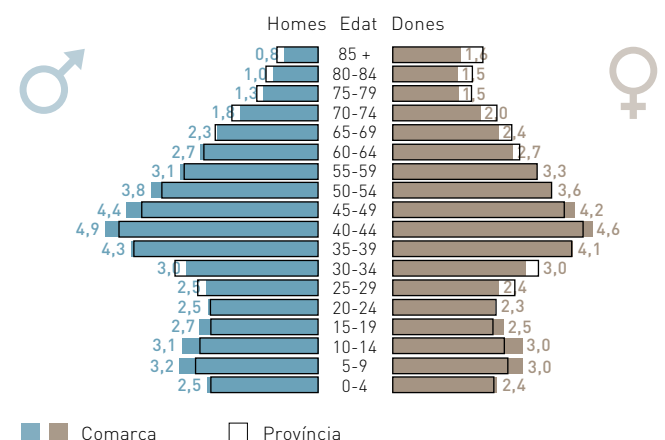
Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2010-2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Al Vallès Oriental la població augmenta en 31 municipis dels 39 en el 2017, i destaquen Granollers, Canovelles, Lliçà d'Amunt i les Franqueses del Vallès.

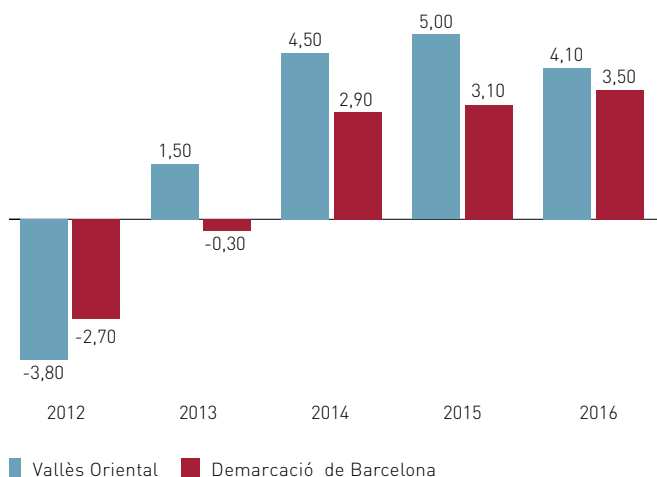
Gràfic 2
Piràmide d'edats del Vallès Oriental i Província, 2017 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

En el quart any consecutiu de creixement de la població ocupada resident (3,6%), el Vallès Oriental és la segona comarca que més augmenta darrere del Garraf.

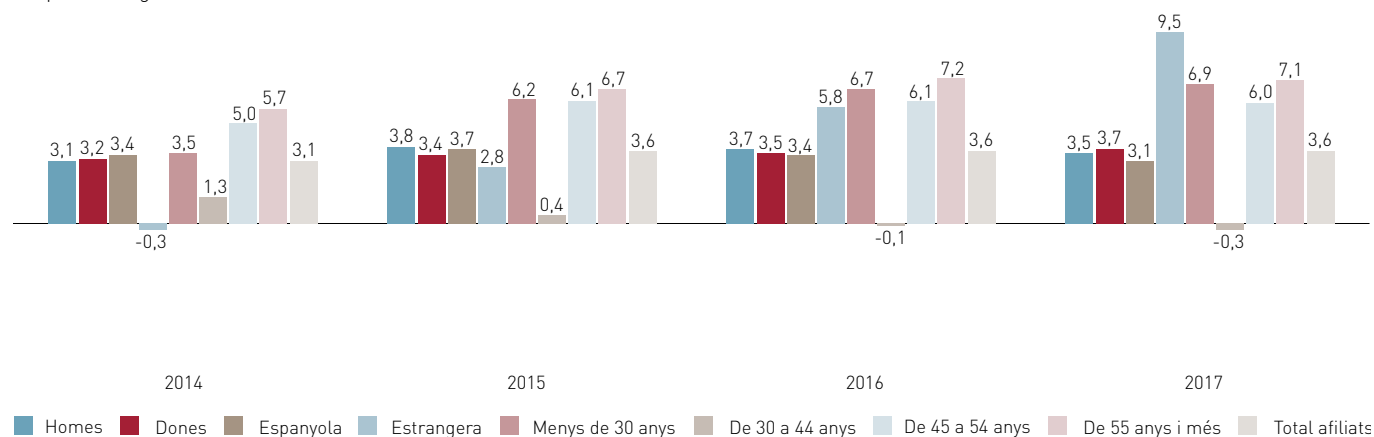
Segons l'*Anuari Econòmic Comarcal 2017*, del BBVA, el **VAB** de la comarca del Vallès Oriental (vegeu el gràfic 3) experimenta en el 2016 un notable increment del 4,6%, un registre més d'un punt percentual per sobre de la mitjana de la demarcació de Barcelona (3,5%). Els resultats del 2016 reflecteixen els importants increments dels serveis (2,9%), de la indústria (5,8%) i de la construcció (5,6%); finalment, el sector primari va augmentar un 7,7%.

A la finalització de l'any 2017, **l'ocupació** registrada de la població resident a la comarca del Vallès Oriental obté un increment del 3,6%, idèntica a la de l'any anterior, i per sobre de les dades de la demarcació de Barcelona. Amb aquesta xifra acumula quatre anys consecutius de creixement de l'ocupació. Així, l'any acaba amb 170.883 persones ocupades residents a la comarca, gairebé sis mil més que l'any anterior.

Per sexe, l'ocupació creix gairebé igual en les dones (3,7%) que en els homes (3,5%). L'augment fa que l'ocupació femenina arribi a les 78.396 ocupades (2.762 més que l'any anterior) i la masculina, als 92.487 (3.164 més). Les dones representen el 46% del total de la població ocupada. Per comarques, només l'Alt Penedès, Osona, el Moianès i l'Anoia tenen un pes inferior d'ocupació femenina.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Vallès Oriental (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, les persones estrangeres arriben a 12.865 ocupats i els espanyols, a 158.018. Així, la població ocupada amb nacionalitat estrangera incrementa més (9,5%) que la de nacionalitat espanyola (3,1%). Destaca el fet que el Vallès Oriental és la segona comarca on més augmenta el col·lectiu ocupat amb nacionalitat espanyola. El pes dels estrangers sobre el total de la població ocupada creix quatre dècimes en el darrer any, i arriba a un 7,5%.

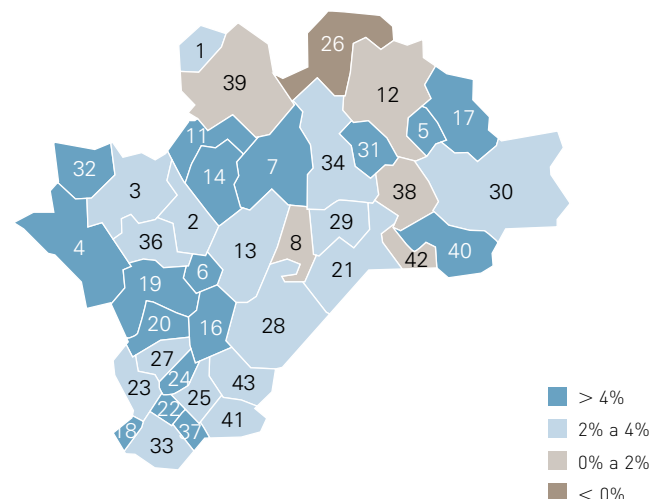
Per edats, 25.475 són menors de 30 anys; 70.173 tenen entre 30 anys i 44 anys; 48.508, entre 45 i 54 anys, i 26.727, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior destaca el creixement dels majors de 55 anys (7,1%), un punt per sobre de la mitjana de la demarcació, i l'augment dels menors de 30 anys (6,9%), i esdevé la segona comarca que més augmenta en aquest segment. El pes de les edats reflecteix una estructura molt similar a la de la demarcació de Barcelona: el pes dels menors de 30 anys se situa en el 14,9%; el de les persones d'entre 30 anys i 44 anys, en el 41,1%; el del grup d'entre 45 anys i 54 anys es troba en el 28,4%, i els majors de 55 anys tenen un pes del 15,6%.

Al llarg de l'any 2017, trenta-vuit municipis dels trenta-nou de la comarca del Vallès Oriental augmenten el nombre de població ocupada resident.

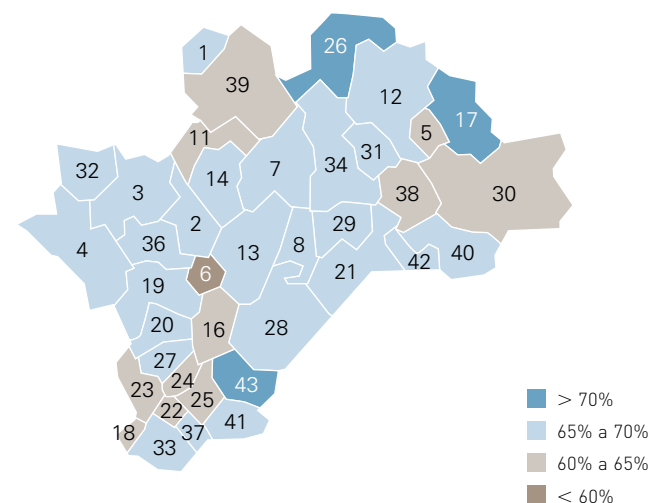
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra reduccions en només un municipi, el Montseny, dels trenta-nou. Per contra, destaca l'augment absolut d'ocupació a Granollers (977), Mollet del Vallès (525) i les Franqueses del Vallès (317). En percentatge la variació positiva destaca a Santa Maria de Martorelles (9,5%), Figaró-Montmany (9,5%), Gualba (8,4%) i Vallgorguina (6,6%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar al Vallès Oriental se situa al 64,5%, un punt per sobre de la mitjana de totes les comarques. Per municipis (vegeu el mapa 2), el Montseny (70,8%), Gualba (70,5%) i Vilanova del Vallès (70,0%) sobresurten perquè tenen una taxa d'ocupació superior al 70%. Per contra: Canovelles (56,1%) és l'únic municipi que se situa per sota del 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Vallès Oriental, 2017 (en percentatge)

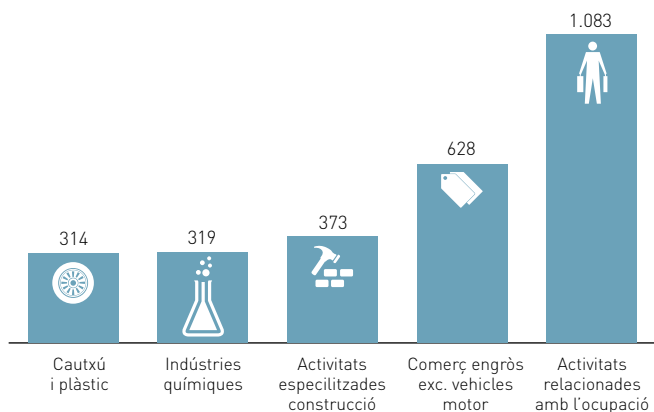

Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Vallès Oriental, 2017 (en percentatge)

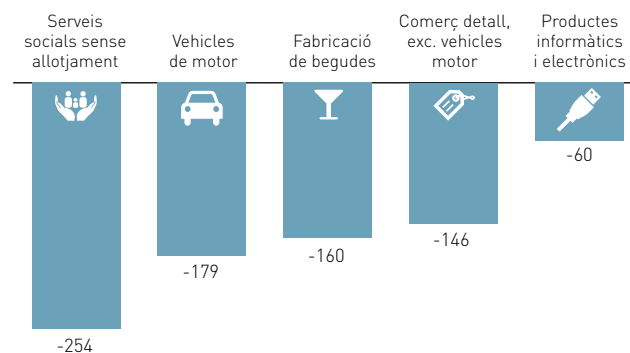
1 Aiguafreda	19 Lliçà d'Amunt	33 Sant Fost de Camps
2 Ametlla del Vallès (L)	20 Lliçà de Vall	34 Sant Pere de Vilamajor
3 Bigues i Riells	21 Llinars del Vallès	36 Santa Eulàlia de Ronçana
4 Caldes de Montbui	22 Martorelles	37 Santa Maria de Martorelles
5 Campins	23 Mollet del Vallès	38 Santa Maria de Palautordera
6 Canovelles	24 Montmeló	39 Tagamanent
7 Cànoves i Samalús	25 Montornès del Vallès	40 Vallgorguina
8 Cardedeu	26 Montseny	41 Vallromanes
11 Figaró-Montmany	27 Parets del Vallès	42 Vilalba Sasserra
12 Fogars de Montclús	28 Roca del Vallès (La)	43 Vilanova del Vallès
13 Franqueses del Vallès (Les)	29 Sant Antoni de Vilamajor	
14 Garriga (La)	30 Sant Celoni	
16 Granollers	31 Sant Esteve de Palautordera	
17 Gualba	32 Sant Feliu de Codines	
18 Llagosta (La)		

Gràfic 5
Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball
Vallès Oriental, 2017 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball
Vallès Oriental, 2017 (absoluts)

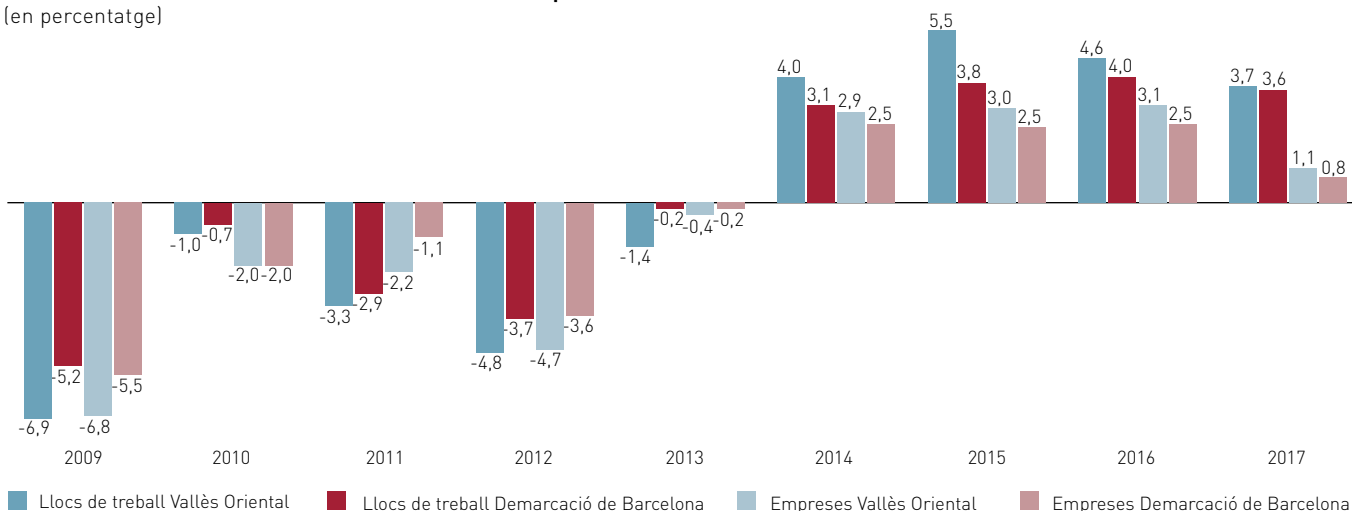

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

La comarca del Vallès Oriental augmenta un 1,1% el nombre d'empreses, el creixement més important de totes les comarques al llarg del 2017.

L'evolució dels **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca del Vallès Oriental, hi resideixin o no) continua la tendència positiva, amb un creixement del 3,7%, tot i que amb la menor intensitat dels quatre anys anteriors, i dintre de la mitjana de la demarcació. En el cas de les empreses el creixement ha estat de l'1,1%, un valor més d'un punt inferior al dels anys anteriors (3,1% el 2016 i 3,2% el 2015).

Gràfic 7
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses
 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

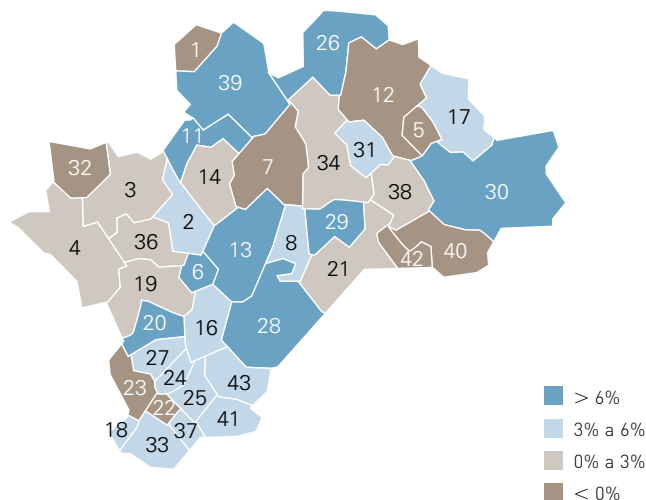
Els llocs de treball augmenten un 5,1% en el treball assalariat i descendeixen un 1,1% en l'autònom. Per grans sectors, destaca el creixement dels serveis (3,9%) i sobretot el de la construcció (6,5%). Dels 15 subsectors principals només es perden llocs de treball en el subsector del comerç al detall (-1,1), i els increments més destacats (també entre tots els sectors) es registren en el comerç a l'engròs, en les activitats especialitzades de la construcció i en les activitats relacionades amb l'ocupació, encara que aquesta darrera més per motius de canvis d'adscripció administratius que de creixement real. En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), les pèrdues d'ocupació més notables es produeixen en els serveis socials sense allotjament, en la fabricació de begudes i en la fabricació de vehicles de motor.

La comarca del Vallès Oriental concentra el 20% dels llocs de treball de la indústria química de la demarcació de Barcelona.

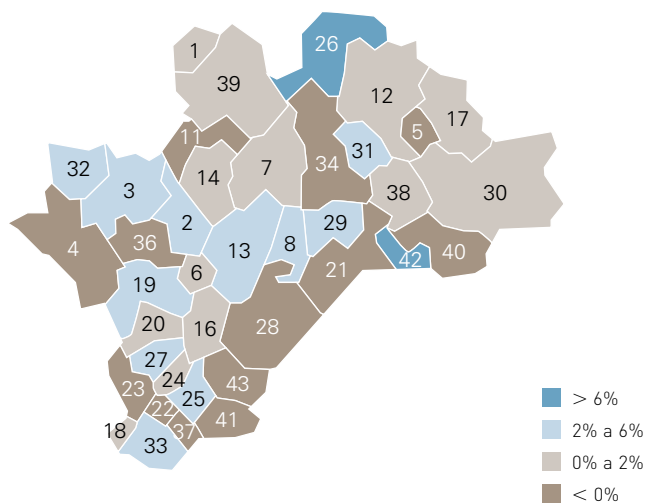
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en nou municipis, entre els quals destaquen Mollet del Vallès (-1,9%) i Martorelles (-2,9%). Dels trenta municipis que augmenten sobresurten: Sant Celoni (10,2%), Canovelles (8,0%), la Roca del Vallès (6,6%), Lliçà de Vall (6,3%) i les Franqueses del Vallès (6,2%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4) registra reduccions en tretze municipis, i ressalten: Campins (-21%), Caldes de Montbui (-2%) i Sant Pere de Vilamajor (-6,8%). Per contra, destaca l'augment d'empreses a Cardedeu (4,2%), Lliçà d'Amunt (3,9%), les Franqueses del Vallès (3,8%) i Parets del Vallès (3,5%).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 85% de les 200 empreses líders en vendes el 2016 són exportadores o importadores i 17 facturen més de cent milions d'euros. Destaquen Magneti Marelli España (fabricació de components per a vehicles de motor), Institut Grifols i Grifols International (fabricació i comerç de productes farmacèutics), Reckitt Benckiser España (comerç a l'engròs de productes de cosmètica), Superfícies de Alimentación (comerç al detall de productes alimentaris) i Sandoz Industrial Products (fabricació de productes farmacèutics).

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Vallès Oriental, 2017
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Vallès Oriental, 2017
(en percentatge)

1 Aiguafreda	19 Lliçà d'Amunt	33 Sant Fost de Campsentelles
2 Ametlla del Vallès (L)	20 Lliçà de Vall	34 Sant Pere de Vilamajor
3 Bigues i Riells	21 Llinars del Vallès	36 Santa Eulàlia de Ronçana
4 Caldes de Montbui	22 Martorelles	37 Santa Maria de Palautordera
5 Campins	23 Mollet del Vallès	38 Santa Maria de Palautordera
6 Canovelles	24 Montmeló	39 Tagamanent
7 Cànoves i Samalús	25 Montornès del Vallès	40 Vallgorguina
8 Cardedeu	26 Montseny	41 Vallromanes
9 Figaró-Montmany	27 Parets del Vallès	42 Vilalba Sasserra
10 Fogars de Montclús	28 Roca del Vallès (La)	43 Vilanova del Vallès
11 Franqueses del Vallès (Les)	29 Sant Antoni de Vilamajor	
12 Garriga (La)	30 Sant Celoni	
13 Granollers	31 Sant Esteve de Palautordera	
14 Gualba	32 Sant Feliu de Codines	
15 Llagosta (La)		

L'atur baixa per cinquè any consecutiu, i especialment en la indústria, comarca on més disminueix.

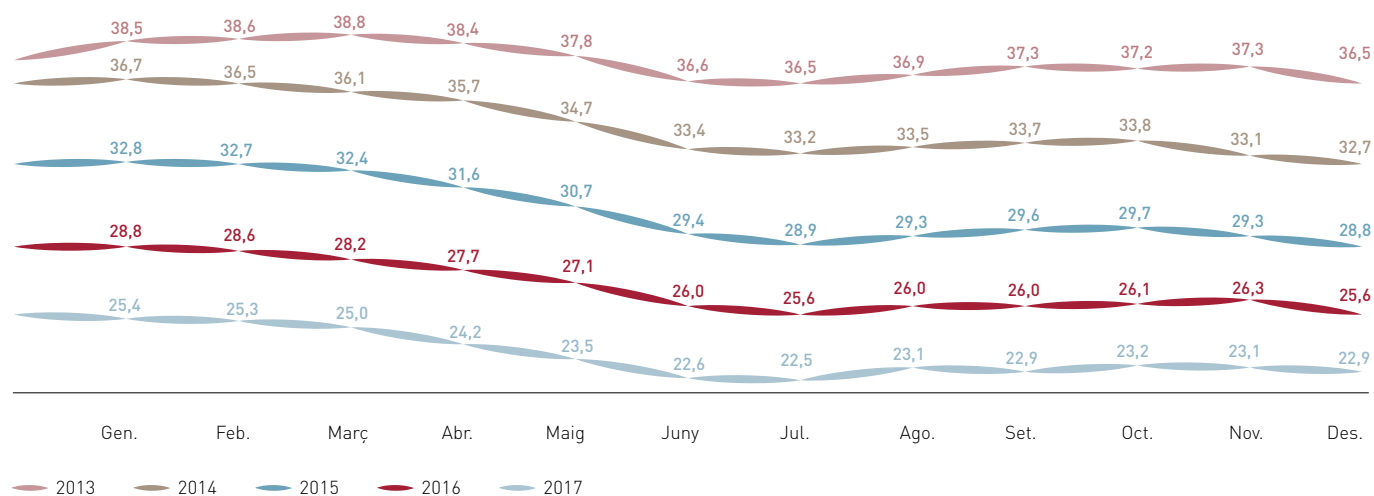
La taxa d'atur registral femenina (14,7%), tot i caure més d'un punt, continua per sobre de la mitjana a la demarcació.

L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) continua davallant any rere any. Així, el 2017 l'atur disminueix un 10,3% (-2.634), gairebé dos punts per sobre de la mitjana provincial. A final del 2017 hi ha 22.943 persones aturades registrades a la comarca del Vallès Oriental, el 7,6% dels aturats de la demarcació. Per sexe, destaca l'evolució dels aturats homes, amb una variació del 14%, la segona més important de la província. Per edat, interanualment, tots els grups d'edat experimenten una reducció de l'atur, entre els quals destaca el 13,2% dels de 25 anys a 44 anys.

La taxa d'atur registral és del 12,0%, més d'un punt inferior a la de l'any anterior, i sis dècimes per damunt de la taxa de la demarcació (11,4%). La taxa d'atur femenina és del 14,7%, gairebé dos punts percentuals inferior a la de l'any anterior, i més d'un punt per sobre del total de la demarcació. La taxa masculina se situa en el 9,6%, prop de dos punts inferior a la taxa de l'any anterior i similar a la mitjana de les comarques barcelonines.

Per sectors d'activitat, el 68% de les persones aturades pertany al sector serveis; el 16,2%, a la indústria; el 8%, a la construcció; el 1,5%, a l'agricultura, i el 6,4%, al grup sense ocupació anterior (SOA). Respecte a l'any anterior l'atur es redueix un 15% en la construcció; un 18,5%, en la indústria; un 4,6%, en el SOA, i un 8,1% ho fa en el sector serveis.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Vallès Oriental, 2013-2017 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius, i destaca la reducció en els titulats en educació general (-10,2%) i el grup amb estudis primaris complets (-16,4%). L'atur de la població estrangera disminueix un 8,5%, i se situa a les 3.286 persones aturades, el 14,3% de l'atur comarcal, un percentatge més de tres punts per sota de la mitjana de la demarcació (17,7%). Els aturats nacionals disminueixen en un 10,6%.

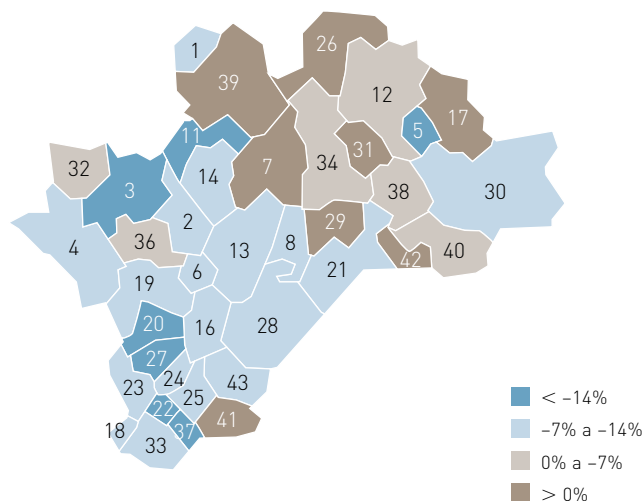
L'atur disminueix en trenta municipis dels trenta-nou de la comarca (vegeu el mapa 5), i les reduccions més notables es troben a Lliçà de Vall (-20,3%), Figaró-Montmany (-20,0%), Santa Maria de Martorelles (-19,2%), Martorelles (-19,0%) i Paret del Vallès (16,7%). D'entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu el mapa 6) destaquen Montornès del Vallès (14,7%), Canovelles (17,2%) i Tagamanent (17,6%). Per contra, les taxes més baixes es donen a Montseny (5,7%), Campins (6,6%) i l'Ametlla del Vallès (7,9%).

Prop del 80% dels municipis del Vallès Oriental disminueixen l'atur durant el 2017.

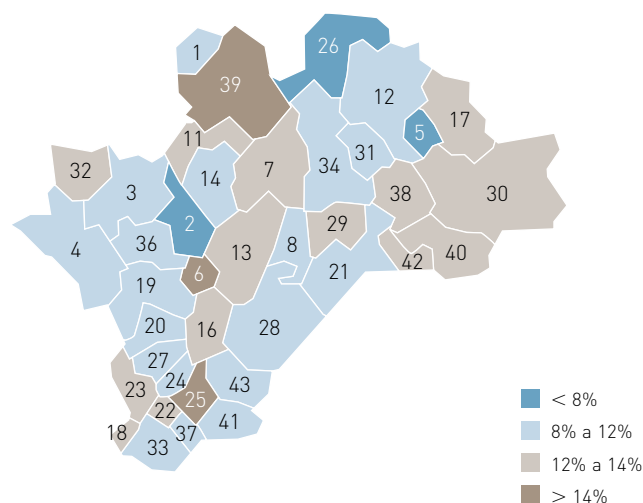
A final del 2017 hi ha concedides 12.587 **prestacions per desocupació**, un 10,5% menys que en l'any anterior. La taxa de cobertura no varia del 58,6% respecte a l'any anterior. Les tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre respecte a l'any anterior: les prestacions contributives, un 5,1%; les assistencials, un 16,1%, i les de renda activa d'inserció, un 23,0%.

La **contractació laboral** augmenta un 7,3%, una variació superior al 6,9% de la demarcació. El 2017 acaba amb 154.379 contractes signats. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 8,9%, i la temporal ho fa un 7,2%. Per sexe, la contractació masculina augmenta un 7,8% i la femenina, un 6,8%. Per edat, destaquen els contractes registrats dels menors de 20 anys, que augmenten un 43%.

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Vallès Oriental, 2017
(en percentatge)

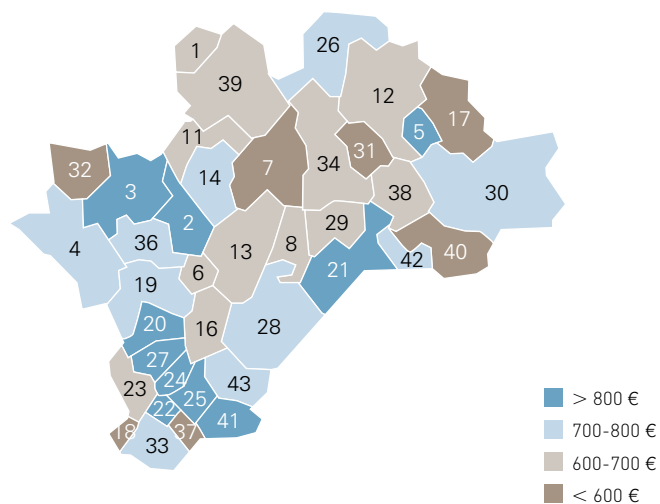

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Vallès Oriental, 2017
(en percentatge)

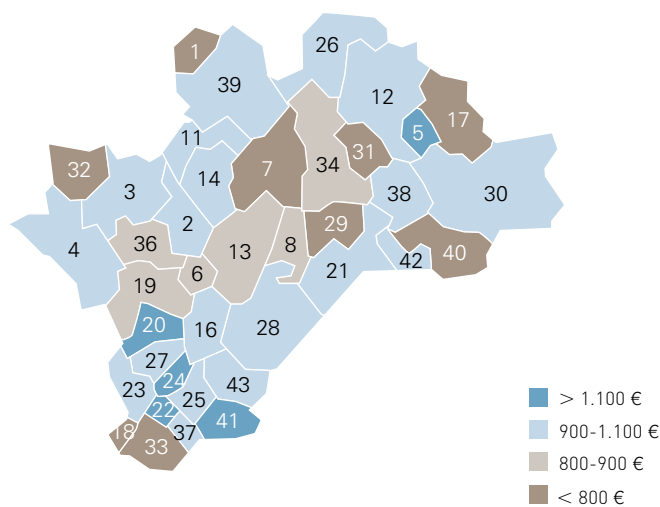

1 Aiguafreda	19 Lliçà d'Amunt	33 Sant Fost de Campsentelles
2 Ametlla del Vallès (L)	20 Lliçà de Vall	34 Sant Pere de Vilamajor
3 Bigues i Riells	21 Llinars del Vallès	36 Santa Eulàlia de Ronçana
4 Caldes de Montbui	22 Martorelles	37 Santa Maria de Martorelles
5 Campins	23 Mollet del Vallès	38 Santa Maria de Palautordera
6 Canovelles	24 Montmeló	39 Tagamanent
7 Cànoves i Samalús	25 Montornès del Vallès	40 Vallgorguina
8 Cardedeu	26 Montseny	41 Vallromanes
11 Figaró-Montmany	27 Paret del Vallès	42 Vilalba Sasserra
12 Fogars de Montclús	28 Roca del Vallès (La)	43 Vilanova del Vallès
13 Franqueses del Vallès (Les)	29 Sant Antoni de Vilamajor	
14 Garriga (La)	30 Sant Celoni	
16 Granollers	31 Sant Esteve de Palautordera	
17 Gualba	32 Sant Feliu de Codines	
18 Llagosta (La)		

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Vallès Oriental, 2017
 (en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Vallès Oriental, 2017
 (en euros)

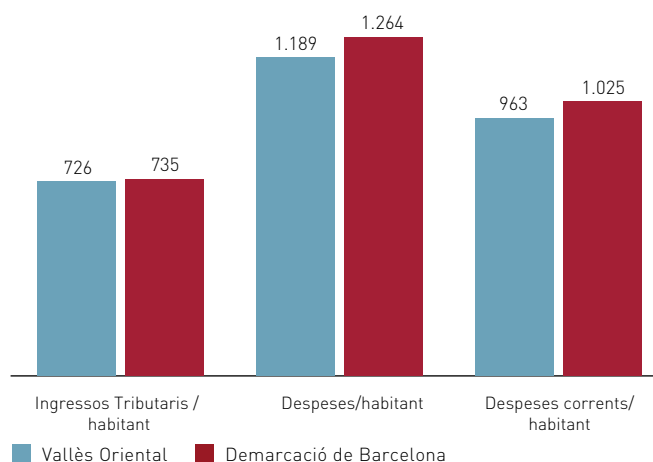
1 Aiguafreda	19 Lliçà d'Amunt	33 Sant Fost de Campsentelles
2 Ametlla del Vallès (L')	20 Lliçà de Vall	34 Sant Pere de Vilamajor
3 Bigues i Riells	21 Llinars del Vallès	36 Santa Eulàlia de Ronçana
4 Caldes de Montbui	22 Martorelles	37 Santa Maria de Martorelles
5 Campins	23 Mollet del Vallès	38 Santa Maria de Palautordera
6 Canovelles	24 Montmeló	39 Tagamanent
7 Cànoves i Samalús	25 Montornès del Vallès	40 Vallgorguina
8 Cardedeu	26 Montseny	41 Vallromanes
11 Figaró-Montmany	27 Parets del Vallès	42 Vilalba Sasserra
12 Fogar de Montclús	28 Roca del Vallès (La)	43 Vilanova del Vallès
13 Franqueses del Vallès (Les)	29 Sant Antoni de Vilamajor	
14 Garriga (La)	30 Sant Celoni	
16 Granollers	31 Sant Esteve de Palautordera	
17 Gualba	32 Sant Feliu de Codines	
18 Llagosta (La)		

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2017 augmenta un 5,1% respecte al 2016 pel que fa als ingressos i un 5,5% en les despeses, en canvi la demarcació en conjunt augmenta un 6,8% i un 8,1% respectivament. Per habitant, al Vallès Oriental les despeses suposen 1.189 euros, amb 963 euros de despeses corrents i 147 euros de despeses d'inversió, valors per sota de la mitjana de la demarcació en despeses (1.264), també en despeses corrents (1.025) i en despeses d'inversió (161). Els ingressos corrents suposen 1.064 euros per habitant, amb 726 d'ingressos tributaris, també per sota de la demarcació en els ingressos corrents (1.158) i similar en els tributaris (735).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca la ràtio euros/habitant en els municipis de Lliçà de Vall (1.241), Martorelles (1.475) i Vallromanes (1.006). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), destaquen també Martorelles (1.715), Lliçà de Vall (1.354), Vallromanes (1.297) i Montmeló (1.316).

Els pressupostos inicials del conjunt dels municipis del Vallès Oriental per a l'any 2017 incrementen tant en ingressos com en despeses respecte al 2016, i destaca l'augment d'un 66% de la inversió.

Gràfic 9
Finances públiques, 2017 (ratios euro per habitant)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

El Vallès Oriental registra el 2017 una oferta **turística** de 3.873 places en hotels, 2.730 en càmpings i 416 en establiments de turisme rural. A més, ofereix 36 places d'apartaments i 979 places en habitatges d'ús turístic (HUT). Cal remarcar el fet que els càmpings incrementen en volum amb 315 places noves. Els establiments hotelers i els de turisme rural redueixen un -0,3% i un -2,6% respectivament, i els apartaments turístics mantenen el mateix nombre de places del 2016. Els habitatges d'ús turístic, per la seva banda, representen el 12,2% del total de l'oferta de places de la comarca.

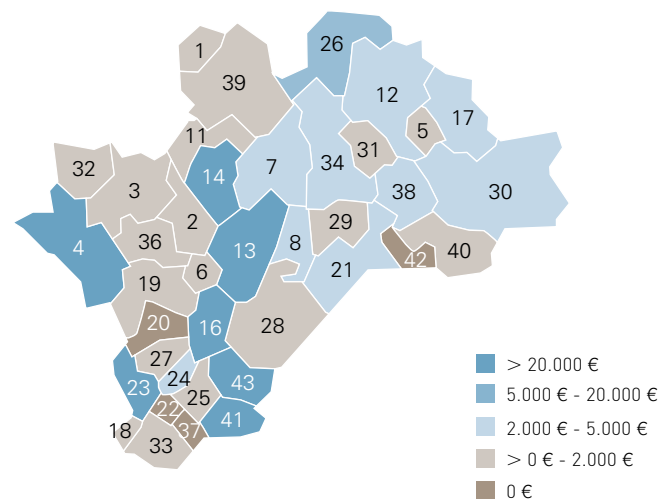
En relació amb la demanda, el Vallès Oriental està entre les dues úniques comarques que registren pèrdues en el nombre de turistes allotjats en hotels (-1,9%), tot i que incrementa lleugerament el nombre de pernотacions, en un 0,4%. Els càmpings creixen un 19,1% en nombre de viatgers, i també augmenten un 17,6% el nombre de nits. El grau d'ocupació registrat als hotels ha caigut 5 punts percentuals respecte a l'any 2016, i s'estableix la mitjana en un 51,3% d'ocupació per habitació ocupada. Els càmpings obtenen una ocupació (50,7%) superior a la de la mitjana de la demarcació (47,6%), ja que aquest any 2017 l'indicador ha augmentat quasi en 4 punts percentuals.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Vallès Oriental, 2016-2017

	Vallès Oriental			Entorn de Barcelona*		
	2016	2017	% var. 2016-2017**	2016	2017	% var. 2016-2017**
Places en establiments hotelers	3.886	3.873	-0,3	63.844	64.044	0,3
Places en càmpings	2.415	2.730	13,0	44.028	44.337	0,7
Places en establiments de turisme rural	427	416	-2,6	5.042	5.063	0,4
Places en apartaments	36	36	0,0	2.352	2.264	-3,7
Places en HUTs	572	979	nc	20.778	35.640	tc
Viatgers allotjats en establiments hotelers	345.971	339.360	-1,9	3.829.160	3.996.066	4,4
Viatgers allotjats en càmpings	30.606	36.451	19,1	675.645	722.929	7,0
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	114.608	124.855	8,9
Pernотacions en establiments hotelers	620.446	623.168	0,4	10.606.304	11.481.471	8,3
Pernотacions en càmpings	101.920	119.809	17,6	2.589.318	2.771.753	7,0
Pernотacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	339.510	357.211	5,2
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	56,2	51,3	-5,0	74,6	75,7	1,1
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	46,8	50,7	3,9	46,0	47,6	1,6
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	24,0	25,1	1,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)****	345.275	410.724	18,7	6.180.836	6.604.010	6,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals
 Places en HUTs estimades segons criteri de la Direcció General de Turisme * Import anual calculat sobre 1T, 2T, 3T 2017 i 4T 2016. Comparació amb el mateix període de l'any anterior nd: Dada no disponible nc: Dada no comparable
 Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Vallès Oriental, 2017 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir de la Direcció General de Turisme

El Vallès Oriental ha registrat l'any 2017 un total de 410.724 euros recaptats per la taxa turística, amb un augment del 18,7%, el que representa un 6,2% del total de la província de Barcelona sense el Barcelonès.

La recaptació en l'impost sobre les estades en establiments turístics supera els 400.000 euros.

Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental

Emprendre en SAD

Aquest projecte té com a finalitat el foment de l'ocupació i l'emprenedoria en l'àmbit del Servei d'Atenció a les Persones mitjançant la creació de cooperatives i/o societats laborals que suposin una millora en l'ocupabilitat dels i les professionals d'aquest sector, així com una millora en l'atenció directa a les persones en situació de dependència i a les seves famílies. A partir d'un procés formatiu i d'acompanyament de les persones participants, el projecte els hi ofereix i els hi amplia els coneixements en empenedoria, creació de cooperatives i societats laborals. També es volen millorar les competències tècniques professionals pròpies de l'atenció a les persones, sobretot en l'aplicació de les noves tecnologies en l'atenció domiciliària, així com les competències transversals. A partir d'aquesta formació i coaching, es vol detectar les persones interessades en la creació de cooperatives i/o societats laborals en l'àmbit del SAD. **[+]**

Diagnosi integral i mapeig dels Polígons d'Activitat Econòmica del Vallès Oriental

Aquest projecte s'emmarca en una de les línies de treball prioritàries marcades a la Taula de desenvolupament econòmic i l'ocupació del Vallès Oriental —El Vallès Oriental Avança. Una de les primeres accions que s'ha portat a terme és l'elaboració d'un cens d'empreses, naus i solars i la diagnòsi de les infraestructures i serveis als Polígons d'Activitat Econòmica del Vallès Oriental. En aquest sentit, l'objectiu principal de l'estudi, ha estat aconseguir una fotografia el més exhausta possible sobre els Polígons d'Activitat Econòmica del Vallès Oriental i així, disposar d'una base de dades amb informació del nombre d'empreses, ubicació i informació associada al teixit empresarial dels PAE. Properament, es presentarà un portal on es podrà visualitzar tota aquesta informació recollida. **[+]**

Central de reserves Turisme Vallès

La introducció de les TIC en el sector turístic està suposant un gran canvi en la manera tradicional de promocionar i comercialitzar els recursos i serveis turístics. El Consell Comarcal, conjuntament amb els ajuntaments i el sector privat del Vallès Oriental, ha impulsat la creació d'una plataforma comuna de promoció i comercialització de serveis i paquets turístics. Actualment la plataforma disposa de la participació de 234 usuaris entre municipis i empreses i ofereix 520 activitat d'agenda turística i 154 propostes turístiques. **[+]**

Xarxa LismiVO

Les actuacions que ha dut a terme enguany la xarxa han estat principalment per sensibilitzar el teixit empresarial vers la contractació de persones amb discapacitat. Una actuació és la segona edició dels Premis LismiVO a les empreses que garanteixen el dret a la igualtat d'oportunitats i de tracte de les persones amb discapacitat a través de l'accés a l'ocupació, amb els quals es reconeix amb un distintiu les empreses amb centre de treball a la comarca i es guardona, a més, una d'elles amb la Dona d'aigua, realitzada pels treballadors del CET Taller Alborada, entitat integrant de la xarxa. **[+]**

GRID Granollers

La simbiosi industrial, una de les principals eines per l'aplicació del nou model l'economia circular, requereix de professionals, institucions o mecanismes que facilitin la identificació dels recursos disponibles o infrautilitzats per part de les empreses i els apropi a la resta d'industrials. GRID Granollers és una plataforma virtual que cerca donar aquest servei i facilitar a través del seu Mercat de Recursos l'ús eficient dels recursos de l'entorn industrial (residus, actius, usos, etc.), que es poden veure revaloritzats a partir de la simbiosi. A més, GRID Granollers desenvolupa l'element col·laboratiu a través d'una secció específica anomenada Coopera, per activar projectes que requereixen la participació del conjunt d'indústries, com poden ser serveis i projectes

mancomunats. GRID Granollers és una iniciativa impulsada conjuntament entre l'Ajuntament de Granollers i les Associacions dels polígons de Granollers. **[+]**

Indústries creatives a Granollers

El projecte continua reforçant el paper de Roca Umbert Fàbrica de les Arts com a espai dedicat a les indústries culturals, creatives i audiovisuals. En procés d'implementació del projecte, durant el primer trimestre de 2018 s'han obert 900m² de noves instal·lacions per acollir més empreses i emprenedors a les residències del Centre Audiovisual. Un pas més per consolidar Roca Umbert com a centre d'atracció del talent en l'àmbit de la cultura, la innovació, l'audiovisual i la creativitat. L'objectiu és clar: convertir la cultura i les indústries culturals, creatives i audiovisuals en eines de desenvolupament econòmic del territori. Es fa aplicant criteris de concertació amb tots els agents implicats i a través de noves fórmules jurídiques, buscant aliances per potenciant culturalment la ciutat en l'àmbit internacional. **[+]**

Creació del Servei d'Assessorament Agrorienta't

Agrorienta't és un servei públic d'assessorament local al sector agroramader del Vallès amb l'objectiu d'afavorir-ne la viabilitat de les empreses agroramaderes que desitgen implementar millores en producció, viabilitat i sosteniment. El servei no té cap cost per a l'usuari, ja que està finançat íntegrament per l'Ajuntament de Cardedeu, el Consell Comarcal del Vallès Oriental i la Xarxa Productes de la Terra de la Diputació de Barcelona. Aquest servei ofereix assessorament amb experts especialistes en: creació i consolidació d'empreses, fiscalitat i tramitació administrativa, producció i planificació i ajuts públics. Les empreses que participin poden gaudir fins a un màxim de 8 hores d'assessorament per a cada explotació. **[+]**

Agricultura ecològica i desenvolupament local a Gallecs

El Consorci de Gallecs conjuntament amb l'Associació Agroecològica de Gallecs porta a terme la dinamització del territori amb la implantació de l'agricultura ecològica amb l'objectiu d'establir un nou model de desenvolupament local, a partir de criteris de subsidiarietat. S'hi conreen blats antics, lleguminoses i hortalisses i se'n realitza l'elaboració. La producció s'identifica amb el segell Producte de Gallecs Ecològic i de Proximitat i es pot trobar a l'agrototiga de l'espai rural. Els pagesos comercialitzen conjuntament tots els seus productes mitjançant la SAT Agroecològica de Gallecs, i són comunitat de l'aliment Slow Food. **[+]**

Consell industrial de Parets del Vallès

El Consell Industrial de Parets del Vallès neix d'una visió compartida dels àmbits públic i privat d'un Parets industrial. El formen l'Ajuntament, els agents econòmics i un centre tecnològic. Les actuacions es vertebren en set programes: observatori, polígons, treball en xarxa, projectes tractors, ocupació, promoció empresarial i seguretat. La iniciativa «Tens valor, presenta't a Consell Industrial» posa en contacte les PIME i els professionals amb les grans empreses i els posiciona com a clients i proveïdors per enfortir així les relacions interempresarials al territori. **[+]**

Creació d'un obrador municipal

Posada en marxa d'un obrador municipal i d'un espai de cotreball d'empreses agroalimentàries al municipi de Tagamanent amb una doble funció: a) permetre als petits productors la possibilitat de disposar d'un registre sanitari local que els ajudi a impulsar i consolidar l'empresa i b) ser un espai multidisciplinari de trobada i de gestió perquè productors, elaboradors i cuiners treballin en xarxa, comparteixin experiències i on es dinamitzin projectes conjunts d'investigació i desenvolupament. Amb la creació d'aquest obrador municipal amb usos comarcals es vol oferir al petit productor del Vallès Oriental millorar les perspectives de futur valorant-ne la producció i oferint un producte elaborat de molta qualitat, millorar els canals de comunicació i millorar la rendibilitat i l'estabilitat de l'empresa. **[+]**

Observatori del Vallès Oriental: de la informació a l'estratègia

Albert del Amor Parramón, Servei de l'Observatori-Centre d'Estudis del Vallès Oriental

Evolució dels observatoris de desenvolupament econòmic local

Durant els anys 90 l'Observatori-Centre d'Estudis del Vallès Oriental naixia, conjuntament amb altres observatoris de la resta de la demarcació, per analitzar i aportar informació sobre l'evolució i les dinàmiques del Mercat de treball del territori. Així, es constituïa un Observatori que s'emmarcava dins d'un marc molt necessari com era el d'oferir dades i estadístiques per a la millora de la presa de decisions i per conèixer la realitat sociolaboral de la comarca. D'aquí sorgeixen el que hem anomenat els observatoris de la generació.

Amb el pas dels anys el paper dels Observatoris es va anar modificant, ampliant el seu àmbit d'anàlisi cap a l'activitat econòmica i l'ocupació. Aquí es van forjar el que anomenem observatoris de 2a generació, on comencen a aparèixer elements d'estudi diferenciats entre els observatoris. Aquests s'adapten al seu entorn i a les necessitats del seu territori per elaborar nous productes i serveis que donin un sentit més ampli al seu objectiu d'aportar dades i indicadors per a la presa de decisions.

La situació actual dels observatoris de la demarcació és la seva evolució cap a la tercera generació on s'amplia la seva perspectiva d'anàlisi i estudi cap al desenvolupament econòmic i, també, explorant un espai tan desconegut com engrescador com és l'estudi de la qualitat de vida de pobles i ciutats.

La crisi, un moment de redefinició i replantejament de l'Observatori

A partir de 2011, en plena crisi econòmica, el servei de l'Observatori-Centre d'Estudis va veure la necessitat de reivindicar-se i de reinventar-se com a unitat d'anàlisi necessària en un territori tan divers i complex com el del Vallès Oriental. Per aquest motiu es va elaborar un qüestionari dirigit als seus usuaris habituals i subscriptors: alcaldes/esses, regidors/es de promoció econòmica, tècnics de l'àmbit del desenvolupament local, mitjans de comunicació comarcals i municipals i a estudiants. D'aquest procés es va detectar les necessitats del territori en divulgació d'informació i va ser el punt d'inici del procés de redefinició de productes i serveis de l'Observatori.

A partir de llavors, neixen nous productes i serveis que són els que duren fins a l'actualitat. Les publicacions es van dividir en tres grans àmbits: Mercat de treball, Teixit productiu i empresarial i notes informatives (aquest últim és on publiquen dades de diverses fonts estadístiques relacionades amb el desenvolupament local com dades demogràfiques, socials, de nivell formatiu, de rendes...). Els serveis també es van anar ampliant, elaborant un newsletter setmanal amb les novetats de l'Observatori i amb notícies relacionades de l'Àrea de Desenvolupament Local del Consell Comarcal. També va néixer el Servei d'Informació Estadística Municipal (SIEM), el qual donava resposta a una part de les necessitats del territori aportant anàlisi i visualització de dades bàsiques del mercat de treball a tots i cada un dels municipis.

L'Observatori comarcal: unitat d'anàlisi de dues velocitats

Un dels elements clau que cal conèixer a l'hora d'entendre l'evolució i la gestió actual de l'Observatori és la composició territorial del Vallès Oriental. Cal tenir en compte les especificitats de ser un Observatori comarcal en un territori amb 39 municipis de dimensions molt diferents: des de la capital Granollers (amb més de 60.000 habitants) a municipis com Tagamanent, amb poc més de 300 habitants, és a dir, de municipis amb una elevada capacitat de recursos tècnics a d'altres amb cap figura responsable d'analitzar amb continuïtat les dades disponibles de mercat de treball, teixit productiu i empresarial, o qualsevol altre tipus d'estadística

i informació d'interès per conèixer l'evolució del seu municipi en l'àmbit del desenvolupament local.

Així, quan parlem d'Observatori comarcal, parlem d'una unitat d'anàlisi del desenvolupament local de dues velocitats: Per una banda, un Observatori que analitza i realitza estudis de dinàmiques econòmiques, del teixit productiu i empresarial, de conjuntura socioeconòmica, de prospectiva i tendències. D'aquí han sorgit publicacions de referència al territori com l'estudi «Especialitzacions Productives al Vallès Oriental. Estratègies i Oportunitats», «Contractes per ocupacions» o «L'Estat de la Formació Professional al Vallès Oriental».

Per l'altra, un Observatori que aporta les dades bàsiques de mercat de treball i d'estructura productiva per cada un dels municipis per cobrir bàsicament les necessitats d'informació dels municipis petits. Per cobrir aquestes necessitats, l'Observatori treballa per oferir dades en l'àmbit municipal de tots i cada un dels seus productes permanents. El SIEM té aquesta finalitat: oferir informes detallats i molt visuals del mercat de treball per a cada un dels municipis.

Cap a un Observatori de 4a generació?

Durant l'any 2017, el Servei de l'Observatori del Vallès Oriental s'ha situat com a element determinant en la planificació estratègica i en la generació d'informació i divulgació de la informació, participant i dinamitzant en diferents grups de treball de la Taula de concertació territorial Vallès Oriental Avançada i col·laborant amb altres Observatoris per fer estudis econòmics on s'analitzaven i es posaven en relació diverses comarques i eixos supramunicipals. Aquest fet ha significat un canvi de paradigma de com s'entén l'observatori dins l'organigrama institucional, passant de formar part d'una unitat més que fa una feina concreta, amb uns productes i serveis predeterminats, a esdevenir part central del disseny i avaluació de les polítiques de desenvolupament econòmic, nodrint tots els serveis i departaments implicats en aquest àmbit dins d'una institució i nodrint també els espais de treball oberts en marcs de concertació supramunicipals.

L'Observatori doncs, ha passat a esdevenir un element més en la governança del territori, amb un paper essencial en l'estratègia territorial de la comarca. Quan parlem del paper de l'Observatori en l'estratègia no només ens referim a donar suport a plans estratègics aportant informació i dades estadístiques, sinó que parlem d'esdevenir espai central d'aquesta planificació estratègica, dissenyant i planificant el procés, coordinant espais, dinamitzant la participació dels diferents agents i aportant valor amb l'anàlisi diagnòstic i el prospectiu i de tendències del desenvolupament econòmic local. És un pas més en l'aplicació de metodologies dels observatoris, ampliant les tècniques d'investigació quantitatives i qualitatives amb metodologia participativa.

Aquest fet no és nou, i d'altres Observatoris també obren espais participatius on diferents agents col·laboren i formen part dels estudis i anàlisis per generar noves fonts primàries d'informació, construeixen col·lectivament nous indicadors i treballen per "pressionar" a les organitzacions pertinents perquè facilitin i obrin les seves dades en un món que reclama transparència i accés a fitxers de dades obertes. L'obertura d'aquesta informació facilitarà i, de ben segur, ampliarà els àmbits de treball i anàlisi dels Observatoris de la demarcació.

Per últim, la nova generació d'Observatori també tindrà com a element vertebrador l'ús de noves tecnologies i eines digitals per oferir informació interactiva que permeti interactuar a l'usuari final i que afavoreixi l'accés a la informació.

Tots aquests elements ens poden fer pensar en un canvi de paradigma que ens permeti passar cap a una nova generació d'Observatoris de desenvolupament local i estratègia.

Recull estadístic. Vallès Oriental

	Vallès Oriental		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes Vallès Oriental/ Demarcació	
	2016	2017	2016	2017	V. Oriental	Demarcació	2016	2017
Entorn								
Nombre de municipis		39		311				12,5%
Superfície total (km²)		735,0		7.726,4				9,5%
Superfície mitjana municipal (km²)		18,8		24,8				nc
Demografia								
Població Total	401.338	403.259	5.542.680	5.576.037	0,5%	0,6%	7,2%	7,2%
Densitat (hab/km²)	546	549	717	722	0,5%	0,6%	nc	nc
Homes	200.417	201.153	2.704.771	2.718.621	0,4%	0,5%	7,4%	7,4%
Dones	200.921	202.106	2.837.909	2.857.416	0,6%	0,7%	7,1%	7,1%
Població de menys de 16 anys	74.072	73.501	914.352	915.587	-0,8%	0,1%	8,1%	8,0%
Població potencialment activa (16-64)	263.938	264.734	3.603.957	3.621.380	0,3%	0,5%	7,3%	7,3%
Població de 65 anys i més	63.328	65.024	1.024.371	1.039.070	2,7%	1,4%	6,2%	6,3%
Projecció Població 2017-2026	403.259	399.018	5.576.037	5.488.234	-1,1%	-1,6%	7,2%	7,3%
Pob. resident a l'estranger	6.442	7.383	205.134	220.660	14,6%	7,6%	3,1%	3,3%
Índex de dependència global	52,1	52,3	53,8	54,0	0,2	0,2	nc	nc
Índex d'envelliment	85,5	88,5	112,0	113,5	3,0	1,5	nc	nc
Nacionalitat espanyola	367.240	370.275	4.854.217	4.864.723	0,8%	0,2%	7,6%	7,6%
Nacionalitat estrangera	34.098	32.984	688.463	711.314	-3,3%	3,3%	5,0%	4,6%
Taxa d'estrangeria total	8,5%	8,2%	12,4%	12,8%	-0,3pp	0,3pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	6,8%	6,6%	9,4%	9,7%	-0,3pp	0,3pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	5.768	5.346	110.476	111.138	-7,3%	0,6%	5,2%	4,8%
Població potencialment activa (16-64)	27.416	26.661	557.386	577.682	-2,8%	3,6%	4,9%	4,6%
Població de 65 anys i més	914	977	20.601	22.494	6,9%	9,2%	4,4%	4,3%
Àfrica	14.940	13.985	162.517	160.369	-6,4%	-1,3%	9,2%	8,7%
Amèrica	8.292	7.976	196.361	206.669	-3,8%	5,2%	4,2%	3,9%
Àsia	2.548	2.729	123.379	130.534	7,1%	5,8%	2,1%	2,1%
Europa	8.295	8.265	205.532	212.938	-0,4%	3,6%	4,0%	3,9%
Unió Europea	6.617	6.501	164.824	168.912	-1,8%	2,5%	4,0%	3,8%
Resta del món	23	29	674	804	26,1%	19,3%	3,4%	3,6%
5 principals nacionalitats (comarca)	17.462	16.345	239.562	238.313	-6,4%	-0,5%	7,3%	6,9%
Marroc	9.030	8.317	122.087	119.779	-7,9%	-1,9%	7,4%	6,9%
Senegal	2.645	2.561	10.597	10.699	-3,2%	1,0%	25,0%	23,9%
Romania	2.452	2.389	33.452	33.172	-2,6%	-0,8%	7,3%	7,2%
Bolívia	1.976	1.659	27.698	26.199	-16,0%	-5,4%	7,1%	6,3%
Xina	1.359	1.419	45.728	48.464	4,4%	6,0%	3,0%	2,9%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	12.262	12.393	184.428	185.911	1,1%	0,8%	6,6%	6,7%
Agricultura	92	88	786	782	-4,3%	-0,5%	11,7%	11,3%
Indústria	2.144	2.150	18.875	18.778	0,3%	-0,5%	11,4%	11,4%
Construcció	1.200	1.256	15.152	15.701	4,7%	3,6%	7,9%	8,0%
Serveis	8.826	8.899	149.615	150.650	0,8%	0,7%	5,9%	5,9%
Dimensió mitjana	8,7	9,0	10,6	11,0	0,3p	0,4p	nc	nc
Agricultura	2,6	2,8	3,4	3,4	0,2p	0,1p	nc	nc
Indústria	16,7	17,2	16,3	16,9	0,5p	0,6p	nc	nc
Construcció	4,5	4,8	5,2	5,5	0,3p	0,3p	nc	nc
Serveis	7,4	7,7	10,5	10,9	0,4p	0,4p	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	8.885	8.931	127.598	128.114	0,5%	0,4%	7,0%	7,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	1.695	1.677	28.355	27.780	-1,1%	-2,0%	6,0%	6,0%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	1.205	1.207	15.182	15.142	0,2%	-0,3%	7,9%	8,0%
Serveis de menjar i begudes	1.123	1.069	17.361	17.396	-4,8%	0,2%	6,5%	6,1%
Activitats especialitzades construcció	721	744	8.980	9.202	3,2%	2,5%	8,0%	8,1%
Transport terrestre i per canonades	505	519	5.960	6.000	2,8%	0,7%	8,5%	8,7%
Altres activitats de serveis personals	480	496	7.463	7.496	3,3%	0,4%	6,4%	6,6%
Productes metàl·lics	502	489	3.665	3.616	-2,6%	-1,3%	13,7%	13,5%
Construcció d'immobles	449	483	5.735	6.062	7,6%	5,7%	7,8%	8,0%
Venda i reparació de vehicles motor	437	443	4.432	4.418	1,4%	-0,3%	9,9%	10,0%
Activitats immobiliàries	386	398	7.827	8.109	3,1%	3,6%	4,9%	4,9%
Educació	347	372	5.744	5.895	7,2%	2,6%	6,0%	6,3%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	319	302	6.591	6.545	-5,3%	-0,7%	4,8%	4,6%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	260	263	2.013	2.043	1,2%	1,5%	12,9%	12,9%
Activitats sanitàries	234	244	5.238	5.296	4,3%	1,1%	4,5%	4,6%
Serveis a edificis i de jardineria	222	225	3.052	3.114	1,4%	2,0%	7,3%	7,2%

Recull estadístic. Vallès Oriental (Continuació)

	Vallès Oriental		Demarcació Barcelona		Variació 2016-2017		Pes Vallès Oriental/ Demarcació	
	2016	2017	2016	2017	V. Oriental	Demarcació	2016	2017
Mercat de treball								
Població ocupada	164.957	170.883	2.221.878	2.292.806	3,6%	3,2%	7,4%	7,5%
Homes	89.323	92.487	1.163.435	1.202.122	3,5%	3,3%	7,7%	7,7%
Dones	75.634	78.396	1.058.443	1.090.684	3,7%	3,0%	7,1%	7,2%
Nacionals	153.203	158.018	1.957.216	2.002.985	3,1%	2,3%	7,8%	7,9%
Estrangers	11.754	12.865	264.662	289.821	9,5%	9,5%	4,4%	4,4%
Menys de 30 anys	23.827	25.475	336.395	355.999	6,9%	5,8%	7,1%	7,2%
De 30 a 44 anys	70.419	70.173	949.098	949.164	-0,3%	0,0%	7,4%	7,4%
De 45 a 54 anys	45.762	48.508	586.505	616.239	6,0%	5,1%	7,8%	7,9%
Més de 55 anys	24.949	26.727	349.880	371.404	7,1%	6,2%	7,1%	7,2%
Taxa d'Ocupació registrada	62,5%	64,5%	61,7%	63,3%	2,1pp	1,7pp	nc	nc
Llocs de treball	136.294	141.376	2.346.713	2.430.935	3,7%	3,6%	5,8%	5,8%
Agricultura	754	753	8.192	8.153	-0,1%	-0,5%	9,2%	9,2%
Indústria	38.905	39.978	341.929	351.151	2,8%	2,7%	11,4%	11,4%
Construcció	9.714	10.341	122.485	129.769	6,5%	5,9%	7,9%	8,0%
Serveis	86.921	90.304	1.874.107	1.941.862	3,9%	3,6%	4,6%	4,7%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	16.784	17.392	220.053	231.270	3,6%	5,1%	7,6%	7,5%
Assalariats	106.667	112.085	1.960.273	2.044.003	5,1%	4,3%	5,4%	5,5%
Autònoms	29.627	29.291	386.440	386.932	-1,1%	0,1%	7,7%	7,6%
15 Principals sectors d'activitat	87.953	91.927	1.380.408	1.425.025	4,5%	3,2%	6,4%	6,5%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	13.219	13.073	252.133	253.427	-1,1%	0,5%	5,2%	5,2%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	12.170	12.798	157.552	161.789	5,2%	2,7%	7,7%	7,9%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	6.760	7.133	80.544	83.945	5,5%	4,2%	8,4%	8,5%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	7.043	7.047	145.609	149.542	0,1%	2,7%	4,8%	4,7%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	5.634	5.703	128.674	135.454	1,2%	5,3%	4,4%	4,2%
<i>Productes metàl·lics</i>	5.468	5.621	38.887	40.072	2,8%	3,0%	14,1%	14,0%
<i>Educació</i>	5.220	5.533	131.449	136.467	6,0%	3,8%	4,0%	4,1%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	4.949	5.207	73.361	75.845	5,2%	3,4%	6,7%	6,9%
<i>Indústries químiques</i>	4.856	5.175	24.799	25.521	6,6%	2,9%	19,6%	20,3%
<i>Activitats sanitàries</i>	4.617	4.688	140.823	147.032	1,5%	4,4%	3,3%	3,2%
<i>Cautxú i plàstic</i>	4.293	4.607	18.060	17.836	7,3%	-1,2%	23,8%	25,8%
<i>Activitats relacionades amb l'ocupació</i>	3.314	4.397	31.088	36.379	32,7%	17,0%	10,7%	12,1%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	4.193	4.338	35.384	36.354	3,5%	2,7%	11,8%	11,9%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	3.123	3.434	77.815	79.700	10,0%	2,4%	4,0%	4,3%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	3.094	3.173	44.230	45.662	2,6%	3,2%	7,0%	6,9%
Aturats registrats	25.577	22.943	330.725	302.569	-10,3%	-8,5%	7,7%	7,6%
Homes	11.224	9.682	149.932	132.788	-13,7%	-11,4%	7,5%	7,3%
Dones	14.353	13.261	180.793	169.781	-7,6%	-6,1%	7,9%	7,8%
Nacionals	21.985	19.657	275.389	249.149	-10,6%	-9,5%	8,0%	7,9%
Estrangers	3.592	3.286	55.336	53.420	-8,5%	-3,5%	6,5%	6,2%
Agricultura	370	334	3.743	3.288	-9,7%	-12,2%	9,9%	10,2%
Indústria	4.550	3.709	43.734	37.414	-18,5%	-14,5%	10,4%	9,9%
Construcció	2.145	1.826	31.234	26.681	-14,9%	-14,6%	6,9%	6,8%
Serveis	16.963	15.597	232.293	215.533	-8,1%	-7,2%	7,3%	7,2%
Sense ocupació anterior	1.549	1.477	19.721	19.653	-4,6%	-0,3%	7,9%	7,5%
Població activa local estimada	187.745	191.019	2.617.223	2.656.868	1,7%	1,5%	7,2%	7,3%
Taxa d'atur registrat estimada	13,62%	12,01%	12,64%	11,39%	-1,6pp	-1,2pp	nc	nc
Homes	11,31%	9,59%	11,17%	9,76%	-1,7pp	-1,4pp	nc	nc
Dones	16,22%	14,72%	14,18%	13,10%	-1,5pp	-1,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	143.828	154.379	2.235.210	2.389.366	7,3%	6,9%	6,4%	6,5%
Beneficiaris de prestacions	14.069	12.587	182.936	167.559	-10,5%	-8,4%	7,7%	7,5%
Taxa Cobertura Prestacions	58,55%	58,64%	58,82%	59,23%	0,1pp	0,4pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	3.886	3.873	143.299	145.232	-0,3%	1,3%	2,7%	2,7%
Places en càmpings	2.415	2.730	44.028	44.337	13%	0,7%	5,5%	6,2%
Places en establiments de turisme rural	427	416	5.042	5.063	-2,6%	0,4%	8,5%	8,2%
Places en apartaments	36	36	3.619	3.534	0,0%	-2,3%	1,0%	1,0%
Places en HUTs ²	572	979	64.780	92.769	nc	nc	0,9%	1,1%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	456.638	479.837	6.607.108	7.054.908	5,1%	6,8%	6,9%	6,8%
Pressupostos municipals: despeses	454.479	479.410	6.519.382	7.048.368	5,5%	8,1%	7,0%	6,8%
Deute viu municipal ⁴	194.580	174.622	2.859.109	2.667.885	-10,3%	-6,7%	6,8%	6,5%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Places Habitatges ús turístic estimades segons la Direcció General de Turisme. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2015-2016

nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

Metodologia

Població: Xifra oficial de població a 1 de gener de cada any en base al Padró d'habitants municipal aprovat anualment pel govern de l'Estat. A l'informe es pren com a referència la darrera dada disponible a nivell municipal, 1 de gener de 2017.

Font: Programa Hermes (<http://www.diba.cat/hermes>) en base a dades d'Idescat (Institut d'Estadística de Catalunya) i INE (Instituto Nacional de Estadística).

Població resident a l'estranger: El Padró d'habitants residents a l'estranger (PERE) és el registre administratiu on consten les persones que viuen habitualment a l'estranger, que tenen la nacionalitat espanyola, sigui o no aquesta l'única nacionalitat, i l'últim municipi al qual estan inscrites és qualsevol dels que hi ha a Catalunya. Les persones inscrites en aquest padró es consideren veïnes del municipi espanyol que figura a les dades de la seva inscripció únicament a l'efecte de l'exercici del dret de sufragi, i no constitueix, en cap cas, població del municipi. La data de referència és a 1 de gener de cada any. Es constitueix amb les dades existents en el Registre de Matrícula de cada oficina consular o secció consular de les missions diplomàtiques.

Font: Programa Hermes en base a dades d'Idescat.

Població projectada: Les projeccions de població elaborades per Idescat amb el mètode dels components. Aquest mètode consisteix a afegir anualment a la piràmide de partida els components del creixement demogràfic (naixements, defuncions, immigracions i emigracions). La piràmide de partida de les noves projeccions és la població postcensal estimada a 1 de gener de 2013, calculada a partir de la informació del Cens de 2011 i del moviment demogràfic 2011-2012. La data de referència de les poblacions projectades és l'1 de gener de cada any. Es considera que els resultats s'han de valorar sobretot pel que fa a mitjà termini (horitzó 2026), atès que l'evolució futura dels components del creixement, i en particular de la migració, és molt incerta. En aquest informe s'ha fet servir la projecció de població de les comarques barcelonines pel 2026, i l'escenari mitjà.

Font: Programa Hermes en base a dades d'Idescat.

Densitat de població: Relació entre la població i la superfície de la comarca.

Índex de dependència global: Relació entre els individus en edat no activa (de 0 a 15 anys i de 65 anys i més) respecte a la població potencialment activa (de 16 a 64 anys).

Índex d'envelliment: Relació entre la població de 65 anys i més i la població de 0 a 15 anys.

Taxa d'estrangeria total: Relació entre la població de nacionalitat estrangera respecte el total de la població.

Taxa d'estrangeria extracomunitària: Relació entre la població de nacionalitat estrangera no comunitària respecte el total de la població.

Empreses (SABI): La base de dades SABI (*Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics*) recull la informació que les societats mercantils dipositen al Registre Mercantil. La selecció s'ha realitzat el mes d'abril del 2017 sobre les societats actives de cadascuna de les comarques de Barcelona que han dipositat els comptes corresponents al 2016. Les empreses líders en facturació s'han triat a partir de l'import net de la xifra de negoci, que és el que obté l'empresa com a conseqüència de la realització de la seva activitat ordinària.

Font: SABI (Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics).

Empreses (Seguretat Social): Nombre de comptes de cotització donats d'alta al règim general de la Seguretat Social i al règim especial de la mineria i el carbó a 31 de desembre de cada any. Les empreses han de declarar com a mínim un compte de cotització per província: poden declarar-ne un per cada establiment o bé computar tots els seus treballadors en un sol compte de cotització per província. És una aproximació a la xifra real d'empreses, ja que hi poden haver empreses establertes en un municipi que cotitzen en altres comarques, i a la inversa, empreses que tenen la seva activitat en varies comarques de la província i adscriuen totes les empreses en un únic compte de cotització d'un municipi concret.

Malgrat això, la informació sobre els comptes de cotització, i sobre les persones afiliades que depenen d'aquests comptes, permet de forma força ajustada aproximar el volum d'empreses i de llocs de treball localitzats en un territori.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Llocs de treball: Nombre de treballadors assalariats afiliats al règim general de la Seguretat Social (i a l'especial de la mineria i el carbó), més els afiliats al règim especial de treballadors autònoms, amb data de 31 de desembre de cada any. Respecte als treballadors assalariats conté les mateixes especificacions descrites a la definició d'empreses, amb la característica afegida a l'anàlisi del fet que els treballadors poden residir en un municipi diferent de la ubicació de l'empresa. Respecte als treballadors autònoms, la seva característica principal és el treball en activitats territorialment itinerants que en molts casos es donen en els treballadors adscrits en aquest règim.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Ocupats registrats: Nombre de treballadors de cada municipi afiliats a la Seguretat Social (Règim general, Règim especial de la mineria del carbó, Règim especial de treballadors autònoms, i Règim especial del mar) per sexe, edat i nacionalitat (espanyola o estrangera) a l'últim dia de cada trimestre. Els afiliats es comptabilitzen segons la seva residència.

Font: Programa Hermes en base a dades d'Idescat.

Atur registrat: Demandes d'ocupació pendents de cobrir l'últim dia de cada mes (a l'informe consten les del mes de desembre) a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya. Les demandes d'ocupació són sol·licituds de llocs de treball fetes per persones treballadores, registrades a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya, que estan actives l'últim dia laborable de cada mes. L'atur registrat es correspon amb les demandes d'ocupació pendents de cobrir que compleixen els criteris estadístics per mesurar l'atur registrat establerts en l'Ordre ministerial d'11 de març de 1985 (BOE de 14 de març de 1985). Estadísticament es registra l'aturat en el seu municipi de residència.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Població activa local estimada: Suma de la població aturada registrada i les afiliacions a la Seguretat Social de la població de 16 i més anys per lloc de residència.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Taxa d'atur registral: Relació entre la població aturada registrada a les oficines d'ocupació (SOC) i la suma de la població aturada registrada i les afiliacions a la Seguretat Social de la població de 16 i més anys per lloc de residència.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Beneficiaris de prestacions per desocupació: Les dades de Beneficiaris de prestacions per desocupació s'obtenen a partir de l'explotació estadística del fitxer del Servicio Público de Empleo Estatal (SEPE) dels registres administratius de persones beneficiàries d'aquest tipus de prestacions de la demarcació de Barcelona. Es divideixen en tres tipus de prestacions:

- La prestació contributiva (també anomenada prestació d'atur) és aquella a la que poden accedir les persones que han realitzat una cotització prèvia a la Seguretat Social per a tal contingència, sempre i quan es reuneixin tots els requisits.
- La prestació de nivell assistencial (també anomenada subsidi d'atur) es pot percebre per diferents motius: haver esgotat la prestació contributiva; no haver cobert el període mínim de cotització per accedir a la prestació contributiva; ésser emigrant retornat; haver estat excarcerat; etc.
- La renda activa d'inserció és una renda econòmica orientada a determinats col·lectius i vinculada a la realització d'accions en matèria de polítiques actives d'ocupació.

Font: Programa Hermes en base a dades del Observatorio de las Ocupaciones del SEPE de Barcelona.

Taxa de cobertura de prestacions: Proporció de persones perceptores de prestacions de desocupació en relació amb el total de persones aturades registrades a les oficines públiques d'ocupació menys el col·lectiu de sense ocupació anterior (SOA). Es tractaria d'una proporció «bruta» ja que alguns col·lectius no inclosos en l'atur registrat poden tenir dret a prestacions.

Contractes: Sumatori anual del nombre de contractes registrats —no de persones contractades— a les Oficines de Treball de la Generalitat de Catalunya. Els contractes

es comptabilitzen en el territori on esta localitzat el lloc de treball i no on resideix la persona contractada.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Finances públiques: Estadística de pressupostos de les corporacions locals publicada pel Ministeri d'Hisenda i Administracions públiques que, en aquest cas, es refereix als pressupostos inicials dels anys 2015 i 2016 dels municipis de la demarcació. Els totals comarcals fan referència a la suma dels pressupostos municipals i no inclouen, per exemple, els pressupostos dels consells comarcals.

Les despeses inclouen, amb l'especificació pertinent, els crèdits necessaris per atendre al compliment de les obligacions. Les despeses corrents inclouen del capítol 1 al 5 de la classificació econòmica, i les inversions, desglossades a l'informe, corresponen als capítols 6 i 7 de la classificació econòmica de les despeses.

Els ingressos fan referència a les estimacions dels diversos recursos econòmics a liquidar durant l'exercici. Els ingressos corrents inclouen del capítol 1 al 5 de la classificació econòmica, mentre que els ingressos tributaris inclouen els tres primers capítols de la classificació econòmica dels ingressos.

El deute viu engloba les operacions de risc en crèdits financers, valors de renda fixa i préstecs o crèdits transferits a tercers. No inclou el deute comercial de les enti-

tats locals, és a dir, la que mantenen amb els seus proveïdors.

Font: Programa Hermes en base a dades de la web del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Turisme: Estadístiques de la capacitat d'allotjament turístic a la província de Barcelona (hotels, càmpings, establiments de turisme rural, apartaments turístics i habitatges d'ús turístic) expressades en places (oferta) així com en el nombre de viatgers (turistes allotjats en aquests establiments) i pernoctacions (nits d'estada en els allotjaments). Aquest apartat també preveu l'ocupació turística (percentatge de places ocupades en els allotjaments oberts o disponibles).

Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'INE, l'Idescat i la Direcció General de Turisme.

Impost sobre les estades en establiments turístics: És un tribut propi de la Generalitat de Catalunya que grava la singular capacitat econòmica de les persones físiques que es posa de manifest amb l'estada o el gaudiment del servei d'allotjament, per part d'aquestes, per dia o fracció, amb pernoctació o sense, en un dels establiments i equipaments a què fa referència la llei de la creació de l'impost. La informació difosa en aquest informe fa referència a la llei de creació de l'impost. La informació difosa en aquest informe fa referència a l'import en euros de la recaptació anual considerant el 4t trimestre de 2016 i el 1r, 2n i 3r trimestre de 2017 de l'impost en cada municipi, que no és el que rep finalment l'administració local en qüestió.

Font: Direcció General de Turisme de la Generalitat de Catalunya.

Estudis
monogràfics

Enquesta d'hàbits de consum i compra a la demarcació de Barcelona. Principals resultats

Rocío Macías Sánchez, Gerència de Serveis de Comerç. Diputació de Barcelona

1. Introducció

Com a resultat de la reflexió de les polítiques de comerç portades a terme fins a aquest moment, la Gerència de Serveis de Comerç ha considerat essencial aportar dades i coneixement del sector a les administracions públiques locals, gestors i agents implicats en el desenvolupament del comerç de proximitat de la demarcació de Barcelona. La generació de coneixement, i en concret el relacionat amb la demanda, es considera un instrument indispensable per desenvolupar i adaptar les polítiques sectorials actuals. L'anàlisi dels hàbits de consum i compra, mantinguda en el temps, pot ser un baròmetre dels impactes dels potencials canvis a les polítiques del sector i de la percepció del consumidor final. És una font d'informació i coneixement única, en què els patrons de comportament s'han pogut analitzar des d'una òptica supramunicipal, i que es basa en les preferències i les valoracions de les llars familiars i la seva relació amb l'oferta comercial del municipi.

L'objectiu d'aquest article és oferir una síntesi dels principals resultats del projecte de l'enquesta d'hàbits de consum i compra, en el terreny provincial i en el de les comarques, en què s'inclou: la percepció del comerç per part de l'objecte de l'enquesta (responsable de la compra i llars familiars), el seu comportament de compra segons les diferents categories de productes i formats comercials –inclòs Internet–, les dinàmiques territorials que se'n deriven i allò que les motiva. Així, es posarà un èmfasi especial a analitzar els fluxos, els comportaments i les motivacions als llars a l'hora de realitzar la despesa als barris, al municipi o a fora d'aquest. A continuació es resumeixen les conclusions principals de l'anàlisi exposada.

2. Metodologia

L'enquesta d'hàbits de consum i compra de la demarcació, portada a terme durant el primer trimestre de l'any 2017, ha estat realitzada als responsables de compra d'una mostra de 8.081 llars familiars principals, primeres residències. L'anàlisi s'ha centrat en preguntes al voltant de la valoració de l'oferta comercial als municipis i barris, de les freqüències de compra i les tipologies d'establiment

(segmentat per categories de producte i franja horària), de l'ús d'Internet i de la compra de productes de proximitat, de producció ecològica i directament de productor. Hi ha una part important de l'anàlisi que s'ha centrat en les fugues de compra de les diferents categories de producte, amb l'objectiu de conèixer el tipus d'establiments i els motius quan la compra es realitza a dins del municipi i a fora. D'aquesta manera s'ha possibilitat elaborar uns índexs d'atracció i de pèrdues, que poden atendre diferents escales de territori.

En concret, es va realitzar l'enquesta telefònica mitjançant el sistema CATI (Computer Assisted Telephone Interview), que tenia una durada mitjana de 13 minuts, a l'univers format pels responsables de compra exclusius o compartits de la llar familiar principal. El disseny i la selecció de la mostra s'ha elaborat a partir del cens d'habitatges familiars principals de l'INE 2011¹. Globalment, el marge d'error resultant ha estat de $\pm 1,09$, per a un nivell de confiança del 95,5% i en la hipòtesis més desfavorable: $p=q=50$.

La selecció aleatòria de telèfons (i llars) s'ha extret de les BGT (bases generals de telèfons) de les empreses operadores. La selecció de les unitats de llar que han conformat l'estudi s'ha estratificat per quotes segons la tipologia de la llar en l'àmbit de la demarcació, com es mostra en la taula 1.

Taula 1
Quota per tipologia de llar

	Quota segons tipologia
Llar unipersonal	23,40%
Pare/mare sols amb algun fill	9,20%
Parella sense fills que visquin a la llar	22,70%
Parella amb fills que viuen a la llar	33,30%
Un altre tipus de llars	11,40%

1. Censos de población y viviendas 2011. INE
<http://www.ine.es/censos2011/tablas/Inicio.do>

En realitzar l'anàlisi de resultats, aquestes tipologies de llar s'han desagregat amb més de detall, seguint també la classificació aportada pel cens de l'INE 2011, taula 2.

Taula 2
Classificació de les tipologies de llar

Tipologia de llar
LLar unipersonal menor de 65 anys
Llar unipersonal de 65 anys o més
Pare / Mare amb fills menors de 18 anys
Pare / Mare amb fills de 18 anys o més
Pare / Mare sol amb fills menors i majors de 18 anys
Parella sense fills que convisquin a la llar
Parella amb fills menors de 18 anys
Parella amb fills de 18 anys o més
Parella amb fills menors i majors de 18 anys
Un altre tipus de llar

Adicionalment, es va realitzar una ponderació segons la distribució d'habitatges familiars (llars) per sistema territorial de la demarcació de Barcelona i, en segon lloc, en funció de la distribució en el terreny comarcal de la tipologia de llar, taula 3.

Taula 3
Distribució de les enquestes en l'àmbit de les comarques

Comarques	Habitatges familiars principals. Cens INE 2011	Enquestes per fer. Mostra aproporcional	Enquestes realitzades	Ponderació de les enquestes	Error mostral (segons enquestes realitzades)
Alt Penedès	40.462	427	427	149	4,72
Anoia	45.083	455	460	166	4,55
Bages	67.582	411	411	249	4,82
Baix Llobregat	299.741	1.170	1.177	1.215	2,85
Barcelonès	926.582	820	831	3.319	3,40
Berguedà	16.779	465	474	62	4,44
Garraf	58.653	405	409	216	4,83
Maresme	166.748	857	865	606	3,32
Moianès	4.859	400	416	18	4,60
Osona	57.283	691	712	211	3,65
Vallès Occidental	337.589	1.140	1.139	1.245	2,90
Vallès Oriental	147.244	759	760	543	3,55

3. Comerç al territori

Aquest apartat tracta d'analitzar tres qüestions diferenciades de l'enquesta realitzada i dels resultats: en primer lloc, s'exposa quin és el perfil del responsable de compra entrevistat i la percepció que té del comerç; en segon lloc, s'exposa la dinàmica territorial i els hàbits de consum i compra a la província i a les comarques, i, finalment, l'anàlisi se centra en les compres realitzades per Internet i en la capacitat d'introduir els productes ecològics, de proximitat i directament del productor a l'oferta comercial del municipi.

Responsable de compra de la llar

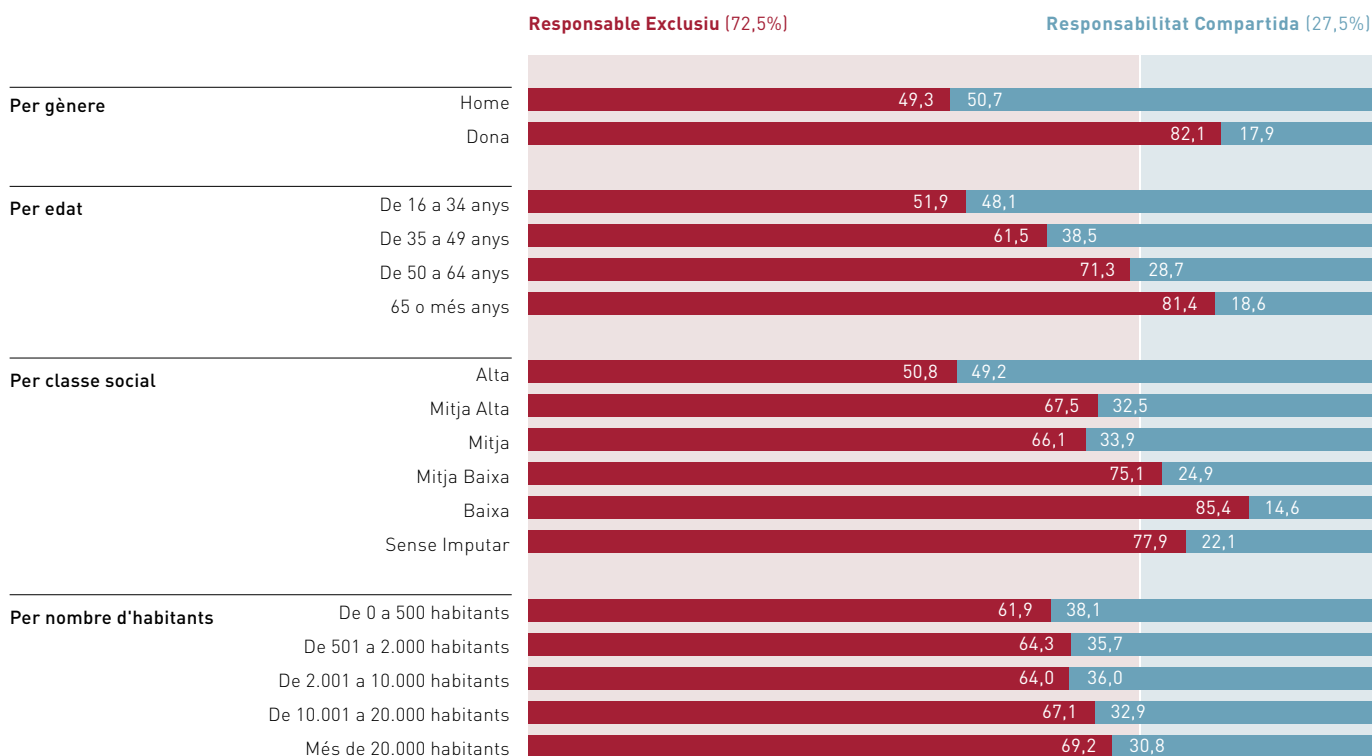
El perfil del responsable de compra és comú a la demarcació de Barcelona i al detall de les comarques. Des d'una perspectiva de gènere, la dona es perfila com la principal responsable de compra de les llars amb una participació de 70,8%. Aquest fet és comú a totes les classes socials i destaca l'augment del percentatge a l'estrat social baix, en el qual arriba al 76,8%. No s'observen uns patrons de consum significativament diferents en funció del sexe.

De forma global, el 72,5% dels responsables de compra de les llars realitzen les compres de forma exclusiva i, d'aquest percentatge, el 82,1% és dona. De fet, el perfil del responsable exclusiu correspon a una dona de 65 anys o més amb poder adquisitiu baix, a diferència del perfil de responsabilitat

Gràfic 1

Perfil responsable de compra

(en percentatge)

compartida, que es perfila com a home entre 16 i 34 anys amb un poder adquisitiu elevat (gràfic 1). Des de l'òptica de la tipologia de llar, la responsabilitat compartida de les famílies formades per parelles amb fills menors de 18 anys suposa el 50,1% de les compres del total d'aquesta tipologia de llars, a diferència de les llars formades per parelles sense fills, en les quals existeix una exclusivitat de compra que correspon al 65,8% dels casos.

Percepció del comerç

El primer bloc de preguntes de l'enquesta es va centrar en la valoració per part del responsable de compra de l'oferta comercial del seu municipi i dels aspectes qualitatius que la componen. En el cas de municipis de més de 20.000 habitants, es va preguntar addicionalment per la percepció del seu barri de residència.

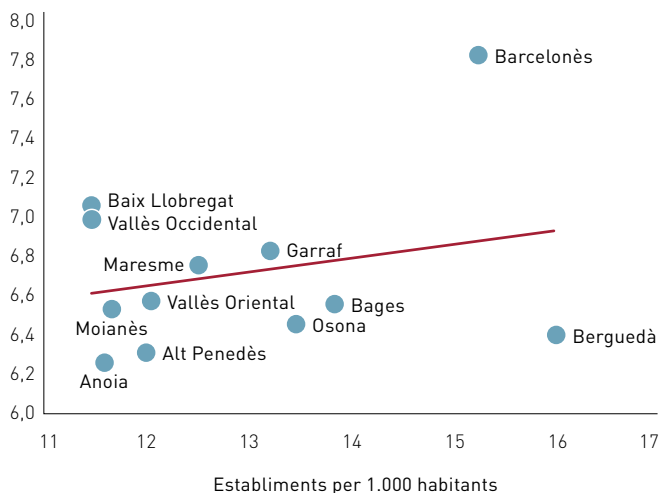
Els resultats, en el terreny comarcal, de la valoració de l'oferta comercial del seu municipi apareixen en el gràfic 2, en el qual addicionalment s'ha inclòs una altra variable: el nombre d'establiments per cada mil habitants, que ens aporta la relació amb l'estructura comercial dels municipis nivell de manera agregada per comarques. Aquestes dades provenen del cens d'establiments comercials de Catalunya.² S'observa com hi ha una lleugera tendència general al fet que com més alts són els nivells d'establiments per cada 1.000 habitants s'obté una percepció de l'oferta als municipis més bona. Però aquesta afirmació presenta importants excepcions donat que, tret del Barcelonès, el gruix de les comarques presenten una densitat comercial molt similar amb percepcions de l'oferta dispars. Aquest gràfic permet apreciar com existeixen uns altres factors, a part de l'estricta vessant quantitativa del comerç, que fan que la valoració de l'oferta obtingui una percepció millor segons el territori.

2. Dades extretes del cens d'establiments comercials e Catalunya (CECC) realitzats per la Generalitat de Catalunya, 2017. <https://censcomerc.empresagencat.cat/#/inici>

Gràfic 2

Valoració de l'oferta comercial

Comarques

Atenent els nivells específics de l'oferta comercial de la província, els principals components més ben valorats són: els horaris comercials (7,81), la professionalitat dels comerciants (7,53), la qualitat i la varietat de botigues (7,37 i 7,17 respectivament) i l'oferta complementària en restaurants, cafeteries i bars, amb una valoració de 7,29 sobre un total de 10 com a puntuació màxima. Per contra, els factors més mal valorats són: la disponibilitat i el preu d'aparcament en les zones comercials (5,09 i 5,27), la varietat complementària de

l'oferta en oci (5,72) i els preus, amb una valoració de 5,74 sobre 10. Aquests factors constitueixen els principals elements de l'oferta pròpiament comercial o bé complementària a aquesta, com pot ser l'oferta en oci, restauració i aparcaments, totalment relacionada amb la percepció del comerç, degut als nous paradigmes de consum i lleure o a les necessitats de mobilitat.

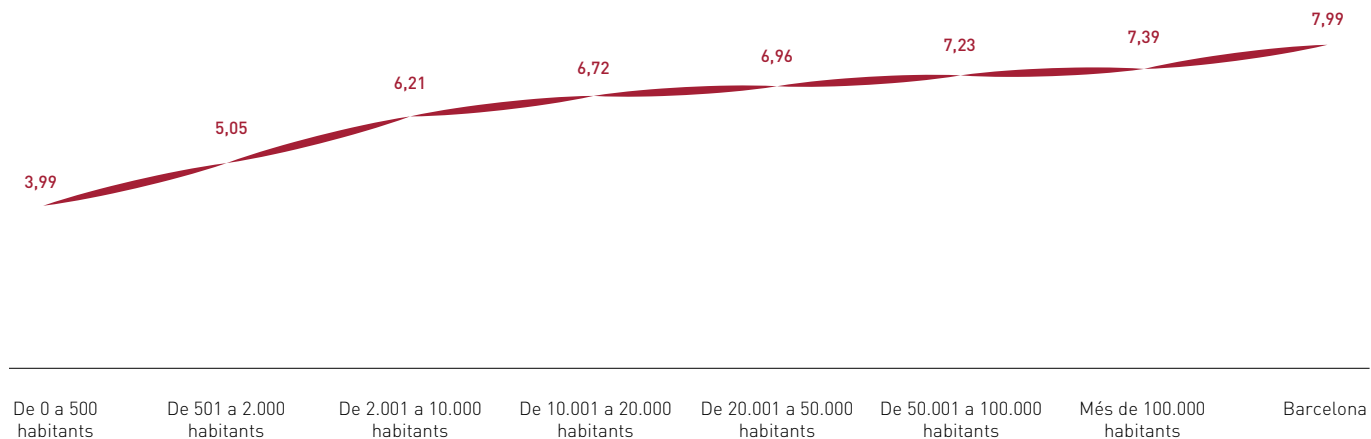
A aquesta exposició de resultats, derivada directament de l'enquesta realitzada, s'hi pot aplicar una doble lògica d'interpretació si s'analitzen en funció del tipus de llar, del responsable de compra i de la dimensió del municipi enquestat.

En aquest sentit, i atenent la lògica de la valoració de l'**oferta comercial segons la dimensió d'habitants** del municipi, el gràfic 3 evidencia com aquest factor és un element diferenciador: a menor nombre d'habitants, menor valoració de l'oferta comercial del seu municipi, i de manera inversa.

En concret, per als municipis de menys de 50.000 habitants s'observa com la varietat i la qualitat de l'oferta comercial, juntament amb l'oferta de restaurants, cafeteries i oci en general són les variables més mal valorades, amb unes puntuacions significativament per sota de la mitjana de la demarcació de Barcelona. En canvi, a partir dels 50.000 habitants aquestes mateixes variables estan al voltant de la mitjana provincial i es valoren significativament per sobre en el cas de municipis de més de 100.000 habitants. Les valoracions

Gràfic 3

Valoració de l'oferta comercial per trams de població

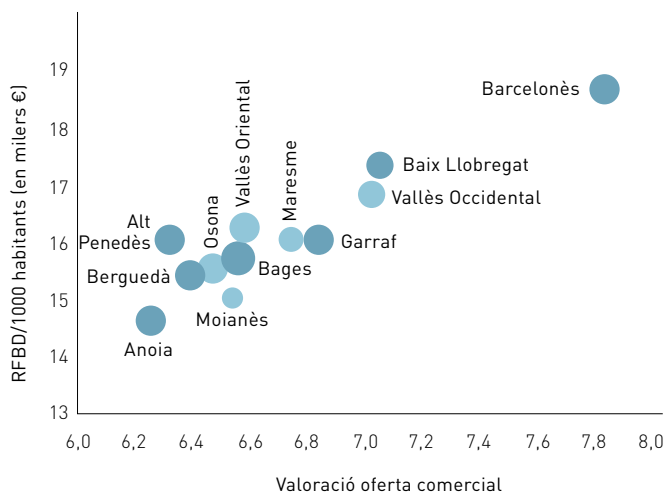
específiques amb els pitjors resultats es concentren en el preu i en la disponibilitat d'aparcament, juntament amb les aglomeracions, que constitueixen els punts febles de l'oferta comercial dels municipis de més de 50.000 habitants.

Si s'atén a la perspectiva de la composició dels membres de la llar, les tipologies de família amb més exigència quant al consum, i per tant amb una valoració més baixa de l'oferta comercial, són les llars formades per parelles amb fills menors i les llars de parelles amb fills menors i majors de 18 anys. La valoració de 6,90 i 6,82 són significativament inferiors a la mitjana provincial, de 7,24 sobre una valoració total de 10. Per aquests responsables de compra, els elements més mal valorats són: la varietat de l'oferta comercial i de l'oferta d'oci (comunes en aquestes dues tipus de llar), l'oferta en restaurants i la qualitat de l'oferta comercial (aquest última present en les llars de parelles amb fills menors de 18 anys i en les llars amb fills amb més de 18 anys). En canvi la disponibilitat i el preu de l'aparcament en zones comercials són significativament més mal valorades en el cas de les llars unipersonals menors de 65 anys.

La resta de tipologies de llar s'aproximen a la mitjana de la demarcació i superen, de forma significativa, la mitjana de les llars unipersonals de 65 anys o més, amb una valoració de 7,69 sobre 10. Els components específics més ben valorats per aquest col·lectiu de responsables de compra van des de la varietat i qualitat de l'oferta comercial fins a l'oferta en oci i restaurants.

Des d'un altre punt de vista, i segons s'observa en el gràfic 4, es presenta un anàlisi comarcal en la qual es relaciona la RFDB³, renda familiar disponible bruta, per cada mil habitants amb la percepció de l'oferta comercial mitjana dels municipis de cada comarca de la demarcació de Barcelona. S'integra en aquesta representació la magnitud de la superfície comercial (m²) per cada 1.000 habitants, feta expressió en l'àrea gràfica de les bombolles per a cada comarca. Aquestes dades s'han extret del cens

Gràfic 4
RFDB per 1.000 habitants i valoració de l'oferta comercial

d'establiments comercials de Catalunya.⁴ Com es pot veure, hi ha una clara relació positiva entre la renda familiar bruta i la valoració de l'oferta comercial a les comarques de la demarcació de Barcelona. A aquest fet s'hi suma que la superfície comercial per cada mil habitants, que podria ser un possible indicador de grans superfícies, no és un factor decisor en aquesta valoració. D'una banda perquè presenten valors bastant aproximats en la majoria de les comarques i, de l'altra, perquè existeixen situacions extremes en magnitud que no es basen en una valoració significativament alta o baixa.

Pel que fa a les claus d'interpretació del gràfic 4, cal complementar l'anàlisi amb el detall de les valoracions específiques per cada comarca, un aspecte que pot ajudar a aclarir les principals fortaleses i febleses de l'oferta comercial. En aquest sentit, es presenta en la taula 4 les percepcions dels diferents elements específics de l'oferta comercial del municipi, agregades per comarques.

3. RFDB, renda familiar disponible bruta. Base 2010. Idescat <http://www.idescat.cat/pub/?id=rfdbc&n=8224&by=com>

4. Dades extretes del cens d'establiments comercials de Catalunya (CECC), elaborat per la Generalitat de Catalunya, 2017. <https://censcomerc.empresagencat.cat/#/inici>

Taula 4

Valoracions específiques de l'oferta comercial

	Alt P.	Anoia	Bages	Baix Ll.	Barcelonès	Berguedà	Garraf	Maresme	Moianès	Osona	Vallès Occ.	Vallès Or.
Els horaris comercials	7,55	7,77	7,98	7,89	7,76	7,70	7,93	7,88	7,96	7,78	7,82	7,86
Els preus	5,84	6,13	5,89	6,02	5,53	5,74	5,74	5,79	5,43	5,94	5,85	5,85
La varietat de l'oferta comercial	6,26	6,40	6,57	6,98	7,72	6,63	6,71	6,72	6,34	6,44	6,97	6,47
La qualitat de l'oferta comercial	7,07	6,97	7,16	7,26	7,59	7,37	7,17	7,31	7,44	7,16	7,23	7,12
L'oferta en restaurants, cafeteries i bars	7,02	6,61	7,01	6,95	7,62	6,79	7,50	7,24	7,58	6,79	7,15	6,90
La varietat de l'oferta en oci (cinema, gimnàs, ...)	3,99	4,39	4,58	5,50	6,72	3,87	4,33	4,78	3,76	4,77	5,49	4,20
Aglomeracions (en zones comercials, cues a botigues, ...)	7,17	7,28	7,10	7,03	6,46	7,84	6,82	7,02	7,89	7,81	6,81	7,34
Disponibilitat d'aparcament en zones comercials	6,51	6,07	6,12	5,38	4,37	6,96	5,14	5,27	6,56	6,87	5,02	6,07
Preu de l'aparcament en zones comercials	6,74	7,33	7,26	5,77	3,82	7,83	5,54	5,63	8,93	7,36	5,51	7,17
La professionalitat dels comerciants	7,51	7,65	7,80	7,65	7,32	7,90	7,48	7,62	8,05	7,94	7,65	7,86

Dinàmica territorial i hàbits de consum i compra

El gruix del contingut de les enquestes realitzades es va centrar en l'anàlisi dels hàbits de consum i compra dels responsables de les llars en relació amb cinc categories de productes: alimentació fresca, resta d'alimentació, productes quotidians no alimentaris, equipament de la persona i equipament de la llar. En aquest sentit es van realitzar preguntes al voltant de les freqüències; de la localització i el tipus d'establiment on es realitzava l'acte de compra, tant dins del municipi com fora, així com dels motius en concret que expliquen la fuga de despesa del municipi.

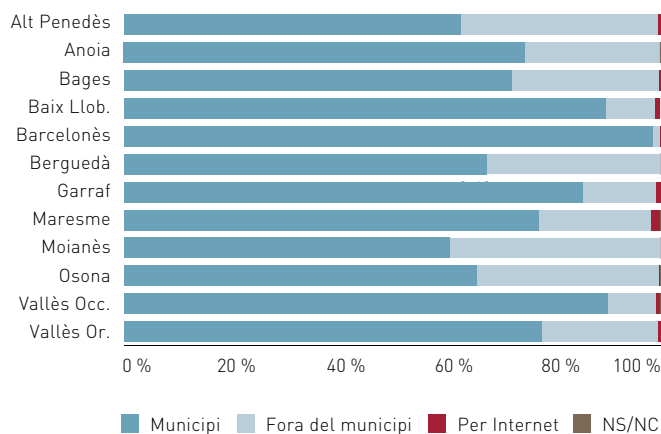
Focalitzant l'anàlisi dels resultats en la **localització de la despesa** realitzada per les llars familiars, s'ha diferenciat

entre productes quotidians (alimentació fresca, resta d'alimentació i productes quotidians no alimentaris) i productes no quotidians (equipament de la persona i equipament de la llar) degut a les similituds de comportament de les categories de producte que integren aquesta doble definició. En els gràfics 5 i 6 s'aprecia el detall per comarques del diferent comportament quant a la retenció de despesa al municipi dels productes quotidians, envers la fuga de despesa fora del municipi dels productes no quotidians.

En aquest sentit, en el terreny provincial, el 89% de la compra en productes quotidians es realitza al municipi, amb una despesa mitjana de 420,20 euros, segons les dades extretes de l'enquesta. Quant als productes no quotidians, el percentatge de respostes on localitzen la compra fora del seu mu-

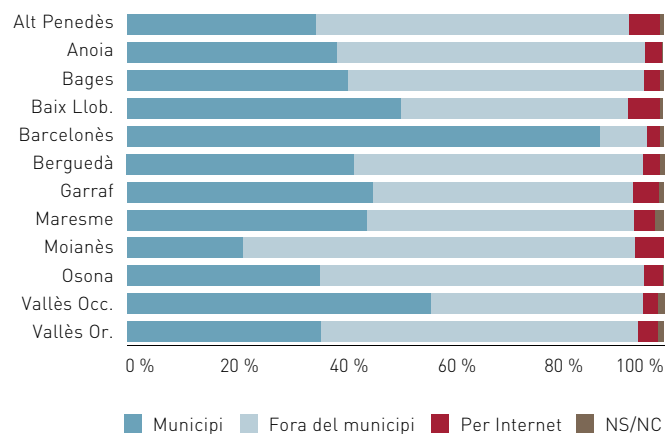
Gràfic 5

Localització de la compra. Productes quotidians

Gràfic 6

Localització de la compra. Productes no quotidians

nicipi suposa el 31% en l'àmbit demarcació, i s'equipara en el mateix percentatge la compra realitzada a altres barris o zones del mateix municipi de residència. Més endavant es detallen els índexs de contenció i fuga de despeses de les comarques, per les cinc categories, per analitzar després les causes que motiven comprar fora del municipi.

Pel que fa a les **compres per Internet**, si bé s'observa un percentatge mínim de participació d'aquest mitjà per la compra de productes quotidians (0,6%), en el cas dels productes no quotidians el percentatge és d'un 3,5%, segons les dades agregades de la província.

Quant a l'elecció del **tipus d'establiment de compra** segons la categoria de producte, s'observa com els patrons de compra també responen a la divisió entre productes quotidians i no quotidians. De forma general, es pot afirmar que els formats de compra presenten un comportament molt similar a tot el territori, tret d'alguna particularitat que tot seguit s'exposa.

En el cas dels **productes quotidians** (alimentació fresca, resta d'alimentació i productes quotidians no alimentaris) el format preferit per fer aquest tipus de compra és el supermercat. En concret, en les categories de resta d'alimentació i altres productes no alimentaris, aquest format s'imposa amb el 73,95% i el 66,76%, respectivament, si la despesa es realitza al municipi i el 50,4% i el 51,4%, respectivament, si la despesa es realitza fora del municipi.

En canvi, en l'**alimentació fresca** la rellevància del supermercat és compartida amb la dels mercats municipals i les botigues de barri o de l'eix comercial, principalment dins del municipi. En el terreny de la demarcació els percentatges són 34,1%, 29,8% i 30,6%, respectivament.

En la taula 5 es pot apreciar el diferent comportament territorial envers els establiments comercials utilitzats en l'acte de compra de l'alimentació fresca. Segons aquestes dades, els diferents formats escollits presenten diferents nivells **d'atractivitat intermunicipal** segons la comarca. El supermercat és el format que presenta una captació més alta de la despesa realitzada fora del seu municipi (fuga de despesa), encara que hi ha territoris on els responsables de compra manifesten una preferència pel mercat municipal com a format de compra: són les comarques del Baix Llobregat, amb un 30,7%, i el Garraf, amb un 30,2%, on se supera i s'igualava el percentatge del supermercat.

Pel que fa als **productes no quotidians**, el format preferit és la botiga o l'eix comercial quan la despesa es realitza al municipi. El comportament, en canvi, del tipus d'establiment fora del municipi varia en relació amb el producte en concret, segons si és equipament de la llar o de la persona.

Si se centra el focus sobre la categoria de **productes d'equipament de la persona** (taula 6), i dins del municipi, en l'àmbit provincial els formats principals són la botiga o l'eix comercial (60,76%), els centres comercials (19,58%), els grans magatzems (11,10%) i els mercats de venda no sedentària (5,28%).

S'observen diferències significatives segons les comarques analitzades. Dins del municipi, si bé el format preferit és la botiga de barri o l'eix comercial, els mercats de venda no sedentària tenen un pes rellevant sobre el total de respostes realitzades en alguns territoris. En el cas de l'Alt Penedès, el Berguedà i el Moianès aquest format és el segon en importància, amb uns percentatges de 18,18%, 11,54% i 20%, res-

Taula 5
Tipus d'establiment per categoria de producte, alimentació fresca

	Alt P.	Anoia	Bages	Baix LL.	Barcelonès	Berguedà	Garraf	Maresme	Moianès	Osona	Vallès Occ.	Vallès Or.
DINS MUNICIPI												
Botiga de barri / eix comercial	45,8%	38,6%	41,7%	29,7%	25,1%	52,2%	29,8%	37,0%	60,0%	44,5%	33,9%	40,4%
Al mercat municipal	13,1%	11,4%	11,5%	27,9%	39,2%	5,8%	27,3%	21,9%	5,0%	14,4%	23,8%	17,0%
Al supermercat	35,9%	43,8%	37,1%	34,9%	32,6%	33,3%	34,4%	34,0%	25,0%	31,8%	36,6%	34,7%
FORA MUNICIPI												
Botiga de barri / eix comercial	23,6%	12,3%	17,4%	16,4%	54,4%	29,6%	14,0%	15,5%	25,0%	27,6%	18,2%	23,1%
Al mercat municipal	16,7%	21,1%	11,6%	30,7%	13,2%	3,7%	30,2%	21,1%	12,5%	18,4%	22,6%	14,7%
Al supermercat	45,8%	50,9%	41,9%	25,0%	23,5%	55,6%	30,2%	28,9%	50,0%	42,9%	29,9%	39,9%

Taula 6

Tipus d'establiment per categoria de producte, equipament de la persona

	Alt P.	Anoia	Bages	Baix Ll.	Barcelonès	Berguedà	Garraf	Maresme	Moianès	Osona	Vallès Occ.	Vallès Or.
DINS MUNICIPI												
Botiga de barri / eix comercial	59,7%	75,0%	81,0%	61,0%	56,5%	88,5%	82,9%	62,6%	80,0%	76,7%	69,0%	71,7%
A centres comercials	5,2%	5,6%	4,0%	20,9%	25,9%	0,0%	6,3%	18,1%	0,0%	4,4%	0,6%	0,0%
Mercat de venda no sedentària	18,2%	6,9%	6,3%	11,3%	2,9%	11,5%	5,4%	10,9%	20,0%	4,4%	8,3%	1,9%
Gran Magatzem	0,0%	1,4%	3,2%	3,7%	13,7%	0,0%	1,8%	3,4%	0,0%	3,3%	14,0%	10,4%
FORA MUNICIPI												
Botiga de barri / eix comercial	56,9%	43,4%	68,7%	27,9%	40,5%	57,7%	53,6%	39,1%	52,6%	62,6%	41,7%	51,5%
A centres comercials	20,8%	36,4%	17,3%	46,8%	34,9%	21,2%	22,5%	44,2%	26,3%	19,0%	1,2%	1,0%
Mercat de venda no sedentària (tipus: <i>mercadillos</i> , ...)	6,2%	2,3%	2,2%	2,0%	2,8%	3,8%	4,0%	0,9%	5,3%	5,7%	15,4%	8,0%
Gran Magatzem	14,6%	9,3%	6,7%	21,2%	20,9%	11,5%	17,2%	10,9%	10,5%	6,9%	37,6%	33,3%

pectivament, del total de les respostes efectuades pels responsables de compra. A comarques com el Baix Llobregat i el Maresme, la presència d'aquest format es col·loca a la tercera posició amb percentatges de l'11,28% i el 10,92%. A aquests dos territoris, juntament amb el Barcelonès, el pes dels centres comercials dins del municipi pren rellevància amb uns percentatges del 20,89%, el 18,10% i el 25,94%, segons l'ordre d'aparició. Cal esmentar la importància del gran magatzem (Corte Inglés) a les comarques del Vallès Occidental i Oriental, el qual recull el 14% i el 10,38%, respectivament, dels casos on es realitza la compra dels productes d'equipament de la persona al municipi.

Analitzant aquesta mateixa categoria de producte quan hi ha fuga de despesa, és a dir, quan la compra es realitza fora del propi municipi, el format botiga o eix comercial presenta una capacitat d'**atracció intermunicipal** que arriba al 42,8% dels casos en l'àmbit provincial. Les excepcions a aquesta afir-

mació són les comarques del Baix Llobregat i el Maresme, on el format preferit per realitzar la despesa fora del municipi són els centres comercials, amb un 46,8% i 44,2%. Cal destacar l'atracció que suposa el gran magatzem (Corte Inglés), quan la despesa es realitza fora del municipi, a les comarques de l'Alt Penedès, el Baix Llobregat, el Barcelonès, el Vallès Occidental i el Vallès Oriental amb percentatges del 14,6%, del 21,2%, del 20,9%, del 37,6% i del 33,3%, respectivament.

El comportament de la despesa en **productes d'equipament de la llar** (taula 7) pel que fa a l'elecció dels formats comercials presenta diferències respecte a l'anterior categoria analitzada. Si bé en la despesa realitzada dins del municipi totes dues comparteixen la botiga o l'eix comercial com a format principal, amb una àmplia distància respecte als altres formats, en el cas de l'equipament de la llar, la botiga perd capacitat d'**atracció intermunicipal**, quan es realitza la

Taula 7

Tipus d'establiment per categoria de producte, equipament de la llar

	Alt P.	Anoia	Bages	Baix Ll.	Barcelonès	Berguedà	Garraf	Maresme	Moianès	Osona	Vallès Occ.	Vallès Or.
DINS MUNICIPI												
Botiga de barri / eix comercial	79,3%	86,6%	77,9%	69,2%	54,8%	100,0%	77,9%	61,6%	100,0%	88,9%	57,4%	77,2%
Al supermercat	6,9%	1,5%	2,9%	3,5%	1,1%	0,0%	1,9%	4,0%	0,0%	1,4%	1,5%	3,3%
Al hipermercat	5,2%	3,0%	6,7%	2,5%	4,5%	0,0%	2,9%	5,8%	0,0%	1,4%	5,8%	3,3%
A centres comercials	1,7%	3,0%	2,9%	12,6%	16,2%	0,0%	4,8%	18,1%	0,0%	4,2%	0,6%	1,1%
Gran Magatzem	1,7%	1,5%	6,7%	5,3%	21,0%	0,0%	5,8%	6,2%	0,0%	1,4%	17,6%	7,1%
FORA MUNICIPI												
Botiga de barri / eix comercial	54,3%	48,9%	50,7%	21,1%	13,4%	64,3%	35,0%	31,4%	42,9%	63,1%	19,7%	35,7%
Al hipermercat	5,4%	5,7%	15,5%	5,4%	2,2%	7,1%	5,8%	7,4%	7,1%	4,5%	10,0%	5,1%
A centres comercials	14,1%	27,3%	12,8%	35,1%	27,4%	17,9%	27,2%	36,2%	28,6%	15,3%	2,1%	1,1%
Gran Magatzem	18,5%	10,2%	12,8%	34,2%	52,2%	7,1%	27,2%	17,2%	14,3%	7,2%	38,3%	33,6%

compra fora del propi municipi. En aquest sentit, l'establiment de botiga de barri o d'eix comercial se situa en segona posició en un 29,9% del casos, amb curta distància amb el gran magatzem i els centres comercials (30,5% i 21%).

El comportament de compra d'aquests productes, com s'observa en la taula 7, és molt similar quant a l'elecció de centres comercials i del gran magatzem (Corte Inglés), també pel que fa a la predominança d'aquests dos formats a les comarques assenyalades anteriorment en els productes d'equipament a la persona. Les diferències fonamentals se centren: primer, en l'ampliació de les comarques on el format preferit com a primera opció no és la botiga de barri o eix comercial sinó formats com els centres comercials (Baix Llobregat i Maresme) o el gran magatzem (Barcelonès i Vallès Occidental); en segon lloc, l'aparició de l'hipermercat com a format per a la compra tant dins del municipi com a fora; aquest establiment pren significació a les comarques del Bages, segon format escollit amb un 15,5%, i del Berguedà i del Vallès Occidental, tercer format escollit amb uns percentatges del 7,1% i 10%, respectivament.

Com s'ha esmentat anteriorment, a continuació s'exposen els índex de contenció i atracció segons les categories de productes. En aquest sentit, durant el treball de camp no solament es va preguntar per la localització del seu acte de compra (dins del municipi o fora) sinó també pel municipi

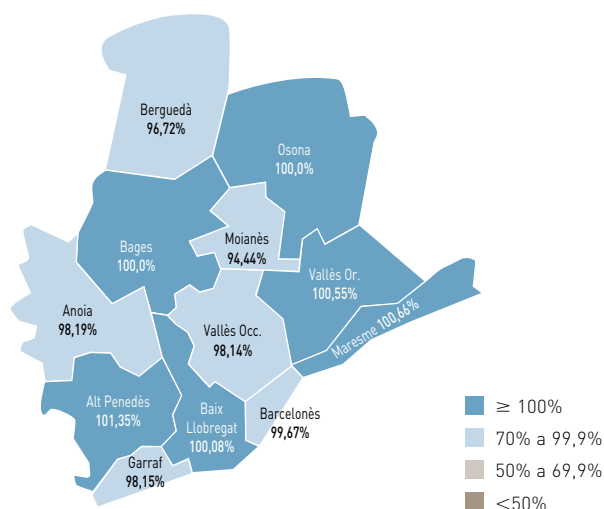
seleccionat, així com els motius que podien explicar aquest comportament. D'aquesta manera s'han elaborat uns índexs comarcals que evidencien els fluxos de contenció, atracció o pèrdues de compra entre els territoris dividits per categories de productes, mapes de l'1 al 5.

Per a cada segment de producte, s'ha calculat el percentatge de casos en què les compres es realitza en un municipi fora de la comarca en relació amb el nombre de casos d'atracció de compra als mateixos municipis. Un percentatge del 100% significa que la comarca ha captat el mateix nombre de compradors que n'ha perdut. Els índexs per sota del 100% indiquen pèrdues de compradors i, seguint la mateixa lògica, els superiors al 100% implica que el territori ha atret les compres de responsables de compra de municipis de fora la comarca.

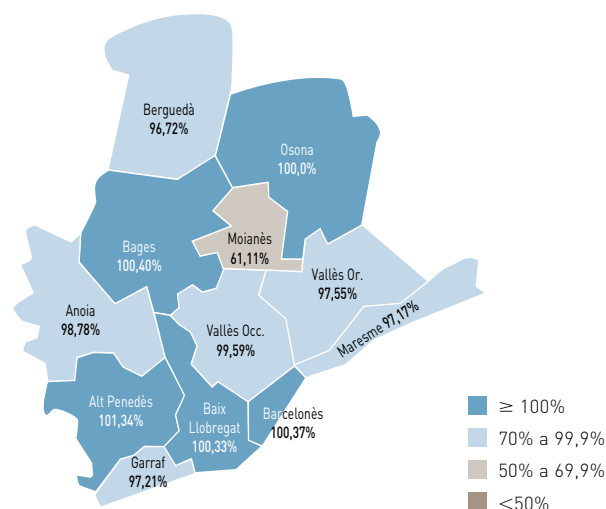
Tal com s'observa en aquests mapes, les categories de productes quotidians, del mapa 1 al mapa 3, presenten una forta retenció de despesa dins de la comarca, especialment a la categoria de l'alimentació fresca, amb uns índexs al voltant del 100% (en què les pèrdues són compensades amb les atraccions). Pel que fa a la resta de productes quotidians, el Moianès destaca degut al seu baixos índexs, cosa que indica pèrdues en la retenció de compra en aquestes dues categories.⁵

5. En el cas del Moianès, s'ha de tenir en consideració la petita dimensió dels seus municipis i el reduït nombre d'establiments en comparació a altres comarques de la demarcació.

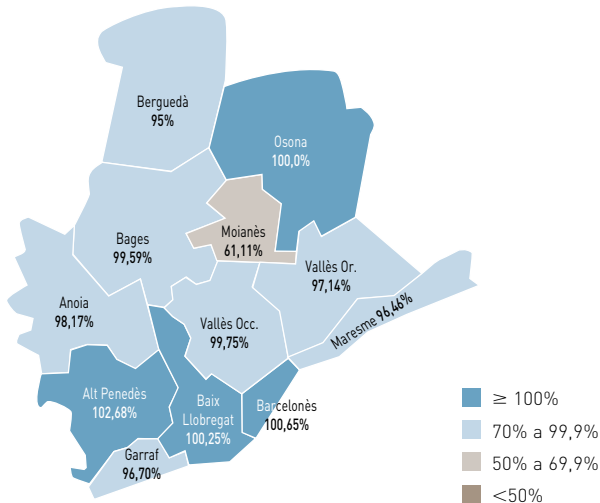
Mapa 1
Índex d'atracció i pèrdues. Alimentació fresca

Mapa 2
Índex d'atracció i pèrdues. Resta d'alimentació

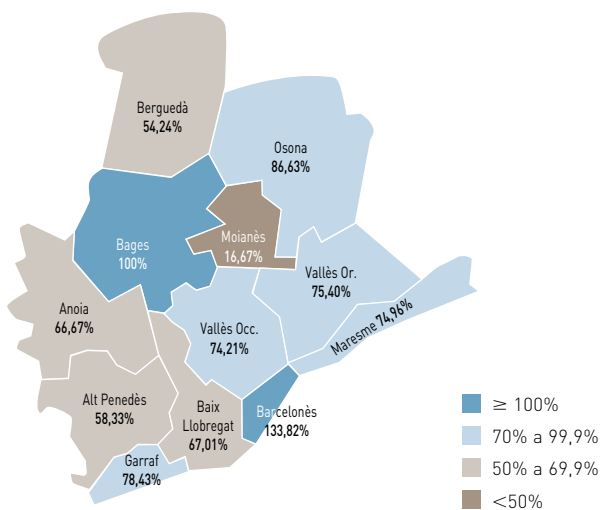

Mapa 3
Índex d'atracció i pèrdues. Quotidians no alimentaris

Quant als productes no quotidians, s'observa més mobilitat de la despesa entre les comarques. En la categoria d'equipament a la persona destaca el nivell d'atracció del Bages i del Barcelonès, amb índexs del 100% i del 133,82%, i pèrdues importants a les comarques de l'Anoia, de l'Alt Penedès, del Baix Llobregat, del Berguedà i, en major grau, del Moianès.

Mapa 4
Índex d'atracció i pèrdues. Equipament de la persona

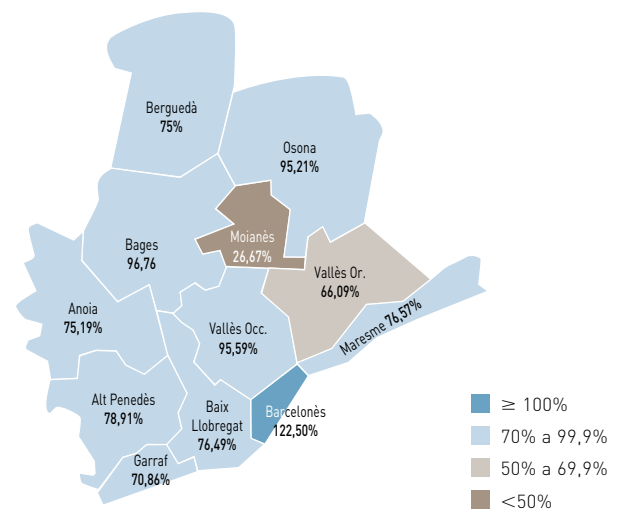
En la categoria d'equipament de la llar, en consonància amb les dades analitzades en altres punts de l'article, el Barcelonès és l'única comarca que capta compradors, amb un índex del 122,50%. Les comarques del Vallès Oriental i del Moianès en perden de manera significativa, amb índexs del 66,09% i 26,67%, respectivament.

Una vegada es disposa dels mapes del comportament territorial en els quals es representen la retenció i la pèrdua de compra per segments de producte, s'analitzen per cada un d'aquests segments els **motius que fonamenten la fuga de despesa** a altres municipis, agregats segons la pertinença a la comarca.

Segons les dades exposades en la taula 8, i a trets generals, els motius principals que porten a comprar fora del municipi són la quantitat o l'oferta disponible de botigues, la varietat de productes i els preus més econòmics d'aquests. Si bé això es compleix de manera general, existeixen diferències a raó de la categoria de productes i de la comarca on s'analitza aquest comportament.

En les motivacions manifestades en la compra de **productes quotidians** apareixen unes dinàmiques diferents respecte al comportament mitjà provincial, especialment en el cas del Barcelonès, on els factors de qualitat del producte i el costum o la comoditat prenen rellevància en detriment de les variables de varietat de productes i quantitat o oferta de

Mapa 5
Índex d'atracció i pèrdues. Equipament de la llar

Taula 8

Motius principals de fuga de despesa dels municipis. Per comarques

	Alt P.	Anoia	Bages	Baix Ll.	Barce- lonès	Berguedà	Garraf	Maresme	Moianès	Osona	Vallès Occ.	Vallès Or.
ALIMENTACIÓ FRESCA												
Quantitat/ Oferta de botigues	25,0%	28,3%	26,2%	11,3%	1,3%	21,4%	23,8%	14,4%	28,6%	33,3%	12,1%	25,4%
Varietat de productes	23,6%	26,4%	26,2%	18,2%	5,0%	28,6%	19,0%	15,1%	28,6%	22,2%	13,6%	14,5%
Preus (més econòmics)	19,4%	11,3%	14,3%	18,2%	16,3%	14,3%	11,9%	16,5%	14,3%	8,9%	16,7%	14,5%
Comoditat / Costum / Li agrada	9,7%	7,5%	9,5%	8,2%	43,8%	10,7%	9,5%	9,4%	14,3%	6,7%	7,6%	3,6%
Proximitat (a la llar, a la feina, ...)	6,9%	9,4%	4,8%	13,8%	3,8%	7,1%	4,8%	9,4%	14,3%	11,1%	10,6%	10,9%
Qualitat dels productes	4,2%	1,9%	2,4%	5,0%	15,0%	3,6%	2,4%	5,0%	0,0%	3,3%	11,4%	4,3%
Pel mercat	1,4%	0,0%	2,4%	8,2%	5,0%	0,0%	14,3%	2,2%	0,0%	2,2%	4,5%	3,6%
RESTA D'ALIMENTACIÓ												
Varietat de productes	26,7%	32,1%	25,2%	22,7%	5,0%	33,3%	18,9%	11,7%	27,3%	26,0%	15,5%	14,7%
Quantitat/ Oferta de botigues	22,1%	23,2%	20,6%	9,2%	3,3%	23,3%	21,6%	9,4%	27,3%	26,0%	15,5%	30,0%
Preus (més econòmics)	25,6%	8,9%	15,9%	17,8%	28,3%	13,3%	18,9%	19,4%	18,2%	13,5%	15,5%	11,8%
Per les grans superfícies / centre comercial	4,7%	5,4%	6,5%	14,7%	18,3%	3,3%	8,1%	21,7%	0,0%	4,2%	15,5%	10,6%
Proximitat (a la llar, a la feina, ...)	4,7%	8,9%	9,3%	9,2%	8,3%	10,0%	5,4%	8,9%	18,2%	12,5%	12,8%	11,8%
Comoditat / Costum / Li agrada	8,1%	8,9%	11,2%	10,4%	8,3%	6,7%	8,1%	12,2%	9,1%	4,2%	11,5%	4,1%
Qualitat dels productes	2,3%	0,0%	1,9%	4,3%	20,0%	0,0%	2,7%	1,7%	0,0%	1,0%	6,1%	2,4%
ALTRES PRODUCTES QUOTIDIANS												
Varietat de productes	28,6%	29,8%	27,7%	25,7%	5,3%	28,6%	21,2%	10,5%	33,3%	26,4%	17,7%	15,7%
Quantitat/ Oferta de botigues	23,4%	25,5%	21,8%	8,6%	2,6%	21,4%	18,2%	8,8%	16,7%	26,4%	13,4%	26,1%
Preus (més econòmics)	27,3%	12,8%	17,8%	16,0%	15,8%	14,3%	15,2%	20,5%	16,7%	14,3%	11,0%	11,1%
Per les grans superfícies / centre comercial	2,6%	2,1%	5,9%	14,9%	28,9%	7,1%	9,1%	19,3%	0,0%	8,8%	15,9%	11,8%
Proximitat (a la llar, a la feina, ...)	2,6%	8,5%	8,9%	8,6%	13,2%	10,7%	3,0%	7,0%	8,3%	8,8%	11,0%	11,8%
Botiga concreta o producte concret	1,3%	10,6%	2,0%	2,9%	7,9%	7,1%	9,1%	12,3%	8,3%	6,6%	4,3%	5,2%
EQUIPAMENT PERSONA												
Quantitat/ Oferta de botigues	37,7%	35,4%	37,2%	25,4%	15,6%	30,8%	30,7%	29,7%	36,8%	40,6%	36,7%	44,8%
Varietat de productes	29,5%	40,2%	34,2%	33,2%	34,1%	38,5%	32,9%	26,8%	36,8%	37,8%	24,7%	20,3%
Preus (més econòmics)	12,3%	7,9%	9,7%	5,4%	10,4%	11,5%	11,4%	10,2%	5,3%	8,3%	10,9%	10,0%
Comoditat / Costum / Li agrada	8,2%	7,9%	4,6%	9,5%	12,2%	7,7%	7,9%	8,5%	10,5%	4,4%	4,5%	3,5%
Per les grans superfícies / centre comercial	1,6%	2,4%	2,0%	9,9%	4,9%	0,0%	1,4%	7,8%	0,0%	0,6%	6,7%	5,4%
EQUIPAMENT DE LA LLAR												
Quantitat/ Oferta de botigues	36,2%	40,9%	34,5%	22,6%	14,1%	36,7%	32,7%	35,4%	37,5%	44,2%	25,5%	27,8%
Varietat de productes	27,7%	33,3%	34,5%	28,9%	21,5%	40,0%	27,3%	20,6%	31,3%	33,3%	26,5%	29,6%
Preus (més econòmics)	17,0%	7,5%	10,1%	12,3%	11,6%	13,3%	15,5%	8,6%	6,3%	10,1%	18,3%	19,8%
Per les grans superfícies / centre comercial	4,3%	5,4%	4,7%	12,8%	28,6%	0,0%	5,5%	14,8%	6,3%	1,6%	10,8%	8,4%
Proximitat (a la llar, a la feina, ...)	6,4%	4,3%	5,4%	5,1%	10,0%	3,3%	4,5%	8,2%	6,3%	4,7%	6,9%	7,2%
Comoditat / Costum / Li agrada	4,3%	4,3%	3,4%	4,3%	6,1%	3,3%	7,3%	6,2%	6,3%	3,1%	4,3%	2,4%

botigues. Cal esmentar que en els productes resta d'alimentació i productes quotidians no alimentaris destaca la preferència per comprar a les grans superfícies o als centre comercials, no solament al Barcelonès sinó també al Baix Llobregat, al Maresme i al Vallès Occidental. Cal destacar també en el cas de la comarca del Garraf el pes destacat del mercat com un motiu de fuga de despesa per comprar productes d'alimentació fresca, amb un percentatge del 14,3%, quan la mitjana provincial correspon a l'1,4%.

En canvi, en els **productes no quotidians** la raó de les fugues de despesa és més homogènia, sense gaire diferències res-

pecte a la mitjana de la demarcació. Tan sols el Barcelonès s'allunya d'aquesta mitjana, degut principalment a la forta atracció en aquestes categories de productes, representades en els mapes de fugues anteriors. Si bé a la província, la quantitat de botigues, varietat de productes i preus són les causes principals per buscar una oferta de productes fora del municipi de residència, al Barcelonès la comoditat o el costum i les grans superfícies es converteixen en un dels principals motius, quan es tracta dels productes d'equipament de la persona; els percentatges són del 12,24% i del 28,62%, respectivament, quan la mitjana provincial se situa en el 7,32% i l'11,83% dels casos.

Taula 9

Acceptació productes ecològics, de proximitat i de productor per comarques

	Alt P.	Anoia	Bages	Baix Ll.	Barcelonès	Berguedà	Garraf	Maresme	Moianès	Osona	Vallès Occ.	Vallès Or.
Importància que els comerços disposin de:												
Productes de producció ecològica	7,29	6,83	7,36	7,09	6,79	7,19	6,98	7,00	7,20	6,79	7,15	7,36
Productes de proximitat	7,88	7,58	8,04	7,71	7,67	8,02	7,84	7,78	8,05	7,76	7,83	8,05
Productes directament del productor	8,46	7,76	8,57	8,22	7,96	8,07	8,21	8,21	8,16	7,79	8,10	8,34

Compres per Internet i productes ecològics, de proximitat i directament del productor

L'últim bloc de preguntes de l'enquesta es va centrar en la valoració, per part dels responsables de compra, de la importància que els comerços del seu municipi tinguessin en l'oferta habitual productes de proximitat, ecològics i directament del productor. A continuació es va preguntar pels hàbits de consum en relació amb les compres per Internet, en concret, si n'havien realitzat durant l'últim any i en aquest cas, a quina categoria de despesa corresponia i quin era l'import destinat a cadascuna d'aquestes. Quant a la primera qüestió va quedar totalment provada la importància i la bona acceptació d'aquests tipus de producte per part de les llars familiars principals. La **importància de l'oferta als comerços dels productes ecològics, de proximitat i directament del productor** van ser valorats en una escala de 0 a 10 amb una mitjana de 6,98, 7,76 i 8,09, respectivament. Destaca l'acceptació, per sobre de la mitjana, del Vallès Oriental i del Bages per als tres productes, taula 9. Pel que fa al perfil de gènere, edat i classe per a aquests productes, destaca la millor valoració de les dones, del segment d'edat a partir dels 35 anys i de totes les classes socials, amb una acceptació millor per part de les classes mitja-alta i alta.

En l'àmbit provincial, més de la meitat de les compres de fruita i verdures i la meitat de les compres d'ou realitzades pels responsables de les llars són de producte ecològic, proximitat o directament del productor, així com la carnisseria i la xarcuteria, que la compren 4 llars familiars de cada 10. En canvi, els làctics, les conserves i el vi redueixen la seva representació amb percentatges del 24,1%, el 12% i el 17,7% respectivament.

En relació amb els resultats de les preguntes que es refereixen a la **compra per Internet**, de manera global el 36,1% de les llars de la demarcació de Barcelona han realitzat compres durant l'últim any. En aquest sentit, s'observen diferències significatives en les compres per Internet realitzades entre els diferents tipus de llars: les llars de parelles amb fills que conviuen a la llar realitzen de forma significativa més compres per Internet respecte al resultat global, especialment aquelles llars amb fills menors de 18 anys (73,8%). També les llars monoparentals amb fills menors de 18 anys (64,3%), i inclús les llars unipersonals de menys de 65 anys (41,6%).

Per afinar el coneixement del comportament de compra per Internet es va proposar una llista de categories de productes, amb una classificació diferent respecte a les preguntes prèvies, de les quals es volia conèixer l'import destinat, en cas d'haver-se realitzat la compra. De l'anàlisi es desprèn que les categories d'oci, entrades, música i joguines (lleure) són els productes més consumits per Internet (60,7%), seguits dels viatges (44,3%) i moda i complements, tèxtil i calçat esportiu (40,5%). Les categories d'informàtica/electrònica representen un 34,3%; electrodomèstics, un 18,1%; alimentació, un 13,5%, i formació, un 7,1%, en el terreny provincial.

A continuació s'exposa en la taula 10 aquestes mateixes agrupacions de despeses, corresponents a l'última compra realitzada per Internet, amb el detall dels imports mitjans agregats per comarques. Destaca el tiquet mitjà destinat a moda, tèxtils i calçat esportiu de les comarques del Berguedà i del Garraf, l'alimentació a les comarques de l'Anoia i del Garraf i la compra de productes informàtics, electrònics i videojocs a l'Alt Penedès, que de forma molt significativa supera la quantitat mitjana de la província (amb una despesa aproximada de 303,1 €, que a la provincial és de 209,5 €).

Taula 10

Despesa última compra per Internet, per categories i comarques

(en euros)

	Alt P.	Anoia	Bages	Baix Ll.	Barcelonès	Berguedà	Garraf	Maresme	Moianès	Osona	Vallès Occ.	Vallès Or.
Oci, entrades, llibres, música i joguines	87,8	90,1	86,6	96,9	115,3	72,0	126,6	12,3	95,3	77,1	94,1	122,2
Viatges	817,6	1.033,0	882,9	723,2	784,4	846,7	1.108,6	1.004,9	979,2	419,2	668,2	710,1
Electrodomèstics	419,7	292,2	217,9	335,0	405,7	347,0	434,3	388,9	246,7	318,1	361,1	436,4
Moda i complements/tèxtil i calçat esportiu	97,7	98,5	94,1	96,6	70,6	120,4	132,9	95,8	94,0	79,6	88,4	88,6
Informàtica/Electrònica/videojocs	303,1	209,5	244,8	202,9	187,7	198,8	246,2	249,7	216,9	166,7	210,3	232,4
Alimentació	97,9	1.680,2	149,6	132,4	140,8	147,9	387,3	150,9	153,1	78,6	93,5	290,7
Formació	194,9	657,9	322,4	696,6	207,0	1.301,0	1.172,8	560,9	134,2	396,2	226,5	183,7
Altres	122,7	181,2	79,7	141,5	146,2	76,3	257,9	103,6	239,3	78,4	108,0	114,3

4. Conclusions

- El **perfil del responsable** de compra en l'àmbit provincial és comparable al detall de les comarques i es perfila com a dona, en el 70,8% dels casos en el terreny de la demarcació. L'acte de compra es realitza de manera exclusiva per part d'un responsable de la llar en el 72,5% dels casos, dels quals un 82,1% també correspon al sexe femení.
- La dimensió del municipi és un element clau de l'oferta comercial, com més dimensió municipal més bona percepció de l'oferta comercial.
- Hi ha una relació positiva entre la renda familiar disponible bruta (RFDB) i la percepció dels responsables de compra envers l'oferta comercial del seu municipi.
- Un dels elements específics, comú a gairebé tota la demarcació, ha estat la bona valoració dels horaris comercials, amb una puntuació de 7,81 sobre 10. Aquest fet demostra que no existeix una necessitat manifesta de canvi en la proposta actual d'horaris comercials als municipis.
- Es constata un comportament molt diferenciat en el consum de productes quotidians (alimentació fresca, resta d'alimentació i altres productes quotidians no alimentaris) i no quotidians (equipament de la llar i de la persona). De manera agregada a la província, els primers presenten un fort arrelament municipal amb un percentatge de localització del 89%. Pel que fa als productes no quotidians, la quota del 31% de consum fora del municipi s'equipara en el mateix percentatge amb el consum realitzat a altres barris o zones del mateix municipi.
- El **supermercat** és el format preferit per als productes quotidians tant dins del municipi com fora. En el cas de l'alimentació fresca aquest format comparteix quota amb el **mercat municipal** i les **botigues de barri** o de l'**eix comercial** al municipi, amb percentatges del 29,8% i 30,6%, en contraposició al 34,1% del supermercat.
- El format supermercat té una **capacitat d'atracció** intramunicipal i intermunicipal en el cas dels productes quotidians. En canvi, i pel que fa a l'alimentació fresca, el **mercat municipal** presenta una forta atractivitat dins del mateix municipi, però perd aquesta capacitat quan suposa un desplaçament entre els municipis. Les comarques del Baix Llobregat i del Garraf en són l'excepció, ja que manifesten que en el 30,7% i el 30,2% dels casos compren al mercat municipal fora del seu propi municipi. La mitjana provincial és del 19,5%.
- Pel que fa als **productes no quotidians**, la botiga de barri o l'eix comercial és el format preferit dins del municipi. Fora del municipi, en canvi, els formats escollits varien segons les diferents categories de producte. En concret, aquest format lidera la compra en els productes d'equipament de la persona, amb una capacitat d'atracció del 42,8% dels casos a nivell provincial, i en el cas de l'equipament de la llar, aquest format se situa en segon lloc (29,9%), seguint molt de prop el gran magatzem (30,5%) i amb quotes molt importants dels centres comercials (21%).

- En el cas dels **índexs d'atracció i pèrdues**, calculat en l'àmbit comarcal, destaquen la contenció dels productes quotidians. Els productes no quotidians es caracteritzen per més mobilitat de les compres entre les comarques, i destaca el Bages i especialment el Barcelonès.
- Els **motius** manifestats, per part dels responsables de compra, per realitzar la **despesa fora del seu propi municipi** es deu principalment a la quantitat o a l'oferta disponible de botigues, a la varietat de productes i als preus més econòmics. En aquest sentit, en el cas de productes de resta d'alimentació i productes quotidians no alimentaris, destaca la preferència per comprar a les grans superfícies o als centre comercials. En el productes no quotidians la raó de les fugues de despesa és més homogènia, tan sols el Barcelonès s'allunya d'aquesta mitjana on la comoditat o el costum i les grans superfícies es converteixen en un dels principals motius quan es tracta dels productes d'equipament de la persona.
- El 36,1% de les llars manifesten haver comprat per **Internet** durant l'últim any. Les llars on es conviu amb fills tenen un percentatge significativament més alt que la resta de tipologies de llar, en concret les llars amb fills menors de 18 anys, conformades per parelles (73,8%) i les monoparentals (64,3%).
- Es valora molt positivament l'existència, a l'oferta comercial del municipi, dels **productes ecològics, de proximitat i directament del productor** amb unes mitjanes de 6,98, 7,76 i 8,09 sobre 10, respectivament. La penetració d'aquests productes en el mercat està plenament normalitzada, especialment la fruita, les verdures i els ous, ja que els consumeixen la meitat de les llars enquestades.

Especialització turística comarcal des del punt de vista de l'ocupació

Carme Poveda i Alejandra Marly, Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures de la Cambra de Comerç de Barcelona

1. Introducció

El sector turístic representa un pilar fonamental en l'estructura econòmica i productiva del territori català gràcies principalment a l'avantatge competitiu natural que té (geografia, clima i patrimoni) i a unes bones infraestructures. Des de l'inici de la crisi econòmica, el sector ha guanyat pes progressivament en el conjunt de l'ocupació i s'ha situat en un 12,5% del total de persones ocupades a Catalunya el 2015. Malgrat això, aquestes aportacions positives en ocasions venen acompanyades de valoracions negatives perquè es tracta d'un sector que tradicionalment ha crescut amb increments de demanda i això pot comportar costos socioeconòmics i mediambientals derivats de la congestió i la saturació.

Per tot això, aquest estudi té un objectiu doble. D'una banda, analitzar el pes econòmic del sector turístic en general, i per subsectors, en termes d'ocupació a la demarcació de Barcelona i a les dotze comarques que en formen part, amb la perspectiva evolutiva d'una dècada, des de l'inici de la crisi el 2008 fins a l'últim any del qual es disposen dades, el 2017. Això ens permetrà elaborar un índex d'especialització de l'ocupació turística, a través del qual es podran classificar les comarques en cinc categories segons el nivell de concentració d'ocupats turístics. D'altra banda, aprofundir en l'anàlisi de les possibles relacions observables entre ocupació turística i creixement econòmic i entre ocupació turística i nivell de renda.

Quant a l'estructura, primer es presenta la metodologia emprada, en què s'especifiquen les fonts, les definicions i les característiques mostrals. A continuació, s'exposa el marc general, és a dir, les dades en relació amb els períodes, la distribució per subsectors turístics i els indicadors elaborats. Seguidament, es duu a terme una anàlisi de correlacions per tal d'establir les possibles relacions entre ocupació turística, creixement econòmic i renda en l'àmbit comarcal. I, finalment, es resumeixen les conclusions principals.

2. Metodologia

Pel que fa a les fonts emprades en la realització de l'estudi, en trobem tres d'essencials. En primer lloc, les dades referents al nombre d'afiliats que corresponen al Ministeri de

Treball i Assumptes Socials. Les dades tant de 2008 com de 2017 corresponen al 31 de desembre de cada any, i territorialment s'assignen segons la localitat on s'ubica el centre de treball. Cal matisar que com que no hi ha disponibilitat de dades dels autònoms per subsectors a nivell de tres dígits de la Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques (CCAIE) per a l'any 2008, tota la informació referent a aquest any només ha tingut en compte el personal assalariat de règim general. Per contra, les dades que fan referència al 2017 inclouen ambdós tipus de treballadors, autònoms i afiliats de règim general. De manera que quan es fa una comparativa entre el 2008 i el 2017, aquesta només es fa a través de les persones afiliades de règim general. A partir d'ara, quan parlem d'ocupació ens estem referint a afiliats (règim general més autònoms el 2017).

La classificació de les persones treballadores segons subsectors econòmics a nivell de tres dígits de la CCAIE de 2009 ha permès calcular l'àmbit turístic seguint la definició emprada tant per l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) per calcular l'ocupació en el sector turístic com per Turispaña a «Els resultats de l'explotació específica del fitxer d'afiliació dels treballadors en alta laboral a la Seguretat Social». Ambdues fonts segueixen les recomanacions recollides en el document *Compte satèl·lit del turisme: referències metodològiques* (CSTRM-Annex B), aprovat per la Comissió Estadística de Nacions Unides el març de 2000, i el document *Compte satèl·lit del turisme d'Espanya: metodologia i primeres estimacions* (CSTE), del maig de 2002, publicat per l'Institut Nacional d'Estadística (INE) per definir una llista d'activitats característiques del sector turístic.

Així, doncs, les activitats econòmiques previstes en la **definició àmplia** de sector turístic són les següents (s'inclou el codi segons la CCAIE-09):

TRANSPORT

- 491 - Transport interurbà de passatgers per ferrocarril
- 493 - Altres tipus de transport terrestre de passatgers
- 501 - Transport marítim de passatgers
- 503 - Transport de passatgers per vies de navegació interiors
- 511 - Transport aeri de passatgers
- 522 - Activitats afins al transport

ALLOTJAMENT

- 551 - Hotels i allotjaments similars
- 552 - Allotjaments turístics i altres allotjaments de curta durada
- 553 - Càmpings
- 559 - Altres tipus d'allotjaments

RESTAURACIÓ

- 561 - Restaurants i establiments de menjars
- 562 - Provisió de menjars preparats per a celebracions i altres serveis de menjars
- 563 - Establiments de begudes

AGÈNCIES I LLOGUER

- 771 - Lloguer de vehicles de motor
- 773 - Lloguer d'altres tipus de maquinària, equips i béns tangibles
- 791 - Activitats de les agències de viatges i operadors turístics
- 799 - Altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen

CULTURA I ENTRETENIMENT

- 900 - Activitats de creació, artístiques i d'espectacles
- 910 - Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals
- 931 - Activitats esportives
- 932 - Altres activitats recreatives i d'entreteniment

Considerar el sector turístic en aquest sentit té dues conseqüències. D'una banda, infraestima la informació estadística, ja que no preveu altres activitats econòmiques que podrien considerar-se parcialment afins al turisme. De l'altra, sobreestima aquesta mateixa informació, atès que molts dels subsectors no desenvolupen l'activitat dins d'un context exclusivament turístic (per exemple: restauració, espectacles esportius, biblioteques, transports, etc.).

La **definició restrictiva** de turisme només té en compte els serveis d'allotjament (CCA-09:55), ja que és l'únic subsector que desenvolupa tota l'activitat en el sector del turisme. Per aquest motiu, a la part de l'informe en què es calcula l'índex d'especialització de l'ocupació turística i les correlacions, hem decidit utilitzar ambdues definicions per tal d'arribar a resultats més complets.

En segon lloc, les dades referents a la variació real del valor afegit brut (VAB) comarcal a preus bàsics s'han extret de l'Anuari Econòmic Comarcal que publica anualment el BBVA (fins al 2016 era Catalunya Caixa). El període d'anàlisi ha estat del 2008 al 2016, que inclou una fase recessiva i una de recuperació.

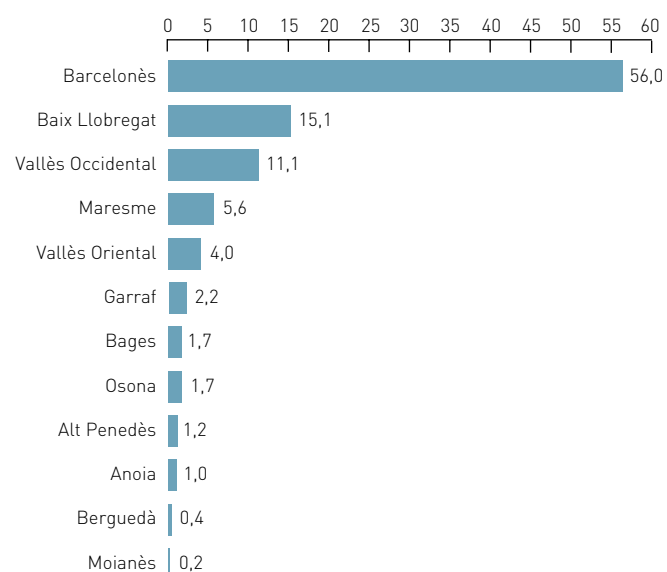
La darrera font emprada ha estat la de la Diputació de Barcelona, que elabora una estimació comarcal de les dades de renda familiar disponible bruta (RFDB) per habitant. Aquesta macromagnitud quantifica els ingressos a disposició dels residents per destinar-los bé al consum o bé a l'estalvi, de manera que mesura la capacitat econòmica de l'individu. La darrera dada publicada per la Diputació de Barcelona correspon a l'any 2016.

Finalment, cal matisar dos aspectes amb relació a la consideració del territori comarcal que afecten tots tres indicadors. Primerament, la comarca de la Selva ha quedat exclosa de la demarcació de Barcelona, ja que només un dels seus municipis, Fogars de la Selva, amb un 0,86% de la població de la comarca el 2017, pertany a la demarcació de Barcelona. En segon lloc, cal aclarir que la comarca del Moianès es va crear l'1 de maig de 2015 a partir de l'agregació de cinc municipis de la comarca del Bages, un de la comarca d'Osona i quatre de la comarca del Vallès Oriental. Aquest fet afecta únicament els càlculs de variació interanual que es fan del VAB del 2008 al 2016. Atès que per al Moianès només es disposen de dades homogeneïtzades des de 2013, l'evolució d'aquesta comarca es computa des d'aquest any.

3. El marc general: distribució i composició de l'ocupació turística

Les dades de 2017 de la demarcació de Barcelona representades en el gràfic 1 indiquen que el Barcelonès és la comarca amb més nombre d'afiliats al sector turístic de la

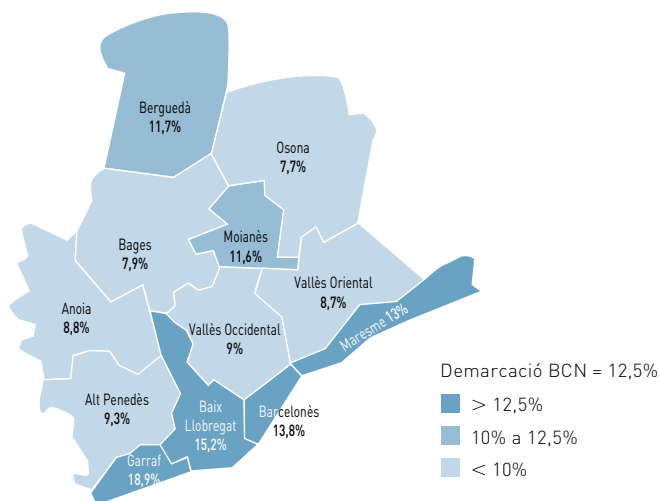
Gràfic 1
Pes del sector turístic per comarca sobre el total de la demarcació de Barcelona, 2017 (en percentatge)

Font: Ministeri de Treball i Assumptes Socials

Mapa 1

Pes de l'ocupació al sector turístic sobre l'ocupació total de la comarca, 2017 (en percentatge)

Font: Ministeri de Treball i Assumptes Socials.

demarcació, amb un pes del 56% sobre el total de persones assalariades i autònomes. Les dues comarques següents més rellevants en aquest aspecte, però amb un percentatge quasi quatre cops inferior, són el Baix Llobregat (15,1%) i el Vallès Occidental (11,1%). Així, doncs, les nou comarques restants registren conjuntament una ocupació destinada al turisme sobre el total de gairebé el 18%. Dins d'aquest 18% trobem una certa diversitat, des de comarques com el Maresme i el Vallès Oriental, amb un 5,6% i 4% respectivament, fins a comarques amb un pes molt baix, d'entre el 0,2% i l'1,2%, com el Moianès, el Berguedà, l'Anoia i l'Alt Penedès. Entre mig situaríem el Garraf (2,2%), el Bages i Osona (totes dues amb un 1,7% de població ocupada en activitats turístiques). Aquests resultats, però, són previsibles atès que el pes de l'ocupació turística de cada comarca es pondera sobre el total de la demarcació, i només el Barcelonès ja ocupa en total més de la meitat de l'ocupació de la província.

Ara bé, si mesurem les persones ocupades en el sector turístic en relació amb el total d'ocupats de la mateixa comarca, tal com mostra el mapa 1, els resultats canvien força. Si prenem com a punt de partida la demarcació de Barcelona, amb un 12,5% de treballadors dedicats al turisme, distingim tres grups. En el primer s'observen quatre comarques que superen aquesta xifra: el Garraf (18,9%), el Baix Llobregat

(15,2%), el Barcelonès (13,8%) i el Maresme (13%), que de fet són les quatre comarques del litoral de la demarcació. A continuació, un grup de dues que es mouen entorn de la mitjana de la demarcació: el Berguedà amb un 11,7% i el Moianès amb un 11,6%. Finalment, un tercer grup format per sis comarques d'interior (Alt Penedès, Vallès Occidental, Anoia, Vallès Oriental, Bages i Osona), amb una població que treballa en el sector turístic que oscil·la entre el 7,7% i el 9,3% en termes relatius.

Evolució de l'ocupació en el sector turístic durant la darrera dècada

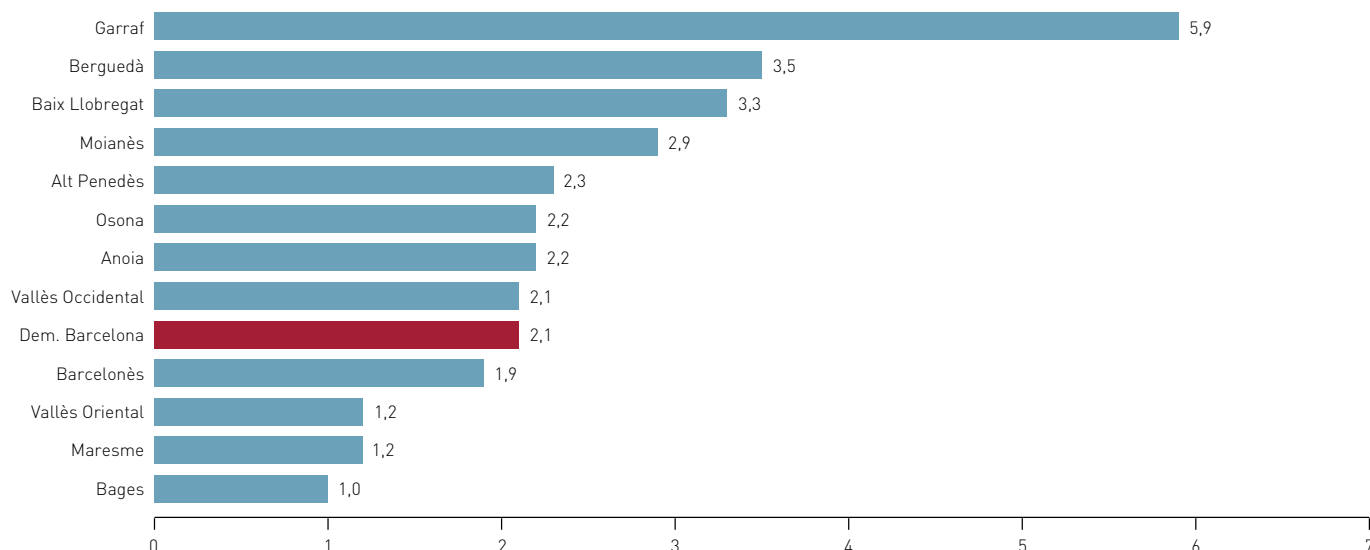
Des d'una perspectiva de recorregut temporal de gairebé 10 anys, de 2008 a 2017, en menor o major mesura, totes les comarques han augmentat el nombre de persones ocupades en el sector turístic. En aquest sentit, el gràfic 2 mostra la variació (en punts percentuals, p.p.) del percentatge d'assalariats de règim general ocupats en el sector turístic sobre el total d'ocupats a la comarca en el període esmentat.

Com s'observa en tots els casos, aquesta diferència ha estat positiva i ha oscil·lat entre 1 punt i 5,6 punts. Per comparar el comportament entre comarques, agafem com a referència la variació que s'ha donat a la demarcació: 2,1 punts. Per sobre d'aquest llindar es troben la majoria de comarques, un total de vuit. D'aquestes destaca l'evolució del Garraf, amb un augment de quasi 6 punts; el Berguedà i el Baix Llobregat, amb unes variacions positives de 3,5 p.p. i 3,3 p.p., respectivament, i el Moianès, amb un increment en el percentatge d'ocupats en el sector turístic entre 2008 i 2017 de 2,9 p.p. Les quatre restants —Alt Penedès, Osona, Anoia i Vallès Occidental— han augmentat el pes de persones ocupades en el turisme entorn dels 2,2 punts. Pel que fa a les comarques que han crescut per sota trobem el Barcelonès, amb 1,9 p.p., un registre molt similar al de la demarcació, i, en ordre decreixent, amb una variació d'1,2 punts, el Vallès Oriental i el Maresme, i amb una alteració mínima d'1 punt, el Bages.

Aquesta és una demostració de com, en sentit ampli, les activitats destinades al turisme han guanyat un cert pes des de la crisi.

Gràfic 2

Variació del pes de l'ocupació al sector turístic sobre el total de la comarca, 2008-2017 (punts percentuals)

Font: Ministeri de Treball i Assumptes Socials

El turisme per parts: una anàlisi dels subsectors per comarques

Si desglossem l'ocupació pels subsectors que operen dins del turisme en sentit ampli, podem establir una classificació de cinc activitats: transport, allotjament, restauració, agències de lloguer i cultura i entreteniment (vegeu la definició en l'apartat 2). El gràfic 3 mostra el pes de cada subactivitat turística dins de l'ocupació comarcal total, a data de desembre de 2017.

En l'anàlisi detallada per subactivitats, es veu com en termes generals el sector de la **restauració** és el que exerceix un pes més destacat dins del turisme a cada comarca. Aquesta activitat inclou els restaurants i els establiments de menjar i begudes, i els serveis de d'àpats entre d'altres. Els percentatges entre comarques varien entre el 4,5% i el 12,2%, i el referent provincial és d'un 6,2%. Les comarques líders amb més ocupats són: el Garraf (12,2%), el Moianès (8,2%) i el Maresme (7,8%). En canvi, les comarques amb menys població dedicada a la restauració són: Osona i el Bages (4,5% ambdues) i el Vallès Oriental (5%). Tot i així, en aquests casos continua sent l'activitat turística líder, ja que el percentatge de persones ocupades és tres vegades més alt que el de

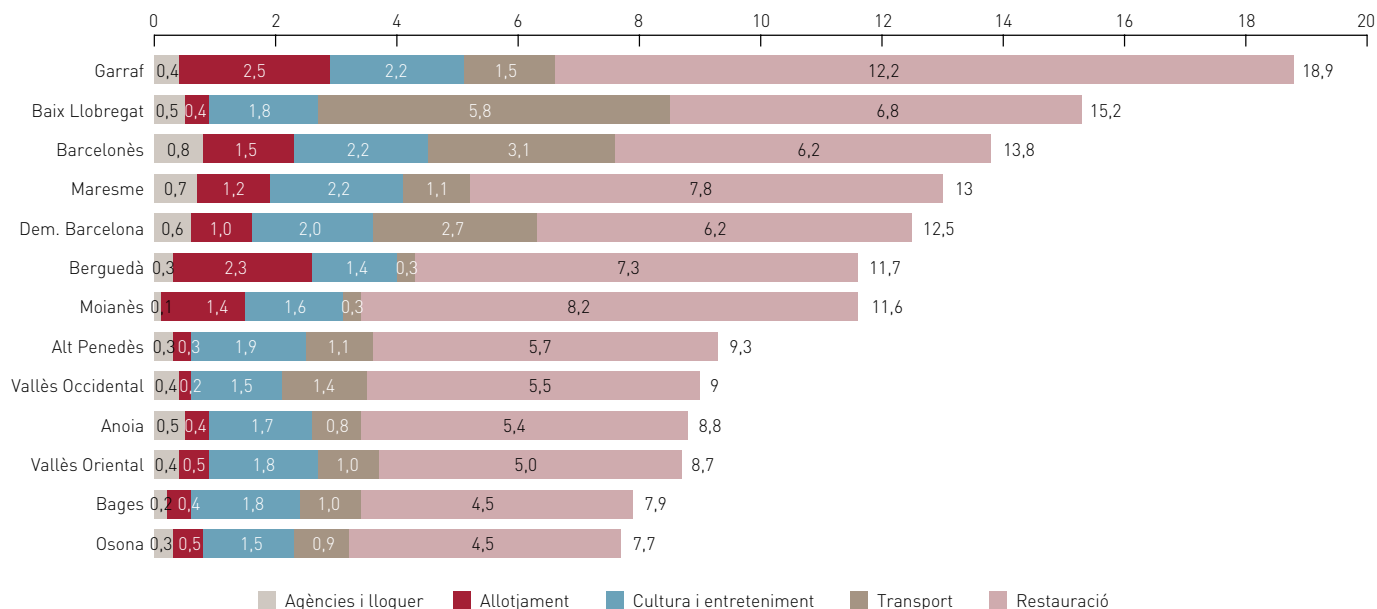
l'activitat majoritària següent, que és la cultura i l'entreteniment. A la resta de zones els valors varien entre el 5,4% i el 7,3%.

Segons la tendència que marca la demarcació, en segon lloc situaríem el transport, que inclou tot tipus de **transport** terrestre, marítim i aeri, així com activitats afins. És per aquest motiu especialment que hem de tractar les dades amb reserves. Les comarques amb els percentatges més alts de persones ocupades en aquest subsector sobre el total són el Baix Llobregat (5,8%) i el Barcelonès (3,1%). En el primer cas hem de tenir en compte que és en aquest territori on se situa l'Aeroport de Barcelona-El Prat. Un aeroport líder en l'àmbit estatal que el 2017 va rebre més de 47,2 milions de passatgers. En el segon cas, el Barcelonès disposa d'una xarxa de transport públic interurbà molt densa utilitzada tant per turistes com per residents. Si ens centrem en la resta de territoris, l'ocupació afí al transport es mou entorn d'una mitjana del 0,9%. Una xifra, de fet, molt per sota del percentatge de la demarcació de Barcelona, on la dada és del 2,7%.

Molt a prop d'aquest subsector, es troba la branca de la **cultura i entreteniment** amb un pes d'ocupats a la província del 2%. El pes d'aquest sector dins del turisme és

Gràfic 3

Pes dels ocupats a cada subsector turístic sobre el total de l'ocupació de la comarca, 2017 (en percentatge)

Font: Ministeri de Treball i Assumptes Socials

força homogeni entre comarques, ja que totes es mouen entre uns percentatges de l'1,5% i el 2,2%. Les que encapçalarien aquesta categoria, amb un 2,2% sobre l'ocupació total en els tres casos, són el Barcelonès, el Garraf —on trobem els carnivals de Sitges i Vilanova i la Geltrú, així com el Festival de Cine de Sitges— i el Maresme.

En quart lloc, segueix l'**allotjament**, en què el pes de persones ocupades a la demarcació és de l'1%. En aquest cas podem dividir les comarques en dos grups bastant harmònics: les que estan per sobre de la demarcació (Garraf, Berguedà, Barcelonès, Moianès i Maresme), amb un interval d'entre l'1,2% i el 2,5% d'ocupats sobre el total, i les que estan per sota (Vallès Oriental, Osona, Baix Llobregat, Bages, Anoia, Alt Penedès i Vallès Occidental), on els registres giren al voltant del 0,4%.

Finalment, el subsector minoritari és el de les **agències i lloguer**, que a tota la demarcació només representa el 0,6% de l'ocupació, i és l'única activitat que no arriba a l'1%. Les comarques amb un pes d'aquest subsector més important són el Barcelonès (0,8%) i el Maresme (0,7%). La tendència d'ocupació als deu territoris restants es troba entorn del 0,4%.

L'índex d'especialització de l'ocupació turística per comarques, una visió complementària

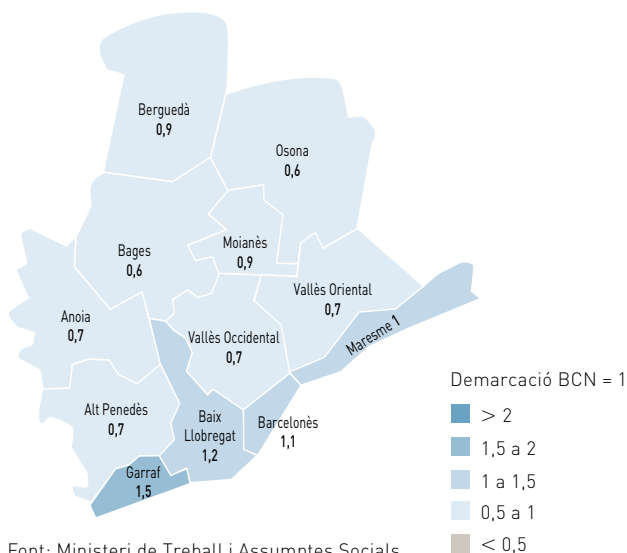
L'**índex d'especialització de l'ocupació turística** compara el nombre de treballadors en el sector turístic d'una comarca concreta amb el total de treballadors turístics a la demarcació de Barcelona, de manera que ens permet conèixer el grau d'especialització de l'ocupació turística d'una comarca en concret en relació amb l'agregat. L'índex està basat en el càlcul del quocient de localització (Q_{ij}):

$$Q_{ij} = \left(\frac{E_{ij}}{E_j} \right) \div \left(\frac{E_i}{E_n} \right)$$

En què E_{ij} és l'ocupació de la comarca dedicada al turisme, E_j és l'ocupació total de la comarca, E_i correspon a l'ocupació turística a la demarcació de Barcelona (base sobre què comparem) i E_n representa l'ocupació total de la demarcació. Si el valor és superior a 1, el territori presenta una concentració més que proporcional a la regió.

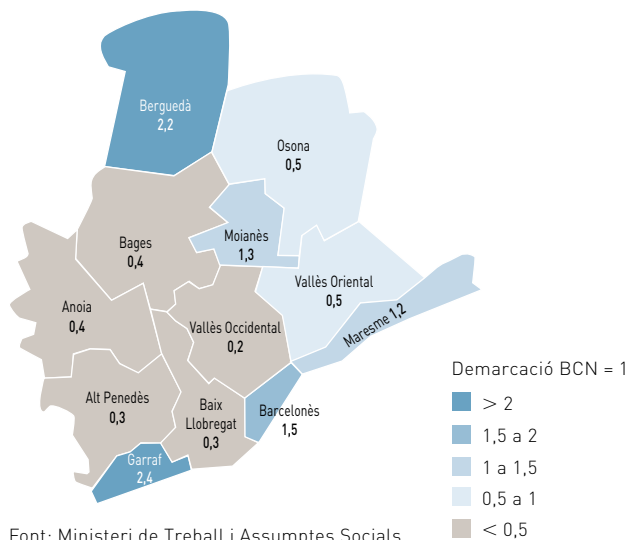
Per elaborar aquest índex, ens hem basat tant en la definició àmplia (mapa 2) com restrictiva (mapa 3) del turisme per fer una comparativa més contrastada i robusta.

Mapa 2
Índex d'especialització de l'ocupació turística àmplia. Demarcació de Barcelona, 2017

Font: Ministeri de Treball i Assumptes Socials.

Mapa 3
Índex d'especialització de l'ocupació turística estricta. Demarcació de Barcelona, 2017

Font: Ministeri de Treball i Assumptes Socials.

Segons els resultats que se'n deriven, podem dividir les comarques en cinc categories d'especialització: **baixa** (< 0,5), **mitjana-baixa** (0,5 a 1), **mitjana** (1 a 1,5), **mitjana-alta** (1,5 a 2) i **alta** (> 2). Ambdós mapes mostren visions bastant diferents.

D'una banda, el mapa 2 presenta una situació prou homogènia, en què només trobem comarques en tres categories: mitjana-baixa, mitjana i mitjana-alta, i la gran majoria amb una concentració menys que proporcional (inferior a 1) en relació amb la demarcació. Així, doncs, segons aquest criteri, el Garraf, amb un 1,5, tindria una especialització mitjana-alta; el Baix Llobregat (1,2), el Barcelonès (1,1) i el Maresme (1) tindrien una concentració mitjana, i les vuit comarques restants es classificarien com d'especialització mitjana-baixa. En canvi, el mapa 3 evidencia i confirma les dades que anticipava el gràfic 3: l'heterogeneïtat de l'ocupació en el sector turístic en sentit estricte dins de la demarcació. Aquest criteri restrictiu de la definició, basat únicament en activitats vinculades a l'allotjament, reflecteix un panorama més real de l'estructura econòmica ja que se centra en el nucli del turisme exclusivament, al voltant del qual es desenvolupen altres activitats vinculades, com ara la restauració i les activitats d'entreteniment. En aquest

cas, les comarques es distribueixen per tot el ventall de categories.

Les que presenten una alta concentració de persones ocupades, amb uns nivells de 2,4 i 2,2 respectivament, són el Garraf i el Berguedà. A continuació, tenim el Barcelonès en la categoria de mitjana-alta amb un 1,5; el Moianès (1,3) i Maresme (1,2) com a comarques d'especialització mitjana, i el Vallès Oriental i Osona, amb un 1,5 ambdues, com a cas d'especialització mitjana-baixa. Finalment, quasi la meitat de la demarcació de Barcelona (un total de cinc comarques) està classificada com a baixa atès que l'índex oscil·la entre el 0,2 i el 0,4; són: el Bages, l'Anoia, l'Alt Penedès, el Baix Llobregat i el Vallès Occidental. Aquest criteri restringit permet ajustar les conclusions obtingudes en l'anàlisi més vasta. Tot i així, com s'ha explicat en la metodologia, hi ha certes peculiaritats pròpies de cada comarca que poden no estar ben recollides en la definició emprada. Per exemple, l'Alt Penedès ha potenciat molt l'enoturisme els darrers anys, i s'ha convertit en una de les rutes del vi i el cava més importants d'Espanya. Però aquesta activitat no està inclosa en la definició àmplia del sector turístic (atès que normalment la desenvolupa el mateix celler i, per tant, comptaria en el sector de fabricació de begudes) i tam-

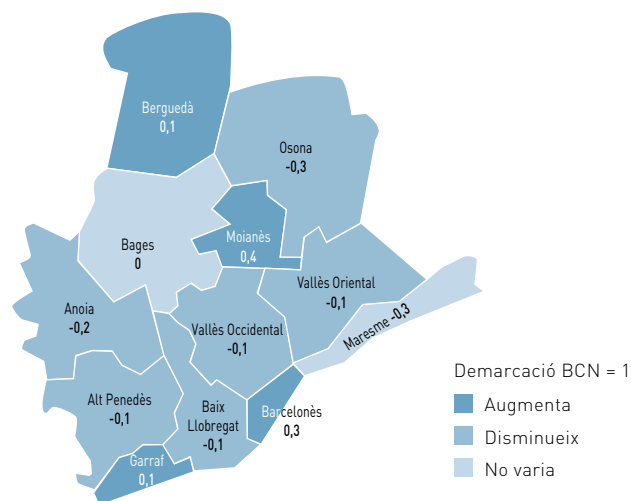
poc genera ocupació en allotjament perquè la majoria són visites de dia. Per tant, és molt probable que la importància del sector turístic a l'Alt Penedès estigui infra-estimat amb la definició emprada. Per això, els resultats s'han de valorar amb cautela.

D'entre els dos mapes, les comarques que més contrasten pel seu canvi en la classificació són el Berguedà i el Moianès, d'una banda, i el Baix Llobregat, de l'altra. Les primeres són comarques que aparentment no tenien un pes elevat d'ocupats turístics (no superen l'1% en el gràfic 1) i en l'índex d'especialització en sentit ampli mostren una concentració reduïda (<1). No obstant això, l'índex en sentit restringit prova que aquestes dues comarques en realitat mostren una elevada especialització en relació amb el conjunt, ja que en ambdós casos el turisme rural i el patrimoni històric són eines d'atracció per als visitants. Per contra, el Baix Llobregat és un exemple on aparentment hi havia un pes elevat d'ocupació en el sector turístic tant sobre el total provincial (15,1%) com sobre l'ocupació comarcal (segona posició en el gràfic 3), però que en el mapa 3 hem vist que mostra una especialització baixa amb un valor del 0,3. Aquesta informació addicional, confirma la importància de l'aeroport. Finalment, podem afegir que les comarques que s'han mantingut coherents al llarg de tots els indicadors són el Barcelonès, el Garraf i el Maresme, territoris amb uns índexs superiors a 1 tant amb la definició àmplia com amb la restrictiva del sector turístic.

Anàlogament, podem afegir el punt de vista temporal i estudiar l'evolució de l'índex d'especialització de l'ocupació turística estricta en els últims nou anys (mapa 4). En aquest cas la comparativa entre anys es fa amb afiliats de règim general de manera que els valors que donen lloc a aquestes variacions no són exactament iguals que els del mapa 3 (tot i així les comarques no varien en l'ordre de posicions d'especialització turística, només cal destacar el Garraf, que el 2017 presenta un índex de 2,9). Tanmateix, els resultats són interessants perquè observem com, a excepció del Maresme, les comarques que es mantenen en posicions d'especialització alta o mitjana-alta (Berguedà, Garraf, Barcelonès i Moianès) són aquelles que durant la crisi i la recuperació econòmica han decidit apostar i desenvolupar encara més el sector turístic als seus territoris,

Mapa 4

Evolució de l'índex d'especialització de l'ocupació turística estricta. Demarcació de Barcelona, 2008-2017

Font: Ministeri de Treball i Assumptes Socials.

potser com una via alternativa de creixement econòmic després de la caiguda del sector immobiliari. D'aquestes destaquen el Barcelonès, amb un increment de 0,3, i el Moianès, amb un augment de 0,4. El Bages és l'única comarca on l'índex no ha variat, i a les set restants aquest s'ha reduït entre el 0,1 i 0,3, però sense afectar-ne la classificació.

4. Impacte en el creixement econòmic i el nivell de renda

Un cop vistes les dades sobre el nombre de persones ocupades al sector turístic total i per subsectors, l'evolució en l'última dècada així com l'especialització per comarques a través del quocient de localització, cal analitzar el possible impacte o no en el creixement econòmic i en el benestar dels individus que té un augment o una disminució de l'especialització de l'ocupació turística per avançar possibles conseqüències o per perfilar polítiques de millora. A mode d'apunt metodològic, per al Moianès només disposem de dades del VAB a partir del 2013, per tant en queden exclosos els anys de crisi. Atès que pot influir en la tendència com un valor atípic, els resultats de les correlacions podrien ser enganyosos i per aquest motiu no s'inclou en l'anàlisi del creixement econòmic.

Com a punt de partida, la taula 1 classifica les comarques segons un doble criteri amb l'objectiu de donar una primera intuïció d'en quina direcció podrien anar les correlacions. D'una banda, els territoris s'endrecen segons l'índex d'especialització de l'ocupació turística restringit del 2008 i, de l'altra, segons si la mitjana de creixement del VAB real en el període 2008-2016 ha sigut superior o inferior a la mitjana de creixement de Catalunya pels mateixos anys. De manera que si partim de la base que Catalunya ha crescut en mitjana un 0,2% anual, hi ha quatre comarques que han crescut per sobre i set que ho han fet per sota. De les quatre que han superat el llindar, una és especialitzada, el Barcelonès, i tres, no: Baix Llobregat, Osona i Vallès Oriental. Pel que fa a les que han evolucionat per sota en el creixement econòmic, trobem el Berguedà, el Garraf i el Maresme, que són especialitzades turísticament, i l'Alt Penedès, Anoia, Bages i Vallès Occidental, que no ho són. Així, doncs, a primera vista la imatge de conjunt és força heterogènia atès que les comarques es reparteixen quasi per igual entre els quatre quadrants i no podem veure una clara correlació entre ambdues variables.

Per tal d'anar un pas més enllà, analitzarem la interdependència entre variables a través de gràfics de dispersió i el coeficient de determinació (R^2). El coeficient de determinació es pot interpretar com la proporció de la variància de l'eix d'ordenades (y) que pot atribuir-se a la variància de l'eix d'abscisses (x). Bàsicament, com varia la y quan es mo-

difica la x. El rang de valors de l' R^2 va de 0 a 1; quan més a prop d'1, més elevada és la interrelació entre variables i al revés. En aquest tipus d'anàlisi és important deixar clar, en primer lloc, que la correlació entre dues variables no implica necessàriament que hi hagi relació causal entre elles, i en el cas d'haver-n'hi, no sabem en quina direcció aniria la causalitat, és a dir, com influeix una variable sobre l'altra. En segon lloc, aquesta eina d'estudi és una primera aproximació i deixa de banda altres factors que expliquen i condicionen el fenomen que s'intenta explicar, en aquest cas el creixement econòmic i el nivell de renda a través de l'ocupació turística. Caldria un estudi més exhaustiu i altres eines d'anàlisi per abastar totes les possibles variables explicatives. En darrer lloc, esmentar que la mida de la mostra també és determinant en aquesta tipologia d'estudis per poder fer inferència sobre les característiques de tota la població, és a dir, per extrapolar les conclusions al conjunt poblacional. En aquest sentit, això està fora dels objectius d'aquest estudi, ja que el que pretén és estudiar les dinàmiques en l'àmbit de la demarcació de Barcelona, sense fer generalitzacions més enllà.

Pel que fa al creixement econòmic, hem analitzat el vincle entre la mitjana de les variacions interanuals del VAB real del 2008 al 2016 i l'índex d'especialització el 2008 en sentit restringit, tal com mostra el gràfic 4. Aquesta comparació ens permet saber si aquelles comarques que tenien un nivell d'especialització turística més elevat el 2008 han resistit més bé a la crisi o si després s'han recuperat més ràpidament.

Com podem observar, amb un valor del coeficient de determinació molt a prop de 0 (0,0422) no podem dir que hi hagi una correlació entre l'índex d'especialització de l'ocupació turística en sentit estRICTE, és a dir, persones ocupades en el subsector de l'allotjament en el marc de la demarcació i el creixement econòmic mesurat a través del VAB a preus constants. Si analitzem amb detall la distribució de les comarques podem extreure tres conclusions. En primer lloc, trobem el Barcelonès com a comarca d'especialització mitjana-alta que creix molt per sobre del conjunt, de manera que cal remarcar l'excepcionalitat d'aquest territori com a nucli d'intensa activitat econòmica no només pel que fa a la província, sinó també per a la regió sencera de Catalunya. En segon lloc, es pot identificar un grup de territoris Baix Llo-

Taula 1
Classificació comarcal segons l'especialització de l'ocupació turística estricta i el creixement econòmic

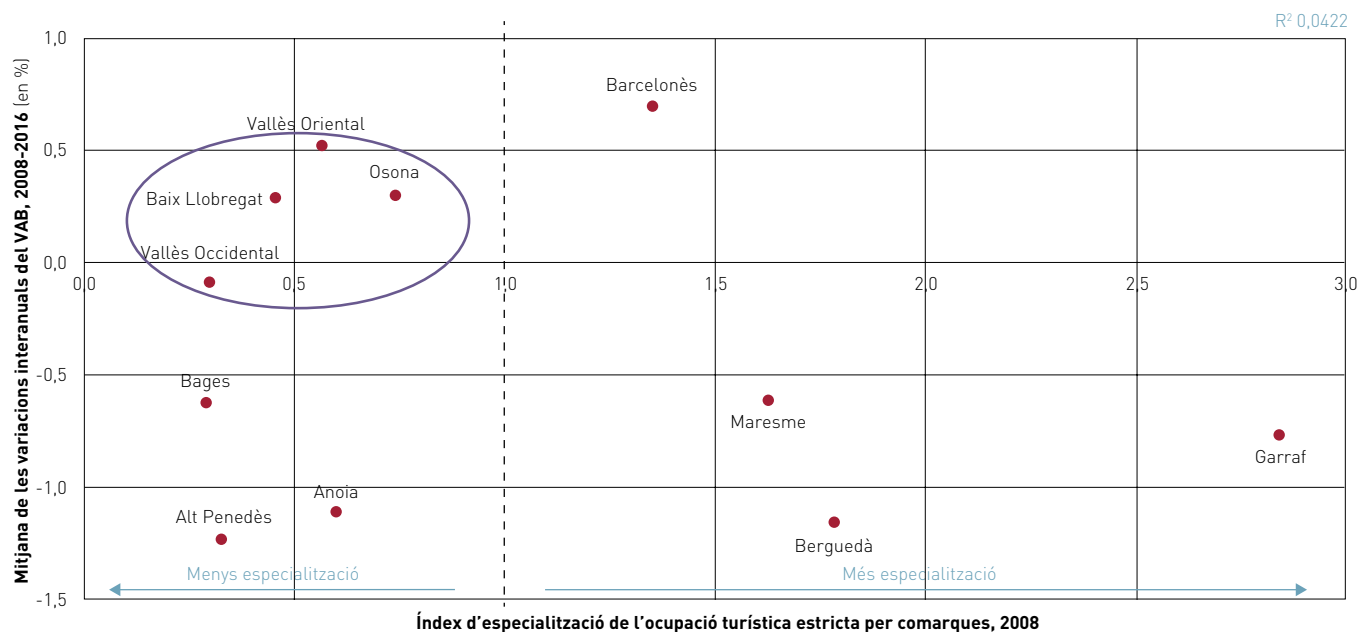
		Índex d'especialització de l'ocupació turística	
		≥ 1	< 1
Mitjana de les variacions interanuals del VAB real, 2008-2016 (%)*	>Cat.	Barcelonès	Baix Llobregat Osona Vallès Oriental
	<Cat.	Berguedà Garraf Maresme	Alt Penedès Anoia Bages Vallès Occidental

*Catalunya creix a una mitjana del 0,2%

Font: Ministeri de Treball i Assumptes Socials i Anuari Econòmic Comarcal BBVA.

Gràfic 4

Relació entre especialització turística i creixement econòmic (punts percentuals)

Font: Ministeri de Treball i Assumptes Socials i Anuari Econòmic Comarcal BBVA.

bregat, Osona, Vallès Occidental i Vallès Oriental que en mitjana han crescut en positiu, però la seva especialització en turisme no arriba a la mitjana. De fet, aquestes comarques són més intensives en activitats industrials i durant els anys de recuperació s'han beneficiat de l'augment de les exportacions arran d'un context econòmic global de creixement. Finalment, s'adverteix una gran dispersió pel que fa a la resta de comarques, no tant per la mitjana de creixement del VAB, sinó pel nivell d'especialització, que fa que no puguem extreure raonaments clars.

Aquests últims apunts no impliquen que les comarques amb més persones ocupades en el sector turístic no creixin, ja que si observem les taxes de variació interanual en percentatges en la taula 2, totes les comarques han crescut des de 2014 excepte l'Alt Penedès, i en aquest període ho han fet de manera diversa a una mitjana del 3,2%. En el cas de les comarques especialitzades, el creixement ha variat entorn d'aquesta xifra. El 2016 destaquen el Garraf (4,9%) i el Maresme (3,6%), que van créixer per sobre del conjunt de Catalunya (3,4%). El 2015 va ser un any positiu per al Moianès (4,4%) i per al Berguedà (3,6%), amb una taxa per sobre de la de Catalunya (3,2%).

Igualment, en el cas de fer la correlació amb l'índex d'especialització de l'ocupació turística en sentit ampli, amb un R^2 no significatiu de 0,0192, les conclusions es mantindrien, i no podem dir que hi hagi interdependència entre especialització turística i creixement econòmic, sinó que la visió global és complexa i hi entren en joc altres factors que s'haurien de tenir en compte per explicar el creixement.

Taula 2

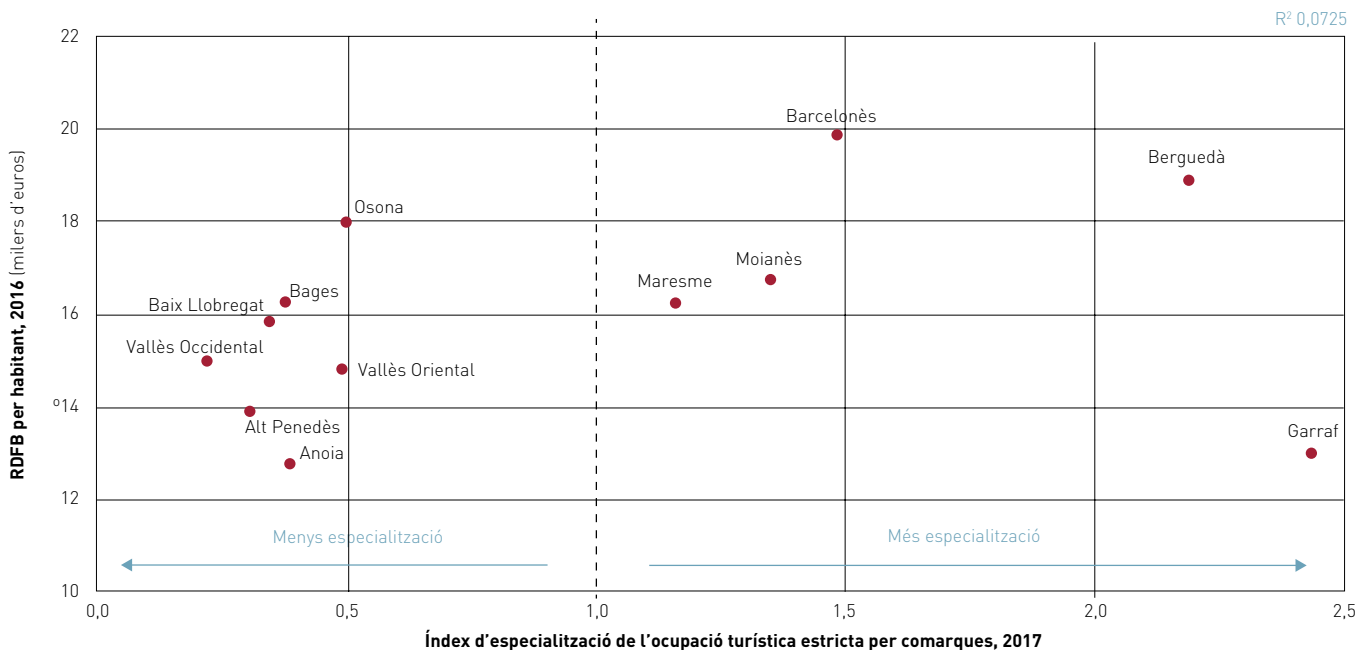
Taxes reals de variació interanual del VAB (en percentatge)

	2014	2015	2016
Osona	2,6	6,1	5,3
Garraf	1,1	2,5	4,9
Vallès Occidental	2,5	4,0	4,3
Vallès Oriental	4,5	5,0	4,1
Anoia	0,5	4,2	3,8
Baix Llobregat	4,5	4,9	3,7
Alt Penedès	-1,4	1,8	3,6
Maresme	0,6	3,2	3,6
Bages	1,7	3,2	3,5
Catalunya	2,2	3,2	3,4
Barcelonès	3,0	2,2	3,1
Berguedà	0,5	3,6	2,7
Moianès	4,3	4,4	2,5

Font: Anuari Econòmic Comarcal BBVA

Gràfic 5

Relació entre especialització turística estricta i nivell de renda

Font: Ministeri de Treball i Assumptes Socials i Anuari Econòmic Comarcal BBVA.

La segona anàlisi de correlacions és entre benestar econòmic i ocupació en el sector turístic. El gràfic 5 ens mostra l'índex d'especialització en base al nombre de persones ocupades en l'allotjament el 2017 i l'impacte sobre la renda disponible familiar bruta (RDFB) per persona el 2016 en milers d'euros.¹

El baix valor del coeficient de determinació, pràcticament igual a zero (0,0725), indica que la correlació entre ambdues variables és nul·la. De fet la línia de tendència és completament horitzontal i les comarques es distribueixen de manera molt disgregada pel gràfic. No obstant això, aquesta dispersió la marca l'índex d'especialització, ja que com hem vist anteriorment la situació a la demarcació és altament heterogènia. Respecte al nivell de renda entre comarques, aquest oscil·la entre els 12.804€ per càpita de l'Anoia i els 19.879€ del Barcelonès. Per completar la situació de la resta de comarques hem extret la mitjana, que és de 15.962€, i la mediana, que és de 16.060€. Com hem vist, però, no hi ha

1. En aquest cas també s'ha dut a terme l'anàlisi de correlacions amb les dades de RDFB de 2014 de l'Idescat, i amb uns coeficients de determinació molt a prop de zero tant amb la definició estricta com àmplia del sector turístic (1E-0,6 i 0,1402, respectivament), podem afirmar que les conclusions no varien.

interdependència entre aquests nivells i el nombre de persones ocupades en el sector turístic en sentit estricte, i un cop més hem d'afegir altres variables per explicar-los.

Talment, en el cas d'incloure la resta de sectors previstos en l'inici de l'estudi en la definició àmplia de sector turístic, la situació no varia i de nou no hi ha correlació entre les dues variables. Així, si afegim la resta d'activitats del sector turístic com són el transport, la restauració, la cultura i les agències de lloguer, i analitzem la correlació amb la renda del 2016, obtenim un R^2 no significatiu, ja que està molt a prop de zero (0,0008). Com en el cas anterior, hauríem de recórrer a altres factors per explicar el nivell de renda.

Conclusions principals

- En el conjunt de la demarcació de Barcelona, l'ocupació en el sector turístic representa el 12,5% del total. Desglossant el sector en cinc subsectors, s'observa que les activitats més rellevants són: la restauració (6,2%), seguida del transport (2,7%) i la cultura i l'entreteniment (2%).

- Les comarques amb més persones ocupades en el sector turístic en relació amb el total de la comarca el 2017 són: el Garraf (18,9%), el Baix Llobregat (15,2%), el Barcelonès (13,8%) i el Maresme (13%), les quatre comarques del litoral de la demarcació.
- Des d'una perspectiva temporal de nou anys (de 2008 a 2017), podem afirmar que totes les comarques han augmentat el pes d'ocupats en el sector turístic respecte al total. Vuit ho han fet per sobre de l'evolució de la demarcació (2,1 p.p.), d'entre les quals destaca l'increment del Garraf (5,9 p.p.). En canvi, la que menys ha variat ha sigut el Bages (1 p.p.).
- A l'hora de fer comparacions entre comarques és fonamental combinar una definició àmplia amb una d'estricta del sector turístic per tenir una visió completa. L'índex d'especialització de l'ocupació turística, que classifica les comarques en cinc nivells de concentració (alta, mitjana-alta, mitjana, mitjana-baixa i baixa), ens ha permès veure les notables diferències entre ambdós criteris. Així, doncs, en sentit ampli el panorama és homogeni i només trobem les quatre comarques del litoral de la demarcació (Garraf, Baix Llobregat, Barcelonès i Maresme) amb una concentració mitjana o mitjana-alta. La resta presentarien una concentració mitjana-baixa (menys que proporcional). Tanmateix, l'índex segons la definició restringida, construït únicament en base a les activitats vinculades a

l'allotjament, mostra més diversitat entre comarques. De fet, situa el Berguedà com a especialitzada alta i el Moianès, com a mitjana; en canvi, el Baix Llobregat baixa de categoria i apareix com a especialitzada baixa perquè ara no es compatibilitzen els llocs de treball que proporciona l'aeroport.

- Les comarques especialitzades en el sector turístic (concentració alta i mitjana-alta) el 2008 encara s'han especialitzat més durant el període 2008-2017. Destaquem el Moianès i el Barcelonès amb els creixements superiors.
- Tant en la definició àmplia com estricta del sector turístic, no s'observa correlació entre el creixement econòmic, mesurat en termes de VAB (mitjana del període 2008-2016), i l'índex d'especialització de l'ocupació turística (2008). El mateix succeeix en la correlació entre el nivell de renda (mesurat a través de les dades de 2016 de RFDB per habitant) i l'índex d'especialització de l'ocupació turística (2017). Totes les correlacions presenten un coeficient de determinació molt a prop de zero. Això no vol dir que no hi pugui haver relació entre el sector turístic i el creixement econòmic o el nivell de renda, sinó que caldria tenir en compte altres variables per construir un model explicatiu més robust, com per exemple la dotació de capital productiu (públic i privat), l'efecte capitalitat de Barcelona i l'entorn més proper, el capital humà, la qualitat de les institucions, etc.

Quines han estat les principals activitats que han generat contractació indefinida a la demarcació en els darrers anys?

Sandra Gutiérrez i Alejandra Marly, Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures, Cambra de Comerç de Barcelona

1. Introducció i objectiu

Un dels factors que ha caracteritzat tradicionalment el mercat de treball espanyol, i per extensió també el català, és la dualitat entre treballadors indefinits o fixos i temporals. La introducció d'aquest últim tipus de contracte, amb menys costos i més facilitats d'acomiadament, es va fer amb la idea de flexibilitzar el mercat de treball. Tot i així, la generalització del seu ús ha fixat la taxa de temporalitat catalana per sobre de la mitjana europea (21,6% i 14,3%, respectivament, el 2017 segons l'Institut Nacional d'Estadística i l'Eurostat), i ha comportat una excessiva rotació, que ha donat lloc a identificar aquest tipus d'ocupació com a inestable i precària, enfront de la indefinida i estable.¹

Amb aquest marc de referència, aquest monogràfic té l'objectiu d'estudiar quines activitats han generat més contractes indefinits a la demarcació de Barcelona i a les dotze comarques que en formen part a través de l'anàlisi del flux de la contractació indefinida que s'ha generat des de l'inici de la recuperació econòmica. Cal no confondre el nombre d'assalariats amb contracte indefinit (78,4% a Catalunya el 2017) amb el nombre de contractes indefinits signats (13,5% dels contractes totals a Catalunya el 2017). A causa de l'alta rotació del mercat laboral, un treballador pot haver signat diversos contractes en un any. Amb l'objectiu de mostrar una visió completa, en primer lloc es fa una descripció d'àmbit provincial de l'evolució del pes de la contractació indefinida del 2011 al 2017 i de com es distribueix aquesta per activitats en el darrer any, i s'analitzaran quins sectors han contribuït a generar més contractació indefinida durant la recuperació, del 2014 al 2017.

En segon lloc, se centra l'atenció sobre les comarques i se'n compara el pes de la contractació indefinida sobre el total i els principals sectors que han generat contractes fixos a cada comarca, i s'hi afegeix igualment la perspectiva temporal. D'aquesta manera s'obté una visió agregada

1. No obstant això, també cal tenir present que la tàcita associació que es fa entre contracte indefinit i ocupació segura ja no és del tot certa. Segons l'article publicat al blog Nada es gratis «Precariedad 2.0: contratos indefinidos, pero no eternos», de Felgueroso, F. et al. (12 de març de 2018), en el qual s'analitza la durada dels contractes indefinits, s'observa que des de l'inici de la recuperació el 2014, el 40% d'aquests contractes no duren més d'un any i la principal causa de rescissió és l'acomiadament. Les hipòtesis de per què succeeix això estan encara pendents de confirmar a falta d'un examen més profund.

da i una de concreta, tant pel que fa a la situació actual com a l'evolució temporal dels contractes fixos que s'han signat.

Respecte a l'estructura de l'estudi, primer s'exposa la metodologia amb les fonts utilitzades i altres especificitats de la mostra. Seguidament, es descriu la contractació indefinida a la província tant pel que fa a la situació actual com a l'evolució des del 2011. A continuació, es mostra la disgregació per comarques i la comparativa entre elles en funció del panorama actual i de la trajectòria des del 2014 en termes globals i per activitats. I, finalment, es ressenyen les conclusions principals de l'estudi.

2. Metodologia

Per elaborar l'estudi s'ha fet servir una única font: les dades de contractació laboral de l'Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya. Aquesta font ens ha facilitat informació sobre el flux del nombre de contractes generats (tant indefinits com temporals) per a les vint-i-una activitats econòmiques a un dígit, segons la Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques (CCA) del 2009. La llista d'activitats es mostra a continuació:

A	Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca
B	Indústries extractives
C	Indústries manufactureres
D	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat
E	Subministrament d'aigua: activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació
F	Construcció
G	Comerç a l'engròs i al detall; reparació de vehicles de motor i motocicletes
H	Transport i emmagatzematge
I	Hostaleria
J	Informació i comunicacions
K	Activitats financeres i d'assegurances
L	Activitats immobiliàries
M	Activitats professionals, científiques i tècniques
N	Activitats administratives i serveis auxiliars
O	Administració pública, Defensa i Seguretat Social obligatòria
P	Educació
Q	Activitats sanitàries i serveis socials
R	Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment
S	Altres serveis
T	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic/ que produeixen béns i serveis per a ús propi
U	Organismes extraterritorials

Font: Idescat

El període d'anàlisi per a la demarcació de Barcelona és del 2011 al 2017, i per a les comarques, del 2014 al 2017, a causa de la disponibilitat de dades. En el primer cas, es pot veure com ha estat la transició en el tipus de contractació entre els anys de crisi i la recuperació econòmica. En fer la desagregació, però, no es pot fer la comparativa i s'observa només la contractació indefinida creada a partir de la recuperació.

Finalment, cal matisar dos aspectes referents a l'estudi comarcal. Primer, la comarca de la Selva ha quedat exclosa de la demarcació de Barcelona atès que només un dels seus municipis, Fogars de la Selva, amb un 0,86% de la població de la comarca el 2017, pertany a la demarcació de Barcelona. Per contra, sí que s'hi ha inclòs Espinelves, Vidrà i Viladrau, tres municipis d'Osona que no pertanyen a la demarcació de Barcelona, i el mateix pel que fa al municipi de Gósol, del Berguedà. Segon, per a la comarca del Moianès, constituïda l'1 de maig del 2015, només hi ha informació per al nombre total de contractes indefinits i temporals per al 2016 i 2017, però no per a anys anteriors o per a com es distribueix la contractació per activitats. De manera que aquesta comarca no es té en compte ni en el

càlcul de les variacions acumulades ni en l'anàlisi per sectors i activitats.

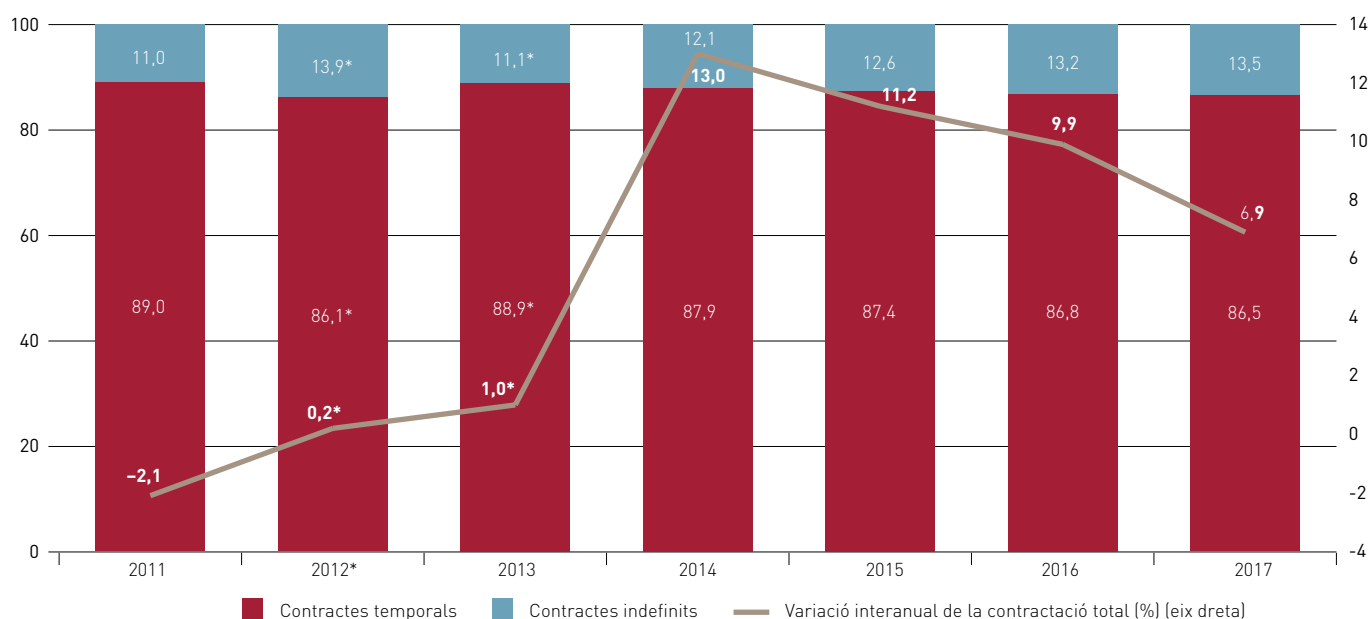
3. Retrat de la contractació indefinida a la demarcació de Barcelona: situació, evolució i composició

Evolució del tipus de contractació en termes agregats

Des d'un punt de vista temporal, el gràfic 1 mostra l'evolució del pes de cada tipus de contractació sobre el total que s'ha signat del 2011 al 2017 a la demarcació de Barcelona; conflueixen així tant anys de crisi (2011 - 2013) com de recuperació (2014-2017).

D'una banda, s'observa una preponderància de la contractació temporal, però que s'ha reduït lleugerament i progressiva en els darrers set anys i ha passat de representar un 89% dels contractes el 2011 a un 86,5% el 2017, en favor de la contractació indefinida, que ha augmentat des de

Gràfic 1
Evolució del tipus de contracte a la demarcació de Barcelona, 2011-2017 (en percentatge)

Font: Observatori del Treball i Model productiu de la Generalitat de Catalunya.

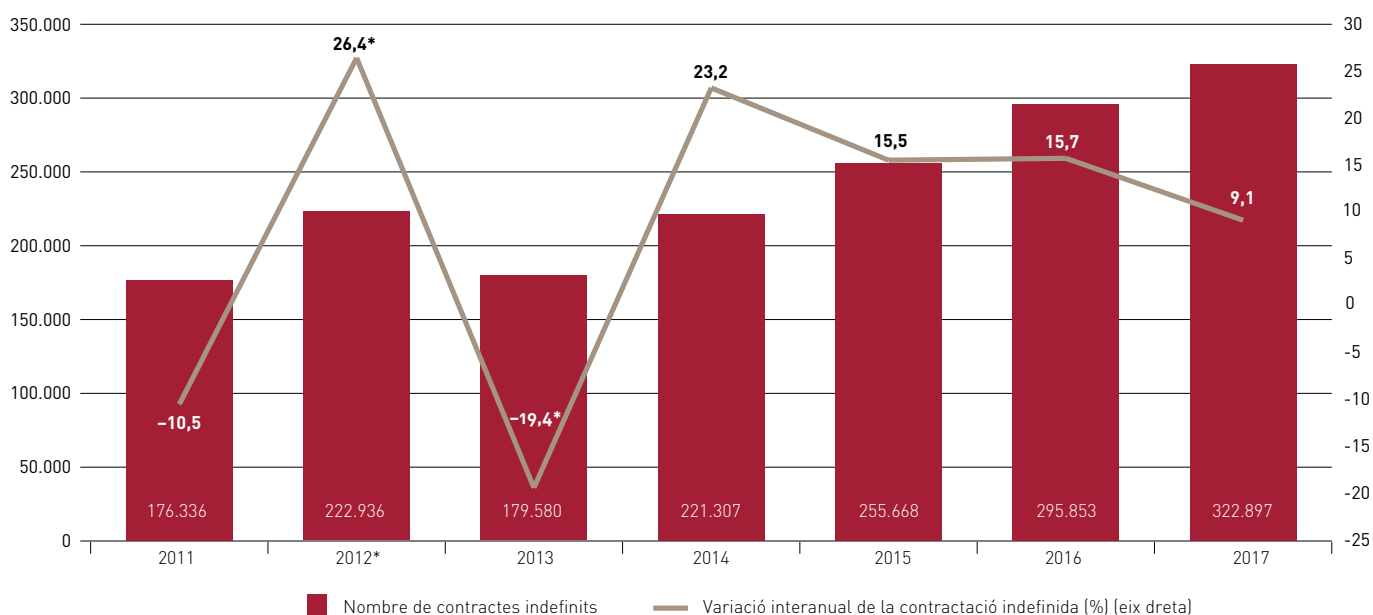
*L'1 de gener de 2012 s'integren els ocupats a serveis de la llar en el Règim General (CCAE09: 97). Aquest fet va suposar la regularització de 84.753 contractes totals nous i que, per tant, les taxes de variació interanual del 2012 i 2013 no siguin comparables.

l'inici de la recuperació el 2014. Així els contractes indefinits que s'han creat el 2017 representen un 13,5% del total, 2,5 punts percentuals (p.p.) més que el 2011. D'altra banda, el gràfic mostra la variació interanual de la contractació total en el mateix període. D'aquesta evolució, destaca el pic d'un 13% en l'augment de contractes del 2013 al 2014, que coincideix amb la recuperació econòmica. En els anys posteriors aquest creixement es desaccelera gradualment fins a situar-se en el 6,9% l'any 2017, però es manté la tendència positiva encetada el 2013. Cal destacar que l'1 de gener del 2012 es van integrar les persones ocupades a serveis de la llar en el Règim General, una incorporació que va provocar la regularització de 84.753 contractes totals de serveis a la llar familiar (CCAEO9: 97). Aquest fet fa que les dades del 2012 i del 2013, i el pes que tenen sobre el total i les variacions interanuals, no siguin comparables amb la resta. De fet, com mostra el gràfic, el 2012 la variació interanual va ser del 0,2%, però si es detreuen els 84.753 contractes totals de l'activitat de les llars, hi hagués hagut una reducció interanual del 4,9% en la creació total de contractes. En el cas del 2013 la variació interanual hagués estat del 4,4% en comptes de l'1%. Igualment, si no es comptabilitzen

aquests contractes en el pes relatiu sobre el total, els contractes indefinits redueixen el pes fins al 10,8% el 2012 (en lloc del 13,9%) i al 10,3% el 2013 (més similar a l'11,1% que indica al gràfic).

Les variacions interanuals de la contractació indefinida així com el seu valor en termes absoluts es poden veure en el gràfic 2. En una primera etapa, del 2011 al 2013, s'observa una sèrie de pronunciades oscil·lacions interanuals, igualment per motiu de la integració de les persones ocupades en serveis de la llar en el Règim General el 2012. Aquesta incorporació va provocar la regularització de 58.872 indefinits. Així, la contractació fixa creix un 26,4% el 2012 (però un -6,6% si no es tenen en compte els contractes signats a les llars) i disminueix un 19,4% l'any següent (però un -0,3% si no es tenen en compte els contractes signats a les llars). En l'etapa de recuperació, del 2014 al 2017, la contractació indefinida augmenta de manera estable i progressiva en valors absoluts (el 2017 es creen 100.000 contractes més que el 2014), i es registren creixements interanuals molt importants (23,2% el 2014, al voltant del 15,6% el 2015 i 2016 i el 9,1% el 2017).

Gràfic 2
Evolució de la contractació indefinida a la demarcació de Barcelona, 2011-2017

Font: Observatori del Treball i Model productiu de la Generalitat de Catalunya.

*L'1 de gener de 2012 s'integren els ocupats a serveis de la llar en el Règim General (CCAEO9: 97). Aquest fet va suposar la regularització de 58.872 contractes indefinits nous i que, per tant, les taxes de variació interanual del 2012 i 2013 no siguin comparables.

La contractació indefinida per activitats: distribució, evolució i contribució

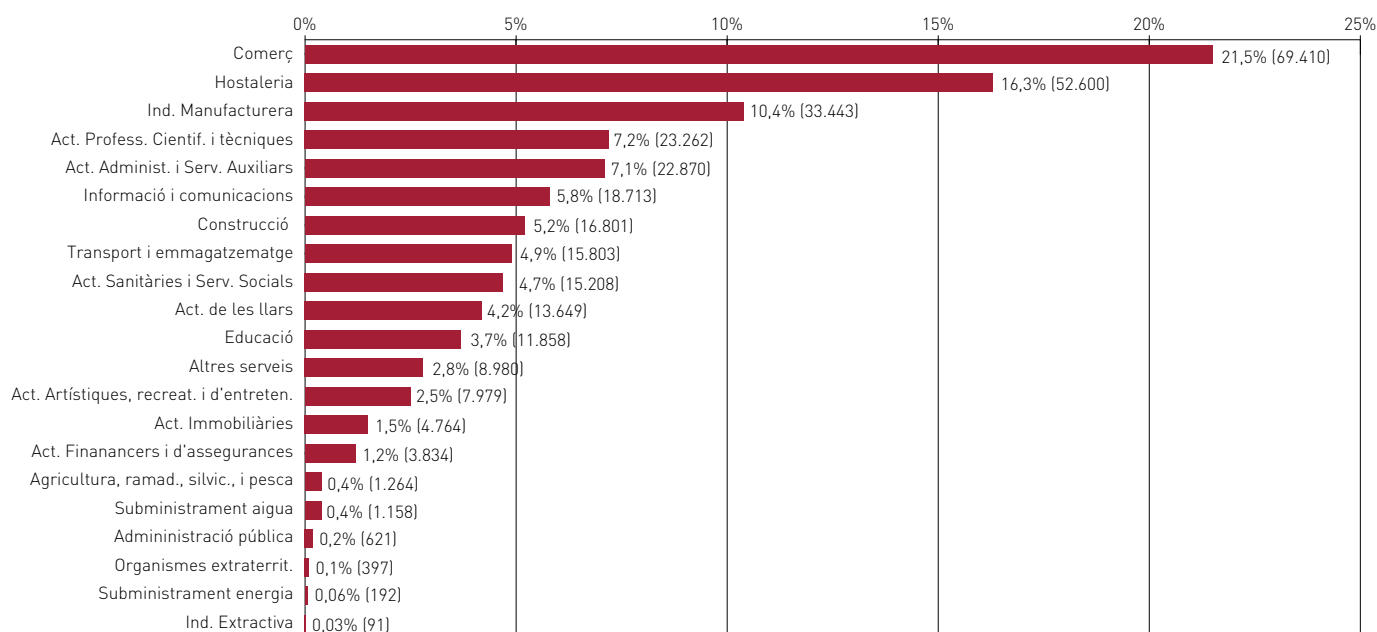
Un dels aspectes clau d'aquest creixement en la contractació indefinida a la demarcació és identificar com s'ha distribuït per activitats econòmiques, com ha evolucionat en les principals activitats durant la recuperació i quines han contribuït a generar més contractació fixa. El gràfic 3 distribueix en termes relatius els més de 300.000 contractes indefinits que s'han signat el 2017 entre les vint-i-una activitats econòmiques. Atès els resultats, es poden dividir les activitats en quatre grups en funció del pes de cada activitat sobre el total de contractes indefinits nous. En primer lloc, hi ha les activitats que han aglutinat de forma individual més del 10% de la contractació indefinida en el darrer any: el comerç (21,5%), l'hostaleria (16,3%) i la indústria manufacturera (10,4%). En conjunt representen quasi la meitat del total de contractes indefinits creats i sumen 155.453 contractes indefinits. El segon grup correspon a les activitats que representen entre el 7% i el 10% de la contractació indefinida total, és a dir, que han generat entre 20.000 i 30.000 contractes indefinits nous. Les dues que en formen part, activitats profes-

sionals, científiques i tècniques i les activitats administratives i els serveis auxiliars, tenen un pes del 7,2% i 7,1%, respectivament, i sumen un total de 46.132 contractes. A continuació, el tercer segment es compon de sis activitats que engloben de forma individual entre un 3% i un 7% de la contractació indefinida total signada el 2017. Els barems oscil·len entre el 5,8% dels contractes a la informació i comunicacions i el 3,7% a l'educació. Finalment, es troben les deu activitats restants que comprenen cada una menys del 3% dels contractes indefinits totals. Els valors, força heterogenis, fluctuen entre el 2,8% (8.980 contractes) d'altres serveis fins al 0,03% (91 contractes) de la indústria extractiva. Aquestes deu activitats suposen en conjunt poc més del 9% del total signat.

Des d'una perspectiva temporal, si s'analitzen les variacions acumulades del nombre total de contractes indefinits per activitat entre el 2014 i el 2017, en general totes augmenten el nombre en més d'un 40% (setze de les vint-i-una activitats), excepte les activitats de les llars i la indústria extractiva, que disminueixen un 7,4% i un 21,6% respectivament. Així, doncs, si es posa el focus en les primeres cinc activitats que mostra el gràfic anterior, la va-

Gràfic 3

Distribució de la contractació indefinida per activitats a la demarcació de Barcelona, 2017 (en percentatge sobre el total de contractes indefinits i en nombre, entre parèntesi)

Font: Observatori del Treball i Model productiu de la Generalitat de Catalunya.

riació acumulada en el comerç augmenta un 38,7%; en l'hostaleria, un 69,2%; en la indústria manufacturera, un 49,6%; en les activitats professionals científiques i tècniques, un 48,6%, i en les activitats administratives i els serveis auxiliars, un 49,9%.

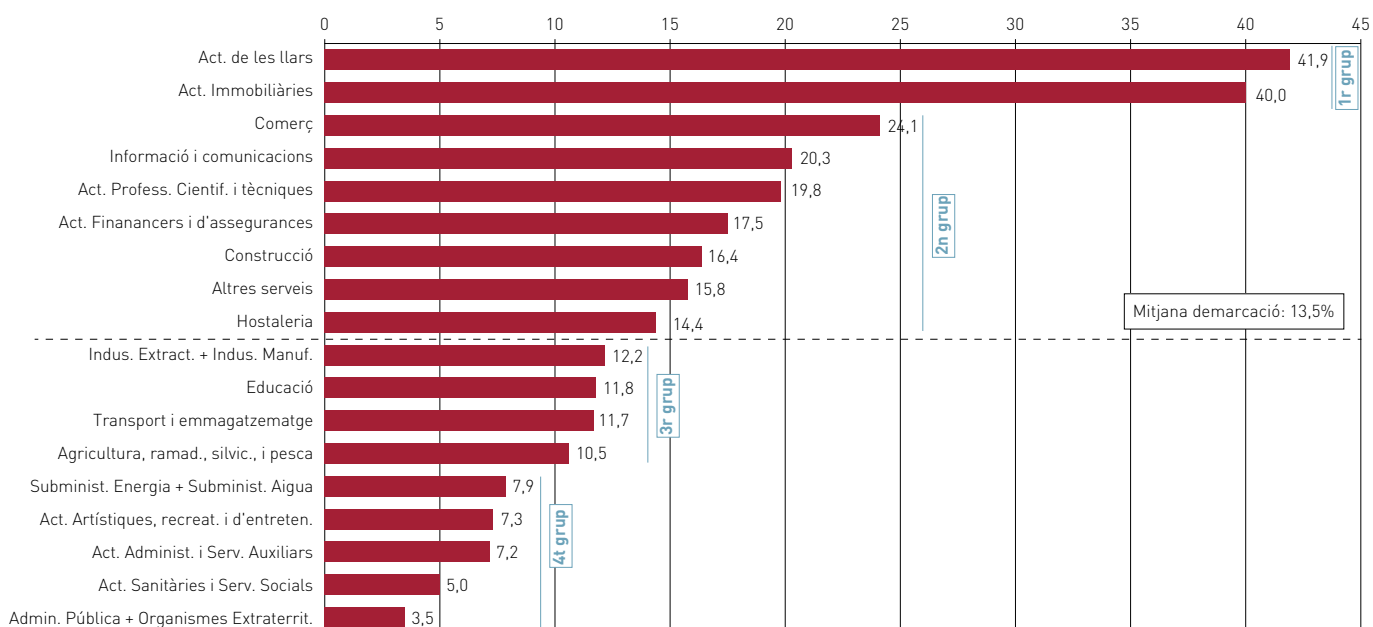
Tanmateix, això no implica que aquestes cinc activitats tinguin una proporció de contractació indefinida més elevada que altres activitats, és a dir, que siguin les que més contractes indefinits generen dins de la contractació total pròpia, i aquestes dades són les que proporciona el gràfic 4. Cal matisar, pel que fa a la metodologia, que en aquest gràfic s'ha optat per agrupar la indústria extractiva i manufacturera, el subministrament d'energia i el d'aigua i l'administració pública i els organismes extraterritorials, respectivament, per tractar-les com a tres úniques activitats. El motiu és que són activitats amb una quantitat de contractació total modesta comparada amb la resta i l'impacte relatiu del nombre de contractes indefinits o temporals sobre el total és significatiu tot i que el nombre en termes absoluts sigui reduït, i això pot desvirtuar la classificació.

Un cop dit això, es veu com la classificació ha variat força i les cinc activitats que encapçalaven la llista del gràfic 3 ja no són les mateixes (només es mantenen el comerç i les activitats científiques i tècniques). La mitjana de la demarcació de Barcelona pel que fa al pes de la contractació indefinida sobre el total de contractes és del 13,5%, fruit d'una situació força heterogènia en què la major proporció de contractes indefinits correspon al 41,9% de les activitats de les llars i la menor és el 3,5% de l'administració pública i els organismes extraterritorials.

Si es pren com a punt de referència la mitjana de la demarcació (13,5%), els resultats es poden classificar en quatre grups. La primera agrupació és la de les dues activitats que amb diferència més contractes nous indefinits sobre el total han tingut el 2017: les activitats de les llars, amb un 41,9%, i les activitats immobiliàries amb un 40%. El segon grup d'activitats es troba per sobre de la mitjana (tenen un pes d'indefinit superior al 13,5%), però a força distància del primer, atès que la que té més pes de contractació fixa és el comerç amb un 24,1%, quasi 16 p.p. per sota de les activitats immobiliàries. A banda d'aquesta, es troben les activitats de la informació i co-

Gràfic 4

Pes de la contractació indefinida sobre el total de contractes a cada activitat a la demarcació de Barcelona, 2017 (en percentatge)

Font: Observatori del Treball i Model productiu de la Generalitat de Catalunya.

municacions (20,3%), les activitats científiques i tècniques (19,8%), les activitats financeres i d'assegurança (17,5%), les de la construcció (16,4%), les d'altres serveis (15,8%) i les activitats de l'hostaleria (14,4%). A continuació, el tercer conjunt d'activitats i el quart se situarien per sota de la mitjana. En el primer cas, les quatre activitats que en formen part tindrien un pes de la contractació indefinida superior al 10%. Es troben la indústria extractiva i manufacturera, amb un 12,2%; l'educació, amb un 11,8%, seguides pel transport, amb un 11,7%, i l'agricultura, amb un 10,6%. Per acabar, en el segon cas hi ha cinc activitats en les quals la contractació indefinida és minoritària (inferior al 10%) i oscil·la entre el 7,9% del subministrament energètic i d'aigua i el 3,5% de l'administració pública.

Fins ara, s'ha estudiat l'evolució de la contractació indefinida, la distribució d'aquesta per activitats i la proporció que representa dins de cada activitat. Per acabar de completar l'anàlisi de la contractació a la demarcació, cal afegir quines han estat les activitats que més han contribuït al creixement de la contractació indefinida en els anys de recuperació, del 2014 al 2017, és a dir, tenint en compte tant el creixement en aquest període com el seu pes. Així, el percentatge de la contribució de cada activitat al creixement total en tant per cent (Conti) s'ha calculat a través de la fórmula següent:

$$Cont_{i(tf)} = \left(\frac{Var_{1(t0,tf)} \times Pes_{1(tf)}}{Var_{n(t0,tf)}} \right)$$

En què:

i: activitat econòmica (de la CCAE09 a un dígit), i: 1, ..., n; n = 21

n: conjunt d'activitats econòmiques

t₀: any inicial (2014)

t_f: any final (2017)

Var_i: variació acumulada de la contractació indefinida de l'activitat "i" entre el 2014 i el 2017 (en percentatge).

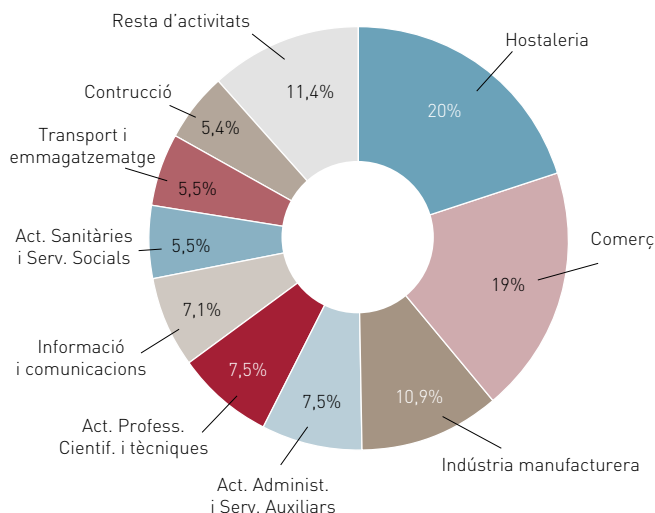
Pes_i: quocient de la contractació indefinida de la mateixa activitat sobre el total de la contractació indefinida el 2014 (en percentatge).

Var_n: variació acumulada de la contractació indefinida total del 2014 al 2017 (en percentatge).

Així, la suma de les contribucions al creixement total de les vint-i-una activitats és igual a 100. Els resultats es mostren en el gràfic 5.

En la mateixa línia de resultats que en el gràfic 3, en primer lloc l'hostaleria explica un 20% de l'augment de la contractació indefinida en els darrers tres anys (9,18 p.p. de la variació acumulada total, 45,9%), seguida del comerç, amb una contribució del 17,5%, i de la indústria manufacturera, amb un 10,9%. A continuació, s'identifiquen una sèrie de sis activitats que contribueixen entre un 7,5% i un 5,4% en el creixement de la contractació indefinida. Des de les administratives i serveis auxiliars, les científiques i tècniques i la informació i comunicacions que tenen una participació entorn del 7,4% cadascuna, fins a les activitats sanitàries, el transport i la construcció que participen en un 5,5% aproximadament cada una. Finalment, hi ha una contribució en l'increment de la contractació fixa de l'11,4% com a resultat de la suma de les dotze activitats restants. D'aquestes últimes, només contribueixen negativament les indústries extractives (-0,02%) i les activitats de les llars (-1,1%).

Gràfic 5
Principals activitats que han contribuït al creixement de la contractació indefinida a la demarcació de Barcelona, 2014-2017 (en percentatge sobre el total del creixement)

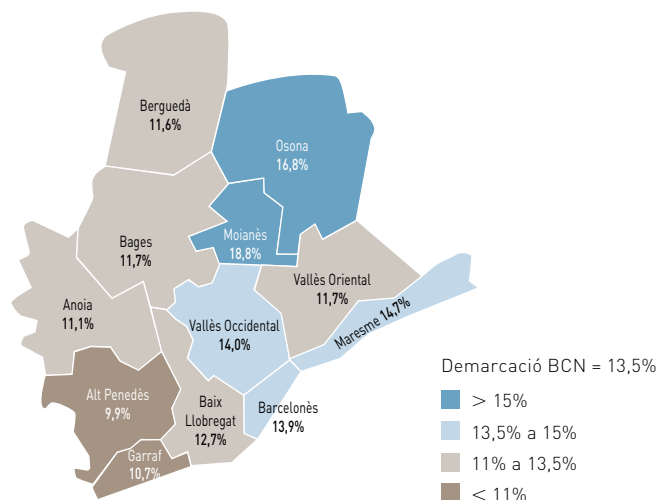

Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

4. Visió desagregada: una comparativa per comarques

Un cop descrita la situació a la demarcació, és important centrar el focus en l'àmbit comarcal i observar fins a quin punt es tracta d'un fenomen homogeni o particular en cada cas. Si es calcula com es distribueix la contractació indefinida a la demarcació per comarques, els resultats són els següents: un primer nucli, que és el Barcelonès, amb el 54,8% de la contractació indefinida que s'ha donat a la província. A continuació, dues regions al voltant d'aquest nucli, en què d'una banda hi ha el Vallès Occidental (14,1%) i el Baix Llobregat (11,4%) i d'altra banda, amb una diferència notable d'entre 5 p.p. i 9 p.p., el Vallès Oriental (5,6%) i el Maresme (5,1%). En quart lloc, una tercera corona de comarques (Garraf, Alt Penedès, Anoia, Bages i Osona) que han generat en total el 8,5% de la contractació fixa de la demarcació, amb un 1,7% de mitjana. Finalment, el Bages amb un 0,4% i el Moianès amb un 0,2% són les comarques amb un pes minoritari sobre el total provincial. Tot i així, aquesta distribució, en la qual el major flux de la contractació es concentra al Barcelonès i a les comarques de l'entorn, és previsible atesa l'agrupació de la mateixa activitat econòmica i la distribució de la població.

Mapa 1
Pes de la contractació indefinida sobre el total de contractes de cada comarca, 2017 (en percentatge)

Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya.

Per aquest motiu, el més interessant és analitzar el pes de la contractació indefinida sobre el total de contractes de cada comarca el 2017, tal com es mostra en el mapa 1. En aquest cas la situació canvia força. Com s'ha vist anteriorment, un 13,5% dels contractes generats a la demarcació en el darrer any són indefinits. Per sobre d'aquest llindar hi ha, en primer lloc, el Moianès, amb un pes de la contractació fixa del 18,8%; en segon lloc, Osona, amb un 16,8%; seguida del Maresme i del Vallès Occidental, amb un 14,7% i un 14 % respectivament, i, en darrer lloc, el Barcelonès, amb un 13,9%. Per sota del llindar de la demarcació, es troben més de la meitat de les comarques. D'una banda hi ha un grup de cinc comarques amb proporcions bastant homogènies que oscil·len entre el 12,1% d'indefinites sobre el total del Baix Llobregat i l'11,1% de l'Anoia. I, d'altra banda, el Garraf i l'Alt Penedès amb un pes d'indefinites per sota de l'11% (10,7% i 9,9%, respectivament).

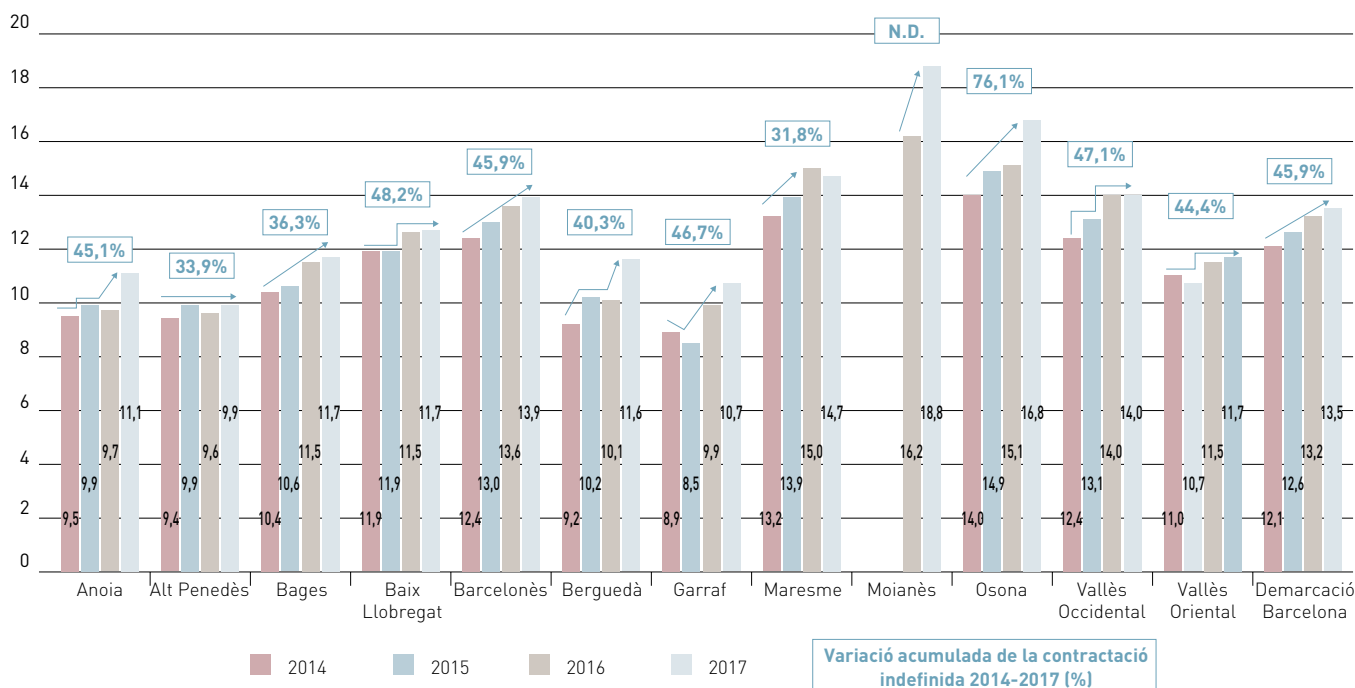
Des d'una perspectiva temporal, aquests percentatges són el resultat de variacions dispars entre comarques durant els darrers anys de recuperació econòmica. Així el gràfic 6 mostra l'evolució anual del pes de la contractació indefinida des del 2014 fins al 2017.

Com s'observa, totes les comarques han augmentat en més mesura o menys el pes del nombre de contractes indefinits sobre el total. Tot i així, s'aprecia com algunes ho han fet de manera progressiva i d'altres, de forma intermitent. En el primer cas, el Bages, el Barcelonès, el Maresme (excepte el 2017 que decreix 0,3 p.p.), el Moianès (pel qual només es comptabilitzen els dos últims anys) i Osona, augmenten generalment de forma esglaonada i gradual. En el segon cas, creix el pes de la contractació indefinida a la resta de comarques, però amb daltabaixos. Aquesta seria la situació de l'Anoia, el Baix Llobregat, el Berguedà, el Vallès Occidental i el Vallès Oriental, que passen tant per fases d'increment com de decreixement i d'estabilitat.

Quant a la variació acumulada, totes les comarques registren dades molt positives en el període de recuperació, però de diferent magnitud. Així, les variacions acumulades del 2014 al 2017 que mostra el gràfic 6 fluctuen entre l'excepteional 76,1% de la comarca d'Osona i el 31,8% de la comarca del Maresme. Però, si es deixa de banda el cas d'Osona, la majoria de comarques han patit

Gràfic 6

Evolució del pes de la contractació indefinida per comarques, 2004-2017 (en percentatge sobre el total de contractes de la comarca)

Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya.
N.D.: No hi ha dades disponibles.

variacions en la creació de contractes indefinits d'entre el 40% i el 50%, amb el 45,9% de la demarcació com a referència. En sentit decreixent, es troba el Baix Llobregat (48,2%), el Vallès Occidental (47,1%), el Garraf (46,7%), el Barcelonès (45,9%), l'Anoia (45,1%), el Vallès Oriental (44,4%) i el Berguedà (40,3%). Finalment, el Bages, l'Alt Penedès i el Maresme han variat la contractació indefinida entorn del 34%, xifra quasi 12 p.p. per sota de la mitjana i a 42 p.p. de la primera (Osona).

Quina és la composició comarcal de la contractació indefinida per grans sectors i per activitats principals?

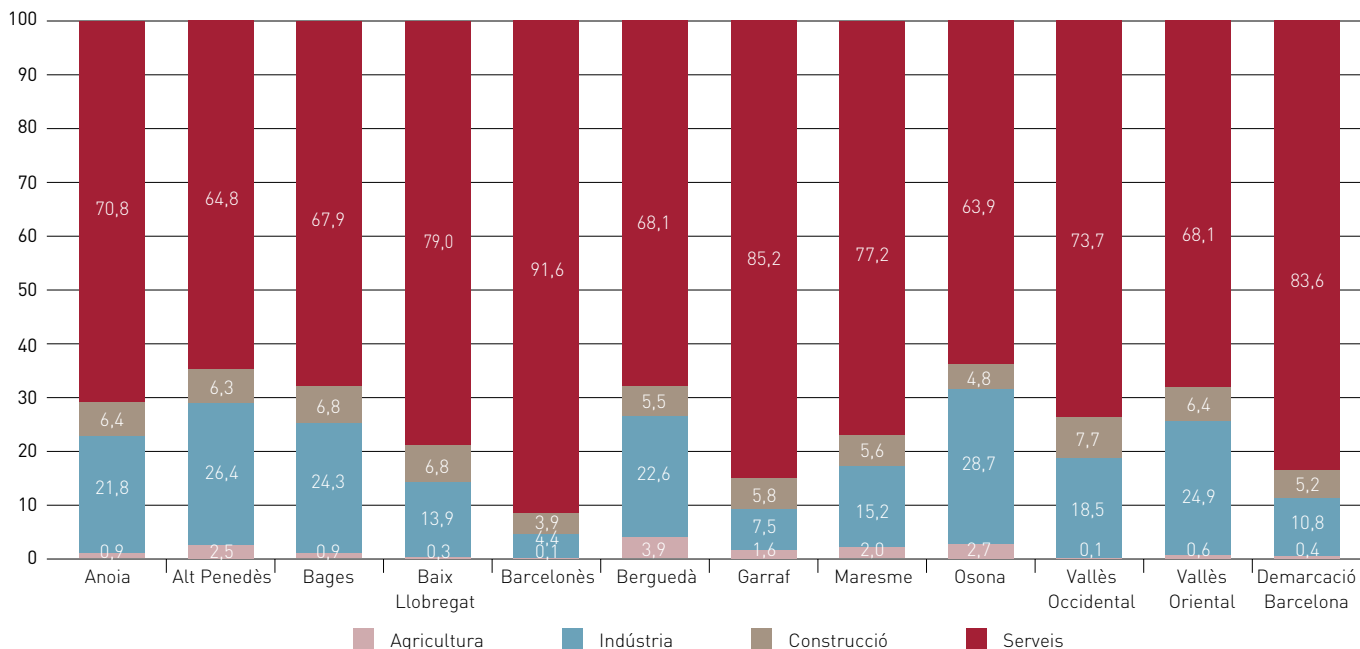
En una primera aproximació a la distribució de la contractació indefinida segons els grans sectors econòmics per comarques (gràfic 7) s'observa, tot i que de manera previsible atesa la pròpia estructura de l'activitat econòmica catalana, com és el sector serveis el que té més pes en la contractació indefinida, amb percentatges que varien entre el 64,8% de

l'Alt Penedès i el 91,6% del Barcelonès. A continuació, hi ha la indústria, amb un pes de mitjana del 10,8%, però amb valors entre comarques força heterogenis atès que la que té un pes més elevat és Osona, amb un 28,7%, i la que menys, el Barcelonès, amb un 4,4%. En tercer lloc, la construcció sí que presenta xifres més similars i la majoria de comarques registren valors entorn del 6%, una dada molt propera a la de la província (5,2%). Finalment, l'agricultura és el sector amb menor pes en la contractació indefinida i a força distància de la resta. Així, en el conjunt de la demarcació aquest sector té un pes minoritari del 0,4% (valors similars es repeteixen a sis comarques més) i destaquen per sobre de la resta el Berguedà (3,9%), Osona (2,7%) i l'Alt Penedès (2,5%).

Per acabar de completar aquesta anàlisi comarcal, és interessant complementar el comentari anterior amb el pes de la contractació indefinida en cada sector per comarques (gràfic 8). D'aquesta manera es pot veure quin és el sector que ha generat més contractació indefinida sobre el total de contractes del mateix sector entre les comarques de la demarcació el 2017.

Gràfic 7

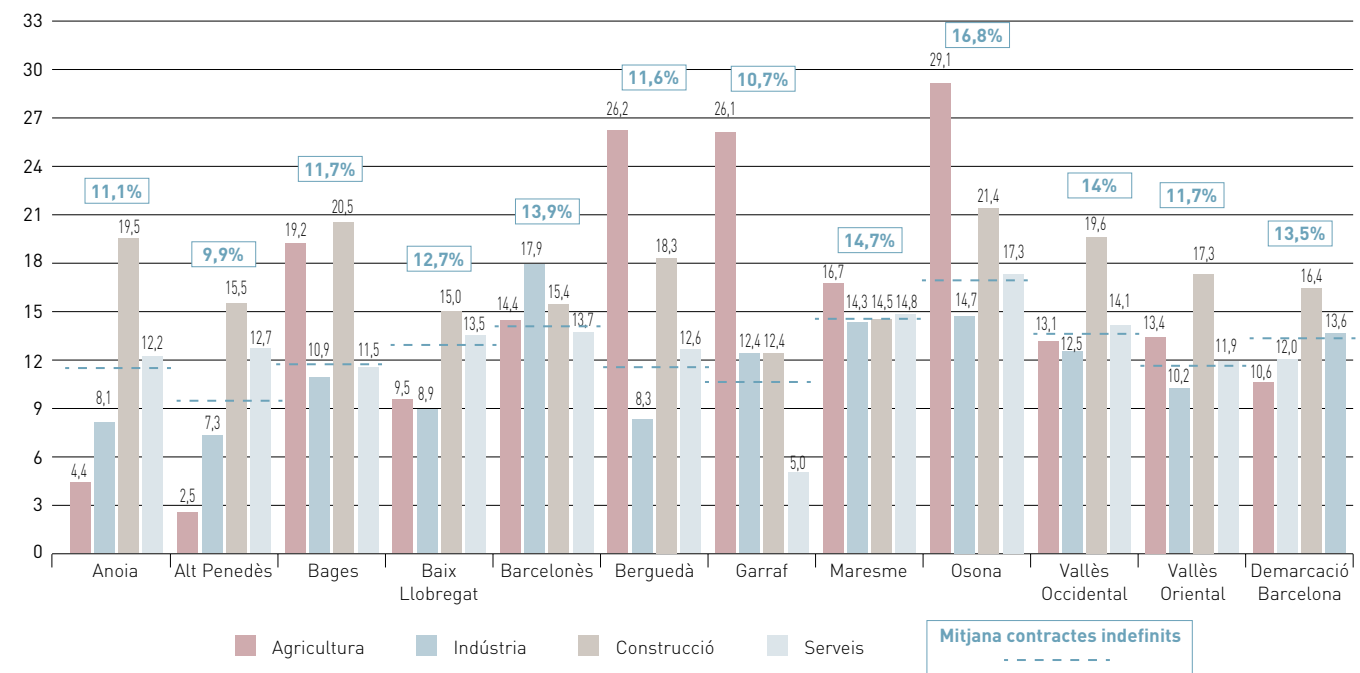
Distribució de la contractació indefinida per sectors econòmics a cada comarca, 2017 (en percentatge sobre el total de contractes indefinits)

Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya.
 Nota: Per al Moianès no hi ha dades desagregades per sectors.

Gràfic 8

Pes de la contractació indefinida a cada sector per comarques, 2017 (en percentatge sobre el total de contractes de cada sector)

Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya.
 Nota: Per al Moianès no hi ha dades desagregades per sectors.

En primer lloc, el sector **serveis**, que com s'ha vist en el gràfic 8 és el que han signat la majoria de contractes fixos, no és el sector líder en cap comarca si es té en compte la proporció de la contractació indefinida sobre els contractes totals nous del sector. Amb un pes del 13,6% a la demarcació com a referència, el Garraf és la comarca que ha generat menys contractació indefinida en el sector serveis (5%) de forma excepcional, atès que la comarca següent per sobre és el Bages, amb un pes de l'11,5%, i la que més, Osona amb un 17,3%. En segon lloc, la **construcció** és el sector en el qual s'han generat aquest 2017 més contractes indefinits en termes relatius a la demarcació (16,4%) i a sis de les onze comarques barcelonines. El pes dels contractes indefinits en la construcció fluctua entre el 12,4% del Garraf i el 21,4% d'Osona. Quant a la **indústria**, aquest sector presenta uns valors lleugerament més dispersos que els dels sectors anteriors. Amb una mitjana provincial del 12%, a cinc de les onze comarques la indústria crea una major proporció de contractes indefinits (Barcelonès, Garraf, Maresme, Osona i Vallès Occidental), i a les sis comarques restants els contractes fixos tenen un pes inferior al de la mitjana. Així els percentatges oscil·len entre el 7,3% de l'Alt Penedès i el 17,9% del Barcelonès. Finalment, del total dels contractes generats en l'**agricultura**, el pes dels contractes indefinits oscil·la entre un 2,5% a l'Alt Penedès i un 29,1% a Osona. En el conjunt de la demarcació, la xifra és del 10,6%, fet que indica una alta diversitat comarcal pel que fa als nous contractes fixos en les activitats agrícoles. Com a darrera observació, si en lloc de fer una comparació transversal es compara el pes de la contractació indefinida dels quatre sectors a cada comarca independentment de la resta, s'observa com són les comarques del Garraf i del Berguedà les que tenen el pes de la contractació en cada sector més heterogeni i dispers. Per contra, el Maresme i el Barcelonès presenten percentatges més homogenis.

5. Conclusions principals

- El 2017 s'han signat 322.897 contractes nous a la demarcació de Barcelona, una xifra que suposa un 13,5% de la contractació total generada. Cal no confondre, però, el nombre d'assalariats amb contracte indefinit (78,4% a Catalunya el 2017 i que fa referència a l'estoc de contractes) amb el nombre de contractes indefinits signats (13,5%

dels contractes totals a Catalunya el 2017 i que fa referència al flux de contractació).

- Des de l'inici de la recuperació, a la demarcació de Barcelona hi ha hagut un notable increment de la creació de contractes indefinits, més de 100.000 contractes nous entre el 2014 i 2017 (un 46%). Les activitats que més han contribuït a aquest creixement han estat l'hostaleria, el comerç i la indústria manufacturera, amb quasi un 50% de manera agregada.
- En l'anàlisi per activitats en el conjunt de la demarcació, les llars i immobiliàries són les que tenen un pes més elevat de la contractació indefinida sobre el total de nous contractes de l'activitat el 2017 (un 42% i un 40%, respectivament). A continuació li segueixen les activitats del comerç (en què un 24,1% de la nova contractació és indefinida), la informació i comunicacions (20,3%) i les activitats professionals científiques i tècniques (19,8%).
- Les comarques amb un pes de la nova contractació fixa més elevat són el Moianès, amb un 18,8% i Osona, amb un 16,8%; li segueixen el Maresme, el Vallès Occidental i el Barcelonès amb un 14,7 %, un 14 % i un 13,9%, respectivament. Per contra, el Garraf i l'Alt Penedès són les comarques amb menys pes de contractació indefinida, per sota de l'11 %.
- Des del 2014 fins al 2017 hi ha hagut un augment dels nous contractes indefinits a totes les comarques de la demarcació de Barcelona. Sobresurten cinc comarques: Osona (76,1%), el Baix Llobregat (48,2%), el Vallès Occidental (47,1%), el Garraf (46,7%) i el Barcelonès (45,9%).
- A totes les comarques el sector serveis és el que aglutina el major nombre de nous contractes indefinits, un 83,6% del total de nous contractes signats indefinits a la demarcació són del sectors serveis, un percentatge que per comarques varia entre el 64,8 % de l'Alt Penedès i el 91,6 % del Barcelonès. A continuació, hi ha la indústria amb un pes de mitjana del 10,8 %, però amb valors força heterogenis entre comarques, que oscil·len entre el 4,4 % de Barcelona i el 28,7 % d'Osona. En tercer lloc, la construcció sí que presenta xifres més similars i la majoria de comarques registren valors entorn a la mitjana de la demarcació, un 5 %. Finalment, l'agricultura és el sector amb menys pes en la contractació indefinida i a força distància de la resta (el màxim es registra al Berguedà amb un 3,9 %).

- Si s'analitza el pes de la contractació indefinida sobre el total de nous contractes signats a cada sector per comarques el 2017, destaca Osona per ser la comarca amb més pes relatiu de la contractació indefinida en tres dels quatre sectors econòmics (en el cas de la indústria és la segona per darrere del Barcelonès).
- Així, Osona és la comarca amb un pes relatiu més elevat de contractació indefinida en el sector serveis (17,3%) i el Garraf la que menys, amb un 5%. Pel que fa a la construc-

ció, el percentatge de nous contractes indefinits ha fluctuat entre el 12,4% del Garraf i el 21,4% d'Osona. Quant a la indústria, aquest sector presenta uns pesos lleugerament més dispersos que varien entre el 7,3% de l'Alt Penedès i el 17,9% del Barcelonès. Finalment, del total dels contractes generats en l'agricultura a cada comarca, el pes dels contractes indefinits oscil·la entre un 2,5% a l'Alt Penedès i un 29,1% a Osona.

Els ciutadans i l'economia circular

Víctor Moyano, cap de Projectes de Creafutur

Sergi Paniagua, analista de Creafutur

Pròleg

L'economia circular sorgeix per a donar resposta a la necessitat de transformar el model econòmic que ha prevalgut (i segueix prevalent) a la indústria i el consum: l'economia lineal. El clàssic sistema d'extracció de recursos de la natura, transformació, producció, venda i l'eliminació dels productes consumits, és evident que no és sostenible. El nostre planeta, de recursos finits, no admet la continuïtat d'un model propi de sistemes energètics i de recursos il·limitats.

Nous models de negoci circulars permeten desconnectar el creixement econòmic de l'extracció de materials de la natura i, d'aquesta manera, reduir al mínim els impactes que l'activitat econòmica té sobre la natura.

La transició cap a una economia circular implica un canvi sistèmic i és un repte que incumbeix als tres eixos clau en qualsevol economia:

L'administració pública. Des de fa uns anys s'està apostant per incentivar el desenvolupament de nous sistemes circulars. En línia amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de 2015 i l'Acord de París sobre canvi climàtic, també de 2015, la UE ha desenvolupat un ambiciós Pla d'Acció per a l'Economia Circular, que pretén potenciar aquesta transició fomentant la innovació empresarial i, a més, incrementant el nombre de llocs de treball. A nivell estatal també s'està treballant en aquest sentit a través del desenvolupament de l'Estratègia Espanyola d'Economia Circular, encara en fase d'esborrany. A nivell autonòmic també s'està avançant en aquest tipus d'estratègies. A Catalunya, per exemple, s'està desenvolupant l'Estratègia d'impuls a l'economia verda i economia circular (2015), el Programa general de prevenció i gestió de residus i recursos de Catalunya (PRE-CAT 2020) i l'Estratègia catalana d'ecodisseny (2015), entre altres programes. A més, s'han creat diferents línies d'ajuts per donar suport a projectes d'economia circular, tant a través de l'Agència de Residus de Catalunya (ARC) com a través d'ACCIÓ (Generalitat de Catalunya).

Les empreses. Tot i que encara queda molt terreny per recórrer, cada vegada hi ha més empreses de sectors molt diversos que, o bé intenten transformar els seus models de negoci per a evitar un impacte negatiu a nivell ambiental, o

bé son creades amb processos exclusivament circulars. L'aparició de l'economia de plataformes i els avenços en tecnologies de connectivitat potencien i faciliten el desenvolupament de models de negoci circulars d'índole molt diversa: el producte com a servei (servitització), el sharing de productes, l'extensió de la vida útil d'un producte, la recuperació de recursos i l'aprovisionament circular.

Els ciutadans. Són consumidors i, per tant, el seu comportament és clau en el desenvolupament dels models de negoci i en la reorientació de la demanda. El treball que aquí es presenta pretén mostrar, des del seu punt de vista, com s'estan incorporant aquests models circulars i les seves expectatives per als propers anys.

Aquest estudi ha estat realitzat per la Fundació Creafutur amb la participació i co-finançament de 14 entitats públiques i privades: ACCIÓ, Gallina Blanca-GBFoods, Agència de Residus de Catalunya (ARC), Banc Sabadell, Barcelona Serveis de Mobilitat (B: SM), Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, Endesa, Gas Natural Fenosa, Holaluz, ISP, Mango, Puig i Veritas.

Objectius

El present estudi ha estat dut a terme amb dos objectius principals:

1. Analitzar els comportaments, actituds, percepcions i motivacions dels ciutadans espanyols en relació a la sostenibilitat i a l'adopció de pràctiques d'economia circular, entre les quals destaquen, per exemple, la reutilització, la reparació, el consum de productes remanufacturats i el reciclatge.
2. Identificar bones pràctiques locals i internacionals encaminades a accelerar la implementació de l'economia circular.

Per a abordar tots dos objectius, s'ha realitzat part de l'estudi a Escòcia, referent en el desenvolupament de l'economia circular, per tal d'aprendre de les polítiques en favor d'una major sostenibilitat dutes a terme a la regió i de comparar la

susceptibilitat dels ciutadans escocesos envers la sostenibilitat amb la dels ciutadans espanyols.

A més, la investigació a ciutadans ha inclòs anàlisi a cinc sectors diferents: alimentació, cosmètica i higiene personal, perfumeria, moda i energia.

Situació actual

Actualment hi ha projectes i estratègies locals, regionals, estatals i globals per a potenciar l'economia circular, però les ràtios «circulars» són encara molt baixes. Per exemple, si ens fixem en dades sobre el reciclatge de tots els residus, exceptuant els residus minerals, que es generen en grans quantitats (és a dir, residus de llars, comercials, industrials, de construcció, etc.), a nivell europeu se'n reciclen el 55%¹.

D'altra banda, un dels principals objectius de la UE és augmentar les cotes de reciclatge dels residus municipals (fins el 65% al 2030), que s'inclou dins dels objectius del EU Sustainable Development Goals (SDGs). A nivell total, a la UE es reciclen de mitjana el 45,8% dels residus municipals, sent Alemanya el país que més recicla (66,1%). A Espanya, el percentatge de reciclatge és un dels més baixos (29,7%) i amb prou feines ha variat des de 2004 (29,1%)². A Catalunya, aquesta dada és superior a la d'Espanya però es troba per sota de la mitjana europea (va ser un 38,6% el 2016), i s'ha mantingut estable des del 2012 (39,1%)³.

Un dels materials que més controvèrsia provoca és el plàstic (i els seus usos). En els darrers 50 anys s'ha multiplicat la seva utilització per 20 i s'espera que es torni a duplicar en els propers 20 anys. Els plàstics d'un sol ús (principalment utilitzats a *packaging*) són els que generen un major problema ambiental. De fet, es considera que es perd un 95% del seu valor després del primer ús (entre 70.000 i 100.000 milions d'euros anualment) i únicament es recicla el 14% d'envasos de plàstic⁴.

1. Eurostat. *Recycling Recycling rate of all waste excluding major mineral waste*. (2014).

2. Eurostat, *Waste Treatment* (2016).

3. Agència de Residus de Catalunya, *Recollida selectiva* (2016).

4. Ellen McArthur Foundation, *The New Plastics Economy* (2017).

Un altre dels aspectes que estan contribuint a un augment dels residus és l'increment de la connectivitat. Actualment hi ha més de 2.000 milions d'usuaris d'smartphones i s'estima que el 2025 hi hagi més de 75.000 milions de dispositius connectats a nivell mundial⁵. El 2016 es va estimar que els residus electrònics generats van ser de gairebé 45 milions de tones, 435.000 dels quals provenien de telèfons mòbils; i únicament un 20% d'aquests residus va ser recollit i reciclat adequadament⁶.

La situació actual del sector tèxtil i l'ús que es dona a les peces de roba també és determinant. Segons un estudi d'Euromonitor, el grau d'utilització de les peces de roba abans de deixar-les de fer servir ha baixat un 36% en els últims 15 anys (a la Xina aquest descens ha estat del 70%)⁷. S'estima que aquesta poca utilització de les peces suposi una pèrdua de valor per als consumidors de gairebé 400.000 milions d'euros anuals. A més, només l'1% del material utilitzat per a nous productes és reciclat, el que representa una pèrdua de més de 80.000 milions d'euros anuals. Així mateix, s'estima que un 73% de la roba acaba en abocadors o incinerada⁸. Aquest tipus de model fast fashion, si continua amb la mateixa trajectòria, es preveu que l'any 2050 aboqui a l'oceà més de 22 milions de tones de microfibrilles i que consumeixi al voltant de 300 milions de tones de petroli per a la fabricació de fibres sintètiques⁹.

Aquest consum desproporcionat de recursos també es reflecteix en el sector alimentari. Anualment es malgasten 87,6 tones de menjar a la UE (amb uns costos estimats de 143.000 milions d'euros). A Espanya, entre octubre de 2015 i setembre de 2016, les llars espanyoles van malbaratar 24 milions de kg / l d'aliments, destacant el malbaratament de fruita.

Les ciutats i, consegüentment, els ciutadans juguen un paper important. Més d'un 54% de la població mundial viu en ciutats i s'espera que aquest percentatge ascen-

5. Statista (2018).

6. The Global E-waste Monitor 2017.

7. Euromonitor International Apparel & Footwear (2016).

8. Ellen McArthur Foundation, *A New Textiles Economy* (2017).

9. Ellen McArthur Foundation, *A New Textiles Economy* (2017).

deixi a un 66% el 2050. Així, les ciutats són responsables del 75% del consum de recursos naturals, del 50% de la generació de residus i d'entre el 60% i el 80% de les emissions de gasos d'efecte hivernacle.

Davant d'aquestes dades, com estan actuant les administracions públiques? Com a part d'aquest estudi hem analitzat bones pràctiques en l'administració pública arreu d'Europa. Al respecte, destaquem entre d'altres iniciatives europees les estratègies d'economia circular dutes a terme a Holanda i Escòcia, a nivell nacional, i a Peterborough i París, a nivell local:

- El govern holandès aposta, entre altres estratègies, per incentivar el desenvolupament de l'economia circular des de l'administració pública a través d'una estratègia de compra pública verda (Circular Public Procurement), per la qual tot el que contracten o compren els ens públics ha de ser tan circular com sigui possible.
- A Escòcia, exemplar per la seva estratègia d'economia circular, es va crear Zero Waste Scotland, una figura a través de la qual es canalitzen tots els fons i les estratègies nacionals dirigides al desenvolupament de l'economia circular, entre elles, un servei de consultoria gratuït perquè les empreses implementin l'economia circular en la seva activitat i diverses línies de finançament per a donar suport a projectes d'aquest tipus.
- Peterborough s'ha proposat convertir-se en la primera ciutat «circular» del Regne Unit al 2050. Per a aconseguir-ho, l'ajuntament ha creat, juntament amb empreses i comunitats locals, un full de ruta que basa el desenvolupament de l'economia circular en les 7R: Repensar, Redissenyar, Reorientar - Reutilitzar i Compartir, Reparar, Remanufacturar, Reciclar i Recuperar.
- A París, l'ajuntament ha decidit involucrar 120 organitzacions de tots els sectors de la societat (administracions públiques, empreses, associacions, universitats...) en la creació d'un «Pla d'Economia Circular de París», el qual inclou 15 iniciatives concretes a implementar cada any a la regió metropolitana fins a 2020.

Pel que fa al desenvolupament de l'economia circular a Catalunya (concretament, a la demarcació de Barcelona),

existeixen iniciatives concretes a nivell local en diferents àmbits¹⁰:

- Transició energètica:
 - «Vinyes per calor», Vilafranca del Penedès: generació d'energia a partir dels sarments de la vinya com a biomassa.
 - Fira de l'autoconsum elèctric i Fira de la Fusta, Vic: esdeveniments que formen part de l'aposta per un ús dels recursos locals renovables per a la producció d'energia.
 - EcoCongost, Granollers: definició de les alternatives de gestió energètica dels polígons per a aproximar-se a un sistema energètic integrat, eficient i sostenible.
- Sinergies industrials:
 - Simbiosi industrial a Bufalvent, Manresa i el Bages: detecció de vuit sinergies entre empreses per a millorar l'optimització dels recursos i la gestió dels residus i assessorament professional en la transició cap a l'economia circular.
 - Ecoindústria, Delta del Llobregat: model que visualitza el sistema industrial com un ecosistema productiu circular i que promou la relació entre indústries.
 - Simbiosi industrial als PAE's de Barberà del Vallès, Sabadell i Sant Quirze del Vallès.
- Impuls de l'economia circular a les empreses:
 - Economia Circular Berguedà: identificació d'oportunitats d'estalvi i millora econòmica i ambiental als sectors agricultor, ramader, forestal i alimentari.
 - Vallès Circular, Vallès Occidental: promoció dels processos de transformació cap a un model econòmic més sostenible i col·laboració publico-privada en la incorporació dels principis circulars en les polítiques de desenvolupament econòmic, social i ambiental.

10. Mapa de projectes estratègics locals. Informe Territorial de la Província de Barcelona (diversos anys).

Estan conscienciats els ciutadans?

A més del que les administracions poden fer en favor d'una major sostenibilitat, l'actitud i comportament dels ciutadans és molt rellevant. A l'estudi realitzat, hem preguntat als ciutadans sobre la seva consciència mediambiental: un 58,7% dels espanyols es considera bastant o molt conscienciat amb la cura del medi ambient, mentre que considera a la resta de ciutadans, als governs i a les empreses molt menys conscienciats, sobretot aquests dos últims actors.

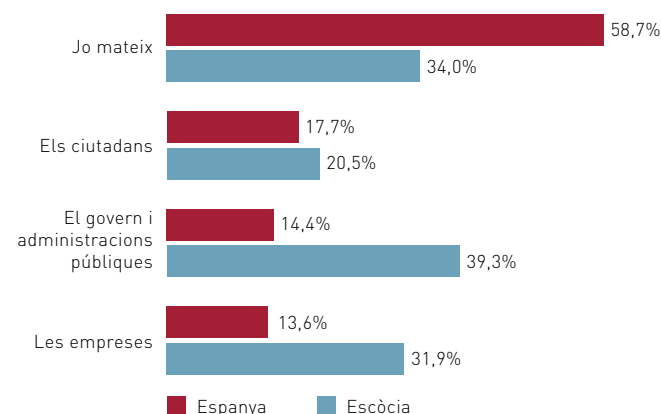
Això contrasta amb la percepció dels escocesos, els quals es consideren menys conscienciats a nivell personal que els espanyols (34,0%) i situen al govern i a les administracions públiques com els actors de la societat més conscienciats amb la cura del medi ambient.

En línia amb la seva suposada major conscienciació i la poca crítica que exerceixen sobre sí mateixos, els ciutadans espanyols creuen que ells mateixos (49,4%) són menys responsables sobre els problemes mediambientals que la UE (60,6%), el Govern (56,8%) i les empreses (54,3%).

La consciència sostenible no implica canvi d'hàbits: el 73,4% dels espanyols està d'acord amb que, tot i estar preocupats amb el medi ambient, no ho estan prou com per a canviar a uns hàbits més sostenibles. Només un

Gràfic 1

Valoració personal del nivell de consciència sostenible

(*) % TTB (Molt conscients + Bastant conscients)
Base Espanya: 1.502 Escòcia: 1.032

15,1% afirma sentir interès i preocupació pels problemes mediambientals i actuar en conseqüència, percentatge que puja fins al 27,6% entre els escocesos.

El perfil dels ciutadans

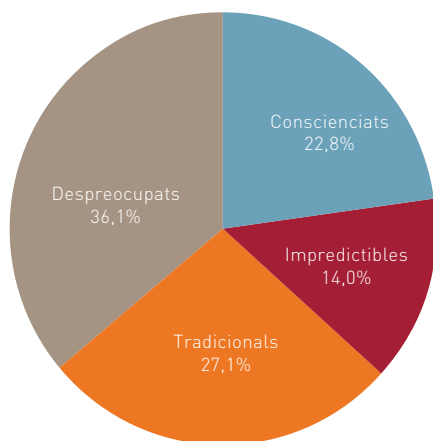
S'han identificat els següents quatre perfils de ciutadans, en funció del seu comportament i actituds sobre aspectes relacionats amb la sostenibilitat i l'economia circular:

Quadre 1 Clusters actitudinals

%TTB*	TOTAL	Conscienciats	Impredictibles	Tradicionals	Despreocupats
Separo les escombraries domèstiques segons el tipus de rebuig (orgànic, plàstic, paper, vidre)	65,6%	92,9%	82,3%	87,7%	25,3%
No acostumo a reciclar perquè no sé bé com fer-ho	13,2%	1,9%	61,3%	0,3%	11,5%
Utilitzo les deixalleries (punts verds) de la meua zona per a desfer-me d'electrodomèstics o aparells electrònics que ja no serveixen, oli o altres productes	61,9%	87,8%	81,5%	82,9%	22,2%
Quan vaig de viatge, no em comporto de manera tan sostenible com a casa	23,1%	17,5%	71,9%	9,1%	18,3%
Abans de comprar alguna cosa nova, busco si ho puc comprar de segona mà	25,2%	40,3%	72,1%	7,2%	10,9%
Acostumo a portar productes a reparar per a allargar la seva vida útil	54,4%	86,4%	87,1%	61,2%	16,6%
Quan se'm fa malbé alguna cosa, normalment no ho intento reparar sinó que acostumo a comprar-me un producte nou	22,9%	12,1%	83,8%	11,6%	14,7%
En moltes ocasions les fruites i les verdures se'm passen de temps i les tiro	20,0%	8,3%	74,7%	5,3%	17,1%
Cada vegada utilitzo més aplicacions del meu telèfon mòbil	43,0%	60,9%	85,3%	20,8%	31,8%
Quan escullo un mitjà de transport, intento que sigui el menys contaminant possible	33,3%	49,0%	80,0%	24,8%	11,7%
Em sembla bé que l'administració pública limiti o prohibeixi certs comportaments de mobilitat (per exemple, l'ús del cotxe al centre de la ciutat)	51,6%	81,3%	85,2%	49,1%	21,7%
Base:	1.502	343	210	543	407

(*) % TMB: % Totalment + Bastant acord

Gràfic 2
Perfil de ciutadans

Base Espanya: 1.502

Els perfils venen definits per les següents característiques:

Conscienciats:

- Es consideren molt conscienciats amb la cura del medi ambient i altament informats sobre qüestions relacionades amb la sostenibilitat.
- Són els que més reciclen i més tipologies diferents de residu separen.
- Són els que més categories diferents de producte reparen i, també, més categories diferents de producte compren de segona mà.
- Es mostren molt d'acord amb totes les mesures que promoguin comportaments més sostenibles.
- Es mostren pessimistes pel que fa a l'evolució futura de les condicions mediambientals.

Impredictibles:

- Segment amb una major proporció de persones joves (de 18 a 29 anys i de 30 a 44 anys) i dels àmbits urbà i semiurbà.
- No tenen una actitud constant en temes de sostenibilitat.
- Són els que més qualitat atorguen als productes reutilitzats, reparats, remanufacturats i reciclats. En ocasions, dubten sobre el reciclatge.

- És el segment de ciutadans més preocupats per la sostenibilitat de l'envàs, encara que prefereixen envasos atractius i són els que més compres en línia realitzen.
- És el segment més optimista respecte a l'evolució de les condicions mediambientals en els propers anys.

Tradicionals:

- Segment amb una major proporció de persones majors de 45 anys i de jubilats, així com també d'aturats.
- Utilitzen mitjans de transport col·lectiu en menor mesura que la resta.
- Els seus hàbits sostenibles es basen en el reciclatge: han interioritzat la pràctica del reciclatge, ja que és el segon segment que més tipologies de residu separa.
- Responsabilitzen dels problemes mediambientals, en gran mesura i per igual, al Govern, a la Unió Europea i a les empreses.
- No compren en línia, guien les seves compres principalment per les ofertes i, en general, mostren poc interès pels productes de comerç just i ecològics.

Despreocupats:

- Segment amb una proporció significativa de joves de 18 a 29 anys.
- És el segment que es considera menys conscienciat respecte a la cura del medi ambient i, alhora, menys responsable dels problemes mediambientals.
- Són els que menys reciclen, reparen o compren productes de segona mà.
- No els interessa comprar productes sostenibles, de proximitat, de comerç just o de temporada.
- Amb indiferència de la categoria de producte, són els que mostren els comportaments menys sostenibles en els seus hàbits de compra.

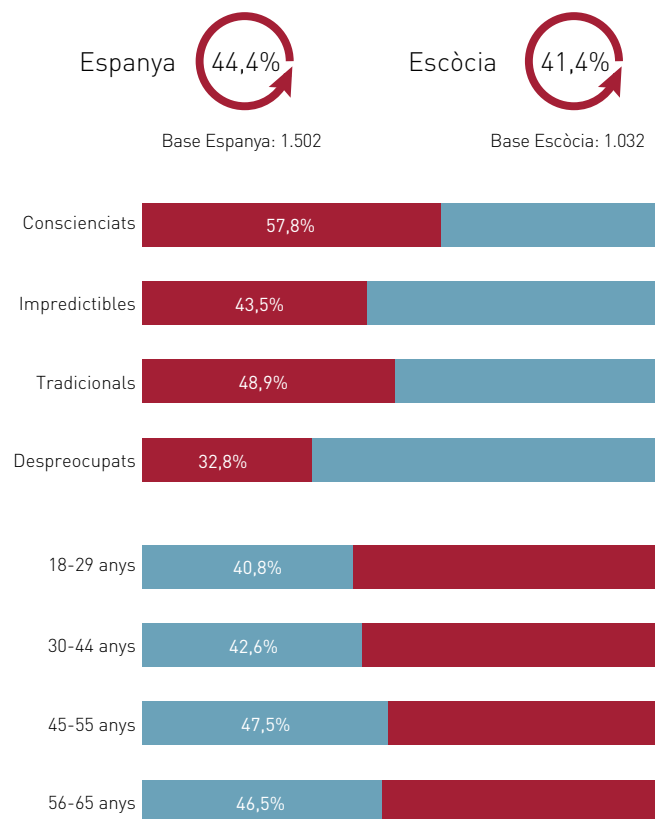
L'economia circular i el Circular Index

Amb l'objectiu d'obtenir un valor que mesuri el nivell de circularitat dels ciutadans, s'ha construït el Circular Index. És

un índex que Creafutur ha elaborat a partir de l'anàlisi de diferents variables del qüestionari que denoten un comportament «circular» o certa sensibilitat cap a la sostenibilitat¹¹.

Com es pot observar, als ciutadans d'ambdós països encara els queda molt per millorar pel que fa a comportaments «circulars», ja que en els dos casos no arriben al 50% al Circular Index (CI). En el cas de Catalunya, el CI és molt similar al d'Espanya, amb un 43,7%. Per perfils, entre la població espanyola són els Conscienciats i els Tradicionals els que presenten un CI més alt. Per contra, el CI dels despreocupats és molt baix (32,8%) i sense perspectiva de que millori. Per trams d'edat, són els ciutadans de 45 a 55 anys els que tenen un CI més alt (47,5%), mentre que el sector més jove de la població (de 18 a 29 anys) és el que té un CI més baix (40,8%).

Gràfic 3
Circular Index (CI)

11. Índex elaborat a partir de la percepció que tenen els ciutadans sobre les seves actituds, entre d'altres: si separen les escombraries domèstiques, si intenten allargar la vida útil dels productes, si compren productes de 2a mà, quins residus reciclen o quins residus separen.

Coneixen el concepte d'economia circular?

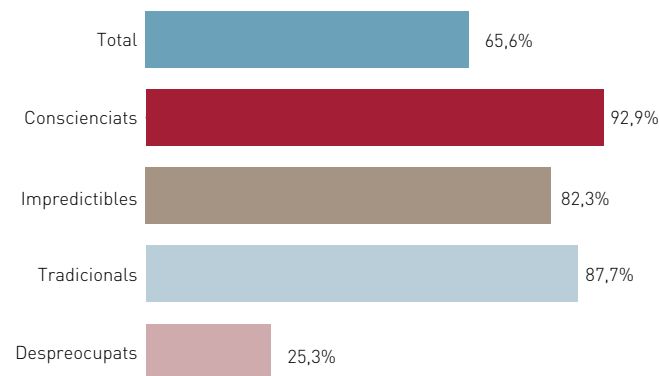
Als ciutadans no els resulta familiar el concepte d'«economia circular». Del total d'entrevistats a Espanya, únicament 2 de cada 10 declaren conèixer-lo (sent els Conscienciats els que més el coneixen, amb un 31,5%), una dada semblant a la que trobem a Catalunya. Cal destacar que entre els que declaren que el coneixen, la majoria encerta en la seva definició amb idees com «estratègia per a reduir deixalles i ús de matèries primeres» o «reciclatge dels productes i reutilització com a matèria primera».

Reciclatge

Vèiem a apartats anteriors que Espanya presenta una de les cotes de reciclatge domèstic més baixes. No obstant, quan preguntem als ciutadans, aquests es mostren més optimistes respecte al seu reciclatge i els resultats declarats són més alts: un 65,6% dels espanyols afirma separar les escombraries domèstiques segons el tipus de residu (per un 70,5 % dels escocesos). Aquest fet es repeteix a Catalunya, on un 69,1% dels ciutadans afirma separar els diferents tipus de rebuig a casa. Els segments dels Conscienciats (92,9%) i els Tradicionals (87,7%) són els que més reciclen, mentre que només un 25,3% dels Despreocupats asseguren que reciclen.

A l'hora de reciclar, els ciutadans espanyols demanen que se'ls faciliti la seva tasca a través de més informació sobre

Gràfic 4
Separo les escombraries domèstiques segons el tipus de rebuig (orgànic, plàstic, paper, vidre)

* % TTb (Molt conscienciats + Bastant conscienciats)
Base Espanya: 1.502

el reciclatge i més proximitat dels contenidors. Tot i que a Espanya hi ha més de 580.000 contenidors de reciclatge (entre groc i blau) i que hi ha un contenidor cada 100 metres, segons dades d'Ecoembes, els espanyols esmenten la distància respecte al punt de reciclatge com a principal motiu per a no reciclar (36,5%). La manca d'informació sobre el reciclatge, seguida per la manca d'espai també es declaren com a factors rellevants per a no reciclar.

Reparació

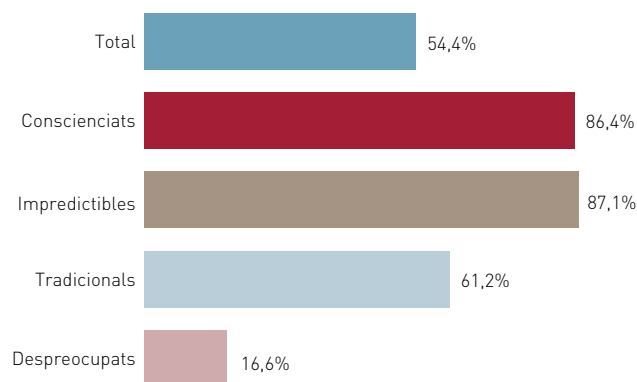
La reparació de productes és un aspecte fonamental per a allargar la seva vida útil, ja sigui a través de models de negoci al voltant d'un producte en els quals s'inclouen serveis de reparació (com en la servitització) o per mitjà de models informals basats en la col·laboració dins de comunitats.

Aquest moviment més informal, anomenat *fixer*, permet capacitar al ciutadà i, entre altres iniciatives, inclou el fet d'habilitar espais perquè pugui arreglar els seus propis productes. Tot i que encara no està desenvolupat, és cert que van apareixent noves iniciatives, com iFixit (comunitat que ofereix manuals de reparació de gairebé 40.000 productes) o els Repair Cafè (xarxa d'establiments en els quals experts voluntaris ajuden a reparar productes que compta actualment amb més de 1.500 establiments a tot el món, quatre

d'ells a Espanya). També cal destacar el creixement del nombre de fab labs a nivell mundial, l'equipament dels quals també afavoreix la reparació de productes (l'MIT té adscrits a la seva xarxa més de 1.200 fab labs, 50 d'ells a Espanya).

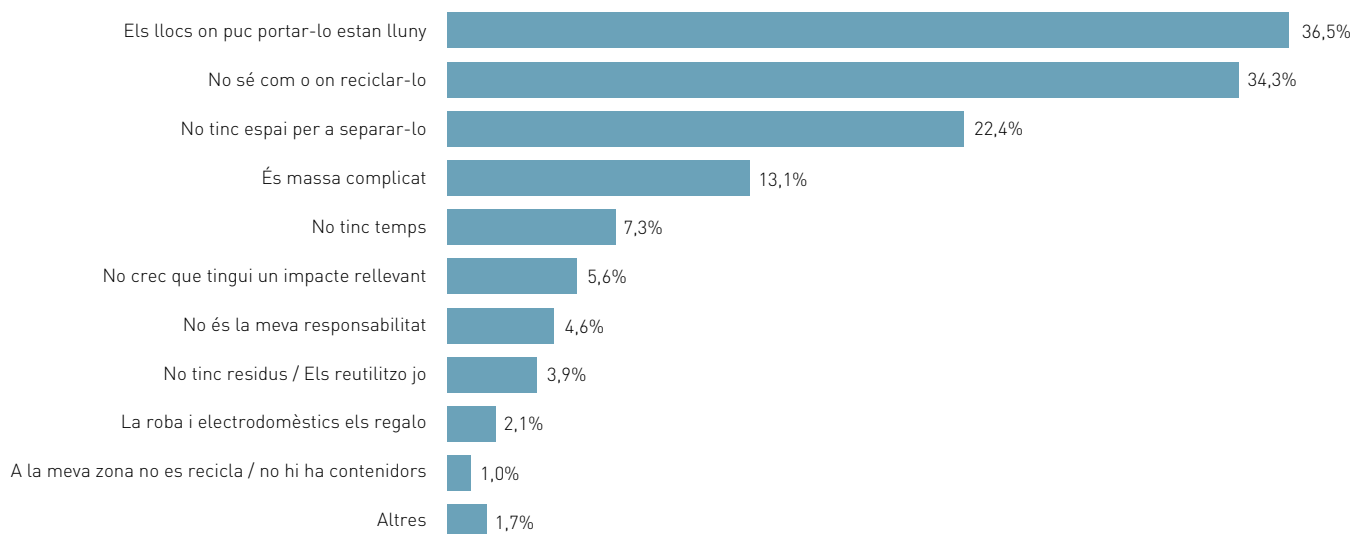
Pel que fa als ciutadans, un 54,4% dels espanyols afirma que sol portar productes a reparar per a allargar la seva vida útil, un percentatge més alt que a Escòcia (33,3%) i lleugerament per sobre del de Catalunya (49,3%). Els Conscienciats i els Impredictibles són els que presenten més interès en la re-

Gràfic 6
Acostumo a portar productes a reparar per a allargar la seva vida útil

* % TTB (Molt conscienciats + Bastant conscienciats)
Base Espanya: 1.502

Gràfic 5
Motius per a no reciclar els residus domèstics

Base Espanya: 1.502

paració de productes, mentre que els Tradicionals (més enfocats en el reciclatge) i els Despreocupats, principalment, reparen en menor mesura.

Entre els productes que més es porten a reparar per a allargar la seva vida útil, destaquen els electrònics, ja siguin de la llar o de consum.

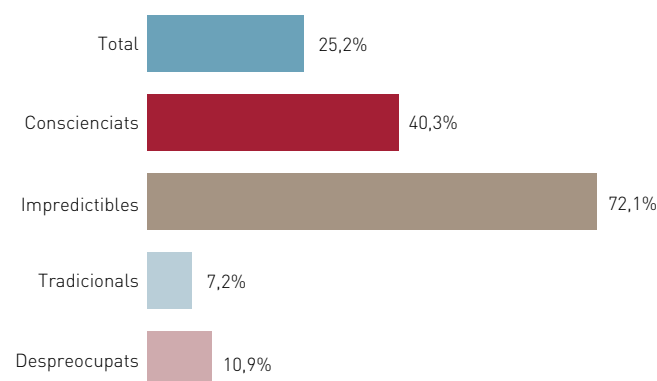
Reutilització

Un altre dels eixos de l'economia circular és la reutilització dels productes, amb l'objectiu tant de donar-los nous usos per a allargar la seva vida útil com de maximitzar el seu ús al llarg de tota la seva vida útil, objectiu, aquest últim, al qual contribueix de manera molt important l'auge de les plataformes de sharing. A més, els models de negoci enfocats al servei que es presta al consumidor i no al producte en sí (l'anomenada servitització), poden promoure l'ús de productes de segona mà, ja que la qualitat de nou o usat del producte perd rellevància en aquests models a favor de poder gaudir de l'ús del producte.

Ara bé, pel que fa a la compra de productes de segona mà, aquesta encara no se situa com a primera opció respecte a la compra d'un producte nou: només un 25,2% dels ciutadans espanyols i un 26,1% dels ciutadans catalans es plan-

Gràfic 8

Abans de comprar alguna cosa nova, busco si ho puc comprar de segona mà

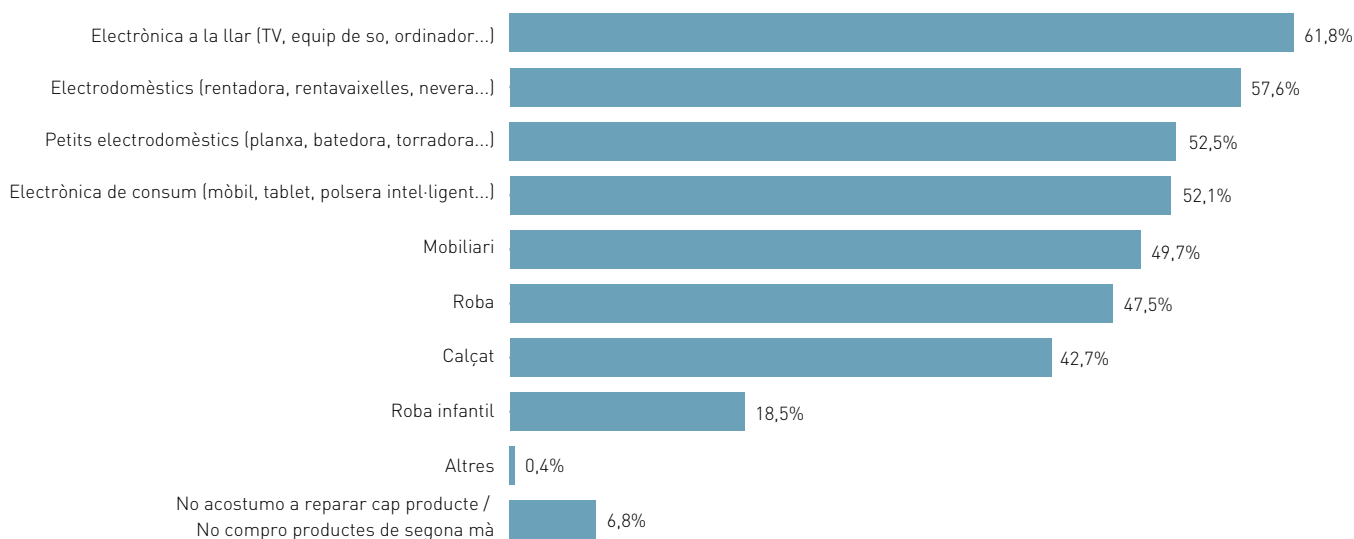
* % TTB (Molt conscienciats + Bastant conscienciats)
Base Espanya: 1.502

teja la compra de segona mà abans que la d'un producte nou, un percentatge molt similar al dels ciutadans escocesos (27,7%).

Per categories, a més dels llibres, que històricament s'han compartit i comprat de segona mà, destaca la compra de mobiliari o d'electrònica de consum o de la llar com a principals categories en què s'afirma que es compra de segona mà.

Gràfic 7

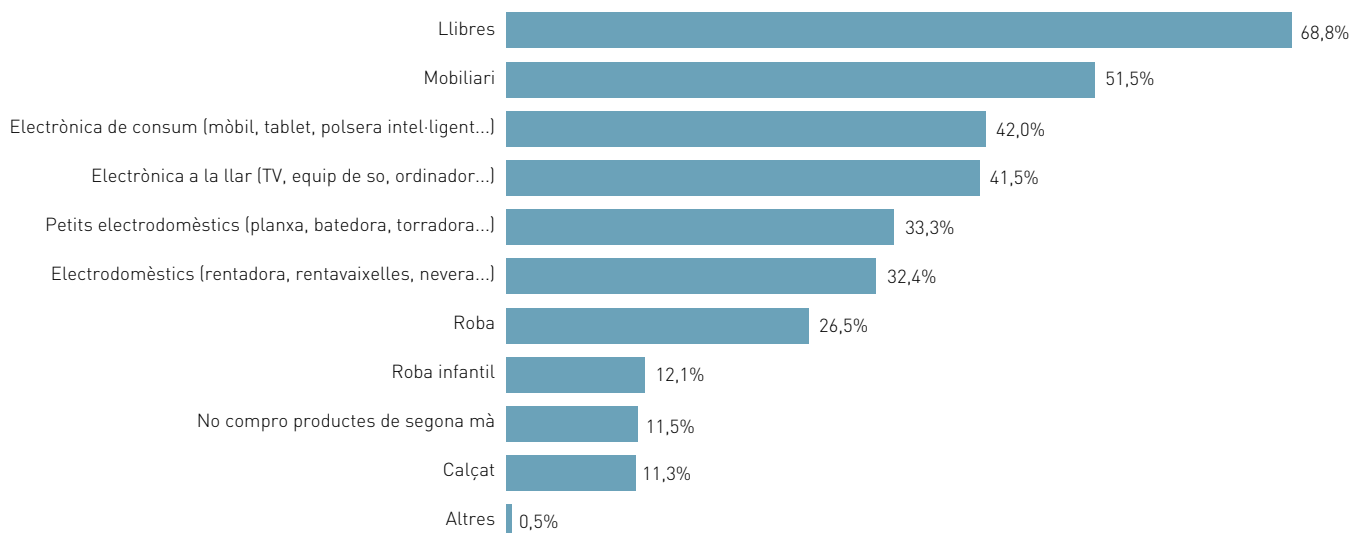
Categories de productes que més es reparen

Base Espanya: 1.502

Gràfic 9

Categories de productes que més es compren i s'utilitzen de segona mà

Base Espanya: 1.502

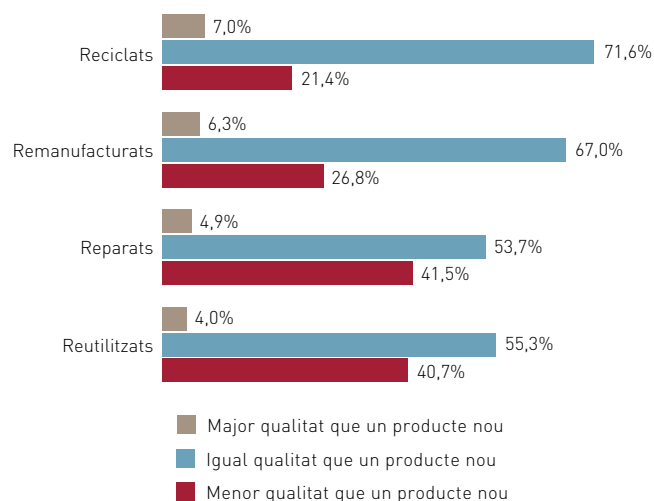
Però més enllà de la major o menor conscienciació que tinguin els ciutadans i de la seva predisposició a comprar productes reciclats, remanufacturats, reparats o reutilitzats, és molt important veure la percepció de qualitat que tenen d'aquests productes. Com veiem en el gràfic inferior, es percep una major qualitat dels productes reciclats i remanufacturats que dels reparats i reutilitzats. És a dir, aquells que han

patit una major transformació respecte al producte original i, per tant, en els quals es poden oferir més garanties, són els més ben valorats pel que fa a qualitat.

Per això, una opció és ressaltar la qualitat d'aquest tipus de productes a través d'algun segell que la certifiqui. De fet, un 39% dels espanyols declara que estaria disposat a comprar productes de segona mà si estiguessin certificats.

Gràfic 10

Percepció de qualitat segons el tipus de producte

Base Espanya: 1.502

Un exemple d'això és el segell Revolve, atorgat per Zero Waste Scotland, que és un estàndard que garanteix la qualitat de les botigues que venen productes de segona mà a Escòcia i compta ja amb més de 120 botigues certificades.

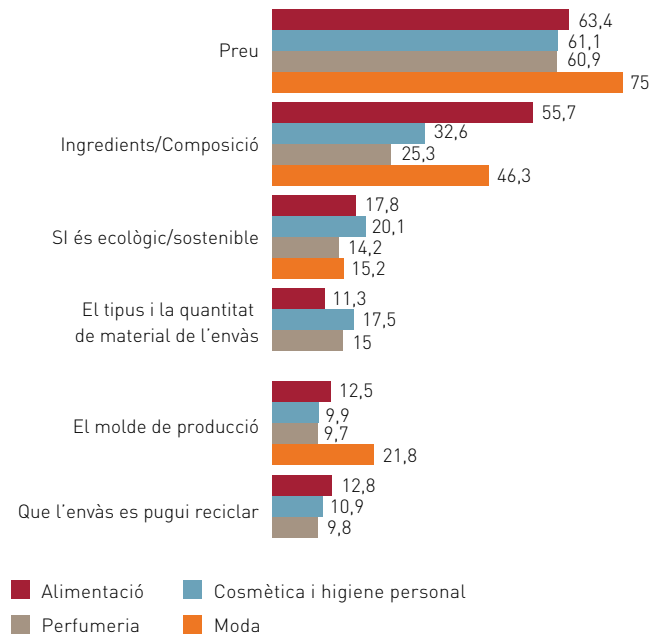
Sectors

En aquest estudi també s'ha analitzat el comportament del ciutadà en diferents sectors: alimentació, moda, perfumeria, cosmètica i energia.

Analitzant els quatre primers sectors, el preu, principalment, i, en segon lloc, els ingredients o la composició del producte, són els criteris més rellevants de compra per als consumidors. Per contra, el fet que el producte sigui ecològic o de producció sostenible no es considera relle-

Gràfic 11

Criteris d'elecció de producte per sectors

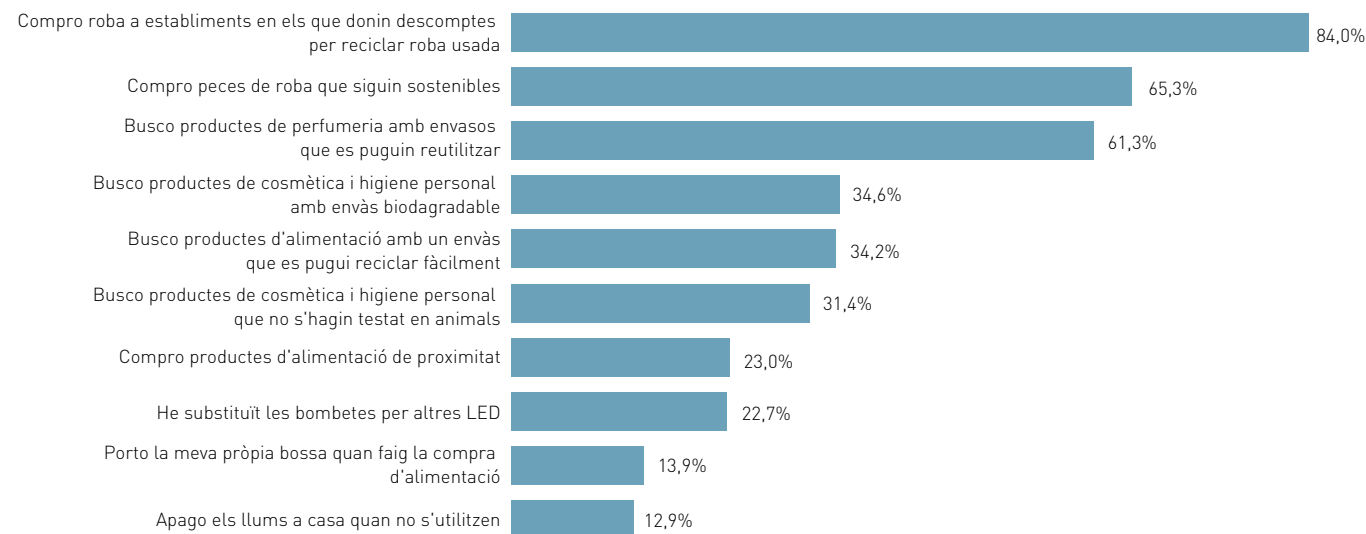

Base Espanya: 1.502

vant per part dels consumidors. En productes de gran consum, com veiem, l'envàs no és un factor decisiu en la compra.

Gràfic 12

Accions sostenibles que realitzen els ciutadans

Base Espanya: 1.502

Al sector energètic, per les seves característiques específiques, el criteri més rellevant és el preu (59,7%), molt per sobre d'aspectes com el tipus d'energia que es subministra (25,0%).

Dels segments de ciutadans trobats a l'estudi, els que més es preocupen per si el producte és ecològic, per la manera de producció i per la sostenibilitat de l'envàs són els Conscienciats i els Impredictibles, mentre que per als altres dos segments aquestes característiques són poc rellevants.

Accions sostenibles

En general, els ciutadans no es mostren molt proactius pel que fa a la realització d'accions sostenibles. En la majoria dels casos es limiten a aquelles més senzilles i en què les campanyes de conscienciació han fet més èmfasi al llarg dels anys com, per exemple, apagar els llums quan no s'utilitzen (84,0%), portar la seva pròpia bossa a la compra (65,3%) o canviar les bombetes de la seva llar per unes LED (61,3%).

En canvi, altres accions que requereixen de més implicació, com les relacionades amb la sostenibilitat de l'envàs (compra de productes amb envasos biodegradables, que utilitzin

menys material o que siguin més fàcilment reciclables o reutilitzables) o amb la compra de peces sostenibles, s'afirma que són dutes a terme habitualment per menys d'un terç dels consumidors.

Tenint en compte que el preu és un factor clau en la compra, i encara que actualment no tenen molt en compte l'envàs en les seves decisions de compra, sí que estarien disposats a canviar d'hàbits en aquells aspectes relacionats amb l'envàs sempre i quan no impacti en el preu del producte.

Així, per exemple, estan més predisposats a tornar els envasos, utilitzar envasos reomplibles o reutilitzables abans que realitzar un esforç econòmic (pagar més per envasos biodegradables o pagar més per productes que han estat certificats com a ecològics, per exemple).

Perspectives de futur

Optimistes o pessimistes?

Els ciutadans van rebent constantment impactes sobre el canvi climàtic, la sostenibilitat i el seu possible recorregut en els propers anys. Davant de tota aquesta quantitat d'informació, tant a Espanya com a Escòcia es dubta de l'evolució que tindran les condicions ambientals: observem opinions polaritzades. A Espanya, mentre un 34,6%

declara que aquestes milloraran molt o bastant, un 38,3% creu que empitjoraran molt o bastant.

Els Conscienciats i Tradicionals es mostren més crítics (un 50,2% i un 43,5%, respectivament, consideren que les condicions empitjoraran molt o bastant), mentre que els Impredictibles són els més optimistes (un 54,9% creu que milloraran molt o bastant).

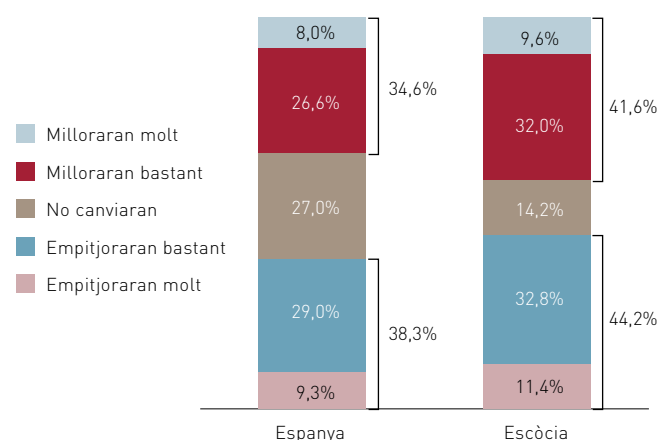
Quin nivell tenen d'informació?

Aquests dubtes que mostren, es fonamenten en el baix nivell d'informació que tenen sobre els aspectes relacionats amb la sostenibilitat i el medi ambient. Menys del 50% de ciutadans es considera molt o bastant informat sobre aquests temes. Aquesta dada és més alta entre Conscienciats (62,7%) i Impredictibles (63,7%).

Les formes més habituals en què els ciutadans s'informen sobre temes relacionats amb la sostenibilitat són la cerca a Internet (49,1%) i a través de la premsa (46,3%), sent el primer d'ells el mitjà més habitual entre els que es consideren bastant o molt informats (més proactius) i sent el segon d'ells el més habitual entre aquells que es consideren poc o gens informats (més passius).

Gràfic 13

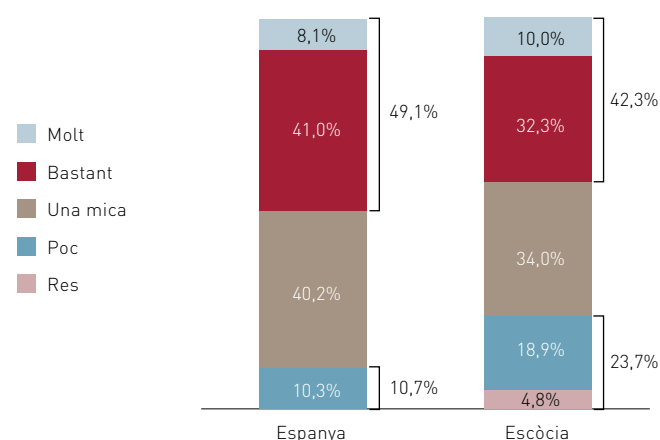
Percepció de l'evolució de les condicions mediambientals en els pròxims 10 anys

Base Espanya: 1.502 Escòcia: 1.032

Gràfic 14

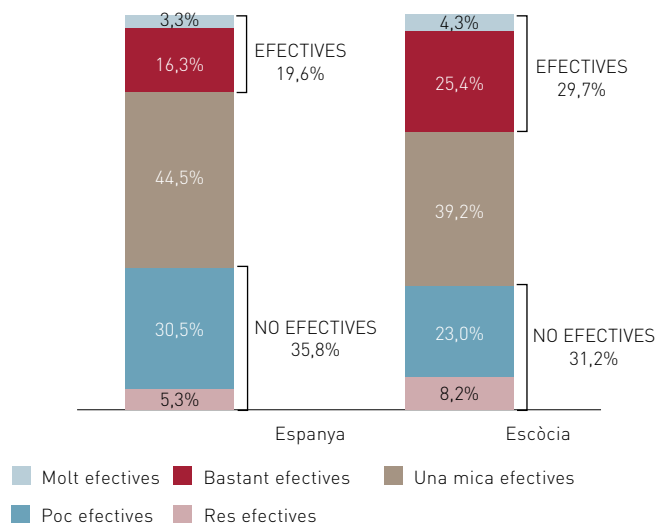
Nivell d'informació sobre sostenibilitat i medi ambient que els ciutadans consideren tenir

Base Espanya: 1.502 Escòcia: 1.032

Gràfic 15

Percepció de l'evolució de les condicions mediambientals en els pròxims 10 anys

Base Espanya: 1.502 Escòcia: 1.032

Gràcies a les xarxes socials, les campanyes que es realitzen sobre sostenibilitat cada vegada tenen una major repercussió. No obstant això, són força més nombrosos els espanyols que consideren aquestes campanyes poc o

gens efectives (35,8%) que els que les consideren bastant o molt efectives (19,6%).

La manca d'efectivitat es basa, segons argumenten els ciutadans, en que no consciencien en suficient mesura o que no causen cap efecte en el comportament dels ciutadans (21,3%) i en que no es comunica un missatge clar (13,8%).

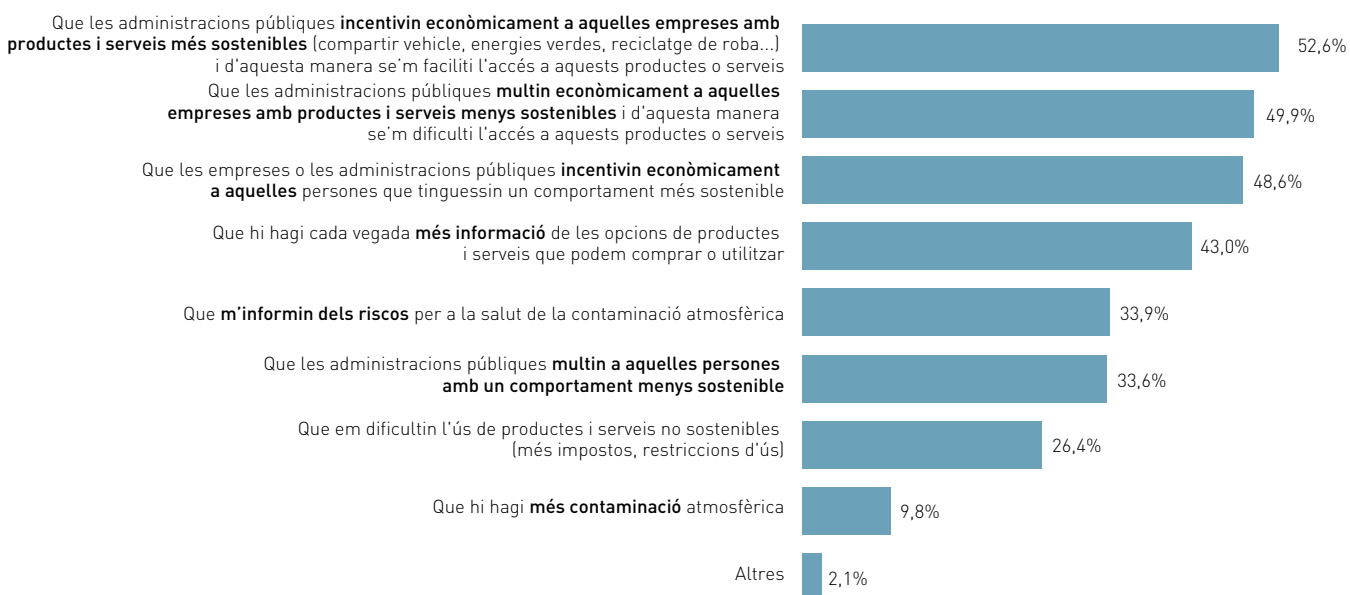
Què demanden els ciutadans?

En lloc de missatges que es consideren de vegades difusos, els ciutadans demanen un altre tipus d'iniciatives que els motivin a tenir comportaments més sostenibles:

1. Que l'administració pública incentivi a empreses amb comportaments més sostenibles i, així, els ciutadans tinguin més facilitat d'accés als seus productes o serveis.
2. Que l'administració pública penalitzi a aquelles empreses menys sostenibles a través de multes.
3. Que les empreses o administracions públiques incentivin econòmicament als ciutadans amb un comportament més sostenible.

Gràfic 16

Factors que motivarien als ciutadans a comportar-se de forma més sostenible

Base Espanya: 1.502

Com acabem de veure, els ciutadans necessiten ser incentivats d'alguna manera per a canviar el seu comportament. Així, si els preguntem pel que haurien de fer les empreses dels diferents sectors analitzats, es torna a reiterar la importància dels incentius als consumidors. Principalment, es demanen:

- Ofertes per a la compra de productes sostenibles.
- Facilitats per a la devolució de l'envàs.
- Descomptes perquè el client torni les peces de roba per a reciclar-les.

Altres aspectes com tenir accés a informació sobre com reciclar el producte, sobre el seu origen o sobre el seu impacte ambiental són rellevants, tot i que menys.

Pel que fa al sector energètic, el que més demanden els consumidors és que els governs potenciïn l'ús d'energies renovables. En segon i tercer lloc, respectivament, els ciutadans espanyols demanen a les empreses energètiques que assumeixin més responsabilitat sobre el seu impacte en el medi ambient i demanen, en general, que es doni suport a la possibilitat d'aprofitar l'aigua i l'energia solar a les llars.

Key Learnings

- L'economia circular ha de ser concebuda amb una visió sistèmica de l'activitat econòmica. La col·laboració entre diferents agents (públics i privats) és clau per a la implementació dels models circulars, que necessiten d'un canvi del model de producció i, també, del de consum.
- El ciutadà està molt lluny de tenir un comportament de consum «circular» (CI per sota del 50%). La forma més efectiva de que els consumidors adquireixin comportaments més circulars en relació als productes consumits passa per que se sentin incentivats econòmicament; per exemple, amb:
 - Descomptes o altres incentius perquè retornin l'envàs.
 - Descomptes en properes compres per retornar el producte al final de la seva vida útil.

- Preus avantatjosos per a comprar envasos reomplibles.
- Recompenses per utilitzar el seu producte o servei de forma eficient.

- La conscienciació dels consumidors ha de passar per missatges clars i directes que els motivin a canviar el seu comportament. Cal evitar, en la mesura del possible, els missatges massa globals i genèrics.
- A més, s'han de comunicar més i de forma més clara els esforços que les empreses duen a terme pel que fa a la sostenibilitat, ja que preval el desconeixement entre els consumidors.

Les administracions públiques haurien de potenciar el canvi a models més circulars a través de:

- Establir un full de ruta concret amb objectius marcats, que siguin ambiciosos i que potenciïn la transformació del model, combinat amb la utilització de sistemes d'avaluació i monitorització a diferents escales temporals.
- Incorporar a la taula de treball sobre estratègies circulars a altres actors (entitats socials, universitats...) i implicar els ciutadans per a aconseguir implementar amb èxit models circulars.
- Entaular un diàleg constant amb les empreses per a treballar en la mateixa línia i evitar que la normativa o la manca de regulació bloquegin o impedeixin la implementació de processos circulars en les empreses. En aquest sentit, és necessari apostar per un enfocament transversal (la solució al problema per davant de l'àmbit departamental).
- Generar informació i coneixement sobre els sectors i espais econòmics amb major potencial en cada indret.
- Malgrat que no és objecte específicament d'aquest estudi, també caldria inserir en les estratègies d'innovació i tecnologia dels territoris l'economia circular donats els amplis marges de guanys que existeixen amb aquest enfocament i la possibilitat de desenvolupar un rol facilitador de cara als processos de descoberta empresarial.
- Incentivar a les empreses més «circulars» utilitzant instruments fiscals apropiats, així com mecanismes de bonificació.

- Estimular la demanda a través de la compra pública circular. La contractació responsable i la contractació innovadora ofereixen perspectives diferents i prometedores.
- Capacitar les persones involucrades en l'economia circular, des dels directius i treballadors de les empreses als equips municipals o a les associacions i entitats, en funció del paper que hagin de jugar.
- Identificar i posar en valor les bones pràctiques internacionals i locals de referència.
- Emmarcar les estratègies d'economia circular en els objectius de desenvolupament sostenible, en especial l'objectiu 12 dedicat a garantir el consum i la producció responsables; i l'objectiu 9 de construir infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació.

Metodologia

L'estudi s'ha realitzat entre els mesos de juny del 2017 i maig del 2018.

Desk research

Revisió d'informes disponibles.

Entrevistes a experts

Entrevistes a 10 experts de l'entorn de la sostenibilitat i l'economia circular.

Assistència al World Resources Forum (WRF)

Assistència al congrés celebrat a Ginebra del 24 al 26 d'octubre. El congrés es va centrar en la discussió des de diversos fronts sobre com accelerar la revolució dels recursos.

Viatge de referència

Viatge a Escòcia entre els dies 29 i 31 de gener amb l'objectiu d'aprendre sobre les diferents iniciatives públiques i privades que impulsen el desenvolupament de l'economia circular a la regió.

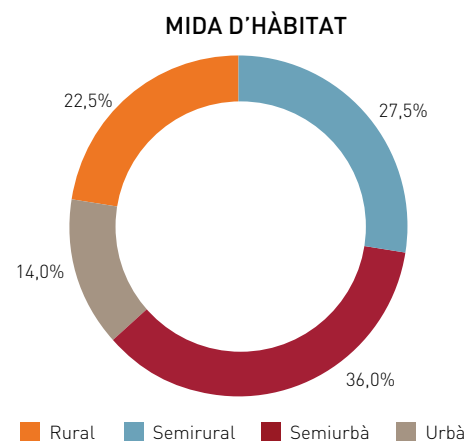
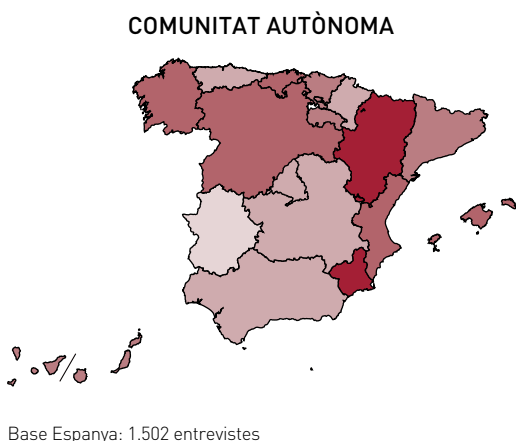
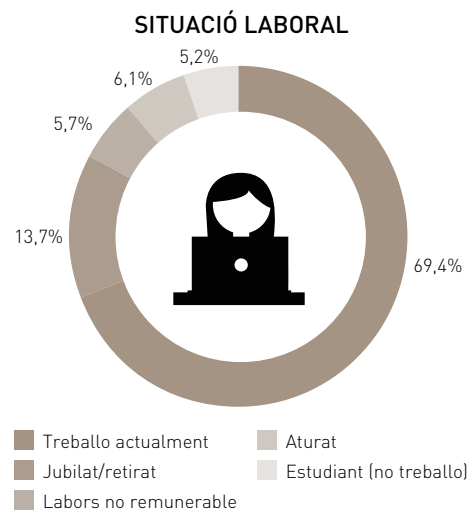
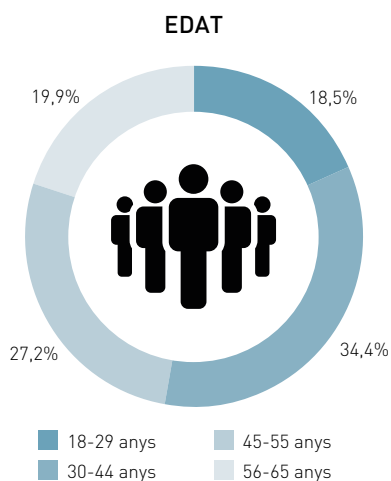
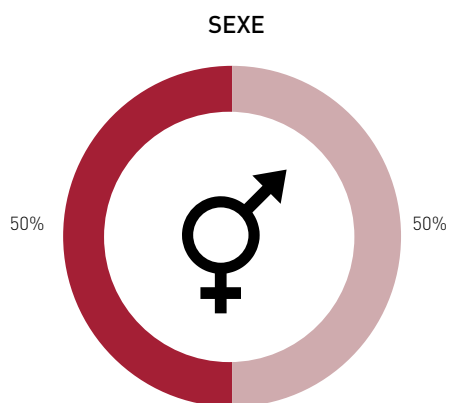
Investigació qualitativa

- 4 dinàmiques de grup, dues a Barcelona i dues a Madrid, dirigides per dos moderadors experts i constituïdes per 8 persones cadascuna d'elles.
- Target: ciutadans de Madrid i Barcelona d'entre 18 i 55 anys, amb representativitat tant de persones més implicades i actives en la preservació i cura del medi ambient com de persones més passives.
- Treball de camp realitzat entre el 12 i el 14 de desembre de 2017.

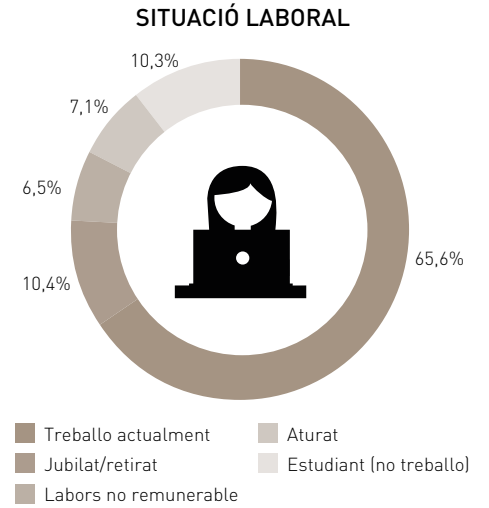
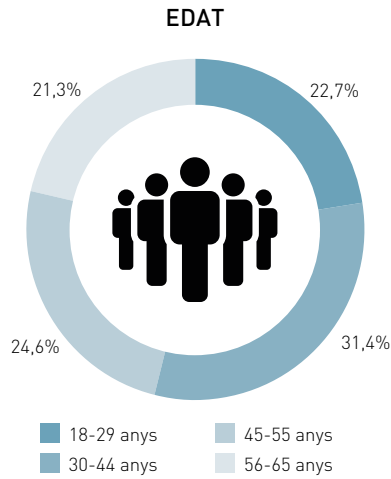
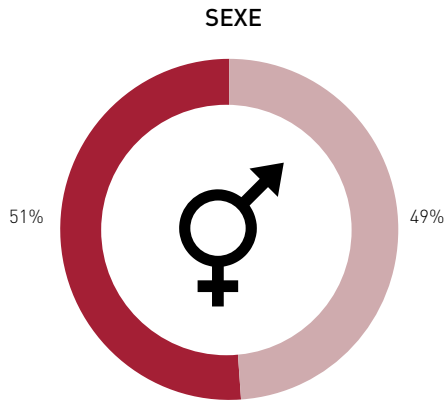
Investigació quantitativa

- 2.534 entrevistes on-line autoadministrades a través de sistema CAWI, 1.502 a Espanya i 1.032 a Escòcia, a individus de 18 a 65 anys.
- Treball de camp: realitzat entre el 6 i el 15 de març de 2018.
- Error mostral: en el cas d'Espanya, l'error és de +/- 2,58% i, per al cas d'Escòcia, l'error és +/- 3,11% per a resultats globals per $p = q = 50\%$ amb un nivell de confiança del 95%.

Perfil de l'enquetat a Espanya:

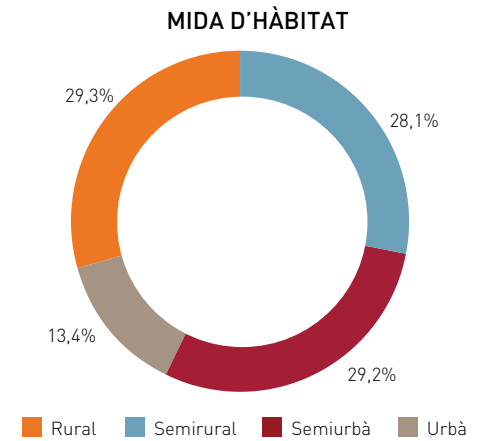
Perfil de l'enquesta a Escòcia:

REGIONS

Eastern Scotland	36,6%
South Western Scotland	38,9%
North Eastern Scotland	17,9%
Highlands and Islands	6,6%

Base Escòcia: 1.032 entrevistes

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona*

Títol	Any	Pàgines
Estudis especials de la província de Barcelona		
Parcs científics o tecnològics i territori a Barcelona i Catalunya	2004	23-25
Efectes socioeconòmics del TAV en ciutats mitjanes	2004	25-26
La dimensió metropolitana de l'estratègia a Barcelona. Una aproximació territorial	2004	29-30
El sector de l'automòbil a la província de Barcelona	2004	31-32
La indústria tèxtil a la província de Barcelona	2004	33-35
Els observatoris del mercat de treball local: observar per actuar	2004	49-50
La planificació estratègica local catalana en la societat de la informació	2004	50-51
Pactes territorials	2004	52-53
Del valor afegit a la renda familiar a les províncies catalanes i a les comarques de Barcelona l'any 2000	2005	24-30
Impacte de la nova Llei d'hisendes locals en els municipis de la província de Barcelona	2005	33-35
La inversió pública a la província de Barcelona. Una comparació amb la Comunitat de Madrid	2005	36-38
Equipaments culturals a la província de Barcelona	2005	38-40
Situacions de pobresa i exclusió social a la província de Barcelona	2005	41-43
El suport de la Diputació de Barcelona als municipis en el marc de les polítiques de dinamització del teixit productiu local	2005	57-59
La província de Barcelona i l'ocupació	2005	60-63
El pensament estratègic, primer pas cap a la definició d'un model territorial sostenible i competitiu del món local	2005	64-65
La hisenda local a Espanya amb relació a altres països europeus	2006	22-24
La localització de l'activitat industrial a la província de Barcelona	2006	32-34
Factors que influencien la demanda de sòl industrial	2006	35-37
L'associacionisme als polígons industrials: situació actual	2006	37-38
Problemes d'accessibilitat a la regió metropolitana de Barcelona	2006	55-57
El sistema logístic de l'àrea de Barcelona	2006	58-61
Una iniciativa local d'ocupació en el sector de serveis a les persones. El projecte ILO-SER	2006	62-63
El clúster de l'automoció a Catalunya	2007	26-29
L'ocupació estrangera a la província de Barcelona	2007	33-34
Les empreses multinacionals manufactureres a la província de Barcelona: una breu anàlisi geogràfica i sectorial	2007	35-36
Reptes per al desenvolupament logístic a la província de Barcelona	2007	37-38
La població estrangera a la província de Barcelona	2008	33-35
Determinants de la despesa pública de capital dels municipis de la província de Barcelona	2008	36-38
La qualitat de vida a la província de Barcelona. Una anàlisi comarcal 1991-2004	2008	39-40
Estudis especials de les comarques de Barcelona		
Diagnosi qualitativa de la comarca de l'Alt Penedès	2004	60-62
Mercat de treball i Pla Delta	2004	81-82
El mercat del sòl i sostre industrial a la Regió Metropolitana de Barcelona. Evolució recent i tendències	2004	88-90
L'observatori de la societat de la informació de Mataró	2004	108-111
Evolució socioeconòmica de la comarca d'Osona	2004	118-119
La comarca del Vallès Oriental: una anàlisi estratègica (DAFO)	2004	132-133
Els reptes de futur de l'economia de l'Anoia	2005	79-80
Anàlisi socioeconòmica de la comarca del Berguedà	2005	108-109
Les infraestructures de muntanya: El Pla comarcal de muntanya del Berguedà	2005	110-111
Mobilitat i infraestructures de transport a la comarca d'Osona	2005	132-134
El parc tecnològic de la Catalunya central	2006	85-86
L'economia del Baix Llobregat: reptes i oportunitats	2006	94-95
Els centres tecnològics: l'aeronàutica i l'espai	2006	103-105
Innovació en el sector mitjà	2006	105-107
Els reptes de futur de la comarca del Garraf	2006	122-123
Plans d'innovació d'àmbit local	2007	56-58

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
El desenvolupament estratègic de les comarques centrals	2007	59-60
Estratègia urbana i governança democràtica: Cap a una planificació estratègica de 2a generació	2007	61-62
Els centres locals de serveis a les empreses de la província de Barcelona	2007	63-64
Les oficines tècniques laborals (OTL): fent xarxa per a la inserció laboral de les persones amb trastorns mentals	2007	65-66
Les polítiques locals de consolidació d'empreses de creació recent: el projecte pilot INDRA	2007	67-69
Una aproximació als factors clau per a l'èxit dels serveis locals d'ocupació (SLO)	2007	70-71
L'Alt Penedès, una economia dinàmica i diversificada	2007	79-80
Reorientació i canvi estratègic: clústers a Catalunya, el cas del gènere de punt a Igualada	2007	88-90
La comarca del Bages: Principals línies de creixement industrial	2007	98-99
El Vallès Oriental, una comarca de contrastos	2007	150-152
L'anàlisi dels mercats de treball locals a través d'un índex sintètic. Avantatges i inconvenients	2008	58-60
La promoció i gestió dels polígons d'activitat econòmica: el paper dels ajuntaments	2008	61-64
Les agències de desenvolupament econòmic local: cap a un nou model d'organització del desenvolupament local a la província de Barcelona	2008	65-68
La gestió dels polígons: una escala necessàriament supramunicipal	2008	69-70
Més enllà de la Llei de barris: desenvolupament de polítiques laborals associades.	2008	71-73
Projecte «treball als barris» Aspectes diferencials de la producció d'habitatge protegit a la província de Barcelona (1977-2006)	2008	74-77
La indústria vitivinícola davant dels reptes del segle XXI	2008	87-89
El futur de la política industrial: prioritzar tecnologies o potenciar els clústers.		
Té sentit la dualitat? Dos exemples pràctics: el Bages i el Baix Llobregat	2008	108-110
L'ampliació de l'aeroport del Prat: noves capacitats i noves limitacions	2008	120-127
El perquè de l'ampliació del port de Barcelona	2008	136-138
L'impacte socioeconòmic del turisme al Berguedà	2008	148-150
El Maresme, una comarca en transformació profunda	2008	169-170
Pla d'innovació d'Osona	2008	180-182
Tendències demogràfiques recents a l'Alt Penedès	2009	34-36
El futur dels polígons d'activitat de l'Anoia	2009	48-49
Món Sant Benet, un any d'un món obert als sentits	2009	62-63
El Parc Mediterrani de la Tecnologia	2009	76-78
El Barcelonès Nord i l'Hospitalet de Llobregat: protagonistes de grans transformacions urbanes	2009	90-92
Pla estratègic metropolità de Barcelona: reflexions al cap de 20 anys. Una introducció, tres reflexions i unes conclusions finals	2009	93-95
Posa el Berguedà al teu plat	2009	108-110
El model de desenvolupament econòmic de la comarca del Garraf	2009	122-124
Xarxa d'emprenedoria del Maresme	2009	136-137
Gestió dels purins porcins a la comarca d'Osona	2009	150-152
Triangle d'innovació del Vallès»: un territori dinàmic on es forgen projectes	2009	164-165
La indústria química al Vallès Oriental	2009	178-180
Les escoles i programes d'ensenyament de l'àmbit hotelier i de restauració a la província de Barcelona	2010	22-24
L'entourisme a l'Alt Penedès	2010	38-39
El nou Aeroport Corporatiu - Empresarial de Catalunya	2010	52-55
L'impuls del clúster sociosanitari de Manresa, en el marc del pla estratègic Manresa 2015	2010	68-70
El Parc Aeroespacial i de la Mobilitat de Viladecans	2010	84-87
Projecte Biopol	2010	100-102
Una aproximació integral en la renovació d'un nucli antic: la Llei de barris a Berga	2010	116-118
Acord per al desenvolupament econòmic i l'ocupació del Garraf	2010	130-131
Maresme 2015: un pla estratègic amb estil propi	2010	144-145
L'impacte econòmic d'una universitat en el seu territori d'influència: el cas de la Universitat de Vic a Osona	2010	158-160
Projectes rellevants Horitzó 2013	2010	174-176

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Els clústers amb més potencial de creixement i innovació al Vallès Oriental	2010	190-192
Economia i territori a l'Alt Penedès	2011	34-34
Pla estratègic de l'Anoia	2011	46-46
Estructura empresarial del Bages	2011	58-58
INNOBAIX, Agència d'innovació i coneixement del Baix Llobregat	2011	70-70
Pla estratègic de turisme de la ciutat de Barcelona	2011	82-83
El Pla Estratègic Metropolità «L'actualització de la proposta estratègica»	2011	83-84
Els canvis en la base productiva d'una comarca d'interior: el cas del Berguedà	2011	96-96
L'agència de desenvolupament econòmic del Garraf, una realitat en construcció	2011	108-108
Costa Barcelona: una marca comuna amb molt futur	2011	120-120
El potencial dels clústers a la comarca d'Osona	2011	132-132
El parc de l'Alba, una actuació estratègica per al desenvolupament econòmic i social de Catalunya, Espanya i el sud d'Europa	2011	144-144
La planificació estratègica del Vallès Oriental: El II pla estratègic de Granollers	2011	156-156
El desenvolupament local en xarxa: RECEVIN	2012	38-38
Viver Tecnològic Ig-Nova Tecnoespai	2012	50-50
Iloquid, un projecte per a la dinamització del mercat de treball en el sector de les persones amb dependència als territoris del Bages i el Moianès	2012	62-62
El Clústeróm de millores a la mobilitat	2012	74-74
Barcelona City Protocol	2012	86-86
Do it in Barcelona, programa d'atracció i retenció de talent internacional a Barcelona	2012	87-88
Catcentral 2.0 Innovació i talent	2012	98-98
Els recursos energètics en el desenvolupament econòmic	2012	112-112
L'impacte econòmic de l'activitat turística al Maresme	2012	124-124
Oficina tècnica laboral d'Osona	2012	136-136
Sant Cugat Smart City	2012	148-148
Roca Umbert fàbrica de les arts de Granollers	2012	160-160
Evolució del PIB de la província de Barcelona els anys 2011 i 2012	2013	12-13
Vilafranca, inclusió. Una nova generació de plans d'ocupació	2013	42-42
4D Health, Centre d'Innovació per a la Simulació en Salut	2013	54-54
Bages, Regió Verda	2013	66-66
El Parc Agrari del Baix Llobregat, un territori agroeconòmic	2013	78-78
Almogàvers Business Factory	2013	90-90
Cultura emprenedora a l'escola	2013	91-92
Esport i feina, un binomi guanyador	2013	104-104
Alineem actius, valoritzem el territori	2013	116-116
El Maresme Marítim	2013	128-128
Impacte econòmic de l'activitat turística a Osona	2013	140-140
Orbital 40: present i futur	2013	152-152
El Centre de Suport Empresarial i Tecnològic de Cardedeu. Una eina per a la concertació pública, la dinamització econòmica i l'especialització tecnològica	2013	164-164
Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès	2014	43-43
L'observatori de la mancomunitat Penedès-Garraf: cap als 30 anys d'història	2014	44-44
Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia	2014	58-58
La dinamització d'espais en desús a Igualada: rec.0, micronegocis amb aparador i fineart	2014	61-61
Mapa de projectes estratègics locals del Bages	2014	71-71
Jove ocupa't al Moianès	2014	72-72
Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat	2014	85-85
Coboi, laboratori cívic d'emprenedoria i economia social	2014	86-86
Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès	2014	99-99

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
20 anys de turisme de Barcelona. 100 milions de turistes	2014	100-100
Avaluació del multiplicador local 3 (LM3) com a eina de dinamització del comerç i l'economia local a Santa Coloma de Gramenet	2014	101-101
Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà	2014	115-115
L'agència de desenvolupament del Berguedà	2014	116-116
Mapa de projectes estratègics locals del Garraf	2014	129-129
El banc de terres, una eina útil per reactivar terres de conreu en desús	2014	130-130
Mapa de projectes estratègics locals del Maresme	2014	143-143
Dinamització de la DO Alella	2014	144-144
Mapa de projectes estratègics locals d'Osona	2014	157-157
Creació, l'agència d'emprenedoria, innovació i coneixement	2014	158-158
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental	2014	171-171
Mapa d'activitats empresarials de l'eix de la Riera de Caldes 2012. Anàlisi de l'activitat d'alt contingut tecnològic i intensiva en coneixement	2014	172-173
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental	2014	187-187
El primer any del projecte reempresa a Granollers	2014	188-188
Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès	2015	43-43
Economia social i solidària en un municipi petit	2015	44-44
Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia	2015	57-57
Igualada Leather Cluster Barcelona	2015	58-58
Mapa de projectes estratègics locals del Bages	2015	71-71
Bages Metall Dual	2015	72-72
Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat	2015	85-85
Del procés junts pro Gavà a la marca Made in Gavà, una estratègia compartida de promoció econòmica	2015	86-86
Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès	2015	99-99
Dels Fab Labs a les Fab Cities. Com canviaran les ciutats gràcies a la fabricació digital?	2015	100-100
Esa BIC Barcelona	2015	101-101
Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà	2015	115-115
Estudi del senderisme com activitat turística pel desenvolupament econòmic	2015	116-116
Mapa de projectes estratègics locals del Garraf	2015	129-129
Activa't per a l'ocupació	2015	130-130
Mapa de projectes estratègics locals del Maresme	2015	143-143
AE Mataró, una estratègia concertada de reindustrialització avançada	2015	144-144
Mapa de projectes estratègics locals d'Osona	2015	157-157
Anàlisi sectors estratègics: aproximació des de la cadena de valor	2015	158-159
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental	2015	173-173
Rubí brilla, oportunitats a nivell local del nou model energètic. pla d'acció per a la millora de la competitivitat del teixit industrial i comercial	2015	174-174
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental	2015	187-187
El banc de llavors del Vallès Oriental: recuperar i conservar els productes de proximitat	2015	188-188
Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès	2016	41-41
Adapt Penedès. Ocupació a la indústria local a l'Alt Penedès	2016	42-42
Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia	2016	55-55
Campus Motor	2016	56-56
Mapa de projectes estratègics locals del Bages	2016	69-69
Els geoparcs i l'etiqueta UNESCO	2016	70-70
Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat	2016	83-83
Sant Feliu eCOL-laboratiu, comunitat local d'economia col·laborativa digital	2016	84-84
Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès	2016	97-97
El Pla de Barris de Barcelona, un pla per revertir les causes estructurals de la desigualtat	2016	98-98
El Campus de l'Alimentació de Torribera, un projecte estratègic per la Universitat de Barcelona	2016	99-99

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà	2016	113-113
Una aposta per la sostenibilitat energètica i l'ocupació: la Mancomunitat de Municipis per la Biomassa del Berguedà	2016	114-114
Mapa de projectes estratègics locals del Garraf	2016	127-127
Projecte Matí-Oficina tècnica laboral del Garraf. Un model d'orientació sociolaboral especialitzat en salut mental	2016	128-128
Mapa de projectes estratègics locals del Maresme	2016	141-141
Turisme i esport a Calella. Les claus del nou posicionament estratègic de ciutat: Calella continua situant-se al món	2016	142-142
Mapa de projectes estratègics locals del Moianès	2016	155-155
Moianès 42: Territori d'oportunitats	2016	156-156
Mapa de projectes estratègics locals d'Osona	2016	169-169
La C-17	2016	170-170
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental	2016	173-173
Centre d'Empreses industrials, CEI Can Roqueta de Sabadell	2016	184-184
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental	2016	197-197
Granollers, una ciutat industrial i sostenible: Projecte EcoCongost	2016	198-198
Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès	2017	42-42
La responsabilitat social empresarial en els programes territorials	2017	43-43
Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia	2017	58-58
Projecte Fènix: orientació per al foment de l'ocupació de les persones majors de 45 anys en situació d'atur	2017	59-59
Mapa de projectes estratègics locals del Bages	2017	74-74
«Olis del bages, un autèntic tresor, assaboreix-los», projecte de recuperació de varietats locals d'oli del Bages	2017	75-75
Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat	2017	90-90
CUEME, els petits grans emprenedors de Martorell	2017	91-91
Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès	2017	106-106
Oficina tècnica laboral de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, Gestionada per l'empresa municipal GRAMEIMPULS	2017	107-107
Una estratègia col·lectiva per a un turisme sostenible. Pla Estratègic de Turisme 2020.	2017	108-108
Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà	2017	124-124
És la innovació...	2017	125-125
Mapa de projectes estratègics locals del Garraf	2017	140-140
La contractació pública responsable: Una línia estratègica de la responsabilitat social a l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú	2017	141-141
Mapa de projectes estratègics locals del Maresme	2017	156-156
L'Experiència del Cafè de Mar de Mataró: Una aposta per L'Economia Social i Solidària (ESS)	2017	157-157
Mapa de projectes estratègics locals del Moianès	2017	172-172
L'Estany: Història i natura. El patrimoni natural i cultural com a dinamitzador turístic	2017	173-173
Mapa de projectes estratègics locals d'Osona	2017	188-188
Carta del paisatge del Lluçanès	2017	189-189
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental	2017	204-204
Els observatoris territorials: una eina per a la presa de decisions i de suport a l'execució de polítiques públiques	2017	205-205
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental	2017	220-220
La terminal intermodal ferroviària de La Llagosta, una prioritat per al Vallès i per al Corredor Mediterrani	2017	221-221
Polígons d'activitat econòmica de l'Alt Penedès: Eina digital d'informació	2018	43-43
Escoles per al desenvolupament dels micropobles	2018	59-59
Bages Ocupació +45	2018	75-75
Molins de Rei, model de polítiques de consolidació empresarial	2018	91-91
El Districte Cultural de l'Hospitalet, una aposta per la cultura com a motor de desenvolupament	2018	107-107
Expo Innova Petit	2018	123-123
La Llotja DO Terra i Mar	2018	139-139
InserText. Promoció de l'ocupació a la indústria Tèxtil a Mataró i el Maresme	2018	155-155
OFEM - Oficina Empresarial del Moianès	2018	171-171

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* *(Continuació)*

Títol	Any	Pàgines
Mar d'acció en Economia Social i Solidària: una economia plural per al desenvolupament harmònic de Manlleu	2018	187-187
El Servei Local d'Ocupació de Santa Perpètua de Mogoda, una experiència de col·laboració	2018	203-203
Observatori del Vallès Oriental: de la informació a l'estratègia	2018	219-219
Monografies		
La planificació estratègica territorial a Catalunya	2001	87-136
Ciència, tecnologia i territori: el cas de Barcelona	2001	137-155
La localització de l'activitat econòmica als mercats locals de treball locals de la província de Barcelona: canvis recents en el model territorial	2001	156-186
Diferències territorials en l'evolució econòmica de la província de Barcelona	2001	187-231
Els grans projectes de l'àrea metropolitana de Barcelona. De la ciutat a la regió. Del pensament estratègic a l'acció	2004	161-181
El mercat immobiliari de la regió metropolitana de Barcelona i les Comarques Centrals de Catalunya	2004	182-255
El comerç local	2004	256-282
Política fiscal municipal i creació d'ocupació als municipis de la província de Barcelona	2004	283-312
Polítiques de desenvolupament local a la província de Barcelona	2005	189-209
Creixement i canvi a la població de Catalunya. Les transformacions a la demarcació de Barcelona	2005	210-244
L'activitat turística a la província de Barcelona: Reptes i oportunitats	2005	245-266
Mobilitat laboral obligada i sistemes urbans a la província de Barcelona 1991-2001	2006	191-220
Els sistemes productius locals industrials a la província de Barcelona	2006	221-243
Distribució i evolució de la renda familiar disponible en les comarques i municipis de la demarcació territorial de Barcelona 1999-2002	2006	244-281
Diagnosi estratègica territorial de la província de Barcelona: principals reptes de futur	2006	282-305
La contractació externa de serveis locals a la província de Barcelona	2007	193-207
Pla d'infraestructures del transport de Catalunya (PITC)	2007	208-228
Remodelant els barris: Reflexions per a una bona pràctica. La Llei de Barris: un nou referent en la regeneració a Catalunya	2007	229-245
Valoració de les propostes per a millorar l'accessibilitat a tres polígons industrials de la Regió Metropolitana de Barcelona amb transport públic col·lectiu	2007	246-265
El projecte 22@Barcelona. Present i futur	2008	239-264
El districte econòmic Granvia l'Hospitalet	2008	253-265
Mobilitat quotidiana a la província de Barcelona i a Catalunya. Una anàlisi a partir de l'enquesta de mobilitat quotidiana 2006	2008	266-281
El mercat de treball de la província de Barcelona segons les dades de l'«Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població»	2009	186-202
L'impacte sectorial de la crisi a les comarques barcelonines	2009	203-224
Què pot esperar Barcelona del Pacte nacional per a les infraestructures?	2010	199-220
Transformació i tendències del teixit empresarial de la província de Barcelona	2011	163-210
L'exportació a la província de Barcelona en el període 2000-2011	2012	167-194
Les economies locals a la província de Barcelona	2013	174-202
El mercat laboral i la situació familiar durant la crisi a la província de Barcelona	2013	203-215
Els sistemes d'innovació comarcals a la província de Barcelona	2014	196-223
Sectors amb potencial de creixement a la província de Barcelona: una primera aproximació quantitativa	2014	224-240
Tipologia i evolució de la dotació de capital a la província de Barcelona	2015	198-209
Els components del creixement a les economies locals de la província de Barcelona. Anàlisi <i>shift-share</i>	2015	210-231
Recuperació del sector immobiliari: es repetiran els errors del passat?	2016	206-220
Projectes territorials en l'àmbit del desenvolupament econòmic local a la província de Barcelona (2011-2015)	2016	221-242
Estructura empresarial de la demarcació de Barcelona	2017	230-238

Les empreses exportadores a la demarcació de Barcelona: una anàlisi comarcal	2017	239-249
Mapa municipal de la indústria a la demarcació de Barcelona	2017	250-259
Quantificació de les jubilacions futures en la indústria	2017	260-273
Enquesta d'hàbits de consum i compra a la demarcació de Barcelona. Principals resultats	2018	228-241
Especialització turística comarcal des del punt de vista de l'ocupació	2018	242-252
Quines han estat les principals activitats que han generat contractació indefinida a la demarcació?	2018	253-263
Els ciutadans i l'economia circular	2018	264-279

* Aquests documents també estan disponibles en format PDF al web de la Cambra de Comerç de Barcelona (www.cambrabcn.org) i de la Diputació de Barcelona (www.diba.cat)

www.cambrabcn.org

www.diba.cat

Cambra de Comerç de Barcelona

Oficines i serveis

Av. Diagonal, 452 - 08006 Barcelona
Telèfon 902 448 448

Seu corporativa

Casa Llotja de Mar
Passeig d'Isabel II, 1 - 08003 Barcelona

Diputació de Barcelona

Àrea de Desenvolupament Econòmic Local

Recinte Maternitat. Pavelló Mestral
Travessera de les Corts, 131-159
08028 Barcelona
Telèfon 934 022 227

Cambra de Comerç de Barcelona

**Diputació
Barcelona**

**Àrea de Desenvolupament
Econòmic Local**